SARAH DUNANT

NEW YORK TIMES BESTSELLER YAZARI

İsa'nın Gelinleri

Roman

PEGASUS

TENİN TUTKULARINA, RUHUN MUTLULUĞUNA VE DOSTLUĞUN EBEDİ GÜCÜNE DAİR UNUTULMAZ BİR AŞK HİKÂYESİ

1570 yılı, İtalya'nın Ferrara şehri... Milanlı soylu bir aileden gelen on altı yaşındaki Serafina, ailesi tarafından gayri meşru bir aşk ilişkisinden koparılarak ünlü Santa Caterina Manastırı'na yollanır. Ancak inatçı, duygusal, haşin ve cüretkâr, geleceği sabırsızlıkla bekleyecek kadar genç, beklediği geleceğin elinden alındığını anlayacak kadar olgun bu genç kızın gelişi, manastırın zaten hassas olan dengesini temelinden sarsar.

Katolik Kilisesi'nin Reformasyon karşıtı kararları manastırlar üzerindeki baskıyı artırıp manastır sakinlerine dünyevilikten tamamen kopuk bir yaşamı dayatırken, Santa Caterina da bu değişimden payını almıştır. Serafina'nın hayalini kurduğu yaşama yeniden kavuşma mücadelesi bu dinî ve siyasi çekişmelerin ortasında geçici dostluklara, ihanet ve entrikalara açıktır.

On altıncı yüzyıl manastır yaşamını, genç bir rahibe adayının gözünden anlatan *İsa'nın Gelinleri* aşk ve tutku kadar tarihsel gerçekliği de göz ardı etmeyen sürükleyici bir tarihî roman.

"Renkli, tutkulu ve entrikalarla dolu geniş bir mozaik."
People

"Zekice ve ustalıkla yazılmış bir tarihî roman."
The New York Times Book Review

"Şaşırtmacalarla dolu bir geçmiş bir tarihî geçmişteki bir dünyaya yeniden hayat veriyor ve ustalıkla geniş n sanatına olan tutkusunu harekete geçırıyor."
The Wall Street Journal

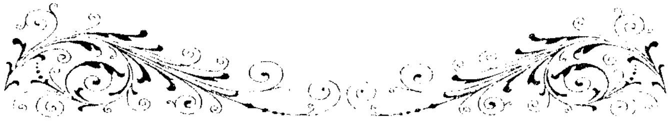


On altıncı yüzyılın ortasına gelindiğinde, Katolik Avrupa'daki evliliklerde gelinin ailesinin damada verdiği para o kadar artmıştı ki çoğu soylu ailenin birden fazla kızını evlendirmeye gücü yetmiyordu. Geri kalan genç kızlar –çok daha düşük bir bedel ödenerek– manastırlara gönderiliyordu.

Tarihçilerin değerlendirmesine göre, İtalya'nın büyük kentlerinde ve şehir devletlerinde soylu kadınların yaklaşık yarısı rahibe oluyordu.

Bunların hepsi de kendi isteğiyle gitmiyordu.

Bu hikâye, 1570 yılında, kuzey İtalya'da, Ferrara şehrindeki Santa Caterina Manastırı'nda geçiyor.



BİRİNCİ BÖLÜM





1



Manastırın geceye özgü sessizliği, çığlıklar başlamadan önce, kendi özel sesleriyle yaşıyordu.

Alt kattaki bir odada, Rahibe Ysbeta'nın, saten bir kumaşla bir bebek gibi kundaklanmış olan küçük köpeği rüyasında avlanıyor, her hırlayışı ve homurdanışı bir tavşanı köşeye sıkıştırmış olmaktan aldığı zevki gösteriyordu. Ysbeta'nın kendisi de av peşindeydi. Gümüş tepsisini ayna gibi kullanarak çenesindeki inatçı beyaz kılı cımbızla yakalarken, cımbızı tutan sağ eli tetikte bekliyordu. Kılı hızla çekiyor ve ondan kurtulmuş olmanın verdiği memnuniyetle duyduğu acıyı, bir nefeste ağzından çıkan, tek bir *aah* sesiyle dile getiriyordu.

Avlunun karşı tarafındaki bir odada, çocuk gibi yumuşak yanakları olan iki tombul genç kadın, bedenleri bir demet çıra gibi birbirine karışmış olarak tek kişilik bir şiltenin üstünde yatıyordu. Yüzleri birbirine o kadar yakındı ki neredeyse nefeslerini sırayla alıp verir gibiydiler. Biri nefesini dışarı verirken diğeri içine çekiyor ve bu böyle devam edip gidiyordu. Sanki aynı pasta ya da kekten yemişler veya aynı baharatlı şarap kadehinden içmişler gibi, havada tatlımsı bir koku (melek otu ya da nane olabilir) vardı. Her ne yediler ya da içtilerse bu, ikisinin de derin

bir uykuya dalmalarına neden olmuştu. Memnuniyetleri, odanın içinde haz dolu bir mırıltı olarak dolaşıyordu.

O sırada, Rahibe Benedicta'nın kafası müzikle o kadar doluydu ki kendini güç tutuyordu. Bu gece, kafasının içinde, Epifani Bayramı'nda koronun söyleyeceği ilahideki sesler, bir dokumadaki iplikler gibi birbirinin arasından ve üstünden geçip duruyordu. Kimi zaman o kadar hızlı hareket ediyorlardı ki onları, sel gibi akıp giden bu beyaz notaları kara tahtasına güçlükle kaydedebiliyordu. Benedicta'nın, hemen hemen hiç uyumadığı geceler olurdu. Ya da sesler o kadar ısrarcı olurdu ki kendini onlarla birlikte yüksek sesle ilahi söylemek zorunda hissederdi. Buna rağmen, ertesi gün onu uyaran ya da yemekhanede birden uyuklamaya başlarsa uyandıran olmazdı. Besteleri, manastırın ününe ün kattığı ve bağışçılar getirdiği için tuhaf davranışları görmezden gelinirdi.

Onun aksine, genç Rahibe Perseveranza, kendini acıların müziğine kaptırmıştı. Don yağından yapılmış tek bir mum odasını gölgelerle doldurmaktaydı. Gömleği çok ince olduğu için taş duvara dayanırken kış rutubetini hissediyordu. Önce, baldırlarının ve kalçalarının üstündeki kumaşı yukarı kaldırıyor, sonra, kumaş, bedenindeki açık yaralara yapıştığı yerlere takılıp kaldıkça titrek iniltiler çıkararak daha büyük bir dikkatle karnının üstündeki kısmı yukarı doğru çekiyordu. Sık sık nefes alarak dinlenmek için bir iki kere duruyor, sonra dirençle karşılaştığı yerlere daha büyük bir güçle asılıyor ve sonunda, yenilenmemiş olan deri yırtılıyor ve kumaşla birlikte kalkıyordu. Genç rahibenin belindeki, iç tarafında bir dizi kısa çivi bulunan meşin kemer mum ışığında görünüyordu. Bu çivilerden birkaç tanesi o kadar derine saplanmıştı ki sadece meşin ile derinin birbiriyle kaynaştığı noktalardaki şiş ve kabuklu yaralar görünüyordu. Genç rahibe, parmağıyla yavaşça ve ısrarla, çivilerden birinin üstüne basıyor, eli istemsizce geriye

doğru kaçıyor ve bir çığlık atıyordu. Ama bu seste bir neşe ve canlılık, sanki kendisine bir meydan okuyuş vardı.

Gözlerini titrek ışıkta görünen, el oyması tahta bir haçın bulunduğu karşı duvara dikmişti. Haçın üstündeki İsa genç ve diriydi, çivilerin acısıyla bedeni öne doğru yay gibi gerilince derisinin altındaki kaslar ortaya çıkmıştı. Yüzü acıyla dağlanmıştı. Genç kadının bedeni titriyor, yanakları gözyaşlarıyla ıslanmış, gözleri pırıl pırıl parlıyordu. Tahta, çelik, meşin ve beden. Onun dünyası bu an ile sınırlıydı. O, İsa'nın acılarına karışmış; İsa, onun acılarına... Acılar zevk olmuştu. Çivinin üstüne parmağıyla tekrar basıyor ve nefesini, uzun ve haz dolu bir hırıltıyla dışarı üflüyordu. Bu, âdeta bir hayvanın çıkardığı, tükenmiş ve yakıcı bir sesti.

Bitişik odada, Rahibe Umiliana'nın parmakları, şıkırdayan tespih tanelerini üstünde kısaca duraklıyordu. Genç rahibenin duasının sesi ağzının içinde bal tadındaydı. Daha genç olduğu dönemde, o da, Tanrı'yı açık yaralarda aramıştı ama şimdi rahibe adayları sorumlusu olarak görevi, başkalarının ruhsal esenliğini kendi esenliğinin üstünde tutmaktı. Başını eğip tespihine döndü.



Santa Caterina'nın sağlık merkezi sorumlusu olan Rahibe Zuana, revirin üstündeki odasında kendi tarzında ibadet ediyor. Oturmuş, Brunfelds'in büyük, otlar kitabının üstüne eğilmişti. Zihninin yoğunluğundan alnı kırış kırıştı. Yanında, yapraklarının kanayan kesiklere ve taze yaralara iyi geldiği kanıtlanmış olan ıtır otunun yeni tamamlanmış bir çizimi var. Yeni rahibelerden birinin bağırsaklarından kan pıhtıları gelmeye başladığı için, Zuana, görmediği bir yarayı iyileştirecek bir bileşim arıyor.

Manastırın üst katındaki koridorda Perseveranza'nın inlitileri yankılanıyordu. Geçen yaz yaralar sıcaktan iltihaplanmaya başladığı ve manastırın küçük kilisesinde genç kızın yanına oturanlar kokudan şikâyet ettiği zaman başrahibe onu tedavi olması için revire göndermişti. Zuana iltihaplı yaraları yıkamış, elinden geldiğince temizleyerek üstünü kapatmış ve genç kıza şişlerin inmesini sağlayacak bir merhem vermişti. Yapabileceği daha fazla bir şey yoktu. Zamanla, Perseveranza'nın daha derindeki bir iltihaplanma sonucu zehirlenmesi mümkündü ama genç rahibe bunun dışında yeterince sağlıklıydı. Zuana, insan vücudunun işleyişiyle ilgili bilgilerine dayanarak böyle bir şey olacağını düşünmüyordu. Dünya bu gibi yaralarla yıllarca yaşayan kadın ve erkekler hakkındaki hikâyelerle doluydu. Üstelik Perseveranza, ölümden sevecen bir dille söz etse de, onun, acılarından büyük bir zevk aldığı ve onlardan vaktinden önce kurtulmak istemeyeceği açıkça belliydi.

Zuana, kendine acı vermeye duyulan bu tutkuyu paylaşmıyordu. O, manastıra gelmeden önce, yıllarca bir tıp profesörünün tek çocuğu olarak yaşamıştı. Babasının başlıca yaşam nedeni, doğanın bedeni iyileştirme konusundaki gücünü araştırmaktı. Genç rahibe ise, onun bu tutkusunu paylaşmadığı tek bir günü bile hatırlamıyordu. Eğer mümkün olsaydı, o da babası gibi iyi bir hekim ya da öğretmen olurdu. Bu durumda, babasının ölümünden sonra, onun şöhreti ve malı mülkü, Zuana'ya, Ferrara'nın soylu ailelerine mensup birçok genç kadının yaşamlarını Tanrı'nın himayesinde sürdürmek için sığındığı Santa Caterina Manastırı'nda bir oda satın alabildiği için genç rahibe şanslıydı.

Ancak, ne kadar sağlam ve tutarlı olursa olsun, her manastır, orada olmak istemeyen birini içeri aldığında hafifçe sarsılırdı.



Zuana başını kaldırır. Yeni rahibe adayının odasından gelen hıçkırıklar duymazdan gelinemeyecek kadar gürültülüdür. Başlangıçtaki sıradan ağlama, öfkeli ulumalara dönüşmüştür. Güç bir durum ortaya çıktığında, yeni gelen birini uyku ilacı vererek sakinleştirmek revir sorumlusu olarak Zuana'nın görevidir. Kum saatini çevirir. İlaç çoktan hazırlanmış, revirde beklemektedir. Sadece ne kadar bekleyeceğinden emin değildir.

Bir rahibe adayının üzüntüsünün derinliğini anlamak nazik bir konudur. Belli bir noktaya kadar üzgün olmak doğaldır. Eğlence bitip aile gittikten, büyük kapılar arkalarından sürgülendikten sonra en dindar genç kızlar bile küçük bir odanın ıssızlığı ve sessizliği karşısında korkuya kapılabilirdi. En kolay uyum sağlayanlar içeride akrabaları olanlardır. Bunların çoğu, yıllar boyunca ziyaret ettikleri manastırda yapılan kurabiye ve keklerin tadına bakmış ve bu ziyaretler sırasında sevilip okşanarak şımartılmıştır. Öyle ki manastır onların ikinci bir evi gibi olmuştur. Eğer o ilk gün, kederli gözyaşları sel gibi akmaya başlayacak olursa (ki bu mümkündü), daima onları tatlı sözlerle ikna edecek ya da rahatlatacak bir teyze, kız kardeş ya da kuzen bulunur.

Daha gerçek bir damat hayal eden ya da çok sevdiği bir ağabeyi veya sevecen bir anneyi arkada bırakanlar için gözyaşları, gelecek korkusu kadar geçmişin yasını tutmanın da ifadesidir. Bu genç kızlar, elbiselerini ve iç eteklerini çıkartırken soğuktan çok sinirden titrer. Rahibe giysisini giyebilmek için çıplak kollarını havaya kaldırırken, görevli rahibeler onlara şefkatle davranır. Ama dünyadaki bütün şefkat bir araya gelse, özgürlüğü kaybetmenin anlamını değiştiremez ve bazı kızlar daha sonra, şayak yerine ipekli kumaştan yapılmış rahibe giysileri edinse de (giyim kuşamla

ilgili olarak kuralların bu şekilde çiğnenmesine izin verilmese de görmezden gelinir), o ilk gece, hassas ciltli ve kefaret ödemeye yatkın olmayan kızlar kaşınmaktan ve kaşımaktan delirebilirler. Bu gözyaşlarında kendine acımanın da payı vardır ve şimdi ağlayıp o yaşları akıtmak daha iyidir. Çünkü cerahatlenmeye bırakıldıklarında insanı yavaş yavaş zehirleyebilirler.

Fırtına, er geç kendiliğinden dinecek ve manastır tekrar uykuya dalacaktır. Nöbetçi rahibe, gece yarısından aşağı yukarı iki saat sonraki Övgü İbadeti'ne kadar saatleri sayarak koridorlarda dolaşacak ve vakit gelince, karanlıkta, son gelen genç kızın kapısı hariç bütün kapılara vurarak büyük dehlizden geçecektir. Santa Caterina'da, yeni gelenin ilk gece rahatsız edilmeden uyumasına izin vermek âdettir. Böylece ertesi güne, yeni hayatına daha hazırlıklı ve dinlenmiş olarak başlayacaktır.

Ancak bu gece, hiç kimse fazla uyumayacaktı.

Kum saatinin dibindeki kum tepeciği tamamlanmak üzereydi, ağlama sesi o kadar şiddetlenmiş durumdaydı ki Zuana onu kafasının içinde olduğu kadar midesinde de hissediyordu. Sanki kafasının dikine giden bir grup şeytan, zorla kızın odasına girmiş ve onun bağırsaklarını şişe geçirmiş, çevirmekteydi. Genç yatılılar, yatakhanelerinde dehşet içinde uyanmak üzereydiler. En uzun uyku süresi Son Dua ile Sabah İbadeti arasındaydı ve şu anda uykuyu bölecek her şey manastır sakinlerinin ertesi gün uykulu ve sinirli olmalarına neden olacaktı. Zuana, çığlıklar arasında, revirden gelen çatlak bir sesin detone bir şarkı söylemekte olduğunu fark etti. Hastaların geceleri yükselen ateşi, hepsi de kutsal olmayan çeşitli hayaller görmelerine neden olurdu ve deliler ile hastaların bu gece korosuna katılmasının hiçbir yararı olmayacaktı.

Zuana, hemen odasından çıktı. Ayakları, yolu, gözlerinden daha iyi bilmekteydi. Merdivenden aşağı inerek avlunun çevresindeki ana koridora gelip oradan da büyük avluya geçince, her zaman olduğu gibi, avlunun güzelliğinin etkisinde kalarak bir an durakladı. On altı yıl önce burada ilk durduğunda, çevredeki duvarların onu ezmekle tehdit etmesine rağmen, avlu ona huzur ve rüyalar için bir alan sunmuştu. Burada gündüzleri hava o kadar sakindir ki zaman durmuş gibidir. Geceleri ise, âdeta arkanızdan meleklerin geldiğini hissedersiniz. Ama bu gece durum farklıydı. Bu gece, avlunun ortasındaki taş kuyu, simsiyah bir denizdeki gri bir gemi gibi duruyor, kızın hıçkırıkları ise, bu geminin çevresinde dolaşan vahşi bir rüzgârı andırıyordu. Bu durum, genç kadına babasıyla bitki örnekleri toplamak için gittikleri Güneydoğu Asya yolculuğunu ve buğulu sularda rastladıkları, içinde hayat belirtisi olarak sadece çığlıklar atan, açlıktan ölmek üzere olan bir papağanın bulunduğu, terk edilmiş bir gemiyle ilgili hikâyeyi hatırlattu. *Düşün, Carissima. Eğer o papağanın dilinden anlasaydık bize ne sırlar söyleyebilirdi?*

Zuana, babasının aksine, okyanusu hiç görmemiş, deniz perilerinin sesleri yerine sadece küçük kilisede yükselen soprano sesleri ya da geceleri acı acı ağlayan kadınların seslerini veya şu anda Rahibe Ysbeta'nın küçük odasında havlamakta olan, gece, ağızlığını ısırıp gece korosuna katılabilmesini sağlayacak kadar keskin dişli ve pis kokulu, o keçeleşmiş tüy yumağı gibi gürültücü köpeklerin havlamalarını duymuştu. Evet, uyku ilacını vermenin zamanı gelmişti.

Revirin havası, don yağından yapılmış mumların dumanı ve genç kadının, hastalık kokusunu bertaraf etmek için sürekli olarak yaktığı biberiye tütsüsü yüzünden ağırlaşmıştı. Zuana, karnındaki iç kanama yüzünden eli ayağı tutmayan genç rahibenin yanından geçti. Genç rahibe, yatağın içinde iki büklüm

olmuş, gözleri sıkı sıkı kapalıydı. Gözlerinden, uyumadığı, dua ettiği belli oluyor. Diğer yataklardaki rahibeler hem hasta hem de yaşlıydı. Ciğerleri kış mevsimine özgü nemle dolu olduğu için, onlar nefes alırken hırıltılar duyuluyordu. Bunların çoğu, kimin sesi daha güzel diye birbirleriyle yarışmayan meleklerin sesinden başka bir şey duymuyordu.

"Ey sevgili İsa! O geliyor. Bizi kurtar."

Rahibe Clementia'nın kulakları hâlâ bir kedinin adımlarını bile duyacak kadar hassas ama zihni o kadar bulanık ki, bu adımları, şeytanın habercisinin ayak sesleri ya da Hz. İsa'nın ikinci gelişi sanabilir.

"Şişşt."

"Çığlıkları dinle! Çığlıkları dinle!" Son yataktaki kadın doğrulup dimdik oturmuş, sanki görünmeyen bir saldırıyı püskürtmek için kollarını sallıyordu. "Mezarlar açılıyor. Hepimizi yutacaklar."

Zuana, onun ellerini yakalayıp örtülerin altına çekiyor ve rahibenin kendisinin orada olduğunu fark etmesi için beklerken tutmaya devam ediyor. Son Dua'dan şafağa kadar süren Büyük Sessizlik sırasında, hastalar ve deliler suskunluk kuralına itaatsizlik ederse bağışlanır ama diğerleri çok gerekmedikçe konuşurlarsa ağır cezaları göze almış olurlardı.

"Şişşşt."

Avlunun karşı tarafından bir uluma daha duyuldu, arkasından bir çarpma sesi ve ahşabın parçalanması işitildi. Zuana, ihtiyar rahibeyi elinden geldiğince teskin ederek yatağa doğru hafifçe itti. Çarşaftan taze bir idrar kokusu gelmekteydi. Bu, sabaha kadar bekleyebilirdi. Bu tür işleri yapan müstahdem rahibeler uykularını alırlarsa daha nazik davranırlardı.

Genç kadın, feneri alarak revirin sonundaki bir kapının arkasındaki, ilaçların bulunduğu bölmeden içeri süzüldü. Önündeki

duvarda kaplar, küçük ve büyük şişeler, titreşen mum ışığına uyarak dans etmekteydi. Zuana, onların her birini tek tek tanıyordu. Bu oda, onun kendi küçük odasından daha iyi bildiği eviydi. Çekmeceden küçük bir cam şişe aldı ve bir saniyelik bir tereddütten sonra, ikinci rafta bulunan büyükçe bir şişeye uzandı. Onu alıp mantarını açtı ve şuruba birkaç damla daha damlattı. Sessizliği bozmanın yanı sıra eşyaları kırıp döken her rahibe adayının uyku getiren güçlü bir ilaca ihtiyacı vardır.

Ana koridora dönen Zuana, Başrahibe'nin dairesindeki dış odanın kapısının altında bir ışık şeridi gördü. Madonna Chiara yataktan kalkıp giyinmiş, oymalı ceviz masasının başında oturuyor olmalıydı. Başı dimdik, gümüş haçın altında duran dua kitabı açıktır. Kuşkusuz gece serinliğinden korunmak için pelerini omzundadır. Zuana'nın müdahalesi, herhangi bir nedenle başarısızlığa uğramadıkça işlere karışmazdı. Bu gibi durumlar söz konusu olduğunda böyle yapılırdı.

Zuana, Rahibe Magdalena'nın kapısında kısaca durakladıktan sonra koridor boyunca hızla ilerledi. Rahibe Magdalena, manastırdaki en yaşlı rahibeydi. O kadar yaşlıydı ki onun yaşını bilen hiç kimse kalmamıştı. İhtiyarlığı yüzünden çoktan revirde kalmaya başlamış olmalıydı ama iradesi ile dindarlığı öylesine kaynaşmıştı ki ihtiyar kadın duadan başka teselli kabul etmiyordu. Kimseyle konuşmaz ve odasından çıkmazdı. Tanrı, Santa Caterina'daki bütün ruhlar arasında, mutlaka, en önce onunkini almak ister; ama buna rağmen onu bir kol boyu uzakta tutuyordu. Kimi zaman, Zuana, geceleri onun odasının önünden geçerken, ihtiyar kadının, her biri onu Cennet'e daha da yakınlaştıran dualarının, ahşap kapıyı aşındırdığını duyduğuna yemin edebilirdi.

Tanrı iyidir ve inayeti ebedidir. O'na şükret ve adını yücelt. Zuana, koridor boyunca yürürken *Mezmur*'un sözleri kendiliğinden aklına geliyordu.

Yeni gelen kız köşede bulunan iki kişilik odadaydı. Bunun yanlış bir seçim olduğu söylenebilirdi. Bir aydan az bir süre önce, tatlı sesli Rahibe Tommasa, burada, onları saraydaki toplantılarda öğrenmiş olan kız kardeşinin gizlice içeri soktuğu en son aşk şarkılarını söylüyordu. Sonra, beyninde kötü huylu bir ur çıkmış ve ani bir kriz geçirerek bayılıp bir daha uyanmamıştı. Yeni rahibe adayı manastıra kabul edildiğinde onun kusmuklarını duvarlardan daha yeni temizlemişlerdi. Şimdi, Zuana, duvarları tam olarak temizlemiş olup olmadıklarını merak ediyordu. Genç kadın, yıllar içinde, manastırdaki odaların geçmişe diğer mekânlardan daha sıkı tutunduklarından kuşkulanır olmuştu. Onun, çevresindeki duvarlarda nabız gibi atan heyecan ya da kötülüğü hisseden ilk rahibe adayı olmayacağı kesindi.

Zuana dış taraftaki mandalı açıp kapıyı itince hıçkırıklar daha iyi duyulmaya başlamıştı. Genç kadının hayalinde, yatağın üstünde ya da yere çömelmiş olarak sağa sola, öne arkaya sallanan, bitmez tükenmez bir öfke nöbetine tutulmuş ve hayvan gibi köşeye sıkıştırılmış bir çocuk canlanıyordu ama bunun yerine, elindeki mumun ışığında, duvarın dibinde dimdik duran, terden sırılsıklam olmuş, saçları yüzüne yapışmış birini gördü. Bu kız, kilisede, parmaklıkların arkasından böyle bir ses çıkaramayacak kadar narin görünüyordu ama yakından bakıldığında daha güçlü kuvvetli olduğu belli oluyor, ciğerlerine doldurduğu havadan güç alarak hıçkırıyordu. Şimdi ise hıçkırığı boğazında düğümleniyordu. Karşısında ne görüyordu, bir gardiyan mı, yoksa bir kurtarıcı mı? Zuana, her rahibenin aynı göründüğü o ilk günlerde duyduğu dehşeti hâlâ hatırlıyordu. Kumaşın altındaki farklılıkları görmeye ne zaman başlamıştı? Hiç unutmayacağını zannettiği bir şeyi hatırlayamaması ne kadar tuhaftı.

Alçak sesle, *"Benedicta,"* diyor. Bu kelime, onun Büyük Sessizliği bozmaya niyetli olduğunu gösteriyor.

Zuana, kafasının içinde, başrahibenin günahların bağışlandığını ilan edişinden sonra şu sözleri eklediğini duyar gibi oluyor: *Deo gratias.*[1] Ona ceza verilirken, manastırdaki görevini yaparken karşı geldiği kurallar göz önünde bulundurulacaktı.

"Tanrı seninle olsun, Serafina." Kız, onun gözlerinde kötülük olmadığını görsün diye, mumu yukarı kaldırdı.

"Aah!" Genç kızın tuttuğu nefesi bir öfke rüzgârı halinde patladı. "Ben Serafina değilim. O, benim adım değil."

Bu sözler Zuana'ya yüzüne sıçrayan tükürük damlalarıyla birlikte ulaştı.

"Dinlenirsen kendini daha iyi hissedeceksin."

"Yaa! Kendimi öldüğüm zaman daha iyi hissedeceğim."

Bu kız kaç yaşındaydı, on beş mi? On altı olabilir mi? Yaşamaya can attığı bir hayat beklentisi olacak kadar genç, onun elinden alındığını anlayacak kadar olgundu. Onun manastıra kabulünü onayladıklarında, başrahibe onlara ne demişti? Ferrara'yla önemli iş ilişkileri olan, Milanolu soylu bir aileden geldiğini, ailenin, kızlarını kentin en büyük manastırlarından birine vererek Ferrara'ya duydukları bağlılığı kamtlamak istediğini, genç kızın bülbül gibi bir sese sahip, saf Tanrı sevgisiyle büyütülmüş, temiz bir çocuk olduğunu söylemişti. Ne yazık ki, hiç kimse bir kurt adamın ulumasından söz etmeyi uygun bulmamıştı.

"Belki de çoktan öldüm. Bu... iğrenç mezara gömüldüm." Öfkeyle tepiniyor ve at kılından bir iplik yumağını yerde yuvarlıyordu.

Zuana, mumu biraz daha yukarı kaldırınca odanın içindeki enkazı gördü. Yatak yana devrilmiş, şilte ve yastık parçalanmış, içlerindeki malzeme etrafa saçılmıştı. Bu kaosun kendine özgü, etkileyici bir yanı vardı.

1 (Lat.) Tanrı'ya şükürler olsun. (çev. n.)

Genç kız, gözyaşlarının ve sümüğünün akmasını engellemek için haşin bir tavırla, elinin tersiyle burnunu ovuşturuyordu. "Anlamıyorsunuz." Şimdi sesinde öfkeli bir yalvarış var. "Burada olmamalıydım. İstemediğim halde beni buraya koydular."

Zuana, papaz, kabul ayinini yaparken onun bir kadife yığını içinde mihrabın önünde eğilişini görür gibi oldu.

Yumuşak bir sesle, "Ya kilisede ettiğin yeminler?" diyor.

"Kelimeler. Sadece kelimeler. O kadar. Onlar ağzımdan çıktı, içimden gelerek söylemedim."

Hımm. Şimdi daha iyi anlaşılıyordu. Bu sözler çok ünlüdür. İçten gelerek söylenen sözler değil, ağızdan çıkan kelimeler. Bu, herhangi bir şeyi *zorla* söylemiş olmanın açıkça ifade edilişidir. Bu, anlayışlı bir mahkemede, sevecen bir yargıç karşısında, bir kadının, ümitsiz bir evliliği iptal ettirmek için yapacağı savunma ya da bir rahibe adayının yeminlerinin yok sayılması için bir piskoposa söyleyeceği sözlerdir, ama burada, bütün mahkemelerden çok uzaktaydılar ve bütün gece bu sorunu tartışarak uykusuz kalmanın, ne genç kıza ne de manastıra bir yararı olacaktır.

"O zaman, bunu başrahibeye söylemelisin. O akıllı bir kadındır ve sana yol gösterecektir."

"Peki, o, şimdi nerede?"

Zuana gülümsüyor. "Hepimiz gibi uyumaya çalışıyor."

"Beni aptal mı sanıyorsun?" Ses yine yükseliyor. "Onun bana aldırdığı yok. Ben onun için sadece yeni bir *drahoma*yım[2]. Ah, eminim, burada tutulmam için babam cömertçe ödeme yapmıştır."

Zuana, yumuşak bir sesle, "En büyük *drahomalar* bile bir ruhla birlikte gelir," dedi. Büyük Sessizliği bozan her kelime, onu telaffuz eden rahibeye de Tanrı'ya verdiği kadar acı vermelidir,

2 (A. Yun.) Evlilik sırasında, gelinin ailesinin damada verdiği para veya mal. (çev. n.)

ama bu duvarların içinde, şefkat ve merhamet de birer erdemdir. Zaten, Zuana, bu durumu çoktan kabullenmiştir. "Bunu kısa bir süre sonra anlayacaksın."

"Hayır! Öööğ!" Genç kız başını hızla duvara vuruyor. Öyle hızlı vuruyor ki ikisi de pat sesini duyuyorlardı. "Hayır, hayır, hayır!"

Ancak şimdi, gözyaşları öfke ve acı kadar çaresizlikten de akıyordu. Sanki genç kız, savaşın yarı yarıya kaybedildiğini ve yapabileceği tek şeyin bu kaybın yasını tutmak olduğunu biliyordu. Santa Caterina'daki gerçek bir imana sahip ve şefkatle dolu olan bazı rahibeler Tanrı'nın yaydığı sonsuz sevginin, çaresizliğin oluşturduğu tarlaya ümit ve itaat tohumları ekmesini Mesih'in gerçek anlamda genç bir kadının ruhuna girdiği an olduğuna inanırlardı. Zuana'nın hasadı daha uzun sürmüştü ve yıllar içinde, bir insanın bir başkasına sunabileceği tek tesellinin kendisinin teselli bulduğu duygular olduğunu öğrenmişti. Bu, onun iftihar ettiği bir şey değildi ama böyle anlarda, başka türlü bir şey yapmak da mümkün değildi.

Genç kıza yaklaşarak, alçak sesle, "Beni dinle," diyor. "Senin için kapıları açamam ama izin verirsen senin için bu gecenin daha kolay geçmesini sağlayabilirim. İnan bana, bu, yarının da daha kolay geçmesini sağlayacaktır."

Şimdi genç kız onu dinlemekteydi. Titremeye başlıyor ve bakışlarıyla dört bir yanı tarıyordu. Aklından ne geçiyordu, kaçmak mı? Odası kilitli değil ve kaçmasını engelleyecek hiç kimse yoktu. İsterse Zuana'yı kolayca itip yanından geçerek kapıdan çıkıp kemerli yolu ve koridorları arkada bırakıp ana kapıdaki kulübeye ulaşabilirdi, ama oraya ulaştığında ana kapının gece anahtarlarının kapıdaki bekçide değil bizzat başrahibede olduğunu öğrenirdi. Ya da bahçeye dalıp meyve ağaçlarının arasından geçerek manastırın çevresindeki duvarlara varacaktı, ama

bu duvarlar o kadar kaygan ve yüksekti ki onlara tırmanmaya çalışmak bir buz tabakasına tırmanmayı denemek gibi olurdu. Elbette bunlar manastırda yaşayanlar için sıradan bilgilerdi. Zaten bazıları için asıl dehşet verici olan kendilerini dışarıdaki dünyanın içinde tasavvur etmektir.

"Hayır, hayır..." Ama bu, bir itirazdan çok bir inlemeydi. Genç kız, yüzünü elleriyle örterek duvardan aşağı kaydı, sırtı taşları sıyırdı ve yere diz çöküp iki büklüm oldu. Duyduğu acının ağırlığı altında ezilmişti.

Zuana onun yanına diz çöktü.

Genç kız geri çekilerek uzaklaştı. "Yanımdan uzaklaş. Dualarını istemiyorum."

Zuana mumu koyabileceği güvenli bir yer ararken at kıllarını eliyle süpürdü. "Olsun. Zaten, şimdiye kadar Tanrımız çoktan sağır olmuştur." Bu sözleri iyi niyetle söylediğini genç kızın anlaması için gülümsedi. Mum ışığında, yakından bakınca, şişmiş ve öfkeden çiçek bozuğu gibi olmuş güzelce bir yüz gördü. Zuana, onun eski güzelliğine kavuşmasına yardımcı olmaya hazır, kendi aralarında kıkır kıkır gülen, en az yarım düzine rahibe adayı bulunduğunu biliyordu.

Giysisinin altından küçük şişeyi çıkarıp tıpasını açtı. "Ağlama artık." Şimdi sert bir sesle konuşmaktadır. "Korkun geçecek. Eğer manastırı bütün gece uykusuz bırakırsan bunun sana ya da amacına ulaşmana hiçbir yararı olmayacak. Beni anlıyor musun?"

Küçük şişenin üstünde göz göze geldiler.

"İşte."

"Nedir o?"

"Dinlenmene yardımcı olacak bir şey."

"Ne?" Genç kız şişeye dokunmuyordu. "Yine de uyumayacağım."

"Eğer bunu içersen uyuyacaksın, inan bana. Bunu işin en kötü yanı olup bitene kadar uyuklayıp farkına varmasınlar diye, darağacına giderken arabada mahkûmlara verirler. Daha az acı çekerek daha çabuk ve daha tatlı bir biçimde huzura kavuşmalarını sağlar."

"Darağacı mı?" Kız, acı acı gülüyor. "O zaman, sen benim celladım olmalısın."

Zuana, ben gardiyanım, diye düşündü. Olsun. İsyanı ateşlemek için ne kadar enerji gerekir ve eğer tek başınaysanız bu ne kadar güçtür. Küçük şişeyi, lezzetli bir lokmayı onu aniden kapabilecek vahşi bir hayvana uzatır gibi, ona doğru, biraz daha uzattı.

Kızın parmakları şişeyi almak için, yavaş yavaş uzandı. "Bu, yenilgiyi kabullenmemi sağlamayacak."

Zuana kendini tutamayıp gülümsedi. Eğer bunu sağlayabilecek bir karışım yapabilseydi ülkedeki bütün manastırlar onu kendi revirlerine almak isterlerdi. "Endişelenmene gerek yok. Benim görevim ruhunla değil bedeninle ilgilenmektir."

Kız, ilacı içerken gözlerini Zuana'dan ayırmıyordu. İlacın keskin bir tadı vardı ve bağırmaktan boğazı zaten kurumuş olan genç kız boğulacak gibi oldu. Eğer, bu kızın bülbül gibi bir sesi olduğu da yalan değilse, yeniden şarkı söyleyebilmek için sesini açacak bir şuruba ihtiyacı olacaktı.

Genç kız, ilacı içip bitirdikten sonra, başını yine duvara dayadı. Gözyaşları sessizce akmaya devam ediyordu. Zuana onu dikkatle izledi. Şimdi, şifacı yanı ilacın etkisine odaklanmıştır.

Ya Rab, duamı işit, yalvarışlarım Sana erişsin.

Bu yüksek dozu en son ne zaman kullanmak zorunda kalmıştı? İki –hayır, üç– yıl önce, yine ailesi tarafından manastıra bu kadar büyük bir para ödenerek gelen ama geçmişte sinir krizleri geçirdiği gizli tutulmuş olan bir kızı sakinleştirmek için aynı

dozda ilaç kullanmıştı. O kızın ilk geceki paniği o kadar korkunç bir krize yol açmıştı ki onu ancak üç rahibe zapt edebilmişti. Aile daha güçlü olsaydı manastır onu tutmak zorunda kalabilirdi. Çünkü sara hastalığı yeminlerin iptali için geçerli kabul edilen birkaç sebepten biriydi; ama bu da, birçok şey gibi ailenin ne kadar nüfuzlu olduğuna bağlıydı. Söz konusu kızın durumunda, Madonna Chiara, manastıra ödenen paranın bir kısmını, genç kızın neden olduğu sorunlara karşılık olarak muhafaza edip geri kalanı iade ederek kızı ailesine geri göndermek konusunda başarılı bir pazarlık yapmıştı. Santa Caterina'nın şu andaki başrahibesi böyle önemli diplomatik yeteneklere sahipti ama bu dik kafalı genç kızla nasıl başa çıkacağı zamanla görülecekti.

Sıkıntılı günümde yüzünü benden gizleme.

Zuana'nın kafasının içindeki ses bir fısıltıya dönüşüyor.

"Bir deri bir kemiğe döndüm, acı acı inlemekten."

Daha sonra düşündüğünde, niçin bu *Mezmur*'u okuduğunu hatırlayamayacaktı ama o anda kelimeler duruma uygundu.

"Issız yerlerdeki ishakkuşunu andırıyorum. Çöldeki bir kukumav gibiyim. Gözüme uyku girmiyor, damda yalnız kalmış bir serçe gibiyim."

Kız, silkinerek doğruluyor, yine öfkeyle sağa sola sallanmaya başlıyordu. "İlaç işe yaramıyor."

"Evet, evet, işe yarıyor. Karşı koymayı bırak ve sadece nefes al."

"Külü ekmek gibi yiyor, içeceğime gözyaşını katıyorum."

Genç rahibe adayı bir çığlık kopardıktan sonra tekrar yere çöktü.

"Çünkü Sen beni kaldırıp bir yana attın. Günlerim akşam uzayan gölge gibi yitmekte, ot gibi sararmaktayım."

Genç kız inleyerek gözlerini kapadı.

Artık fazla uzun sürmeyecekti. Zuana, kız, kendinden geçip dengesini kaybedince yardım edebilmek için ona iyice yaklaştı. Serafina, kollarını dizlerine doladı ve bir süre sonra başı dizlerinin üstüne düştü. Bu, yenilgiden çok yorgunluk belirtisi olan bir hareketti.

Ya Rab, adın sonsuza dek sürecek, bütün kuşaklar seni anacak.

Gece yeniden sessizliğe bürünüyor ve sessizlik, koridorlardan dışarı süzülüp avluyu aşarak kapı çerçevelerinden içeri sokuluyordu. Manastır, tutmakta olduğu nefesini dışarı üflüyor ve uykuya doğru kayıyordu. Kızın bedeni Zuana'nın vücuduna doğru yığıldı.

"Yoksulların duasına kulak verecek. Yalvarışlarını asla hor görmeyecek."

Bitti, isyan sona erdi. Aslında *Mezmur*'un sözlerinin onu sakinleştireceğinden emin değilmiş gibi Zuana, üzüntüyle karışık bir rahatlama hissetti. Böyle düşündüğü için kendisini ayıpladı. Onun görevi sorgulamak değil sorunları halletmekti.

Ve bu sorun halledilmekteydi. Genç kız kısa bir süre sonra kendinden geçecekti. Zuana etrafa baktı.

Bitişik odanın girişinde ağır bir sandık vardı. Akıllıca yerleştirilecek olursa bir rahibe onun içine dünyayı sığdırabilirdi. Bu genç kız da kendi yatak takımlarını mutlaka getirmiş olmalıydı. Ailenin manastıra ödediği para iki oda satın alacak miktarda ise genç rahibe adayları saten çarşaflarda ve kaz tüyü yastıklarda uyurlardı. Karyola kolayca çevrilip normal haline getirilebilirdi ama yerde kalan şilte kalıntılarının yanı sıra genç kızın kalın bir örtüye ihtiyacı olacaktı. Artık acısının gücü bedenini ısıtmayacak, vücudu terden yapış yapış olacaktı. Başlangıçtaki öfke nöbeti ise ateşli bir hummaya dönüşebilirdi.

"Rab fırtınayı durdurdu, yatıştı dalgalar."

Genç kadın, kızı yavaşça çekerek duvara dayayıp sandığın yanına gitti. Kapak açılınca, etrafa bir balmumu ve kâfur dalgası yayıldı. Yatak takımları, kadife bir pelerin ve keten iç gömleklerinin oluşturduğu bir kumaş yığınının üstündeydi, oyuncak bir bebek İsa'nın yanında bir çift gümüş şamdan duruyordu. Daha aşağıda, İran işi kalın bir halı ve kuşkusuz genç kızın manastıra girişi dolayısıyla yeni alınmış, güzel bir dua kitabı göze çarpıyordu. Kitabın kapağı özenle kabartma işlenmişti. Zuana, manastırın kilisesinde bu kitabı görünce kıskançlık günahıyla mücadele edecek birkaç rahibenin kimler olacağını tahmin edebiliyordu. Genç kadın, onu eline alırken kitap açılarak yere düşüyor ve açılan sayfalarda Meryem Ana İlahisi'nin resimli sözlerinin olduğunu gördü. Resimlerde, mum ışığında parlayan altın varakla resmedilmiş, birbiriyle iç içe geçmiş insan ve hayvan şekilleri vardı. Üstünde elle yazılmış yazılar bulunan birkaç sayfa ayraç gibi kitabın arasına konmuştu. Bunlar okunup uygun bulunmuş muydu? Yoksa bu kâğıtlar, bu değerli şeyler arasında, eşyaları gözden geçiren rahibenin gözünden kaçmış olabilir miydi? Böyle bir şey ilk değildi.

"Ne yapıyorsun?" Genç kız canlanmış, ilacın etkisine rağmen başını uzatıyordu. "Onlar benim."

Benim. Bundan sonraki aylarda bu kelimeyi daha az kullanmayı öğrenecekti. Genç kız paniğe kapılarak Zuana'nın sorusunu cevaplamış oluyordu. Besbelli bu kâğıtlarda yazılı olanlar dua değildi. Şiir olabilir miydi? Bir sevgiliden gelen, bir dua kadar değerli mektuplar bile olabilirdi. Loş ışıkta tek bir kelimeyi bile okumak mümkün değildi. Bu daha iyiydi. Ondan, okuyamadığı bir şeye el koyması beklenemezdi.

Kendi sandığını ve içindeki kitapların, yıllarca önce nasıl hayatını kurtardığını hatırladı. Ya birisi onlara el koymayı uygun görseydi? Bu acıyı duymamak için uyku şurubundan çok daha fazlasına gereksinim duyacağı kesindi.

"Burada zengin bir yaşantın olacak." Kitabı kapatıp tekrar sandığın içine bıraktı. Sandıktan kadife bir örtüyü çekip alırken, "Bu odalara sahip olduğun için şanslısın," dedi. "Senden önce burada kalan rahibe, bazı akşamlar, akşam yemeği ile yatmadan önceki Son Dua arasında misafir kabul edip onlara kurabiye ve şarap ikram eder, müzik dinletir, hatta *madrigal*ler[3] söylerdi."

Karyolayı düzeltti ve şiltenin kalıntılarını içine yerleştirdi.

"Biliyorum, duvarlar dışarıdan korkunç görünür; ama alıştıktan sonra, buradaki hayat tahmin edildiği kadar tatsız değildir."

"Senin görevin ruhumla değil bedenimle ilgilenmek."

Genç kız, hâlâ duvara yaslanmış oturuyor, ama gözleri yarı kapalı ve ağzından çıkan kelimeler birbirine karışıyordu. Ruh dirense de en azından vücudu artık zayıf düşmüş durumdaydı.

"Onlar mutlular, çünkü dinleniyorlar ve O, onları sakin bir limana götürüyor."

Zuana, parçalanmış şilteden dışarı fışkıran at kılları genç kızın vücuduna batmasın diye örtüyü dikkatle yırtık şiltenin üstüne yaydı. O, işini bitirdiğinde kızın gözleri tekrar kapanmıştı.

Onu, koltukaltlarından tutarak çekip ayağa kaldırdı, ikisi birlikte yatağa doğru giderken bir kolunu kendi omzuna atıp dik tutmak için belinden kavradı. Kızın bir keklik gibi tombul bedeni ilaç yüzünden iyice ağırlaşmış, o sabah kullanmış olduğu kokulu yağdan arta kalanlar terle karışmıştı. Genç kadın, kızın afyon şurubu yüzünden ekşi kokan nefesini yanağında hissediyordu. Tanrı, bacakları çarpık ve gözleri şaşı olanların yanı sıra en güzel genç kadınları da dış dünyada kirlenmemeleri için himayesine alırdı. Zuana'nın kendisi hiçbir zaman çok çekici olmamıştı ama böyle şeyler onun için önemli değildi.

---

3 Madrigal genel tanımıyla son dönem Ortaçağ, Rönesans ve Barok dönemlerini kapsayan, genelde dinî olmayan vokal müzik kompozisyonudur. (yay. n.)

Genç kız, yatağın üstüne düşerken, ağzının içinde, "Ben, hayır... uyumak..." diye geveliyordu.

"Şişşt." Zuana örtüyü onun üstüne örttü ve bir kundak gibi iki taraftan altına sıkıştırdı.

"Rab'be şükredin, çünkü O iyidir ve merhameti sonsuzdur."

Artık onu dinleyen yoktu.

Genç kadın, deneyimlerinden öğrendiği şekilde, kızın yüzünün şilteye paralel olması için onun bedenini yan çevirdi. Bir zamanlar, babasının tedavi ettiği azgın bir hasta, onun haberi olmadan, ilaçtan önce aşırı miktarda şarap içmiş ve kendinden geçmiş halde sırtüstü yatarken neredeyse kendi kusmuğunda boğulacak gibi olmuştu. Deneme ve gözlemleme... Öğrenmenin gerçek yolu buydu.

Doğanın mucizeleri nasıl işe yarıyor, tek başına alındığında ölümcül olabilecek bir ilaç, onun başka maddelerle birleştiğinde ne etki yaptığını bildiğinizde nasıl şifa verici bir iksir haline gelebiliyor görüyor musun, Faustina?

Babasının sesi her zamanki gibi zihninin bir köşesinde hazır, duaların bittiği ve Zuana'nın kendi düşüncelerine yer açıldığı zamanı bekliyordu.

Bir zamanlar (bunun ne kadar sürdüğünü hatırlayamıyor) babasının yakınlığı ona neredeyse dayanılmaz geliyordu. Çünkü bu, ona artık sahip olamayacağı şeyleri hatırlatıyordu, ama onsuz yaşama düşüncesi daha da kötüydü. Ancak zaman içinde acısı hafiflemiş, babasının yakınlığı acı vermez olmuştu. O, artık ölü bir babadan çok, yaşayan bir öğretmendi. Bunun, şu andaki koşullarda, manastırda değil de geçmişte yaşamanın bir rahibe için günah olduğunu elbette biliyordu ama babasının birlikteliği o kadar sıradan hale gelmişti ki günah çıkartırken ondan söz etmeye artık gerek duymuyordu. İnsanın vazgeçemediği bir günah için ödeyeceği kefaretin de bir sınırı vardı.

Şimdi, uyumakta olan genç kızı seyrederken tekrar babasını çağırıyordu.

Ona fazladan ne kadar ilaç verdiğini kaydetmelisin. Biliyorum, biliyorum, birkaç damla çok az gibi görünebilir ama çok fazla da olabilir. Ah, ölçüde ne büyük bir uyum vardır, çocuğum. Otorite ve ampirizm[4], deneme ve gözlemleme. Bunlar, kadim bilginin ve yeni dünyamızın birleşimidir. Elbette eski Yunanlılar gibi tedavi yöntemlerimizi suçlular üzerinde deneyemeyiz. Bu mümkün olsaydı tiryakın[5] sırrını şimdiye kadar çoktan keşfetmiş ve her tür zehir üzerinde hâkimiyet kurmuş olabilirdik. Düşün bir kere! Yine de kaybolmuş olan birçok şeyi bulduk. Kararsız olduğun anlarda veya yeni bileşim ya da ölçümleri üzerinde deneyecek hastalar olmadığında onları daima kendi üzerinde deneyebilirsin. Ancak, duyuları körelten ilaçlarla ilgili olarak bütün tedbirleri almalı ve uykuya dalmadan önceki her anı not etmelisin. Böylece uyandığın zaman gerçeğe yakın bir değerlendirme yapabilirsin.

Gülümsedi. Bu, babasının derslerine ve diseksiyon laboratuvarına girebilmek için Ferrara'nın sisli kış günlerinde saatlerce bekleyen üniversite öğrencileri için yararlı bir tavsiyeydi. Hatta Zuana, yıllar içinde, onlardan birkaçıyla, bu, kendini Tanrı'nın harika evreninin sırlarını keşfetmeye adamış olan ordudan birkaç kişiyle tanışmıştı. Onun kafası da, öğrenciler gibi, babasından aldığı bilgilerle doluydu, ama doğal olarak bunu açıkça belli etmesi asla mümkün değildi. Babasının öğrencileri yollarına devam ederek ondan öğrendikleri bilgilerle saraylara ve üniversitelere gittiler. Zuana ise bilgi peşinde koşmanın haftanın yedi günü, ölene kadar günde sekiz kez tekrarlanan ibadetten sonra geldiği başka bir tür Tanrı hizmetiyle görevlendirildi. Bunun başlangıçta ona büyük bir acı vermiş oluşunda şaşılacak bir şey yoktu. Bu duvarların

4 Her türlü bilginin esasının tecrübeye dayandığını ileri süren felsefi görüş. (çev. n.)

5 Zehire, özellikle yılan zehirine karşı etkili olan bir panzehir. (çev. n.)

içinde, deney yapılacak çok değerli ve çok dar bir alan vardı. Bir rahibenin kendi hastası olması için ise vakit yoktu.

Buna rağmen Zuana revirden sorumlu rahibe konumuna yükselmeyi başarmıştı. Şimdi bu konumda babasının yapacağı şeyi yapıyor, yetiştirdiği bitkileri topluyor, sularını imbikten geçiriyor ve etkilerini not ediyordu. Adımlar küçük olabilirdi ama ilerliyordu. Babası olmasa bu kadarını yapamazdı.

Eliyle kızın nabzını tuttu. Nabzı biraz yavaş ama düzenli atıyordu. Genç kız ne kadar süre uyuyacaktı? Vakit geç olmuştu. Onu Övgü İbadeti için asla uyandırmazlardı. Hatta belki Saat Altı Duası ve Üçüncü Dua için bile uyandırmazlardı ama uyandırsalar da itiraz edecek hali olmayacaktı. İradesi ne kadar güçlü olursa olsun, hiç değilse belli bir süre, bedensel bir zafiyet nedeniyle yumuşayacaktı. Genç kız, bunun için Zuana'ya teşekkür edecek değildi ama Zuana bunun bir çeşit armağan olduğunu birçoklarından iyi biliyordu. Gerçek kabul, sadece Tanrı'dan gelse bile, zamanın, iri kar taneleri gibi saatlerce, günlerce, sonuncusu bir öncekinin üstüne düşerek birbiri üstüne yığılıp geçmesinin sağlayacağı bir rahatlama vardır. Nihayet, geçmiş yavaş yavaş örtülür, şekli ve rengi içinde bulunduğunuz anın örtüsü altında kalır.

Sonunda, küçük kilisede Sabah İbadeti çanı çaldı. Zuana koridorlar boyunca yürürken zemindeki yassı taşlar üstünde nöbetçi rahibenin ayak seslerini duydu. Bu gece kapılar hızlı hızlı vurulmaktaydı. Alışkanlık nedeniyle bazı rahibeler uyandıklarının farkına bile varmadan kalkıp (ruhlarına giymeleri gereken şeyi üstlerine de giymeye alışmış olarak) harekete geçeceklerdi. Ama yeni uykuya dalmış olup uyanmak istemeyenler de olacaktı. Böyle durumlarda nöbetçi rahibenin içeri girip uyuyan kızı omzundan bir kere sarsmaya hakkı vardır. O zaman da uyanmayanlar daha sonra başrahibeye bu suçlarını itiraf ederlerdi.

Oda kapıları açılmaya başlıyor ve bunu rahibeler toplanıp alacakaranlıkta siyah gölgelerden oluşan bir kafile halinde nöbetçi rahibenin arkasından yürümeye başlayınca duyulan ayak sesleri izliyordu. Mumların alevi karanlıkta ateş böcekleri gibi titreşiyordu. Yeni rahibe adayının kapısının önünden geçerken birisi esnemesini bastırmaya çalışıyordu.

Zuana bekliyor. Başrahibe, onun geceleri dolaştığını biliyordu ama manastırın düzenini bozmamasına özen göstermesi önemliydi. Kilisenin kapısı açılırken ağır menteşelerin iniltisi duyuluyordu. Kafile içeri girdikten sonra kapı tekrar kapandı. Biraz sonra, geç kalan birinin, daha sonra bir başkasının içeri girmesiyle yine gıcırtılar duyuldu. İlahi sesleri kilisenin kapısının altından dışarı sızmaya başladığında Zuana odasından çıkıp karanlığın içine süzüldü. O zaman, önünde hafifçe topallayan ufak tefek birinin üst kattaki koridordan avluya doğru yürümekte olduğunu fark etti. Bu, gece vakti kimseye belli etmeden dolaşmak isteyen biri olmalıydı. Bu görüntü hakkında düşünmedi. Bu gece yeterince duygulanmıştı. Daha fazla sorun yaratmanın anlamı yoktur.

Kilisenin kapısı tekrar kapanana kadar bekledi, sonra çabucak içeri girdi. Başı önünde, koronun oturduğu koltukların arasından geçerek rahibeleri halkın oturduğu kısımdan ayıran parmaklığın üstünde asılı olan büyük haça doğru ilerledi ve haçın önünde secde etti. Giysilerinin içinde, bir an için taşın soğukluğunu hissederek ürperdi ve doğrulup koro koltuklarının ikinci sırasının sonundaki yerine geçti. Dua kitabı yanında değildi – onu, odasındaki masanın üstünde bırakmış olmalıydı. Dersleri ve *Mezmurlar*'ı ezbere bilmesine rağmen dua kitabını yanına almayışı suçtu. Başrahibenin bakışları hızla genç kadının üstünden geçiyor. Zuana ağzını açıp ilahi söylemeye başlıyor.

Bu gece manastırın durumu parlak değildi. Kış, rahibelerden birçoğunun boğazının şişmesine neden olmuştu. İlahiler arasında

kulağı tırmalayan öksürükler ve burun çekme sesleri duyuluyordu. Geceleri kilise çok soğuk olurdu. Koro koltuklarının karşısında yaklaşık bir düzine rahibe adayı titremekteydi. Tombul yanakları ve yumuşacık tenleriyle ne bu saatlere kadar uyanık kalacak ne de bu kadar erken kalkacak yaşta görünüyorlardı. Zuana, onların yoruldukları zaman küçük çocuklar gibi yumruklarıyla gözlerini ovuşturduklarını fark etmişti. Manastırın rahibe adayları sorumlusu olan, yorulmak bilmez Rahibe Umiliana her yeni rahibe adayının bir öncekinden daha beter, daha bencil ve hayatın değersiz yanlarına daha düşkün olduğunu düşünürdü. Oysa büyük bir olasılıkla gerçek daha karmaşıktı. Çünkü Umiliana da değişmekte, yıllar geçtikçe daha öfkeli ve daha sert olmaktaydı. Rahibe adayları ise daima gençti. Ne olursa olsun Zuana kızlara acıyordu. O yaşlardaki kızlar uykuya doyamazdı ve geceyi ortasından ikiye bölen Sabah İbadeti, manastırın ibadet saatlerinin en acımasız olanıydı.

Ancak, onu tadına doyum olmaz kılan da bu gaddarlığıydı. Çünkü bu dua saatinin anlamı bedenin direncine rağmen ruhu ikna edip ibadete hazırlamaktı. Zaten insan uykudan uyandırıldığında zihnin zevzekliği ve gürültüsüyle dikkati dağılmaz. Zuana, yaşlandıkça bu ibadetten bütün diğer ibadetlerden daha fazla hoşlanan, ondan âdeta yaşam iksiri gibi beslenen rahibeler tanıyordu. Çünkü insan, kendisini, yorgunluğu aşmak konusunda terbiye ettikten sonra, dünyanın geri kalanı uykudayken Tanrı'nın huzurunda olmak hem harika bir şey hem de nadir bulunan bir armağan, kibir içermeyen bir ayrıcalık, açgözlülüğün söz konusu olmadığı bir ziyafetti.

Böyle anlarda birkaç rahibe Tanrı'ya o kadar yaklaşmıştı ki başlarının üstünde dolaşan melekleri hatta bir keresinde de büyük ahşap haç üzerindeki İsa tasvirinin, kollarını kaldırıp onlara doğru uzattığını gördükleri bilinirdi. Ruhun bu tür ürperişleri diğer ibadet saatlerinden çok Övgü İbadeti sırasında olurdu. Bu da yeni

gelenler için yararlıydı, çünkü ara sıra tutan kalp çarpıntıları ve baygınlıklar sırasında kendinden geçip esrikleşmeleri kolaylaşırdı. Bu gibi şeylere yatkın olmayan Zuana bile gecenin sessizliğinde seslerin daha ahenkli hale gelişi ya da kendi nefeslerinin en sağlam heykellerin erimesine, mumların alevinin karanlıkta birden parlamasıyla ıslak gölgelerinin duvarlarda dans etmesine neden oluşu gibi –bir an için bile olsa– mucizevî şeyler hissetmişti.

Bu akşam bu gibi mucizelerin gerçekleşmesi ihtimali çok azdı. İhtiyar Rahibe Agnesina heyecan içinde kendini ibadete vermiş olarak oturuyordu. Başını yana eğmiş, her zamanki gibi insanlardan oluşan koroda kutsal bir tını duyabilmek için kulak kesilmişti. Arka sıradaki koltuklarda ise Rahibe Ysbeta uykuya dalmış, ihtiyar köpeğinin hırıltılarına benzer sesler çıkartıyor. Diğerleri içinse akıllarını metne verebilmek büyük bir başarıydı.

Zuana yorgunlukla mücadele edebilmek için oturduğu yerde omuzları koltuğun arkasına değene kadar dikleşti. Birçok yerde, koro rahibelerinin oturduğu koltukların çoğunda, rahibeler, sırtlarını yıllardır kumaşla temas etmekten âdeta cilalanmış olan düz tahta arkalıklara dayarlar ama Santa Caterina farklıdır. Burada koltuklar kabartma sanatının harika motifleriyle süslüdür. Bu motifler, değişik renklerde tahtadan oyulup bir araya getirilerek yapıştırılıp resimler ve tablolar oluşturmuştur. Koltuklar, yüz yıl önce, Büyük Boso d'Este'nin egemenliği sırasında manastırın bağışçılarından biri tarafından hediye edilmiş, hikâyeye göre bir baba ile oğlu bu koltukları yirmi yılda yapmıştı. Şimdi, Santa Caterine'daki rahibeler Tanrı'ya dua ederken her biri omurgasını, sevgili kentinin –sokaklar, damlar, bacalar, çan kulelerini içeren– bir başka manzarasına dayıyordu. Bu manzaralarda görünen yerler kiraz ya da kestane ağacından şeritlerin ayırdığı rıhtımlara ya da ceviz ağacı damarlarının oluşturduğu Po Nehri'ne kadar

belirgindi. Bu şekilde, doğdukları şehirden ayrı yaşamalarına rağmen, sevgili Ferrara kenti onlar için canlı kalmaktadır.

Zuana'nın zihni, bu gece olduğu gibi, dikkatinin dağılmasından mustarip olduğu anlarda, birer küçük mücevher olan bu manzaraları Tanrı'yla ilgili düşüncelere dalmak için kullanıyor, insan seslerinin yükselip bir ses bulutu halinde kilisenin orta kısmından yukarı doğru süzülerek küçük kilisenin damını aşıp dışarıdaki havaya karıştığını, bir duman bulutu gibi kente yöneldiğini, büyük binaların ve büyük mağazaların etrafında dolaşıp katedralin yanından geçerek d'Este Şatosu'nun çevresindeki su dolu hendeğin üstünde dolaştıktan sonra pencerelerden içeri sızarak büyük salonlarda hoş yankılar bırakıp bu kez, nehrin kıyısına döndüğünü ve oradan yıldızlara ve onların arkasındaki göklere doğru yükseldiğini hayal ediyordu.

Bu düşüncenin güzelliği ve berraklığı ise yorgunluğunun azalmasını sağlıyordu. Bu aşkınlık, kendini, kanat çırpan melekler ya da geceleyin sıcaklığını bedeninde hissettiği İsa'nın kolları şeklinde kendini belli etmese de, özgürleşerek havalandığını ve daha yüce bir şeye doğru yükselmekte olduğunu hissediyordu.

Avlunun karşı tarafındaki odada ise, öfkeli rahibe adayı uykusunda ilaçlı rüyaların çılgınlığı ve şaşkınlığı arasında sürekli hareket ediyordu.

2



"Ne kadar sürede sakinleşti?"

"İlacı içtikten hemen sonra. Odadan çıktığımda derin bir uykuya dalmıştı."

"Çok derin uyuyordu. Onu, ne Saat Altı Duası ne de Üçüncü Dua için uyandırabildim." Rahibe Umiliana sert bir ses tonuyla konuşuyordu. "Tanrı'nın gece vakti onu yanına almış olmasından korktum."

"Görevim onu sakinleştirmekti. Benim tecrübelerime göre kişi nefes alıyorsa ve bedeni sıcaksa canlıyı ölüden ayırmak kolaydır."

"Sizin tıbbi yeteneklerinizden kuşku duymuyorum, Rahibe Zuana. Ben onun ruhu için endişeleniyorum. Diz çökmek bir yana doğrulup oturmayı bile beceremeyen bir genç kadına Tanrı'dan gelecek huzuru vermek mümkün değildir."

"Hemşireler, hepimiz çok yorgunuz ve birbirinizde kusur aramak hiçbir işe yaramaz. Rahibe Zuana genç kızı sakinleştirdiğiniz için size teşekkür borçluyuz. Manastırın dinlenmeye ihtiyacı vardı. Ve siz Rahibe Umiliana, siz de rahibe adaylarından sorumlu kişi olarak her zamanki gibi bekleneni yaptınız. Bu rahibe adayı bizim için zorlu bir görev ve onun için elimizden geleni yapmamız gerekiyor."

Başrahibenin sözleri karşısında iki rahibe itaatkâr bir tavırla başlarını önlerine eğdiler. İkindinin ilk saatleriydi. Başrahibenin ön odasında toplanmışlardı. Oda, odun ateşiyle ısınıyordu ama ateşin yakın çevresinin dışındaki kısımlar çok soğuktu. Başrahibe omuzlarında tavşan kürkünden bir harmaniyle oturuyor. Giysisinin eteklerinin altından ayaklarındaki el yapımı deri ayakkabılar görünüyordu. Kırk üç yaşındaydı ama daha genç duruyordu. Kısa bir süre önce Zuana birkaç küçük buklenin onun uzun başörtüsünün altından dışarı taşmasına izin verdiğini ve bu buklelerin başrahibenin yüz ifadesini yumuşattığını fark etmişti. Dünyevi ayrıntılarla uğraşmanın boş işler olduğunu düşünenler olabilirdi ama Zuana, bunu başrahibenin satışa sunulmak üzere manastırda yapılan cilalı alçı biblolardan rahibelerin manevi eğitimlerine özen göstermeye kadar her konuda titiz oluşunun bir örneği olarak görüyordu. Üstelik Tanrı ve moda dışarıdakilerin tahayyül edebileceğinden çok daha uyumluydu ve Santa Caterina'daki rahibeler en son moda olan stilleri korodakilerin çoksesli müziğin en çetrefil yeniliklerini keşfedişi gibi iştahla özümsüyorlardı. Bu sayede, manastıra kapatılmış olsalar bile hâlâ o şık ve müziksever kentin öz evlatları olarak kalmışlardı.

"Şimdi, söz konusu genç ruhtan bahsedelim. Önce sen, onun hakkındaki düşüncelerini söyle, Rahibe Zuana. Onu nasıl buldun?"

"Öfkeli."

"Evet. Eh, bu kadarını hepimiz duyduk. Başka?"

"Korkmuş. Kederli. Nefret dolu. Çok sinirliydi."

"Ama sanırım, bu nefretin pek azı Kurtarıcımız İsa Mesih'e yönelikti."

"Hayır. Bana kalırsa, onun ilahi bir görevle gelmediğini söylemek daha doğru olur."

"Ah, Zuana her zaman kelimeleri diplomatça kullanır." Başrahibe gülüyor ve buklelerinden biri alnında dans ediyordu. Gençler kadar yaşlıların da ona hayran oluşuna şaşırmamak gerekir, çünkü onda sevecen bir abla ile disiplinli bir annenin özellikleri bir araya gelmiştir.

"Bu konuda bir şey söyledi mi?"

"Yeminlerin içinden gelmeyip sadece ağzından çıktığını söyledi."

"Anlıyorum." Başrahibe duraklıyor. "Tam olarak bu kelimeleri mi kullandı?"

"Evet."

Zuana'nın yanındaki Rahibe Umiliana, bu yük onun omuzlarına binmiş gibi derin derin içini çekiyordu. "Tören sırasında bundan korkmuştum. Ağzını açıyordu ama söylediği kelimeleri belli belirsiz duyuyordum."

"Onu buraya zorla getirdilerse de bunu babasının yanında hiç belli etmedi. Onu dövmüşler miydi dersin, Zuana?"

Zuana onun yumuşak ve ağırlaşmış bedenini yine kucağında hissetti. Herhangi bir yara izi yoktu. Kızın böyle bir şeyden rahatsız olduğunu da hissetmemişti. "Ben... Ben, emin değilim ama sanırım hayır."

"Rahibe Umiliana. Sizin izlenimleriniz nedir?"

Rahibe adaylarından sorumlu olan Umiliana konuşmaya başlamadan önce Tanrı'dan yardım ister gibi ellerini birleştirdi. Başrahibenin aksine yumuşak, tombul bir bedeni vardı. Uzun rahibe başörtüsü başına o kadar sıkı bağlanmıştı ki sanki yüz hatlarının bir parçası olmuş ve onları sıkıştırarak birbirlerine daha da yaklaştırmıştı. Yanakları, kabarık hamur işi tatlılara, küçük ağzı bir deliğe benziyor. Üst dudağının üstünde ve çenesinde ince beyaz tüyler vardı. Umiliana bir zamanlar genç olmalıydı

ama Zuana onun görüntüsünün farklı olduğu bir dönemi hatırlamıyordu. Rahibe Umiliana, sorumlu olduğu rahibe adayları sürüsünün başında acımasız bir çoban gibi davranırdı ama bu genç kızların çok azı onun elinden İsa'nın görkemini kavramadan geçerdi. Ruhsal açıdan rahatlamak için ona başvuran, yaşça daha büyük rahibeler de onun, buruşuk yüzünün arkasında bir ipek yığını kadar pürüzsüz bir ruhu olduğunu söylerlerdi. Zuana'nın, onun iman konusundaki sarsılmaz güveni karşısında kıskançlığa benzer şeyler hissettiği olurdu; ama kapalı bir topluluk içinde, insanın sahip olmadığı şeylere takılması hiçbir işe yaramazdı.

"Rahibe Zuana'ya katılıyorum. Bu kızın içinde büyük bir fırtına kopuyor. Törenden sonra onu soyduğumuzda yüzü, siyah bir maske gibi duruyordu. Şimdiye kadar aldığı eğitimin ruhsal alandan çok dünyevi şeylere yönelik olduğunu öğrenirsem şaşırmam."

Başrahibe, bu sözlerin arkasında gizli olan eleştiriyi kendi düşünceleriyle uzlaştırmaya çalışarak, "Eğer öyleyse bu, ailesi için sürpriz olur," dedi. "Milano'da çok iyi bir aile, kentin en iyi ailelerinden biri olarak tanınıyorlar."

"Yatmadan önceki son dua sırasında da ilahi söylemek şöyle dursun ağzını bile açmadı."

Zuana, yumuşak bir sesle, "İlahilerin metinlerini bilmiyor olabilir," dedi. "Herkes buraya onları bilerek gelmiyor."

Umiliana, buruk bir sesle, "Sesi olmayanlar bile kelimeleri yüksek sesle okuyabilir," dedi. Onun, bu sözlerle Zuana'yı kastedip etmediği belli değildi ama herkes Zuana'nın Santa Caterina'ya geldiğinde müzik kulağı olmadığını ve şifa veren iksirlerinden başka hiçbir şey bilmediğini biliyordu. "Bize onun harika bir sesi olduğu söylendi. Rahibe Benedicta onu büyük bir heyecanla bekledi.

"Evet, doğru." Başrahibe gülümsedi. "Ama sevgili koro şefimiz bu tür heyecan verici durumların yabancısı değildir. Dükün

kız kardeşinin düğününde kilisemize soylu konuklar gelecek. Bu yeni bülbülümüz Aziz Agnes bayramı ve karnavala kadar sesine kavuşursa iyi olur." Rahibe adayları sorumlusunun sesi ne kadar sinirliyse, başrahibenin sesi de o kadar huzur vericiydi. "Bu fırtınalı denizlerden daha önce de geçtik. Genç Carita'nın, ilk haftalarını gözyaşları içinde geçirdiği günlerin üstünden iki yaz bile geçmedi. Bir de şimdiki durumuna bakın. Manastırın en çalışkan terzisi oldu."

Umiliana somurtarak susuyordu. Ona göre, soyluların düğünleri sadece dikkat dağıtmakla kalıyordu. Rahibe Carita'nın nakış iğnesini kullanma konusundaki ustalığının ise bir ibadetten çok bir alışkanlık olduğunu düşünüyordu, ama şimdi bu tür şeyleri tartışmanın zamanı değildi.

"Sayın Başrahibe? Bir şey önerebilir miyim?" Önüne baktı. Besbelli, başrahibe sözünü kesmedikçe konuşmaya devam edecekti. "Bu genç kızı bir süre için diğer rahibe adaylarından ayırmak istiyorum. Böylece kendi isyanı üzerinde düşünmeye vakti olacağı gibi inatçılığı ve uyumsuzluğuyla başkalarını etkilememiş olur."

"Bu düşünceniz için teşekkür ederim, Rahibe Umiliana." Başrahibenin yüzünde hemen geniş bir gülümseme belirdi. "Sizin özenli eğitiminiz sayesinde böyle bir şey olmayacağından eminim. Bu aşamada onu yalnızlığa mahkûm etmek, sakinleşmesine yardım edeceğine onu büsbütün isyana teşvik edebilir." Durakladı. Zuana önüne bakıyordu. İki kadın arasındaki bu sessiz otorite savaşına daha önce de tanık olmuştu. "Zaten, herhangi bir karar vermek için, genç kız, Rahibe Zuana'nın ona verdiği iksirin etkisinden kurtulana kadar beklemeliyiz diye düşünüyorum."

Umiliana'nın yüz ifadesinde bir değişiklik olmadığı halde Zuana onun gerginleştiğini hissediyordu. Aziz Benedictus tarikatı

çerçevesinde, alçakgönüllüğün ilk şartı hemen itaat etmekti. "Nasıl isterseniz, Madonna Chiara."

"Dün gece olanların bu duvarların dışına çıkmaması gerektiğini düşünüyorum. Konsilin Trento'daki son toplantısında kabul edilen prensipler ve yönetmeliklerden sonra sevgili piskoposumuzun düşünmesi gereken, asi bir rahibe adayından çok daha önemli şeyler var. Sanırım, bunu aileleri tarafından ziyaret edilecek olan bütün rahibe adaylarının anlamasını sağlamalısınız, Rahibe Umiliana."

Rahibe adaylarından sorumlu olan Umiliana başını eğdi, sonra tereddüt ederek iki rahibenin odadan birlikte çıkmaları konusunda Zuana'dan bir işaret bekledi.

"Ah... Ve siz, Rahibe Zuana, biraz daha kalabilir misiniz? Sizinle revirle ilgili konuşmak istiyorum."

Zuana kapı kapanana kadar önüne bakmaya devam etti. Başını kaldırdığında, başrahibe, eteklerini düzeltmekte ve atkısına daha sıkı sarınmaktaydı. "Üşüyor musun? Ateşe biraz daha yaklaşabilirsin."

Zuana, hayır anlamında başını sallıyor. Uykusuzluğunu hissetmeye başlamıştı ve zihninin ayık kalması için üşümesi gerekiyordu.

"Sanırım bana şu iksirden söz etmen gerekiyor."

"İçine gereğinden fazla afyon şurubu koymuş olabilirim." Zuana, babasının sözlerini hatırlıyor. *"Birkaç damla çok az gibi görünebilir ama çok fazla da olabilir."*

"Eh, kendini çok fazla suçlama. Korkunç bir gürültü yapıyordu. Sadece Rahibe Umiliana'nın dualarının bile onu sakinleştirebileceğinden emin değilim."

"İksir etkisini gösterirken ben de dua ettim."

"Öyle mi? Hangi duaları okudun?"

"O zaman sıkıntı içinde Rab'be yakardılar, Rab kurtardı onları dertlerinden..."

"Rab fırtınayı durdurdu, yatıştı dalgalar. Diledikleri limana götürdü Rab onları." Başrahibenin ahenkli ve yumuşak sesi duaya eşlik ediyordu. "Yüz yedi. Teselli verici bir dua ve duruma çok uygun. Üşümediğinden emin misin? Dinlendin mi?"

"Saat Altı duasından önce birkaç saat dinlendim. Yeterli oldu."

Başrahibe bir süre ona baktı. "Anlaşılan, bir sorunumuz var. Klorozla[6] mı karşı karşıyayız dersin?"

Zuana kaşlarını çatıp düşündü. Kloroz güç anlaşılan bir hastalıktır. Gerçi, regl dönemi başlarken ortaya çıkar ama öfke nöbeti, aşırı üzüntü, abartılı coşku gibi belirtilerinden birçoğu genç kadınlarda doğal olarak görülebilir ve tedavi edilmeden geçer. "Hayır, sanırım o sadece öfkeli ve korku içinde."

"Bilmem gereken başka bir şey var mı?"

"Sadece bir şey var. Ailesinin manastıra ödediği paranın onu buraya kabul etmemiz için verilen bir rüşvet olduğunu düşünüyor."

"Ya! Damat kim olursa olsun günümüzde rüşvet olmayan hiçbir *drahoma* yoktur. Bunu bilmemesi için aptal olması gerekir. Ama ödemenin miktarı konusunda haklı. Şehirdeki temsilcimiz, ailenin sadece ticari mülklerinin yılda fazladan yüz düka altını getireceğini söylüyor. Bu da önemli bir meblağdır."

Gerçekten de bu meblağ, başrahibe meclis toplantısında açıkladığında, genç kızın manastıra kabulünün oy çokluğuyla onaylanmasını sağlayacak kadar önemliydi. Saygınlık, görgü, şişkin bir *drahoma* ve koro için güçlü bir ses. Onu reddetmek için ne gibi bir sebep olabilirdi? İkna edilmesi için biraz çaba gösterilmesi

6 Bir tür kansızlık. (çev. n.)

gerekiyorsa bu, o kadar önemli miydi? Rahibe adaylarının çoğu için aynı şey geçerli değil miydi? Bunu itiraf etmek hayırseverlik ve merhamet duygularını zedeleyebilirdi ama başkalarının da aynı ateşten geçtiğini görmek onlara belli bir zevk veriyordu.

Zuana bekledi. Sessizlik büyüyordu. İsa Mesih'in bu iki gelini, Umiliana gittikten sonra baş başa kalınca rahatlamıştı. Birbirlerini yıllardır tanıyorlardı ve ilk bakışta göründüğünden çok daha fazla ortak noktaları vardı. Gerçi, birisi bu hayat için biçilmiş kaftandı, manastır hayatının gerektirdiği politik oyunlar ve dedikoduya eğilimliydi. Diğeri ise, buraya gönülsüzce getirilmişti. Ama her ikisi de ruhsal hayat kadar zihinsel hayata ve bununla birlikte gelen güçlüklerden zevk almaya yatkındı. Bu, rahibe adaylarından sorumlu olan görevlinin, yeni gelen, öfkeli ve kederli bir rahibe adayına arkadaşça davranıp onun, manastıra girişteki fırtınaları atlatmasına yardımcı olduğu sırada kurulan bir bağdı.

Rahibe Chiara'nın başrahibeliğe yükselişinden beri aralarındaki güçlü bağ gevşemişti. Statü gereği bunun böyle olması gerekiyordu. Görevi, manastırdaki rahibeleri korumak ve kollamak olan hiçbir başrahibenin kişiler arasında ayrım yapması, adam kayırması söz konusu olamazdı. Ailenin reisi olarak da manastırdaki anlaşmazlıklar konusunda öğüde ihtiyacı olduğunda başvurabileceği kişiler vardı. Buna rağmen Zuana, Chiara'nın, zaman zaman, böyle büyük bir yükü sırtlamadan önceki özgürlüğünün hasretini çektiğinden kuşkulanıyor, kendisi de bir zamanlar aralarındaki teklifsizliği ve dostluğu özlüyordu. Şu anda, başrahibe ne söylerse söylesin, Zuana'nın ağzından çıkmayacağını ikisi de biliyordu. Zaten, en yakınları bitkiler ve özürlüler olduğuna göre, kime anlatabilirdi?

"Babası ısrarla onun rahibe olmak üzere yetiştirildiğini söyledi." Başrahibe dilini şaklattı. Zuana, onun sinirli olduğunda çıkardığı bu sesi iyi tanıyordu. "Genç kızın Milano yerine Ferrara'da yaşamasının daha uygun olacağını son derece ikna

edici bir dille anlattı. Onun güzel sesi burada kesinlikle daha iyi kullanılacaktı. Kardinal Boremeo'nun bizzat papanın kendisinden daha reformist olduğu anlaşılıyor. Duyduğuma göre, Kardinal, yapmak istediklerini uygulayabilirse, Milano'daki rahibeler ilahileri orgdan çıkan sadece birkaç nota eşliğinde söyleyecekler." Gülümsedi. "Kentimizin böyle bir şeye nasıl tepki vereceğini düşün! Bağışçılarımızın yarısı bizi hemen terk ederdi." Sonra, muzip bir tavırla "Ama sanırım senin için bu durumda notaları izlemek daha kolay olurdu," diye ekledi.

Zuana gülümsedi. Müziğin görkemi söz konusu olduğunda Zuana duyarsız kulaklarıyla ünlüydü ve bu herkes tarafından bilinirdi. Yıllar içinde, bu konuda şakalar yapılmasına alışmıştı. "Hâlâ anlamış değilim. Babası gerçeği saklıyor muydu? Aslında genç kız rahibe olmayı değil de evlenmeyi mi bekliyordu?"

"Öyleyse bile, bu konuda hiçbir şey kulağıma gelmedi." Başrahibe derin derin içini çekti. Kiliseyle ilgili konularda geniş bilgi sahibiydi, ama iş yerel dedikodulara gelince, Milano çok uzaktaydı ve gözünden kaçan bir şey olduğundan endişelenmekteydi. "Ailenin yaşça daha küçük bir kızı daha vardı. İkisini de evlendirebilmek için babanın bir servet harcaması gerek. Bir rahibe için sekiz yüz iyi bir *drahoma*dır ama Milano'nun evlilik pazarında fazla bir alım gücü olmaz. Ne oldu? Şaşırmış görünüyorsun."

"Hayır. Ben... Ben babamın malvarlığından manastıra ne kadar ödendiğini düşünüyordum."

Başrahibe neşeli bir tavırla açıkça, "Bu uzun zaman önceydi ve sen ucuza geldin," dedi. "Sanırım, halk arasında buna, *iyi aile ama şanssız,* deniyor." Yüzünde geniş bir gülümseme belirdi. "Ama hatırladığıma göre yeni geldiğinde tereddütlerin vardı."

Tereddütler. Manastır dili kurnazlık içerir ve yumuşatmaya çalışırken bunaltan kelimelerle doludur. Babasının sözcükleri

gerçek anlamında kullanmaktaki hassasiyetine alışık olan Zuana manastır diline hiçbir zaman tam olarak uyum sağlayamamıştı. "Evet. Bazı tereddütlerim vardı."

Kuşkusuz ikisi de aynı anı düşünüyorlardı: Manastırın giriş kapısının önündeki büyük sandık ünlü bir babanın kitaplarıyla tıka basa doluydu ve o kadar ağırdı ki hademe görevi yapan rahibeler sandığı kentten gelen hamalların yardımı olmaksızın taşıyamamışlardı. Hamalların ise manastırın kapısından içeri girmeleri yasaktı. Bu büyük sandığın yanında babasının tek çocuğu olan, yüzü üzüntüden şekil değiştirmiş bir genç kız duruyor ve sandık olmadan bir adım bile atmayı kesinlikle reddediyordu. Bu içinden çıkılmaz durumu seyretmek için küçük bir kalabalık toplanmıştı. Bu dramatik durum rahibe adaylarının sorumluluğu görevine yeni atanmış olan Rahibe Chiara'nın araya girmesiyle sona ermişti. Rahibe Chiara, sandığın yarısını bekçi kulübesinin içine itip yarısını dışarıda bırakarak en ağır kitapları çıkartıp bahçeden getirilen el arabalarıyla taşımayı önermişti.

Bu doğrudan doğruya hiç kimsenin suçu değildi. Gerçek, hiçbir şeyi düzenlemek için vakit olmayışıydı. Babası gömüldükten çok kısa bir süre sonra evi boşaltılmıştı ve onun varlıklarının bir parçası olan Zuana da korunması için duvarların arkasına kapatılıyordu. Başka hangi seçenek vardı? Bekâr bir kadın, onu sahiplenecek bir ailesi olmadan, bir evde tek başına yaşayabilir miydi? Bu mümkün değildi. Ya evlilik? Hangi aklı başında erkek, *drahoma*sı yasak bilgilerden ibaret olan ve elleri ilaç kokan, yirmi üç yaşındaki bir bakireyle evlenmek isterdi? Onunla evlenmeye istekli biri çıksa bile Zuana onu reddederdi. Hayır. Bu genç kız asla sahip olamayacağı bir şeyi, eski hayatını, babasının evindeki özgürlüğü, birlikte yaptıkları çalışmaların sağladığı doyumu ve babasıyla birlikte olmaktan ve onun sahip olduğu bilgilerden aldığı zevki özlüyor, onlara tekrar sahip olmak istiyordu.

Faustina, sence, kurtçukların ve solucanların bedenime yeniden hayat vermesi ne kadar sürecek? Bunu bilmeyi çok isterdim. Ne yazık ki seni bir mezar kazıcı olarak eğitmedim. Bu sürece benim yerime kulak misafiri olabilirdin.

Gelecek Azizler Gününde, babası öleli on altı yıl olacaktı. Şimdiye kadar onun bedeninden çoktan bir solucanlar topluluğu oluşmuş olmalıydı.

"Ama şimdi hayatından memnunsun."

Başrahibe bunu söylerken soru sormuyor, bir durum tespiti yapıyordu. Ocaktaki ateşte bir kütük çatırdayarak ortadan ikiye ayrılıyor ve kıvılcımlar havada uçuşuyordu.

"Hatta..." –başrahibe durakladı– "Seni kıskananlar, hayat tarzında duvarların dışında hiç de kolay elde edilemeyen şeyler bulanlar bile vardır."

İkisi de, bir süre, kilisedeki reform rüzgârları Ferrara'ya ulaştığında üniversitenin içindekiler için bile sorun çıktığından, Zuana'nın babasının masasında oturan ya da onun gibi ders veren bilim insanlarının *bazı kitaplar ile saf iman arasında seçim* yapmak zorunda kaldıklarından hiç bahsetmemişlerdi. Zuana, hayatta olsa babasının bu konuyla nasıl başa çıkacağını sık sık düşünürdü. Çünkü onun dünyasında doğa ile Tanrı iç içeydi. Babası asla ne birini ne de diğerini rencide edecek ya da reddedecek bir şey yapmamıştı. Bu durumda, bu ateşten gömlekten kurtulmuş oluyordu. Zengin bir hayat ve sıralı bir ölüm. Herkes mezar taşına bunun yazılmasını isterdi.

"Haklısınız Madonna Chiara, şanslıyım ve bu nedenle de huzurluyum." Durakladı. Şehirdeki hava eskisine göre yumuşamıştı. Ama Zuana'nın yatağının altındaki sandık şimdi anlatılan hikâyeler karşısında daha da ağırlaşmıştı ve Zuana bazı kitaplara sadece başkaları uyurken başvurmaktaydı. "Ve dikkatliyim."

Bilinmeyen bir şeye el konamaz ya da böyle bir şey, görevi onu yasaklamak olanlar için üzüntü kaynağı olamazdı.

"Bunu duyduğuma memnun oldum." Başrahibe oturduğu yerde dikleşerek eteklerini düzeltirken gülümsedi. Bu da Zuana'nın zaman içinde tanıdığı hareketlerden biriydi. Başrahibe kendi otoritesine dikkat çekmekteydi. "Peki, dün gece manastırda başka neler oldu?" Şimdi sesi bile değişmişti. Aralarındaki yakınlık sona ermişti. "Duyduğuma göre, Rahibe Clementia'nın sesi duyuluyormuş."

"O... O, Efendimizin gelişini sabırsızlık içinde bekliyor ve anlaşılan bunun gece karanlığında olacağına inanıyor."

"Bana da öyle geliyor. Geçen hafta geceleri nöbetçi olan rahibe onu ikinci koridorda *Mezmurlar* okuyarak dolaşırken bulmuş. Belki de onun geceleri dolaşmasını engellemeliyiz."

"Korkarım bu, durumun daha kötüleşmesine neden olur. İzin verirseniz, geceleri onu daha sıkı bir gözetim altında tutarım."

"Nöbetçi rahibenin işine karışmamak şartıyla, olabilir. Görev sınırlarının ihlaliyle ilgili kavgalarla uğraşmaktan daha önemli işlerim var."

"Rahibe Magdalena'nın odasına da uğradım." Şimdi yine manastırla ilgili konulardan söz ediyorlardı ve Zuana'nın, bakımından sorumlu olduğu kişiler vardı. "Bana kalırsa bu durumda revirde daha rahat eder."

"İyilikseverliğin örnek olarak gösterilmeyi hak ediyor, ama biliyorsun ki Rahibe Magdalena, bir süre önce bu konudaki düşüncelerini açıkça söyledi. Odasından başka bir yere taşınmak istemiyor ve bizim görevimiz, onun bu düşüncesine saygı göstermek." Şimdi daha sert bir sesle konuşmaktaydı. "Bilmem gereken başka bir şey var mı?"

Zuana rahibe adayının dua kitabının arasına sıkıştırılmış olan kâğıtları ve topallayarak, kendisine ait olmayan bir oda-

dan çıkan karaltıyı hatırladı. Tereddüt etti. Dedikodu ile gerekli bilgileri birbirinden ayıran çizgiyi asla net olarak ayıramamıştı.

Başkalarının yanlışları yerine kendi suçlarını söylemeye karar vererek, "Sessizlik kuralını ihlal ettim ve birkaç kelime mırıldandım," dedi.

"Kızı teskin etmek için söylenmesi gerekenden fazla mı?"

"*Ben... Belki sadece birkaç kelime söyledim.*"

"Bu da Tanrı'ya hizmet sayılır."

Başrahibe, Zuana'nın tereddüt ettiğini fark ettiyse bile bu konuda hiçbir şey söylemiyordu.

"Kiliseye gelirken de dua kitabım yanımda değildi."

"Öyle mi? Dua kitabın yanında değil miydi?" Başrahibenin şaşkınlığı inandırıcıydı ama ikisi de onun, bunu, kilisede fark ettiğini biliyorlardı. Bir sessizlik oldu. "Başka bir şey var mı?"

Zuana durakladı. "Sadece sıradan şeyler."

"Hâlâ, Tanrı'yla konuştuğun kadar babanla da konuşuyor musun?"

Başrahibenin sesi şimdi daha yumuşaktı ama Zuana bu sorunun haksız bir müdahale olduğunu düşündü. Her ikisinin de sıradan birer rahibe oldukları günlerde bu tür itiraflarda bulunmak daha kolaydı. Oysa şimdi biri başrahibe, diğeri ise herhangi bir rahibeydi. "Artık babamla biraz daha az konuşuyor olabilirim. Babam... Babam bana işimde yardımcı oluyor."

Başrahibe ne söyleyeceğine karar vermek ister gibi iç geçirdi. "Babana saygı göstermek, her evladın olduğu gibi, elbette senin de görevindir. Her evlat ana babasına saygı göstermelidir. Üstelik baban sana hem annelik hem de babalık yaptığı için ona daha da fazla saygı göstermelisin. Ama herkesten fazla ve her şeyden önce Tanrı'yı yüceltmek de görevindir. *Halkını ve babanın evini*

unut. Ettiğin yemini hatırlıyor musun? Tanrı, bu dünyadaki ve öteki dünyadaki yegâne hayat pınarıdır. Gerçek ve kalıcı huzura ve O'nun sonsuz sevgisinin bağışlayıcılığına ancak O'nun aracılığıyla kavuşabiliriz."

Aralarında ilk defa sinirli bir sessizlik oluyordu. Zuana onun zaman zaman böyle konuşmasına şaşırıyordu. Bir başrahibenin görevi sorumlu olduğu rahibeleri korumaktı ama bugünlerde Madonna Chiara'nın tavırlarında bir değişiklik vardı. Tanrı'yla ilgili öğütler vermek, sanki şu andaki konumundan kaynaklanan, güneşe doğru yönelen bir bitki gibi doğal olarak hiçbir çaba harcamadan yaptığı bir işti. Herkes, onun başrahibeliğe yükselişinde, kendi ruhsal durumundan çok ailesinin etkisi olduğunu düşünüyordu ama son zamanlarda, karşıtlarının bile onun yumuşadığından söz ettiği duyuluyordu. Zuana, onu iyi tanıdığı için, bunun politik bir tavır olduğunu, sadece kendisiyle aynı fikirde olanlara değil bütün manastıra sempatik görünme ihtiyacından kaynaklandığı kanısındaydı; ama bundan çok emin olmadığı anlar da oluyordu. Şu andaki gibi.

"Geçmişten çok içinde bulunduğun anda yaşamalısın, Zuana. Bu senin kendi iyiliğin için. Bu daha iyi –daha mutlu– bir rahibe olmanı ve giderek, Tanrı'ya daha fazla yaklaşmanı sağlayacak. Zaten hepimiz buna ulaşmak için gayret göstermeliyiz."

Zuana, tedirginliğini saklamak için önüne bakarak, "Kendimi düzeltmeye çalışacağım ve kusurlarımı Peder Romero'ya anlatacağım," dedi.

Başrahibe soğuk bir sesle, "Ah, evet, Peder Romero..." dedi. "Şey, ben... Ben onun sana iyi bir rehber olacağından eminim."

Aslında her ikisi de Peder Romero'nun bir farenin bir şarap kadehinin üstünden atlaması konusunda bile rehberlik edemeyeceğini biliyorlardı. Son yıllarda, şehvet düşkünü papazlar ile

rahibeler hakkındaki din karşıtı propagandaların yarattığı fırtınalar havayı zehirlerken günah çıkartan bu tür papazlar âdeta moda olmuştu. Tedbirli piskoposlar en yaşlı papazları manastırlara gönderiyordu. Ancak böyle ilerlemiş yaşlardaki erkekler kendi şehevi duygularını unutmuş olmakla kalmayıp manastıra kapatılmış olan kadınların bu tür duygularını da hissetmiyorlardı. Oysa bu kadınların bazıları bir erkeğin ilgisinden hoşlanabilir, hattā bunu arzulayabilirdi.

Peder Romero vaktinin çoğunu uyuyarak geçirdiği için ayartılmasına neden olacak bu tür şeyleri fark etmiyordu. Rahibe adayları arasında da onun hakkında şakalar yapılır, günah çıkartma hücresinde sırtını duvara dayayarak ayakta durduğu anların dışında, kilisenin çatı kirişlerine asılarak bir yarasa gibi baş aşağı sallandığı söylenirdi.

Başrahibe alçak sesle, "Sanırım sabahın erken saatlerinde formunda oluyor," diye ekledi. Bahsedilen şaka onun da kulağına gelmiş olmalıydı.

Zuana başını önüne eğdi. "Bu durumda ona mutlaka o saatte giderim. Teşekkür ederim, Madonna Başrahibe."

Görüşme bitmişti. Zuana kapıya yöneldi ve tam çıkmak üzereyken Chiara onu geri çağırdı. Genç kadın döndü.

"Dün gece manastıra güzel bir hizmette bulundun. Senin şifa veren iksirlerin, kendi türlerinde birer dua. Efendimizin bunu benden daha iyi anladığına eminim." Başrahibe ne söyleyeceğine karar veremiyormuş gibi durakladı. "Ha, şifa veren iksirlerden söz açılmışken söyleyeyim, piskoposumuzdan pastil ve merhemlerle ilgili bir sipariş aldım. Düğün etkinlikleri yüzünden sesi kısılmış ve bağırsakları bozulmuş. Önümüzdeki birkaç hafta içinde ona şifa veren pastil ve merhemlerden gönderebilir miyiz?"

"Şey... Emin değilim." Zuana, başını olumsuz anlamda salladı. "Manastırda soğuk algınlığı ve melankoli kol geziyor. Piskoposa istediği ilaçları gönderebilmek için onun tedavisine öncelik vererek kendi hastalarımı ikinci plana atmalıyım."

"Önümüzdeki haftalarda, günlük dua saatlerinin bazılarından muaf tutulursan yapabilir misin?

Zuana'nın bu öneriyi düşündüğü anlaşılıyordu. Ancak çok asi bir rahibe, başrahibesine manevi konularda karşı gelebilirdi; ama manastırdaki bütün görevlilerin uzmanlık alanları ayrıydı ve uygun gördüklerinde kendi alanlarını savunmak zorundaydılar. Gerçekte, bu tür tartışmalar, her iki tarafın da sorumluluğunun bir parçasıydı. İyi bir başrahibe, yaklaşık yüz kadar kadının bir arada, barış ve uyum içinde yaşamasını sağlamak için ihtiyacı olan becerileri başka nasıl güçlendirebilirdi? Madonna Chiara ise dört yıl içinde bu alanda hatırı sayılır beceriler geliştirmişti.

"Eğer böyle olursa, o zaman, sanırım evet, yapabiliriz."

"Güzel. Senin için gerekli olan zamanı kullan, ama kilisede olmayacağın zaman haber ver ki suç sayılmasın. Düşünüyorum da, acaba, sana bu konuda yardımcı olabilir mi?"

"Kim?"

Başrahibe, Zuana'nın özellikle anlamamış göründüğünü fark etmiş ama görmezden gelmişti. "Şu sorunlu rahibe adayımız."

"Şey... Yardıma ihtiyacım yok. İlaçları kendim hazırlayacağıma, nasıl yapılacağını başkasına anlatmak çok daha fazla zamanımı alır."

"Yine de, bu kızın bir şekilde çalışması gerekir. İkiniz arasında da nasıl olsa bir bağ kuruldu." Sanki bu, şu anda aklına gelen bir şeymiş ve konuşurken bir yandan da düşünüyormuş gibi, başrahibe duraklayarak konuşuyor. "Onunla görüştükten sonra sana yollayacağım. Ona manastırı gezdirebilir ve ilaç hazırlama

odasında yapabileceği yararlı bir şeyler bulabilirsin. O, akıllı bir kız; hatta senin öğrettiklerinden hoşlanabilir." Şimdi, Chiara'nın dudaklarında bir gülümsemenin gölgesi dolaşıyordu. "Sen de ona bir şeyler öğretmekten zevk alabilirsin."

Zuana, kısaca, masasının üstünde duran çizimleri, iksirlerin miktarları hakkındaki notları ve babasının sesinin kendisine arkadaşlık etmesini mümkün kılan o çok kıskanılan yalnızlığını düşündü. Tanrı verir, Tanrı alır. Başını eğdi. "Bu günahlarım karşılığında ödemem gereken bedel mi?"

"İlgisi yok. Bu bir cezadan ziyade bir armağandır. İkiniz için de. Günahlarına karşılık, bu gece yemek yemeyecek, masada kalan kırıntılarla karnını doyuracaksın. Bu kadar. Sanırım, böylece konu kapanmış oluyor." Bir an göz göze geldiler, sonra, başrahibe yeniden eteklerini düzeltmeye başladı.

3



Ah, sevgili İsa Mesih? Böyle mi devam edecek? Günler böyle mi geçecek? Eğer böyle geçecekse burada öleceği kesindi. Onu sarsarak uyandırdıkları o sabahtan beri, birinin ona ne yapması gerektiğini söylemediği ya da gözetlemediği bir an bile olmamıştı. Uyandığında başı o kadar dönüyor ve midesi o kadar bulanıyordu ki herhangi bir noktaya odaklanması bile çok güçtü. Kafasında dönüp duran karabasanlar vardı. Gözünü açtığında, karşısında, burnunun tam dibinde bu şişman ve sakallı kadını bulmuştu. Kadın ona, güvenli bir gece geçirmesini sağlayan Tanrı'ya şükretmesi ve bu nedenle O'nu yüceltmesi gerektiğini söylüyordu. Bu, onun, Santa Caterina'daki ilk günüydü.

Bu sözleri duyar duymaz da her şeyi hatırlamıştı. Aynı hapishane hücresindeydi. Ancak şimdi ortalık karanlıktı. Ortalık saman ve çerçöple kaplıydı. Karşısında, bu kez, başka bir siyah beyaz saksağan vardı. Ama bunun kadife gibi bir sesi vardı ve ona zehir dolu küçük bir kaptan bir şeyler içirmeye çalışıyordu. Onu içmemesi gerektiğini, bunun teslim olmak anlamına geldiğini ve yararı olmayacağını biliyordu. Onun sevecenliği –çünkü diğerlerinden daha sevecendi– genç kızda, manastırın sütunları sallanmaya başlayıp bina başlarına çökene kadar bağırmak, hatta

uluma isteği uyandırıyordu; ama daha fazla ağlayamayacak kadar yorgundu. Son haftalarda o kadar acı çekmiş, o kadar gözyaşı dökmüştü ki, sanki içi oyulmuş ve içinde hiçbir şey kalmamıştı. İçtiği sıvı onu sakinleştirdiğinde âdeta minnet duymuştu. Çevresindeki her şeyi şeffaf bir perdenin arkasından görür gibiydi. Taş duvarlar bile artık sert görünmüyordu ve saksağan onun çeyiz sandığını açtığı zaman, sandığın üstünde ve içinden dışarı fışkıran kızıl ve altın rengi ışık dalgaları görmüştü.

Bu kadın ona çok şefkatli davranmıştı. Oturup onunla konuşmuş, onu ayağa kaldırmış ve ona sarılmıştı (evet bunu yapmıştı, ona sarılmıştı). Genç kız, başka bir bedenin sıcaklığının giysisinden içeri sızdığını hissetmiş ve bu ona bazı şeyler hatırlatmış... Ve o zaman, yine ağlamak istemişti. Ama çok yorgundu ve sarhoş gibiydi.

Ondan sonra bir boşluk oluştu ve kafasına birçok şey birden üşüştü. Bir çığ gibi büyüyen korkunç rüyalar hayatın kendisinden daha gerçekti ve sıvı halindeki taşlardan oluşan bir göle, boğazına kadar gömülmüş olduğu bir hayalle sona eriyor, şarkı söylemek için ağzını her açışında erimiş haldeki taşlar ağzına doluyordu. O kadar korkmuştu ki bağırmaya başladı, ama o zaman taşlar daha büyük bir hızla ağzına dolmaya başladı ve sonunda nefes alamaz oldu. İşte o anda, tükürükler saçarak Tanrı'nın inayetinden söz eden, basık suratlı kocakarı onu sarsarak uyandırmıştı. Evet, gerçi sabah olmuştu ve erimiş taşlar artık ağzına dolarak onu boğmuyordu ama hâlâ Ferrara kentinde, Santa Caterina Manastırı'ndaki bir hapishane hücresindeydi. Sevdiği herkes çok uzaklardaydı. Onu, çirkin yaratıklardan oluşan bir ordunun eline bırakmışlardı. Bu çirkin yaratıkların kafaları takvayla tıka basa doldurulmuştu; öyle ki, yaşayan, nefes alan bir kadın olmanın nasıl bir şey olduğunu hatırlamıyorlardı bile.

Elbette bunu onlara söyleyemez ya da belli edemezdi. Hatta düşünmeye bile hakkı yoktu. Çünkü bu sofu ve ruhsuz yaratıklar her şeyi öğrenmek istiyorlardı. Hinoğlu hindiler. Evet, daha şimdiden düşüncelerini anlamaya çalışıyorlardı. Ama hepsi böyle değildi. Onu bu sabah giydiren, yüzü siğilli, şişman kadın farklıydı. O kadar sinirli ve sakardı ki, başına sıkı sıkı sarıp iğnelediği o çirkin örtü yüzünden şimdi yüzü acıyordu. Ama diğerlerinin, rahibe adaylarından sorumlu olan sakallı kadının ve başrahibenin (özellikle de, küçük bir kızınkileri andıran bukleleri ve sevecen ama çok da sevecen olmayan tavırları olan başrahibenin) her şeyi öğrenmek istediği belliydi. Genç ve güzel olup da hayattan koparılmanın (*o bunun nasıl bir şey olduğunu nereden bilebilirdi ki?*) ne kadar güç olduğunu ya da Sevgili Tanrımızın, bunun kolay olduğunu düşünmesini beklemediğini ama O'nun sevgi dolu merhametiyle kendisine yardım edebilmeleri için bütün rahibelere yol göstereceğini anlatırken ruhunu okşayan o anlayışlı sözlerinin arasında sürekli olarak sorular vardı. "Kardeşin kaç yaşında?" "Ufukta onun için evlilik görünüyor mu?" "Regl olmaya ne zaman başladın?" "Buraya gelmeden önce, ne sıklıkta günah çıkartıyordun?", "Sen ve kardeşin, ikiniz de şarkı ve dans dersleri aldınız mı?"

Elbette ona hiçbir şey söylememiş, bu soruların hiçbirine cevap vermemişti. Bazı açılardan onun sorularından rahatsız bile olmamıştı. Bu sorular, onun bir gece önceki çılgınca davranışının etkili olduğunu gösteriyordu. Çünkü başrahibenin bu alışverişte aldatılmış olabileceğinden kuşkulandığı açıkça belliydi. Aslında hiçbir şey söylemediği için kendisini daha iyi hissediyordu. Dün gece revir görevlisi olan saksağana söylediği sözlere sadık kalmak için herhangi bir şey söylese bile sesinden anlaşılan şuydu: "Onlar ağzımdan çıktı, içimden gelerek söylemedim."

Konuşmayı reddedişi başrahibeyi öfkelendirmiş ama bunu belli etmemişti. Aksine, yüzünde dindarlara özgü anlayışlı bir ifade belirmiş, piskoposun işlerinin ne kadar yoğun olduğunu ve bir rezaletin aile için utanç kaynağı olup mahvına sebep olacağını vurgulamıştı. Bir süre sonra genç kız onu dinlemeyi bırakıp içinden şarkılar söylemeye başlamış, başrahibe de sabrı tükenerek görüşmeyi aniden sonlandırıvermişti. Dikkatini başrahibenin söylediklerine vermemek ve başka şeyler için harcadığı çaba yüzünden genç kızın başı ağrımıştı ama kendisiyle gurur duyuyordu. Tam yirmi dört saattir bu iğrenç hapishanede olmasına rağmen, kararlılığı hiç sarsılmamıştı.

Şimdi, dün geceki saksağanın yanına gidiyordu. Taşları bir mezar kadar soğuk olan kemerli koridorlardan ilk kez düşünceleriyle baş başa, tek başına geçerken artık korkmamak ya da öfkelenmemek ve korkusu kadar aklını da kullanmak için kendisine söz veriyordu. Ancak bunu düşünürken de içinde öyle bir ateşin yanmaya başladığını, öyle bir öfke ve dehşete kapıldığını hissediyor ki, bunun duvarların ötesindeki dünyaya kavuşamadan onu yakıp kül etmesinden korkuyordu.

Hayır, hayır burada kalamazdı. Bu mümkün değildi. Herhangi birinin onun söylediklerine kulak vermesi için bile koca bir yılın geçmesi gerekecekti! Her yaptığının gözlemlendiği ve dinî öğütlerle geçecek olan üç yüz altmış dört gün ve bitmek tükenmek bilmeyen dualarla öldürülen zaman. Kararlılığını koruyabilse bile bu onu öldürecekti. Yapmayı düşündüğü şey, korkunç bir rezalet olarak babasının ailesinin üstüne bir fırtına gibi çökecek olsa da bunu yapacaktı. Zaten, babası da pek günahsız sayılmazdı. Ona yalan söylemiş, eve kilitlemiş, onu aldatmıştı. Böyle bir babanın babalığı kalmamıştır. Kendisi de artık onun kızı değildir. Ancak, o anda, korkunun alevi tekrar parlıyor ve genç kız midesinin bu-

landığını hissederek ağzına gelen safrayı tükürmek için durmak zorunda kalıyordu.

Zaten "O", burada çürümesine izin vermeyecekti. Hayır. Genç kız bunu biliyordu. Bundan, Yüce Tanrı şahitdir ki , yarın güneşin doğacağından olduğu kadar emindi. Ancak, bu iğrenç kentte sadece sis ve gri renk hâkim olduğu için hiç kimse güneşin doğuşunu göremezdi. Hayır, "O" kendisini unutmayacak, aynen söylediği gibi, şöyle ya da böyle onu bulacaktı. O zamana kadar genç kız, kendisini hazırlayacak ve bekleyecek, içinde yanan ateşin kendisini yenmesine izin vermeyecekti.

4



Zuana itaat kuralına sadık kalacağına yemin etmişti, ama o gün öğleden sonra Serafina yanına geldiğinde gösterdiği sabır ve güler yüzlülük, manastırdaki ilk günlerinde yaşadığı ümitsizlik ve acıyı hatırlayışından kaynaklanıyordu.

İlacın sonradan ortaya çıkan etkileri açıkça belliydi. Dün gece büyük bir öfke içinde çığlıklar atan genç kız şimdi öfke dolu ama sessizdi. Uyuklar gibiydi. Onu bu sabah kim giydirmişse, rahibelere özgü başörtüsünü çok sıkı bağlamıştı. Alnında ve kolalı kumaşın yumuşak tenini kestiği yanaklarında öfkeli çizgiler vardı. İlacın etkisi geçtikçe kalbindeki acının yanı sıra başının da ağrıdığını hissedecekti.

Genç kızın bakışları o kadar donuktu ki Zuana, onun kendisini tanıdığından emin olamadı.

"Tanrı seninle olsun, rahibe adayı Serafina."

"Ve sizinle olsun, Rahibe Gardiyan."

Evet, genç kız onu hatırlıyordu. Gardiyan. Bu Zuana'nın kendi sözüydü ama rahibe adayının ağzında, yeni bir kelime gibi şaşırtıcıydı. Genç kız, bunu mutlaka biliyordu.

"Bugün kendini nasıl hissediyorsun?"

Genç kız, soğuk ve kısık bir sesle, "Çürük etle zehirlenmiş bir köpek gibi," dedi.

"Bu, çok sürmez. Madonna Chiara, sana manastırın bazı yerlerini gezdirmemi istedi. Kendini yürüyebilecek kadar iyi hissediyor musun? Açık hava iyi gelir."

Kız, omuz silkti.

"Güzel. Bunu al." Ona bir pelerin uzattı. "Bugün hava soğuk."

Dışarıda puslu bir hava vardı. Manastırı gri bir sis kuşatmıştı. Yürürken ağızlarından duman çıkıyordu. Zuana, sık sık, eğer babalar bu işe gönüllü olmayan kızlarını Tanrı'ya sunmak zorundalarsa, *bunu yaz aylarında yapmalılar, diye düşünürdü.* Mevsim yaz olsaydı, meyve bahçesine uğrayıp bir nar koparak ikiye bölebilir ya da balık havuzunun başında oyalanarak hızla yüzmekte olan sazan balıklarının pullarına vuran güneş ışıklarını seyredebilirlerdi. Ama Ferrara'da doğup büyüyen herkesin bildiği gibi bu şehir kış mevsimindeki sisiyle ünlüydü. Bu sis insanın iliğine kemiğine işlerdi. Bu nedenle, Zuana hızlı yürümek ve gezintiyi kısa tutmak zorundaydı.

Görkemli ana binadan, kısa bir koridorla daha küçük bir binaya geçtiler. Burada, sekiz on yaşında kızlardan oluşan küçük bir grup ile yaşlı bir rahibeye rastladılar. Çocuklar, rahibeyi ördek yavruları gibi izliyordu. İçlerinden biri, başını kaldırıp meraklı bakışlarla rahibe adayına baktı ama Zuana'yla göz göze gelince başını önüne eğdi. Santa Caterina'da yatılı olarak kalan bu çocuklardan bazıları evlenene kadar burada güvende tutulurken diğerleri hayatlarının sonuna kadar rahibe olarak kalmaya mahkûmdu. Zuana, gelecekte kimin ne olacağı her zaman belli değildir, diye düşünüyordu. Ama manastıra son gelen bu rahibe adayı Ferrera'da doğmuş olsaydı, hem okumayı hem de dinî bilgileri

büyük bir olasılıkla Santa Caterina'da öğrenecek ve bu, onları şu anda karşı karşıya bulundukları bir yığın sorundan kurtaracaktı.

Manastırın duvarları içindeki bu ikinci bina daha gösterişsiz ve daha eskiydi. Avlunun yassı taşlarının arasında otlar bitmiş, tuğla sütunları yer yer çatlamıştı. Buna rağmen burası daha canlıydı. İki tarafta, mutfakların, fırının ve çamaşırlıkların üstünde, manastırın temizlik ve ayak işlerini yapan devşirme rahibelerin kaldığı yatakhaneler, onların karşısında da daha düşük miktarda *drahoma* ödemiş olan fakir ve sıradan rahibelerin kaldığı birkaç oda vardı. Zuana yanındaki kızın çevresiyle ilgilenmeye başladığını, bir o yana bir bu yana baktığını fark edip memnun oldu. Havada kızarmış et ve haşlanmış lahana konusu vardı. Kap kacak sesleri duyuluyordu. Kışın, burada yapılan işlerin yaydığı âdeta davetkâr bir sıcaklık olurdu, ama gecenin de gündüz kadar sıcak olduğu sıcak havalar başladı mı, burası bir cehenneme dönerdi. Fırının eşiğinde, sarı çizgi ve benekleri olan cılız bir kedi serilmiş, yatıyordu. Etrafında, miyavlayarak onun memelerini arayan yarım düzine, yeni doğmuş yavru kedi vardı. Mutfaklardan sorumlu olan Rahibe Federica, tabaklara birer kaşık fazla yemek koymayı Tanrı'ya karşı işlenmiş bir günah sayardı, ama emzikli annelere –en azından bekâret yemini etmemiş olanlara– karşı pamuk gibi yumuşaktı.

Avludan geçip, mutfak bahçesinin yanından geçmeden önce Zuana'nın bitkilerin ayazdan zarar görüp görmediğini kontrol etmesi için hızlıca şifalı bitkiler bahçesine uğradılar. Sonra ölümün sesinin duyulamayacağı kadar uzak olmayan kesimhane ile kasap bölümünün ve hayvan ağılının arkasından geçerek açık havaya çıktılar.

Açık havada, binaların koruması altında olmayınca ısı aniden düştü ve Zuana kızın titrediğini gördü.

"Gezintimizin geri kalanını başka bir güne bıraksak olmaz mı?"

"Hayır." Genç kız, hayır anlamında hızlı hızlı başını salladı. "Hayır, hayır devam etmek istiyorum."

"Üşümüyor musun?"

Genç kız, sert bir sesle, "Tekrar içeri girmeyeceğim," dedi. "Eğer canlı canlı gömüleceksem, en azından tabutumun şeklini görmeme izin verilmeli."

Zuana, yumuşak bir sesle, "O zaman kefenine sıkı sıkı sarın," dedi. "Sanırım, gezinti sona ermeden son nefesini vermek istemezsin."

Sonra, üşümemek için hızlandılar. Kötü havanın iç kısımlara kovaladığı gürültücü bir martı sürüsü başlarının üstünde çığlıklar atarak daireler çizdikten sonra, sisin içinde kayboldu. Zuana ile genç kız bahçelerden geçip balıklı göletin yanına geldiler. Havuzda, kümeler halinde donmuş olan sazlar suyun üstünde yüzmekte olan ince buz adacıklarına diklemesine yapışmıştı. İleride, sol tarafta, sebze tarlalarında, toprağı kazmakta olan, uzun gri giysiler içindeki siluetler ise, kayıp ruhlar gibi, sisin içinde bir görünüp bir kaybolmaktaydı.

Onlar görünmez olunca genç kız, gözlerini kasvetli boşluğa dikerek, "Bunlar kim?" diye sordu.

"Devşirme rahibeler. Onlar *drahoma*larını hibe ederek manastıra kabul edilen rahibelere hizmet ederler. Bunların bazıları bahçelerde, bazıları çamaşırhanelerde ve mutfaklarda çalışır. Sana da, odanı temizlemek ve giyinmene yardım etmek için bunlardan biri verilecek."

Genç kız, farkında olmadan elini başına götürdü.

Zuana, acaba ona hangisini verdiler, Augustina'yı mı, Daniela'yı mı, diye düşündü. Kötülük ya da fesat söz konusuydu ama her iki halde de acımasızlık vardır.

Kız kendi kendine konuşur gibi, "Babaları onları buraya koymak için ne kadar ödedi?" diye mırıldandı.

"Senin babanın ödediğinden çok daha az. Yoksul Clare rahibelerinden olmadığın için şanslısın. O manastırlardaki rahibeler, her türlü işi kendileri yapmaktan zevk alır ve bunu Tanrı'ya hizmet sayarlar. Burada, bize, Tanrı tarafından, O'na hizmet etmenin çeşitli yolları sunulmuştur."

"Bu durumda dış kapıyı kilitlemenize şaşırdım. Ama belki de bu, herkesin içeri dolmasını önlemek içindir."

Genç kız kaşlarını çattı, sonra eğilip yerden bir avuç taş aldı. O, taşları sinirli sinirli havuza atarken Zuana onu seyretmekteydi. Ağır taşlar suya batarken birkaç tanesi suyun üstünde sıçrayarak buzlara çarptı ve Zuana, bu rahibe adayı sövüp saymaktan vazgeçince birçok bakımdan buraya uyum sağlayabilir, diye düşündü. Bunu daha önce de düşünmüştü. Manastırlarda uysallık maskesi altında birçok sivri dilli rahibe vardır.

Budanmış, güdük ağaçların sisin içinde bir ordu gibi göründüğü meyve bahçesinden geçtiler ve karşılarına manastırın –sis yüzünden daha da kocaman ve korkunç görünen– duvarı çıktı. Duvar, önlerinde yükselerek kurşun rengi gökyüzüyle buluşmaktaydı. Hava şimdi yoğun bir gri renge bürünmüştü ve sis arkada bıraktıkları binaları yutmaya başlamıştı.

"Burası ne kadar büyük?" Hapsedildiği alanın büyüklüğü genç kızın sesinin kısılmasına neden olmuştu.

"Duvarlar, üç parseli iki taraftan kuşatır. Burası, kentin en büyük manastırlarından biridir."

Gerçekten de manastır o kadar büyüktü ki taşralı ailelere mensup genç kızlar buradaki açık alan ve gökyüzü görüntüsüyle avunup teselli bulurlardı. Bu, saray hayatı ve şehrin sokaklarıyla ilgili hikâyelerle büyüyenleri pek ilgilendirmezdi ama zengin bir manastırın, bir şehrin ortasında bu kadar geniş bir araziye sahip olması onları bile şaşırtırdı. Zuana, ilk kez buraya kadar geldiğinde ne kadar şaşırmıştı? Şimdi bütün hatırladığı, şifalı bitkiler bahçesinin o zaman ne kadar küçük ve kötü düzenlenmiş olduğu ve bir bez parçasına sararak koynunda getirdiği dal çeliklerinin ilk kış mevsiminde, korkunç bir kar fırtınasında telef olduğuydu. Kış. Evet, kış mevsimi her zaman bir rahibe adayının ilk yılının en zorlu dönemiydi.

"Duvarların hepsini dolaşmak yaklaşık yarım saat sürer. Tabii bu ancak içeriden yapılabilir çünkü üçüncü duvar nehirdir. Bunları biliyor muydun?"

Kız omuz silkti. Rahibe adayı olacak kişi daha önce manastırda yatılı öğrenci olarak kalmamışsa, hayatının geri kalan kısmını geçireceği yeri en azından bir kez ziyaret etmesi doğaldır. Ama bu kız bunu bile yapmamıştı. Yapmış olsaydı, bu onun manastıra gelişini kolaylaştırır mıydı? Verdikleri paranın nasıl harcandığını görmek ya da kızlarının geleceği konusundaki endişelerini gidermek için gelen zengin bağışçıların manastırın harikalarını görmek için sabırsızlandıkları kesindi. Çünkü Santa Caterina'nın geçmişi de şu anki kadar zengindi. Şehirdeki en eski yapılardan biri olan bu manastır başlangıçta nehrin üzerindeki bir adada, Aziz Benedict rahiplerinin kaldığı küçük bir binaydı. Ama yıllar içinde, sarıhumma burada yaşayanlardan pek çoğunu etkiledi ve bina kullanılmaz oldu. Ancak, ticaretten kazanılan parayla bataklıklar kurutulup nehir yatağının yönü değiştirilince bu öldürücü hastalık ortadan kaldırılmış ve bina yeniden inşa edilip kullanılmaya başlanmıştı.

Bütün rahibeler manastırın bugünkü başarısının hikâyesini daha iyi bir drenaj ile ve şimdi damıtılmış yağların ve tütsülerin salonlarda ve koridorda kullanılmasıyla (bu Zuana'nın eseriydi ama tevazu kuralları onun bu başarısı nedeniyle övgü kazanmasını engelliyordu) en kötü yaz salgınlarının önlendiğini bilirdi. Zaten, bu nedenle de, Santa Caterina'da, şu anda yaklaşık altmış duacı rahibe[7], sekiz ya da dokuz rahibe adayı, birkaç yatılı öğrenci ve yirmi beş devşirme[8] bulunuyordu. Devşirmeler, bitmez tükenmez bir enerjiyle yorulmak nedir bilmeden çalışırlar ve bu sayede manastır yerel piskoposa hediye olarak ve en cömert bağışçılarına teşekkür ve teşvik mahiyetinde sepet sepet tufanda incir ve nar gönderirdi. Manastırın bağışlarla yaşadığı söylenemezdi. Bu doğru değildi. Manastır arazisinin dördüncü yanını kuşatan nehir ek bir güvenlik unsuru olduğu gibi, manastırın ticaret yolunu da oluşturuyordu. Su yoluyla gelen bir ziyaretçi, duvarın dışında bulunan bir rıhtım ve duvardaki kilitli bir kapıyla karşılaşırdı. İç taraftan da kilitli olan bu kapının arkasındaki odalarda, sevkıyata hazır mallar bulunurdu. Bu çifte kilit sisteminin amacı, tüccar ya da satıcıların rahibelerle doğrudan temas etmemeleriydi. Manastır un, taze balık, kendi sağlayamadığı miktar ve türde et, şarap, baharat, şeker, kumaş, iplik, mürekkep ve kâğıt ihtiyacını buradan temin ediyordu. Mal getiren mavnalardan bazılarıysa, manastırın rıhtımından, kutu kutu el yazması dua kitapları ve diğer dua kitapları, işlemeli kumaşlar ve kilisede giyilen cüppeler, ilaçlar, içkiler ve boyalı dinî heykelciklerle neredeyse tıka basa dolu olarak ayrılırdı. Manastırın mahzenleri, bayram günleri ve festivallerde içilmek üzere bekleyen değerli şaraplarla doluydu.

7 Yüksek çeyiz paralarını manastıra ödeyerek rahibe adaylığına kabul edildikten sonra yemin edip rahibeliğe yükselen rahibe sınıfı, koro rahibesi. (ç. n.)

8 Yah[illegible] Müslümanlıktan dönerek Katolik olan kadınlara manastırda verilen isim. Manastırlarda ayak işlerine bakarlar. (ç. n.)

Mutfaklarda her gün, biberiye katılmış taze ekmek yapılır ve ezilen zeytinler kadar yeşil ve hoş kokulu olan şişelerce zeytinyağı preslenirdi. Buna, aileleri tarafından *drahoma*ları manastıra bağışlanan duacı rahibelerden gelen meblağ ile yatılı öğrencilerin ödedikleri ücretleri ve manastıra miras bırakılan bir düzine civarındaki mülkten gelen kiraları da ekleyince, bazı yıllar, Santa Caterina, muhasebe defterlerinin büyük tarım arazilerine rakip oluşuyla övünürdü.

Manastır duvarlarının ve nehir kıyısındaki ambarın yanından geçerken Zuana, Serafina'ya, bu renkli hikâyelerden parçalar anlatıyor ve zaman zaman, genç kız, onun anlattıklarıyla sorular soracak kadar ilgileniyordu. Daha da fazla anlatmak isterdi ama bunun bir anlamı olmadığını biliyordu.

Bir şey kaybedilirken buna karşılık kazanılanı anlamak daima güçtü. Bu kadar genç bir kız için bu, hapsolmak ile özgürlüğün değişik anlamlarını kavramak, bu duvarların dışında, özgür kadınlar bütün hayatlarını başkalarının kararlarına göre yaşarken burada rahibelerin büyük ölçüde kendi kendilerini yönettiklerini anlayabilmek demekti. Burada her rahibenin söz hakkı ve bir oyu vardı (böyle bir şeyi Hıristiyan dünyasında başka nerede bulabilirsiniz?). Her şeyi, hep birlikte konuşur ve her konuda (gelecek azizler gününün menüsünden, yeni başrahibenin ya da bir koro şefinin veya ruhsal bir sığınak olduğu kadar, gerçekte bir işletme olan manastırın çeşitli işleri için görevli seçimine kadar) hep birlikte karar verirlerdi.

Bu hapishanede, kızları işe yaramadığı ve masraflı olduğu için öfkelenen zorba babalar, kendilerinden daha güçsüz olan kız kardeşleriyle alay eden ya da onları hırpalayan ağabeyler, yorgun ya da dindar eşlerini sürekli dürtükleyen azgın ve sarhoş kocalar yoktu. Burada, kadınlar daha uzun yaşar, salgın hastalıklar duvarlardan atlayarak içeri girmekte güçlük çekerlerdi. Buradaki

kadınlar, evlilik yatağında erkekten eşine geçen, kabuk bağlayan cerahatli hastalıklardan kurtulmuştu. Burada, hiç kimsenin rahmi çok sayıda hamilelik yaşamaktan bedeninin dışına sarkmaz, hiç kimse kan ter içinde doğum sancıları çekerken ruhunu teslim etmez ya da yarım düzine evladını gömmenin acısını yaşamazdı. Eğer en hassas olduğunuz konu nur topu gibi çocuklarsa, okuma yazma öğrenmek için manastıra gelen kız çocuklarını ya da aile ziyaretlerinde manastıra getirilen kocaman gözlü yeni doğmuş bebekleri okşayıp severek ve karınlarını doyurarak tatmin olabilirdiniz. Aslında, öfke dolu yeni rahibe adayları manastırın kapılarını dünyaya açmak fikrine gülseler bile manastıra ağlayıp sızlayarak gelen her yarım düzine genç kadına karşılık, bu kapılardan içeri kendi isteğiyle gireceği anı sabırsızlıkla bekleyen, yeni dul kalmış ya da dul kalmayı özleyen, yaşça daha büyük bir genç kadın daima vardı.

Ama böyle özel konulardan bahsetmenin sırası değildi. Bu nedenle, Zuana geri dönüp ana binalara doğru yürürken düşüncelerini kendine sakladı. Caddenin başladığı üçüncü bölüme geldiklerinde, duvarların arkasından gürültüler, araba tekerleklerinin tıkırtıları ve nal sesleri, gülüşmeler ve yüksek sesle konuşmalar ile günlük iş hayatının sesleri gelmeye başladı. Zuana'nın yanında, Serafina gerginleşiyordu.

"Neredeyiz? Duvarın arkasında ne var?"

Zuana duruma uyum sağlamaya çalışarak, "Borgo San Bernardino," dedi. Küçükken babasıyla birlikte hasta ziyaretlerine giderdi. Bu yüzden –en azından bir zamanlar– şehri çoğu kimseden daha iyi bilirdi. "Nehirden başlar kuzeydoğuda bulunan pazar yerine, katedrale ve saraya doğru devam eder."

Kızın kafası karışmış gibiydi.

"Büyük d'Este Sarayı'nı ya da katedrali bilmiyor musun? Bunlar Ferrara'nın en ünlü varlıklarıdır. Bunların yanında, bir de verdiği eğitimle Padua ve Bolonya'ya rakip olan tıp fakültesinin bulunduğu üniversite vardır. Bundan sonra kiliseye ilk gidişinde, vakit bulduğunda, koronun oturduğu koltukların arkasında parmaklarını dolaştır. Şehir, küçük tahta oymalarına şekil verilerek tümüyle orada canlandırılmıştır."

Ama kızın ilgisi kaybolmaya başlamış, duvarların içindeki, bedenden soyutlanmış, ruhani hayat birden üstüne çökmüştür.

"Haydi." Zuana onun koluna dokunur. "İçeri girme vakti geldi."



Kilise çanının, dinlenme zamanının sona erdiğini ve ikindideki çalışma saatinin başladığını haber veren sesini duyunca ana binaya girdi. Köşedeki merdivenden yukarı çıkarken, bir lavta sesinin açılış notalarının eşlik ettiği, bir pınardan dökülen sular kadar berrak bir solo ses yükseldi.

Kız, yeni bir koku almış bir hayvan gibi hızla başını kaldırır.

"Epifani Bayramı[9] için bestelendi. Şarkı söylemeyi sever misin?" Zuana, bu soruyu sıradan bir şey söyler gibi sormuştu ve kızın tepki olarak, kaşlarını çattığını gördü. Bu yapay bir ifadeydi.

Genç kız, boğuk bir sesle, "Sesimi kaybettim," dedi.

"O zaman, sen de dâhil hepimiz onun düzelmesi için dua etmeliyiz. Manastırın koro şefini –ki onun başrahibenin kuzeni olduğunu biliyorsundur– dükün babasının kilisesindeki müzik direktörü yetiştirmiştir. Onun besteleri bütün kentte ünlüdür.

9 Katolik ve Protestanlıkta doğudan gelen üç müneccimin bebek İsa'yı ziyaret etmesinin, Ortodokslukta ise İsa'nın Ürdün Nehri'nde vaftiz olmasını kutlandığı dinî bir bayramdır. (yay. n.)

Kendisi seninle tanışmak için sabırsızlanıyor. Diğer rahibeler çalışırken, güzel sesli olanlar prova yapar. Güzel sesli olmanın burada sağladığı avantajları bilsen şaşırırdın."

Müzik odasına giderken yolları yazı odasından geçti. Buraya bir düzine çalışma masası bütün ışık huzmelerinden yararlanacak şekilde yerleştirilmişti. Bir düzine baş ise bu masaların üstüne dikkatle ve sebatla eğilmişti. Sessizliği bozan, sadece mürekkep hokkalarına batıp çıkan kalemlerin ve kâğıt üzerinde hareket eden kalem uçlarının sesiydi. Zuana ve genç kız kapıda durunca, platformun üzerindeki, ay gibi parlak ve geniş yüzlü Rahibe Scholastica onlara gülümsedi. Zuana, ona başını sallayarak karşılık verdi. Scholastica, kutsal kitabın sözlerini kopyalamadığı zaman, kendi uydurduklarını yazardı. Bunlar, azizler ile günahkârlar hakkında, kafiyeli dizeler halindeki tiyatro oyunlarıydı. En güzelleri Karnaval'da ya da özel azizler günlerinde temsil edilirdi. Onun kendisini böylesine işine adaması atmosferi olumlu etkilemekteydi. Daima belli bir huzursuzluğun hissedildiği başka çalışma odaları da vardı, ama Zuana yıllar içinde diğer çalışma türlerini değil de kitap ve metinler üzerinde çalışmayı seçenlerin kendilerini işlerine daha fazla verdiklerini fark etmişti. Gerçi onların işi mevcut olanı kopyalamaktı, ama öğrenilecek çok önemli beceriler ve boş sayfanın dolduğunu görmenin verdiği yavaş yavaş sindirilen bir zevk vardı. Zuana, bahçe ve otları karıştırıp hamur haline getirmekte kullandığı havan ve tokmağı konusunda aşırı bir heyecan duyduğu ilk altı ay boyunca, burada çalışırken bile tatlı duygular hissetmiş, sayfa süsleri olarak da sadece şifalı bitkilerin çizimlerini kullanmak gibi bir muziplik yapmıştı. Çizimler gerçeğe o kadar uygundu ki, eğer okur onları tanıyabiliyorsa, her tür hastalık için bir çare öneriyorlardı.

Üst kattaki kemerli koridor boyunca yürürken nakış odasının önünden geçtiler. Kapının altından kesik kesik konuşma sesleri

geliyordu. Bu odada çalışanlara nezaret eden Rahibe Francesca neşeli ve hoşgörülü biriydi. Kahkahanın Tanrı'nın insan yüreğini temizleme yöntemi olduğuna inanırdı. Bunun sonucunda da bazı genç rahibeler burada toplanır ve onun bu düşüncesinden yararlanırlardı. Bunu hoş karşılamayanlar vardı ama Zuana daha hoşgörülüydü. O, küçük suçların çoğu zaman büyük suçları önlediğini düşünürdü.

Ama bugün sığırcıkları bekleyebilirdi. O berrak, solo ses, şimdi, hızla akan bir nehirde birbirlerinin arasından geçip üstünden sıçrayan gümüş rengi bir balık sürüsünü andıran birçok ses arasında dans olmuştu. Buna tepki olarak Serafina daha hızlı yürümeye başladı. Müzik odasına geldiklerinde, Zuana kapıyı yavaşça itti ve genç kızın içeri girmesi için yana çekildi.

Seslerin renkliliği düşünüldüğünde, odanın böyle tek renkli oluşu şaşırtıcıydı. Gri ışıkta, bir rahibe bir lavtanın üzerine eğilmiş, diğerleri ise beşli, altılı gruplar halinde ayakta durmaktaydı. Birkaç kişi müziğe uyarak başlarını sallamakta, fakat diğerleri heykel gibi hareketsizdi. Hepsinin önünde birer metin vardı ama gözleri sürekli olarak ön tarafta duran ve kollarını yukarı aşağı sallarken her notayı havadaki görünmez tellerden çıkarır gibi parmaklarını kıvırmış olan ufak tefek kişiye kayıyordu. Atmosfer o kadar müziğe odaklanmıştı ki hiç kimse onların içeri girdiğini fark etmedi. Zuana, Serafina'ya baktı. Genç kız, bunu hayatının sonuna kadar inkâr edecekti ama şu anda koroya katılmaya heveslendiği ve hayranlık duyduğu belliydi.

Sesi daima ötücü bir kuştan çok bir martıyı andıran Zuana bile elinde olmadan etkilenmişti. Bu odadaki bütün kadınları tanıyordu. Boğazlarının tahriş olmasına ya da seslerinin kısılmasına neden olan bir sürü hastalıklarının yanı sıra insan vücudunda sık sık görülen bir sürü ağrı ve sızılarını, mide ve bağırsak şikâyetlerini tedavi etmişti. Rahibe Benedicta hariç,

hepsi bu odanın dışında son derece sıradan, ne daha iyi ne de daha kötü, Tanrı'ya manastırdaki rahibelerden hiçbirinden ne daha uzak ne de daha yakındı. Ama burada gözlerinizi kapayıp yüzlerini görmediğinizde meleklerden oluşan bir koronun yanı başında olduğunuzu hissederdiniz. Her Ferraralı, kiliseye gittiğinde bunu yapar ve sadece mihrabın arkasındaki ızgaralardan gelen sahipsiz sesleri duyardı.

Bu bakımdan, Ferrara'da cennet ve yeryüzü arasında kusursuz bir bağlantı vardı. Çünkü rahibelerinin sesleri ne kadar tatlıysa bir şehir de kendisini cennete o kadar yakın hissetmeye başlardı. Cennete yaklaştıkça da kentli zenginlerin böyle meleklerin yaşadığı bir manastıra duydukları şükran, dünyasal bir nitelik kazanarak Santa Caterina'ya akardı. Müziğe hiç yeteneği olmayan rahibeler bile bunu hemen öğrenirdi çünkü Bolonya, Siena ya da Venedik'te bazı manastırların önemli ziyaretçileri olduğu ve bu nedenle korodaki en güzel seslerin boğazlarını gece ayazından koruyabilmeleri için sabah ibadetinden muaf tutulduklarını herkes bilirdi. Elbette, açıkça yapılan böyle bir ayrımcılık itirazlara neden olabilirdi. Bu nedenle başrahibe Santa Caterina'da görünüşte eşitliği koruyarak barış ortamını bozmamaya dikkat ederdi. Ancak, torpil yapmanın çeşitli yolları vardı.

Son nota, yükselip yayılarak sonra zarif bir kavisle sessizliğe doğru alçalarak bütün sesleri birleştirdi. Sonda gelen sessizlik ise ses kadar canlıydı. "Hah." Benedicta'nın boğazından tuhaf bir ses çıktı. "*Quia Gloria Domini super te orta es*'in ilk ve ikinci bölümlerinin arası yeterince belirgin değil ve Eugenia, Rahibe Margarita'nınkilerden sonraki ilk iki *hallelujah* çok ince çıkıyor ve yeterince uzun değil."

Odanın kapısı rüzgârdan, hafifçe aralandı. Sonra menteşeler varlıklarını kanıtlamak ister gibi gıcırdadı ve aralanan kapı öyle kaldı. Benedicta'nın ufak tefek vücudunun bu sesi algılamadığı

anlaşılıyordu ama cennetten yeryüzüne olağanüstü bir hızla inmeye alışık olan diğer rahibeler hemen meraka kapıldılar. Yalnız kapalı bir kapının arkasından, bütün manastırı rahatsız edebilecek kadar güçlü bir sese sahip olan biri değil, her yeni gelen, hakkında dedikodu edilecek bir yemdi.

"Eugenia, acaba sen..."

Benedicta, nihayet, Zuana ile yeni rahibe adayını fark edip döndü.

Zuana başıyla onu selamladı. "Rahibe Benedicta, koroyu prova yaparken dinlemesi için yeni rahibe adayını getirdim."

"Ya!" Ufak tefek kadının yüzü aydınlanır. "Ah, evet, evet. Milano'dan gelen ses. Gel, gel, gel. Seni bekliyorduk."

Ama genç kız kımıldamadı.

"Hoş geldin. Şuna bak. İyice gelişmişsin. Regl oldun, öyle değil mi? Sesin oturdu mu?" Benedicta durakladı ama kız cevap vermeyince fazla bir şey anlamadı. "Notaları okuyabiliyor musun? Belki ders almadın ama endişelenmene gerek yok. Göründüğü kadar güç değil. Zaten sesin senden daha çabuk öğrenecektir. Koroda, senin okuyacağın kısmı yüksek perde olarak not ettim. Ama sesinin derinliği daha fazlaysa kolayca değiştirilebilir. Bunu yapıyoruz." Küçük kadın ağzını açıp konuşmasından daha büyük bir hızla ardı ardına karışık notalar mırıldanmaya başladı. En azından Zuana için bu notaları takip etmek mümkün değildi. Serafina'nın ise sürekli önüne baktığı halde dinlediği belliydi.

Benedicta durdu. "Bu senin için fazla tiz mi olur?"

Bu soruyu izleyen sessizlikte korodan bir gülme sesi geldi. Bunu, Benedicta'dan başka herkes duymuştu.

"Ne var? Ne oldu? İyi değil misin?"

Genç kız nihayet, "Artık şarkı söylemiyorum," dedi. Sesi, Zuana'ya göre, biraz öncekinden daha çatlak ve daha kırıktı.

"Ama niçin?" Benedicta, Zuana'yı yok sayarak genç kıza yaklaşıp ellerini tuttu. "Ah... Ama sen çok üşümüşsün. Dışarı mı çıktın? Sesinin kısılmasında şaşılacak bir şey yok. Bu bir soğuk algınlığı. Rüzgâr en güzel sesleri bile çalar. Ya da buraya kadar uzun bir yolculuk yaptığın için yorulmuş olacaksın. Kendine iyi bakmalı ve Rahibe Zuana'nın söylediklerini aynen tatbik etmelisin. Onun orta düzeyde bir sesi vardır ama Tanrı ona başkalarına yardım edebilmesi için harika bir yetenek bahşederek bunu telafi etmiştir." Zuana'ya bakıp ona acıyarak gülümsedi.

"Eugenia." Benedicta koroya döndü. "Haydi. Yeni rahibe adayımız için o bölümü söyle de sesi düzelirken notalar aklında kalsın."

Dün gece, kilisede gözlerinin kapanmasını önlemek için büyük bir çaba harcayan genç Eugenia şimdi ön sırada, yeni tüylenmiş bir kuş gibi cıvıl cıvıldı. O, şakımaya başlamak için tüylerini kabartırken Zuana, genç kızın başındaki örtünün altından belli belirsiz görünen bir bukleyi fark etti. Kuşkusuz bu, başrahibenin yeni tarzına saygıdan kaynaklanıyordu.

"Surge, illuminare, Jerusalem..."

Onun ağzında, kelimeler, parlatılmış gümüşe benziyordu. Eugenia gençti, korodaki en güzel seslerden biriydi ve manastır hayatıyla ilgili hikâyeler ve dedikodulardan çok hoşlanırdı. Altı ay önce revire, Zuana'nın yanına gelmişti. İsa'nın Çilesi'ni paylaşmak için O'nun dikenli tacının üstünde yürürken ayağına batan bir diken yüzünden ayağı iltihaplanmış ve genç kız topallamaya başlamıştı. O kadar canı yanıyordu ki dikenin çıkartılmasını istiyordu. Bir hafta sonra ise meyve bahçesinde sincapları kovalıyordu. Neşesi, dinî kaygılarla çile çekmek konusundaki gönülsüz

girişimlerinden çok daha bulaşıcı ve ilham vericiydi. Zuana, o zamandan beri, ona karşı belli bir şefkat duyuyordu.

"*...hallelujah.*"

İlahiyi bilenler, onun, yeni gelenlere karşı kendi alanının sınırlarını çizmek isteyen ötücü bir kuş gibi son notayı biraz uzattığını söyleyebilirdi. Kuşkusuz, kilisede, cenneti kendi anlayışlarına göre tanımlayan birkaç genç vardı

Şimdi bütün gözler Serafina'nın üstündeydi. Genç kız gergin görünüyordu. Yüzü çökük ve solgun, teni âdeta griydi. Gözlerini önündeki bir noktaya dikmişti. Bir kolunu midesine bastırarak yavaşça eğildi.

Serafina tekrar doğrulduğunda Zuana, bir an onun gülmekte olduğunu sandı, nefesini tutuşundan bu sonucu çıkarmıştu. Korodan biri sinirli sinirli kıkırdıyordu. Zuana durumu anlamakta geç kalmıştı.

Serafina ağzını açtı ve ağzından, bir kavis çizerek safra fışkırdı.

5



"İç şunu."

Genç kız, hayır anlamında başını salladı.

"Zencefil katılmış sudan başka bir şey değil."

"O zaman, siz için."

Zuana toprak çanağı kaldırıp bir yudum içti.

"Hangi rahibeye istersen sor. Benim zehirlerim şifalı iksirlerimden daha çabuk etki eder. Hâlâ ayakta olduğuma göre onun zararsız olduğundan emin olabilirsin." Bir yudum daha alıp çanağı kızın önüne koydu. "İstediğini yap. Ama hastalığın geçmesini istiyorsan bunu içmeni tavsiye ederim." Sabrının tükenmekte olduğu sesinden belliydi ve genç rahibe adayının gözleri parladı. Çanağı alıp önce küçük bir yudum aldı, sonra kana kana içti. Zuana, şişeleri ve ölçüm kaplarını toplayarak oyalanırken ikisinin de sesi çıkmıyordu. Zuana dönüp ona baktığında kızın yanaklarına renk geldiğini gördü.

"Daha iyi misin?"

"İçtiğim iksirin içinde ne vardı?"

"Söyledim ya, zencefil kökü. Mideye iyi gelir."

"Dün geceki zehirden bahsediyorum."

"Hımm. İtüzümü, kurtboğan, ufalanmış kavak yaprakları, haşhaş şurubu."

"Midemin bozulmasına neden olan hangisi?"

"Sanırım haşhaş. Sanırım, vücutta daha uzun süre kalır."

Serafina revirde, pencerenin pervazında oturmaktaydı. Dışarıda, uzakta görünen boş arazi, manastırın mezarlığıydı. Orada sıra sıra dizili olan küçük zarif tahta haçlar Tanrı'ya adanmışlığın tarihini oluşturmaktaydı. Zuana, manastır turunda oraya uğramamayı tercih etmişti. Mezarlığın şimdilik dikkat çekmemesi daha iyi olurdu.

"Rüya gördün mü?"

Genç kız yavaşça başını salladı. Ne kadarını söyleyeceği konusunda kararsız olduğu belliydi. Bu, Zuana'nın çok iyi hatırladığı bir suskunluktu. Manastırdaki ilk günlerinde kendisi de buraya kapatılmış olmanın verdiği dehşetle, en basit bir yardım önerisi ve şefkat gösterisi karşısında kuşku duyardı.

"Kâbus mu gördün?"

"Boğuluyordum." Gördüğü rüyayı hatırlayınca kızın sesi hüzünlenmişti. "Sular taşlardan oluşuyordu, erimiş taşlardan. Bağırmaya çalışıyordum ama ağzımı her açışımda içine erimiş taşlar doluyordu."

Zuana, buna benzer kaç hikâye dinlemişti? Babası rüyaların kayıtlarını tutardı çünkü eski insanların rüyalar üstünde yaptıkları incelemelerle ve rüyalardan öğrenebileceklerimizle ilgileniyordu. Genellikle, en çılgın ve en fırtınalı olanlar haşhaşın etkisinde görülen rüyalardı. Çünkü bu uyuşturucu maddenin, onu kullananların endişe ve korkularını beslediği anlaşılıyordu.

"Bu karışım garip havalleri tetikleyebilir. Ama kısa bir süre sonra kaybolurlar."

Kız, buruk bir sesle, "Yani bende olduğu gibi olmuyor, öyle mi?" dedi. Çanaktan bir yudum daha aldı. "Bakın, ben burada kalmayacağım. O kelimeler ağzımdan çıktı, içimden gelerek söylemedim."

Yine öfkelenmişti; başını önüne eğmiş, kararlıydı.

Zuana onu sessizce seyretmekteydi. Elbette, ikisi birlikte başrahibenin odasında bu konuyu, istemediği halde manastıra zorla gönderilen rahibe adaylarının bir yıl sonra son yeminlerini etmeyi reddedebileceklerini ve manastırdan ayrılmalarına izin vermesi için piskoposa başvurabileceklerini konuşmuşlardı. Başka ne konuşacaklardı? Başrahibenin, bunun utanç verici bir davranış olduğunu, manastır sorunu kaynağında kurutamazsa böyle bir rahibe adayını geri almaya razı olacak bir aile bulunamayacağı gibi kilisede de böyle bir itiraza kulak verecek bir piskopos bulmanın hemen hemen imkânsız olduğunu vurgulamanın görevi olduğunu düşüneceği ve buna göre davranacağı kesindi. Yani, sonuç olarak, genç bir kadına düşen tek gerçekçi seçim çıldırıp sessizliğe gömülene kadar bağırmak ya da Tanrı'nın lütfuyla, isyanı, karşı konulamayacak olanı kabule dönüştürecek bilgeliğe ulaşmaktı. Serafina'dan önce birçok genç kız da bunu yapmıştı.

"Fikrimi değiştireceğimi sanıyorsun, değil mi?"

"Ne yapacağın konusunda hiçbir fikrim yok. Ama diş ağrısı kadar sinir krizlerine de faydalı olan kurtboğan otlarım dondan zarar gördüğü için umarım geceleri çok uzun süre bağırmazsın."

"Bağırsam da sizin verdiğiniz iksirleri içmeyeceğim. Ben... Ayyy!"

Durdu ve kulaklarını elleriyle örttü.

"Ne oldu? Yine miden mi bulanıyor?"

Genç kız hayır anlamında başını salladı. "Gözlerimin arkasında bir zonklama var."

"Başörtüsünün baskısındandır. Kulaklarının arasında kendi sesinin yankısını duyuyorsun, değil mi? Şarkı söylemeye başladığında, bunu daha güçlü olarak duyacaksın. Seni bu sabah kim giydirdi?"

"Şey... Bilmiyorum. Kalın bir burnu ve çenesinde bir siğili vardı."

Hımm, kötülük değil, fesat. "Augustina. Kasabın kızı. Tavukları boğarak büyümüş, şimdi de bu yeteneğini başka yerlerde kullanmak hoşuna gidiyor. Hizmetlerini yapacak başka birini bulursan iyi edersin."

"Bunu nasıl yapabilirim?"

"Sesin düzelir düzelmez koro şefinin bunu ayarlayacağından eminim."

Kızın kaşlarını çattığını gördü ve pişman oldu. Konuyu böylece kapatmak çok acımasızca bir davranıştı.

"Eğer istersen, başörtünü gevşetebilirim."

Genç kız tereddüt etti. Yardım istemek, kararlığından ödün vermekle aynı şey değildi.

"Evet." Bir sessizlik oldu. "Lütfen."

Zuana ona yaklaşıp iğnelerin yerini değiştirmek için başörtüsünün altından ellerini genç kızın ensesine doğru uzatırken Serafina heykel gibi hareketsiz oturmaktaydı. Şimdi, gün ışığında yakından bakınca kızın teni kaymak gibi görünüyordu ve gençlere özgü bir nemle kaplıydı; güçlü çenesinin üstündeki dudakları dolgundu ve kahverengiden çok siyaha bakan koyu renk gözlerinde iris tabakasını gözbebeğinden ayırt etmek güçtü. Bu, insanın içini eriten bir Madonna güzelliği değildi; güçlü, hatta çarpıcı bir kişilikti.

Zuana katı kumaşı daha gevşek bağladı. "Endişelenme. Ona çabucak alışırsın. Kısa bir süre sonra, başörtün olmadığında onun eksikliğini hissedeceksin."

Genç kız gözlerini kırpıştırdı ve gözpınarında biriken iri bir yaş tanesi dışarı taştı. Çünkü bu düşünce elbette daha da dayanılmazdı. Zuana bir an ona sarılıp kollarında sıkmak kulağına direnişin onu nasıl paramparça edeceğini ve gerekli tedavi yöntemleri kullanıldığında yaraların ne kadar çabuk iyileşeceğini fısıldamak istedi. Ama kendi duygularının gücü onu korkuttu ve kollarını yana indirdi. Ruhları teselli etmek hiçbir zaman onun görevi olmamıştı ve buna şimdi başlaması için hiçbir neden yoktu. İnsanlar bazı şeyleri kendileri öğrenmek zorundaydılar.

Masanın başına dönüp rendeleri ve tahta panoları çıkarttı. Psikoposun ilaçlarını hazırlamak uzun zaman alacaktı ve bazı siparişlerin ertelenmesine rağmen Zuana'nın fazla vakti yoktu. Bir gün geçip gitmişti bile. Döndüğünde kızın yanında durduğunu gördü.

"Burada mı çalışıyorsunuz?"

"Burada ve ilaçları hazırladığım bölmede."

"Sizinle birlikte kim çalışıyor?"

"Hastaların bakımına yardım eden biri var. Ama ilaçları tek başıma hazırlıyorum."

"Buna izin veriliyor mu?"

"Sesim de parmaklarım gibi çatlak olduğundan, beni koroda ve nakış odasında çalıştırmaktansa burada yalnız başıma çalışarak daha yararlı olacağımı kabul ediyorlar."

Bu çok doğruydu. Manastıra geldiğinde bile elleri bir hanımefendinin ellerinden çok bir işçinin ellerine benziyordu ve yıllar içinde daha da beter olmuşlardı. Bahçede çalışmaktan ve

kimyasalları damıtmaktan parmaklarının derileri aşınmış, rengi değişmişti. Sesine gelince, manastırdaki ses hiyerarşisi içinde onun iri bir sazan balığının yanında yüzen küçük bir balık olduğunu herkes bilirdi. Bu, aklına gelince gülümsedi. Kimi zaman, burada kendi müziğini yarattığını düşünürdü. Çünkü topladığı her bileşenin kendine özgü –yumuşak, gür, kalın, ince– bir sesi olduğu kesindi. Bunların her biri, tek başınayken belirgin bir ses çıkarır ama birbirleriyle karıştıklarında her çeşit değişik ses ve tınıyı çıkarabilirlerdi.

Son sayımda burada doksana yakın cam şişe vardı. Bu âdeta bir şifa korosu gibiydi! Geçmişte böyle bir şey düşünüp gururlandığı için ceza almıştı ama bu hayal hâlâ canlıydı. Babası duysa bunu anlayışla karşılardı. O, kilise korosunda tek bir nota bile söyleyemezdi ama sürekli olarak doğanın, göklerden aşağı gönderilen müziğini arıyordu.

"Ne kadar çok var!" Genç kız, ayakta durmuş, raflara bakıyordu. "Bütün bunları toplamanız ne kadar sürdü?"

Zuana neşeli bir sesle, "Belki bilmesen daha iyi," dedi. Ama kızın ilgilenmesi hoşuna gitmişti.

"Bunların her biri başka bir hastalığa mı şifa veriyor?"

"Evet, bazıları tek başına kullanılır. Onlar, basit ilaçlar olarak bilinir. Diğerleri bileşimler oluşturmak için başka iksirlerle karıştırılır."

Genç kız, içinde çarpık bir kök bulunan bir şişeyi gösterdi. "Peki, şu ne?"

"Akçöpleme."

"Ne işe yarıyor?"

"Mide-bağırsak sistemini temizler."

"Neden temizler?"

"İnsanın içindeki her şeyi boşaltır. Şiddetli kusmalara neden olur."

"Benimkinden daha şiddetli kusmalara mı?"

"Eğer dikkatli olmazsan, bu ilaçla midenin yarısını kaybedebilirsin."

"Gerçekten mi? Yeniyor mu?"

"Tek başına değil. Çok zehirlidir."

"Peki, nasıl kullanılıyor?"

Merak. Bu, dik kafalı bir rahibe adayında görülen bir özellik değildi. Öte yandan, bir ilaç hazırlama odasının (aşk iksirleri hariç) da her genç kızın ilgisini çekecek bir yer olmadığı açıktır. Zuana'nın ise, çalışmalarında bu iksirlere hiç ihtiyacı olmamıştı. Babası, onları, "sağlıklı insanları hasta etmenin yolu" olarak görürdü. Ancak, annesinden bahsedenlerin söylediklerine bakılırsa, kısa bir süre için de olsa, babası da bu hastalığa tutulmuştu.

"Bu kökün bir parçasını bir elma ya da armudun içine koyup sıcak küllerde pişirirsin. Meyve pişince, akçöpleme kökünü atıp hamur haline gelmiş olan meyveyi yersin."

"Meyvenin içine kökün ne kadarını koyacağınızı nereden biliyorsunuz?"

"Bu, hastanın ne kadar zayıf ya da şişman olduğuna ve bedeninden çıkmasını istediğiniz şeyin yapısına bağlıdır."

"Yani bir zehri, bir insanı tedavi etmek için kullanıyorsunuz, öyle mi?"

"Bir bakıma, evet. Karışım miktarına ve neyle karıştırıldıklarına göre etkileri değişen birçok katkı maddesi vardır."

Genç kız, daha ilerideki başka bir şeyi gösterdi. "Ya bu?"

"Güvercinotu yaprakları."

"Onlar hangi hastalıklara iyi geliyor?"

"Tazeyken suyu cilde sürüldüğünde baş ağrısına iyi gelir. Kökü pişirildiğinde diş ağrısını geçirir."

"Ya böyle olduklarında?"

"Tatlı şarabın içinde Meryem Ana nanesiyle karıştırıldığında aybaşı sancılarına iyi gelir." Manastırda aybaşı sancısı çekenler az değildir. Boş rahimlerde düzenli olarak, kimi zaman da beklenmedik şiddette aybaşı sancıları olur."

"Ah. Buna sahip olmak için bir servet harcayabilecek birini tanıyorum." Sesinde düşmanca bir tını vardır. "İstenmeyen bebekleri yok edecek bir ilacınız da var mı?"

Zuana gülüyor. "İstenmeyen bebekler mi?' Bir manastırda mı?"

Elbette bu konuda daima hikâyeler anlatılmıştı. Rahibelerin kilisenin şehvetinin sağmal ineği olduğu söylenirdi. Luther'in zehri her yere sızmıştı. Bir rahibeyle evlenen bir papaz, kendisini ve dinî kurallara aykırı davranmış olan karısını cehenneme gitmekten kurtarmak için dinin kabul ettiği inançlara karşı, ciddi temellere dayanan düşünceler öne sürmek zorundaydı. Buna rağmen, Venedik'te bir adada bulunan manastırı, orada rahibelerin işledikleri günahlarla ilgili itiraflarını dinleyen papazın, tek müşterisi kendisi olan, kötü şöhretli bir ev gibi işlettiğini anlatan hikâye gibi şeyler, Santa Caterina'da bile duyulurdu. Bütün şehir halkının onun yakıldığını görmeye gittiği söyleniyordu.

"Niçin sordun? Ona da ihtiyacı olan birini mi tanıyorsun?"

Kız kaşlarını çattı. Gelecekle ilgili planları, bir rahibenin stratejik arzularına göre değiştirilen ilk kız olmayacağı kesindi. Ama o, Zuana'ya sırlarını söyleyecek değildi. Hiç değilse henüz söylemeyecekti.

"Ya kötü rüyalar görmeme sebep olan haşhaş, o hangisi?"

"Şurada. Raflardan birinde."

Kız onun bakışlarını takip ediyordu. "Bu mu? Yoksa şu mu?" Elini uzatıyordu.

"Hayır, Hayır. Dikkatli ol."

"Niçin? O da zehir mi?"

"Hayır, o kan."

"Kan mı? Kimin kanı?"

"Rahibe Prudenza'nın. Krizler geçirmeye başladı. Onu tedavi ediyorum."

"Bu, kana benzemiyor."

"Çünkü karga yumurtasıyla karışık."

Kız, iblis, genç kadının eteklerinin altından çıkıvermiş gibi bakıyordu. Zuana, elinde olmadan gülümsedi.

"Bu, bilinen bir tedavi şeklidir. Küçük dozlar halinde düzenli olarak alındığında, hastalık çok ağır değilse, krizlere iyi gelebilir."

"Peki, ya hastalık ciddiyse?"

"O zaman, hastaya yardım edemem." Zuana'nın gözünün önüne yine hücresinin soğuk zemininde çırpınan, bedeni sudan çıkmış bir balık gibi gergin ve kaskatı, genç bir rahibe adayı geldi.

Genç kız, şişeyi elinde tutarsa, hastalık kendisine bulaşacakmış gibi, onu yerine koydu. "Yardım edemediğiniz hastalar çok mu?"

"Bu, hastalıklarına bağlıdır."

Elbette, Zuana onun ne düşündüğünü biliyordu. Genç kız, kendisinin asla tedavi edilemeyeceğini çünkü hastalığının çok ağır olduğunu düşünüyordu.

Serafina çevresine bakınarak, "Bunları yapmanıza izin vermelerine şaşıyorum," dedi.

"Ne? Rahibelerin, Tanrı'ya hizmet ettikleri için daha erken ölmek ya da daha fazla acı çekmek zorunda olduklarını mı düşünüyorsun?"

"Hayır. Demek istiyorum ki... Yani bu konuda fazla dua edilmediği anlaşılıyor."

"Aaa, yanılıyorsun." Zuana, bunu, dua ve acının olmadığı herhangi bir şeyde Tanrı'yı görememeyi daha önce duymuştu. "Bu oda dualarla doludur. Etrafına bak. Buradaki her şey, her bitki, her sıvı, şifa veren iksirlerin bütün katkı maddeleri, O'nun tarafından, göklerle birlikte, bizim tapınmamız için yaratılmış olan doğadan ve topraktan gelir. *Hekimi, insanın ona ihtiyacı olduğu için yüceltin. Çünkü onu, Yücelerin Yücesi yaratmıştır.* Ecclesiasticus 38, dize 8."

Genç kız ona dikkatle baktı, sonra sinirli sinirli güldü. Sanki ikisi yer değiştirmişti ve şimdi deli olan Zuana, aklı başında olan kendisiydi.

Elbette. Buraya yeni geldiğinde, en can sıkıcı rahibeler sürekli kutsal yazılardan söz edenlerdi. Onların bu katıksız adanmışlıkları Zuana'nın kendisini daha da terk edilmiş hissetmesine neden oluyordu. Şimdi onlara karşı daha anlayışlıydı. Kimi zaman ona kutsal yazılar arasında buldukları, bitkilerle ilgili metinleri bile getiriyorlar, ona henüz görmediği bir yazıyı gösteriyorlardı.

"Siz pek çok şey biliyorsunuz. Hepsini burada mı öğrendiniz?",

"Hayır. Çoğunu babam öğretti. Geri kalanını da kitaplardan öğrendim ya da kendim buldum."

"Babanız mı? Sizi buraya o mu getirdi?"

"Hayır. Evet." Zuana durakladı. "Babam öldüğü zaman gidebileceğim başka bir yer yoktu."

"Ya siz? Burada kalmak istediniz mi?"

"Ben..." Duraklıyor. Hangisi daha büyük bir günahtı? Yalan mı, ümitsizliği teşvik etmek mi? "Gidebileceğim başka bir yer yoktu."

Serafina ona dikkatle baktı. "Bu, ne kadar zaman önceydi?"

"On altı yıl."

Zuana, genç kızın dehşet içinde nefesini içine çektiğini fark etti. Serafina'nın ona acıdığı açıkça belliydi. Onun asla bu kadar ihtiyarlamaya ya da böyle yenilgiye uğramaya niyeti yoktu.

Şimdi dönmüş, pencereden dışarı bakmaktaydı. Ayakta durduğu için şifalı bitkiler bahçesinin duvarının ötesinde mezarlığın ucunu görebilecekti. Genç kız büyülenmiş gibi orada dururken, Zuana onu seyretti. Sonra kız ona döndü.

"O, bana sizinle çalışmak zorunda olduğumu söyledi."

"Madonna Chiara mı?"

"Evet. Tanrı'nın her birimizin değişik şekillerde O'nu bulmamızı sağladığını ve sizin iyi ve sevecen bir rahibe olduğunuzu söyledi."

"O zaman, onu dinlemelisin. O, alçakgönüllülüğü ve bilgisi yüzünden seçilmiş olan başrahibedir."

"Gerçekten mi? Bu yüzden mi, saçlarında soylu kadınlar gibi bukleler var?"

Zuana, kızın zekâsına bir kere daha hayran kaldı. Sahip olamadığı şeyler için sızlanmaktan vazgeçtiğinde, bu zekâ manastır hayatının ilk gözlemlediğinizde çok yavan görünen her günkü sıradanlığına renk katacaktı.

"Bu onun kendinizi evinizdeymişsiniz gibi hissetmeniz için kullandığı yöntem olabilir."

Genç kız buruk bir sesle, "Ne? Modası geçmiş bir saç tuvaletiyle mi?" diye cevap verdi. "Zaten ben burada kendimi asla evimdeymişim gibi hissetmeyeceğim."

Ama aslında bu süreç başlamıştı. Sadece, Serafina bunu henüz bilmiyordu.

6



Taşları cebinden çıkarttı. Ya hiçbiri yeterince büyük değilse? Bir avuç taşı gölete atarken onları dirseğine saklamak kolay olmuş, ama ağır olanları hafif olanlardan ayırmaya vakit bulamamıştı. Taşları temizledi ve dua kitabının içinden aldığı sayfalardan birinin üzerine dizdi. Orada ne yazılı olduğunu bilmek için kelimeleri okumasına gerek yoktur.

Benim kadınımın gözlerinin içine bakmayan
ve onun tatlı bakışlarını bu dünyada görmeyen,
ne aşkın cennetini bilir ne de cehennemini,
onun hava kadar hafif iç çekişlerini,
konuşmasının ve gülüşünün zarif müziğini duymamış olan.

Müziği kendi kafasının içinde tutarak sessizce şarkı söylüyordu. Tanrı'ya şükürler olsun ki sesini kaybetmemişti. Eğer şu anda ağzını açsa herkes sesini duyacaktı. Ha ha! İstese sesiyle hücresinin taşlarının her birini delebilirdi. Bu koro şefinin koşarak buraya gelmesine neden olurdu. "Ah, güzel şehrimiz müzikseverlerle doludur." Eh, beklesinler öyleyse. Hepsi beklesin.

Soylular ve rahibeler. Yer yerinden oynasa onlar için ağzını bile açmayacaktı. Masanın üstündeki, don yağından yapılmış olan mum kıvılcımlar saçıyor ve Serafina, mumun alevine ellerini siper ederek onu canlandırmaya çalışıyordu. Hayır, hayır, taşlar çok küçük! En büyüğünü aldı ve kâğıdı ona sarmaya çalıştı. Kâğıdı taşın üstüne dört kez sarmasına rağmen kâğıt yumuşamıyor ve onu, yatağa doğru havaya fırlattığı zaman, taş yatağın üstüne düşmeden açılıp düşüyordu. Daha ağır taşlar (onları nereden bulacaktı?) işe yarardı, ama yine de uçlarını tutturacak bir şeye ihtiyacı olacaktı. Bunları –aradığı gibi bir taş ve zamkı– bulsa, bir şekilde bahçeye çıkmayı ve onu duvarın üstünden caddeye atmayı başarsa bile, Tanrı aşkına, nereye atacağını nereden bilecekti?

Bunu konuştukları zaman –etraflarındaki herşey altüst olurken, genç kızın yatak odasının kapısındaki o ümitsiz konuşma sırasında yakalanmışlardı– Serafina, pencereleri ya da çan kulesi olan bir bina, en kötü olasılıkla sonu olan bir duvar hayal etmişti. O zaman sevgilisi nereye bakacağını bilecekti. Ama burası o kadar uçsuz bucaksızdı ki çevresini bir ay boyunca sürekli dolaşabilir, yine de bir noktayı diğerinden ayırt edemezdiniz. Ya ölçüleri yanlış anlayıp onu nehre atarsa ya da taşa sarılı kâğıt, bir lağım çukuruna veya bir oluğa düşüp orada çürür ve kaybolursa ne olacaktı? Belki de oluklar bunlarla, sevgililerinin hasretiyle yanıp tutuşan ve çoktan ihtiyarlayıp unutulmuş olan kadınların yazdıkları pusulalarla doluydu.

Ama o geldiği zaman, genç kız ona başka nasıl cevap verebilirdi? Buradan ona nasıl haber gönderebilirdi? Manastırın dışında bir hapishanede olduğundan fazla pencere yoktu. Zaten pencereler o kadar yüksekti ki onlara sadece ışık ulaşabiliyordu ve o da yeterli değildi. Bahçelerde en azından çevreyi görebiliyor ve nefes alabiliyordunuz. Ama hava o kadar rutubetliydi ki nefes almak ciğerlerinize su çekmek gibiydi. Bu kentin üzerinde kalıcı

bir sis vardı. Ööğ. Gardiyan rahibe eski rahiplerin sarıhummadan öldüklerini söylememiş miydi? Bunda şaşılacak bir şey yoktu. Milano'da kışın hava insanı ağlatacak kadar soğuk olduğu zaman bile pencereden dışarı baktığınızda masmavi gökyüzünü görebilirdiniz. Ama burada, gerçek gökyüzü bile yoktu. Üstünüzde, ölü fare kürkü renginde ve taş gibi ağır, şişik bir dam vardı.

Gözlerinde yaşların toplandığını hissediyor ve derin derin nefes almaya çalışıyordu. Bu gece kapıyı üstüne kapattıklarında, ani bir hastalığa yakalanmış gibi birden korkuya kapılarak önce yine bağırmaya başlamış, ama ilacın etkisiyle midesi hâlâ burulmakta olduğundan buna uzun süre devam edememişti. Ah, yeterli enerjiyi bulabilseydi her gece sabaha kadar bağırıp duvarları yumruklardı, ama bunu yaparsa onu yine ilaçla uyuşturacaklarından korkuyordu. Kim bilir, belki bu kez ilaca kanla karga yumurtası karıştırıp kriz geçirmesine de sebep olabilirlerdi. Kendisi dinlemez gibi yaparken, o iğrenç başrahibe buna benzer bir şeyler anlatmış, geceyi uykusuz geçiren bir manastır halkının sinirlerinin bozulacağını ve bunun alternatifi, bir rahibe adayının, dinlenme saatlerindeki eğlencelerin tadına varamayacak şekilde uyuşturup kilitli kapılar arkasında tutulmasıysa, acıklı da olsa bunda bir sakınca olmadığını söylemişti.

Burada iz bırakmanın başka yolları varken onlara bu zevki tattırmayacaktı.

Bütün kurnazlığına rağmen şarkı söylememeyi önceden planlamış değildi. O ikindi saatinde, manastır binalarına girip prova yapanların sesini duyana ve revirden sorumlu olan rahibe ona şarkı söylemekten hoşlanır mısın diye sorana kadar bunu düşünmemişti. Ama o zaman, müzik odasına yaklaştıkça, bu düşünce ona daha mükemmel gelmeye başlamıştı. Eğer onun sesine ihtiyaçları varsa (eğer, o çok sesli ilahiyi okuyan –tiz notalarda nefesini aşırı kullanıp fazla tiz sesler çıkaran– rahibe koronun en iyi sesiyse,

Tanrı şahittir ki kendisine ihtiyaçları vardı), eğer müzik onlar için önemliyse o da şarkı söylemeyi reddedecekti. Bedeni burada olabilirdi ama sesini asla duymayacaklardı. Bu da onunla ilgili hiçbir şeye sahip olamayacakları anlamına geliyordu, çünkü onun kişiliği varlığını en çok sesinde dışavuruyordu. O da –Serafina'nın hayatındaki bütün insanlardan farklı olarak– bunu anlamıştı.

Burada şarkı söyledi o tatlı sesiyle,
Güzel gözleriyle burada deldi kalbimi...
Ondan ayrıyken ruhum başka bir şey düşünmez oldu,
Aramızda onun tatlı sözleri olmayınca,
Artık dinleyecek bir şey olmadığı için, kulaklarım sağır oldu.

Hayır, onlara şarkı söylemeyecekti. Elbette arada sırada konuşmak zorunda kalacaktı, ama bugün yaptığı gibi terbiye edilmemiş bir ses çıkarırsa çoğu kişiyi aldatabilirdi. En zor aldatılacak olansa revir kuşuydu. O akıllıydı, hatta kıvrak bir zekâya sahip ve şakacı olduğu da söylenebilirdi, ama bu kurumuş ihtiyar bedenler arasında zekâsının nasıl beslendiğini ancak Tanrı bilirdi. On altı yıl! Düşün! O hücrede, sadece kitaplar ve pis kokulu şişelerle on altı yıl kapalı kalmak. Cennet, yeryüzü ve kutsal şifa vericilerle ilgili o tuhaf şiirler...

Buna rağmen, manastırın herhangi bir yerinde çalışmak zorunda kalsa (hayat boyu, elinde bir kalemle kamburu çıkmış olarak çalışmaktansa – yazı odasındaki saksağanların hepsi gösterdikleri çaba sonucu ölü gibi görünüyordu) reviri tercih ederdi. En azından, kanın yoğunluğunu afyon şurubunun yoğunluğundan ayırt edebilirseniz Rahibe Zuana'nun raflarında, öğrenilecek ilginç şeyler vardı. Eğer elinizde doğru bir formül varsa bütün

manastırı uyutabilirdiniz. Gözünün önüne, Rab'bin Sofrası'nda büyük bir yudum şarap içtikten sonra teker teker diz çöken bir dizi rahibe geldi. Bu düşüncenin arkasındaki kötü niyet gülümsemesine neden oldu. Bundan ancak, ağzından burun deliklerine kadar uzanan ince uzun bir çukur bulunan, o tavşan dudaklı genç yaratık kurtulabilirdi. Çünkü bir canavara benzeyen kız bir yudum şarabın hepsini içemezdi. Ööğ. Yemekte, bardağındaki suyun önündeki çanağa damlamaması için başını arkaya doğru iyice eğmek zorunda kalıyordu.

Bunu düşünmek bile Serafina'nın midesini bulandırıyordu. Belki de babası, burayı kamburlar, gülümseyecek hiçbir şey yokken gülümseyen budalalar ve –en korkuncu– yüzü çiçek bozuğu olan –çiçek hastalığın bıraktığı izler o kadar derindi ki bu kadın kısa bir süre önce güzel bile olabilirdi– bir rahibenin yaşadığı, hilkat garibeleriyle dolu olduğunu bildiği için özellikle seçmişti.

Dominici ailesinden, evi Serafina'nın evinden fazla uzak olmayan bir kız da aynı korkunç hastalığa yakalanmıştı. Bir Pazar, kilisede yaşmağının altından genç erkeklere kertenkele gibi dilini çıkarırken, çiçek hastalığı yüzünden, altı hafta sonraki ayinde yüzü öyle berbat durumdaydı ki peçesi bir kış perdesi kadar kalındı ve ona yakın oturanlar, peçesinin altında hıçkıra hıçkıra ağladığını söylüyorlardı. Hikâyeye göre, artık güzel yüzlü insanların arasında olmaya dayanamadığı için bir manastıra gönderilmek istemişti. Zaten, artık ona kim talip olabilirdi? Ah, Ulu Tanrı, ya buradaki çiçek bozuğu rahibe hâlâ hastalık mikrobu taşıyorsa veya bir çeşit çiçek hastalığı mikrobu bu pencerelerden içeri sızarsa ne olacaktı? Birkaç hafta içinde hepsi ölür ya da sakat kalırlardı. Hayır, hayır, lütfen, Meryem Ana, böyle bir şeyin olmasına izin verme!

Aşk, sağ eliyle açtı sol yanımı
ve oraya, kalbimin içine
bütün zümrütlerden daha yeşil
bir defne ağacı dikti.

Gözlerinden yine yaşlar aktığını hissediyordu. O da ne! Dışarıdan, manastırda devriye gezen nöbetçi rahibenin ayak sesleri geliyordu. Mumu söndürmek için hemen ona doğru seğirtti. O kadar hızlı hareket ediyordu ki alevden saçılan balmumu zerreleri parmaklarına sıçradı.

Balmumunun sıcaklığını parmaklarında hissedince yüzünü buruşturdu. Balmumu pıhtılaşıp parmaklarına yapışınca değişikliği fark etti. Sıcak balmumu. Bir mühür gibi. Elbette! Bir mühür. Evet!

Daha büyük taşlar bulur bulmaz onların etrafına sardığı kâğıdı mumla mühürleyecekti. En azından böylece o geldiğinde hazır olacaktı. Çünkü o mutlaka gelecekti. Bundan emindi.

7



Bunları Zuana hiç görmemişti ve büyük bir olasılıkla hiç görmeyecekti:

Okyanus.
Değerli madenlerin büyüdüğü, yerin altındaki damarlar.
Vampir diye bilinen canavar.
Yeni doğmuş bir bebek
Ölü bir insanın iç organları

Ama sonuncusuna birçok kişiden daha fazla yaklaşmıştı.

Zuana'nın babası bir insan cesedine bıçağını değdirenlerin ilki değildi. O, Ferrara Üniversitesi'nin konferans salonuna belinde kasap önlüğüyle girdiğinde, kadavrayı parçalara ayırıp inceleme, Bolonya ve Padua gibi kentlerde tıp eğitiminin bir parçası olarak kabul edilmekteydi. (Büyük Vesalius, Padua'da yıllarca çalışmış ve insan vücudunun dokusu hakkındaki kitabının temellerini orada atmıştı. Zuana bunu o kadar uzun zamandan beri biliyordu ki ilk olarak ne zaman duyduğunu artık hatırlayamıyordu.) Ama

Marcardi ve Brasalola gibi bilim insanları sayesinde Ferrara çok geride kalmış değildi ve Zuana bir damar ile bir kas arasındaki farkı anlayacak yaşa geldiğinde, üniversitenin himayesinde iki yılda bir kadavra üzerinde halka açık bir çalışma yapılıyor, seyirciler kalın gocuklara bürünüp şapkalar giymiş olan yüz ya da daha çok sayıda tıp öğrencisi ile kendi bedeninin içini görmeye istekli ve meraklı birkaç midesi sağlam Ferraralıdan oluşuyordu.

Bu kadavra çalışması ya geçici olarak, mümkün olduğu kadar çok kişinin masanın üstünde yatan kadavrayı görebileceği bir oturma düzeni kurulmuş olan konferans salonlarından birinde ya da daha sonraki yıllarda, kalabalık çok arttığı zaman, özellikle bu süreç için el koyulan, yakındaki bir kilisede yapılıyordu. Her iki durumda da mekân çok soğuk ve havada keskin bir alkol kokusu oluyordu. Kadavra çalışması zorunlu olarak kışın yapılıyor, operasyonun devam ettiği iki üç gün boyunca kadavranın çürümemesi için kapılar ve pencereler açık tutuluyordu. Canlı köpekler ve domuzlar üzerinde çalışıldığında ise onların korku dolu çığlıkları kentin yarısında duyuluyordu.

Manastır havasının –şimdi olduğu gibi– insanların iliğine kemiğine işlediği ya da revirdeki bir çalışma için bir canlıdan alınan bir sıvının gerekli olduğu veya bir bayram günü için domuzlardan birinin kesildiği, onların çığlıklarının manastır koridorlarında duyulduğu anlarda Zuana hemen geçmişi hatırlıyor, hayalinde, babasının gür sesi salonu doldururken kadavranın köprücük kemiğinden aşağı doğru ilk insizyonu yapışı ve kendisini masanın çevresindekiler gibi beklenti içinde bir genç kadın olarak canlandırıyordu. Babası, deriyi yandan aşağı doğru kesmeye devam ettikten sonra kaldırdığında göğüs kemiği ve ciğerler, sonunda da altındaki kalp görünecekti.

Heyhat! Bu hiç gerçekleşmemiş olan bir rüyaydı. Evet, duyular (kokular –babası o gece eve döndüğünde leş gibi kokardı– soğuk,

kafeslere kapatılmış olarak bekleyen ve daima başlarına geleceği hissetmiş görünen hayvanların isterik çığlıkları) ve öğrenciler çalışmayı görmek için sıraya girerken ve işlemden sonra dağılırken kentin sokaklarındaki heyecan gerçekti, ama gerisi Zuana için kapalı kapılar arkasında cereyan ediyordu. Bunun tecrübesizlikle ilgisi yoktu. Genç kız on dört yaşına geldiğinde neşterin ortaya çıkarabileceği organların çoğunu tanıyacak kadar teorik bilgiye sahipti. On altı yaşına geldiğinde ise, bir bone ve uzun bir gömlekle kalabalığın arasında kaybolacak kadar uzun boyluydu. Ama babası çok katıydı. Ölçüm yapıp karışım hazırlarken, Zuana onun yanında durabilir ya da bahçelerde şifalı otlar ve topraktan sökülüp alınırken ciyaklamaya benzeyen bir ses çıkaran ve minyatür bir insan bedenini andıran adamköküne kadar her tür kökü toplarken ona yardım edebilirdi, ama altındaki mucizeleri göstermek için kadavranın derisi yüzüldüğünde, Tanrı'nın yarattığı bu kutsal görüntüyü bütün görkemiyle görmek babası kadar açık fikirli biri için bile bir kadına göre bir şey değildi.

Bir gün neredeyse ona başkaldıracaktı. Ziyaretçiler tarafından bırakılmış olan bir pelerinle bir şapkayı saklamış, babası evden çıktıktan hemen sonra dışarı süzülmeye hazırlanmıştı. Ama babası onun heyecanını hissetmiş ve son dakikaya kadar evden çıkmamıştı. Bunun sonucunda da Zuana evden dışarı çıkana kadar konferans salonu tıklım tıklım dolmuş, içeri girmek için bekleyenlerin oluşturduğu kuyruk sokağın yarısına kadar uzamıştı. Daha sonra, babasının ölümü üzerine herkes onun durumuna çözüm arayışına girdiği zaman, Zuana, babasının bildiklerini büyük bir sevecenlikle aktardığı genç kıza, bunların bir sorumluluk yükleyebileceğini düşünüp düşünmediğini merak etmişti.

Belki de babası sonsuza dek yaşayacağına inanmıştı. Zuana'nın ise buna inandığı kesindi.

Böylece genç kızın tıbbî deneyimleri sınırlı kalmıştı ve şimdi insan vücudunun içine nüfuz edebilmek için kitaplara, beyaz bir sayfadaki siyah çizimlere indirgenmiş olan kaslara, sinirlere, iç organlara, kan ve kemiklere bağımlı kalmak zorundaydı. Eğer –ah, keşke– Vesalius'un insan bedeniyle ilgili çalışmasının ciltlerini saklamış olsaydı, bu kitapların sayfalarını her açışında kendisini yeniden eğitebilirdi. Çünkü bu sayfalarda, bu büyük bilim insanının neşterinin ve bilgisinin nüfuz etmediği tek satır yoktu. Ama babasının ölümünden sonra leş kargaları eve dolduğunda, Zuana onları saklamaya vakit bulamadan ya da bunu akıl edemeden birkaç önemli hazine yok olmuştu. En büyük kayıp Vesalius'un kalın ciltleriydi. Canlı insan vücutlarına gelince, manastırdaki kadınlar ağrı ve sızılarını saklayamayacak duruma geldiklerinde onların giysilerinin üstünden ya da altından bedenlerine eliyle dokunarak şişlikleri hissedebiliyor ya da görebiliyordu, ama erkek vücudu konusunda herhangi bir bilgi ona sonsuza kadar yasaktı.

Yani; bir tanesi hariç.

Çünkü bütün rahibe kardeşleri gibi Zuana da her gününü, Tanrı'nın beden verdiği en kusursuz ve yüce erkek bedeninin huzurunda geçirmekteydi.

Bunu duymanın kilise hiyerarşisi içinde olanları büyük bir şaşkınlığa sürükleyeceği kesindi ama bu açıdan manastır, Zuana için bir tıp okulu olmuştu. Çünkü her yerde, mihraplarda ve kilisenin kent halkına kapalı olduğu saatlerde rahibelere açık olan diğer kısımlardan yüksek olan uzun ve dar orta kısmında, mihrabın arkasında bulunan, gece gündüz sekiz kez dua etmek için kullanılan kendi küçük kilisesinde, dolaştıkları koridorların duvarlarında, yemek yedikleri yemekhanede, hatta uyudukları odalarda, İsa'nın bedeni vardır. Her yerde. İsa'nın bedeni, Meryem Ana'nın kucağından kollarını uzatan tombul kutsal bebekten, kuşaklı giysisi içindeki geniş omuzlu, dar kalçalı vakur genç

adama ve erkekliğinin en muhteşem döneminde vahşetle adım adım parçalanışına kadar hayat ve ölümün her aşamasında sunulmaktadır.

En büyük etkiyi de bu bedenin parçalanmış hali yapardı.

Yıllar içinde, Zuana, İsa'nın yaralı çıplak vücudunu kendi bedeninden daha iyi tanır olmuştur. Bu, onun her yerde oluşundan çok sevecenlikle, gerçeğe sadık kalınarak, anatomiye uygun biçimde tasvir edilmesinden kaynaklanmaktaydı. Zuana bunu manastıra kapatılışının ilk günlerinde fark etmişti. Santa Caterina'daki en görkemli iki haça –mihrabın üstünde asılı olan ahşap haça ve ana koridorların sonunda duvarda asılı olan daha gösterişsiz olanına– şekil vermiş olan insanlar insan bedeni hakkında bir anatomist kadar bilgili olmalıydılar. Çünkü yıllardan beri her ressam ya da heykeltıraş sanatında ustalaşmak için ölülerin cesetlerinin ya da kemiklerinin muhafaza edildiği yerleri ziyaret etmeyi ya da Zuana'ya yasaklanmış olan konferans amfilerine gitmeyi iş edinmişti.

Ölü malzeme onların elinde hayat buluyordu. Ahşabın ya da taşın yüzeyi yumuşak görünüyordu. İnsan derisinin tabakalarının, kamçının darbelerine ve dağlamasına ne kadar hassas olduğunu, dikenlerin alnın ince derisine batışını ve orada takılıp kaldığını, koskoca haçı taşırken belkemiğinin ve omuzların yay gibi büküldüğünü, çelik çivilerin kemiklere ve tendonlara saplanmasına neden olan darbelerin gücünü, haç üstünde asılı duran bedenin ağırlığını taşıyan kasların çığlık atarak düğüm düğüm oluşunu ve insan bedeninde açılan tek bir yaradan akan kan durdurulmadıkça, hayatın bu tek delikten akıp gidebileceğini görebiliyordunuz.

Küçük kilisedeki haçın üstündeki İsa'nın böğründeki yaradan akan kan pıntılaşmış, yaranın kenarları dolgun kırmızı [illegible]ar

gibi açılmıştı ve ince bir çizgi halinde kan izi vardı. Ama koridorların sonundaki haçın üstündeki şekilde, içinden kan fışkıran derin ve taze bir delik göze çarpıyordu. İsa'nın böğrü ve bacakları haçın asılı olduğu taşın üstüne taşmıştı. Kış mevsimindeki en yoğun sislerde bile beyaz tenin üstündeki bu al kırmızısı görünürdü. Rahibeler oradan geçerken, İsa'nın bedeninde yapılmış olan tahribatı fark edebilmeleri için, bakışlarının yukarı doğru çekildiğini hissederlerdi.

Elbette, herkesin gördüğü ve hissettiği aynı değildi. Bu da, Zuana'nın manastıra gelir gelmez öğrendiği bir şeydi. Bazıları, genellikle de manastıra çok genç yaşta gelip en uzun yaşayanlar için bu görüntüler alışkanlık halini almış, hatta sıradanlaşmıştı. Onlar için İsa'nın ölümü, bir göreve geç kalındığında telaşla önünden geçerken ya da bir yerden bir yere giderken yolda gözucuyla bir bakış attıkları bir eşyaya dönüşmüştü. Bazılarına göre, Rahibe Camilla'nın, gümüşten yapılmış kusursuz güzellikteki haç üstündeki İsa'sı ya da başrahibenin değerli taşlarla bezenmiş, gösterişli haçı ve üzerindeki İsa figürü bir süs, bazılarına göre süs için bir mazeretti.

Sonra, diğerlerinin aksine, İsa'nın acılarını sürekli olarak yeni bir şey gibi gören ve bu nedenle O'nun acısını paylaşmak isteyen birkaç kişi vardı. Rahibe Perseveranza bunların en coşkulu olanıydı. O'nun haç üstündeki teslimiyeti ve yalnızlığına çok üzülenler de, sürekli olarak bu üzüntüyle ve O'na acıyarak yaşamak tehlikelisiyle karşı karşıyaydılar. Rahibe Clementia'yı, revirde yaşamaya mahkûm olmadan önce, gece gündüz, her an, Hazreti İsa'nın çarmıhtaki ölümünü gösteren tablonun üstüne kapanmış, O'nun ayaklarındaki kanı bir bezle silmeye çalışırken görebilirdiniz. Daima, İsa'ya duyduğu tutkunun etkisindeydi (bunun, birlikte yaşadığı rahibelere gösterdiği sevgiden çok daha fazla olduğu söylenebilirdi) ama son günlerde zamanının büyük

bir kısmını ağlayarak geçirmeye başlayınca, başrahibe onun hastaların yanında düzeleceğine karar vermişti. Zuana ise bundan o kadar emin değildi. Clemenetia acı çekmekten birçok bakımdan memnun görünüyordu ve birçok üzgün ihtiyar ruhun aynı yerde bir arada oluşu kendine özgü bir çılgınlık rüzgârı yaratabilirdi. İhtiyar rahibenin şimdi daha az ağladığı bir gerçekti, ama alışık olduğu ortamdan ayrılınca, aklında kalmış olan her şey, yani umutsuzluğu ve uyurgezerliği de acısıyla birlikte uçup gitmişti.

Yine de Clementia, İsa'nın acılarını bir hanedan arması gibi taşıyan ve gösteriş için acı çekenlerden iyiydi. Burada herkesi en çok rahatsız eden, kendisini dinleyen herkese neler çektiğini anlatan Rahibe Elena'ydı. "Böğrüme saplanan korkunç bir ağrı yüzünden dün gece uyuyamadım," der ya da yüzünü buruşturarak kiliseye girip birisi ona sorunun ne olduğunu sormak zorunda kalana kadar inler, sonra, "Baldırdaki bir yaranın iltihaplanması Tanrı'yı memnun eder. Gerçi benim çektiklerim O'nun acılarıyla boy ölçüşemez ama bu ağrılar için minnettarım," der ve O'nun kendisini herkesten daha özel biri olarak seçtiğine inanarak topallaya topallaya kiliseden çıkardı. Ancak, dikkatli gözler, onun kimsenin kendisine bakmadığını zannettiğinde, topallamadan yürümeye başladığını fark ederdi.

Bütün bunların aksine Zuana bunların hiçbirini hissetmemişti. Onun hatası –ki kendisi onu böyle yorumluyordu– farklıydı. O, İsa'yı iyileştirmek ihtiyacını duyuyordu. O kadar babasının kızıydı ki İsa'nın Çilesi'ni anlayacak yaşa geldiği zaman, O'na tapınmaktan çok O'nu kurtarmak istiyordu. Manastırdaki ilk haftalarda, geleceği ona müebbet hapis cezası gibi görünürken, kilisede asılı olan o büyük bedeni sonsuz saatler boyu inceler, eğer yaraları tedavi etmek için çağırılmış olsa neler yapacağını, kanı durdurmak için hangi merhem ve şifalı otları kullanacağını,

kamçı yaralarını ve kesikleri hangi merhemle tedavi edeceğini, berelenmiş bedenin iltihaplanmaması için hangi merhemle ovacağını inceden inceye düşünürdü. Dinî açıdan en aykırı olanıysa acısını hafifletmek için O'na vereceği ilacı düşünmesiydi.

Babasının aynı şeyleri hissettiği olmuş muydu? Zaman zaman kendisinin şu anda içinde yaşamakta olduğu dünyada babasının ne yapacağını merak ederdi. Babası, bu dünyanın tam anlamıyla yabancısı değildi. Üniversitede çalışan ve sarayla bağlantıları olan bir doktor olarak arada sırada durumları çok tehlikeli olan soylu rahibeleri –başrahibe bu ziyareti onaylıyorsa– tedavi etmek üzere çağrılıyordu. Belki Zuana'ı yanında götürseydi manastır hayatı genç kıza daha kolay gelebilirdi. Ancak götürmediği için genç kız bu hikâyeleri, babası tedavi defterlerine yazdığı zaman öğrenebiliyordu. Bunlar arasında sadece bir tanesini hatırlıyordu. Babası, kentin dış mahallelerindeki bir manastırda, kendisine zarar vermiş olan bir rahibeyi tedavi ettikten sonra eve dönmüştü. Söz konusu rahibe önce başını kanatana kadar duvara vurmuş, sonra onu hücresine kapattıkları zaman, her nasılsa ele geçirdiği bir mutfak bıçağıyla kendisini birçok kez bıçaklamış, sonunda da bıçağı elinden almışlardı. Babası oraya gittiğinde, hezeyan geçirmekte olan kadını bağlamışlardı. Hayatı, bıçak yaralarından fışkıran kanla beraber yere damlamaktaydı. O kadar çok kan kaybetmişti ki ona şoku atlatmasına ve acısının hafiflemesine yarayacak bir ilaç vermekten başka yapabileceği bir şey yoktu. Ama kadının içine şeytan girdiğine ve şimdi ilaçla sakinleştirilirse şeytanın saldırısını yineleyeceğine inanan başrahibe bunu reddetmişti.

Babası başını sallayarak, "Onları sorguya çektiğim zaman, sabah olmadan, kimsenin, bir terslik olduğunu hissetmediğini söylediler," demişti. Başını söylenenlere inanmadığı için mi, kadına acıdığı için mi salladığını ise söylememişti.

Zuana ara sıra bu hikâyeyi, böylesine güçlü bir şeyin hiçbir neden yokken nasıl ortaya çıkabileceğini düşünürdü. Onun deneyimlerine göre, iyi yönetilen bir manastır rahibelerinin aşırı neşesine karşı uyanık olduğu gibi acılarına karşı da uyanık olmalıdır. Çünkü ikisi de sakin bir hayatın dengesini bozabilir. Üstelik bu, şeytanın işiyse biel (Zuana'nın, bu kadınlar cumhuriyetinde kötülükle –hatta, yerine göre fesatla– karşılaşmış olmasına rağmen, henüz şeytanla karşılaşmamıştı) başrahibe ya da rahibe adaylarından sorumlu olan kişi, bunun işaretlerini niçin görmemişti? Bu nedenle, hayatının geri kalanını nerede geçireceğine karar vermesi gerektiğinde, Santa Caterina'nın, onu, o ince sesiyle ve dualar kadar ilaçlarla da dolu olan çeyiziyle kabul etmiş oluşu nedeniyle Tanrı'ya şükrediyordu.

8



Zuana, tükenmişlik ile kabullenme arasındaki ilişkiyi az çok bildiği ve isyanı yenmek için daha fazla ilaç kullanmak istemediği için, genç kızla birlikte nasıl çalışmaya başlayacağı konusunda plan yaparken çok dikkatli davranıyordu.

İlk günlerde, afyonun etkisi yavaş yavaş geçerken onun yerini bedensel çalışmanın yorgunluğu alıyordu. Genç kız, pazar hariç her gün, günde iki kez ya dışarıda, soğukta, şifalı bitkiler bahçesinde çalışıyor ya da içeride, revirde ve ilaç hazırlama odasında yerleri süpürüp siliyor, kap kacağı yıkıyor, üstünde çalışılan tezgâhları ovuyordu. Daha önce kullanılan katkı maddelerinin kalıntılarının yeni ilaçlara karışmaması için bunların temizlenmesi, Zuana'ya babasının öğrettikleri arasındaydı ama Zuana genelde elle yapılan ince temizlik işlerinden sorumlu olan rahibelerin işine son vermişti ve bu işler için yeni yardımcısını kullanıyordu.

Başlangıçta genç kız açıkça direniyordu. Psikolojik durumu fırtınalı bir hava gibiydi. Bir gün şiddetli bir öfkeye kapılarak gök gürültüsü gibi gürlüyor, ertesi gün tekinsiz bir hüzne kapılmış gibi görünüyor, kamburu çıkmış, titreyen bedeni tezgâhın üstünde meydan okurcasına iki büklüm, gözlerinden sessiz gözyaşları yağmur gibi akıyordu. Zuana onu engellemek için hiçbir şey yap-

mıyordu. Genç kızın hislerini ortalığı hırsla silip süpürerek ifade etmesi daha uygundu. Hiç değilse bunu yaparken çok yorulacak ve geceleri uyuyacak, böylece de adım adım, durumu kabul etme süreci başlayacaktı.

Manastırın kuralları, gerekli olduğunda, iş saatlerinde konuşmaya izin veriyordu; ama Zuana, (duygusal hava nasıl olursa olsun) bu ilk günlerin sessizlik içinde geçmesini sağladı. Kendisinin o kederli ilk haftaları nasıl geçirdiğini hatırladığında, sessizliğin manevi yaralara merhem olduğunu anlamıştı. Ancak yaraların iyileşmesi o kadar yavaş ve tedrici olmuştu ki, Zuana hekim yanıyla bile iyileşmeyi izlemekte zorlanmıştı. Şimdi kendisini bunu bir başkasında izlerken buluyordu.

Rahibe adaylarına (özellikle de, daha hayat dolu ve daha az dindar olanlara) manastırdaki ilk günlerinde. en güç gelen şey, konuşma kısıtlamalarına uyum sağlamaktı. Karşılıklı konuşma isteği içlerine işlemişti. Masa başında ya da kilisede toplandıklarında birbirleriyle fısıldaşarak konuşabilecek kadar yakındılar, ama her iki yerde de konuşmak yasaktı. Ya da sessizlik saatlerinde, koridorlarda birbirlerinin yanından geçerken ağızlarından çıkmayan sözler aralarında örümcek ağları gibi parlıyordu. Onları ilk haftalar boyunca izleyen Zuana gevezeliğin vazgeçilmesi en zor şey olduğunu sık sık düşünürdü. Bu, iffetini korumaktan daha da güçtü, çünkü bu konuda fazla bir teşvik söz konusu olmadığı halde her yerde gelişigüzel konuşmak mümkündü.

Ama bu genç kızın durumu farklıydı. Onunla konuşmaya, onu kendi dedikodu çemberleri içine çekmeye can atan rahibe adayları çoktu. Adriana, Angelica ve Theresa, üçü de, Tanrı'ya olduğu kadar hayata da açlık çekiyorlardı ve Serafina'nın manastıra geldiği zaman yaptıkları dikkatleri onun üstüne çekmiş, ablasıyla evlenmek isteyen biriyle ahlak dışı bir ilişkiye girdiğinden tutun da dans hocasına çılgınca tutkun olduğu konusunda

hikâyeler ağızdan ağza yayılmaya başlamıştı. Son zamanlarda, kültürlü çevrelerde sık sık rahibelerle ilgili hikâyeler anlatılıyordu ve en renkli olanlarından birkaçı, kuşkusuz, ziyaretçilerin kabul edildiği salondan gizlice içeri sızmıştı. Ya da bu hikâyeleri, bazı anılarını ve özlemlerini birleştirerek rahibeler uydurmuş olabilirlerdi. Ancak, rahibe adaylarından sorumlu olan Umiliana bu tür dedikoduların şeytanın işi olduğuna inanıyordu. Zuana ise daha hoşgörülüydü. Gençlik, manastır duvarlarının içinde hızla solup gidiyordu ve rahibeler zamanlarının çoğunu dizleri üzerinde dua ederek geçiriyordu.

Serafina'ya gelince, o, diğer kızlarla arkadaşlık etmek istemiyordu. Zaten, gözle görülür derecede öfkeli olan genç kız kimseyle konuşmuyordu. Her gün, kilisedeki sekiz ibadette de dudakları elindeki dua kitabı uyarınca kurallara uygun bir biçimde kıpırdadığı halde, başlangıçta bağırıp çağırmaktan kısılan sesi, Zuana'nın her ikindi demlediği ve genç kız rahibe adaylarıyla ilgili bilgileri dinlemek için Umiliana'nın yanına gitmeden önce birlikte içtikleri hindiba çayı sayesinde çoktan düzeldiği halde ağzından ses çıkmıyordu, ama yarın, piskoposun ilaçlarının üstünde çalışmaya başlayacaklar ve aralarındaki iş düzeni ciddi bir şekilde değişecekti.

O sabah, saat altı duasından sonra, şifalı otlar bahçesinde, bıçak gibi keskin bir rüzgârda buluştular. Yapmaları gereken, tazeliği ilk hazırlayacakları tarif için son derece önemli olan sıracaotu kökleri toplamaktır. Toprak o kadar serttir ki üst tabakayı kazabilmek için şiş kullanmak zorunda kalırlar. Acı soğuk kızın sabah yorgunluğuyla karıştı. İçeri girdikleri zaman Serafina soğuktan morarmıştı ve dişleri birbirine çarpıyordu. O kadar yorgundu ki direnecek gücü bile kalmamıştı. Zuana'nın emmesi için verdiği zencefilli şeker pekmezi topakları ve kazanın altında

yanmakta olan ateş ona iyi geldi, ağır ağır etrafa yayılan sıcaklık vücuduna nüfuz etmeye başladı. Aslında, çalışma saatlerinde, ara öğün niyetine de olsa yiyip içmek kurallara aykırıydı, ama bugün çok emek ve sabır isteyen ölçüm ve ilaç hazırlama işine başlıyorlardı. Bunun için, Zauna'nın, keyfi yerinde olarak ve büyük bir dikkatle yaptığı işe odaklanması gerekiyordu. Aynı şekilde, iş saatlerinde geçerli olan sessizlik kuralı yapılan işin niteliğine göre değişiyordu. Bu genç kız da, Zuana'nın yardımcısı olarak işe yarayacaksa itaat etmek kadar kendisine söyleneni anlaması da önemliydi. Konuşmaya başlamanın zamanıydı. Özellikle de, piskoposun hastalığının hayati bir tehlikesi olmasa da, vücudunu hem alttan hem üstten etkileyen oldukça hassas bir konuydu.

Topladıkları, insan etine benzeyen, yamru yumru, pis ve şekilsiz sıracaotu kökleri masanın üstünde, ikisinin arasında duruyordu. Zuana, onların niçin kullanıldığını mümkün olduğu kadar basit ve sade bir biçimde anlatıyor.

"Iğğ! Ne kadar iğrenç."

Bu kadar uzun bir sessizlikten sonra bu sözler genç kızın ağzından âdeta sevgi dolu bir enerjiyle fışkırıyordu.

"Bu, çok ıstıraplı bir hastalıktır. Bu hastalığı çekenler, geçmek bilmeyen bir kaşıntı ve yanmaya neden olan şişlerden şikâyet ederler. Hastalar, âdeta sürekli olarak sinirlidir."

"Bunu nereden biliyorsunuz?"

"Kendisi söyledi."

"Ne? Piskopos size bu... şeylerden mi söz etti?"

"Bunlara hemeroid denir. Basur memesi. Elbette bana anlattı. Buraya son gelişinde, mutfağın kendisine hazırladığı nefis yemekleri yemek için zar zor oturabildi ve her şeyden şikâyet etti. Onun dairesini temizleyen rahibe müştemilatta inlediğini

duymuş. Ertesi gün de çarşafta kan lekeleri varmış. Odasındaki oturakta bulunan idrar da bu teşhisi doğruluyordu."

Zuana, kızın, tiksintiyle yüzünü buruşturduğunu gördü. Gençler, büyüklerin hastalıklarından daima iğrenirler. Babası ne derdi? Çürümenin, gittikçe daha beter olan onur kırıcı durumlarından ancak bir doktor ya da bir aziz zevk alır, derdi. Ancak iğrenç şeylerde de ürkütücü bir çekicilik bulunabilirdi.

"Ama tedavinin yararlı olduğunu göreceksin."

Genç kız, sıracaotu köklerine bakarak yine, "Iğğ..." dedi. "Bunlar da hastalığın kendisi kadar iğrenç."

"Çok doğru." Zuana gülüyor. "İşin sırrı burada. Doğanın işaretlerini, iletişimin gücünü, Tanrı'nın bazı bitkileri, bize, tedavi edecekleri hastalığı gösterecek şekilde yarattığını hiç duymadın mı?"

Genç kız, hayır anlamında başını salladı.

"Bu, doğanın mucizelerinden biridir. Bu konuyu daha ayrıntılı olarak öğrenmek istersen bende kitaplar var. Bu, kusursuz bir örnek. Kendisine benzeyen bir illeti tedavi etmek için yaratılmış siğilli bir küçük yumru. Bunun, bu kadar basit ve kolay oluşu şaşılacak bir şey. Kökleri rendeleyip eriyene kadar mantar ve domuz yağıyla kaynatıyor, sonra bu karışımın pıhtılaşmasını bekliyorsun. Sıracaotu şişi indirir –yumuşak ve pürüzsüz olan– mantar da kaşıntıyı hafifletir. Domuz yağıysa merhem görevi yapar. Karışıma son anda biraz lavanta eklemek de kokuları giderir. Bu, bünye kadar kişiliği de etkiler. Çoğu hekim, din düşmanı Luther'in, hastalığının ilk dönemlerinde kendisini tedavi edecek bir doktor bulsaydı gerçek kiliseye karşı isyan etmeyeceği görüşünde."

Zuana bunları söylerken, yüzündeki ciddi ifadeyi korumaya ve onu dikkatle seyreden kara gözlerde kuşku uyandıracak bir mimik yapmamaya çalışıyordu. Kız kıvrak bir zekâya sahip olmasa bile

(ki Zuana böyle düşünmüyordu), piskoposun soğukkanlı ve itidalli bir adam olmasına bütün rahibeler gibi onun da ihtiyacı vardı.

"İşte. Onu elinde tutarken dikkatli ol." Zuana, kıza bir demet kök uzatıyor. "Tadı çok acıdır ve yenmez. Çok ince rendelenmeli ve en küçük parçaları bile kullanılmalıdır."

Genç kız sıracaotu köklerini alır, elinde evirip çevirir ve burnuna götürür. Zuana ona örneklerle anlatabileceği bütün diğer koku ve tatları düşünür ama acele etmenin yararı olmayacaktır.

Yan yana çalışmaya başlarlar. Bir süre sonra aralarındaki sessizlik zorunlu olmaktan çok doğal hale gelir. Sadece odanın kendi sesleri, kaynayan suyun fokurtusu, kökleri doğrayan bıçağın ve rendeleyen rendenin sesi, havan tokmağının havandaki harcı ezen sesi, seslerin tekrarının oluşturduğu monoton ahenk duyulmaktadır. Eğer bundan başka bir dünya varsa, bu dünya, orada olmayı özleyenler için bile sanki çok uzaktadır.

Genç kız çalışırken Zuana ona kaçamak bir bakış atar. Kızın ahşap tezgâh üzerindeki elleri solgun ve lekesizdir. Bu eller, kuşkusuz gece kremleri ve parfümlü eldivenlerle yumuşatılmıştır. Onunla evlenmek isteyenler olmuşsa, kuşkusuz, ellerini övmekten zevk duymuşlardır. Ama bu parmaklardaki güzelliğin altında bir beceriklilik de yatmaktadır. Bu kıza beceri isteyen bir görev verildiğinde –ki rendenin bıçağı keskindi ve insan derisiyle bitki kökü arasında ayırım yapmıyordu– hünerli ve dikkatli olduğu gibi yetenekli olduğu da belli oluyordu. Elbette mutsuzdu. Olmaması mümkün müydü? Ama artık bu mutsuzluğu yaşamak için yeterli enerjiye sahip değildi. Zuana, çok dikkatli olmak gerektiren bir iş yaparken, bir yandan da sürekli bir ruhsal çalkantı içinde olmanın ne kadar güç olduğunu hatırlıyordu. Kilisede ya da tek başına dua ederken, insan beyni huzurlu ve sakin olmayı inatla reddeder, ama çalışırken kanıp sakinleşebilirdi.

Tezgâhın üstünde Metalius'un o resimli büyük eseri, bitkiler kitabı, eliyle yazdığı, yıllardır kullanılmaktan buruşmuş ve lekelenmiş olan şifalı iksirler defterinin yanında, açık olarak duruyordu. Zuana kitaba bakarken, babasının, övgü ile kıskançlık arasına sıkışmış sesini duyar gibi oldu. "*Nihayet, bir botanikçi, kendisinden öncekilerden duyduğunu yazmak yerine gördüklerini çizmiş.*" Zuana deftere bakmasa da bu işlemi biliyordu, ama genç kıza tarifleri, önce içinden, sonra daha iyi öğrenmesi için yüksek sesle okutuyor. Daha sonra, Serafina'yı, kimsenin ona bakmadığını zannettiği bir anda kitabın sayfalarını karıştırırken yakaladı.

Kesme ve ölçüm işlemini bitirdikten sonra ilacın bileşenlerini karıştırmaya başladılar. Serafina rendelenmiş sıracaotu köklerini Zuana'ya verdi ve onun bunları, üstüne kaynar yağ sıçramaması için fazla yaklaşmadan tencerede kaynamakta olan domuz yağına karıştırışını seyretti.

Genç kız, bir süre sonra, "Bu... hastalığı... onun idrarından teşhis ettiğinizi söylüyorsunuz."

"Kısmen, evet."

"Ama sadece idrara bakarak nasıl anlıyorsunuz?"

Zuana yıllar içinde manastıra uyum sağlamaya karşı en fazla direnç gösterenlerin, çoğu zaman en canlı beyinlere sahip olduklarını ve bilinçsizce, beyinlerini çalıştıracak bir yer aradıklarını fark etmişti. Eh, eğer bu genç kız ilgilenmek isterse, burada onun dikkatini çekecek koca bir dünya vardı.

"Bende bir çizelge var. Babamındı. Onu doktorlar kullanır. Her duruma göre, sıvının renklerini, kokusunu ve bulanıklığını gösteriyor ve bunlara bakarak hastalığın vücudun neresinde olduğu teşhis ediliyor."

Genç kız ürperir. "Iıh... ben... ben, bundan –ihtiyar bir adamın sidiğini incelemekten– daha kötü bir şey düşünemiyorum."

Zuana gülümseyerek, "Haklısın," dedi. "İhtiyarları tedavi etmek iğrenç bir şeydir. Efendimiz İsa Mesih'in bunun için neden bu kadar fazla zaman harcadığını bir türlü anlayamıyorum."

Ama o gün, öğleden sonra, karışım ateşin üstünde usul usul kaynarken, Zuana kanamalı hastasının durumunu kontrol etmek için kısaca revire uğrayıp döndüğünde genç kızı kitaplardan birine dalmış bulur.

Ertesi gün, Serafina'nın ruhsal durumu yine değişti. Geldiğinde yüzü asık, gözlerinin altı morarmıştı. Hırçınlığı, kötü bir koku gibi etrafa yayılmaktaydı.

"İyi uyuyamadın mı?"

"Ne? Gece olmayan bir yerde insan nasıl uyur?"

"Zor olduğunu biliyorum. Böyle farklı bir düzene uyum sağlamak zaman alır ama göreceksin ki..."

"Alışmak mı? Aynı şekilde, çorbanın içinde öbek öbek yüzen yağlara ve her gece bedenine çiviler saplayan deli kadının inlemelerine alışacağım gibi mi? Yani, teşekkür ederim Rahibe Gardiyan. Sizin bilgeliğiniz de, neredeyse, Sakallı Rahibe'ninki kadar rahatlatıcı."

Zuana, gülümsememek için kendini tutar. "Anlaşılan, yeni adaylardan sorumlu olan rahibenin dersinden geliyorsun."

Genç kız yüzünü buruşturdu.

Rahibe Umiliana'nın lakabı herkesçe bilinmekteydi. Hatta genç koro rahibeleri kendi aralarında onun kaç yıldır aynaya ya da buna benzer bir şeye bakmadığını tartışırlardı. Sonra da, korka korka, bakımlı olmaya karşı koyulan kuralların çiğnenmesi böylesine kolay olmasa, aralarından kim bilir kaç tanesinin onun gibi olacağını eklerlerdi.

Zuana, yıllar önce, görevine yeni başlayan yaşlı bir papazın manastırdaki, görüntüleri yansıtan her tür şeyi yasaklamaya kalkıştığını hâlâ hatırlıyordu. İlk gümüş tepsinin, bir misafirin eteklerinin altında gelişi bir hafta bile sürmemiş, bu süre içinde de bazı rahibeler, Yunan efsanesine göre suda gördüğü kendi hayaline âşık olan genç adam Narsis gibi balıklı göletin üzerine eğilip durmuşlardı. Ancak, o dönemdeki piskopos tarafından rahibelerin işledikleri günahlarla ilgili itiraflarını dinlemek üzere atanmış olan bu işgüzar papaz fazla dayanmamış, rahibeler altı ay boyunca her gün kuyruk oluşturarak sabahtan akşama kadar ona, ceza bile verilmeyecek kadar önemsiz günahları anlattıkları için başka bir manastıra atanmayı rica etmişti. Papaz manastırdan ayrılmadan bir gün önce rahibeler onun şerefine, özel olarak bestelenmiş ilahiler söylemiş, akşam yemeği için üç tavuk kesmişlerdi.

"Ya, pürüzsüz çeneler sakin ruhların sonucuysa? Bu, ilgi çekici bir soru. Burada, kaç kadının derisinin altında bir karıncalanma hissetmeye başladığını bilsen şaşardın."

"Haydi oradan! Size göre, başka her şey yetmezmiş gibi bir de sakalım mı çıkacak?"

"Şart değil. Tanrı'nın mucizelerini daha önemli şeyler için kullanacağını düşünüyorum. Eminim fark etmişsindir: Burada her ikisi için de, hem pürüzsüz bir cilde sahip olanlara hem de kıllı olanlara yer var. Bu da seçim yapabileceğin anlamına geliyor."

Genç kız, onun sözlerinin altındaki anlamla dalga geçer gibi bir süre ona dikkatle baktı. Zuana, dikkatini çalışma tezgâhına verip tenceredeki sıcak sıvıyı donması için içine koyacakları kapları düzenlemeye başladı. Bir rahibe adayına bu tür şeyleri dolaylı da olsa, söylemenin tehlikeli olduğunu biliyordu, ama başrahibe bu kızı onun himayesine vermişti ve Zuana ona yardım edecekse

bunu ancak kendisine uyguladığı yöntemlerle, buradaki hayat konusundaki gerçekleri ve başkalarının bunu nasıl görebileceğini söyleyerek yapabilirdi.

Genç kız çalışmaya başlayınca huysuzluğu fazla sürmedi. Sıvının yarısını kaplara koymayı bitirdiklerinde Serafina, piskoposun ikinci ilacıyla ilgili bir soru sordu.

"Piskopos hazretleri boğaz ağrısından da şikâyetçi. Bu, zaman zaman o kadar artıyor ki vaaz verememesi bir yana yutkunamıyor bile. Ona pastil ve şurup hazırlayacağız. Şeker pekmeziyle balı kaynatıp, buna, tarçın, zencefil, limon, ve birkaç gizli katkı maddesi katacağız."

"Nedir onlar?"

Zuana durakladı.

"Eğer yardımcınız olacaksam ve buradan çıkar çıkmaz onları şehirde satacağımdan endişelenmiyorsanız bilmem gerekir." Şimdi, genç kızın sesinde muzır bir tını vardı.

"Pekâlâ. Karışım kaynarken melekotu, panzehir, yabani fesleğen ve çörtükotu ekleyeceğiz. Bunların sana fazla bir şey ifade ettiğini sanmıyorum."

"O zaman bunlar niçin bu kadar gizli?"

"Çünkü biz onları kullanan tek eczacıyız ve piskoposun hekimlerinin ilaçlarını bizden sağlamaya devam etmeleri gerekiyor. Bu konuda akıllıca davranmalıyız. Zaten piskoposun diğer şikâyetlerini olumsuz yönde etkileyen üçüncü bir hastalığı da var ve kendisi bunu bilmiyor."

"O nedir?"

"Nefesi kokuyor."

"Bunu da sidiğinden mi anladınız?"

"Gülebilirsin ama bu, Tanrı'nın sözünü telaffuz eden bir adam için önemli bir rahatsızlıktır. Engizisyon, eski Este Dükü'nün Fransız eşi Renata'nın gerçek imana bağlılığını kanıtlaması için Rab'bin Sofrası'ndan *komünyon*[10] almasını istediğinde, şu anki piskoposumuz onu ikna etmek için getirilen papazlardan biriydi ve kadın sırf onun daha fazla konuşmamasını sağlamak amacıyla komünyon almaya razı oldu."

"Bu doğru mu?"

"Seni eğlendirmek için sessizlik kuralını ihlal edip ceza almaya razı olur muyum? Bu konuda daha fazla bilgi sahibi olmak istiyorsan, bir sonraki dinlenme saatinde Rahibe Appollonia'nın yanına otur ve ona piskopos ilk teftişine gelişinde olanları sor. Rahibe Appolonia onu kapıda karşılayanlardan biriydi ve bu deneyimin kendisini öldüreceğini zannetmişti."

Zuana olayı anlatırken, Sppolonia ve Ysbeta'nın, elleriyle yüzlerini örtmüş, kendilerini çılgın gibi yelpazeleyerek yalpalaya yalpalaya revire gelişlerini tekrar görür gibi oluyordu. O kadar gürültü çıkarmışlardı ki o dönemde rahibe adaylarından sorumlu olan rahibe onları susturmak için revire gelmek zorunda kalmıştı.

Serafina'nın duyduklarına inanamadığı yüzünden belliydi ve bu Zuana'nın hoşuna gitti. Biraz dedikodu yapmanın asi rahibe adaylarını yatıştırmada dua kadar etkili olduğu, Rahibe Umiliana hariç herkesin kabul ettiği bir şeydi. Rahibe Umiliana dedikodunun bulaşıcı özelliklerine karşı öylesine bağışıklık kazanmıştı ki onun verdiği haberlerin çoğu on yıl öncesine aittir. Zuana da hemen hemen aynı durumdaydı, ama gerektiğinde ufak tefek bir şeyler anlatabilmekteydi. Bu son birkaç gün içinde, dedikodu yapmak-

10 Hıristiyanlıkta kutsal kurban töreni denilen, şarap ve ekmek ayinidir. Bu ayinde kullanılan şarap İsa'nın kanı, ekmek de İsa'nın etidir. Ayin sonunda bu ekmek ve şaraptan yiyip içen insanların İsa'yla bütünleştiği düşünülür. (çev. n.)

tan ne kadar hoşlandığını görmekse onu şaşırtmıştı. Ama daha önce bu kadar parlak zekâlı bir gençle birlikte hiç çalışmamıştı.

"Gençliğimde, babamın üniversitede birlikte çalıştığı –her bakımdan parlak bir insan olan– bir öğretmen vardı, ama nefesi o kadar kötü kokuyordu ki öğrencileri onun derslerine girmek istemiyorlardı. Babam onun ağzını muayene ettiğinde, diş etlerinin yarısının iltihaplı ve çürümüş olduğunu görmüştü. Öte yandan salgı bezleri ıslak olacak yerde kuruydu. Bu kişi sadece tatlı sosları olan et yemekleri yiyor ve sert şaraplar içiyordu. Babam onu balık, sebze ve sudan oluşan bir perhize soktu. Üç ay sonra, diş etlerindeki iltihaplanma tamamen kesildi. Ama o süre içinde, diş etleri o kadar çekilmişti ki dişlerinin çoğu düşmüş, öğrenciler onun söylediği tek bir kelimeyi bile anlayamaz olmuşlardı. İşte, parlak zekâlar böyle fark edilmeden mezara giriyor."

"Ya babanız?" Genç kızın yüzünde yine dehşet ve hayranlık ifadesi belirmişti. "Yani babanız... Size bunları öğretmenin iyi bir şey olduğunu mu düşünüyordu?"

"Babamın bu konuda fazla düşündüğünü zannetmiyorum. Başlangıçta, bunlar dersten çok birer hikâyeydi." Zuana, her şey böyle mi başlamıştı, diye düşündü. Babasını dinleyerek içinde büyüyen bir açlık mı söz konusuydu? Yoksa o, her zaman bunları öğrenmek mi istemişti?

"Bana, bu tür hikâyeler hiç anlatılmadı. Özellikle de babam tarafından." Kız, omuz silkti. "Ama nefes kokusuna karşı kullandığınız ilaçlar bu kadar iyiyse, bu ilaçlardan kilisede beni yanına oturttukları ihtiyar acuzeye vermelisiniz. Ağzını her açışında, oracıkta bir ölü varmış gibi kokular çıkıyor."

Ah! Maria Lucia'nın silahı. Sevecenlik güç kaybedince yerini ceza verme isteği alıyordu. Zuana, merhemin pürüzlü yüzeyindeki köpüğü alıp kapları, ilacın soğukta pıhtılaşması için, pencerenin

dışına koymaya hazırlandı. Dedikoduyu bırakıp işe dönmenin zamanı gelmişti.

"Korkarım, Rahibe Maria Lucia için bir şey yapamam. Onun diş etleri benim tedavi edemeyeceğim kadar çürümüştür. Ama senin yapabileceğin bir şey var." Duraklar. "Şarkı söylemeye başla. Bunu yapmaya başlar başlamaz kendini hızla daha temiz kokan bir ortamda bulacaksın."

9



Elini hiç kımıldatmadan mumu sağ tarafa, kâğıdın kıvrık kenarının üstüne eğdi. Kızgın balmumu azar azar kâğıdın içine damladı ve genç kız hemen iki kenarı bir araya getirip bastırdı. Kâğıdın birkaç saniye yapışık kalan kenarları tekrar açıldı. Başarısızlığa uğrayınca genç kızın içinden bağırmak geldi, ama bunu yapmak yerine gözlerini kapayıp tekrar denedi. Yine aynı şey, ama artık kâğıt yağ lekeleriyle kirlenmişti. Sorun, *mumun* ucuz ve cıvık don yağından yapılmış olmasıydı. Odayı –mum, hayvani yağdan yapıldığı için– ekşi ve yoğun bir duman kokusu doldurmuştu. Bu koku, genç kızın burnuna doldu ve gözlerinin sulanmasına neden oldu.

Evde, Serafina ve kız kardeşi saten örtüleri açılıp hazırlanmış olan yataklarının başucunda, iki gümüş şamdanın içindeki kokulu balmumundan yapılmış olan mumların kokusunu içlerine çekerek dua ederlerdi. Yatağı ısıtan kil dolu torba ise karyolanın ayakucunda dururdu.

Tüylü halının üstüne diz çökerler, duayı bitirdiklerinde, hizmetçi, saçlarını, omuzlarının üstünde bir pelerin gibi pırıl pırıl parlayana kadar yüz ellişer kez fırçalardı. Buradaysa, iğrenç Augustina, Serafina'nın başındaki tokaları ve başörtüsünü

çıkardığında genç kızın pis ve bakımsız saçları sıçan kuyruğu gibi sallanıyordu. Bazı rahibe adaylarının, saçlarını yıkaması ve kuruyana kadar fırçalaması için hizmetlerini yapan rahibeye para verdiklerini duymuştu, ama Serafina bunun için başka birini bulmalıydı ve sandığındaki halıyı çıkarıp yere, taşların üstüne yaymak istemiyordu. Halıyı yere yayacak olursa dizleri rahat edecekti, ama artık burayı evi olarak kabul ettiğini de itiraf etmiş olacaktı.

Biraz rahat etmeyi çok istiyordu. Kendisini hiç bu kadar yorgun hissetmemişti. Bir manastırdan çok bir Yunan efsanesinin, tanrılar tarafından verilen korkunç bir cezanın, sonsuza kadar hiç durmadan tekrarlandığı hikâyelerden birinin içine kapatılmışa benziyordu. Üst üste, günlerdir en ilkel, en ağır işleri yapıyordu. Dinlenmek yoktu. Bir yüzeyi fırçalayarak ovuyor, sonra bir başkasına geçiyor, bu böyle devam edip gidiyor, ovma, silme, temizleme ve ağır şeyler kaldırma yüzünden kolları zonkluyordu. Bazı sabahlar o kadar yorgun oluyordu ki ancak ağlayabiliyor, bazı geceler bedeni öylesine uyuşmuş oluyordu ki ağlayacak enerjiyi bile bulamıyordu. Çalıştığı odanın içinde korku ve öfkenin boğazına sarıldığı anlar oluyor, raftaki bütün şişeleri kırmamak için ellerini kavuşturmak zorunda kalıyordu. Ama laf ebesi Zuana durumun farkına varsa bile varmamış görünüyor ve işine devam ediyordu.

Serafina'nın açıkça itiraz edecek hale geldiği bile oluyordu. Ağzının içinde ama işitilebilecek kadar yüksek sesle, "Daha iyi temizlenmesini istiyorsanız kendiniz yapın," bile dediği olmuş ama kendisinden yaşça büyük olan diğer kadının elindeki fırçanın tahta üzerinde gidip gelirken çıkardığı sesten başka hiçbir karşılık alamamıştı.

Kof bir sessizlik, ahmakça kurallar. Tek teselli her günün sonunda zil çalmadan, onun –saksağanın– özel bir çay demlemesi

ve işi bırakıp onu birlikte içmeleriydi. Rahibe zeki bir kadındı, çayı önce kendisi içmese Serafina'nın ona dokunmayacağını biliyordu. Bu çay çok güzeldi. Serafina'nın bedeninin her yanına hoş bir koku ve sıcaklık olarak nüfuz eden bir baharat nehri gibiydi ve onu içtikten *sonra bütün yorgunluğunun geçtiğini hissediyordu.*

Sıcaklık. Hoş bir koku. Bir kılıç ucunun saplanışına benzeyen aşk. Tahta yüzeyleri ovalamaktan duaya geçiş. *Benliğinin en derin yerine kadar bir kılıç gibi saplanacak olan dua, içini, merhamet ve lütufla doldurur.*

Sanki günü yeterince zorlu geçmemiş gibi Serafina her gün, rahibe adaylarından sorumlu olan, çenesi tüylerle kaplı olup gözleri alev alev yanan çakıl taşlarına benzeyen ve Tanrı sevgisinin genç kızın içine girebilmesi için yer açmaya çalışan yassı yüzlü rahibenin engizisyon işkencelerine katlanmak zorundaydı.

Onunla konuş. O seni bekliyor. Sen onun çocuğu ve nişanlı gelinisin ve O her zaman senin sesini dinler. Sen konuşmadan O seni duyar. Sen hissetmeden hissedeceklerini, O hisseder. Ona sunduğun her dua, her sessizlik, her ibadet seni huzura, O'nun sevgisinin yüce coşkusuna ve nihayet ölümün gizemli kucaklayışına biraz daha yaklaştırır.

Ööğ. O konuştukça insan iç organlarının yılan gibi kıvrandığını hissediyordu. Ama onu dinlemek mümkün değildi. Öfkelenebilir, kederlenebilir, kendinizi çaresiz hissedebilirdiniz. Ondan korkabilir, onunla alay edebilir, hatta ondan nefret edebilir ama onu dinleyemezdiniz. Bazıları değişmeye başlamıştı bile. Serafina, bunu değişmekte olanların, böylesine bir coşkunun beklentisi içinde gözlerinin yaşardığını görebiliyordu. Ama sürekli yorgun olduğunuzda, *rahatlık* kelimesi bile yenilgiyi kabul etmek istemenize neden oluyor ve daha fazla direnmeye tahammül edemeyeceğinizi hissediyordunuz.

Günler birbiri ardınca böyle geçiyordu. Daha yatağına yatmadan uyuyakaldığı geceler olmuştu. Sonra, aradan sadece dakikalar geçmiş gibi gelen bir süre sonra onu Sabah İbadeti'ne kaldırmak için kapısını yumruklamaya başlıyorlardı. Uyurgezer gibi yürüyerek kiliseye gidip tahta koltuğa çöküyor –arkasını dayadığı yerde bütün şehrin görüntüsü vardı, ama ona bakamayacak kadar yorgun oluyordu– kelimeleri anlamadan, düşünmeden, ağzını oynatarak telaffuz ediyordu. Bu arada uykuda bile olabilirdi. Başkaları uyuyordu. Dün, rahibe adaylarından biri bayılmış, derin derin içini çektikten sonra dengesini kaybedip yere yığılmıştı. Ne olmuştu? Bir hayal mi görmüş, bir işaret mi almıştı? Bilmek istedikleri tek şey buydu. Zavallı kız belki de hayalinde sadece, mihrabın yanında kuş tüyü bir yatak ya da mumun dumanının içinde bir tabak kızarmış domuz görüp bundan etkilenmiş olabilirdi. Yemekler o kadar kötüydü ki kendisi haftalardan beri hemen hemen hiçbir şey yememişti. Hepsi, bayram günlerine kadar bekle, diyordu; o zaman kendini cennette hissedeceksin. Ama şimdilik, sadece yağlı et ve sulu şarap vardı. Ve lahana. Ey Ulu Tanrı, daha fazla lahana yemek zorunda kalırsa yeşil su işemeye başlayacaktı. Revirdeki saksağan belki ona da bir çare bulabilirdi. Bunun nedenini teşhis edebileceği ise kesindi. Tanrı şahittir ki, o, her şeyi teşhis ve tedavi edebilirdi. Ama bu Zuana adındaki kuş tuhaf bir yaratıktı. Hatta bazı yönlerden bütün diğer rahibelerden daha tuhaftı. Sevecen ve acımasızdı. Tatlı ve ekşiydi. Ve de zekiydi. Çoğu kez Serafina onun söylediklerini zar zor anlıyordu, çünkü söylediklerinin çeşitli katmanları vardı. Bildiğini okuyan biriydi. Sessizlik ve çalışmayla Büyük Perhiz'le ilgili kurallara son derece dikkat ederken, birkaç gün sonra bütün bu kuralları hiçe sayarak zencefilli şekerlemeler ikram edip yüzdeki sakala benzer tüyler ve nefes kokuları, din düşmanlığı, piskoposun iltihaplı basur memeleri ve kötü kokan nefesiyle ilgili, insanı şaşkına çeviren

türlü türlü hikâyeler anlatırdı. Rahibe adayları bile yalnızken bu tür dedikodular yapmıyorlardı.

Elbette o da diğerleri gibi onu tatlı sözlerle kandırıp direnmekten vazgeçirmeye çalışıyordu. Gözlerinin fal taşı gibi açıldığını hissetmek için babasının anlattığı hikâyeleri kullanıyordu –kızına böyle şeyler anlatabilmesi için babasının çıldırmış olması gerekirdi– ve insan farkında olmadan meraklanarak bir sonraki hikâyeyi beklemeye başlıyordu. Bu hikâyelerde, Tanrı aşkının bir kılıç gibi saplanmasından değil, Tanrı'nın şifalı bitkiler ve iğrenç köklerin kullanıldığı yüce planından söz ediliyordu. Dolayısıyla Zuana'nın bu mezara kapatılmış oluşunda şaşılacak bir şey yoktu. Onu, başka kim isterdi?

Serafina, mumu yine yana eğdi. Şimdi mum eriyerek çok hızlı akmakta ve alev kendi suyunda neredeyse boğulmak üzereydi. Eğer sönerse, nöbetçi rahibe elinde incecik bir mumla, onu Sabah İbadeti için uyandırmaya gelene kadar tekrar yakmak mümkün olmayacaktı. O zaman bile dikkatli olmak gerekliydi. Eğer nöbetçi rahibe mumun eriyip bittiğini görürse, belirlenmiş olan saatte yatmadığını anlayacaktı. Bu, itaatsizlik nedeniyle ceza almasına sebep olabilirdi.

Ama itaatsizlik yapanların hepsi de yakalanmıyordu. Bunu düşünemeyecek kadar yorgun değildi. Son birkaç gecedir odasının kapısını bir parmak araladığında –nöbetçi rahibe, manastırın içinde düzenli bir şekilde dolaştığı için dikkatli davranarak geliş saatini kestirmek ve ona yakalanmaktan kurtulmak mümkündü– diğer iki üç kapının altından da ışık sızdığını fark etmişti. Bu kapılardan biri rahibe Zuana'ya aitti ama onun da, yazı odasında çalışan ve güya Karnaval için bir piyes ya da ona benzer bir şey yazmakta olan tombul suratlı rahibe gibi geç saatlere kadar çalışma izni vardı. Ancak Zuana da yorgunluktan perişan halde

olmalıydı. Çünkü bütün temizlik günleri boyunca Zuana da hiç durmadan çalışırdı.

Ama Rahibe Appolonia'nın geç saatlere kadar uyanık kalma izni yoktu. Ancak, ona baktığınızda –süslenmeye harcadığı zaman bir yana dantelli yakaları ve ipeksi etekleriyle– genç kadının hâlâ ailesinin konağında olduğunu sanırdınız. Gerçekten! Bembeyaz bir teni ve özenle alınmış biçimli kaşları vardı. Fazladan mum temin ettiği bir kaynağı da olmalıydı. Zira Sabah İbadeti'nde, elindeki mum daima diğerlerinkilerle aynı boyda olurdu. Mum stoku ve ambarlar, manastırın hizmetlerine bakan rahibelerin başı tarafından denetlendiğine göre bu işin de bir karaborsası olmalıydı. Bu da sizin hizmetinizle kimin ilgilendiğine bağlıydı. Serafina'nın hizmetine bakan rahibenin zalimliği dışında bir marifeti yoktu. Augustina rüşvet kabul etmeyeceğini kanıtlamıştı. Çok az konuşuyor ve kendisine söylenen hiçbir şeyi anlamıyor – ya da anlamaz görünüyordu.

Eh, hizmetini yapacak yeni birini bulana kadar elindekiyle yetinmek zorundaydı. Daha da kötü olabilirdi. Vakit ayırıp korkusunu yendiğinde bunu görebiliyordu. Evet, burası sözle anlatılamayacak kadar berbat bir yerdi; ama Milano'daki bir manastırda olsa, başrahibe, kuşkusuz, aileyi tanıdığı için dedikoduları duymuş olacak ve genç kızın ortalığı velveleye verdiğini ailesine haber verecekti. Burada, Kabil'in lanetini taşıyan biri değil sıradan bir asiydi. Hatta ona, aklını başına toplarsa yararlı bir şeyler öğrenebileceği tek yerde iş vermişlerdi. Bu bakımdan şanslıydı, çünkü güçlü bir hafızası vardı. O, bir melodiyi bir kere söylediğinde, genç kız hemen ezberliyordu. Ama buna hiç kimsenin, özellikle de babasının aldırdığı yoktu. Babası onun sesini terbiye edilmesi için ders aldırtmıştı ama bunu güzel yüzünün ve yumuşak tabiatının yanı sıra *drahoma*sına bir ilave olarak yapmıştı. Kız kardeşi için de aynı şey yapılmıştı. Kardeşi. Ha ha!

Kardeşi o kadar utangaçtı ki babasından başka bir erkek yüzüne baktığında elinde olmadan gözlerini kırpıştırırdı.

Genç kız, tekrar ayağa kalktı ve mum ışığının dışarı sızmasını engellemek için battaniyeyi kıvırıp kapının altına koydu. Nöbetçi rahibe oradan geçmek üzereydi. Masanın başına döndüğünde, mum, yine sönecek gibi titremekteydi. Fitil kıvrılıp başını küçük sıcak mum birikintisinin içine sokmaya yönelmişti. Genç kız alevi kurtarmak için fitili kaldırmayı denedi ama alev bir iki titreyişten sonra sönüverdi. Serafina, fitilin etrafındaki damlacıkları topladı (yanmamak için hızlı hareket ediyordu) ve onları hâlâ erimiş durumdayken kağıdın üstüne yapıştırmaya çalıştı ama karanlıkta bunu başaramadı. Gözlerinde mum kadar kızgın ve öfkeli yaşların toplandığını hissetti. Kendisine acıyordu. Bu acıma, yorgunluktan –ki gözyaşlarının nedeni de buydu– kaynaklanmaktaydı, ama onlara boyun eğmemekte kararlıydı. Yatağının üstüne uzanıp battaniyeye sarındı. Nöbetçi rahibe gidince yine kalkacaktı.

Bu gece, nöbetçi rahibenin buradan geçişleri arasında, elinde yanan bir mum olsun ya da olmasın odasından dışarı çıkmak ve ne kadar zaman aldığını anlamak için bahçelere kadar gidip gelmek konusunda kendisine söz vermişti. Böylece, bunu düzenli olarak yapmaya başlayabilirdi.

Ama rahibe kapısının önünden geçene kadar genç kız derin bir uykuya daldı.

Zuana, nöbetçi rahibenin ayak seslerini fark edince başını kitaplarından kaldırdı. Sırtının aşağı kısmındaki ağrıyı geçirmek için gerinerek omurgasını esnetti. Masanın üstündeki mum yarıya kadar yanmıştı. Yatma saati çoktan geçmişti ama rahibe adayına göz kulak olmaktan başka bir şey yapmaya, özellikle de, revirde yatmakta olan genç Rahibe Imbergasa'yla ilgilenmeye

vakit bulamamıştı. Bu nedenle birkaç saat geç yatmak için izin almıştı. Genç rahibenin üzerinde denediği ıtır ve sorkun karşımı ilaç kanamayı bir süre durdurmuş ama o sabah, genç kadının idrarında bir kan pıhtısı görülmüştü. O zamandan beri kendisini daha halsiz hissediyordu. Zuana, Son Dua'dan sonra onun yanına uğradığında, genç kadının nabzı dengeli ama yüzü ölü gibi beyazdı.

Önündeki ağaç baskısı şema bir insan bedeninin bağırsaklarını gösteriyordu. Yüz boştu, kollar ve bacaklar kabaca çizilmişti ama mideden sonra birçok şematik çizgi, her taraftan çıkan oklar vardı. Zuana'nın tahminine göre genç kadının vücudundaki sorun rahmin içinden geliyordu. Tecrübelerine göre bir kadının aybaşı döneminin dışında kanaması olursa kısa bir süre sonra durum ciddileşebilirdi. Sanki rahim, içinde çocuklar büyümediği için sağlıklı kalmak isteğini kaybediyordu. Ama ya genç rahibenin hastalığı bu değilse? Ya kanama böbreklerdeki bir yırtık ya da tıkanıklıktan geliyorsa? Bu, ağrıyı açıklayabilirdi. Babası, sık sık, idrar yolları aracılığıyla dışarı atılan taşlardan bahsederdi ve bunlar vücuttan atılırken, insanlara işkence aletlerinden daha fazla acı verdiklerini ve bu acıyı çekenlerin kıvrana kıvrana feryat ettiklerini anlatırdı. Eğer böyle bir durum söz konusuysa, vücuttan atılan maddeler niçin katı değil de sıvıydı?

Zuana, kitaplarını kapatıp son duasını etmek için diz çöktü. Dizleri yere değerken çatırdadı. Kısa bir süre sonra kırk yaşında olacaktı. Bu, yerleri ve çalışma tezgâhlarını ovamayacak kadar yaşlı olacağı anlamına geliyordu, ama son birkaç günü ve rahibe adayının yeni keşfettiği ilgi ve merakını hatırlayınca üzüntü duymadı. Çalışma disiplini huzur vermeye başlamadan önce insanı hırpalar. Bu konuda Rahibe Umiliana ile Zuana kuşkusuz aynı fikirdeydi. Zuana sağlıklı olduğu için Tanrı'ya şükretti ve görevine devam edebilmesine yardım etmesi için dua etti. O'ndan, revirde sancılar içinde kıvranmakta olan genç Rahibe

İmbersaga'yı ve hasta ya da sağlıklı olan bütün diğer rahibeleri koruyup gözetmesini istedi. Annesinin ve babasının ruhları için, hastaları tedavi ederek ve öğrencileri eğiterek babasının işini devam ettirenler için, manastırın bağışçıları ve aileleri için dua etti, onları sevgisiyle sarması, onlara hayat yolunda rehberlik etmesi ve gerektiğinde arafta daha kısa bir süre kalmalarına yardım etmesi için yalvardı. Son olarak da, hâlâ öfkeli ve kafası karışık olmasına rağmen –Tanrı'nın sonsuz sevgisi ve inayeti sayesinde– sakinleşmeye istekli olduğunu gösteren belirtiler bulunan genç rahibenin ruhsal yolculuğu için dua etti ve Tanrı'ya şükretti.

Duasını bitirince ayağa kalktı, sessizce kapıya doğru yürüyüp kapıyı açtı ve koridora çıktı. Buradan, aşağıdaki revirden gelen herhangi bir ağlama ya da inlemeyi duyabilecekti. Ancak ortalık sessiz ve hareketsizdi.

Zuana bir an orada durup uyuyan manastırın havasını içine çekti. Sessizlikte, duvarların dışında bir yerlerde, kuşkusuz içki içilen bir delikten çıkmış, evine gitmekte olan bir erkek şarkı söylemekteydi. Güzel bir ses. Yumuşak ama gür. Yükselişinde ve alçalışında bir özlem hissediliyordu. Aşkın dili. Şarkı sona erdi ve onu izleyen sessizlikte, kendi alanını bütün davetsiz misafirlerden inatla koruyan bir gece kuşunun ötüşü duyuldu. Zuana orada durmuş onun berrak ve ısrarcı sesini dinlerken, yorgunluğu geçti ve birden içine bir esenlik doldu. Bu, doğa ile insanın, doğanın düzeni ile güzelliğin, Tanrı'nın planı dâhilinde kenetlenmesiydi. Ve şimdi, burada, Zuana bunu duymakta ve bu mesajı almaktaydı.

Bu geceki Sabah İbadeti, İsa'nın haçın üstündeki bedeni ona hareketli görünmese de özel bir şölen olacaktı. Şimdi, Rahibe Magdalena'nın yanına uğraması gerekir mi diye düşünüyordu. Yaşlı kadının hizmetini yapan Letizia onun son zamanlarda tedirgin olduğunu söylemişti, ama Zuana, başrahibenin, nöbetçi rahibenin görev alanına tecavüz etmemesi konusundaki tavsiyesini

unutmamıştı ve nöbetçi rahibe devriye gezerken ona rastlamak istemiyordu.

Çevresinde, manastır zifiri karanlıktı. Hiçbir yerde, gerçeğe ışık tutacak bir mum alevi parlamıyordu. Kısa bir süre sonra Sabah İbadeti için uyanacaklardı ve şimdi uyuması gerekiyordu. Zuana, odasının kapısını kaparken başka bir erkek sesi duydu. Bu daha boğuk ve daha kederli ama aynı derecede güzel bir sesti. Kuşla şakacıktan rekabet eder gibi bir çırpıda yükselip alçalıyordu. Her zaman, Tanrı'nın mucizelerini gösterecek bir şey bulunurdu Zuana gülümsedi. Bu adamla ancak tombul bir ekin kargası ya da bir horoz rekabet edebilirdi.

10



"Niçin, hiç değilse, soramadığımızı anlayamıyorum."

"Uygun olmaz da onun için."

Rahibeler meclisi toplantısı başladıktan yarım saat sonra manastırdaki hizipler büyük bir zevkle birbirinin boğazına sarılmıştı. Puslu sabah ışıkları yüksek pencerelerden içeri süzülüyordu ve dışarıdaki soğuk havaya rağmen salon, vücutlardan yayılan ısı yüzünden sıcaktı. Manastır sakinleri bir araya toplandıklarında tuhaf bir klan oluşturuyorlardı. Bir tarafta rahibe adayları, diğer tarafta manastırın her türlü hizmetini yapan rahibeler, ortada uzun bir şerit oluşturan duacı rahibeler, bu şeridin sonunda ise, daha yüksel bir platformda, yeni ütülenmiş giysileri içinde, lekesiz ve saf görünüşlü başrahibe oturuyordu. Zuana geniş salonu baştan aşağı süzdü. Kimi zaman, kilisede olduğu gibi, meclis toplantılarında da bu cemaatin bir parçası olduğunu hissederdi. Şimdi buraya gelen bir yabancı, sadece birbirinin aynısı olan siyah beyaz bir kuş –şaka olarak daha sık kullanılan şekliyle saksağan– sürüsü görürdü, ama dikkatli gözler ilk bakışta aralarındaki farkı anlardı.

En belirgin fark sakatlıklardı. Ferrara'nın evlilik pazarı acımasızdı. Bir devenin iğne deliğinden geçtiğini görmek, bir topal ya da kamburun müzik eşliğinde gerdek yatağına yürüdüğüne tanık

olmaktan kolaydır. Bu, kimsenin evlenmek istemediği kızların hatırı sayılır bir kısmı da Santa Caterina'nın payına düşmüştü. Ancak onları yakından tanıdıkça o kadar korkunç olmadıkları anlaşılıyordu. Örneğin, insan iki sıra önünde oturan Rahibe Lucrezia'yı ilk gördüğünde dehşete kapılabilirdi. Çünkü o, üst dudağının yerinde, daima açık duran bir yarıkla doğmuştu. Ama ona uzun süre şaşkın şaşkın bakmaktansa bakışlarınızı kusurlu ağzından gözlerine kaydırırsanız, kendinizi lacivert bir lapis denizinde bulurdunuz. Sonra, onun değerli bölgelerine ulaşmak için belkemiğinin oluşturduğu o kocaman soru işaretini aşmak zorunda olmasalar, şairlerin en güzel şiirlerine ilham verecek şeftali gibi bir teni ve aşk meleğinin yayını hatırlatan kavisli dudaklar olan Rahibe Stefana vardı.

Ama Zuana'nın asıl içini sızlatan ikiz kız kardeşler, Credenza ve Affiliata'ydı. Anlaşılan, başlangıçtan beri, birbirlerine o kadar büyük bir sevgiyle bağlıydılar ki, ana rahmini teker teker terk etmeyi göze alamamışlardı. Ana rahminden ilk alınan Credenza olmuştu. Bunun için yeni bir tıbbî alet olan forseps kullanılmış, sonuç olarak da hayatı kurtulmuş ama bacağı ezilmişti ve dalgalı bir denizde iki yana yalpalayan bir gemi gibi yürüyordu. İkiz kardeşinden beş dakika sonra dünyaya gelen Affiliata sadece tatlı tebessümüyle bile bir ordu dolusu erkeğin kendisine talip olmasını sağlayabilirdi, ama bir süre sonra insan bu tebessümün arkasında sinir bozucu bir anlamsızlık, bir boşluk olduğunu anlıyordu. Çünkü forseps, onu ana rahminden dışarı çekmek için başından kavramış ve sıkmıştı. İkisinin birleşimi, bir soylu için iyi bir eş olabilirdi, ama bu durumda daha iyi talipler yerine İsa Mesih'le ve birbirleriyle evliydiler.

Zuana, onlara bakarken gülümsediğini hissetti. Her zamanki gibi yan yana oturuyorlardı. El ele tutuştuklarının görünmemesi için giysilerini iyice yaymışlardı. Odada bulunan diğerleri gibi

onlar da etrafa bakıyor ve dinliyorlardı. Yemekhanede kimse tabağından başka yere bakmamalıdır. Kilisedeyse, herkes, sadece Tanrı'yı düşünmelidir. Ama rahibeler meclis toplantısında –ah, evet, meclis toplantısında– insan istediği yere bakabilir, istediğiyle konuşabilirdi. En büyük özgürlük ise itiraz edebilmekti.

"Ama niçin uygun değil? Herkes onu dinlemek istiyor ve Karnaval takvimimizde böyle bir etkinlik için hâlâ yer var."

"Gerçekten mi, Rahibe Apollonia? Yüce Tanrı'nın böyle bir şeyi onaylayacağını mı düşünüyorsunuz?"

Ön sırada oturan Umiliana kavga havasındaydı. Şehir,hâlâ d'Este'lerin düğününün tantanası yüzünden sersemlemiş haldeydi. Karnaval heyecanının doruk noktasına ulaşmaya ise altı hafta bile kalmamıştı. Bunlar Umilia'nın tedirgin olması için yeterli neden oluşturmaktaydı. Karnaval zamanı, Ferrara'da, diğer bazı şehirlerdeki gibi (Zuana'nın babası, doğup büyüdüğü Venedik'te, kent meydanında domuz keserek toplu halde orada bulunan hükümet üyelerinin yarısını kan içinde bıraktıklarını anlatırdı) çılgınca şeyler yaşanmazdı, ama sıra dışı şeyler olabileceği de açıkça belliydi. Kısa bir süre sonra sokaklar eğlence düşkünü tiplerle dolup taşacak, onları kentin bir parçası olarak kabul etmek için manastırın kuralları dâhil her şey biraz eğilip bükülecekti. Manastır, karnavala, usta müstensih Rahibe Scholastica tarafından yazılmış olan ve Santa Caterina'nın şahadetini canlandıran kısa bir tiyatro oyunuyla katılacak, oyun özel olarak davet edilmiş olan kadın bağışçılardan oluşan bir seyirci grubu önünde oynanacak, ayrıca aileler ve her iki cinsten dostlar için toplantı salonunda bir konser verilecekti. Bu dönemde, kentin en ünlü müzisyenleri rahibelerin onları dinleyebilmeleri için ya manastıra uğrar ya da manastırın giriş kapısının önündeki sundurmalı alanda dururlardı.

Bu yıl herkes dükün Mantua'dan gelirken yanında getirdiği yeni şarkıcıdan söz ediyordu. Bu adamın o kadar tiz ve duru bir sesi vardı ki onu dinleyen her kadın kıskançlıktan gözyaşlarına boğuluyordu. Bu sesi kazanmak için erkekliğini kaybetmek zorunda kalmıştı ama Rahibe Appolonia'nın, dükün en yakın dostları için tertiplediği ziyafetlere bile davet edilen teyzesinin söylediğine göre genç adam durumundan memnundu. Daha önce de bu tür erkeklerden bahsedildiği olmuştu, ama böyle biri kente ilk defa geliyordu ve onun, şu andaki iğdiş edilmiş durumunda, manastıra gelip sanatını icra etmesine izin verilmesinin uygun olup olmadığı konusundaki tartışmalar da bundan kaynaklanıyordu.

Rahibe Appolonia, özenle alınmış kaşlarını yapmacık bir masumiyet ifadesiyle kaldırıp, "Neden olmasın, anlamıyorum," dedi. O, manastırda yaşayan biri olmasının yanı sıra hâlâ konaklarda yaşadığını zanneden biriydi ve kendisinin –başkalarının da– eğlencesi için daima mücadele edeceği kesindi. "Yani, o artık gerçek bir erkek bile olmadığına göre iyi bir Hıristiyan olarak ve Rahibe Standini'nin ailesiyle birlikte geldiği takdirde bağlı olduğumuz kurallardan hiçbirini ihlal etmiş olmayacaktır."

Salonda, çimlerin üstünde dolaşan bir esinti gibi bir mırıltı dolaştı. Toplantı salonunda bir hadım, öyle mi? Bir sonraki ne olacaktı? Toplantıya katılan ve oy hakları olmadığı halde, cesaret edebilirlerse konuşma hakları bile olan rahibe adayları böyle dramatik bir olayda heyecanlarına güçlükle hâkim olabilirlerdi. Zuana onların arasında Serafina'yı gördü. Toplantının başında genç kızın yüzünde her zamanki içine kapalı ifade vardı, ama şimdi ilgilendiği açıkça belliydi.

"Ben, buna karşıyım, Rahibe Appolonia. Aslında sizin de karşı olmanız gerekir. Çünkü bizim görevimiz dünyevi olaylarla dikkatimizi dağıtmadan, alçakgönüllülükle ve sessizce Tanrı'ya hizmet etmektir, her rezalet ya da yeniliğin etkisiyle yolumuzdan

sapmamaktır. Karnaval da, bu manastırın çok iyi bildiği gibi, bu tür baştan çıkarıcı olaylara sık sık rastlanan bir kaynaktır. Bu tür ahlaksızlıklara zemin hazırlayan Karnaval günlerinde, Ferrara'daki bütün halk ozanlarının manastır duvarlarının önünde dolaşarak kendilerini dinlemek istemeyen bakire kadınlara aşk şarkıları söylemeleri bizi yeterince rencide etmektedir."

Rahibe Umiliana, hayatını rahibe adaylarını manastırın duvarlarından içeri küflü bir rutubet gibi sızdığına inandığı kirlilikten korumaya adamıştı. Rahibeler meclisi toplantısının onsuz çok daha sıradan ve sıkıcı olacağı kesindi.

"Gerçekten öyle. Zaten, ozanlar aşk şarkıları söyleyerek duvarların çevresinde dolaşmaya başladılar bile." Rahibe adaylarından sorumlu olan Rahibe Umiliana, bir şeyden bahsetti mi, Rahibe Felicita onu desteklemekten asla geri kalmazdı. "Kuşkusuz, dün gece gürültü yüzünden uyuyamayan sadece ben değilim, öyle değil mi? İki ozan, beş aşağı beş yukarı yürüyerek kara sevdalı yavru köpekler gibi uluyorlardı. Bir tanesinin bir kilise çanı kadar gür bir ses vardı, ama hiç olmazsa bunların sesi, berberin bıçağının kazandırdığı bir ses değil[11], Tanrı'nın yarattığı normal bir erkek sesiydi. Rahibe Umiliana haklı. Böyle bir 'yarı erkek' durumu, doğanın iğrenç bir değişikliğe uğratılmış olduğu anlamına gelir. Bana katılıyor musunuz, Rahibe Benedicta?"

"Hay Allah. Bir şey söyleyemem. Çünkü böyle birinin sesini hiç duymadım." Zuana önüne bakmak zorunda kaldı. Zira gülümsemek üzereydi. Santa Caterina'nın başarılı koro şefi, yeni seslere duyduğu tutku ile korosunun sesinin, sarayda çalışabilmek için erkeklik organlarını feda eden biri tarafından bastırılmasına engel olma arzusu arasında bocalıyordu. İçini çekti. "Duyduğum kadarıyla bu gibi şarkıcıların büyük bir kolaylıkla çok yüksek

11 O dönemde, bu tür ameliyatları berberlerin yaptığı bilinir. (çev. n.)

notalara çıkıp orada kalabilme yetenekleri oluyor. Ama *passagio*ya çıkabilirler mi ya da iyi bir sopranonun ustalığına ulaşabilirler mi, bilemem. Onları dinleyen herkes başka bir şey söylüyor."

Zuana, Madonna Chiara'ya baktı, ama başrahibenin yüz ifadesinden bir şey anlamak mümkün değildi. Parmaklarını, büyük maun koltuğunun yuvarlak kolları üstünde kusursuz bir biçimde kıvırmış, konuşulanları daha iyi takip edebilmek için, başını, kâh bir yana, kâh diğer yana eğerek oturuyordu. Herkesin söylediğini gayet iyi anlamış görünmek istiyor, çünkü bu durumda, tartışmadan yenik çıkanlar, sözlerine kulak verilmediğini düşünmeyecekler.

"Öyleyse bizim kendi kararımızı verebilmemiz ne kadar güzel olur. Sonuçta, karnaval bu. Vaktimizi sürekli dua ederek geçiremeyiz ve sokaklarda olanları duymazdan gelemeyiz." Rahibe Appolonia, o kadar heyecanlanmıştı ki ağartılmış yanakları pembeleşir gibi oldu. "Eğer o bizi kirletecekse, kapıya kadar gelebilir, biz de içeride durup onu dinleyebiliriz."

"Katılıyorum." Nakış odasından, Rahibe Francesca, muhtemel coşku ve gülüşmelerin hayaliyle heyecana kapılmıştı. "Diğer manastırlar bundan çok daha ileri gidiyorlar. Geçen yıl, Karnaval'da, Corpus Domini'de bir tiyatro oyunu oynandığında, kentteki erkeklerin yarısının içeriyi görebilmesi için, kapıyı 'bir kaza eseri olarak' açık bıraktıklarını herkes biliyor."

"Yooo!" Umiliana'nın bu boğuk çığlığını izleyen sessizlikte herkes başrahibenin araya girerek bir şeyler söylemesini bekledi. Salonda, zıt akımlar gibi bir dizi bakış dolaştı. Zuana'nın gözleri yine Serafina'yı aradı. Ah, evet, şimdi genç kızın gözleri parlıyordu. Zuana, büyük bir zevk duyarak bunun ona yakıştığını düşündü.

Sessizlik büyüyordu. Bir, iki... Zuana saymakta olduğunu fark etti. Üç, dört... Ruhsal önderlerinin zamanlaması iyiydi. Beş, altı...

"Kesinlikle haklısınız, Rahibe Francesca." Başrahibenin sesi kalın ve buyurgandı. "Corpus Domini gerçekten de böyle yapmıştı. Bunun sonucunda da piskopostan sıkı bir azar işittiler ve bu yıl tek bir tiyatro gösterisi bile yapmama cezası aldılar."

Söylediklerinin özümsenmesi için durakladı.

"Müziğe gelince, bu 'yaratığın' sesinin çok ilgi çekici olacağından kuşkum yok, ama duyduklarıma göre ses çeşitliliği açısından kazandığını ustalık konusunda kaybediyor. Bana kalırsa bu konuda saygıdeğer Rahibe Umiliana'nın gösterdiği yolu izlemeliyiz. Böyle ne idüğü belirsiz biriyle rekabet ederek övgüye aç olduğumuz izlenimini vermek istemeyiz. Kısa bir süre önce Trento'daki saygıdeğer piskoposlarımızın, kiliseyi, dine karşı öne sürülen düşmanca fikirlerden temizlemek için harcadıkları üstün çabalar arasında dikkatlerini manastırlara da yöneltmiş olduklarını size hatırlatmam gerekmez." Ve o noktada, doğrudan Rahibe Appolonia'ya baktı. "Gerçi, sevgili piskoposumuz bizi onların en ağır kısıtlamalarından korumayı uygun gördüğü için şanslıyız, ama herhangi bir 'kusurlu davranışım', kusursuz olması gereken yerlerde dikkat çekerse çok yazık olur."

Kelimeler yumuşaktı ama başrahibenin ne demek istediği açıkça belliydi. Appolonia'nın kusursuz kaşları, kusursuz bir biçimde çatılmıştı, fakat başını önüne eğip çenesini tuttu. Rahibeler meclisinde yenilgiye uğrayınca en iyisi yenilgiyi kibarca kabul etmekti.

Başrahibe şimdi daha yumuşak bir sesle, "Üstelik," dedi, "Yetkili birinden öğrendiğime göre, bu şarkıcının Karnaval programı tamamıyla dolmuş. Sarayın dışında, onun sesini, sadece Palazzo Schifanoia'nın açık pencerelerinin önünden geçenler duyabilecek."

Sağdan soldan birkaç kıkırdama duyuldu. Palazzo Schfanoia, pagan tanrı ve tanrıçaları dünyanın –kimi zaman da birbirleri-

nin– tadını çıkartırken gösteren tablolarla dolu büyük salonuyla ünlüydü. Anlamsız gülüşmelerin yozlaştırıcı etkisiyle ilgili olan Aziz Benedict kuralı gayet açıktı, ama sağlıklı bir manastırın tatlı ile ekşinin kırılgan bir karışımı olduğu da bir gerçektir. Zuana, başrahibenin bu ikisi arasındaki dengeyi sağlamakta çok usta olduğunu, değişiklik isteyenlere küçük tavizler verirken bunu onaylamayanları da desteklediğini düşünüyordu.

Rahibe Umiliana ise bunun aksine zaferinden etkilenmemiş görünüyor, duygularını belli etmeyen bir yüz ifadesiyle oturuyordu. Son zamanlarda her meclis toplantısında herkeste kusur bulmaya başlamıştı. Başrahibenin onu reddedebilecek güçlü bir karakteri ve buna yetkisi vardı, ama şu anda her zamankinden fazla taviz veriyordu.

Zuana etrafa baktı. Bu değişikliği kendisinden başka kaç kişinin fark ettiğini merak etmekteydi. Eğer son seçimin sonuçları şehrin aileleri arasındaki hiziplerin gücüne bağlı olarak önceden belirlenmiş olmasaydı, şu anda Umiliana'nın başrahibe olması mümkün olabilirdi. Çünkü onun da taraftarları yok değildi. Böyle bir şey olsaydı, kuşkusuz, Felicita, rahibe adayları sorumlusu olacak ve ikisi birlikte gözetimleri altındaki ruhlara karşı daha da sert davranacaklardı. Şüphesiz, onların yönetimi altında daha rahat olacak birkaç kişi vardı, fakat geri kalanlar, bu duvarların içine kapanmayı özgür iradeleriyle seçmemiş olan bütün o soylu kadınlar için hayat çok daha güç olacaktı.

Ancak Madonna Chiara, tartışılmaz bir şekilde çoğunluğun oyunu almış, rahibe adaylarının sorumluluğunu üstlenmek de Umiliana'nın teselli mükâfatı olmuştu. Hiç kimse bunun onu susturmasını beklemiyordu, ama iyi yönetilen bir manastırda muhalefetin içeride olması dışarıda olmasından iyiydi. Zuana, Madonna Chiara'nın hâlâ böyle düşünüp düşünmediğini merak ediyordu.

"Gösteriler konusu görüşüldüğüne göre şimdi içecekleri konuşabiliriz. Rahibe Federica, manastırın kiler sorumlusu olarak bize taleplerinizi söylemek ister misiniz? Sanırım yedek stoklara ihtiyacınız olacak."

Kırmızı yanaklı bir kadın olan Federica mutfakları kendi devletiymiş gibi yönetirdi. Şimdi de sabırla, sıranın kendisine gelmesini beklemişti. "Aslında evet," dedi. "Pastalar için iki çuval un, yedek şeker, vanilya ve en az üç düzine yedek yumurtaya ihtiyacımız olacak. Sekizden fazla konuk bekleyenler kendi tavuklarının yumurtalarından vermek zorundalar. Zira manastırın tavukları yeterli yumurta yumurtlamak için büyük baskı altında olacaklar." Bu son cümleyi, bahçe katındaki geniş odasının çevresinde yarım düzine tavuk besleyen ve onların ürünlerini manastıra bağışlamakta hiç de cömert olmayışıyla tanınan Rahibe Fortunata'ya hitaben söylemişti. "Ayrıca, badem ezmesinden yaptığımız meyveler için daha fazla gıda boyasına ihtiyacım olacak. Ne dersiniz, Rahibe Zuana?"

Zuana başını önüne eğdi. Ona distilasyon gereçlerini muhafaza edebileceği ayrı bir oda verildiğinden beri Santa Caterina'nın Karnaval meyveleri, lezzetleri kadar renklerinin çeşitliliğiyle de ünlü olmuştu. "Sizin için stoklarıma bakacağım."

"Özellikle de kırmızı. Geçen yıl, çilekler hemen bitti."

Zuana, acımasızca, konuklar kadar rahibeler de yediler, diye düşündü. "Elimden geleni yapacağım, ama bu boya distilasyon odasında üretilmiyor, piskoposdan geliyor ve elimde hemen hemen hiç kalmadı."

Serafina'yla göz göze geldi. Revirde, bunu, bu kırmızı boyanın Yeni Dünya'dan gelen değerli bir ürün olduğunu ve İspanyollar tarafından fahiş fiyatla satıldığını, çok pahalı olduğu için, ancak manastır piskoposunun ilaçlarını yapmayı üstlendiğinden beri,

Santa Caterina'ya, arada sırada saraydan bir miktar *karmin*in[12] "hediye" olarak gönderildiğini konuşmuşlardı. Bu boya şöhretini hak ediyordu, çünkü kardinallerin cüppelerinden kadınların dudaklarına kadar dokunduğu her şeyi parlak bir kırmızıya dönüştürüyordu. Federica'nın aklı fikri mutfaklardaki fırınlarında olduğu için çilek biçimindeki badem ezmelerini tıka basa yiyen rahibelerin, Büyük Perhiz'in ilk günlerine, konaklarda yaşayan hanımefendilerle aynı renk dudaklarla girdiklerini kuşkusuz fark etmiş olamazdı.

Umiliana bu tür kural ihlallerini mutlaka görürdü. Ama hiç değilse şimdilik bu onun mücadele etmesine değmeyecek kadar ufak bir şeydi. Kaşlarını çatarak Zuana'ya baktı. Bu konuda onu düşmanı olarak görüyordu ve haklıydı. Zuana da bu boyayı temin etme konusunda Federika kadar istekliydi, ama onun istekli oluşunun nedeni başkaydı. Kısa bir süre önce, bu boyanın kullanıldığı ilaçlardan –özellikle de yüksek ateşi düşürmek için kullanılan bir ilaçtan– bahsedildiğine tanık olmuştu. Onu denemeye fırsat bulamadan, elindeki stoku Karnaval'da ikram edilmek üzere hazırlanacak şekerlemelerde kullanılmak için vermeye hiç niyeti yoktu.

"Daha fazla kırmızı boya alamaz mıyız?" Mutfak sorumlusu bu soruyu başrahibeye sormuştu. "Bunun için çaba harcamaya değer."

"Ah, evet. Karnaval'dan sonra, toplantı salonunda, aylarca, sadece onlardan övgüyle bahsedildiğini duyduk." Daha önceki

12 Çeşitli kaktüslerde asalak olarak yaşamını sürdüren ve çok eski yıllardan beri bilinen ve kullanılan, kırmızı rengi veren bir böcek türünün dişilerinden veya yumurtalarından çıkartılan bir boya pigmentidir. Avrupa'ya 16. yüzyılda gelmiştir ve başta çeşitli gıda maddelerine renk vermenin yanı sıra tekstil, kozmetik sanayiinde de kullanılmaya ve yaygınlaşmaya başlamıştır. (çev. n.)

yenilgisinden etkilenmemiş olan Rahibe Apollonia bütün gücüyle söze karışmıştı.

Başrahibe kibarca, "Elimizden geleni yapacağız," dedi. "Rahibe Zuana piskoposun yeni siparişlerini hazırlıyor. Piskopos cenaplarının cömertçe karşılık vereceğinden eminim. İlaçlarla ilgili çalışmalarınız nasıl gidiyor?"

"Gelecek hafta içinde hazır olurlar." Zuana durakladı. "Yeni rahibe adayımızın bana çok yardımı oldu. Yetenekli bir kız ve özveriyle çalışıyor."

Yaklaşık altmış çift göz rahibe adaylarının oturduğu sıralara kaydı. Serafina orada oturuyordu. Herkes o tarafa bakarken, Zuana rahibe adayları sorumlusunun yüzünde öfkeli bir ifadenin belirip kaybolduğunu fark etti.

"Bunu duymak güzel. Anlaşılan Ulu Tanrımız, sevgili genç kuzularını sürüye katmak için harika yollar izliyor." Başrahibenin sesi kaymak gibi akıcıydı. "Umarım, sesi düzelir de Karnaval konserinde bize katılır. Bütün manastır coşku içinde konserdeyken, genç bir kızın yalnız başına odasına kapanması çok yazık olur. Sence de öyle değil mi, evladım?"

Bu ani ilgiden şaşırmış olan Serafina yanaklarının kızardığını göstermemek için başını önüne eğdi.

"Bir rahibe adayı henüz alçakgönüllülüğü öğrenmemişken, ona gururlanması için fırsat sunmak tehlikeli bir şeydir."

"Ben sadece doğruyu söyledim. Zeki ve çok çabuk öğreniyor."

Toplantı salonu boşalmış ama başrahibe, Zuana'ya kalması için işaret etmişti.

"Şey, evet, isyankâr olanlar genellikle öyledir. Ancak, bu 'yetenek ve özveri' sesine yönelse manastır için daha iyi olur. Sanırım, ikiniz konuşuyorsunuzdur."

"Gerektiği zaman, evet."

"Sadece gerektiği zaman mı?"

Zuana'nın gözleri büyük ceviz koltuğun kollarındaki aslan kafalarına takıldı. Yeleler, yüzyıllardır, sinirli parmakların dokunuşlarıyla aşınarak düzleşmişti. Bu kadar çok insanın kaderini yönlendirmek, onlara yol göstermek basit bir iş değildi. "Eğer bana –manastıra– yararı dokunacaksa, bilmesi gereken şeyler, sorması gereken sorular olacaktır ve benim bunlara cevap vermem gerekir."

"Ve?"

Zuana tereddüt etti. "Konuştuğu zaman, sesi yeterince berrak çıkıyor."

Başrahibe başını salladı. "İlginç. Rahibe Umiliana bile ona vakit ayırıyor. İnsan Umiliana'nın ona bu kadar vakit ayıracağını tahmin etmez. Belki de kızın isyankâr hali onu tahrik ediyor olabilir. Umiliana, bu genç kızda malzeme olduğunu ama ruhunun bir yumruk gibi sıkılmış olduğunu söylüyor."

"Eğer onun ruhunu açabilecek biri varsa, o da Rahibe Umiliana'dır."

Başrahibe sert bir sesle, "Çok doğru," dedi.

Başka zaman olsa, bunu –Umiliana'nın hoşnutsuzluğunu ve koro rahibelerinden bazıları üzerindeki etkisini– konuşabilirlerdi ama şu anda, başrahibenin aklında başka şeyler olduğu belliydi.

"Babasına, kızının üzüntülü olduğunu bildiren bir mektup yolladım ve ona Serafina'nın suskunluğunu yenmesine yardımcı olabilecek, bilmemiz gereken herhangi bir şey olup olmadığını sordum. Ama aile şehir dışına çıkmış ve birkaç haftadan önce dönmeyecekmiş. İşittiğime göre –ailenin küçük kızıyla Floransalı bir soylu arasında– bir evlilik söz konusuymuş." Başrahibe, bunu

duymak hoşuna gitmemiş gibi içini çekti. "Söylesenize, onunla ilgilendiğiniz o ilk gece, onun çeyiz sandığında herhangi bir şey dikkatinizi çekti mi?"

"Ne tür bir şey?"

"Şarkı sözleri, şiirler."

"Ben... Şey, kızın dua kitabının içinde birkaç sayfa vardı."

"Okudunuz mu?"

"Hayır."

"Onlardan bahsetmek aklınıza gelmedi mi?"

Elbette Zuana onları o günden beri düşünüyordu, ama onları gördüğünü rahibe adayları sorumlusuna bildirseydi ve bunun sonucunda onlara el koysalardı, Serafina, kendisini ele verenin kim olduğunu kuşkusuz anlayacak, aralarında bir dostluk kurulması olasılığı ortadan kalkacaktı. Bunun için mi hiçbir şey söylememişti?

"Ben... O bize şarkıcı olarak gelmişti. Bu yüzden, onların şarkı sözleri ya da aşk şarkıları olduklarını düşündüm. Ne oldu? Başka birisi mi bulmuş onları?"

"Öyle de denebilir."

Elbette. Bunu tahmin etmeliydi. Augustina'nın elleri hissiz olabilirdi, ama gerçek gücün nerede olduğunu bilecek kadar akıllıydı. Zuana, onu sandığın içine eğilmiş, başkalarına bahsetmenin kendisine yarar sağlayabileceği şeyleri ararken hayal edebiliyordu. Ya başrahibe? Saklanan şeylerin ne olduğunu bilmiyorsa, onların gün ışığına çıkarılmasının gerekli olup olmadığına nasıl karar verebilirdi? Kimi zaman Zuana, dindarlığın çıkara dayanan ilişkileri ortadan kaldırdığı manastırlar var mıdır, diye merak ederdi. Eğer varsa, bu tür manastırlarda işlerin nasıl yürüdüğünü hayal bile edemiyordu.

Başrahibe bir süre parmakları aslanın yelesiyle oynayarak hiçbir şey söylemeden oturdu.

"Haklı olabilirsiniz. Bu mısraları yazanın Petrarca'nın bütün şiirlerini okumuş, hatta yutmuş olduğu kesin." Durakladı. "Bana kalırsa, bu şiirler bestelenmeye çok uygun."

"Onları ne yapacaksınız?"

"Henüz karar vermedim. Bu aşamada onlara el koymak beyninin derinliklerine gömülmesini göze almak olur." Bu konuda karar vermek için bir süre beklemek gerek, der gibi içini çekti. "Şimdilik onları tekrar kızın sandığına koyduk."

"Ya Rahibe Umiliana?"

Başrahibenin parmakları yine hareketlendi. "O, Serafina'nın eğitimiyle ilgileniyor. Onun sesini Tanrı'yı överken duyduğunda, daha önce ne gibi şarkılar söylediğini unutacağından eminim. Aziz Agnes Bayramı'nda Ferrara'da yaşayan soyluların yarısı kilisede olacak. Belki genç kıza bir ceza vermek daha etkili olabilir."

"Onu tanıdığım kadarıyla bunun yararı olacağını sanmıyorum." Zuana'nın aldığı ilk ceza ruhen sarsıcı olduğu kadar tadı da acıydı. İçine acı otlar karıştırılmış yemek artıklarını yedikten sonra, yemekhanenin kapısının önünde yüzükoyun yere yatarak bir saat beklemiş, içeri girip çıkan rahibeler onun üstünden atlamak zorunda kalmış, birkaç acımasız kızkardeş ise kasıtlı olarak üstüne basmıştı. Gözyaşları ise, Tanrı'ya karşı yeni hissetmeye başladığı yakınlık kadar babasının bu gibi durumlarda ilaç olarak kullandığı güzel kokulu merhemleri hatırlamaktan kaynaklanıyordu. Bu nedenle, ilaç hazırlama odasını devraldığı günden beri, bir çanak aynısefa çiçeği yağını ihtiyacı olanların kullanması için hazır tutuyordu. Alçak sesle, "Elimden geleni yapacağım," dedi. "Bu yükü kendi isteğimle üstlenmedim."

"Hayır, hayır, gerçekten de bunu sen istemedin. Genç rahibe adayına olduğu kadar sana da yararlı olması için ben uygun gördüm." Başrahibe durakladı. "Kaldı ki bunun seni aşan bir yük olduğunu düşünmüyorum. Aksine, bu durum senin hoşuna gitmiş gibi görünüyor."

Şimdi göz göze geldiler ve başrahibe ilk kez gülümsedi. "Cesaretimizi kaybetmeyeceğiz." Eteklerini düzeltti. "En azından toplantı salonumuza bir hadımı kabul etmiyoruz. Bunu yapsaydık, piskopos öyle bir sancılanırdı ki onun üstesinden gelebilmesi için senin fitillerin bile yeterli olmazdı. Öte yandan, yazık ki onu dinleyemeyeceğiz."

"Sesi çok mu güzelmiş?"

"Öyle olması gerekir. Duyduğuma göre, tiz sesleri o kadar uzatıyormuş ki dükün sarayındaki avizelerin kristalleri titreşerek bir koro oluşturuyorlarmış. Düşünsene. Belki, bizim onları dinleyebilmemiz için birkaç tanesinin cennete girmesine izin verir de..." Başrahibenin bakışları yan tarafa kaydı. "Ah, Rahibe Felicita, sizin kapıda beklediğinizi görmedim."

"Özür dilerim, Madonna Chiara." Rahibe süklüm püklüm içeri girdi. "Sizinle görüşmek istediğimi daha önce..."

"Evet, evet, söylemiştiniz. Ama ben anlaştığımızı sanıyordum. Her neyse, önemli değil. Gelebilirsiniz. Revir sorumlusuyla konuşmamız bitti."

11



O gelmişti! Genç kızı bulmuştu! Dün gece burada, duvarların arkasındaydı; kendisi uyurken, o şarkı söylüyordu. Ah, evet, o olmalıydı. Geleceğini söylemiş ve gelmişti. Felicita, biri bir kilise çanı kadar gür olan iki sesten bahsetmişti. Diğeri kusursuz bir alto olsaydı, mutlaka anlardı çünkü bastan sopranoya kadar yirmi iki notayı bu kadar kolaylıkla sıralayabilen ancak birkaç kişi vardı. Uykuya dalmakla büyük bir aptallık etmişti. Eğer onun söylediği şarkının sözlerini öğrenebilseydi, hemen anlardı. Ama ihtiyar cadı Felicita'ya sormaya cesaret edemiyordu. Ona söylenen her şey saniyeler içinde rahibe adayları sorumlusunun kulağına giderdi.

O kadar heyecanlıydı ki mumu tutan elinin titremesine engel olamıyordu. Mumun alevi titriyor ve kıvılcımlar saçıyordu. Biraz toparlanana kadar mumu masanın üstüne bırakmak zorundaydı.

O olmalıydı... Ancak yılın bu döneminde böyle şeyler olurdu. Herkes böyle söylüyor, erkeklerin tek başına ya da gruplar halinde, aşk şarkıları ve *madrigal*ler söyleyerek manastır duvarlarının çevresinde dolaştığını anlatıyordu. Ailesinin yaşadığı konağın çevresindeki sokaklardaki çılgınlığı hatırlıyor –babasının gözü önünde olmadığı zaman daima daha taşkın olan– kız kardeşi

ile kendisinin, gördüklerinden onlar kadar hoşlanan bir dadı tarafından yataklarına gönderilene kadar, üst kattaki cumbadan dışarı sarkıp kendilerine gönderilen öpücükleri ve ilanı aşkları kabul edişleri gözünün önüne geliyordu. Karnaval, kuralsızlık ve haylazlığın zaferiydi.

O gece akşam yemeğinden sonraki dinlenme saati Karnaval hikâyeleriyle doluydu.

Rahibe Apollonia'nın anlattığı hikâye de bunlardan biriydi. Kuşkusuz, bunu, konseri engelleyen Umiliana'dan intikam almak için yapıyordu. Hikâyeye göre, yıllar önce bir grup rahibe ve rahibe adayı tütsü ambarından sepet sepet gül yaprağı alıp bunları çan kulesine taşıyarak aşağıdaki kalabalığın üstüne serpmiş ve delikanlılar, efendimizin saf ve lekesiz gelinlerine –bazıları henüz nişanlı olsalar da– aşk şarkıları söylemeye başlamışlardı. Erkeklerden birkaçı duvarın üstünden kadın çantaları fırlatmayı denemiş, hatta birisi kızların aşağı sarkması için onlara bir ip atmıştı. Bu büyük rezaletten sonra, çan kulesi bir daha açılmamak üzere kilitlenmişti. Anahtarı ise sadece başrahibede ve nöbetçi rahibedeydi.

Ah, eğer o anahtarı ele geçirebilseydi, kuleden şehrin yarısını görebilirdi. Ama başka yollar da olmalıydı. Şarkı söyleyen mutlaka oydu. Eğer onun sesinin nereden geldiğini saptayabilseydi duvarın dibine sokulup üstünden ona bir mektup atabilirdi. Bunun için, yeni topladığı daha iri taşları kullanabilirdi. Bunu, bu gece de yapabilirdi. Evet, bu gece. Gerekirse, bütün gece uykusuz kalacaktı.

Zaten, çok heyecanlıydı ve bu durumda uyuması mümkün değildi. Ah, Rahibe Felicita, o sözleri söylediği –kilise çanı kadar gür bir ses dediği– zaman, büyük bir yumruk yemiş gibi olmuş ve göğsü öylesine sıkışmıştı ki bayılacağını sanmıştı. Bu durumun farkına varan olmuş muydu? Hayır, hayır, sanmıyordu. O sırada,

herkes kıs kıs gülüyor ve bir şeyler mırıldanıyordu. Manastırda konser veren bir hadım... Bu, şeytanın yataklarını paylaşmaya gelmesi gibi bir şeydi. Gerçekten, onlar, kendi aralarındaki çekişmeleri ve kanat çırpmalarıyla çocuk gibiydiler. Birbirleriyle kavga eden bir karga sürüsünü andırıyorlardı.

Kargalar. Hiç kimse kuş şakımasından söz etmemişti. Belki de o değildi. Çünkü eğer o olsaydı, yanında kesinlikle o müzik aletini getirirdi. Bunu konuşmuşlardı. Genç kız, şarkıdan sonra kuş cıvıltısını duyunca o olduğunu anlayacaktı. Bu konuda anlaşmışlardı, öyle değil mi? Son birkaç buluşma gözyaşları arasında gerçekleşmişti. Her şey çok çabuk olmuştu. Çok çabuk.

Aslında, ailesine başkaldırmaya hiç niyeti yoktu. Küçüklüğünde, herkes onun kalbine Cebrail'in sokulacağını zannediyordu. Ama pencereden içeri Cebrail yerine aşk tanrısı girmiş ve ona pencereyi genç kızın babası açmıştı. O sırada babası, onun kimle evleneceğine –daha doğrusu adamın kızına vereceği isme– karar vermiş bulunuyordu. Adı duyulmamış yetenekli bir müzik öğretmeninin eve dalıp ödülü kapacağı aklına bile gelmemişti. Bu, kimsenin suçu değildi. Ya da suç aranacak olursa, bunu, genç adamın Tanrı vergisi sesine ve Petrarca'nın şiirlerine yaptığı bestelerin güzelliğine yüklemek gerekirdi. Çünkü büyük bir şairin dizeleri daima aşkın tohumlarını sulamaktaydı.

Aile tarafından onaylanmış olan damat adayı genç kızı ziyarete geldiğinde, ateş bacayı sarmıştı. Genç kız müzik hocasına o kadar âşıktı ki, damat adayına cesaret vermek şöyle dursun, kendisini ne kadar zorlasa da onunla konuşmayı bile beceremedi. Damat adayı da bunu önemsemedi. Birlikte geçirdikleri bir saat boyunca genç kızın kız kardeşi de nezaretçi olarak yanlarındaydı ve nazlı bir utangaçlık içinde damat adayıyla sohbet edip durdu. Genç adam da –iddiasına göre– bütün geceyi uykusuz geçirdikten sonra geri dönüp, küçük kız kardeşle evlenmeyi tercih ettiğini

açıkladı. Onu sahip olduğu isim yüzünden seçtikleri için kızların babası itiraz etmedi. Mevcut *drahoma* ancak bir kız için yeterliydi ve bu, ikisinden biri olabilirdi. "Biz, Tanrı'ya hizmet etmesi için küçük kızımızı seçmiştik, ama isterse..." dedi.

Ona, durumu, ancak kız kardeşi evlenme teklifini kabul ettikten sonra söylediler. Ama o zaten o kadar âşıktı ki, bir an için bunun iyi bir haber olabileceğini bile düşündü. O ve Jacopo –çünkü bu isimsiz şarkıcının bir adı, hem de çok güzel bir adı vardı– küçük bir *drahoma*yla yetinerek mutlu olacaklardı. Şarkılarla yaşamak o kadar ucuzdu ki.

Babasının öfkesinden duvar kâğıtları parçalamıştı. Fakir bir şan öğretmeni ile İsa Mesih arasında bir seçim söz konusu olduğunda damat adaylarından sadece birinin şansı vardı. Genç kız bunu reddettiğinde, babası onu odasına kilitlemiş ve boyun eğene kadar dışarı çıkmasına izin vermemişti. Kızın aptallığının mı, isyankârlığının mı daha ağır bastığını düşünürken, onun şerefine gölge düşürdüğünden de korkuluyordu. Genç kızın babası şan hocasını kapıda ona fısıldarken yakalayınca, delikanlıyı evden dışarı atmış, kızı da kendinden geçene kadar dövmüştü. Annesi ise bu durumu inleyerek seyrediyordu. Genç kız on gün sonra, manastırın adını, peşinden gelmesi için Jacopo'ya iletmesi ricasıyla bir hizmetçiye bahşiş verip Ferrara'ya gitmek üzere yola çıkmıştı.

Ve işte Jacopo gelmişti. Dışarıda onu bekliyordu.

Ama... Ama... İçini yine bir şüphe kemiriyordu. Ya o değilse? Ya ruhu parça parça kuruyup ölürken, geceleri öten bütün kuşları dinleyerek hayatının sonuna kadar buraya canlı canlı gömülmüş olarak kalırsa?

Odasının içinde, sinirli bir tavırla çevresine bakındı. Kendisinden önce burada kalan rahibe, kafasının içindeki bir şeyin patlaması sonucu ölmüş, beyninin parçaları ağzından dışarı fırla-

mıştı. Bunu rahibelerden biri söylemişti. Kimi zaman, duvarlardan burada daha önce olanların kokusunu aldığını düşünüyordu. Buradan kurtulmazsa çıldıracaktı. *Bütün manastır coşku içinde konserdeyken, genç bir kızın yalnız başına odasına kapanması çok yazık olur.* Başrahibe bunları söylerken, bu düşünceden ne kadar hoşlandığı belli oluyordu.

O sırada herkes ona bakıyordu. Rahibe Zuana'nın iltifatı herkes gibi onu da şaşırtmıştı. Hangi kelimeleri kullanmıştı? Yetenek mi? Kararlılık mı? Hayır, *özveri.* Bu kelimeyi kullanmıştı. Ama Zuana aslında onun hakkında böyle düşünmüyordu. Nasıl düşünebilirdi? Bu durumda, bunları sevecen davranmış olmak için söylemişti. Sevecenlik, Serafina'ya her türlü kötülükten daha fazla zarar verebilirdi. Zira şimdi, başrahibe, rahibe adayları sorumlusu, hepsi onu daha da yakından gözlemleyeceklerdi.

Kafası o kadar hızlı çalışıyor ki âdeta midesi bulanıyordu. Doğru düşünebilmesi için içindeki bu çılgın fırtınayı durdurması gerekiyordu. Ellerini sıkı sıkı birleştirip diz çöktü ve secde ederek düşünce ve duygularının bütün gücünü kelimelere yükledi.

Sevgili Tanrım, lütfen işit beni. Lütfen, onun Jacopo olmasını sağla. Lütfen onun tekrar şarkı söylemesini ve ona ulaşmanın bir yolunu bulmamı sağla.

Ne var ki, şimdi burada olmak ve Tanrı'dan yardım istemek için dua etmek ona başka bir tür çılgınlık gibi görünüyordu. Tanrı onunla ilgileniyorsa, her şeyden önce onu buraya kapatmalarına niçin izin vermişti? O, ara sıra birkaç kaçamak öpücük, nemli ellerin teninde dolaşması ve dillerin dokunuşu dışında hiçbir şey yapmamıştı. Yani, hiçbir şey yapmamış sayılırdı. Onlar müziğin içinde daha çok günah işlemişlerdi; ah, ruhları orada buluşmuştu. Ama bunu, Tanrı'nın kendisinden başka hiç kimse göremezdi. Sesler aracılığıyla âşık olmak, gerçekten çok mu kötüydü? Bu

Tanrı'nın verdiği bir ceza mıydı? Tanrı, gerçekten bu kadar acımasız olabilir miydi?

Umiliana'nın teşvik edici sözleri aklına geliyor: *Konuş O'nunla. O, daima bir işaret bekler. Biz onun çocuklarıyız ve O bizi dinliyor.*

Genç kız, "Bağışla beni." diye fısıldadı. "Bağışla beni ve bana yardım et. Lütfen."

Dizlerinin üstünde sessizce oturdu. Yerdeki taşların kenarları dizlerine batıyor ve bedeninde –silip süpürmekten kaynaklanan– o günkü yorgunluğun yakıcı sızısını hissediyordu. Yavaş yavaş, kafasının içindeki gürültü diniyor ve yerini zonklayan bir ağrıya bırakıyordu. Biraz sakinleşiyor, aklı başına gelir gibi oldu. Dizlerine batan taşların verdiği acıdan zevk alarak, "Teşekkür ederim," dedi. "Teşekkür ederim."

Ayağa kalkıp sandığının yanına gitti. Heyecanı yerini belirgin bir amaca bırakmıştı. Bir kumaşın altında, kâğıt tomarının yanında, sıracaotu köklerini topladıkları sabah şifalı bitkiler bahçesinin kenarlarından aldığı altı adet taş durmaktaydı. En büyük taşı alıp elinde tarttı. Sanki topraktaki bir şey tarafından cilalanmış gibi pürüzsüz ve ağır bir taştı. Hımm, Rahibe Zuana gibi konuştu. Gökyüzündeki ebemkuşağı, yeryüzündeki altın ve gümüş nehirler... Evrensel ruh her şeye hayat verir. Taşlar bile ona göre gizemli şeyler. Ne çılgınlık!

Ama bugün, işlerini bitirdikten sonra, Zuana, mıknatıs taşını çıkartıp metal kaşığın yakınına koymuş ve ikisinin birbirlerine doğru âdeta sıçradığını görmüşlerdi, ama bu onun anlayabildiği bir şeydi, içlerindeki bir güç buna neden oluyordu. Âdeta, müziğin, Jacopo ile kendisini birbirlerine çekişi gibi bir şeydi. Serafina tekrar sandığın başına gitti ve aradığını –biri kırmızı, biri beyaz, ipekten iki iç eteğini– bulana kadar sandığı karıştırdı. Onları yan yana yere yaydı. Kaldırım taşı döşeli bir yolda, gece vakti hangi

renk daha fazla göze çarpar, diye düşündü. Beyaz mı? Mumu beyaz iç eteğinin üstüne getirdi, beyaz kumaş gri ve sıradan görünüyor ama kırmızı bir kan gölü gibi parlıyordu. Rahibelerin sözünü ettikleri renk, dudakları boyayan, ateş düşüren ve melankoliye iyi gelen boya bu muydu? İlaç hazırlama odasından sorumlu olan rahibenin babasının yazdığı kitap böyle demiyor muydu? Melankoli. Kelimenin kendisi bile dokunduğu her şeyi boğan kurşun rengi sis gibi kederliydi. Şu son birkaç hafta içinde, Serafina savaşacak gücünün kalmadığı anlarda, onun, odasının zeminindeki taşların üstünden gizlice kendisine doğru gelmekte olduğunu hissetmişti, ama o gelmişti ve genç kız bu gece öyle şeyler hissetmiyordu.

Hanımımın dudakları yakut gibi kırmızıdır,
Saçları ise güneşin aydınlattığı,
Altından bir bulut gibidir.
Ama bana arkasını döndüğü zaman
Gündüz gece olur ve her tarafı sis kaplar.

İç eteğini alıp dişleriyle kumaşı yırttı ve kalın şeritlere ayırmaya başladı. Bunu bitirince şiirlerden ikisini alıp arkasına yazmaya başladı.

12



Zuana, Serafina'nın kendisine minnet duymasını bekliyorduysa, hayal kırıklığına uğramış olmalıydı. Zaten bir süredir ilaç hazırlama odasında tek başına çalışmaktaydı. Çünkü Serafina için işler hiç de iyi gitmiyordu. Karnaval'ın ilk günlerinde kente gelen şarkıcılar yüzünden,manastır içindeki devriye gezmelerini arttırmak konusunda gizlice tembihlenmiş olan nöbetçi rahibe, rahibeler meclisinin gecesinde onu ikinci binada, elleri donmuş, artık bahçelerin neresinde dolaşıyorduysa ayakları çamurlanmış, korku içinde, odasına dönmeye çalışırken yakalamıştı. Genç kız önce rahibe adayları sorumlusu, sonra da başrahibe tarafından sorgulandığında, nereye gittiğini, ne yaptığını söylemeyi reddedince, suç itiraf edilmediğinden daha ciddi bir ceza verildi. İki gün odasından çıkmayacak ve kendisine sadece ekmek ve su verilecekti. Serafina, odasına dönmeden, Augustina ile başka bir devşirme rahibe onun odasını aradı ve sandığından bazı kâğıtları aldı. O gece genç kızın çığlıkları manastırın içinde tekrar yankılandı. Odasında, kitaplarının başında oturan Zuana onu duyuyordu, ama bir şey yapamazdı. Diğer rahibeler gibi onun da Serafina'ya yaklaşması yasaklanmıştır. Sabah İbadeti için koridorlardan geçen rahibeler genç kızın ahşap kapıya yumruklar yağdırdığını duydular. Yum-

ruklar o kadar güçlüyfü ki insanın aklına, sonunda ya kızın ya da kapının parçalanacağı geldi. Diğer rahibeler kapının önünden geçerken sinirli bakışlar attı, içlerinden biri ağlamaya başladı ama kiliseden dönüşte, çığlıklar ve kapıya indirilen yumruklar susmuştu. O andan sonra sessizlik oldu.

İkinci gün, öğleden sonra Rahibe Umiliana, Serafina'nın odasında onunla birlikte bir saat geçirdi. Sonra, akşam yemeği için yemekhaneye giderken ona eşlik etti. Genç kız orada, tek başına, yerde oturarak içinde yemek artıkları, kül ve acı kırıntıların bulunduğu tabağından yemeye başladı. O sırada, Rahibe Francesca, sesi hafifçe titreyerek, çöl babalarından Aziz Yuhanna Klimakos'un yazılarından, pişmanlığın acılara gönüllü olarak katlanmak, vicdanın arınması, umudun kızı ve çaresizlikten kurtuluş olduğundan bahseden bir bölümü okuyor. Yazıda söz edilenlerin kendine özgü bir güzelliği vardı ve bazı rahibeler bu sözleri dinlerken ruhlarının yüceldiğini hissediyorlardı. Yemek bitince, başrahibe, genç kıza kapının eşiğine yatmasını söyledi ve diğerleri onun üstünden geçtiler, fakat hepsi Zuana kadar dikkatli değildi.

Bu da yetmezmiş gibi, ertesi gün manastırı ziyaret günüydü.

Bu, diğerleri misafir kabul ederken Serafina'nın odasında oturmak zorunda kaldığı ilk gün değildi (rahibe adaylarının manastırda geçirdikleri ilk üç ay içinde dışarıdaki kişilerle görüşmeleri yasaktı. Bu, acımasız bir kural gibi görünse de sevecen bir yanı vardı. Çünkü manastıra geldikten kısa bir süre sonra sevdikleriyle görüşmek, özlemin açtığı yarayı, kabuk bağlamaya fırsat bulamadan tazeleyebilirdi), ama gittikçe artan karnaval heyecanı bu ziyarete özel bir enerji vermekteydi. Ertesi gün Aziz Agnos Bayramı'ydı. Özel bir yemek ve Rahibe Benedicta'nın Akşam Duası için hazırladığı yeni ilahileri konuklar huzurunda söylenecekti. Anne babalara, erkek ve kız kardeşlere, yeğenlere, teyzelere ve

kuzenlere ev sahipliği yapan toplantı odası, küçük gruplar halinde toplanmış olan yaklaşık iki düzine rahibeyle doluydu. Rahibeler ve konuşanlar birbirlerine hediyeler verir ve dedikodu ederken o kadar gürültü olur ki oradan geçenler Aziz Benedictus tarikatına bağlı bir manastırın ziyaret günü seslerine değil, herhangi bir konaktaki bir toplantıya kulak misafiri olduklarını sanırlardı. Odasında tek başına çalışmakta olan Zuana, gülüşen rahibelerin seslerini tanıdı (ailesinden geri kalan birkaç kişi de Venedik'e göçmüş ve onu uzun zaman önce kaderine terk etmişti). Dış kapılar kapandıktan ve manastır tekrar sessizliğe gömüldükten sonra bile dış dünyaya ev sahipliği yapanlar, diğerlerinden daha neşeli, daha ışıl ışıl görünürlerdi.

O gece, duvarların diğer tarafında, kusursuz bir sesi olan kimsesiz bir tenor, saçları bir altın bulutunu, yanaklarını gül yapraklarını andıran bir kadından bahseden bir şarkı söylüyordu. Şarkı sadece birkaç dizeden oluşuyordu ve arkasından bir bülbül sesi duyuldu. Sonra, her şey yine sessizliğe büründü.



Genç kız hafifçe topallayarak ve önüne bakarak revire girdiğinde, hindiba çayı demlikte demlenmekteydi. Zuana, çayı bir kâseye doldurup hoş kokulu bir zencefilli topakla birlikte çalışma tezgâhının üstünde, kızın çalıştığı yere koydu.

Zuana neşeli bir tavırla, "Hoş geldin," dedi. "Otur ve gücünü topla. Bugün çok işimiz var."

Bu konularda, manastırın kuralları kesindi. Bir günah karşılığında verilen ceza sona erdikten sonra, bu mesele cezayı çeken ile onun ruhsal rehberi ve elbette Tanrı dışında hiç kimseyi ilgilendirmezdi. Bu konudan bahsetmek, cezayı çekene acımak ya da onu teselli etmek kesinlikle yasaktı.

Genç kız, yutkunmaya çalışırken çenesi kasıldı ve Zuana onun ağlamak üzere olduğunu anladı. Ağlamasa daha iyi olacaktı. Ağlarsa da Zuana'nın onun ağladığını görmezden gelmesi daha iyi olacaktı. Sakin bir sesle, "Çayı iç ve zencefilli topağı ye." dedi. "Topağın içine fazladan şifalı bitkiler koydum. Açlıktan kaynaklanan ağrılara iyi gelecek ve sana enerji verecektir."

Serafina derin bir nefes alıp topağı eline aldı ve bir parça ısırdı. Zuana, ballı baharatın kızın ağzına sızışını ve tadı günlerce kaybolmayacak olan pelinotu kalıntılarını etkisiz hale getirişini hayal etti. Babası ona dikenli pelinotu yapraklarını ilk kez gösterdiğinde, acılığını tatması için yaprakların kenarlarını çiğnetmiş ve ona, *İncil*'deki Vahiy kitabında, üçüncü meleğin Pelin adlı bir yıldızı gökten yeryüzüne fırlattığını, ırmakların ve pınarların üstüne düşen bu yıldız yüzünden suların pelin gibi acılaştığını ve bu sulardan içen insanların öldüğünü anlatmıştı. O zaman, basit bir bitkinin böyle ölümcül bir şeye neden olabileceği onu şaşırtmıştı. Acaba bu hikâyeyi Serafina'ya anlatsa mı diye düşündü ama kız kendi derdindeydi, dikkatini başka bir şeye verebilmesi mümkün değildi.

Serafina lokmasını çiğnerken gözyaşları akmaya başladı, ama bunun kendi isteği dışında olduğu açıkça belliydi. Gözyaşlarını geri çekmek ister gibi öfkeyle burnunu çekti. Az sonra, genç kız kâseyi almak için diğer elini uzatırken, Zuana onun yüzünü buruşturduğunu fark etti.

Tezgâhın arkasından küçük bir bakır kap alıp çayın yanına koydu. "Al."

"Nedir bu?" Kız, ince bir sesle konuşuyordu.

"Bir yere sıkışmış ya da ezilmiş yerlere iyi gelen bir merhem. Morluğu çabucak geçirir ve acısını azaltır."

"Cezanın amacının acı vermek olduğunu sanıyordum."

"Cezanın amacı yardım etmektir. Başlangıçta, ikisi her zaman aynı şey olmayabilir."

"Demek öyle! Bunu Rahibe Felicita'ya söyleyin."

Zuana önüne baktı. Yerde yatan kızın üstüne en acımasızca basan rahibelerin deşifre edilmemesi gerekirdi ama herkes onların kim olduğunu bilirdi.

Kız çayı bitirip kâseyi itti.

"Bunu yapan siz miydiniz?"

"Ben mi?"

"Onlara şiirlerimden bahseden?"

Ve şimdi tehlikeli alanlara geçiyorlardı. Zuana hiçbir şey söylemedi, ama hayır anlamında belli belirsiz başını salladı.

"O zaman kim yaptı bunu? Augustina okuma bilmiyor."

"Hayır, bilmez." Zuana durakladı. "Ama sırlarla ilgili olarak burnu iyi koku alır." Cümlesinin sonunu getirmedi.

Kız başını salladı. Başka bir şey söylenmesine gerek kalmamıştır.

"Bunu al." Zuana kenardan bir kumaş önlük alıp kıza uzattı. "Çayını bitir. Çok işimiz var. Şurupların bileşenlerini hazırladım, ama bu sefer onları sen karıştıracaksın. Böylece gelecek sefere ilacı tek başına hazırlayabileceksin." Genç kız, bu sözlerin anlamını bilmesine rağmen ürkmedi. "Ama dikkatli ol. Kızgın melas çubukları cilde yapışırsa deriyi kaldırır."

Genç kız ona baktı, bir yudumda çayını bitirip önlüğü aldı.

Ateşin üstündeki karışım kaynadıkça koyulaşıyordu, fakat Serafina onun ağırlığına alışınca hızlı hızlı karıştırmaya başladı. Son haftalarda, birçok defa yaptıkları gibi sessizce çalışıyorlar ve bu ikisine de huzur veriyordu. Çalışma tezgâhının üstünde, zamanı gelince karışıma eklenecek olan küçük bir şişe konyağın

yanında, çeşni veren bitkiler, rendelenmiş, doğranmış ve ölçülmüş halde duruyordu. Bunlar şeker pekmezine eklendikçe, tarçın ve karanfil yağıyla karışık şekerlerin ağdalaşırken çıkardığı koku iki kadını sarıp sarmaladı. Bunlar Zuana'nın gençliğinin kokularıdır. Öyle ki, şimdi gözlerini kapasa kendisini babasının yanında hayal edebilir, hatta onun odanın diğer tarafında çalışırken çıkardığı tıkırtı ve hışırtıları duyabilirdi.

Geçmişten çok içinde bulunduğun anda yaşamalısın, Zuana. Aklından başrahibenin sözleri geçti. *Bu senin kendi iyiliğin için. Bu daha iyi -daha mutlu- bir rahibe olmanı ve giderek, Tanrı'ya daha fazla yaklaşmanı sağlayacak.*

Gözlerini açtığında genç kızın ona dikkatle bakmakta olduğunu gördü. Dikkatini tekrar yaptığı işe verdi. Birkaç saniye geçti.

Genç kız, gözlerini kaptan ayırmadan alçak sesle, âdeta mırıldanır gibi, "Benim hakkımda söyledikleriniz... Nezaket gösterdiniz," dedi. "Üzgünüm... Sizi hayal kırıklığına uğratmak istemezdim." Kızın özür dilemesi Zuana'yı şaşırtmıştı. Bu genç kıza gücenmemek görevinin bir parçasıydı, ama böyle bir şey hissetmemek için çaba göstermesi gerekmemişti. Şimdi düşününce ondan hiçbir şekilde rahatsız olmadığını, sabrının zorlanmadığını hissediyordu. Aksine, haftalar boyunca kızın teselli edilmeyi ya da yönetilmeyi reddedişinin âdeta hoşuna gittiğini anlıyordu. Ne? Hoşuna gitmek mi? Hayır, doğru kelime bu olamaz. Paylaşmak olabilir mi? Ya da en azından, anlamak?

Görevimiz alçakgönüllülükle ve sessizce, dünyevi şeylerin dikkatimizi dağıtmasına izin vermeden ve elbette herhangi bir rezalet ya da ufak bir yeniliğe kapılarak görevden kaçmadan Tanrı'ya hizmet etmektir.

Şimdi, Umiliana'nın sesini duyuyordu. Bu ses ona eski bir rahibeler meclisi toplantısından geliyor. Acaba, bu sözler onun

durumunu mu açıklıyordu? Yeni bir şey, yeni bir durum onu ayartıyor muydu? Bugünlerde, her sabah, çalışma saatinde neler olacağını merak ederek, hatta olacakları heyecanla bekleyerek uyandığı bir gerçekti. Bu düşünce onu rahatsız etti. Huzura kavuşmak için yıllardır büyük bir savaş vermişti. Şimdi, farkında olmadan onun temelinden sarsılmasını kabul edemezdi. Yan gözle bakınca, Serafina'nın yine kendisini seyretmekte olduğunu gördü. Sertçe bir sesle, "Karıştırmaya devam et," dedi. "Sürekli karıştırılması önemli."

Genç kız işine döndü ama birkaç dakika sonra yine başını kaldırdı. "Size... Size bir soru sormak istiyorum." Durakladı. "Piskopos nasıl bir adam?"

"Piskopos mu?" Zuana olumsuz anlamda başını salladı. "Piskoposu unutsan senin için daha iyi olur. O sana yardım edemez."

Genç kız inatla, "O, başrahibenin amiri," dedi. "Sanırım onun kim olduğunu bilmeye hakkım var."

Zuana içini çekti. Yıllar önce, piskopos seçildiğinde, o zaman sıradan bir rahibe olan Madonna Chiara ne demişti? "Kutsal olduğu kadar çirkin bir adam. Ama ona tahammül etmemiz gerekecek. Son Ferrara dükünün Fransız eşi Renatas eteklerinin arasında din düşmanlarını sakladığından beri Roma'nın gözü Ferrara'nın üstünde."

Kuşkusuz, başrahibe şimdi bu sözleri farklı bir biçimde söylerdi, fakat anlamı aynı olurdu. Zuana da sözlerini dikkatle seçti. "Piskopos iyi bir insan ve bir reformist olarak tanınır."

Genç kız kaşlarını çattı. Kendi sorunlarıyla o kadar meşguldü ki etrafında ne kadar önemli şeylerin cereyan etmekte olduğunu dinin dışındaki düşmanlığı yenebilmek için içinde süren savaşı ve neyin doğru düşünce, neyin yanlış olduğu konusunda bu savaşın getirdiği sonsuz kural ve tanımları fark etmesi mümkün değildi.

Şu ana kadar, Ferrara'daki rahibeler (Tanrı'ya şükürler olsun ki piskoposun ilaçları sayesinde) bu savaşın en kötü yönlerinden uzak kalmışlardı ama gelecekte neler olacağı belirsizdi. Serafina'nın gerçeği bilmemesi belki de daha iyi olacaktı. Zira bu onun yolculuğunu zorlaştıracak, sükûnete kavuşması daha uzun sürecekti.

"O, aynı zamanda..." Zuana derin bir nefes aldı. Ah, evet, uzun süredir (uyuklayan ya da uyanık olan) Peder Romero'nun karşısında günah çıkartmamıştı. "...çok çirkin bir adam, büyük bir olasılıkla Ferrara'mn gördüğü en çirkin piskopostur. Karıştırmaya devam et. Baharatların hepsi emilene kadar sürekli karıştırılması gerekir."

Genç kızın eli hareket etmekte ama bir yandan da Zuana'ya bakmaya devam etmekteydi. Zuana, bu bakışın anlamını biliyorum, diye düşündü. O, yeryüzünde hoşuna gidecek ya da zevk alacağı bir şey bulacağına inanmıyor. Çünkü mahvolduğunu düşünüyor ve çok öfkeli ama yanılıyor. Tanrım, ne kadar yanılıyor!

"Şaka yaptığımı sanıyorsun, öyle değil mi? İnan bana, şaka yapmıyorum. Ferrara piskoposu bir yaban domuzu kadar şişmandır. Çenesi pürtüklü taşlar gibi pürüzlü, derisi bir gergedanınki kadar kalındır."

"Ne?"

"Gergedan. Bu hayvanı bilmiyor musun? Çok ilginç bir yaratıktır. Aşırı kilolu bir ineğe benzer. Derisi bir gladyatörün zırhı gibidir ve kafasında, tek bir kalın boynuzu vardır. Daha önce duymamış olmana şaşırdım."

"Siz onu gördünüz mü? Yani, bu hayvanı?"

"Kendisini görmedim ama resmini gördüm. Batı Hint adalarının en ıssız bölgelerinde yaşar. Ama sanırım, bir kere, bir gergedanı gemiyle getirip Portekiz'de teşhir etmişler."

Zuana, Serafina'nın gözlerinin büyüyüşünü seyretti. Babası, kafalarının içini kumaşlar ve değersiz süs eşyalarıyla tıka basa doldurmuş olan kadınlarla dolu olduğunu, bu kadınların Tanrı'nın yarattığı, evrenin harikalarından habersiz olduklarını ve kızının bu şekilde harcanmasına izin veremeyeceğini söylerdi. Eh, bu konuda başarılı da olmuştu. Zuana'nın, bu tür yaratıklardan ne zaman haberi olmuştu? O kadar küçüktü ki, babası kokusunun hâlâ duyulduğunu iddia ettiği mürekkebi koklaması için burnunu sayfaya yaklaştırmasını söylerdi. *Bu kitap Venedik'teki basımevinden dün çıktı ve bize ulaşmak için bütün gece ve gündüz boyunca gemiyle yolculuk yaptı. Düşün, Carina*[13]. *Düşün.*

Ama Zuana'yı, resimlerin yeni basılmış olmasından çok Tanrı'nın yarattığı mucizeleri listelemek için dünyanın en ücra köşelerini dolaşmış olan insanların resmini yaptığı en olağanüstü bitkiler ve yaratıklar ilgilendiriyordu. Babası ise onlarla harika varlıklar oldukları için değil, ilaç kaynağı olarak ilgileniyordu. Gergedanın o kocaman sivri boynuzunun şifa verici mucizevî özellikleri olduğu söyleniyordu. Yıllar sonra, piskoposun ziyareti dolayısıyla tertiplenen, en dindar kişilerin bile arada sırada dışarı çıktığı bitmek bilmeyen uzun bir ayin sırasında onu görünce, başındaki piskoposluk tacının üstündeki boynuza kadar gergedanla arasındaki benzerliği hemen fark etmişti. Zuana aynı gece gergedan resmini Rahibe Chiara'ya göstermiş ve birlikte gülmüşlerdi. En çok bir ay sonra da ihtiyar başrahibe yüksek ateşle yatağa düşmüş ve hizipçi aileler yeni bir seçim beklentisi içinde toplanmışları.

"Sanırım lamyanın ne olduğunu da bilmiyorsundur."

"Lamya mı? Hayır."

---

13 (İt.) Yavrum. (çev. n.)

"Eh, hikâyelere inanacak olursak, lamya en şaşırtıcı yaratıktır. Yarı kaplan, yarı kadındır. Bir kadın yüzüne sahiptir ve kürkünün altında memeleri vardır. Bu yüzden, ona ormanda rastlayanlar kaplanı görmekte çok geç kalırlar ve ona hayran olarak yaklaşmak isterler. İyice yaklaştıklarında ise yaratık ağaçların altındaki çalılıkların içinden fırlayarak onları pençeleriyle kavrar. Bu konuda gerçekten hiçbir şey bilmiyor musun? Milano'daki öğretmenlerin sana ne öğrettiler?"

"Oldukça iyi eğitildim. Şiir sanatı, müzik, şan." Birden öfkeli bir sesle konuşmaya başladı. "Bunlar, dünyanın en güzel şeyleridir."

Zuana onda ilk kez öfke ve çaresizlikten kaynaklanmayan bir canlılık görüyordu. Şiir sanatı, müzik ve şan. Hayır, bu kız kesinlikle rahibe olmak için yetiştirilmemişti.

Birkaç dakika sessizce çalıştılar. Ama Zuana'nın lamyayla ilgili olarak söyledikleri çok etkili olmuştu.

"Bu hayvanları bir kitapta mı gördünüz?"

"Evet."

"Bu kitap hâlâ sizde mi? Sandığınızda mı duruyor?"

"Sandığımda mı?"

"Evet, buraya geldiğinizde babanızın yanınızda getirdiğiniz kitaplarının durduğu sandıktan söz ediyorum." Genç kız, Zuana'nın sık sık kullandığı şifalı bitkiler ve ilaçlarla ilgili kitapların durduğu raflara bakarak omuz silkti. "Herkes onlardan başka çeyiziniz olmadığını biliyor."

Anlaşılan bu kız, dinlenme saatinde kendi sırlarını diğer kızlarla paylaşmasa da onların anlattıklarını can kulağıyla dinliyordu.

"O kitabı bana gösterir misiniz?"

Zuana yakalanmıştı. Doğru söylemeliydi ama yalan söylemesi gerekiyordu. Bu gibi resimler ilginç olsalar da olmasalar

da iyi bir ilaç hazırlama odası sorumlusunun çalışma alanında bulunduracağı şeyler değildi.

"Elimde böyle bir kitap olsaydı bile, Rahibe Umiliana onu incelemeni kesinlikle onaylamazdı."

"Aaa, o, dua ve ölüm dışında hiçbir şeyi onaylamaz." Kelimeler, ağzından birbiri ardınca fışkırıyordu. "Gerçekten. Sadece bunlardan, vücudun nasıl çürüyüp bozulduğundan, her an ölebileceğimiz için daima hazır olmamız gerektiğinden bahsediyor. İnanın bana, eğer ona acı veren urları ya da iltihaplı diş etleri olsaydı size gelmez, onları Tanrı'nın habercileri olarak karşılardı." Ürperdi. "Onun yüzünden, iç organlarımın solucanlar tarafından kemirildiğini hisseder gibi oluyorum."

Serafina, böyle şeyler hisseden ilk rahibe adayı değildi. Bu, kısmen yaşlarından kaynaklanıyordu. Buluğ çağındaki kızlar, her şeyi daha yoğun biçimde hissederdi. Rahibe adayları sorumlusu şiiri şeytanın kelimelerle oynayışı olmakla suçlardı, ama Zuana onun işine geldiğinde, özellikle de şehvetin sızıntılarının kokusunu aldığında, şeytanın araçlarını kullanmaktan çekinmediğini fark etmişti. Bedenin yenilgisi sayesinde ruhun yücelmesi kurtuluş felsefesi çerçevesinde yüce ve onurlu bir gelenekti. Tertullian, din adamı olmayı seçenlere hitaben ne demişti? "Eğer bir kadını arzularsanız, onun bedenini hayalinizde ölü olarak canlandırmaya çalışın. Boğazındaki balgamı, burnundaki sümükleri ve bağırsaklarının içindekileri düşünün." Tertullian iyi bir bilge olduğu kadar iyi bir doktor da olabilirmiş.

"Rahibe Umiliana'nın kimi zaman acımasız olabileceğini biliyorum." Zuana kelimelerini dikkatle seçiyordu. "Ama içinde büyük bir iman ateşi yanar ve başkalarının da bu ateşle ısınmasını istememek elinde değildir. Eminim, ona teslim olursan, bunu sen de hissedeceksin."

Ama genç kız bunu duymak istemiyordu. İşine döndü. Aralarındaki bir anlık yakınlaşma kaybolmuştu. Bir süre sonra avlunun diğer tarafından koronun sesi gelmeye başladı.

Zuana, genç kızın içindeki dirence rağmen sesi duyunca farkında olmadan başını kaldırdığını, bedeninin belden üst kısmının dikleştiğini gördü. Bakire kurban Azize Agnes Bayramı'nı kutlamak için koro özel ilahiler söylemekteydi. Benedicta'nın yeni mezmur besteleri de, o gün, akşam duasında, kusursuz biçimde söylenmek üzere hazırlık yapılmaktaydı. Başrahibe yeni bülbülünü kente takdim etmek için gözlerini bu ayine dikmişti. Zuana'nın bu gibi şeylere fazla dikkat etmeyen gözleri bile dekorun güzelliğini görmüştü. Bu gibi genç azizeler rahibe adayları tarafından genellikle olumlu karşılanır çünkü kutsallıkları içinde daima bir parça isyan vardır ve Serafina bu azizenin acı çekme eğilimini paylaşmasa da müziğin anlattığı hikâyeyi içselleştirdiği belliydi.

Zuana, Serafina'nın yaşına geldiğinde herhangi bir ilacın içindeki başlıca şifalı bitkilerin tadını ayırt edebiliyor ve her birinin iyileştirici özelliklerinin neler olduğunu biliyordu. Genç kız her bir notayı sessizce içinden tekrarlıyorsa, bu onu şaşırtmazdı. Dikkatle dinlediği kesindi. Karşılıklı okunan etkileyici ilahi bitince, mezmur başladı.

"Bak, kendine niçin bu kadar acı çektirdiğini merak ediyorum. Güzel bir sese sahip olmak, hayattaki en büyük mutluluklardan biri olmalı."

Genç kız, gözlerini, karıştırmakta olduğu şeker pekmezine dikerek başını olumsuz anlamda salladı. "Bülbüller karanlık bir yere kapatıldıklarında ötmezler."

"Doğru... Ama şarkılarıyla güneşin doğmasını sağlayanlar hariç." Zuana durakladı ve koridorda, dünyayla bütünleştiğini hissettiği o anı hatırlayarak, "Kısa bir süre önce, bir bülbülün

ötüşünü *duydum*. Sesi, büyük acıları dindirecek kadar tatlıydı," dedi. Serafina, bir darbe yemiş gibi hızla başını kaldırdı. Bu hareket, kabın içindeki kaşığın zıplamasına ve kızgın bir ağda parçasının genç kızın üstüne sıçramasına neden oldu.

Genç kız aniden elini çekti ve duyduğu acıdan dolayı yüzünü buruşturarak kaşığı karışımın içine bıraktı.

Zuana hızla hareket ederek kızı bileğinden yakalar ve kızgın ağdayı derisinin üstünden çekip aldıktan sonra kızı su fıçısının yanına çeker. "Elini içine sok!"

Genç kız tereddüt edince, Zuana onun elini tutup suyun içine soktu. Serafina buz gibi soğuk sudan rahatsız olarak irkildi. "Elin suyun içinde dursun. Acısını alır ve yanığı engeller."

Zuana tekrar ateşin başına geçip tahta kaşığı kurtarmaya çalışırken, arkasında kızın ağladığını duydu. Serafina ağlamaya başlayınca susmak bilmezdi.

Zuana, uzun zaman önceki bir kış ikindisini hatırladı. Manastırın yazı odasında, öfkesi ve çaresizliği giderek artan genç bir kadın, yazmakta olduğu sayfanın üstüne dökülen gözyaşlarını seyretmektedir. Kâğıda zarar vermelerine engel olmak için onları silmeye çalışırken, metnin başındaki büyük ve süslü O harfini görür ve incelemeye başlar. Bu harfin içinde ve çevresinde altın bir yaprağın kıvrımını izleyen, güçlükle okunan minicik harflerle yazılmış, bir kere okuyanın asla unutmayacağı sözler vardır.

Kız kardeşimin drahoma*sını arttırmak için,*

Annem benim rahibe olmamı istedi.

Ben de annemin sözünü dinleyerek rahibe oldum.

Şimdi, kelimeleri, mısraları vurgulayarak okumaktadır.

Ama bir odada geçirdiğim ilk gece
Aşağıda sevgilimin sesini duydum,
Ve koşup kapıyı açmaya çalıştım.

Odanın içinde, arkasındaki ağlama sesi kesilmiştir.

Ama başrahibe anne beni yakaladı.
"Söyle bana küçük hemşire,
Ateşin mi var, yoksa âşık mısın?"

Zuana, genç kıza döndü. "Kendisini terk edilmiş hisseden ve böylesine öfkeli olan ilk rahibe adayı sen değilsin."

"Demek öyle! Bunu siz mi yazdınız?"

Kızın yüzünden buna inanamadığı bellidir. Bu yüz ifadesi Zuana'nın yüksek sesle gülmesine sebep olur. "Hayır, ben yazmadım. Benim bu duvarlarla kavgam farklıydı. Ama –tıpkı senin gibi olan– başka bir rahibe adayı yazdı."

"Kim?"

"Manastırın dışında, adı Veronica Grandi'ydi."

"İdi, öyle mi? O artık yok mu?"

"Ah, evet. Bu, çok uzun zaman önceydi. Buraya ilk geldiğimde –senin gibi bir rahibe adayı olduğum zaman– yazı odasına çırak olarak verilmiştim. Bu sözler, bir *Mezmurlar* kitabındaki çizimlerin içine saklanmıştı. Bir de isim ve tarih vardı. 1449, yani benden yüz yıl önce."

"Ona ne olmuş?"

"Elin nasıl?"

"Hiçbir şey hissetmiyorum."

"Öyleyse elini sudan çıkarabilirsin."

Genç kızın parmaklarından sular akarken, Zuana kırmızı bir şerit halinde uzanan yanık deriyi gördü. Yanık, su toplayıp kabarana kadar soğuk sudan kaynaklanan hissizlik acıyı önleyecekti.

"Daha sonra, manastır arşivlerinde onun siciline baktım. Bir yıl sonra yemin edip Rahibe Maria Teresa olmuş."

"Demek manastırı terk etmemiş." Bunu öğrenmenin yarattığı çöküntü sesine yansımıştı.

"Hayır. Otuz yıl sonra öldüğünde, dokuz yıldan beri başrahibelik yapıyordu." Durakladı. "Manastırda ebediyete göçenler hakkında yazılan yazılarda, ondan, büyük bir lider ve alçakgönüllü bir insan olarak bahsediliyor ve ölüm yatağında, yüzünde geniş bir gülümsemeyle Tanrı'yı öven ilahiler söylediği anlatılıyor. Bence, manastıra geldiği zaman kapıda onu bekleyen kişiyi artık unutmuş olabilirdi, ne dersin?"

Genç kız bu olayın içerdiği mucize ve dehşeti hazmetmeye çalışırken, Zuana onu seyrediyordu. Kapıda bekleyen biri olsaydı, Zuana'nın manastır hayatına uyum sağlaması ne kadar daha uzun sürerdi? Ölmüş bir babayı özlemek kabul edilebilirdi. Günah çıkartan papazların ve rahibe adayları sorumlularının en sert olanları bile bir evladın babasını özleyişini cezalandırmakta zorlanıyorlardı. Ama daha karanlık, daha kuşkulu anılarla gelenler onları sır olarak saklamak zorundaydılar. Serafina'yı sorgulamak onun görevi değildi. Manastırın kapısı rahibe adayının arkasından kapandığında geçmişi dışarıda kalırdı. Ancak, kimi zaman, dinleyecek birinin olması yararlı olurdu.

"Ben..." Genç kız kekeledi. "Yani, demek istiyorum ki, eğer siz..."

Ama kapının hızlı hızlı vurulmasıyla, her ne söyleyecekse yarım kaldı.

"Rahibe Zuana! Rahibe Zuana!"

İçeri giren tombul ve genç rahibenin yüzü terden pırıl pırıldır.

"Gelmeniz gerekiyor, lütfen hemen. Rahibe Magdalena. Bence... Bence... Bilmiyorum... Onu uyandıramıyorum."

"Ne oldu?"

"Bilmiyorum. Çamaşırlarla avludan geçerken onun odasından gelen sesler duydum. Çalışma saatiydi ama... Rahibelerden birinin onun yanında olduğunu düşündüm. Gülüşme sesleri vardı." Kekeler gibi konuşuyordu. "Gülüşen genç kız sesleri duydum. Sonra birdenbire sessizlik oldu. Ben de kapıyı açtım... Ve içeride hiç kimse yoktu. Oda bomboştu. Sadece yatağında yatan Rahibe Magdalena vardı."

Zuana kâfur kristallerinin bulunduğu kaba uzandı. "Geliyorum, Letizia." Başını çevirince Serafina'nın yüzünde merak dolu bir ifade gördü. "Hımm. Şey... Çalışma saatinin geri kalan bölümünde serbestsin. Odana gidip akşam duasını bekle."

"Sizinle gelemez miyim?"

"Hayır."

"Ama... Ben sizin yardımcınızım. Başrahibe böyle söyledi. Size yardım edecekmişim."

"Evet, şimdi bana yardım etmek için odana gitmelisin. Letizia, ben dönene kadar kaynamakta olan sıvının başında duracak bir devşirme rahibe bul."

Serafina, "Ama bunu ben yapabilirim," diye itiraz etti. "İlacın nasıl yapıldığını öğrendim. Şifalı otların ilaca ne zaman ve nasıl ekleneceğini biliyorum."

Bu doğruydu, ama bir rahibe adayının ilaç hazırlama odasında tek başına bırakılmasını yasaklayan kurallar vardı. Burada başkalarına ya da kendisine zarar verebilecek pek çok şey vardı.

"İtaatsizlik cezası alabilirsin, Serafina. Odana git. Şimdi."

Aralarında kurulmakta olan iyi ilişki, kızın gözlerinde parlayan öfkeyle silindi. Serafina sert bir hareketle Letizia'nın yanından geçtikten sonra dışarı çıkıp arkasından kapıyı hızla kapattı.

13



Zuana, avludan hızla geçerken, çalışma saati devam etmekteydi ve koridorlar boştu. Koro susmuştu, fakat yukarı kattaki nakış odasından dışarı yükselip alçalan heyecanlı sesler taşmaktaydı. Bunlar Letizia'nın duyduğu gülüşme sesleri olmalı, diye düşündü. Kış mevsiminin sisleri içinde sesler garip bir şekilde hareket ediyordu. Bugün sis bazı günlerde olduğu kadar yoğun değildi, ama etrafındaki hava yine de puslu bir gri renkteydi.

Rahibe Magdalena'nın oda kapısı misafir bekler gibi yarı yarıya açıktı. Zuana içeri girerken ensesinde tuhaf bir karıncalanma hissetti. Gözleri –gündüzleri bile karanlık olan bu odada– karanlığa alışmaktan duyduğu kokuyla irkildi. Kendisini hastalığa, hatta ölümün ispiyoncu kokusuna hazırlamıştı ama bu başka bir kokuydu... Hafif hoş bir koku dalgası –gül ya da belki tropik bir bitki kokusu– kış mevsiminde yaz kokuları. Bu koku, neredeyse, onu yatakta karşılayan görüntü kadar şaşırtıcıydı.

Magdalena'nın yatağı yerde, karşı duvarın dibindeydi. Yanı başında su dolu bir sürahi ve bir tabak, biraz ileride de tuvalet ihtiyacı için kullanılan bir kova vardı. Kısa bir süre önce, Letizia bu kovanın içinde boşaltılacak bir şey olmadığını bildirmişti. Ama insan ne kadar az yiyip içerse dışkısı ve idrarı da o kadar

az olurdu. Rahibe Magdalena da yıllar içinde bitip tükenmek bilmeyen bir Tanrı arayışı içine girmiş ve bu arada, bedenini hemen hemen hiçbir şey yemeden yaşamaya alıştırmak için sürekli bir savaş vermekteydi.

Magdalena manastıra yüzyılın başlarında girmişti ve o zaman hayatta olan rahibelerin hiçbiri artık yaşamıyordu. Ama Zuana dâhil herkes onun hikâyesinden bir parça biliyordu. Çok fakir bir aileden gelen mütevazı bir rahibe adayı olarak başlangıçta haftalarca sadece kutsanmış ekmekle yaşamış ve bu kutsanmış durumda elleri ve ayakları İsa Mesih'inkiler misali kanamıştı.

Böyle bir dindarlık o zamanlar modaydı. Mübarek kadınlara duyduğu iştahla tanınan ve başkalarının porselen ya da antika koleksiyonu yaptığı gibi dindar kadın koleksiyonu yapan Dük Ercole onu civardaki bir kasabada bulup Santa Caterina'ya yerleştirmişti. Kendisi ve ailesi, kimi zaman saray mensuplarını da getirerek, onu ziyaret ediyor ve kehanetlerini dinliyorlardı. Çünkü Magdalena, zaman zaman onlar için kendinden geçip gerçeküstü bir coşkuya kapılarak konuşuyordu.

Dedikodulara göre o zaman bile çok ufak tefekti. Bazıları onun ayaklarını kolayca yerden kesebilecek kadar hafif olduğunu söylüyordu. Fransız istilası ve kuzey savaşları dönemiydi ve her şehir kendini korumanın yollarını arıyordu. Kokuşmuş bir dünyada, Tanrı'yı dualarla ve kendi dindarlıklarıyla bulmuş olan böyle mütevazı, eğitim görmemiş kadınlar –o zamanki anlayışa göre yaşayan azizeler– masumiyetin simgesi olarak kabul ediliyordu; ama dağların öteki tarafında, Luther ve onunla aynı görüşte olanlar dince kabul olunan inançlara karşı meşalelerini yakmaya başlayınca, bu tür eğitimsiz kurtuluştan kuşku duyulmaya başladı. Ercole öldükten sonra, soyluların ziyaretleri ve anlaşılan, Magdalena'nın önemi de sona ermişti.

Zuana, manastıra geldiğinde Magdalena çoktan unutulmuştu. Kendi isteği doğrultusunda odasından çıkmıyordu ve onun Tanrı'ya duyduğu açlığı paylaşanlar bile Magdalena hakkında söylenenler yüzünden ona karşı tedbirli davranıyorlardı. Sürekli oruç tuttuğu için kiliseye gidemeyecek kadar zayıf düşmüştü. Manastır papazları ise ya çok yorgun olduklarından ya da unuttukları için ona Tanrı'nın ekmeğini getirmiyorlardı. Bu nedenle de bir süreden beri kutsanmış ekmeği yemeden yaşıyordu. Odasının kapısı kapalı dururdu ve yavaş yavaş anıların anısı bile kaybolmuştu. Onun bakımına revir sorumlusu olduğundan beri Zuana nezaret ediyor, bunu elinden geldiği kadar iyi yapıyor, yemeğinin düzenli olarak verilmesine ve hizmetine ona kötü davranmayacak bir devşirme rahibenin atanmasına özen gösteriyordu. Kimsenin yapabileceği başka bir şey yoktu. Magdalena kendi isteğiyle toplumdan uzaklaşıp tek başına yaşamayı seçmişti ve bu, manastır hayatının bir gerçeğiydi. Kimse onu sorgulamıyordu ve güvendeydi.

Görünüşe bakılırsa, artık, Tanrı konuşmuş olabilirdi.

Bedeni o kadar küçülmüştü ki Zuana onun örtünün altındaki şeklini güçlükle görebiliyordu. Takkesi başından düşmüş, sakalı andıran beyaz saçları sert bir zemin üzerindeki çiğ gibi duruyordu. Ama yüzü... Yüzü canlıydı. Gözleri açıktı ve bir noktaya dikilmişti. Buruşuk deriden oluşan bir denizin ortasında pırıl pırıl parlıyorlardı. Yüzünde geniş bir gülümseme vardı. Gizemli bir şey görmüş de gülmeden önce –boğazında kalan– derin bir nefes almış gibi dudakları aralanmış, coşku ve mutlulukla gülümsüyordu.

Zuana kâfurun kapağını açıp şişeyi Madalena'nın burnuna tuttu.

Kadın kımıldamadı, en küçük bir tepki vermedi.

Letizia'nın silueti kapıda belirince, oda yeniden karardı. "Aman Tanrım! Tanrı onu yanına almış, öyle değil mi?"

"Onu böyle mi bulmuştun?"

"Evet, evet. Ah, ama o kahkahaları duymalıydınız."

"Kapının önünden çekil. Biraz daha ışığa ihtiyacım var."

İhtiyar rahibenin, eklem yerleri bembeyaz olan sağ elinde sıkı sıkıya tuttuğu haç vardı. Zuana sol eli bulmak için örtünün altına uzandı. Kadının yanında duran eli buz gibiydi. Zuana bu eli dışarı çıkarınca, ışıkta, çok zayıf ve damarları bir hayvanın karnındaki bağırsaklar gibi şişmiş bir el gördü. Hayatta olduğunu gösterecek bir işaret olarak atan bir nabız aramak için bileğine dokundu.

Arkasında, inleyerek dua eden Letizia'nın sesi odayı doldurmaktaydı.

"Ey İsa Mesih, onun ruhunu yanına al. Rab İsa, onun ruhunu yanına al."

Zuana parmaklarının altında hafif bir nabız atışı hissetti. Sonra, bir daha. Ağır ağır ama kesinlikle atan bir nabızdı bu. İhtiyar kadını kaldırmak için elini ensesine uzattı ve parmakları, kabristandaki mezar taşları gibi dimdik duran omurgalara dokundu. Ama Magdalena'nın bedeni kaskatıydı ve kımıldamıyordu. Kalbi atan bir *rigor mortis*[14] olabilir miydi? Zuana ihtiyar kadının gözlerine tekrar baktı. Gözler açıktı, donuk değil pırıl pırıldı ve bir noktaya odaklanmıştı. Gözleri yaşayan bir ölünün gözleri gibiydi. Eğilip yanağını onun burun deliklerine yaklaştırdı. Yaklaştıkça ihtiyar kadının ağzından gelen o tuhaf koku daha da keskinleşti. Sonra da bir nefesin sıcaklığını hafif ama kesin bir biçimde hissetti.

"Rab İsa. Onun ruhunu al."

Oda, yeniden karardı.

---

14 (Lat.) Ölüm sertliği. (çev. n.)

"Kapının önünden çekil dedim. Biraz daha fazla ışığa ihtiyacım var."

"Nesi var?" Bu, Serafina'nın korkudan kısılmış sesiydi. "Ölmüş mü?"

Zuana gözlerini ihtiyar kadının yüzünden ayırmadı. "Burada ne işin var?"

"Birinin koştuğunu duydum. Ve kahkahalar işittim... Odamda tek başınaydım, korktum."

Bu, gerçek bile olsa, onun ağzında samimi görünmüyordu. Zuana şikâyet etmeyi seçerse böyle bir itaatsizlik yüzünden ceza alacağı kesindi, ama şimdi bunu düşünecek vakit yoktu. Üstelik Zuana onun yerinde kendisi de olsa, merakının sağduyusunu yeneceğini ve aynı şeyi yapacağını biliyordu.

Genç kız içeri girip ona yaklaşınca oda yeniden aydınlandı. "Ah, bu koku... Nedir bu? Ölüm mü? O ölmüş mü?"

Zuana, yatağın yanında duran sürahiyi alıp yukarı kaldırdı ve ihtiyar kadının yüzüne biraz su serpti. Hiçbir tepki gelmedi. Ancak bu kez nefes bedenden çıkarken çok hafif bir *aaah* sesi duyulur.

"Hayır, ölmemiş."

"Ne olmuş öyleyse?" Serafina'nın sesi odanın sessizliğini bozmayacak kadar yavaştır. "Ona ne olmuş?"

"Sanırım vecd[15] halinde."

Devşirme rahibe "Ah, ah, anlamıştım." diye tekrar inledi. "Kahkahaları duymalıydınız. Sanki Meryem Anamız ve bütün azizler buraya gelmiş ona arkadaşlık ediyorlardı."

Zuana, sert bir sesle, "Yeter Letizia," dedi. "Git, başrahibeyi bul. Ona acele ihtiyacım olduğunu söyle."

15 (Ar.) Ruhun dünyevi gerçeklikten kurtulduğu kendinden geçme ve coşkunluk hali.

Letizia'nın dışarı çıkışını izleyen sessizlikte Zuana, arkasında, Serafina'nın büyülenmiş gibi durduğunu hissetti. Belki de bu itaatsizliğin bir amacı vardı. En dik kafalı rahibe adayının bile, alevin ortasındaki sıcaklıktan etkilenmemek elinde değildi.

"Gel." Kıza döndü. "Burada olduğuna göre gözünle görmen iyi olur. Korkacak bir şey yok."

Genç kız, cesaretle "Korkmuyorum," dedi.

Zuana yatağın yanında ona yer açtı. Ve doğal olarak, Serafina ihtiyar kadının yüzünü gördükten sonra gözlerini ondan ayıramadı.

"Ahh, çok... Çok mutlu görünüyor. Ve bu koku..."

"Bu, bazen olur. Çiçek kokusudur, ama çiçek kokusundan fazla bir şeydir."

"Onun ölmediğini nereden biliyorsunuz?"

"İşte, elini tut. Korkma, o hiçbir şey hissetmiyor. Bileğinin iç kısmındaki büyük damarın olduğu yere dokun... Buldun mu? Kalp atışlarını hissediyor musun? Tekrar dene. Hissettin mi? Bak, ne kadar yavaş atıyor. Yüksek ateşli olan rahibenin nabzının ne kadar hızlı attığını hatırla."

"Ama bu onun can çekiştiğini göstermiyor mu?"

"Hayır. Eğer bu da geçen seferki gibiyse, saatlerce böyle kalabilir."

"Geçen seferki mi? Bunu daha önce gördünüz mü?"

Ne zamandı? Yedi sekiz yıl önce mi? Belki daha da eski. Yaz mevsimiydi. Cehennem gibi sıcaktı. Rahibe Magdalena yatağın üstünde dimdik oturuyor, kolları kucağında, bir bebek tutar gibi duruyordu. Başı, coşkudan felce uğramış gibi arkaya doğru düşmüştü.

Elbette, Zuana bu tür şeylerden bahsedildiğini duymuştu ama böyle bir şeyi ilk kez görüyordu. Yeni atanan revir sorumlusu

olarak o zamanki başrahibe kendisine bu durum geçene kadar beklemesi konusunda talimat vermiş, o da odada kalıp onun başında beklemişti. Hiç kımıldamayan rahibenin yüzüne konan ve gözlerinin, dudaklarının hatta ağzının üstünde dolaşan sineği saymazsanız görülecek fazla bir şey yoktu. Ne kadar sürmüştü. Belki bir saat, belki de daha az. Ama ihtiyar rahibenin yolculuğu çok daha fazla zaman almıştı. Dünyadan o kadar uzaktı ki kendine geldiğinde nerede olduğunu anlayamamış, zamanı, yeri ve günü bilememişti. Ama nereye gittiği konusunda duyduğu merak ve oradan ayrıldığı için duyduğu üzüntü dayanılmayacak kadar acıydı.

Ruh için böyle besinler söz konusu oldukça bedenin yiyeceğe ihtiyacı olur mu?

Zuana'nın yanında duran Serafina elini ihtiyar kadının belli bir noktaya dikilmiş olan gözlerine doğru uzattı ama yaklaştıkça tereddüt eder.

"Korkma. Seni göremez ve duyamaz. Etine iğne batırsan, gözünü bile kırpmaz. O, burada değil."

"Peki, nerede?"

"Bilmiyorum, ama sanırım ruhunun bedeni kadar güçlü olduğu bir yerde. Böylece kolayca, bir süre için birinden ötekine geçebiliyor. Tanrı'yla buluşmak için."

"Tanrı'yla."

Tanrı'yla. Elbette, Serafina bunun anlamını bilmiyordu, ama zaten kim biliyordu ki? Tanrı'yla... Zuana buraya ilk geldiğinde, Umiliana'dan daha sevecen ama daha yumuşak bir yetkili olan o zamanki rahibe adayları sorumlusu, incir yemenin bağırsakları çalıştıracağı gibi düzenli itaat ve dua yoluyla kutsal sevgiye kavuşmanın kesinlikle mümkün ve Tanrı'ya giden yolun herkes tarafından aşılabilecek bir yol olduğunu söylüyordu.

Şu var ki bu hiç olmamıştı. Ne ona ne de anlaşılan, çevresindeki herhangi birine böyle bir şey olmuştu. Yıllar içinde daha yumuşak, daha itaatkâr olan ruhlar olmuştu. Hatta manastıra ilk geldiklerinde, hırlayan kediler gibi olan bazıları, her ne kadar eskisi kadar hızlı yürümeseler de, zaman içinde kuzu gibi olmuşlardı. Acı çekmeyi şikâyet etmeden kabul edenler, aşırı heyecanlı olup geceleri kilisede kendinden geçenler vardı. Ama bu gibi ruhsal coşkunluklar, en azından Zuana'nın gözünde, kendiliğinden gelişen bir durumdan çok gönüllü oluşumlardı.

Bir süre sonra böyle bir ruhsal duruma ulaşmayı denemekten vazgeçmek insana ferahlık veriyordu. Zuana'nın kitapları ve işinin kendine özgü bir ritmi vardı. Kimi zaman bu ritim sayesinde kendinden geçiyordu. Buna rağmen insan bu duruma bu kadar kendini kaptırmaya, mutluluktan büyülenmiş gibi olmaya şaşmaktan da kendini alamıyordu. Yanında duran ihtiyar kadının yüzüne bakmakta olan Serafina'ya bakıyor ve onun da bunları hissettiğini anlıyordu. Tehlikeli de olsa, Rahibe Umiliana gözetimi altındaki rahibe adaylarına bedenin çürümesinden ve kokuşmasından bahsedeceğine, ruhun vecde gelmesinden bahsetse daha iyi olurdu. Böyle konuşmalar, isyankâr genç kalplerin daha derinlerine nüfuz ederdi.

"Burada ne oldu?" Madonna Chiara'nın kapıdan gelen sesi berrak ve gerçekçiydi. "Uçmuş mu?"

"Öyle görünüyor, evet."

Başrahibe yoğun bir günde başa çıkması gereken beklenmedik bir sorunla daha karşılaşmış gibi hafifçe iç geçirdi. "Ne kadar zaman oldu?"

"Bilmiyorum. Letizia sesler duyduğunu söylüyor ama içeri girdiğinde Rahibe Magdalena yalnızmış."

"Yanındaki kim?" Başrahibe bu soruyu sert bir sesle sormuştur.

Serafina irkildi ve başını hafifçe çevirdi.

"Rahibe adayının burada ne işi var?"

"Bana... Bana yardım etmesini istedim." Zuana, daha sonra, kelimeler ağzından çıkmadan bu sözleri söylemeye karar verip vermediğini hatırlayamadı.

"Burası ona göre bir yer değil. Odana dön, genç hanım."

Serafina, bu sözler karşısında hemen harekete geçti. "Ah!" Sonra durur. "Kıpırdayamıyorum... Elimi çekemiyorum. Çok sıkı tutuyor."

Bu doğruydu. Zuana şimdi durumu fark etmişti. Daha önce, Serafina ihtiyar rahibenin nabzını ararken, o birden elini döndürüp Serafina'nın elini yakalamıştı. Pençeyi andıran ince parmakları genç kızın etine saplanmış, en çok da derinin kabarmakta olduğu yanık bölgeye baskı yapmaktaydı.

"Ahh!"

Başrahibe odanın içinde genç kıza doğru yürürken, Serafina'nın duyduğu acı ve korku açıkça belliydi. Ancak, başrahibe yürürken yatağın üstündeki vücut da kımıldamaya başlamıştı. Aniden, her şey bir anda olmaya başladı. İhtiyar kadının yüzü canlanırken havadaki tatlı koku acılaştı.

"Hahahaha." Uzun bir süre içinde tuttuğu tiz genç kız kahkahası dudaklarından dışarı taştı. Bu kahkaha, böyle kuru ve buruşuk bir görüntüye göre çok genç ve mutlulukla doluydu.

Zuana onu sakinleştirmeye çalıştı. "Sorun yok. Güvendesiniz. Bizimle birliktesiniz, Rahibe Magdalena."

Ama Zuana'nın sözleri iniltiler arasında kayboldu. İhtiyar kadın, beklenmedik bir güçle yataktan kalkmaya çalışmaktaydı. Hâlâ Serafina'nın elini tutuyor ama kalkamıyordu. Yaşlı kadın kalkıp oturana kadar, Zuana içgüdüsel olarak ona yardım etti.

Rahibe Magdalena'nın vücudu tahta bir sopa gibiydi. Gözüne bir şey kaçmış da çıkartmak ister gibi karanlıkta gözlerini kırpıştırıyor, ağzı balık gibi açılıp kapanıyor, dudaklarından kuru bir şapırtı çıkıyordu. Zuana dikkatle sürahiyi onun ağzına götürdü ve yaşlı kadın yavaşça bir yudum içip öksürdü, nefes almaya çalışıtı ve sonra tekrar içti. Su, ağzından salya gibi çenesine, oradan da aşağı akıyordu. Zuana'nın yanında duran Serafina korkudan mı, duyduğu acıdan mı, bilinmez, yavaşça inliyordu.

"Rahibe Magdalena, beni duyabiliyor musunuz?" Başrahibenin sesi manastırın çanı gibi gür ve güçlüydü. "Nerede olduğunuzu biliyor musunuz?"

İhtiyar kadın başını konuşan kişiye doğru kaldırdı ama Cihara'yla yüz yüze gelemedi, çünkü Serafina'yı görmüştü.

"Ah, ah, ah, bir tanem, bu sensin." Bu, yine onun ihtiyar ve güçsüz sesidir ama kelimeler açık ve belirgindir. "Ah, ah, daha yakına gel."

Genç kız korku dolu gözlerle Zuana'ya baktı fakat bir yandan da ihtiyar kadına yaklaştı. Belki de başka bir seçeneği yoktu. Zira Magdalena'nın, üstünde sarkık bir deri bulunan bir sırıktan ibaret olan kolunun çok güçlü olduğu ortadaydı. Serafina ona yeterince yaklaştığında, ihtiyar kadın diğer elini çıkarıp genç kızın yanığına dokunarak onu âdeta okşadı.

"Ah, hoş geldin. Hoş geldin, evladım. Senin ağladığını duydum ve geleceğini biliyordum. Üzülmemelisin. O burada. Seni bekliyordu."

Serafina gözleri korku dolu olarak yine Zuana'ya baktı. Ama başka bir şey daha –bir mucize– vardı. Nasıl olmasın? Zuana hafifçe başını salladı. Genç kız, tekrar ihtiyar rahibeye döndü ve onun perişan yüzünde geniş bir gülümseme belirdi.

"Korkma, korkmamalısın."

"Rahibe Magdalena!"

"O benden, sana bunları söylememi istedi. O burada ve ne olursa olsun seni koruyacak."

"Başrahibeniz Madonna Chiara konuşuyor."

"O hepimizi koruyacak." Rahibe Magdalena tekrar gülüyor ve çocuksu, sedefsi bir ses odada yankılanıyordu. "Onun sevgisi için... Ah, onun sevgisi sınırsızdır..."

"Beni duyuyor musunuz?"

Magdalena'nın başrahibeyi duymadığı belliydi. İçini çekti ve Serafina'nın elini bırakırken gözleri kapandı. Zuana onu tekrar yatağa yatırırken Serafina elini çekti ama gözlerini ihtiyar kadının yüzünden ayırmadı.

Zuana ile başrahibe onların başları üzerinden karanlıkta bakıştılar.

Dışarıda, Akşam Duası için çan çalmaya başladı.

14



Zuana ancak aradan uzun bir zaman geçtikten sonra o ikindinin zamanlamasının değerini anlamıştı.

Kesinlikle, böyle bir şeyin olması için günün "doğru" bir anı vardıysa, bu, Akşam Duası'ydı. Çünkü sadece Akşam Duası'nda, koro rahibelerinin sesleri duyulur ama umuma açık olan kiliseye girenler onları göremezdi ve herkesin bildiği gibi, o gün, sıradan bir akşam duası yapmıyorlardı. O gün şehit bir bakirenin bayramıydı ve bu nedenle ayin sırasında özel besteler söyleniyor, özel dualar ediliyordu. Zaten azizler takvimini bilenler için –ki şehir onlarla doluydu– Aziz Agnes Bayramı özellikle önemliydi. İş çevrelerinden dindar erkekler ve bu azizle aynı yaşta kızları olan büyük soylu aileler mihrabın arkasındaki parmaklıklardan gelen göksel sesleri duyup kutsanmak için özellikle o gün, akşamüstü uzaklardan gelirlerdi.

O gün hava bile kendine düşen rolü oynamıştı. Kent bütün gün sisli olduğu halde bir mucize olmuş, rahibeler manastırdan kiliseye doğru yürümeye başladıklarında sis kalkmış, bulutların arasından zayıf güneş ışıkları görünmüştü.

Üstelik rahibeler o günkü olayın etkisindeydiler.

Odada, Letizia ihtiyar kadının yatağının yanında yerini almıştı. Koro rahibeleri küçük kiliseye geçerken başrahibe, revir sorumlusu ve rahibe adayı kapalı kapının arkasında, onunla birlikte bekliyorlardı. Madonna Chiara'nın üçüne verdiği emir açık ve kesindi. "Bugün akşamüstü burada olanlar sadece Rahibe Magdalena ile Tanrı'nın arasındadır. Anlaşıldı mı? Bundan, benden başka herhangi birine bahseden en ağır cezayı alacaktır."

Ama bunun ümitsiz bir vaka olduğunu elbette kendisi de biliyordu. Olay çalışma saatinde vuku bulmuştu, fakat sonradan, vahşi kahkahaları duyduğunu iddia edenler vardı. Bazıları da koridorlardaki telaşlı ayak izlerinin peşinden gittiklerini söylüyorlardı. Yüksek pencerelerden aşağı bakan biri ise ihtiyar kadının odasının kapısını açık gördüğünden emindi.

Fakat bütün bu kesin bilgiler çok daha sonra ortaya çıkmıştı.

O gün kentin her yanında çanlar çalıyor ve rahibeler küçük kilisede toplanıyordu, ancak hafif bir karışıklık var gibiydi. Sanki huzursuzluk yaratacak bir şey olmuştu ama kimse bunun ne olduğunu bilmiyordu. Ayinin başlaması için kapılar kapanınca, rahibeler, başrahibeden başka kimin eksik olduğunu görmek için etrafa baktılar.

O anda Zuana ile Serafina sessizce içeri süzüldüler. Başları önlerinde, yere bakmaktaydılar. İçeri girerken genç kız, ağlamaya başlayacakmış gibi içine çekti ama Zuana onun yüzünü göremedi. Koro şefi, Rahibe Benedicta, yan taraftaki küçük orgun başına oturmuştu. Buradan hem org çalıp hem de koroyu yönetebilecekti. Perde sonuna kadar açılmış, duvarı kaplayan ızgara ve buradan da duvarın arkasındaki büyük kilisedeki mumların yumuşak ışığı görünmekteydi. Koronun, ilahileri, kilisenin yüksek kısmında bulunan bir cumbadan söylediği manastırlar vardır. Böyle yerlerde, keskin gözler ayaklarının altındaki tahtanın yarıklarından aşağıdaki olağanüstü hareketliliği ya da aşağıdan gelen renkli ışınları

görebilir, fakat Santa Caterina'da koronun oturduğu sıralardan rahibeler çok az şey görebilse de her şeyi –vücutların hışırtısını, insanların hafifçe öksürerek boğazlarını temizleyişlerini, boğuk erkek öksürüklerini ve alçak sesle konuşanları– duyarlardı. O akşam, her zamankinden fazla bir huzursuzluk hissettiler. Santa Caterina'nın şöhreti ve kentin hâlâ d'Este ailesinin düğününü kutluyor oluşu kilisenin dolu olduğu anlamına gelmekteydi. Birçokları iyi bir yer bulmak için erken gelmiş, ayinin başlamasını sabırsızlıkla bekliyor olmalıydılar.

Zuana ikinci sıranın başındaki yerinden gözünü Serafina'dan ayırmamaya çalışıyordu. Kız hâlâ şoktaydı. Yüzü bembeyazdı ve Rahibe Magdalena elini bıraktıktan sonra tek bir kelime konuşmamıştı. Genç kız, Rahibe Magdalena'nın odasına girmeden önce de açlıktan ve uykusuzluktan sersemlemiş durumda olabilirdi, ama şu andaki yönelim bozukluğu açıkça belliydi. Hiç kımıldamadan oturuyor, boş gözlerle herkese bakar gibi görünse de hiç kimseye bakmıyordu. Yanında nefesi zehir gibi kokan ihtiyar Rahibe Maria Lucia oturuyordu. Kamburunu çıkararak dua kitabının üstüne eğilmişti. Ayinin başlamasını beklerken çenesi titriyordu.

Nihayet başrahibe içeri girdi ve hemen yerine geçti. Benedicta'ya başını sallayarak işaret verdi ve ikisi de ayağa kalktı. Bütün rahibeler de onları izledi. Kumaş hışırtıları, kilisedeki diğer insanları uyardı ve demir ızgaranın diğer tarafındaki cemaat sessizleşerek müziği beklemeye başladı.

Son derece yeteneksiz ya da Rahibe Lucrezia'nın durumunda olduğu gibi bedensel olarak ilahi söyleyemeyecek kadar rahatsız olan birkaç rahibe hariç, yaklaşık elli kadar yeryüzü meleği ayağa kalkmış, Tanrı'yı ve belki biraz da kendilerini yüceltmeye hazırlanıyorlardı. Benedicta'nın küçücük silueti büyüyor, sonra koroya işaret vermek için başını öne eğiyor ve sesler yükselerek havaya

karışıyordu. Duanın, dinleyicilerini, genç bir kadının şahadetinin hikâyesi içine çeken sözleri gayet açıktı.

"Kutsal Agnes, alevlerin ortasında,
Ellerini açarak dua eder..."

Çok kısa bir sessizlik oldu. Bu, koronun en değerli bülbülü Eugenia'nın sırasının geldiğini gösteren işaretti. Eugenia başını kaldırarak derin bir nefes aldı. Hazırdı ama o, içine çektiği nefesi geri üflemeye fırsat bulamadan alevlerin arasından Agnes'in, altın bir mızrak kadar keskin ve gençlikten kaynaklanan gür sesi yükselerek demir ızgaranın öteki tarafına geçti.

"*Ey, Yüce Babamız. Saygı gören. Tapılan. Korkulan.*

Koronun oturduğu sıralarda, başlar, istem dışı olarak genç rahibe adayına döndü. Zuana midesinde bir düğümlenme hissetti, fakat bunun şaşkınlıktan mı, mutluluktan mı kaynaklandığını anlayamadı. Serafina'nın yüzü hâlâ solgundu ve gözleri, boşlukta, ortada bir yere odaklanmıştı ama kendisi ya da uzun bir süredir saklanan diğer *benliği* artık ortaya çıkmış, rahibe adayı sesine kavuşmuştu.

"Yüce Oğlunun gücü sayesinde,
Günahkâr zorbanın tehditlerinden kurtuldum."

Tanrı'nın sevgisinin herkese eşit dağıtılışının yüceliği çerçevesinde, birkaç kişi içinden birini, kumaşın içinden belli bir ipliği seçmek sağlıklı addedilmezdi. Manastır hayatının asıl amacı bireyselliği

yok etmek, bireyi çoğunluğa harmanlamak, sonra da çoğunluğu Tanrı'nın görkemli birliği içine katmaktı. Bu ideal, korodaki seslerinin, Tanrı'yı ve O'nun sınırsız cömertliğini yücelten uyumlu ve kusursuz bir müzik oluşturduğu kiliseden başka hiçbir yerde, daha güçlü olarak hissedilmezdi.

"Bedenin pisliğini aştım
Ve işte, lekesiz kaldım."

Ama bazı anlar ve bazı sesler vardı. Ve bu ikisi bir araya geldiğinde direnmek olanaksız, hatta arzu edilmeyen bir şeydi.

"Bak, Sana geliyorum."

İlahinin bu bölümünü oluşturan parça bitti ve yenisi başlamadan önce bir sessizlik oldu. Zuana, başrahibenin Eugenia'nın susup beklemesini sağlamak için ona baktığını gördü. Zaten zavallı kız o kadar şaşırmıştı ki tekrar korodaki yerini almaya kalkışma olasılığı yoktu. Yarı açık ağzını kapattı ve önüne baktı. O anda küçük düşmesinin bile önemi yoktur ve bu, olaydan aldığı dersi daha güçlü kılmaktaydı.

"Seni, Efendim, daima seni sevdim,
Seni aradım, seni özledim."

Orada bulunan birçok kişi daha sonra bu olaydan küçük ama kusursuz bir mucize olarak bahsedecekti. Demir ızgaranın her iki tarafındakiler, duydukları sesi tanımlayacak kelimeler arayacak, onu bal peteğinin yoğun tatlılığına ya da ahşabın damarlarına

benzetecek, sonra bir kuyrukluyıldızın yanan bedeninden, buzun arılığından, hatta göksel varlıkların saydam parlaklığından bahsederek kendi kendileriyle çelişkiye düşeceklerdi. Ama bu sese karşı en adil davrananlar, sesin kendisinden değil onu duyunca neler hissettiklerinden söz edenler olacaktı.

Yaşlı ve dindar kişiler yüreklerine bir bıçak saplandığını ve nefes almakta güçlük çektiklerini, bunun acı veren bir şey olduğunu ama aynı zamanda Romalı bir bölük komutanın mızrağının saplanmasıyla boşalan İsa Mesih'in kanı gibi akan bir sevgi seli ya da Tanrı'nın meleği Cebrail'in sözlerini yüreğinde hissettiğinde Meryem Ana'nın duyduğu coşku gibi olduğunu söyleyeceklerdi. Gençler ise aksine okun kalplerine saplandığını iddia ederken onu, başka bir tür aşkın yaşadığı midelerinde güçlü bir biçimde hissettiklerini dile getireceklerdi. Ve hem gençler hem de ihtiyarlar o anı hatırladıklarında farkına varmadan ellerini kalplerinin üzerine koyacaklardı. Abartmada birbirlerini geçmeye çabaladıktan sonra ise yorgun argın arkalarına dayanıp yaşadıkları kentin bir müzik cenneti olduğuna ve bu nedenle Tanrı'nın kent halkına önder olmak için yeni melekler göndermeyi uygun bulduğuna sessizce sevineceklerdi.

Bu kelime oyunlarının hiçbirinin Rahibe Benedicta için bir anlamı yoktu. O, bestelerini yaparken hayallerden yararlanan biri olabilirdi ama aynı zamanda bir koro şefiydi ve işini iyi bilirdi. Daha önce de gür ve tatlı sesler duymuştu (ve bunları kullanabilirdi, çünkü sesin temizlik ve duruluğu bir kilise korosu için asla fazla olamazdı) ama bu kadar genç bir bedenden –bir kadın vücudu olsa da, hâlâ çok genç bir kız olan–,bu kadar çeşitliliği olan ve bu kadar kontrollü bir sesin çıkacağını tahmin edemezdi. Tek bir nefeste ciğerleri nasıl bu kadar şişebilirdi? Nasıl olur da bir sopranonun en tiz noktasından, bir tenorun kestane ile bal karışımı tonuna kadar bütün notaları seslendirebilir, en küçük

bir zorlanma izi göstermeden ya da aybaşı döneminin başlamasının ses telleri üzerindeki etkisiyle sesinde en küçük bir bozulma olmadan aralarında bu kadar kolayca gidip gelebilirdi? Sonra –en önemlisi– koro, yeni mezmur bestelerini dört, hatta altı grup halinde söylerken tek bir ses bu notaları yarı kapalı perdelerden sadece tek bir kere, en iyi olasılıkla iki kere duymuş olduğu halde nasıl olur da notaları bilir ve onlar arasında güvenle dolaşabilirdi?

Ayin bittiğinde, Benedicta gelecek ayin için yapacağı besteleri yarı yarıya hazırlamıştı ve kafası kendi bölümlerini besteleyen sesle doluydu.

Bu arada tüm bunlar olurken Rahibe Zuana ne âlemdeydi? Zuana ses tekniğinin inceliklerinden habersiz olduğu gibi şiir sanatının aşırılıklarından da etkilenmeyen biriydi. Gözlemlemek ve düşünmek, aklıyla algıladıklarından mantıklı sonuçlar çıkarmak üzere yetiştirilmişti. Şimdiyse aklıyla algıladığı her şey yanlış gibi görünmekteydi. Karşısında, içinden gelerek Tanrı'nın yüceliğine ve ateşler arasında can verirken kendini coşkuyla kurban eden bir bakireye ilahiler söyleyen, coşkulu bir rahibe adayı vardır. Ama bu kız kimdi? Böyle bir değişim nasıl olabilir? Nasıl olur da, tanıdığı o iradeli, inatçı, asi ve öfkeli genç kız –güçlü bir kişilik ama belirsiz bir maneviyat– tamamen kaybolup yerine bu tüm dikkatini başka bir şeye vermiş, damıtılmış yeni yaratık gelirdi? Bu yaratık söylediği müziğe kendini öylesine kaptırmıştı ki değişikliğin farkında bile değildi.

Belli bir düzeyde ne yaptığını mutlaka biliyordu.

Ayin muzaffer bir şekilde bitmek üzereydi. Serafina'nın sesi şimdi koroya katılmıştı, ama diğer sesler arasında ayırt ediliyor, son notalar susup ortalık sessizleşirken demir ızgaranın iki tarafında da kimse hareket etmiyordu.

Başrahibenin ayağa kalkması diğerlerinin de aynı şeyi yapması için bir işaret olacaktı ama o hâlâ yerinde oturuyordu. Onun çevresindeki koro da şaşkındı. Bazıları, öğrendikleri gibi önüne bakıyor, diğerleri işaret bekliyor, birkaçı da açıkça rahibe adayına bakıyordu. Serafina ise kollarını iki yanına sallandırmış, gözlerini yere dikmiş, başka bir yere bakmıyordu.

Koro sıralarında olduğu gibi kilisede de aynı sessizlik hüküm sürüyordu. Demir ızgaranın diğer tarafından en küçük bir ses, boğazını temizleyen birinin sesi, bir öksürük ya da bir fısıltı gelmiyordu. Dindar Ferrara halkı bu deneyimin sona ermesini istemiyor ya da sona erdiğine inanamıyordu.

Sonra, sessizliğin içinden gür ve berrak bir erkek sesi duyuldu. Tek bir kelime: "Bravo!" Bu herkesi son derece şaşırtmıştı. O kadar ki başrahibe hemen harekete geçti, diğerleri de telaşla onu izledi.

Ya kız? Eh, kız bir an hiçbir şey yapmadı, yere bakarak ayakta durmaya devam etti, ama çevresindekiler hareketlenince başını kaldırdı ve bir an Zuana'yla göz göze geldi. Orta yaşlı kadın bu gözlerde ne gördü? Neşe mi? Tatmin mi? Hatta coşku mu? Kesinlikle. Ama o bakışlarda çok belirgin olarak zafer pırıltıları da vardı.

Zuana, bu sonuncuyu en güçlü biçimde fark etti. Çünkü kızın yarattığı etkiden memnun olması doğaldı ama kendisini ömür boyu hapse mahkûm ettiğinin bilincinde olduğu kesindi. Çünkü ne olursa olsun, artık, manastırdan ayrılmasına asla izin vermeyeceklerdi.

İKİNCİ BÖLÜM



15



Fırından gelen kokular kahrediciydi. İlk zencefilli kurabiye tepsileri ve onları izleyen pastalar ve otlu ekmeklerin fırına girip maya ve şekerlerinin kokusunu koridorlara saldığı günden başlayarak duyular üzerideki bu saldırı son birkaç gündür gittikçe artmaktaydı. Bazı rahibeler, mutfakların önünden geçerken ağızlarının sulandığını bile itiraf etmişlerdi (kış mevsiminde tabaklara konan yemekler daha az olabiliyor ve sık sık aynı yemekler pişebiliyordu) ama onların bu itirafı, sadece, diğerlerinin daha belirgin bir biçimde kendi günahlarının bilincine varmalarına yarıyordu. Sabırsızlık günahların en hafifidir. Kısa bir süre sonra hepsinin fırında pişenlerin tadına bakmasına izin verilecekti.

Mutfaklarda, Rahibe Federica ve onun grubundaki rahibelerle devşirmeler bir ziyaretçi ordusunu beslemek üzere hazırlanan özel yiyecekleri pişirmek için çaba harcamakta olduklarından, günlük ibadetlerin en yorucu olanlarından izinliydiler. İki günde bir, kapıcı kulübesine paketler geliyordu ve erzaktan sorumlu olan başdevşirme teslimatları ve gerekli malzemeleri almak için nehir kıyısındaki ambarlarlar ile mutfaklar arasında koşuşturmaktan yorgun düşmüştü. O sabah yeni bir bağışçıdan iki fıçı şarap gelmişti. Biri açılıp şişelere boşaltılacak, diğeri ambara konacaktı.

Başrahibe bu iş için Rahibe Ysbeta'nın özel şişe koleksiyonunun kullanılmasını onaylamıştı. En büyük ailelerden birine mensup bir rahibe olarak küçük köpeklere olduğu gibi Murano camlarına da özel bir merakı vardı ve manastıra gelirken bir sandık dolusu Murano camı getirmişti. Her yıl rahibeler meclisi toplantısında bu gibi lüks şeylerin kullanılmasının nereye kadar gösteriş ya da kibir sayılacağı konusunda tartışma olurdu. Oylar bu yıl daha büyük farkla konukseverliğin gerekleri doğrultusunda kullanılmıştı. Rahibe adayları sorumlusu ile takipçilerine teselli olarak bu kadehlerle sadece bağışçılara ve en yüksek düzeydeki konuklara şarap ikram edilmesine ve kırılan kadehler olursa, manastırın bunları yenilemekten sorumlu olmamasına karar verilmişti.

Kısa bir süre sonra yaldızlı kadehler toplantı salonunun bir tarafındaki üstü örtülü masaların üstünde, şarap dolu sürahilerin yanında duruyor olacaktı. Salon değişmiş, küçük org müzik odasından buradaki bir köşeye taşınıp yanı başına lavta ve arp çalacak olanlar için, yüksek arkalıklı iki koltuk konmuştu. Tırnaklı etajerlerin üstünde (mağazalardan alınmış, en üstün kalite balmumundan yapılmış) mumlar vardı. Tavan, üstünde ardıç yemişleri bulunan ve yaz kış yeşil kalan dallarla şifalı bitkilerden örülmüş çelenklerle süslenmiş, metal kaplar içinde asılı olan tütsüler yakılmayı bekliyordu. Havada şimdiden kokuları hissediliyordu. Toplantı salonu bir evin kabul salonuna o kadar benziyordu ki, manastıra, aileleriyle birlikte geçirdikleri bayram günlerindeki toplantıları hatırlayacak kadar yakın zamanda girmiş olanlar eşikte durup içeriyi hayranlıkla seyrederken anıların hücumuna uğruyorlardı. Yemekhanenin bir ucu kordonla ayrılmıştı. Buraya bir sahne yapılacak ve özel olarak davet edilen kadın davetliler karşısında İskenderiyeli Santa Caterina'nın şahadeti canlandırılacaktı. Yakındaki bir kiler de sahne donanımı ve kostümlerin muhafaza edilmesi için açılmıştı. Bunlardan bazıları rahibeler

tarafından yapılıyordu, ama imparatorun çevresindeki saray mensuplarının pantolon ve yelekleri, rahibe askerlerin çizmeleri ve kılıçları, Santa Caterina üstüne bağlanmadan Tanrı'nın müdahalesiyle parçalanan tekerlek gibi hazırlanması daha güç olan şeyler, rahibelerin ailelerinin yardımıyla dışarıdan getirtiliyordu. Bu gösteride oynayan rahibeler ve rahibe adaylarına, dinlenme saatinde bahçede ya da koridorlarda hızlı hızlı dolaşıp ya tek başlarına ya da birbirleriyle yardımlaşarak oyundaki sözlerini ezberlerken rastlamak mümkündü. Santa Caterina'nın kendisini Rahibe Perseveranza oynayacaktı. Onun kendisine acı verme alışkanlığı arada sırada tiyatro oyunlarında rol almaktan hoşlanmasına engel değildi ve herkes onun rolünü gerçeğe uygun bir şekilde oynadığını düşünürdü. Geçmiş yıllarda, böyle parlak azizeleri canlandırdığında seyirciler gözyaşlarına boğulmuş ve bu oyunları seyreden kadın bağışçılardan bağışlar yağmıştı.

Çok soğuk geçen uzun bir dönemden sonra, sisin dağılması için yeterli olmasa da, şehir biraz ısınmıştı. Bu değişiklik, Zuana'nın, nazik bitkilere çuval bezinden kılıflar geçirmek için şifalı otlar bahçesinde geçirdiği sabahlar sonucunda katılaşan parmakları için çok geç gelmişti. Çelenklerin hazırlanıp şifalı bitkilerin toplanması ve tütsüler onun sorumluluğundaydı ve bunun için kendisine yardımcılar verilmişti; ama bu yardımlar son aylarda alıştığı yardım kalitesinde değildi.

Nihayet her şey hazırdı ve Santa Caterina Manastırı'ndaki rahibeler geriye dönüp baktıklarında çalışmalarını tatmin edici buluyorlardı, ama bunun nedeni geride bıraktıkları son haftaların bayram sevinci kadar acı da veren ve kriz yaratan olaylarla dolu olarak birçok bakımdan zorlu geçmesi değildi. Bu olaylar Zuana'yı rahibelerin çoğundan daha fazla etkilemişti.

Olaylar, Aziz Agnes Bayramı'ndan birkaç gün sonra, Tanrı'nın, Zuana'nın kanamasını durduramadığı Rahibe Imbersaga'yı nihayet yanına almasıyla başladı. Genç kadın, bir süreden beri gittikçe zayıf düşmekteydi ve bir gün akşamüzeri Akşam Duası sırasında bilinci kapandı. O akşam, Son Dua'dan sonra, Imbersaga'nın vücuduna Peder Romero tarafından kutsal yağ sürülmüş (Peder'in uyku düzeni düşünüldüğünde bu, cesaret ve bedensel güç isteyen kahramanca bir davranıştı) ve genç kadın, manastırın en sessiz olduğu saatte, Sabah İbadeti'nden önce Rahibe Umiliana'nın gözetiminde ölmüştü.

Zuana dua saatinden önce birkaç saat uyusun diye Rahibe Umiliana'yı göndermek için geldiğinde, onu cesedin yanında diz çökmüş, ellerini kavuşturmuş olarak buldu. Yanaklarından aşağı coşkulu gözyaşları akıyordu. Bir şey söylemeye ne izin ne de gerek vardı. İki kadın yan yana diz çöküp Sabah İbadeti için çan çalana kadar dua ettiler. Zuana rahibe adayları sorumlusunun özveri ve adanmışlığı karşısında şaşırmaktan kendini alamadı. Hiçbir genç rahibe dünyadaki son saatlerinde kendisine eşlik edecek daha sadık bir arkadaş bulamazdı.

Ertesi sabah erkenden ceset temizlendi ve ona temiz giysiler giydirildi. Manastır halkı ölüye saygılarını sunduktan sonra, mütevazı bir ahşap tabutun içinde bahçelerin arkasındaki mezarlığa gömüldü. Onun için bir ayin yapıldı. Bu ayinde Serafina'nın sesi, Tanrı'nın merhametinin anlamını, Peder Romero'nun ağzında gevelediği sözlerden çok daha fazla hissettirdi. Genç kadın hakkında başrahibe tarafından hazırlanan kısa biyografi ise –yazdığı tiyatro oyunu şimdiden heyecanlı oyuncular tarafından ezberlenmekte olan– Rahibe Scholastica tarafından kusursuz harflerle yazılarak manastırda ölmüş kimselerin arkasından yazılan yazılar arasında yerini aldı. Bu yazıda, Rahibe Imbersaga'nın iffetinden,

itaatkârlığından, alçakgönüllülüğünden ve acılara karşı dayanıklılığından söz ediliyordu.

Bu bakımdan daha önceki yazıların hepsiyle bire bir aynıydı ama hiç kimse burada yazılanların doğru olmadığını söyleyemezdi. Rahibe Imbersaga henüz yirmi iki yaşını doldurmamış, şeytana uyacak kadar uzun yaşamamıştı.

Fakat Zuana kendi kayıtlarında, en azından kendisine karşı, bu kadar bağışlayıcı değildi. Genç rahibenin tedavisinde başarısız olan bileşimleri ve aynı belirtiler başka birinde göründüğünde yararlı olabilecek birkaç başka bileşimi not etmişti. Daha fazla zamanı olsaydı belki... Ama yoktu. Rahime odaklanarak hata mı yaptığını sorguluyor, ağrının idrar torbası ya da bağırsaklardaki bir tümörden kaynaklanmasının mümkün olup olmadığını düşünüyordu. Çünkü –artık çok geçti ama– Bolonya'da yapılan bir ameliyat hakkındaki notlarda böyle bir vakaya rastlamıştı. Sınırlı deneyimlerine göre, bu tür tümörlere gençlerden çok ihtiyarlarda rastlanıyordu. Zaten hastalığın nedeni ne olursa olsun bu sır genç rahibeyle birlikte mezara gitmişti. Genç rahibenin ölümü karşısında duyduğu coşku insanın içini yakan bir anı olarak kalan Umiliana'nın aksine Zuana ısrarlı ve âdeta kederli bir sessizlik içindeydi. Daha fazla dua ederek kendisini cezalandırıyor ve kendi gözünde aklanmaya çalışıyordu.

Ancak, birkaç gün sonra, ağır bir bulaşıcı hastalık manastıra sızarak ona başka tür bir ceza verdi. Bu hastalık hırıltılı solunum ve hapşırmayla başlıyor, arkasından yüksek ateş ve kusma geliyordu. Bir kere ortaya çıktı mı, su gibi yayılıyordu. Birkaç gün içinde altı koro rahibesi ve bir devşirme yatağa düşmüştü. Kış mevsiminde, bu gibi hastalıklara sık rastlanırdı ama bunun hızla yayılması Zuana'yı gafil avlamış, revir sorumlusu olarak hasta rahibeleri odalarında karantinaya almıştı. Yanlarına hemşire olan bir devşirme rahibeden ve kendisinden başka kimse girmiyor,

Zuana bir yandan da bu hastalığa iyi gelecek bir ilaç arıyordu. Hemşire olan devşirme rahibeyle birlikte, nane yağı ve sirkeli suya batmış bezlerle kompres yaparak ateşi düşürmeye çalışıyor, boşalmış bağırsakları beslemek için kanarya otu ve fesleğen suyunu şaraba karıştırarak hastalara içiriyordu. İlk hastalananlar iyileşip ayağa kalktıklarında üç rahibe ve bir rahibe adayı daha hastalanmıştı. Zuana'ya yardım eden devşirme de ağrılardan ve ateş basmasından şikâyet ediyordu.

Zuana ise üst üste birçok geceyi uykusuz geçirmiş, kendisine birkaç yardımcı daha verilmesini istemek ya da daha önceki yardımcısını geri almasının mümkün olup olmadığını sormak için başrahibeden bir görüşme talep etmişti.

16



Kimi zaman, geceleri odasında dans etmemek için kendisini güç tutuyordu. O buradaydı. *Gelmişti.* Bir yolunu bulacaklardı.

Şiirlerin yazılı olduğu sayfalar ona geri verilmemişti, ama o kelimeleri ve bu sözler için onun bestelediği müziği ezbere biliyordu ve kafasının içindeki müziğe uyarak vücudunu hızla döndürdüğünde ince yünlü kumaşın altında yumuşak iç eteğinin hışırtısını, gevşek bağlanmış başörtüsünün altında, yıkanmış ve fırçalanmış olan saçlarının omuzlarından aşağı ipek gibi kayışını hissediyordu. Sandığının içindekileri boşaltmış, ayağının altındaki soğuk taşlar yumuşamıştı. Halının dokuması, masa örtüsünün altın rengi iplikleri, gümüş şamdanların pırıltısı, ikinci odadaki küçük masanın üstünde asılı olan, tahta üzerine yapılmış küçük resimdeki Meryem Ana'nın giysilerinin içindeki maviler ve morlar, kucağındaki çocuğun bebeksi pembe teni odanın griliğine renk katıyordu. Burası dar bir mekândı ve gün ışığında bile yarı karanlıktı ama aklınız duvarlara ve dışarıdaki kilitli kapılara takılmazsa, ikinci bir mumum ışığının da eklenmesiyle, samimi bir atmosferi vardı.

Ama o artık bunları düşünmüyordu. Şanslı bir insan oluşuna karşı da değer bilmezlik etmeyecek, buradan giderken kusmuk

ve ölümden daha sevecen bir miras olarak bütün bunları kendisinden sonra gelecek olana bırakacaktı.

Bu huzuru büyük ölçüde işlerine bakan yeni devşirme rahibeye borçluydu. Aziz Agnes Bayramı'ndan iki gün sonra, hain Augustina'nın yerine hizmetine Candida verilmişti. Güçlü kuvvetli bir genç kadın olan Candida manastır kısıtlamalarını pas geçmeyi biliyor ve küçük bir meblağ (ya da onun yerine birkaç giysi ya da incik boncuk) karşılığında bir rahibe adayının hayatını fazladan mumlar, hatta önce kendi payını alarak mutfaklardan tabaklarda arta kalmış olan lezzetli yiyecekler getirerek daha çekilir hale getirebiliyordu. Ama Candida'nın Tanrı vergisi olan en önemli özelliği elleriydi. Bu eller kibar bir kadının elleri değildi –suya girip çıkmaktan aşınmıştı– ama çok yumuşaktı ve Son Dua'dan önceki kişilerinin özel ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri saatte, Serafina'nın bir akarsuyu andıran saçlarını fırçaladıktan sonra biraz bukleleriyle oynar ve daha sonra parmakları genç kızın omuzlarına kayar, onun sırtından aşağı doğru küçük ürpertilerin dolaşmasını sağlardı. Serafina bunu ilk hissettiğinde, karnında, kız kardeşinin oyunbaz elleri ya da kendi hayallerindeki vahşi okşayışlar sonucunda titreşen alevlerin anısı canlanmıştı. Ertesi gece, Candida arkasında durmuş onun emirlerini beklerken bir an genç kızın aklına hilkat garibesi ikizler geldi. Onlar sık el ele görünürler ve dedikodulara göre birbirlerinin sakatlıklarını en garip şekillerde telafi ederlerdi. Bunu Serafina'ya söyleyen rahibe adayının yüzünde yarım bir gülümseme vardı ve şimdi Serafina, Candida'ya bakınca onun yüzünde aynı gülümsemeyi gördü ve bu onun aklını karıştırdı. Ona sunulmak istenen güzellikler ne olursa olsun mutlaka bir bedeli olacaktı ve Serafina'nın cici bicilerini harcayacağı çok daha önemli şeyler vardı.

Genç kızın Candida'dan asıl istediği imkânsız bir şeydi ve anlaşılan, Candida'nın nüfuzu manastırın dış kapılarının ötesine

kadar uzanmıyordu. Örneğin, aşk hikâyelerinde anlatıldığı gibi kara sevdalı bir delikanlıyı çamaşır yığınlarının altında içeri sokamaz, manastıra girip çıkan bütün yazışmaları dikkatle okuyan, bu işten sorumlu rahibeyi aşarak bir mektubu üstünde yazandan başka bir adrese gönderemezdi. Serafina bu kadarını manastır dedikoduları üzerinde yoğunlaşan günlük sohbetlerde öğrenmişti. Üstelik bugüne kadar Candida ile kendisi arasında el değiştiren ödemelerin onun sadakatini mi yoksa sadece getirdiği öteberiyi mi satın aldığını bilemezdi. Ancak Serafina önemsiz konuşmalar arasında edindiği, devşirme rahibelerinin başındaki görevlinin (bu konum kadına devşirmelerin yatakhanesinin dışında, kendine ait bir oda sağlıyordu) odasının yeri, yoğun iş gününde hangi ibadet saatlerinde küçük kiliseye gittiği ve en önemlisi nehir kıyısındaki ambarın anahtarlarının onda olduğu ve onları daima yanında taşıdığı gibi küçük bilgi tohumlarını daha sonra kullanmak için biriktiriyordu.

Serafina'nın içinde hâlâ bir akarsu gibi hızla akan, kimi zaman ona paniğe kapıldığı hissini veren bir heyecan vardı, fakat genç kız onu saklı tutuyor ve onun sağladığı enerjiyi kullanıyordu. Serbest saatte diğer rahibe adaylarıyla birlikte bahçede gezinirken duvarlar ona her zamanki kadar yüksek görünüyor ama artık, onlara bağırmak ya da ulumak istemiyor, bunun yerine odasından, duvarın dibinden ilk taşı attığı yere kadar olan en kısa yolu ezberlemeye çalışıyordu. Âşığının onu aldığını biliyor, şimdi nöbetçi rahibenin iki geçişi arasındaki süre içinde oraya gidip geliyor, karanlıkta yolu kolayca bulabilmek için giysisinin altına sakladığı beyaz çakıl taşlarını yola serpiyordu.

O ilk gece manastıra geri dönmeye çalışırken, yolunu şaşırıp nöbetçi rahibeye yakalanışını hatırladıkça hâlâ titriyordu. Dışarısı zifiri karanlıktı ve çalılar bacaklarını takılıp çeşitli sesler çıkarıyorlardı. Bir ağaç köküne çaptığında ayağını bir şeyin yakaladığı

hissine kapılmış ve tökezlediği için çamurların içine düşmüş, bu olayı izleyen iki gün boyunca odasının duvarları arasına kapatıldığında çamurun ve kendi terinin kokusundan kokarca gibi olmuştu. Ama onun dans eden sesinin arkasından o kuş sesini andıran ıslığı tekrar duymak için aynı şeyleri tekrar yaşamaya razıydı. Ey Yüce Tanrı, Serafina o zaman, o duygunun gittikçe artan vahşi güzelliği yüzünden öleceğini sanmıştı. Odasından çıkmasına izin verdiklerinde, karanlıkta duvarın üstünden fırlattığı mesajını âşığının bulamamış ya da beklemekten bıkmış olabileceğini düşünerek çok korkuyordu. Ama Serafina, onu artık duyamıyorsa, o Serafina'yı duyabilirdi.

"Bak, Sana geliyorum. Daima Seni sevdim, Seni aradım, Seni özledim."

Sonra, küçük kiliseyi büyük kiliseden ayıran ızgaralardan tek bir ses yankılanmıştı. "Bravo!"

Ona cevap vermemekten, "Geldin, ah geldin. Bir yolunu bulacağız," diye bağırmamaktan başka bir şey yapamazdı.

Onun yerine, başını öne eğmiş ve rahibe olmuştu.

Onunla ve elde ettikleri sonuçla iftihar ediyor olmalıydılar. O da kendisiyle gurur duyuyor, değiştiği her halinden, yürüyüşünden, yerdeki her bir taşta Tanrı varmış gibi önüne bakışından, rahibeler meclisinde ya da yemekhanede utangaç genç bir Madonna gibi oturuşundan belli oluyordu. Ama en önemlisi küçük kilisedeki davranışıydı. İnsan, onun zevkine varmak isterse, orada ayine dikkatini vererek dimdik oturduktan sonra –Serafina o kadar dik oturuyordu ki, koro koltukların arkasındaki oymaların çentiklerini sırtında hissediyordu– haçın önünde secdeye kapanmakta, sıcak kumaşın altından taşların soğukluğunu hissetmede bambaşka bir dünya vardı. Sonra ibadet saatine bağlı olarak gün ışığının

fresklerin üstünde oynaşması vardı. Bu fresklerde, kutsal olduğu kadar alçakgönüllü olan İsa Mesih, çocukları, sırtında, azgın nehirlerden karşıya geçirirken, mezarlarından çıkmaya çalışan ruhlara yardım ederken, hatta bir merdivenden kendi haçına tırmanırken resmedilmişti. Bu resimler baştan beri çevresindeydi, ama o onlara dikkatle bakamayacak kadar yaralı ve öfkeliydi. Şimdi ise bu freskler onun zihnini sakinleştirmeye yarıyordu. Çünkü aklı başka yerde olursa ilahileri gerektiği gibi söyleyemezdi ve sesi ona özgürlüğünü satın alıyordu.

Onlar hâlâ şaşkındılar. Bunu kaçamak bakışlarından anlayabilirdiniz. Yerinden ettiği ve kıskançlığıyla öfkesi bir duman gibi tüten Rahibe Eugenia bile buna dâhildi. Serafina ona acıyabilirdi –çünkü neler olduğunu az çok biliyordu– ama buna vakti yoktu. Nasıl olsa Eugenia yakında eski yerine geçecekti.

Onlarla, hem çok yakın, hem de çok uzak olan dış dünya arasında da o çelik örgülerden oluşan ızgara vardı. Serafina bu ızgaranın sunduğu olanaklar hakkında sık sık düşünmüş, sevgilisinin onun neler düşündüğünü hissederek ızgaranın diğer tarafında onu bekleyeceği ve parmaklarının demir ızgaranın kıvrımları arasından buluşacağı umuduyla özel dua saatinde küçük kiliseye gitmiş, ona orada olduğunu haber vermek için birkaç nota bile okumuştu; ama boş mekânda ses o kadar gür ve rahatsız ediciydi ki orada biri varsa onu şikâyet edeceğinden ve yine ceza alacağından çok korkmuştu. Buna dayanamazdı.

Hayır, bundan sonra ceza almayacaktı. O, artık iyi bir kızdı. Bir zamanlar ne kadar kötüyse, şimdi de o kadar iyiydi. İtaatkâr, alçakgönüllü, yumuşak huyluydu. Elbette, bunu yapmaz gibi görünseler de onu hâlâ eleştiriyorlardı. Rahibe Umiliana bunların en kötüsüydü. Kutsal Efendimiz'den saklanılacak yer yoktu. Onun bakışları tahtayı yakar, kayaları parçalar, demiri eritirdi. Kimi zaman, ara sıra olduğu gibi, küçük kilisede ilahi okumanın her

şeyin önüne geçtiği bir an için de olsa kendi farklılığı hissettiği anlarda bile, Rahibe Umiliana'nın keskin bakışları yine onun üstünde olurdu. İnsan bedenine nüfuz edip ruhuna ulaşmak O'nun için ne kadar kolaydır? Ama koro şefi bunu görüyordu –ya da daha doğrusu duyuyordu– çünkü bu, insanın mevcudiyetinin merkezindeki bu dinginlik, büyük bir fırtınanın içindeki sessizlik, gözlerden değil kulaklardan gelen bir bilgiydi. Eğer biri ondan bunu anlatmasını isteseydi, bunun bir coşku olmayıp âdeta benliğin yokluğu olduğunu söyleyebilirdi. Ah, hayır, öyle değil. Odasındaki ölü kadın gibi değil. Onun gibi hiç değil.

Serafina o ikindiyi düşünmek istemiyordu. Çünkü düşündüğü zaman bedeni her şeyden uzaklaşıyor, eli, hâlâ ihtiyar kadının tırnakları batarak avucunu deliyormuş gibi zonklamaya başlıyordu. Öyle ki avucu kanamaya başladığı için birisi görüp de kendine zarar verdiğini zannetmesin diye sızan kanları silmek zorunda kalıyordu. Aslında yaralar kısa sürede iyileşmiş, geldiği gibi gitmişti; fakat kimi zaman içindeki çalkalanma onu uyutmadığında, çılgın ihtiyarın odanın duvarından gelen ve adını söyleyerek ona seslenen sesini duyduğuna yemin edebilirdi. Serafina, Serafina, orada mısın? Geleceğini biliyordum. O, burada. Seni bekliyor. Ve o gözleri yine görüyor, merak içinde tahminlerde bulunuyor ve içinin eridiğini, gerçeklerden uzaklaştığını hissediyordu. Öyle bir paniğe kapılıyordu ki bu sesi duymamak için parmaklarıyla kulaklarını kapatmak zorunda kalıyordu. Sanki sirenler onu kayalıklara çağırıyordu. Oysa o, ihtiyar bir cadı yaşında ve yarı ölü durumdaydı, ama bu buruşuk yüzde bir derinlik ve coşkulu bir heyecan –evet, coşkulu bir heyecan– vardı ve odada bulunan herkesin yüzündeki şevk bir araya gelse bu yüz ifadesiyle yarışamazdı.

Serafina onun hakkında daha fazla şey bilmek, odasında neler olduğunu öğrenmek isterdi ama başrahibe bu konuda suskun

kalma kuralını koymuştu ve artık ona karşı itaatkâr görünmek zorundaydı. Rahibe Zuana bile ona bir şey söylemeyecekti. Belki eğer hâlâ birlikte çalışıyor olsalardı... Ama bu da geçmişte kalmıştı. Sesi, keskin distilasyon kokuları bulaşıcı hastalıklara maruz kalma tehlikesi göze alınamayacak kadar değerliydi. Özellikle de şu aralar, koristler arasında zatürree kol geziyordu. Rahibe Zuana o kadar yorgun görünüyordu ki yemeklerde neredeyse tabağının başında uyuyakalacak gibiydi. Serafina hayalinde onun, mum ışığında hışırdayan sayfaların başında, kapanan gözleri önünde kelimeler ve çizimler buğulanırken hastaları tekrar sağlığına kavuşturmak için kullanabileceği yeni maddeler arayışını canlandırıyordu.

Kimi zaman o odayı düşünüyor, bazı anlarda onun kendine özgü tuhaflığını, o soğuğu, ateşi, kitapları, kokuları, hindiba çayının tadını, zencefilli topakların baharatlı sıcaklığını ve bunların ortasındaki, hepsinden daha tuhaf olan o geniş yüzlü, eciş bücüş parmaklı, yeryüzünde başka bir dünya yokmuş, geniş kaplardakiler karga yumurtası ya da kaynamış kökler değil de Tanrı'nın kendisiymiş gibi çevresindeki şeylere tutkuyla bağlı olan ve bunu tatminkâr bulan kadını... Özlüyordu.

Yine de ondan uzak olmak daha iyiydi. İnsanlar onunla arkadaşmış gibi davransalar da onun burada arkadaşı yoktu ve her yerde tuzaklar vardı. Tanrı biliyor ki Rahibe Zuana'nın onu kollamasının ona hainlikten daha dayanılmaz geldiği anlar olmuştu. O bazı bakımlardan çılgın olabilirdi ama bazı bakımlardan da çok dikkatliydi. Örneğin, gece kuşunun gür sesinden bahsettiği zaman... Ya kuşun ötüşünden daha fazlasını duyduysa, diye düşünüyordu. Ya söylediğinden daha fazlasını biliyorsa? Bir de, uzun süre önce burada yaşamış olan o rahibenin, manastır kapılarının tıkırtısından, dışarıdaki âşığın sesinden bahseden şiiri vardı. Zuana onu özellikle mi seçmiş, yoksa bazı gerçekleri Serafina'nın

ağzından almak için kendisi mi uydurmuştu? Cezalandırılmadan önce bile Zuana'ya yalan söylemek güçleşmişti. Ona gerçekleri itiraf etme isteğinin kusmuk gibi boğazına kadar yükseldiği ve dışarı çıkmaması için ağzını sıkı sıkı kapatmak zorunda kaldığı anları hatırlıyordu. Şimdi Zuana onun içini görebilse, heyecanının arkasında neyin yattığını, acılarının arkasındaki nedenlere burnunu soktuğu gibi araştırıp anlayabilseydi ne olacaktı?

Hayır. Yalnız olmak her ikisi için de daha iyiydi. Manastır uyanıp da onun gittiğini fark edince -ki bu olacaktı- suçun, ona karşı sevecen davranan ve bilmeden de olsa buradan çıkmak için ihtiyacı olan -her şeyi olmasa da- önemli bir şeyi veren tek kişinin üstüne yüklenmesini istemiyordu.

Şilteyi kaldırıp elini altına uzattı ve kumaştaki bir yırtığı buldu. Şiltenin içindeki samanları arasında parmakları iri bir topak vardı. Onu dikkatle dışarı çıkardı. İç eteğinin ipeğinde koyu renk, yağlı bir leke vardı. Onu açınca, içinden, elle kabaca şekil verilmiş balmumu kıvamında bir merhem topağı çıktı. Onu, kaptan aldığında elle dokunamayacak kadar sıcak değildi ama katılaşacak kadar da soğumamıştı. Hemen giysisinin altına saklamıştı. Onu aldığı sabah ekşimiş domuz yağı kokusu o kadar keskindi ki kilisede birisinin anlayacağından ödü kopmuş, bu yüzden iğrenç kokusu kendi kokusunu bastırır umuduyla diş etlerinin hepsi çürümüş olan ve nefesi zehir gibi kokan ihtiyar yarasanın yanına oturmak zorunda kalmıştı. Tanrıya şükürler olsun ki merhem sertleştikçe de domuz yağı kokusu hafiflemişti ve şimdi küçük kilisede yeni bir yeri vardı.

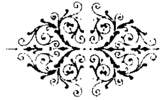
Işığın altında topağı masanın üstüne koyup işaret parmağının tırnağını onun üstüne bastırdı. Merhemin yüzeyi tırnağı içine almak için biraz aralandı. Genç kız tırnağını geri çektiğinde, tırnağının şekli, çevresindeki derinin hafif yüksekliğine kadar katı yüzeyde kusursuz bir biçimde yüzeye çıkmıştır. Onu tekrar eski

şekline getirmek için güçlü bir biçimde ovaladı. Sonra, boynunda bir zincirle asılı olan ve üstünde Meryem Ana kabartması bulunan madalyonu iç giysisinin altından dışarı çekip boynundan çıkardı ve her iki tarafını da topağın üstüne sıkı sıkı bastırdı. Madalyonu kaldırdığında, Meryem Ana'nın metal yüzü mum ışığında belirgin bir biçimde görülmekteydi. Her çizgi ve kavis kusursuz bir biçimde çıkmıştı.

Piskoposun fistülleri ve sıracaotu ile domuz yağı hakkındaki çılgın yazışmalar için Tanrı'ya şükürler olsun. Bunlar her şeyi iyileştirebilirdi.

O gelmişti. Serafina'yı bekliyordu. Bir çıkış yolu bulacaklardı.

17



Zuana o akşamüstü Rahibe Magdelena'nın odasında onunla buluştu. Bu, Rahibe Magdalena'nın kendinden geçtiği o günden beri iki kadının ilk yalnız kalışıydı.

Rahibe Magdalena'nın odasında uyku ve dua düzeni eskiye dönmüş ve ihtiyar kadın büyük ölçüde unutulmuştu. Başlangıçta ne kadar heyecan verici olursa olsun bu konuda sağlam bilgilerin bulunmayışı ve üstelik o dramatik Akşam Duası ve Rahibe Imbersaga'nın ölümüyle başrahibenin bizzat kendisinin bunlara odaklanmayı teşvik edişi yüzünden ihtiyar kadının bedeninin dışına çıktığı konusundaki dedikodular unutulmuştu. Letizia onu eskisi gibi besliyor, suyunu veriyor ve Zuana'ya ihtiyar kadının gittikçe daha zayıf düşmesine rağmen, ara sıra gözlerini kapatıp âdeta sessiz bir coşkuyla dolu olarak bir öne bir arkaya sallandığını, sonra genç rahibe adayını ve onun nasıl olduğunu sorduğunu bildiriyordu. Ama Zuana işinden fırsat bulup onu ziyaret ettiğinde böyle bir heyecana tanık olmuyordu. Aksine, Magdalena âdeta yarı ordaymış gibi hülyalı bir yüz ifadesiyle sessizce yatağında yatıyordu. Derisi artık o kadar inceydi ki eline yapışıp soyulur diye Zuana ona dokunmaktan korkuyordu. Eğer karar hakkı olsaydı, Zuana, Magdalena'yı hemen revire naklederdi. Çünkü

ölüme bu kadar yakın olan bir ruh daha iyi bakılmaya layıktı. Rahibe Scholastica'nın, manastırda ölmüş kimselerin arkasından yazılan yazılara eklemek üzere bu kişiye dair bir biyografi yazarken, onun hayatını daha fazla kelimelerle mi, yoksa farklı sözlerle mi anlatacağını merak ediyordu.

Başrahibe onu içeri buyur etti. Onu görmekten memnun olduğu belliydi. Son görüşmelerinde alnına düşen bukleler şimdi rahibelere özgü başörtüsünün altına itilmişti, çünkü kısa bir süre önce birkaç seçkin ziyaretçi kabul etmişti ve başrahibe daima giyiminin bu tür konukların çeşitli beklentilerine uygun olması konusuna özen gösterirdi.

"Geldiğine memnun oldum. Görevinin sana çok ağır gelmesinden endişe ediyordum. Seni daha önce görmek istemiştim ama diğer işlerin yanında Rahine Imbersaga'nın sonsuzluğa intikal edişi ve ailesiyle yaptığım görüşmeler vaktimi aldı. Ona iyi baktın."

"Kanı durduramamaktan başka bir şey yapmadım. Onun ışığa kavuşmasını kolaylaştıran Rahibe Umiliana oldu."

"Kendine çok sert davranıyorsun. Sen, bu arada, ateşli bir hastalık salgınıyla da uğraşıyordun. Gösterdiğin özveri için sana minnettarız."

"Yardımcımı geri alabilseydim, daha başarılı olabilirdim."

"Bundan eminim. Eğer koro şefinin talebi bu kadar ısrarlı olmasaydı, onu hemen sana gönderirdim."

"Birkaç mezmur bestesini öğrenmek bu kadar uzun mu sürüyor? Serafina'nın belleği mükemmeldir."

Başrahibe, yumuşak bir sesle, "Bugün çok açık sözlüsün," dedi. "Oturmaz mısın? Ya da belki küçük bir kadeh şarap içer misin?" Masanın üstünde duran ve ateşin ışığında yakut rengi ışıldamakta olan şarap sürahisini işaret etti. "Bu şarap, dükün kendi bağından."

"Hayır, teşekkür ederim." Zuana başını önüne eğdi. "Açık sözlülüğüm için özür dilerim, Madonna Başrahibe. Aklımda beni rahatsız eden bir sürü sorun var."

"Bundan eminim. İnan bana sadece Karnaval söz konusu olsaydı, o rahibe adayını hemen sana geri verirdim çünkü sen o kızda bir mucize yarattın." Chiara kendine bir kadeh şarap koydu, sonra bir yudum almadan Zuana'nın şerefine kaldırır gibi kadehi yukarı kaldırdı. "Ama bildiğin üzere Karnaval'dan sonra Büyük Perhiz, sonra da Paskalya geliyor. Uzun bir süre kiliselerimiz tıklım tıklım dolu olacak ve Rahibe Benedicta geceleri uyumadan notaları kâğıda geçiriyor." Durakladı. "Kimi zaman –buna layık olmasak da– acaba Tanrı, Santa Caterina'ya özel görevler mi verdi diye düşünüyorum. Yazılarıyla Rahibe Scholistica, müziğe duyduğu tutkuyla Rahibe Benedicta, hastalıklarla ilgili bilgi arayışınla sen..."

Bunun –her manastırın böyle özgürlükler sunmadığı konusunda– ince bir hatırlatma olduğunu Zuana hemen anladı. Ancak bu mütevazı sözler aynı zamanda kibirle doluydu. Nasıl olmasın ki? Aziz Agnes duasının arkasından başrahibenin odası –zaferi paylaşmaya gelen akrabalar (manastırın her başarısı aynı zamanda onu yöneten ailenin de başarısıdır), saraydan bağışçılar, başpiskoposun temsilcileri, hatta Ferrara'daki arkadaşlarını ziyarete gelmiş ve sesinin de yüzü kadar güzel olduğunu söylediği ikinci kızını nereye yerleştireceğini düşünen Bolonyalı bir baba gibi– konuklarla dolmuştu. Sonra diğer başrahibelerden, en önemlisi de Roma'da, Kardinal d'Este'nin sekreteri olan ağabeyinden mektuplar gelmeye başlamıştı. Ağabeyi ona bol bol dedikodu veriyor ve böyle harika bir bülbülü herkesten saklayarak ilk kez halkın karşısına çıkarmak için en uygun anı beklediği için küçük kız kardeşine tebrikler yağdırıyordu. Böylece Santa Caterina çevredeki diğer manastırların önüne geçmiş bulunuyordu. Genç

kızın sesinin Akşam Duaları'nda her duyuluşuyla birlikte hikâye daha çok yayılıyordu. Müzik kültürüyle gurur duyan bu şehir, Tanrı'nın yarattığı bir müzik aleti olan insan sesinin harikalığından bahsediyordu. Bütün bunlara rağmen Madonna Chiara gerçekçi olmak zorundaydı, ama biraz zevk duymak da elbette hakkıydı.

"Senin güç durumda olduğunun bilincindeyim ve ilk fırsatta hastaların bakımında sana yardım edecek bir devşirme bulacağım, fakat en önemli görevim manastırın çıkarlarını kollamaktır. O rahibe adayının bulaşıcı bir hastalığa yakalanması ve koro odasındaki uzun saatler süren çalışmasından sonra başka işler yaparak yorgun düşmesini göze alamam."

"Manastırın çıkarları, o rahibe adayının çıkarlarıyla örtüşüyor mu?"

"Ah! Ben zaten şanslı bir başrahibeyim. Gözünü benden ayırmayan yüce piskoposumuzun yanı sıra kararlarımı denetlemekle görevlendirilmiş iki kişi daha var. Bunlar, rahibe adayları sorumlusu ile revir şefinden başkası değil." Başrahibenin neşeli bir sesle konuşuyor ama bu seste belli bir burukluk olduğu da hissediliyordu. "Rahibe Zuana bana kalırsa artık otursanız iyi olacak. Lütfen." Zuana kendisine söyleneni yaptı.

Başrahibe bir kadehe daha şarap koyup ona uzattı. "Bu şarap, dükün selamlarıyla, özellikle Santa Caterina'nın koro rahibelerine gönderildi. Kendini haksız bir onurlandırmaya muhatap olmuş hissediyorsan yemekte daha az içebilirsin."

Zuana kadehi dudaklarına değdirdi. Şarabın pürüzsüz yüzeyinin altında hoş bir böğürtlen tadı hissedilmekteydi. Ne tuhaf, diye düşündü. Üzümün sırlarını öğrenmesi bir rahibenin hayatına mal oldu. Ama öte taraftan, babasının şarap hakkında bildikleri şarabın tadında gizli olan zevkler değil hastaları tedavi amacıyla ona karıştırdığı ilaçlarla ilgiliydi.

"Senin bu rahibe adayı hakkındaki korkularının Rahibe Umiliana'yla aynı olup olmadığını merak ediyorum. Seni korkutan, kırılgan bir genç ruh üzerinde gururun yapacağı etkiler mi? Yoksa kurallara uygun biçimde dua etmek ve eğitim için yeterli zaman kalmayışı olabilir mi? Rahibe Umiliana bu iki konuda da tecrübelidir. Ancak ikinizin de, insanın kilisede Tanrı'ya övgüler içeren ilahiler söylemek için sesini kullanmasından kaynaklanan disiplinin değerini anlamıyor olmanız mümkün. Yüce Aziz Augustine'in dediği gibi, ilahi söylemek iki kere dua etmektir."

Kuşkusuz, Zuana bu konuda –genç kız hakkındaki endişelerinin ne kadarının kendi bencilliğinden kaynaklandığını– düşünmüştü. Çünkü evet, onun arkadaşlığını tahmin ettiğinden, kolayca itiraf edebileceğinden çok daha fazla özlemişti. Ne var ki sorun sadece bu değildi. Dışarıdan baktığında, bu kızın kendisiyle ilgili bir şey, her günün bir an önce geçmesi için hırsla çalışmasında –bir zamanlar ne kadar uzlaşmaz ve inatçı ise o kadar uysal olan– ateşli bir enerji vardı ki, Zuana buna sağlıklı bir şey olmaktan çok hastalıklı bir durum olarak bakıyordu.

"İlahi söylemesi, beni davranışlarının birden kusursuz hale gelmesi kadar endişelendirmiyor."

"Hımm. Başlangıçta çok kötüydü, şimdi fazla iyi. Rahibe adayları sorumlusu onun ilahi söylemeye başlamasının nedenlerini hiç güvenilir bulmuyor. Bunu, ayrıcalıklara sahip olabilmek için kullandığını ve geri planda hâlâ Tanrı'nın sevgisine direndiğini düşünüyor. Bir süredir, senin bu konuda ne düşündüğünü öğrenmek istiyordum."

Bu şarabı içtikten sonra ağızda hafif bir metalik tat kalıyordu. Zuana onun hoş bir tat olup olmadığına karar veremiyordu. Bir ağız dolusu sıvıda bile not edilecek ne kadar çok şey vardı. Tek bir hayat geniş bir tecrübe kazanmak için yeterli değildi.

"Bana kalırsa... Bana kalırsa, neden bu olsaydı ilahi söylemeye daha önce başlardı. Böylece bir yığın sorundan kurtulmuş olurdu."

"Peki, şarkı söylemeye niçin karar verdi?"

Zuana sustu. Bu, son haftalar boyunca nedenini anlamaya çabaladığı bir hastalık üzerinde incelemeler yapar gibi uzun uzun düşündüğü bir konuydu.

"Sana başka bir soru daha sorayım. Senden aldığı eğitimin ona ne kadar yardımcı olduğunu düşünüyorsun?"

Zuana, olumsuz anlamda başını salladı. "Ben ona sadece pastil ve merhem yapmayı öğrettim."

"Ah, Zuana, başrahibeni kibir günahı işlemekle itham edecek cesaretin olduğuna göre kendi gözündeki sahte tevazu zerresini görsen iyi olur." Görüşmenin başından beri ilk olarak ikisi de gülümsüyorlardı. Zuana şimdi başrahibeye daha yakın oturduğu için, onun gözlerinin altındaki torbaları ve alnındaki çizgileri görebiliyordu. Kazandığı tüm zaferlere rağmen endişeleri yok değildi. "Aranızda bir yakınlığın oluştuğu açıkça belli. Acaba, Serafina kendi ruhsal yolculuğunu seninkiyle özdeşleştirmiş olabilir mi, diye merak ediyordum."

"Benimkiyle mi? Yoo, hayır. Ben hiçbir zaman onun kadar... Becerikli olmadım. Ya da onun kadar evliliğe uygun."

"Doğru, fakat sen de benzer bir öfke ve dirençle gelmiştin."

Zuana hemen, "Onu bu nedenle mi bana gönderdiniz?" dedi.

"Sanırım, onu niçin sana gönderdiğimi biliyorsun." Cevap aynı ölçüde çabuk gelmişti. Başrahibenin ses tonu ise âdeta haşindi. Başrahibe, Zuana'nın bu sözlerle ima ettiği, geçmişte kendisiyle arasındaki yakınlığı reddeder gibi başını sertçe iki yana salladı. "İyi bir rahibe, öğrettiği kadar da öğrenir."

Zuana kucağında kavuşturduğu ellerine baktı. Bir koro rahibesi, başrahibenin karşısında böyle oturmak zorundadır. Davranış. Düzen. Hiyerarşi. İtaat ve alçakgönüllülüğün gücü. İnsan aynı dersi tekrar tekrar kaç kere öğrenmek zorundadır?

"Ona burada kendisine nasıl bir hayat kurabileceğini, direnmenin..." Bir an doğru kelimeyi bulamadı, diline dolanan 'boşuna' kelimesinin yetersiz olduğunu anladı. "...sonuç vermeyeceğini öğretmek için elimden geleni yaptım ama bunu beklemiyordum. Yani o Akşam Duası'nda, herkes gibi ben de şaşırdım. Sadece..." Sustu.

"Sadece ne?"

"Hiç. Bu bahsedilmemesi gereken bir konu."

"Hımm. Rahibe Magdalena'dan mı bahsediyoruz?" Zuana başını salladı. Olaya bir anlam verememesine rağmen ihtiyar rahibenin gerçeküstü mutluluğunu seyrederken, genç rahibe adayının yüzünde beliren huşu dolu ifadeyi, o pençe gibi sivri parmakların bir bilek hareketiyle genç kızın elini kavrayıp etine saplanışını sık sık düşünmüştü. Ve o kelimeleri: "O, bana senin geleceğini söyledi." Rahibe adayı Tanrı tarafından çoktan seçilmiş gibi...

"Genç kız sana bundan bahsetti mi?"

"Artık birlikte çalışmıyoruz."

"Evet ama birbirinizi görmüşsünüzdür."

"Bir kere." Yemekhanede, masanın üstünden ya da koridorlarda rastlaştıkça bakışmalar sayılmazsa bir kere.

"Rahibe Zuana, o akşamüstü Rahibe Magdalena'nın odasında benim bilmediğim bir şey olduysa ve siz bunu biliyorsanız bana söylemenizi isterim. Benimsediği, bu yeni... mütevazı tavır bir yana genç kız hâlâ çok gergin. Buradaki hayata uyum sağlamasına yardımcı olan, yeni kazandığı bu enerji için Tanrı'ya sürekli

dua ediyorum ama Karnaval yaklaşıyor ve daha fazla soruna ihtiyacımız yok."

"Karşılaştığımızda, evet, Rahibe Magdalena'dan bahsetti."

"Ne söyledi?"

"Onun kim olduğunu ve o odanın dışında ondan niçin bahsedemeyeceğimizi sordu. Onun bir cazibeye kapılarak kendinden geçtiği gerçekse herkesin bunu bilmesi gerekir, diye düşünüyordu. Ona, bilmesi gerekenleri –Tanrı ile sizin– bildiğinizi ve sizin talimatlarınıza uymamız gerektiğini söyledim."

"İyi demişsin." Başrahibe gülümsedi. Uzanıp Zuana'nın kadehini doldurdu.

18



Zuana itaat kuralı çerçevesinde, soruya dürüstçe cevap vermişti ama söylemediği şeyler olduğunun farkındaydı. Aslında Serafina'yla buluşması kolay geçmemişti, fakat bunun ne kadarının genç kızdan, ne kadarının kendisinden kaynaklandığını Zuana tam olarak anlamış değildi.

Görünüşte bu sadece revirdeki sıradan bir çalışma saatiydi ve görevleri piskoposun pastillerinin hazırlanmasını tamamlamaktı. Ancak, bu çalışma saati Rahibe Magdalena'nın odasındaki ve Akşam Duası'ndaki olayların ertesi gününe rastlamıştı. Madonna Chiara, rahibe adayının geleceği konusunda koro şefiyle ciddi bir görüşme yapmıştı ve hem Serafina hem de Zuana, hiç değilse bir süre için bunun son birliktelikleri olduğunun bilincindeydiler.

Bütün sabah boyunca manastırda genç kızın sesinden bahsedilmişti. Erken saatlerdeki iki ibadette de gözleri parlayarak rahat bir tavırla kusursuz bir biçimde ilahiler söylemişti. Ondaki değişiklik o kadar açıktı ki âdeta bir mucize gibiydi. Ama Zuana dönüp onun kapının eşiğinde beklediğini görünce ona selam veren genç kız mesafeli, âdeta çekingen ve nasıl hareket edeceği konusunda kararsızdı. Önüne bakarak sessiz içeri girmiş ve çalışma tezgâhı başındaki yerine oturmuştu.

Masa, pastillerin hazırlanmasının son aşaması için düzenlenmişti. Başlangıçta, ikisi de daha önce olanlardan bahsetmediler ve dikkatlerini soğumuş olan bulamacı bölmeye verdiler. Sonra bu dilimlere parmakları arasında şekil vererek ağza sığacak büyüklükte yuvarlaklar haline getirip daha lezzetli olmaları ve yapışmamaları için azıcık bir miktar şeker ve un karışımına batırıp tahta kutunun içine dizmek üzere hazırladılar.

Hızlı ve verimli çalışıyorlardı, fakat başka zaman olsa sessizlik onları sakinleştirirdi. Oysa şimdi, söylenmeyen sözlerle yüklü gibiydi. Zuana, bunun kimden kaynaklandığını anlayamıyordu. Genç kızın sinirli olduğu açıkça belliydi, kalbi çok hızlı atıyormuşçasına heyecanlı, âdeta ürkek görünüyordu, ama Zuana kendisinde de bir gerginlik hissediyordu. Melas topakları şekere bulanmış, pürüzsüz yuvarlaklara dönüşerek bir tepecik oluştururken, göz göze gelmişler ve bu göz teması buzları eritmeye yetmiş, ilk konuşan Zuana olmuştu. "Demek ki nihayet sesine kavuştun." Genç kız, bu sözlere küçük ve telaşlı bir gülümsemeyle cevap vermiş, kelimeleri yarı yarıya yutarak, "Şey, ben... Evet." demişti.

"Manastırın geceleri öten kuşu bugün kıskançlıkla kıvranıyordur."

"Hımm, geceleri öten kuş!" Kız sinirli sinirli gülmüştü. "Şafak söksün diye öten kuş, öyle değil mi?" Başını tekrar önündeki işe eğmişti. "Haklıydınız. Bana ilahi söylememi tavsiye ettiğiniz için size teşekkür borçluyum. İbadet sırasında ilahi söylemek içimdeki sıkıntıyı hafifletti, burada olduğum için huzur duymama yardım etti."

Ama bunları söylerken huzurlu olmaktan çok gergin görünüyordu.

"Bunun benimle ilgisi yok. Tanrı senin ruhunda çalıştı. Onun sevgisi ve merhametini övmeliyiz."

Genç kız, "Evet... Evet, doğru." diye mırıldanmıştı. Parmakları, yuvarladığı pastillerin üzerinde sinirli sinirli dolaşıyordu.

Zuana bu kızın yanında ilk defa kendini huzursuz hissediyordu. Bunu fark etmek, onu kabul etmek istemeyeceği kadar rahatsız etmişti. Nasıl olur da bu yeni uyumlu tavır, bütün o öfke ve isyandan, o acı ve gözyaşlarından daha tahammül edilmez olurdu? Acaba genç kız gerçekten uyumlu duygular içinde miydi?

Zuana genç kızın özeline burnunu sokar görünmeden daha derinlere nüfuz edebilecek bir soru sormaya hazırlanırken genç kız tekrar konuşmuştu.

"Ben... Ben size bir şey sormak istiyorum."

Bu kelimeleri yirmi dört saatten az bir süre önce söylediğinde, kendilerini muhteşem hayvanlardan ve itaatsizliğin şiirinden oluşan vahşi bir ormanda bulmuşlardı. Oysa şimdi, o an, bir insan ömrü kadar uzak görünüyordu.

"O odadaki ihtiyar kadın. Kim o?"

Ama Zuana buna hazırlıklıydı. "Tanrı'nın yanına gitmeye hazırlanan sıradan bir rahibe."

"Peki, niçin hapishanede gibi saklanıyor? Ve başrahibe niçin bundan bahsetmemizi yasakladı?"

"Bence... Bence, bu başrahibenin bileceği şey."

"Ama dün onun yaşadığı şey... Yani kendinden geçişi... Yani vecd halindeydi demek istiyorum. Siz kendiniz söylediniz."

Zuana, Madonna Chiara'nın uyarısını unutmamıştı. Tereddüt ediyordu. "Bir şekilde bedeninden alınmıştı, evet."

"O zaman bunu başkalarının da bilmesi gerekmez mi?"

"Bilmesi gerekenler biliyor zaten. Madonna Chiara'nın söylediği gibi bu, Tanrı'dan ve Madonna'nın kendisinden başka kimseyi ilgilendirmez."

"Ya bana söylediği o sözler! Yani, demek istiyorum ki eğer coşkuya kapılıp kendinden geçtiyse, o zaman..."

Elbette. Böyle kehanet gibi sözlerden kim etkilenmezdi?

"Serafina korkacak bir şey yok. Sana sevgi –Tanrı'nın ve kendisinin sevgisiyle– dolu şeyler söyledi. Bundan hiç kuşkum yok. Senin de kuşkun olmamalı."

Zuana bir an için kızın yüzünden kederli bir ifadenin geçtiğine yemin edebilirdi. Sonra genç kızın çenesi kasılmış –bu onun isyankârlığını hatırlatan bir hareketti– ve dikkatini yine pastillere vermişti.

Yan yana, elleri masanın üstünde hızla hareket ederek, keserek, yuvarlayarak, son işlemleri yaparak tekrar çalışmaya başlamışlardı.

"Daha çok sevildiğimi hissediyorum." Genç kız bir küçük topağı daha şekere batırıp kutuya doğru yuvarlarken sakin ama kendinden emin bir ses tonuyla konuşuyordu. "Sanki... Biri beni kolluyormuş gibi hissediyorum."

"O halde bu duygunun devam etmesi için dua edelim. O'na sonsuz merhameti için teşekkür edelim."

"Size de teşekkür etmeliyim." Sağ avucunu masaya dayamış, gözlerini tezgâha dikmişti. "Yani, bütün yaptıklarınız için. Bana karşı... Şey... İyi davrandınız."

"Ben, Tanrı'nın sevgisinin aracılığıyla sadece görevimi yaptım."

"Öyle söylüyorsunuz ama bence daha fazlasını yaptınız."

Zuana hiçbir şey söylemedi. Çünkü söylenecek bir şey yoktu. Sessizce duruyorlardı. Çalışma tezgâhının tahtasının üstünde elleri birbirine yakındı. Ertesi gün bu odada yalnız olacaktı, bu mekân yine sadece kendisine ait olacaktı. Bu son haftalar boyunca alıştığı şeyler –genç kızın tez canlılığı ve merakı, aralarında gelişen

öngörülemeyecek ve beklenmedik arkadaşlık– olmadan yaşamaya tekrar alışacaktı. Böyle olması gerekiyordu.

Genç kız elini aşağı doğru esnetmiş, parmakları tahtanın üstünde açılmıştı. Bazı yerleri unlanmıştı. Buralara hamur yapışarak zamk işlevi görmüştü. Yaptığı işe rağmen parmakları hâlâ güzel, yumuşak ve düzgündü. Tırnakları pembe ve pürüzsüzdü. Diplerinde, derisinin altından yarım ay biçimde beyazlar çıkıyordu. Zuana'nın parmakları ise, aksine, topraktan yeni çıkarılmış sebze kökleri gibi kalın ve lekeliydi. Yan yana duran bu ellere bakarken, o ilk sabah onun başörtüsünü gevşetirken fark ettiği, kızın gençlere özgü nemli yanaklarını, ilk gece onu yerden kaldırıp yatağa koyarken hissettiği bedeninin dolgun yumuşaklığını düşündü. Şimdi biraz zayıflamıştı (aşırı duygusallık ve manastırda sürekli aynı yemekleri yemek incelmesine neden olmuştu) ama hâlâ çok güzeldi. Evet, Yüce Tanrı, yamru yumru ayakları ve şaşı gözleri olanlar gibi en çekici genç kadınları da dışarıdaki dünyanın kirletmesinden korumak için himayesine alıyordu... Bu, bekâretin ruhsal hazinesiydi. Aziz Jerome'nin sözleri aklına gelmişti: "Eğer yükünüz altın ise, hırsızlardan sakınmanız gerekir. Öteki dünyada taçlanmak için, bu dünyada mücadele ederiz." Bu, Tanrı özlemiyle dolu olarak manastıra giren rahibe adayları için ilham veren bir yazıydı. Ama Zuana bunu niçin şimdi düşündüğünü anlayamamıştı.

Yanında, Serafina'nın nefesi titrek bir iç çekiş gibiydi. Zuana ona bakmış ve bakarken kızın sağ elinin hareket ettiğini, biraz yukarı kalkıp sonra yine aşağı indiğini ve son üç parmağının kendi elinin üstüne dokunduğunu görmüştü. Bu dokunuş onu yakmış gibi Zuana hızla elini çekmişti.

"Ah, özür dilerim." Kızın sesi tasasızdı. Zuana'nın şaşırmasına şaşırmış gibiydi. "Sadece size göstermek istedim... Yani..."

"Neyi göstermek istedin?"

"Bana yaptığınız iyiliği. Elim. Dün yaktığım yer. Görüyor musunuz?"

Ve Zuana, şimdi görüyordu. Ya da daha doğrusu, görmüyordu. Çünkü görülecek bir şey yoktu. Kızın elinin üstü lekesiz, teni pürüzsüzdü. Hiçbir yara izi ya da herhangi bir leke yoktu.

"İyileşti. Görüyor musunuz? Ne yanık izi ne de Rahibe Magdalena'nın tırnaklarının izi kaldı. Merheminiz bir mucize."

"O yanık merhemi değil. Onu sana ceza aldığın zaman oluşan morluklar için verdim."

"Onlar da geçti." Yara izlerinin ve morlukların geçmesi derisinden daha derin yerlere nüfuz etmiş gibi kızın yüzü aydınlanmıştı. "Gerçekten. Tamamıyla iyileştim."

Ama Zuana o anda merhemini düşünmüyordu. İhtiyar kadının yüzünü görüyor, o sedefsi sesi duyuyordu. O benden, sana bunları söylememi istedi. O burada ve ne olursa olsun seni koruyacak.

Genç kız da duyuyor muydu? Sevgili İsa Mesih bu çocuğu koru. Ona taşıyamayacağı yükleri yükleme. Zuana durup dururken dua etmeye başlamaya alışık değildi. Birden, cesareti kırılmıştı.

Kabaca, "Haydi," demişti. "Çene çalmanın zamanı değil. Ben pastilleri kutulamaya başlarken sen de şu son kalanları yuvarla."

Serafina terslendiğini hissettiyse de bunu belli etmemiş, başını önüne eğip ellerini tekrar hamura uzatmıştı.

Öğle zili çalmaya başlayınca, masanın başından ilk ayrılan genç kız olmuştu. Kiliseye gitmeye hazırlanmak için tasta ellerini yıkamış ve ellerini önlüğüne kuruladıktan sonra onu çıkartıp duvardaki askıya, aldığı yere asmıştı. Alışkanlık. Aşinalık. Bunların kendilerine yer edinmesi uzun sürmezdi. Mütevazı bir tavırla başını eğerek, "Tanrı sizinle olsun, Rahibe Zuana," demiş, rahibeler

arasındaki bu alışılagelmiş vedalaşmayı içinden gelerek ilk defa söyler gibi değil de hayatı boyunca tekrarlamış gibi söylemişti.

"Ve seninle olsun, Rahibe adayı Serafina." Artık vedalaşmışlar ama genç kız kımıldamıyordu.

"Sanırım... Sanırım bugün öğleden sonra koro çalışmasına gitmem gerekecek."

"Evet, bence de. Sana iyi çalışmalar dilerim."

"Bende... Bende size geri vermem gereken bir kitap var. Notlar ve ilaçlar hakkında. Hatırlarsanız, onu ödünç alabileceğimi söylemiştiniz. Sakıncası yoksa daha sonra getireceğim."

Zuana başını sallamış, genç kız kapıya doğru yürümüş, sonra dönmüştü.

"Çok ilginçti... Yani o kitap. Daha başka şeyler öğrenemediğime üzgünüm."

Sonra gitmişti. Zuana rafa, kitabın durduğu yere bakıyor, kıza kitabı alabileceğini söylediğini hatırladığı halde Serafina'nın onu aldığını niçin hatırlamadığını merak ediyordu.

19



Kendi odasında başrahibe yumuşak bir sesle konuşmaktaydı. "Rahibe Zuana, her şey yolunda mı?"

"Efendim? Ah, evet, evet. Özür dilerim. Şu anda kafam dolu."

"Yorgun olduğunuzu görüyorum. Ateşiniz ya da vücudunuzda ağrılar var mı?"

"Hayır. Teşekkür ederim. Çok iyiyim. Sadece yorgunum."

"Emin misiniz?"

"Evet."

"Güzel. Bu güzel. Başkaları hastayken, sizin sağlıklı olmanıza ihtiyacımız var." Sustu. "Rahibe Magdalena... Başka bir âleme geçtiğinde onun yanında olmanın sizi de biraz etkileyip etkilemediğini merak ediyorum."

"Beni mi? Hayır, hayır... Eh, o zaman, belki. Coşkusu çok derindi."

Chiara iki olay da tuz satışı kadar sıradanmış gibi, "Doğru. Böyle şeyler, olağanüstü sapmaların ve manastır hayatının dokusunun bir bölümüdür. Aklıma, kimi zaman Sabah İbadetinde, Rahibe Agnesina'nın aşırı duygulanışı geliyor," dedi.

Zuana bir şey söylemedi. Ona göre, iki kadının arasında okyanuslar kadar fark vardı ve başrahibe, sadece Rahibe Chiara olduğu zaman mutlaka böyle düşünürdü.

"Ya Rahibe Magdalena'nın kendisi? Şimdi nasıl?"

"Sanırım... Bana kalırsa ölüyor." Zuana durakladı. İhtiyar kadının çapaklı gözleri ve yüzü, kurumuş bir nehir yatağını andıran derisi gözlerinin önüne gelmişti. Böyle düşündüğüne göre, bunu söylemesi mantıklıydı.

"Onu revire nakletmek istiyorum. Orada daha rahat eder."

"Her zamanki gibi, ona duyduğunuz merhameti takdir etmemek mümkün değil, fakat bildiğiniz gibi Magdalena'nın kendi isteği yalnız kalmak doğrultusunda ve bu açıdan, başrahibesi onu hâlâ desteklemekte."

Başrahibenin sert bir sesle söylediği bu sözler Zuana'yı şaşırtmıştı. Başrahibenin ima ettiği itaatsizliğinin bağışlanması için dua etmeliydi. Doğrulup dikleşti ve vücudunun sol tarafından aşağı inip tek bacağında devam eden bir ağrı hissetti. Eh şimdi hastalık konusu açıldığına göre sanki kendisi de hastalanıyordu. Zihnin bazen böyle oyunlar oynaması, bedeni, hissetmesine hiç gerek olmayan şeyleri hissetmeye yönlendirmesi ilginçti. Eğer babasıyla daha fazla zaman geçirmek fırsatını bulsaydı, onun bu konuda söyleyecekleri olabilirdi. Belki bu, Zuana'nın bezginlik ve yenilgisinin bir kısmını açıklayabilirdi. Genç rahibe adayının manastıra gelişinden beri babasının mevcudiyetinin verdiği huzur dâhil hayatındaki her şey değişikliğe uğramıştı.

Başrahibe ona dikkatle bakıyordu. "Rahibe Magdalena'ya ... davrandığımı düşünüyorsun."

"Bu konuda düşünmüyorum." Şimdi, yalan söyleme ... lu. Bazı günler insanın ... geçmiyordu. Şu

düşünce bile onlardan biriydi: Dışarıda yapabileceği bir yığın şey varken burada oturmuş, değiştiremeyeceği şeyleri konuşuyordu. Kendini içinde bulunduğu ana dönmeye zorladı. "Belki... Eh, evet, bunu garip bulduğum doğrudur. Demek istiyorum ki geçmişte olanlar uzun bir zaman önceydi ve artık o..." Zuana, uygun bir kelime arayışı içindeydi, "...zararsız."

Madonna Chiara kadehini ateşin yanındaki küçük masanın üstüne koydu. Sonra avuçlarını birleştirip parmakları dudaklarına değene kadar kaldırır. Santa Caterina'daki rahibelerden herhangi biri bunu yapsaydı Zuana onun dua *ettiğini anlardı, ama* başrahibeyi, böyle düşünmeyecek kadar iyi tanıyordu. Chiara'nın düşünceleri –her neyse– belirginleşene kadar onu seyretti.

"Rahibe Magdalena'nın hikâyesinin sizin bilmediğiniz bir kısmı var. Zaten bilmemeniz de doğal çünkü o olay siz manastıra gelmeden önce olmuştu. Ama şimdi öğrenmeniz yararlı olabilir. Yıllar önce Rahibe Magdalena kısa bir süre için manastırda yeniden güç *kazanmıştı. Hikâyeye* göre ilk Ercole Dükü öldüğünde bu durum sona ermişti. O zamandan sonra, saraya mensup hiç kimse onu ziyaret etmemişti ve birkaç yıl süreyle odasına kapanmıştı. Ancak, dedikodular unutulduğunda ve Rahibe Magdalena sağlık açısından kendisini iyi hissettiğinde –sürekli oruç tutmasına rağmen güçlü bir kadındı– tekrar manastır hayatına katılmaya başlamış ve iyi yürekli mütevazı bir kimse olan o zamanki başrahibe onu engellemeye cesaret edememişti.

"Söylendiğine göre birkaç ay sonra, yine krizler geçirmeye başlamış. Bunlar, odasında tanık olduğumuz duruma –yani, kutsal bir felce– benzer krizlermiş. Küçük kilisede de bir ya da iki kere –söylentilere göre daima Sabah İbadeti sırasında– elleri ve ayakları kanamaya başlamış. Ayinin ortasında ellerini açıyor ve kimsenin göremediği yaralardan kanlar akıyormuş. *Olaya tanık* olanlar onun asla ses çıkarmadığını, gözlerinden yaşlar akarak

öylece durduğunu, ibadetin sonunda da odasına gidip kapısını kapattığını söylüyorlardı."

Zuana artık işinin başına dönmek için sabırsızlanmıyordu. Zira bu daha önce duymadığı bir manastır sırrıydı.

"Bu elbette bir çalkantıya sebep olmuş. Nasıl olmasın? Özellikle de rahibe adayları heyecanlanmış. En çok etkilenen onlar olmuş. O dönemdeki papaz bile etkilenmiş, ama o zaten kolay aldatılabilen, temiz kalpli bir adammış. Her neyse haber toplantı odasına kadar gitmiş ve insanlar Ercole Dükü'nün mütevazı küçük kuşunun tekrar ötmeye başladığından ve Santa Caterina'nın yine yaşayan bir azizi barındırdığından söz eder olmuş."

"Bu ne zaman olmuş?"

"Ne zaman mı? Sanırım, 1540 ilkbaharı ve yazında."

"Ama 1540'da siz buradaydınız. Olayları kendiniz görmüş olmalısınız."

"O zaman manastır benim evim değil okulumdu ve bize ders veren rahibelerin bu konudan bahsetmeleri yasaklanmıştı. Hayır, sana söylediğim şeyleri yıllar sonra öğrendim."

Yine de bir şeyler hissetmiş olmalıydı. Böyle bir olay manastır disiplinini sarsar ve akıllı olanlar bunu daima hissederdi. Yıllar içinde, öğrenciler koro rahibesinin arkasından sınıflarına giderken Zuana onları tanımayı öğrenmişti. Yüzleri sabun köpüğü gibi yuvarlak ve parlak olan küçüklerin merakı kurallardan daha güçlüydü. İçlerinde iyilik ile muzırlık birbiriyle savaşıyordu ve sonuç henüz belli değildi. Evet, başrahibe bir şeyler biliyor olmalıydı.

"Bu tarih, şimdi sana bir şey ifade etmeyebilir ama böyle bir şeyin olması için talihsiz bir zamandı. Dükün Fransız eşi Renata yeni kabul edilen dinî inanışlara karşı olan fikirlere sempati duyduğu için sarayda bir rezalet çıkmasına neden olmuştu. Masasında dinden dönen kimseler yemek yiyor, hatta baş din düşmanı John

Calvin'e sığınma hakkı tanıdığı söyleniyordu. Büyük kilise konsili Trento'da tekrar toplanıyordu ve dedikodulara göre, engizisyon Ferrara'ya doğru yola çıkmak üzereydi. Magdalena gibi eğitimsiz bir kadının kilisenin koruması altında olmadan Tanrı'ya bir kanal oluşturması, böyle bir zamanda, kente ancak en kötü bağlamda ilgi çekebilirdi."

"Peki, ne olmuş?"

"Manastır içinde... Bazı tartışmalardan sonra –bir şanssızlık eseri olarak, kız kardeşi sarayda Renata'nın maiyetinde olan– yaşlı başrahibe görevden alınıp yerine Madonna Leonora atanmış. Piskoposun yardımıyla manastıra daha sert ve işini titizlikle yapan bir papaz gönderilmiş ve Rahibe Magdalena'nın tekrar odasının sınırları içine kapanmasının herkes için daha iyi olacağına karar verilmiş."

Odasının sınırları içine kapanması... Bu, duvarlar içinde başka duvarlar içine kapanmak demekti. Bu nasıl olmuştu? Magdalena itiraz etmiş, bağırıp çağırmış, kapıları yumruklamış mıydı; yoksa yatağının üstüne kıvrılıp yüzünü Tanrıya mı dönmüştü? Tanrı onu karşılamak üzere orada bekliyorduysa bile bu düşünce Zuana'nın sırtında ürpertiler dolaşmasına neden oldu.

"Yani, bu onun kendi kararı değildi. Odasına hapsedilmişti."

"Hayır..." Başrahibe tereddüt ediyordu. "Odasına kapatılmıştı. Ve kendisi de dâhil herkes bunu kabul etmişti. Çünkü bu, manastırın çıkarına uygundu." Durakladı. "Seyirciler olmadığı zaman, bedeninde, İsa Mesih'in vücudundaki izlerin belirmeyişi ya da coşkuya kapılarak kendinden geçmeyişi dikkat çekicidir."

"Onun bir sahtekâr olduğunu mu söylemek istiyorsunuz?"

"Hayır." Başrahibe bu konuşmalarda kullanılan dilin tatmin edici olmaktan uzak olduğunu ve sabrının tükendiğini ifade etmek ister gibi olumsuz anlamda başını salladı. "Ama daha gençken

bununla itham edildiği de bir gerçek. Hayır, ben sadece olayın nasıl cereyan ettiğini anlatıyorum. Onun içinde neler olduğunu sadece Tanrı bilir."

Bu doğruydu ama Zuana da kendi gördüğünü biliyordu. Güçlü kuvvetli bir genç kadının elini, derisi ezilmiş hamura benzeyen kuş gibi bir kadının elinden kurtaramaması mümkün değildi. Üstelik kadıncağız öylesine kendinden geçmiş durumdaydı ki gözbebeklerinin üstünde sineklerin yürümesine izin veriyordu.

"Size anlattığım hikâye bana dört yıl önce başrahibe seçildiğimde,etraflıca anlatıldı. Rahibe Magdalena konusunda manastıra ne gibi bir görevim olduğu da açıkça izah edildi."

Zuana, manastıra karşı görevleriniz, diye düşünüyordu; fakat aynı zamanda ailenize karşı da görevleriniz var. Çünkü başrahibenin söylemediği ama bir parça aklı olan her koro rahibesi gibi ikisinin de bildiği bir şey vardı. 1540'ların başlarındaki o çalkantılı yıllar aynı zamanda Santa Caterina'da hâkimiyetin el değiştirdiği yıllardı ve Madonna Leonora'nın başrahibeliğe atanması gücün tekrar Chiara ailesinin eline geçişinin işaretiydi. O zamandan beri de belli bir muhalefet olmasına rağmen manastırın hâkimiyeti bu ailenin elindeydi.

"Anlıyorum."

"Yani, eğer Rahibe Magdalena gerçekten ölüyorsa, belki revir sorumlusu olarak siz bu kurallar dâhilinde onunla ilgilenmenin başka yollarını bulabilirsiniz." "Peki, ya..." Zuana tereddüt ediyordu.

"Ya ne?"

"Ya Tanrı gerçekten onun aracılığıyla konuşuyorsa?"

Başrahibe sakin bir sesle, "O zaman, başka aracılar bulsa iyi olur," dedi. "Zuana,siz Santa Caterina'daki en mübarek rahibe değilsiniz ama en akıllı olanlarından biri olduğunuz kesin. Size

anlattıklarım dedikodu değil. Eski tarih de değil. Size bunları şimdi anlatıyorum çünkü yine fırtınalı denizlerde dolaşıyoruz."

"Ama... Ama ben en büyük fırtınanın geçtiğini sanıyordum. Düşes Renata uzun bir süre önce Fransa'ya döndü; yeni bir dükümüz, yeni bir papamız var ve engizisyon bizi arkada bırakarak yoluna devam etti. Şehir artık kesinlikle tehlikede değil, öyle değil mi?"

"Bu durum geçici. Yeni Kutsal Babamızın gözü hâlâ Ferrara'nın üstünde. Meşru bir vâris olmadıkça, dük ölünce kent Papalık devletlerine katılacak. Ama Tanrı'nın izniyle böyle bir şey olmayacak. Ne var ki daha acil bir tehdit söz konusu. Toronto'da toplanan son konsilin aldığı kararlar arasında birinin manastırları ilgilendirdiğini biliyorsunuzdur. Bu kararda, manastırları pisliklerden ve rezaletlerden korumak için mezhep ve rütbeleri ne olursa olsun bütün rahibelerin duvarlar arkasına kapatılması öngörülüyor."

"Evet ama bu bizi etkilemez. Benedictus Rahibeleri olarak biz zaten manastırdan çıkmayız."

"Bu doğru. Ancak, kapatılma kelimesinin çeşitli anlamları var. Bu kararın, bazılarının dediği gibi, çok çabuk çıkartıldığı ve giderek kör bir kılıç haline geldiği gittikçe daha belirginleşiyor. Eğer herkese karşı eşit olarak kullanılırsa hepimizin hayatı değişebilir."

Zuana susuyordu. Çoğu rahibe için kilise siyasetinin düğümlenmiş bir bağırsaktan daha fazla kıvrımları vardı ve daima bir öncekinden daha rezil yeni bir dedikodu duvarları aşarak içeri sızardı. İşte bu noktada, insanın kilise içinde bir hamisi olması odasından çıkmayan bir mistikten daha güvenilir ve daha yararlı bir şeydi.

"Anlamıyorum. Ne demek istiyorsunuz?"

"Şunu demek istiyorum: Duvarların içine kapatma ilkesi –eğer isterlerse– piskoposlara manastırlar ile dış dünya arasındaki bü-

tün ilişkileri sınırlamak ya da engellemek hakkını veriyor. Yani, eğer isterlerse, piskoposlar tiyatro gösterilerini ya da konserleri engelleyip ziyaretçilerin sayısını azaltabilir, ticari ilişkilerimizi yasaklayabilirler. Bu durumda, kendi ürünlerimizin satışından elde edilen gelirler yerine bağışlara bağımlı oluruz. Muhtemel sonuçlar çok ciddi olabilir. Mektup yazmanın bile, 'huzurumuzu bozmayacak şekilde' olmak üzere kısıtlanacağı konusunda söylentiler var." Madonna Chiara durakladı. "Böyle bir kararın bizimle ilgili sonuçlarını tahmin etmek için fazla düşünmeye gerek yok."

Başrahibe yanılıyordu. Santa Caterina'yı bu kadar değişmiş, bu kadar içine kapanmış, bu kadar daralmış olarak düşünmek imkânsızdı. "Ama... Ama bunu nasıl yapabilirler? Bu, buraya rahibe olmak için gelen kadınların Santa Caterina hakkında bildiklerine aykırı."

Başrahibe buruk bir sesle, "Bana kalırsa, din düşmanlığı ile karşı karşıya kalan Toronto'daki kardinal ve piskoposlar bunu düşünmeye değer bulmamışlardır," diye cevap verdi. "Ancak bir karar uygulanana kadar kâğıt üzerindeki bazı kelimelerden ibarettir ve kilise görevlilerinin hepsi bu ateşten memnun değiller. Hiç değilse şimdilik Ferrara'nın kendi piskoposu kentin büyük ailelerinin isteklerine açık ve reformları kâğıt üzerinde değil ruhlarda uygulamaya yatkın. Ama bunu garantiye almak için biz de suçlanmamıza neden olacak şeyler yapmamalı, pislikten arındırmak için tahrip edecek olanların dikkatini çekmemeliyiz."

Şimdi, Zuana, son aylarda manastırın atmosferindeki fazla göze çarpmayan değişiklikleri, başrahibenin bilanço defterlerini kâra geçirmek için daha yüklü *drahoma*lar alma çabasını, yeni rahibe adayının manastıra uyum sağlayarak bir an önce ilahi söylemeye başlamasını isteyişini, meclisteki daha liberal hizbin gücünü kırmasını ve bu arada Umiliana'nın ateşli davranışlarını

kontrol altında tutuşunu elbette daha iyi anlıyordu. Şimdi de gizemci Magdalena hakkındaki dedikodular yasaklanmıştı.

Zuana her zaman, özellikle de isteksiz bir rahibe adayı olarak manastır hayatındaki kutsallık ile ikiyüzlülüğü ayırt etmekte zorlandığı dönemde, Tanrı'nın işleri ile insanların işleri arasındaki denge söz konusu olduğunda Chiara'nın akıllıca davranışından çok etkilenmişti. Eğer kendisi babasının öğrettiklerinin ürünüyse, başrahibenin yetenekleri de ona kesinlikle ailesinden miras olarak kalmıştı. Chiara'nın geçmişteki aile büyüklerinin isimleri Santa Caterina'nın tarihinde topraktaki zengin bir altın damarı gibiydi. Onlar ailenin nüfuzunu çocuklar vasıtasıyla değil manastır aracılığıyla sürdüren, ayırt edici özellikleri olan akıllı kadınlardı. Tek soru –ki Zuana bu soruyu dile getirmeden önce kendisine sormuştu– şuydu: Bu özelikleri taşıyan bir kadın Tanrı ile ailenin gücü arasında seçim yapmak durumunda kalsa, hangisinin sesi baskın çıkardı?

"Eminim şimdi, genç bir bakire bülbülü kente sunmanın bizim için ne kadar harika bir şey olduğunu anlayacaksınız. Onu gerektiği gibi denetleyecek bir papaz olmadan, ekstazlar geçiren, yaşayan bir azizin varlığı ise çok farklı bir şeydir." Kadehini masadan almadan önce durakladı. "Umarım, anlattıklarımdan sonra bu konuda endişeniz kalmamıştır."

Tanrı'ya karşı aile. Zuana sorusunun cevabını almış sayılırdı. Bunun onu biraz heyecanlandırmış oluşu şaşırtıcı olmayabilirdi.



Zuana revire döndüğünde, o sabahki çalışma saati hemen hemen sona etmişti. Bugün sis, sanki bir yolunu bulup içeri girmişti. Oda her zamankinden daha kasvetliydi. Imbersaga'nın boş yatağına

baktı ve bir an için o sessiz geceye döndü. Artık acı çekmediği için genç kadının yüzü balmumu gibi düzgün ve pürüzsüzdü. Rahibe Umiliana'nın coşkun duaları onu kuşatmış, kederi coşkuya dönüştürüyordu. Rahibe Umiliana. Manastır, bu yeni karar uyarınca değiştirilse, o neler hissederdi? Kuşkusuz, çoğundan daha mutlu olur, daha fazla kendini evinde hissederdi. Peki, o zaman Rahibe Magdalena ne olacaktı? Şu anda Umiliana başrahibe olsa, onun, odasında kapalı kalması konusunda bu kadar uyumlu davranır mıydı? Zuana, sert bir tavırla kendisine, "Ah, bu sorular sana sorulmuyor, Zuana," diyordu. Revir şefi olarak senin görevin hastalara bakmaktır ve sen bunu yapacaksın.

Çevresine baktı. Şimdi beş boş yatak vardı. Belki, hasta olanlar burada daha iyi bakılabilir, Zuana onlarla sürekli olarak ilgilenebilirdi. Ama ya hastalığı diğerlerine de bulaştırırlarsa? Revirdeki dört ihtiyar kadının üçü büyük bir olasılıkla yakında doğal nedenlerle ölecekti. Zaten, çoğu zaman uyuyorlardı. Hatta Rahibe Clementia bile gittikçe zayıflıyor, soluyordu. Öldürücü salgın hastalığın manastıra sızmasıyla beraber onun gece gündüz, sürekli koridorlarda dolaşmasını önlemek için Zuana yaşlı kadını yatağına bağlamak zorunda kalmış ve ihtiyar rahibe buna çok üzülmüştü. Şimdi zamanının çoğunu yatak çarşaflarının içine bir şeyler mırıldanarak geçiriyor, ama Zuana yanından geçerken doğrulup oturuyor ve birden tedirgin olarak yataktan kalkmaya çalışıyordu.

Kollarını, ilaçların hazırlandığı odaya doğru sallayarak, "Demek döndün! Bahçenin meleği seni bekliyor. O yine bizimle birlikte," diyor ve kendisini göğsünden yatağa bağlayan kayışları zorlamaya başlıyordu.

"Şişşt. Bağırmaya gerek yok. Sizi gayet iyi duyuyorum."

"Hayır... Ama bence o yaralı. İçeri çok yavaş girdi. Kanatları kırılmış olmalı. Onun tekrar uçmasını sağlamalısın. Geceleri güvende olmak için ona ihtiyacımız var." Zuana onu yatağa bağlamaya başladığından beri ihtiyar kadının beyni daha da küçük parçalara ayrılmaya başlamıştı.

Zuana şimdi onun yanına gelmiş, eliyle yatağa geri itiyordu. "Sizi koruyacak yeterince melek var."

"Hayır, bak! İşte! Onun geldiğini sana söylemiştim. Bak... Bak... Gece meleği geri döndü."

Serafina tam ilaç hazırlama odasının kapısından çıkarken Zuana başını çevirip onu gördü. Yeni yıkanmış başörtüsü başında bir ışık çemberi gibidir. Kanatları kırık bir melek mi? Pek sayılmaz. Ama bu genç kız kesinlikle kuralları çiğneyen bir rahibe adayıydı.

"Burada ne işin var?"

"Sizi bekliyordum. Her yere baktım ama kimse nerede olduğunuzu bilmiyordu." Durakladı. "Ödünç aldığım kitabı geri getirdim. Onu nereye koyacağımı bilmediğim için çalışma tezgâhının üstüne bıraktım."

"Oraya asla tek başına girmemeliydin. Artık benimle çalışmıyorsun ve bu yaptığın kurallara kesinlikle aykırıdır."

"Ah... Özür dilerim. Bilmiyordum. Rahibe Clementia bunun usule uygun olduğunu söyledi."

Genç kız ihtiyar kadına gülümsüyor, o da neşe içinde deli deli elini sallıyordu. "Melek, sana söyledim, melek bize döndü."

Zuana kısaca, "Susun, Rahibe Clementia. Diğer hastaları rahatsız edeceksiniz," diye cevap verdi. "Ve sen," Serafina'ya bakarak başını salladı, "Seninle içeride konuşacağım."

Zuana kapıları kapattıktan sonra odanın her tarafına baktı. Masanın üstündeki kitabın dışında her şey yerindeydi. Arkala-

rındaki tahta bölmenin diğer tarafında Clementia alçak sesle kutlamasına devam etmekteydi.

"Ona ne söyledin?"

"Hiçbir şey. Hiçbir şey. Yemin ederim. Onun uyuduğunu zannederek yavaşça içeri girdim ama birden uyandı."

"Niçin buradasın? Koro çalışmasında olmalıydın."

"Rahibe Benedicta, bizi erken bıraktı. Kendisi, lavta çalanlarla, bazı yeni aranjmanlar üstünde çalışıyor. Bu aranjmanlar konusunda çok telaşlı."

Anlaşılan, o kadar heyecanlı olmalıydı ki kuralları esnetmek konusunda en küçük bir endişe duymuyordu. "Bu durumda odana dönmeliydin."

"Özür dilerim. Kötü bir niyetim yoktu. Size söyledim. Sadece kitabı geri getirmiştim. Şu sırada ona ihtiyacınız olacağını düşündüm."

Zuana ona dikkatle bakıyordu. On hafta önce bu genç kızın varlığından bile habersizdi. Bitkileri ve ilaçları arasında tek başına çalışıyor ve düşüncelerini olduğu gibi kendine saklıyordu. Fakat şimdi, bütün yaşantısı –hatta manastırın yaşantısı– onunla doluydu. Sanki bu bir tek rahibe adayının ruhsal yolculuğuna hepsinin dâhil olması gerekiyordu.

"İlaç hazırlama odasına benden başka kimse giremez. Bu yaptığın şikâyet edilmesi gereken bir suçtur. Tekrar ağır bir ceza alabilirsin."

Genç kız sakin bir ifadeyle, "O halde beni şikâyet etmelisiniz," dedi. Sesi belli belirsiz titriyordu. Birkaç saniye konuşmadılar. "Hata yaptığımı biliyorum ama... Demek istiyorum ki... Aynı zamanda size yardım edebilir miyim diye sormaya gelmiştim. Bu ara, birçok kişi hasta. Burada sizden ve devşirme rahibeden

başka kimse olmadığını ve tek başınıza her şeye yetişemeyeceğinizi biliyorum. Sizinle birlikte hastalarla ilgilenebilirdim. Bana ateş ve kusma konusunda bazı şeyler öğretmiştiniz."

Zuana iç geçirdi. "Bunları düşünmen yardımseverliğini gösteriyor..."

"Hayır, bu, yardımseverlik değil. Yani, umarım öyledir. Siz bana yardım ettiniz. Şimdi de ben size yardım etmek istiyorum."

Zuana, "Kendimi daha iyi hissetsem, bu daha kolay olur muydu?" diye düşündü. Onunla ne yapacağım? Ne yaparsam, en doğrusunu yapmış olurum?

"Acaba Karmin'i kullanmayı düşündünüz mü diye merak ettim."

"Ne?"

"Karmin'i... Ondan bahsetmiştik, hatırladınız mı? Etkilerinden. Söylediğiniz şeylerden biri, dünyayı kırmıza boyamanın yanı sıra ateş düşürmek için de kullanılabileceği değil miydi?"

"Çok güçlü bir hafızan var, Serafina."

Genç kız başını öne eğdi. "Söylediğiniz şeyler ilgimi çekmişti. Bu iyi bir fikir mi?"

"Hayır, değil... Bu denenmemiş bir ilaç. Tabii, bu düşüncen için sana teşekkür ederim. Sende iyi bir ilaç hazırlama görevlisinin özellikleri var."

Bir anlık bir duraklamadan sonra, Serafina başını kaldırıp "Acaba yardımcınız olarak beni tekrar isteyebilir misiniz diye merak ediyorum."

Bu sorunun içerdiği gururun Zuana'yı şaşırttığı açıkça belliydi.

"Yeter! Kilisede olman isteniyor. Bu, başrahibenin kararıdır. Ve bir rahibe adayı olarak, senden o sorumludur."

Genç kız, tekrar başını önüne eğdi. "Özür dilerim. Ben sadece... Şey... Nedenini bilmiyorum ama burayı özlüyorum."

"Bu konuda, Rahibe Umiliana'nın sana yardımcı olabileceğinden eminim." Zuana derin bir nefes aldı. "Şansın yardım ederse, Dördüncü Dua çanı çalmadan odanda olursun."

Rahibe adayının gözleri yukarı kaydı. "Bu, beni şikâyet etmeyeceğiniz anlamına mı geliyor? Gerçekten kötü bir niyetim yoktu."

Zuana sabrı tükenmiş gibi gözlerini kapadı. Kızın sandığındaki aşk şiirleri ve Rahibe Magdalena'nın odasına çağırılmadan gelişi aklına gelmişti. Başkalarının günahlarını görmezden gelmenin başlı başına bir günah olduğunu söyleyenler vardı.

"Şimdi, hemen git. Git."

Genç kız onun bunu bir daha söylemesini beklemeksizin gitti. Zuana, arkasından, kapıyı kapattığını duydu.

Cennette kurtulmuş bir ruhun bedeninin çok temiz ve dünyadakiler için çok yabancı olan güçlerle donanmış olduğunu ve bu yüzden sadece onun, gökyüzünde, ışıktan daha hızlı hareket edebileceği söylenirdi. Ama bu bedenin duyuları o kadar abartılmış, o kadar açık olurdu ki o, yüz kilometre ötedeki bir kuşun kanat çırpışını duyar, en kalın engellerin arkasını arada havadan başka bir şey yokmuş gibi görürdü. Bu durumda, ne yazık ki Zuana hâlâ sıradan bir ölümlüydü. Çünkü bu, onun, Serafina dışarı çıkıp arkasından kapıyı kapattıktan sonra genç kızın dudaklarından dökülen ve rahatladığını gösteren iç çekişi duyamayacağı ya da koyu renk bir şişeyi giysisinin altında sağ eliyle sıkı sıkı tuttuğunu göremeyeceği anlamına geliyordu.

Genç kız revirden geçerken Clementia hüzünlü bir sesle ona seslendi ama bu alışılmadık melek ona yan gözle bile bakmadı.

20



Kalbinin güm güm atışı yüzünden güçlükle nefes alıyordu. Göğsünde hissettiği bu gümbürtüyü başında da hissediyordu. Elini giysisinin altına sokup şişenin tıpasının yerinde olup olmadığını kontrol etti. Cesedinden afyon şurubu sızmasını istemezdi.

Aslında planı böyle değildi. Şurubun bir miktarını daha küçük bir şişeye koyacak, böylece raftaki şişenin yeri boş kalmamış olacaktı ama boş bir küçük şişe bulamamıştı. Zuana'nın küçük şişeleri sakladığı bir yer olmalıydıysa da Serafina hafızasını ne kadar zorlarsa zorlasın onun bu şişelerden birini kullandığını hatırlayamıyordu. Zaten elindeki malzemeyi çok idareli kullanırdı. Durum böyleyken, dışarıdaki sesleri işitince, diğer şişeleri yerleştirip bunu da cebine koymaya ancak vakit bulmuş ve hemen dışarı çıkmıştı.

Zuana'nın Dördüncü Dua'dan önce revire döneceğini beklemiyordu. Hastalığın yayılması manastırın programını aksatıyordu ve Serafina, kahvaltıdan sonra, Zuana'nın başrahibenin dairesine girdiğini görünce bundan daha uygun bir zaman bulamayacağını düşünmüştü. Benedicta onları erken salıverdiğinde (hikâyenin bu kadarı doğruydu. Koro şefi yeni notalarla dolup taşıyordu. O kadar ki onları takip etmek kendisi için bile kolay değildi.) Serafina dış

odanın panjurlarının kapalı olduğunu görmüştü. Bu da Zuana ile başrahibenin hâlâ toplantı halinde olduklarını gösteriyordu.

Az daha yakalanacaktı. Ağzı o kadar kurumuştu ki yutkundu. Revirden çıkmış, tekrar manastırın avlusuna doğru yürüyordu. Çok tedirgindi. Rahatlamış mı, hâlâ tedirgin mi olduğunu anlamak kolay değildi. Clementia'nın şakıyarak meleğinden bahsettiğini ve Zuana'nın ona cevap veren sesini duymasaydı neler olurdu, düşünmeye bile dayanamıyordu. Daha dikkatli olmalıydı.

Ayaklarının ucuna basarak yürüdüğü halde onu duyan deli kadının yanından geçişinin ne kadar süreceğini tahmin edememişti.

"Ah, bu sensin. Neredeydin? Gece dışarısı nasıl? Kutsal ordu toplanmış mı?" Deli kadın böyle saçma şeyler gevelemişti.

Clementia konuşurken kendisini yatağa bağlayan kayışları bir hapishane duvarına zincirlenmiş bir deli gibi zorluyordu. Görüyor musun? İnsanı istemediği bir yerde zorla tutarlarsa neler olduğunu görüyor musun? Zaman içinde beyin süt gibi kesilir, bayat peynirin üstündeki küfler gibi hayaller üretir. Ama onu burada tutamayacaklardı. Kurtulabileceği an gelince bir dakika daha tutamayacaklardı. Anahtarları ele geçirip bir plan üzerinde anlaştıkları zaman, ne kadar büyük bir rezalete sebep olacak olursa olsun, buradan gidecekti. Ve hiç kimse onu durduramayacaktı. Rahibe Zuana bile.

Şimdi tek endişesi onun ne kadar bildiğiydi. Geri kalanları kandırabilirdi. Rahibe Umiliana bile bulaşıcı hastalık yüzünden sorumlu olduğu rahibe adaylarıyla o kadar ilgiliydi ki onunla uğraşmaktan vazgeçmişti. Üstelik Karnaval da başlamıştı. Ama Zuana...

"Burada ne işin var?"

Karşısında yine Zuana'nın yüzünü görüyordu. O kadar öfkeliydi ki... Sadece kitabı geri vermek için gelmediğini herhangi bir

şekilde anlamış olabilir miydi? Ya yalan söylediğini biliyorduysa? Ya şişeden sızan şurubun kokusunu aldıysa ya da kumaşın altındaki şişenin şeklini fark ettiyse?

Bu tehdit hiç değilse direnmesine yaramıştı.

"Size yardım edebilir miyim diye sormaya gelmiştim."

O zaman Zuana ona inanmıştı. İnanmadıysa bile inanmak istediği için kuşkularını görmezden gelmişti. Ve haklıydı. Bu cevabın kaynağı kızın kurnazlığıydı ama duygudan yoksun değildi. Serafina elinden gelse ona yardım ederdi (sadece ona, diğerlerine değil, çünkü onlar umurunda bile değildi). Çünkü Zuana'nın iyi olmadığı açıkça belliydi. Ona hindiba çayı yapmayı önermek, onunla oturmak ve salgın hastalığı tedavi edebilmesi olası olan ilaçlardan söz ederken çayın onun içini ısıttığını seyretmek istemişti.

"Şimdi, hemen git. Git."

Zuana, ondan korkmuş gibiydi. Serafina, o zaman, kazandığını, Zuana'nın onu şikâyet etmeyeceğini anlamıştı. Ceza almayacaktı. Nihayet, Tanrı kesinlikle ondan yanaydı. Bir yerde, onun ne kadar haksızlığa uğradığını ve özgürlüğü ne kadar hak ettiğini anlamış olmalıydı.

Göğsündeki gümbürtüyü bastırmak için alçak sesle şarkı söylüyordu. Şimdi kafası yeni bir müzikle, gece kuşları gibi birden ortaya çıkıp sürü halinde saldıran, sözleri *madrigal*ler kadar anlamlı ve güzel olan dua mısralarıyla doluydu. Yalnız olduğu zaman, ilahilerin hâlâ aklında olan diğer bölümlerini de duyabiliyordu. Hayatı boyunca, hiçbir zaman bu kadar çok sesle birden iç içe olmamıştı. Bazen bu onu hem sakinleştiriyor hem heyecanlandırıyordu ve buna şaşırıyordu. Burada hapis olmasa, Akşam Duası'ndan sonra, kendini âdeta mutlu hissettiği anlar olabilirdi. O anlarda, Rahibe Benedicta'nın, hayatının her anını kafasından geçen melodileri notaya dökerek geçirirken neler his-

sedebileceğini düşünürdü. Ah, buna müzik için yaşamak denirdi. Sevgilisi için yine şarkı söylediğinde onun yüzünü görmek için sabırsızlanıyordu. Çünkü burada, onun bile kendisine öğretemeyeceği şeyler öğrenmişti.

Odasına girip kapıyı kapatınca iç cebinden şişeyi çıkardı ve şilteyi kaldırarak onu saklayacağı yeri aradı. Bu konulardaki becerisi kendisini de şaşırtıyordu. Her şeyi –nereye, nasıl, ne zaman– bin kere tekrarlamıştı. Biri şimdi ona sorsa bunları yaparken eğlendiğini söyleyebilirdi. Zira çocukken de ezberleyerek değil uygulayarak öğrendiği şeylerden daha çok zevk alırdı. "Sende iyi bir ilaç hazırlama görevlisinin özellikleri var." Zuana biraz önce ona böyle söylemişti. Eh, belki de öyleydi. Ama o daha önemli şeyler için hazırlanıyordu. Bunların ne olduğunu henüz düşünemiyordu. Bir süredir, bu konuları –onu– düşünecek vakti olmamıştı. Planlama ve hazırlıklarla çok meşguldü.

Geceleri, Magdalena'nın sesini duymamak için kendisini manastırın dışında hayal ediyor, babasının evi kadar konforlu olmayan ama şöminesinde ateş yanan ve dört bir yanda müzik aletleri bulunan bir odaya kadar (manastırın duvarları dışındaki Ferrera onun tanımadığı bir şehirdi) gidiyordu. Sevgilisiyle kucaklaşıyorlar, çalıp söylemekte oldukları müzik öpüşlerle kesiliyordu. Dudaklar, olgun bir eriğin içi kadar yumuşaktı ve bunu tekrar hissetmek için, Serafina aralık dudaklarını elinin üstüne değdiriyor, kendi salyasının ıslak sıcaklığını, dilinin baskısını, dişlerinin çıkıntısını ve bunların yanı sıra karnında nefesini kesen gıdıklanmayı hissediyordu. Hayalinde birbirlerine o kadar sıkı sarılıyorlardı, birbirlerine o kadar yakındılar ki onun yüz hatlarını göremiyor ve bu yüzü iyice hatırlamak için geri çekilmek zorunda kalıyordu. Ancak sevgilisinin görüntüsü bulanıktı ve bu yüzden içinde, hayal kırıklığından kaynaklanan bir sızı, sanki bir utanç duyuyor, bu da onu şaşırtıyordu.

Önemli değildi. Kısa bir süre bunlar değişecekti. Kısa bir süre sonra, onun sevgili yüzünü tekrar görecek ve onu niçin bu kadar çok sevdiğini hatırlayacaktı.

Planını yapmıştı. Karnaval en uygun dönem olacaktı. Dikkat dağıtacak o kadar çok şey ve gösterilerin heyecanı varken –artık göze batacak kadar itaatkâr olan– bir rahibe adayının ibadetlere gelip gidişini izleyemezlerdi. Koridorlarda ve toplantı odasındaki hareketlilik içinde –bunu adım adım düşünmüştü– nehir kıyısındaki ambar hiç kimsenin aklına gelmez, ambarın diğer tarafındaki rıhtımda da bir tekne, karanlıkta şüphe uyandırmadan bekleyebilirdi.

Ama –ikisi birlikte ya da tek tek– onun içeri girmesi ve kendisinin dışarı çıkması için iki çift kapıdan geçmek zorundaydılar. Bunlardan biri nehir tarafından ambara, diğeri de ambardan manastıra açılıyordu. Bu kapıları açmak için de anahtarların eşlerini yaptırması gerekirdi. Başrahibede bulunan, bütün kapıları açan anahtarın dışında iki takım anahtar vardı. Kilercide bulunan birinci takımı ele geçirmesi mümkün değildi. Rahibe Federica'nın yüzü, kaya gibi ruhunu yansıtıyordu ve herkes onun anahtarları gece gündüz bedenine yapışık olarak taşıdığını bilirdi. Ancak, dedikodulara göre başdevşirme, iki göğsünün arasına sivri metallerin kalıbının çıkmasına karşı daha az hoşgörülüydü ve bu nedenle geceleri anahtarları yastığının altına koyarak uyuyordu, ama bütün güvenilir ejderhalar gibi hazinesini korumak için uykusu çok hafifti.

Bu durumda kuşkusuz bütün gece dinlenmekten büyük bir zevk alacaktı. Kimi zaman darağacına gidenlere cömertçe sundukları ilaçtan bir nebze verildiğinde bu insanlar da aynı huzuru duyarlar, ama şansları yaver gidip uykudan uyansalar bile bu ilaç onları daha çok rahatsız edecek rüyalar görmelerine neden olurdu. Elindeki afyon şurubuyla bile istediği sonucu elde etmek

kolay değildi. Bu işi yapabilmek için akıllıca bir plan yapmalıydı. Candida ona yardımcı olabilirdi; ama o da sonunda bu işten sorumlu tutulacağını anlamayacak kadar akılsız değildi. Hayır, başka bir yol olmalıydı.

Şişeyi, şiltenin kenarındaki yırtıktan içeri, balmumu topağın yanına, at kılları ile samanın içine yerleştirdi.

Tam o sırada Dördüncü Dua çanları çalmaya başladı.

21



Belki Zuana'nın daha fazla zamanı olsaydı, başrahibenin anlattığı hikâye üstünde daha uzun boylu düşünebilirdi. Zamanı olsaydı, odasındaki örnekleri ve malzemeleri daha büyük bir dikkatle gözden geçirebilirdi. Ama birkaç dakika sonra, Dördüncü Dua çanları çalmıştı ve dua, çalışma ve tekrar dua arasında bazen yeterli zaman olmuyordu.

Zuana'nın başrahibeyle görüşmesini izleyen yirmi dört saat içinde salgın daha fazla yayılmış ve yayıldıkça güçlenmeye başlamıştı. Hasta olan rahibelerden birinin ateşi ise tehlikeli bir biçimde yükselmekteydi. Manastırdaki konser ve tiyatro gösterisine birkaç hafta kalmıştı ve herkes Santa Caterina'daki rahibelerin konsere ya da tiyatro gösterisine katılamayacak ya da daha önemlisi seyircileri eğlendiremeyecek ve etkileyemeyecek olmasından korkuyordu.

Zuana ertesi sabah, ilaç hazırlama odasında başının ateş gibi yanmakta olduğunu görmezden gelerek mide bulantısını geçirmek için bir tutam zencefil kökü emiyordu. Hasta olduğu açıkça belliydi. Ama henüz çalışamayacak durumda değildi. Ya hastalık mikrobunun gücü onu yenecek ya da o, mikroba karşı direnecekti. Hangisinin üstün geleceğini merak ederek vakit

harcamanın anlamı yoktu. Hastalığa karşı savaşmanın yolunu bulmak daha önemliydi. Daha önce çeşitli vakalarda bütün bu belirtileri görmüştü. Hastalığın ciddiyeti ve ritmi yıllar içinde değişiyordu. Bir kış mevsiminde böyle bir mikrop erkenden ortaya çıkıp tarlalarda esen rüzgâr gibi hızla ama mahsulü sadece bükerek kırmadan gelip geçer, başka bir kış mevsiminde rutubet ve sisten beslenerek pis kokulu bir suyla şişene kadar bekler ve en çok en yaşlıları ya da vücutlarında nemli sıvılar[16] bulunanları etkiler, bunların bir kısmı da kendi balgamlarında boğulur. Bir sonraki yıl aynı hastalık su yerine sıcağı tercih eder, insanları aşağı çekmek yerine yakar.

Unutma, kontrol altına almak her zaman tedavi etmekten daha iyidir. Çünkü sen işe yarayan bir tedavi şekli bulduğun zaman hastalık genellikle yapacağını yapmıştır. Babası, hayatı boyunca, en öldürücü salgınlarda hastalığı atlatanlar ile salgına yenik düşüp ölen, aynı niteliklere sahip insanların yaşlarını ve bünyesel özelliklerini mukayese ederek notlar tutmuştu.

Zuana, yüksek ateşe karşı bir miktar nane ile sedefotu sirkesini karıştırırken, "Hepsi iyi hoş ama bir kere başladı mı, söylendiği gibi olmuyor," diye mırıldanıyordu.

Babası salgınlardan en çok başkalarının bakımını üstlenen kişilerin –anneler, doktorlar ve papazların– etkilendiği sonucuna varmıştı. Bu da şaşılacak bir şey değildi. Çünkü bu kişilerin hastalarla yakın temas halinde olmalarının yanı sıra Tanrı en sevecen olanları ve bu nedenle en çok sevdiklerini yanına almayı seçiyor olabilirdi. Ancak, Tanrı bu gibi salgınlarda, azizlik mertebesini

16 Hümoral Patoloji Teorisi, Antik Yunan ve Roma tıpçıları ve filozoflarınca insan bedenini oluşturan ve hastalıkların ilişkilendirildiği dört bedensel unsura (kan, sarı safra, kara safra ve balgam) dayalı tıp teorisi. Bu dört unsurdaki dengesizlik veya kirlilik hastalık sebebi olarak düşünülür. Bu teoriye göre nemli sıvılar sıcak ve soğuk olmak üzere kan ve balgamdır. (yay. n.)

hak edenler ile aynı sayıda günahkârı da yanına alıyordu. Bazıları şuruplar içerek hastalığa direnirken bazıları da sanki tedavi edici ilacı bünyelerinde barındırır gibi hiçbir tedbir almadıkları halde hastalığa yakalanmıyorlardı. Bir de her türlü tedbiri aldıkları halde hiç yararlanamayıp hastalananlar vardı.

Salgınların nedenlerine gelince bu nedenlerin sayısı hastalıkların sayısı kadar çoktu. *Zuana'nın* babası son yıllarında kendisini Verona'daki bir hekim meslektaşının –birçokları gibi çok eski bir teoriye dayanan– teorisine yakın hissediyordu. *Bu* hekim bu gibi hastalıkların havada bulunan ve giysiler ile diğer şeylere yapışan, vücuda girince de orada buldukları sağlıklı tohumlara saldırıp onları yenerek vücudun içindeki düşman güçlere dönüştüren kötücül tohumlar aracılığıyla yayıldıklarını iddia ediyordu. Ancak bunlar gözle görülemeyecek kadar küçükse, doktorlar onların nerede saklandığını, bazılarının niçin diğerlerinden daha tehlikeli olduğunu, onları her şeyi yakmadan nasıl yok edebileceğimizi nasıl anlayabilirdi? Bütün bunların cevabı yoktu ve ortaya yeni sorular çıkıyordu. Nihayet, sonuç aynıydı: Hastalık veba ya da çiçek olmadıkça, salgın hastalık bir süre sonra başka bir yere doğru uzaklaşıyor, ertesi yıl onun yerine bir öncekinden çok farklı olmayan başka bir hastalık, iki yıl sonra bir başkası ortaya çıkıyordu.

Zuana bu kadar yoğun bir çalışma içinde olduğu için bir bakıma şanslıydı. Çünkü böyle olmasa, *kendini* on altı yıl önce, kendi hayatının paramparça olmaya başladığı o kışı düşünürken bulabilirdi. O yıl hava sıcaklığı şubatın ilk günlerine kadar mevsim normallerinin üstünde seyretmiş ve babası artık yaşlı –yetmişin üstünde olduğu– ve eskisi kadar sınırsız bir enerjiye sa[illegible] dığı halde, hastalandığında hastalık [illegible] şıyor ve nefes alırken [illegible] kâh üşüyordu. [illegible]

ediyordu. Babası iki gün ateşler içinde yattıktan sonra iyileştiğini söyleyerek yataktan kalkmıştı. At gibi iştahlıydı.

Masada yemek yemişlerdi. Babası çorba içmiş, bir şişe iyi kalite Trebbiano şarabı eşliğinde kızarmış et yemişti. Daha sonra ateşin karşısında oturmuş, her zaman yaptıkları gibi kitap okumaya başlamışlardı. Babası, o günlerde sık sık yaptığı gibi, Vesalius'un yeni gelen kitaplarından birini okuyordu ve kendini iyice kaptırmıştı.

Her şey o kadar çabuk olmuştu ki Zuana tam olarak hatırlayamıyordu bile. Babasının, onu rahatsız eden ya da şaşırtan bir şey görmüş gibi nefesini hızla içine çektiğini duymuştu. Yaşlı adam son zamanlarda kendisinden daha genç meslektaşlarının, başlangıçta hayranlık duyduğu buluşları üzerinde düşünüyordu. Zuana onu bu kadar heyecanlandıran şeyin ne olduğunu görmek ya da sormak için kaldırdığında, onun yüzünü buruşturarak iki büklüm olup göğsünün üstüne düştüğünü görmüştü. Bir an ona sanki babası uyuya kalmış gibi gelmişti. O günlerde güzel bir akşam yemeği yedikten sonra kitap okurken ara sıra uykuya daldığı oluyordu. Ama şimdi ihtiyar adam yavaşça bir yana devrilip pat diye yere düşmüştü ve eli kitabın üstünden kayarken sayfayı da yırtmıştı. Bu o kadar yavaş olmuştu ki olayı mimlemek için zaman durmuş olabilirdi.

Babası yere düştüğü anda Zuana onun yanındaydı. Onu kaldırmaya çalışmış ve çığlıklar atarak uşaklardan yardım istemişti. Babasının ona öğrettiği her şeyi yapmış, yakasını gevşetmiş, ona adıyla seslenmiş –ihtiyar adamın vücudunun bir buğday çuvalı gibi ağır ve gevşek olmasına rağmen– yan çevirmiş, yarı açık ağzına sürahiden su dökmüştü. Ama görünüşe bakılırsa hiçlikle karşı karşıyaydı. O, babası ölmüştü. Ne bir hareket ne nefes ne de bir nabız belirtisi vardı. Hiçbir şey yoktu.

Sanki hayat, sorun çıkarmak, rahatsızlık vermek ya da bakım veya ilaçlara ihtiyaç duymak istemediği için onun bedeninden tek bir nefeste çıkıp gitmişti.

Daha sonra papaz geldiği zaman, babasının cesedi yerden kaldırılıp çalışma odasına taşınarak masanın üstüne konmuştu. Ev ağlaşan insanlar ve hizmetkârlarla doluydu. Zuana ise ağlayamayacak kadar şaşkındı. Masanın üstündeki kitaba bakmış ve onun göğüs kafesinin üstünde, ayrılmış olan altıncı cildin olduğunu görmüştü. Yırtık sayfada ise kanın kalbin sol tarafından sağ tarafına nasıl geçtiğini gösteren, parçalara ayrılmış bir kalp çizimi vardı. Büyük Galen'in bulguları ile Vesalius'un bıçağının kanıtladığı şeyler arasındaki çok açık çelişkiyi ortaya koyan bu bölüm babasını rahatsız etmişti. Daha sonra, Vesalius, Galen'in hatalı olduğunu açıkça söyleyecek kadar ileri gitmişti. Kan öyle hareket etmiyordu, çünkü kendisi kalbin duvarında kanın geçebileceği bir delik olmadığını gözleriyle görmüştü.

Yıllar sonra, bu haber kilisedeki ızgaraları aşarak Zuana'nın kulağına geldiğinde, o, babası kriz geçirdiğinde acaba bunu mu ya da yırtık sayfadaki ölü organ ile kendi hayati varlığının kaybı arasındaki ilişkinin basit bir olay olduğunu mu düşünüyordu, o sayfayı orada, kızının bu ölümü daha iyi anlaması için özellikle mi bırakmıştı diye merak etmişti. Onun kalbinin susmasıyla, sesiyle birlikte henüz yazmadığı büyük tecrübelerinin birikimine kadar her şey kesin olarak susmuş ve sonsuza dek kaybolmuştu.

Hemen kalk, Faustina.

Tanrı'ya şükürler olsun, babasının sesinin yankısı geri dönmüştü.

Yeterince yas tuttun, oysa yapılması gereken işler var.

Babası haklıydı. Sonsuza dek yas tutamazdı ve yapılması gereken şeyler vardı. Papaz son dualarını yapmadan bekleme

odalarında akbabaların kanat çırpmaları duyulmaya başlamıştı. Zuana eğer ağlamaya hemen son vermezse, babasının en değerli kitaplarının raflardan kayıp gitmeye başladığını ya da kâğıtlarının öğretmenler veya ölüye saygılarını sunmak ve babasına saklaması için verdikleri bazı şeyleri almak için gelen hırslı öğrenciler tarafından karıştırıldığını nasıl fark edebilirdi? Sarayla yakın ilişkileri olan bir doktor, başkalarının doldurmak için beklediği bir boşluk bırakmıştı. Zaten hangi genç kadın şifalı otlar ve ilaçlarla ilgili kitapları çeyizine dâhil etmek isterdi?

Bu konudaki asıl görüşmeler cenazeden bir süre sonra, Zuana manastıra gitmek için evden ayrılmadan birkaç gün önce mutfakta çalışan kız korkunç mide krampları ve baş ağrıları geçirmeye ve ağrıların şiddetinden kusmaya başlayınca başladı. Bu, uzun boylu, çok zayıf, taşralı bir kızdı. Boyunun hızla uzadığı bir yaştaydı. Zuana onu bulduğunda o kadar acı çekiyordu ki doğrulup neresinin ağrıdığını gösterememişti.

Genç kız, onun yanına çömelirken babası kulağına: "Haydi! Sana öğrettiğim her şeyi bu kadar çabuk mu unuttun?" diyordu.

Zuana o kadar sinirliydi ki kızın nabzına bakarken titriyordu. Nabzını bileğinde bulamayınca kızın boynuna, kulağının arkasına, babasının öğrettiği yere uzandı ve orada buldu. Kızın kalbi hızlı atıyordu ama tehlikeyi işaret edecek kadar hızlı değildi. Baş ağrısını geçirmek için güvercin otu yapraklarını sirkeye batırarak kıza bir başlık hazırlayıp alnına sardı. Sonra, midesindeki ağrıyı durdurmak ya da sakinleştirmek için fesleğen suyuyla konyak içirdi. Yatsa da uyuyamayacağını bildiği için, geceyi, inleyerek çırpınmakta olan kızın başında oturarak geçirdi.

Şafak sökmeden hemen önce, dirilerden çok ölülere uygun olan o saatte, babası, Eee? dedi. Şimdi ne düşünüyorsun bakalım?

Zuana elini kızın alnına koydu. "Ateşi düşmüş; ama kramplar devam ediyor. Eğer zehirlendiyse, şu ana kadar bağırsakları boşalmalıydı. Belki bağırsaklarda ne varsa çıkması için ona biraz daha konyak içirmeliyim."

"Belki. Ama ya orada dışarı çıkacak bir şey yoksa?"

"Ama bir şey var. Kesin bir hassasiyet hissediyorum."

"Nerede? Göster."

Zuana ellerini kızın vücudunu örten ince giysinin üstüne koydu ve yavaşça midesinden kasık kemiğine doğru kaydırmaya başladı. Ama, aslında hassasiyetin nerede olduğunu bilmiyordu. Çünkü bir kadının iç organlarını gravürlerde görmüştü ama canlı bir bedene ilk kez dokunuyordu.

"Burada."

Babası artık susmuştu.

Genç kız, basınç ve acıya tepki vererek inledi. Ve o anda, Zuana, kızın ince giysisinin altında, tombul tomurcuklara benzeyen, yeni çıkan memelerini gördü.Yatağın yanından kalkıp çalışma odasına gitti ve bir torba kuru nane ile engerekotu yaprakları alıp, onları sıcak su ve şarapla karıştırdı. Saçmalamıştı! Babasının onunla konuşmayı niçin kestiği açıkça belliydi.

Yatağın yanına gelince, kızın karışımı ağır ağır içebilmesi için, onun doğrulmasına yardım etti.

"Ahhh, ölüyorum."

Zuana,

"Hayır, ölmüyorsun." dedi. "Sorun şu ki büyüyorsun." Ertesi sabah, kızın idrarında siyah renkli küçük kan pıhtıları vardı. Bir süre sonra da kolayca tanınabilecek bir aybaşı kanaması başladı. "Anlamalıydım." Zuana, odasında, soyunamayacak kadar yorgundu. "Nasıl anlamadım? Çok basitti."

Kimi zaman, en güç olan basit olanı anlamaktır. Bu yüzden, sorular sormaya ve araştırmaya devam etmemiz gerekir.

Zuana'nın içinden, belki bir annem olsaydı, demek geldi; ama şimdi bunu düşünecek olsa hem annesini hem de babasını kaybettiğini kabul etmek zorunda kalacaktı.

Yeterince iyi bir iş çıkardın. Şimdi yatağına yat, Faustina. Senin de hastan kadar uykuya ihtiyacın var.

"Hayır! Gitme. Lütfen gitme."

Endişelenme. Bana ihtiyacın olduğu zaman burada olacağım.

"Benedicta!" İlaç hazırlama odasında, Zuana'nın arkasından gelen bu ses gerçekti.

Zuana o kadar hızlı döndü ki başı dönmeye başladı ve düşmemek için toparlanmak zorunda kaldı. Rahibe adayları sorumlusu Umiliana hemen hemen tam arkasında duruyordu. Kış rüzgârlarının etkisiyle tombul yanakları kızarmış ve kılcal damarları ortaya çıkmıştı.

"Tanrıya şükürler olsun." Umiliana yüksek sesle kendi kendine konuşuyor olabilir miydi? Kesinlikle hayır.

"Sizi rahatsız ediyor muyum, hemşire?" Yaşlı kadın durakladı. "Sesler duydum."

"Hayır. Hayır, ben..." Zuana kekeliyordu. Ne kadar ve ne işittiğinden emin değildi. "Ben... Dua ediyordum. Bir sorun mu var?"

"Ders sırasında bir rahibe adayı hastalandı."

"Kim?"

"Angelica."

"Angelica mı? Onun ciğerlerinde sorun var."

"Tanrı ona o şekilde acı çektirmeyi seçmiş. Ama genç kız bunu iyi taşıyor."

"Onun... Onun yanına geleyim." Ona verecek bir ilaç bulmak ister gibi tekrar ilaç hazırlama odasına döndü; ama bu, başının yine dönmesine neden oldu.

"Sizin yerinizde olsam endişelenmezdim. Angelica bir süre için iyileşti. Onu dua etmesi için küçük kiliseye gönderdim."

Ama Zuana salgın hastalığın astım ile birleşebileceğini ve kız nefes almakta zorlanırsa ne yapacaklarını düşünüyordu. "Dinlense daha iyi olurdu."

"Ne? Ve kilisede daha da az kişi mi olsun?"

Zuana tereddüt ediyordu. Tartışmanın kimseye yararı olmayacaktı. "Sadece, bu hastalığın kalabalık yerlerde daha çabuk yayıldığını söylemek istedim."

"Bunu ben de duydum. Ama manastırın birinci derecede önemli olan çıkarı söz konusu olduğunda, neyin daha *önemli* olduğu konusunda bir anlaşmazlık var."

Zuana rahibe adayları sorumlusunun bakışlarının kendi yüzünden, arkasındaki çalışma masasının üstünde duran kitaplara ve gövdesinin üst kısmının ve solunum sisteminin yanında açıklamalar bulunan gravürlere kaydığını gördü. Umiliana'nın bunları büyük bir dikkatle incelediğini gördü. Rahibe adaylarının onu niçin bu kadar korkunç bulduklarında şaşıracak bir şey yoktu. Anlaşılan, Umailiana'nın ister ruhun içinde ister dışında olsun fark etmediği çok az şey vardı.

"İlginç dua kitapları kullanıyorsunuz, hemşire."

"Bunlar bazı kayıtlar. Verona'lı bir hekime ait. Kendisi, şu anda bizim mücadele etmekte olduğumuz hastalığa benzer bir grip üzerinde çalışmalar yapmış."

"Nedenini biliyor muymuş?"

Zuana düşünüyor ve rahibe adayları sorumlusunun kendisini revirde daha önce ziyaret ettiğini hatırlayamıyordu? Kesinlikle burada işi yoktu. Bir rahibe adayının hastalandığı haberini bir devşirmeyle kolayca gönderebilirdi.

"Bu konuda bir fikri varmış, evet."

"Hastalığın nedeni neymiş?"

"Hastalığın *semina morborum*la[17] bağlantılı olduğunu düşünüyordu."

"*Semina morborum* mu? Yani, kötü tohumlar, öyle mi? Ne yani... Onlar topraktan mı geliyor?"

"Hayır. Çevremizde yaşıyorlar. Havada."

"Nerede?" Şimdi Umiliana çevresine öyle saf bir telaşla bakıyordu ki Zuana onun tavrında en küçük bir alaycılık göremiyordu.

"Onlar cisimsiz olduğu için gözle görülemezler."

"O halde nasıl ortaya çıkıyorlar?"

"Onlar doğanın içinde var." Zuana bunu söylerken, şu anda kendisini ne kadar hasta hissettiğini fark etti.

"O halde, onları Tanrı mı yaratmış? Peki, onları yaradılışın kaçıncı gününde yaratmış?"

"Belli bir gün olduğunu sanmıyorum." Belki, alnına sirke ve sedefotu suyuna batmış bir bez koymak hasta kıza iyi gelebilirdi. "Büyük Aziz Augustinus'un kitaplarında da aynı şey var." Umiliana gider gitmez bir karışım daha hazırlayacaktı. "Belki iyi anlatamadım."

Ama anlaşılan rahibe adayları sorumlusunun gitmeye niyeti yoktu. "Eh, ben sıradan bir rahibeyim. Bu konularda sizin

17 (Lat.) Vücuda dışarıdan giren kötü tohumlar. (ç. n.)

aldığınız... eğitimi almadım." Umiliana durakladı. "Ama böyle şeylerin niçin olduğu konusunda başka bir fikrim var. Elbette, benim düşüncem sizinki kadar modern değil."

Bunu söylerken görevinin tartışmak olmadığını göstermek ister gibi gülümsedi. Ancak ne hissettiğini anlamak mümkün değildi. Çünkü gülümserken gözleri elmacık kemiklerinin içine kaçıyordu.

Zuana masaya dayandı.

"Sizi rahatsız etmediğimden emin misiniz? Manastırın çıkarları tehlikede olmasa bunu yapmazdım."

Zuana kumu aşağı doğru akıtarak çalışma saatinin sonuna doğru yaklaşıldığını haber veren kum saatine baktı. Eğer rahibe adayları sorumlusu buraya sadece Tanrı'nın tıptaki yerini sorgulamaya geldiyse, bunu rahibeler meclisinde yapabilirdi. Bu konularda ilk tartışmaları olmazdı. Üstelik mecliste tribünlere oynayabilirdi.

"Hayır, beni hiç rahatsız etmiyorsunuz. Lütfen, sizi dinlemeyi çok isterim."

Umiliana özel bir şey paylaşmak isteyenlerin yaptığı gibi ona doğru bir adım attı. Bakışları Zuana'nın başının üstünden, arkasındaki şişelere ve kaplara kaydı. Zuana ilaçlarım, diye düşündü, sonra toparlandı. Rahibe adayları sorumlusunun onlara bir kez bile ihtiyacı olmamıştı. Ağrılarını, rahatsızlıklarını kendine saklardı. Eğer bu güçlü olmaksa, başkalarının çektikleri acılar zayıflık mı sayılırdı? Umilia'nın bakışları yine Zuana'nın gözlerini buldu. Burada bir şeyler olduğu kesindi. Zuana dikkatli olmalıydı. Odaklanmaya çalıştı.

"Bana öyle geliyor ki Tanrı bu tür salgın hastalıkları bir amaç için kullanır. Onları kendisine gerektiği gibi ibadet edilmediğini hissettiği kişilere ve yerlere gönderir."

Şimdi yüzleri birbirine yakındı. Zuana, "Tohumlar içimde güç kazanıyorsa, onları *Umiliana*'nın yüzüne üflememeye dikkat etmeliyim," diye düşündü. Yan tarafa baktı. "Evet. Eh, bu da... Bu da doğru olabilir."

"Ah, demek bunun siz de farkındasınız, öyle mi?"

"Neyin?"

"Tanrı'nın Santa Caterina konusundaki duygularının. Burada olup bitenler ve manastırın geçirdiği değişim konusunda."

"Değişim mi? Ben... Ben bundan emin değilim."

"O gece, Rahibe Imbersaga öldüğünde bir şey hissetmediniz mi?"

Zuana, o gece, kesinlikle bir şeyler hissetmişti. "Ben... Ben, O'nun yüce sevgisini, Rahibe Imbersaga'nın acılarına son vermeyi uygun bulduğunu hissetmiştim."

"Ah evet, doğru. Ama daha fazlası da var. Tanrı'nın onu yanına alışının, Santa Caterina hakkındaki hislerinin bir işareti olduğunu hissetmediniz mi? Böyle temiz bir ruhun O'nun himayesi altında daha mutlu olacağını?" Umiliana hafifçe geri çekildi. "O gece çok üzüntülüydünüz, Rahibe Zuana. Bunu anlamıştım. Yıllardır sizi böyle görmemiştim, diyebilirim."

"Ben... Ben... Evet." Zuana, ne diyeceğini bilemediği için birden susmuştu.

Bir ipek *yumağı* kadar pürüzsüz bir ruh. Bunlar, Santa Caterina'nın rahibe adayları sorumlusu için destekçilerinin söylediği sözlerdi. Ama başkaları buna ek olarak onun bir kürdan kadar sivri olduğunu söyleyebilirdi. Evet, Zuana o gece acı çekmişti, ama bu, hissettiklerinden çok hissedemediklerinden kaynaklanıyordu. Tanrı gerçekten kendisine değil de Umiliana'ya mı konuşmuştu? Bu konuda anlaşılmayacak bir şey yoktu, fakat

duyduğu kederde tatlı bir yoğunluk vardı. Bunda da belirsiz bir şey yoktu ve genç rahibenin acılarından kurtulmayı hak ettiği kesindi. Ama bu, Zuana'nın herhangi bir şey fark etmeyi hak etmediğini mi gösteriyordu?

Zuana büyüyen sessizliği fark ediyor, Umiliana'nın yoğunlaşan dikkati karşısında terlediğini hissediyordu. İnatla, benim işim manastır siyasetiyle uğraşmak değil bitkilere bakmak ve acıları dindirmektir, diye düşünüyordu. Başrahibe burada olsa, özellikle de manastırın huzuru tehlikedeyken ne söylemek gerektiğini bilirdi. Anlaşılan, kendisinin bir şeyler söylemesi gerekiyordu.

Hımm, demek ki sorun genç ruhlardı. Herkes, son olay bir yana, bir süredir bunun Umiliana için bir üzüntü kaynağı olduğunu biliyordu. "Eğer genç rahibe adayı Serafina'dan söz ediyorsanız." Ne söyleyeceğinden emin olmadığı için bir an durakladı. "Sizin yardımınızla –ve Tanrı'nın müziğiyle– yavaş yavaş yolunu bulduğunu düşünüyorum."

"Öyle mi? Ben o kadar emin değilim. Bence Tanrı ona sesleniyor ama artık o, sesini, kulaklarını Tanrı'ya kapatmak için kullanıyor. Ama niçin olmasın? Son zamanlarda Santa Caterina sesleri dua için değil kâr etmek için eğitmekle ilgileniyor. Belki siz eskiyi hatırlamadığınız için bunu görmüyorsunuz ama bir zamanlar burası büyük bir dindarlığın söz konusu olduğu bir manastırdı. Rahibe adayları bunu çevrelerinde her an hissederlerdi. Sabah İbadeti sırasında melekler Rahibe Agnesina'yı kollarıyla sarardı, Rahibe Magdalena'nın yaralarından kanlar akması için kilisede ellerini açması yeterdi. Ama o, odasına kapatılıp unutuldu." Rahibe Umiliana durakladı. "Ama ben, Tanrı'nın hâlâ *ona* geldiğine inanıyorum. Gelmiyor mu?"

Ah! Anlaşılan, rahibe adaylarının bile dedikodunun gücüne karşı bağışıklığı yoktu. Zuana bu da kesinlikle bir tür salgın

diye düşündü. Söylenen sözlerin tekrarlanmaya ihtiyacı yoktu. Onlar telaffuz edildikleri anda, boşlukta görünmeden, cisimsiz olarak yol alıp güç kazanabilirlerdi. Birden dünyayı meleklerin gördüğü gibi gözle görülmeyen, iyi ve kötü maddelerle dolu bir yer olarak gördü. Bütün bunlar kaçıncı günde yaratılmıştı? Keşke babası burada olsaydı da ona sorabilseydi. Ama şu anda sorun bu değildi. Şu anda konu Rahibe Magdalena ve onun ruhsal aşkınlığıydı. Gerçekten bu konu hakkında mı konuşuyorlardı? Rahibe adaylarının dindar sorumlusu daha büyük bir balık tutmak için manastırın durumunu yem olarak kullanıyor olabilir miydi? Böyle bir kurnazlık ona yakışmazmış gibi görünüyordu.

Tanrıya şükürler olsun ki Zuana bu tehlikeden uzaktı. İtaati sorgulamamak bir rahibenin amaçlayabileceği en büyük disiplindi. Başrahibenin emirleri bizzat Tanrı'nın emirleriydi.

"Onu son ziyaret ettiğimde, sevgili hemşiremiz odasında sessizce yatıyordu."

Bir an için, buna inanmadığı Umiliana'nın gözlerinden o kadar belli oldu ki Zuana şaşırdı. Rahibenin tombul yanaklarından aşağı gözyaşları akmaya başlayınca şaşkınlığı daha da arttı.

"Ah, ah, sizin iyi bir ruhunuz olduğunu biliyorum, Rahibe Zuana. Bunu hastaları tedavi edişinizden anlıyorum. Efendimiz İsa Mesih de şifacıydı. İşinizde başarılı olmanızı sağlayan bu yeteneği de size o verdi. Ama sanırım biz, onun yüce sevgisini dua yoluyla bulmak konusunda eğitmeyerek size haksızlık ettik. Sorumlu olduğum bir rahibe adayı olmanız için pek çok şey verirdim."

Zuana, "Bunu ben de isterdim." dedi. Birden, bu sözlerin şu anda alnı kadar sıcak olan kalbinden kopup geldiğini hissetmişti. Hatta olduğu yerde hafifçe sallandığı bile söylenebilirdi.

"İyi misiniz, hemşire?"

"Ah, evet, iyiyim. Şey... Sadece, hastalarla ilgili olarak yapmam gereken pek çok şey var."

Umiliana daha neler söylemesi gerektiğini düşünür gibi Zuana'yı ciddi bir tavırla inceliyordu. Şimdi gözyaşları ağzının çevresindeki derin çizgilere ulaşmış, çenesinin açık gözeneklerine doğru akıyordu. Zuana, bu gözyaşlarını büyülenmiş gibi seyretmekteydi. Umiliana çok güzel ve de çok çirkindi. Rahibe Scholastica, İsa'nın doğumuyla ilgili bir *oyun* sahneleyecek olsa rahibe adayları sorumlusu kesinlikle, kurumuş rahmi Tanrı tarafından doldurulan Elizabeth rolünü oynardı.

Zuana tekrar, "Yeter, yeter işime bakmalıyım," diye düşündü.

"Çalışma saatinizde sizi meşgul ediyorum. Tanrı'nın size başka şeyler için ihtiyacı var." Yaşlı rahibe geriye doğru bir adım attı ama bakışları Zuana'nın üstündeydi. "Aramızda geçen bu konuşma için size teşekkür ederim. Her zaman dualarımda varsınız. Umarım sizi fazla rahatsız etmedim."

"Hayır, hiç etmediniz. Kısa bir süre sonra Angelica'nın yanına geleceğim."

Zuana, eliyle ona kapıyı gösterir gibi bir hareket yapar. "Endişelenmeyin. Size ihtiyaç olursa haber veririm. Eğer dualar işe yaramazsa. Tanrı sizinle olsun, Rahibe Zuana. Siz, Tanrı için değerlisiniz ve O sizin ruhsal yolculuğunuzu izliyor."

"Ve sizinle olsun, Rahibe Umiliana."

22



Zuana, yalnız kalır kalmaz sirke ile sedefotu suyunu karıştırdı, sonra, yeni bir konyak ve fesleğen karışımı hazırlamaya başladı. Hasta olduğunu biliyordu ama çalışma saatini tamamlamaya kararlıydı.

On iki, on üç yıl içinde, bu odada, bu şifalı ilaçlardan kaç tane hazırlamıştı? Daha kaç tane hazırlayacaktı? Ona ayrılan zaman ne kadardı? Beş mi, elli beş mi? O kadar uzun yaşayan rahibelerin olduğu kesindi. Hatta altmış... Altmış yıl yaşayan. Zamanı âdeta bir ağırlık olarak düşünüyordu. Bir yanında tuz torbaları halinde yıllar, diğer yanında iyi işler ve dua olan bir dizi terazi görüyordu. Belki iki taraf uyum içinde olunca Zuana hazır olacaktı, ama insan iyiliği nasıl ölçerdi? Bunun ölçüsü kesinlikle yoktu. Dua ve özveriyle geçen günler, bitkileri sulayarak ya da şifalı şuruplar hazırlayarak geçen günlerden mutlaka daha değerliydi. Belki de, sonuçta, önemli olan denge değil bir tarafın diğerinin lehine ödün vermesi olabilir miydi?

Zuana, bunun, zaten bildiği fakat unuttuğu bir şey olup olmadığını merak ediyordu. Çünkü son derece tuhaf hisler içindeydi. Öte yandan, son zamanlarda, gelişmesinin çok yavaş olduğu düşüncesinden kurtulamıyordu. Tanrı, Rahibe Imbersaga'yı yanına

aldığında, o henüz yirmi iki yaşındaydı. Görünüşte herhangi bir rahibeden farksız, gerçekte oldukça sıradan biriydi. Bu durumda Tanrı yanına almak için niçin onu seçmişti? Yoksa seçilmesinin nedeni çok sıradan oluşu muydu?

Seçilmişlik. Şu günlerde bu kelimenin kendisi bile leş kokuyordu. Tanrı'nın kurallarını tanımayan din düşmanları, Tanrı'nın bazılarını seçip bazılarını seçmediğine ve onun seçiminin iyi işlerle geçen bir hayattan ya da ruhunuz için dua eden rahibelerle dolu bir manastırdan daha önemli olduğuna inanıyorlardı. Bu tür düşünceleri yüzünden elbette sonsuz ateşte yanacaklardı ama cehennem artık tıka basa dolu olmalıydı. Çünkü salgın, havada ilerleyen başka bir tür kötülük gibi dağları, denizleri ve sınırları aşıp köyleri, üniversiteleri, şehirleri, hatta soyluları ve prensleri alıp götürüyordu. Gerçek bir kilisenin cemaati için bu kadar endişelenmesinde şaşıracak bir şey yoktu. Başrahibe ne demişti? *Mektup yazmanın bile, "huzurumuzu bozmayacak şekilde" olmak üzere kısıtlanacağı konusunda söylentiler var.* Ama bunu nasıl yapabilirlerdi? Böyle zorunlu bir tecrit mutlaka başka çeşit bir hastalığa neden olurdu.

Zuana fesleğen ile konyağı karıştırmayı henüz bitirmeden ayak sesleri duyup döndü ve elinde bir paketle kapı eşiğinde duran, adını hatırlayamadığı genç bir devşirmeyle karşılaştı.

"Ben... Madonna Chiara bunu size yolladı."

Genç kız tereddüt ederek öne doğru birkaç adım attı. Manastır hayatı onun için yeniydi ve çılgın kocakarıların kaldığı revir, ona göre manastırın en tuhaf yeriydi. Kırmızı yüzlü, sürekli terleyen, revir sorumlusu rahibe ise birdenbire ona burada kalanların en çılgını gibi görünmüştü. Zuana elini uzattı ama genç kız onun yanından geçerek paketi çalışma masasının üstüne bıraktı ve hızla uzaklaşırken masaya çarptı.

Paketin üstünde piskoposun mührü vardı ama açılmıştı. Başrahibe paketin içeriğini kontrol etmiş olmalıydı. Kuşkusuz, piskopos hazretleri değerli kardeşlerine yardımseverlikleri için teşekkür eden tumturaklı bir mesaj ve kendisine gösterdikleri iyilik karşılığında armağan olarak kırmızı boya göndermiş olmalıydı. Kumaşa sarılmış, çuval bezinden küçük bir torba vardı. Zuana onu hemen avucuna alıp tarttı. On gram, belki de biraz daha fazlaydı. Bu miktar, Zuana'nın bir kenara ayırdığıyla birlikte hem mutfak hem de revir için yeterli olacaktı. Torbanın bağlarını açıp burnuna yaklaştırdı. Çok uzak bir yerde, çok sıcakta yetişmiş ve kurutulmuş şeylere özgü, kuru bir kokusu vardı. Buraya gelmek için ne kadar yol kat etmiş olmalıydı? Dikkatle küçük bir miktar boyayı avucuna koydu. Küçük granüller koyu gri renkteydi. Böyle barut gibi bir renk olacakları insanın asla aklına gelmezdi. Halk arasında ona kırmızı altın deniyordu. Onun hakkında pek az şey biliyor, bildikleri babasının kitaplarının birinden, ordunun peşine takılıp oraya gitmiş olan bir doktor tarafından yazılan Yeni İspanya tarihinden geliyordu. Doktor bu boyanın çölde yetişen bir kaktüsten çıkan solucanlardan yapıldığını, orada yaşayanların Cennet'i ve İsa Mesih'i hiç duymadıklarını ama yaptıkları boyanın O'nun kanını, onlar için, o gün dökülmüş gibi kıpkırmızıya boyadığını anlatıyordu. Kitapta hem yumuşak hem de dikenli olan bu bitkinin bir çizimi vardı, ama onu yetiştiren adamların resmi olmadığı için Zuana onların neye benzediğini hayalinde canlandırmak zorundaydı. Başka yerlerde gördüğü resimlerdeki gibi çıplak, derileri boyalı ve dudakları birer tabak gibi havaya uzanan insanlar olmalıydılar.

Zuana böyle şeyler düşünerek bile tevazu kuralını çiğnediği için endişeleniyor ve bunun yerine, Tanrı'nın misyoner babaları sayesinde, bu kadınların ve erkeklerin artık İsa Mesih'i bulmuş olduklarını düşünüyordu. Bunlardan bazılarının rahibe ve papaz

olarak kiliseye alındıklarını bile duymuştu. Böylece Tanrı'nın yüceliği, karanlık, özellikle de doğanın değişik bir harikalar prizması yarattığı yerlere ışık getiriyordu. Bu harikalardan birini görmek için neler vermezdi?

Ah, bu hastalık çılgınca şeyler düşünmesine neden oluyordu. Avucundaki granüllerin kenarlarının kendi terinden nemlendiğini ve siyah bir iz bıraktıklarını gördü, diğer eliyle alnını sıvazladığı zaman da onun ateş gibi yandığını hissetti.

Acaba, Karmin'i kullanmayı düşündünüz mü, diye merak ettim.

Elbette düşünmüştü. *Ateş düşürmek için alınmalıdır.* Babasının notları böyle diyordu. Zuana onun böyle bir teoriden yazıda bahsettiğini hatırlıyordu ama boyayı hiç ele geçiremediği için hiçbir ölçü vermemişti. Bu nedenle, Zuana'nın onun ne kadarının fazla olacağını ya da ağızdan alındığında fazlanın ne anlama gelebileceğini bilmesi mümkün değildi.

Babasının eline fırsat geçse ne yapacağını çok iyi biliyordu. *Böyle bir deney konusunda bilmemiz gereken şudur: Fazla tedbirli olmak olumlu bir hatadır ve daima her adımı not ediniz. O zaman, tekrar baktığınızda deneyin gidişatını güvenli olarak görebilirsiniz.*

Babasının sesi şimdi kulağına o kadar yakındı ki Zuana onun nerede durduğunu görmek için başını çevirdi. Ancak çok hızlı hareket ettiği için görüşü buğulandı. Kendi kendine, tahmin ettiğimden daha fazla hastayım, dedi. Bunu yaparken dikkatli olmalıyım.

Yavaş hareket ediyordu. Yan tarafında duran defteri açıktı. Yeni bir başlık açmış, tarih ve saati yazmıştı. Bir parça granülü ölçerek toprak bir çanağa koyduktan sonra geri kalanı kaldırıp sarıp sarmaladı ve öğleden sonra Rahibe Federica'ya vermek üzere bir çekmeceye koydu. Sonra, bir ölçü sıcak su alarak yavaş yavaş granüllere karıştırmaya başladı. Bu arada, miktarları defterine

not ediyordu. Çanağın içindeki sıvının rengi çok koyuydu ve ne renk vereceğini anlamak mümkün değildi. Zuana'nın aklına bunun çok güçlü olduğu geldi ama çalışma saati bitmek üzereydi ve bunu denemek için zaman ayırmak istiyorsa, en iyisi bunu şimdi yapmaktı. Ancak, ateşi o kadar yüksekti ki kendisi için en iyisinin ne olup olmadığına karar verecek durumda değildi. Bu, aklına gelmiyordu.

Birkaç yudum aldı. Su çok sıcaktı ve karışımın tadı acıydı. Birden karşısındaki raflarda bir tuhaflık olduğunu hissetti. Sanki bir şey yanlış yere konmuştu ya da eksikti ama bunun ne olduğunu anlayamıyor, başı dönüyordu. Geri kalan sıvıyı içerken bunun da dudaklarını badem ezmesinden yapılmış çilekler gibi boyayıp boyamayacağını, eğer boyarsa, öğle duasında karşısında oturan Rahibe Umiliana'nın onun bu yeni makyajına ne anlam vereceğini merak etti.

Son günlerde koro rahibelerinin birçoğu yatağa düşmüş olduğundan, Rahibe Zuana'nın kiliseye gelmeyişi hemen dikkati çekmedi. Herkes yerine oturup ibadet başladıktan sonra başrahibe cemaati sayıp Rahibe Ysbeta'nın iyileşip –solgun ama belirgin biçimde sağlıklı olarak– geri döndüğünü fark ettikten sonra, gözleri, onu bakışlarıyla tebrik etmek için revir şefini aradı ve Zuana'nın kilisede olmadığını o zaman anladı.

En tatlı sesli, en tatlı soluklu koro rahibeleri arasında oturan Serafina söylediği ilahiler ile hâlâ başdevşirmenin odasına nasıl gireceği konusunda mücadele veren kendi düşünceleri arasında sıkışıp kaldığından Zuana'nın yokluğunu daha sonra fark etti. Ancak, gözü, ikinci sıranın sonundaki boşluğa takılınca ne olduğunu hemen tahmin etti. Onun yokluğunu başka kimlerin fark ettiğini anlamak için belli etmemeye çalışarak etrafa göz gezdirdi.

Ama başrahibe gözlerini haça dikmişti ve o anda cemaatinden habersiz görünüyordu.

İbadet sona erince, Serafina diğerleriyle beraber kiliseden avluya çıktı ve diğerleri odalarına dağılırken orada oyalandı. Öğle ibadetini kişisel dua saati izlerdi. Genç kızın yeni benimsediği itaatkâr tavır göz önüne alınırsa, bu aşamada itaatsizlikle suçlanması uygun olmazdı. Ama Zuana'ya borçlu olduğu birçok şey arasında, onun ekmek ve suyla beslenme cezasına çarptırılmasına neden olacak bir konuda susmayı tercih etmiş olması da vardı. Zaten revir sorumlusu hastaydı ve bunun bir an önce bilinmesinde yarar vardı.

Revirde, Rahibe Clementia derin bir uykuya dalmıştı. Horlaması, aralıklı hırıltılar olarak odada yankılanıyordu. Birkaç dakika sonra, başrahibe içeri girdiğinde ve topukları zemindeki taşlar üzerinde tıkırtılar çıkartarak yatakların arasında hızla dolaştığında bile uyanmadı.

Madonna Chiara ilaç hazırlama odasının kapısını açtığı zaman karşılaştığı görüntü, ona sorumlu olduğu rahibelerden herhangi birinin itaatsizliğini gördüğünde hemen not etmesi gerektiğini bile unutturdu. Odanın ortasında, rahibe adayı Serafina yerde baygın yatan ve ağzından kan gelmekte olan revir şefinin başına çömelmişti.

23



Bir süredir, zaman sanki şeklini değiştirmiş, ağır bir cisim olmaktan çıkıp sıvıya dönüşmüş, bazıları için diğerleri için olduğundan daha hızlı, Serafina içinse herkes için olduğundan daha hızlı akıyordu. Öyle ki çevresindeki dünyanın yalpalamayıp sarsılmasına rağmen, gözlerini ilerideki ufka dikerek son derece güçlü ve rahatça, zamanın akışını kafasında beklenti ve tepkiyle tartıştığı bazı anlarda, esenliğinde Tanrı'nın rolü olduğunu düşünüyordu.

"Ne oldu?" Başrahibenin sesinde her zamanki kadife tını yoktu. "Rahibe Zuana... Beni duyabiliyor musunuz?"

"Bayılmış. Ateşten."

"Ama kan... Kana bak."

"Bence... Bence kusmuş."

"İçinde bir yara olmalı." Başrahibe parmaklarıyla Zuana'nın dudaklarına yakın bir yere dokudu ve parmakları kıpkırmızı kana benzer bir renge boyandı. "Onu yatağa yatırmalıyız. Bana yardım et."

Serafina ise yerdeki sıvıya dokunduğu için aynı renge boyanan kendi eline bakmaktaydı. Hemen ayağa kalkıp çalışma masasının

yanına gitti. Tek tek her şeye, yan taraftaki boş şişeye –demek bundan Zuana'da vardı!– onun yanındaki toprak çanağa, çanağın içindeki koyu renk karışıma ve oracıkta duran deftere baktı. Defterdeki son satır zamanla ilgiliydi: "Dördüncü Dua'dan yarım saat önce." Bunu bazı sayılar izliyordu, fakat okunamayacak kadar küçük yazılmışlardı. Temiz parmağıyla çanağın içindeki kalıntıya dokundu. Parmağı koyu kızıla boyanmıştı. Onu diline dokundurunca yüzünü buruşturarak yerde yatan Zuana'ya ve çevresindeki kırmızı lekelere baktı. İnsan bilmese, onun kendi kanından oluşan bir gölün içinde ölmekte olduğunu zannederdi.

"Ne yapıyorsun, çocuk? Ya bana yardım et ya da hemen bir devşirme çağır."

Serafina, kendisini, başrahibeye dönüp ağzını açarak kanlı dilini bir yılan gibi ona doğru uzatırken hayal etti; ama bunun yerine, leğenin başına koşup bir bez bularak onu içinde naneli sirke bulunan çanağa batırdı. Zuana, bayıldığında onları karıştırıyor olmalıydı. Genç kız tekrar yere çömelerek ıslak bezi Zuana'nın alnına koydu.

"Delirdin mi?" Madonna Chiara, bezi almak için elini uzattı. "Bunun yararı yok. O, ölümcül bir kanama geçiriyor."

"Hayır, Sayın Başrahibe. Bence öyle değil." Serafina bunu söylerken sesinin başrahibenin sesine göre çok daha sakin olduğunu fark etti. "Bana kalırsa bir miktar grana yutmuş ve midesi bozuk olduğu için bu ona dokunmuş."

"Grana mı?"

"Karmin. Piskoposun gönderdiği boyadan yapılan bir ilaç. Ondan bahsetmiş, ateş düşürmeye yarayabileceğini söylemişti. Bakın... Onun dudaklarını bu karışım boyamış."

Başrahibe onun ne demek istediğini şimdi anlamıştı. Piskopos hazretlerinden gelen pusulayı, manastırın bütün bağışçılarından

gelen mektupları sakladığı deri kaplı defterin arasına koyduğunu, sonra, paketi beklediğini bildiği Zuana'ya gönderdiğini hatırladı. "Ah, önce kendinde denemiş!" dedi. Çünkü revir görevlisinin huyunu elbette herkesten iyi biliyordu. "Bunun ne kadar süreceğini ya da ne zarar verebileceğini biliyor muyuz?"

"Hayır ama sanırım kendisi biliyor olmalı. Yoksa denemezdi..." Genç kız sözünü yarıda bıraktı. "Zaten, hâlâ ateşi var. Naneli sirke ona iyi gelecek."

Başrahibe elini Zuana'nın yüzünden çekti. Kız haklıydı. Zuana'nın yüzü kızarmıştı ama rahat görünüyor, kan kusmuş birine benzemiyordu. Chiara doğruldu. Kendini toplamıştı. "Umarım haklısındır. Gidip bir devşirme çağır da onu odasına taşıyalım."

Başrahibe kontrolü yeniden ele aldığı için ona itiraz etmek mümkün değildi. Serafina uysal bir tavırla yerden kalktı.

"Geri döndüğünde önce bana revirde ne yaptığını söyleyeceksin."

Ama Serafina kolayca telaşlanan biri değildi. "Rahibe Zuana'nın bana okumam için verdiği bir şifalı ilaçlar kitabını geri getirmiştim. Ona ihtiyacı vardı." Bunu söylerken masanın üstüne öylesine konmuş gibi duran defteri gösteriyordu.

Sonra baygın yatan Zuana'nın yanından geçerken defteri çabucak rafa koydu.

İkinci binada, çamaşırhaneden avluya buhar fışkırıyordu, ama içeride sadece ihtiyar bir ağaç gibi yamru yumru ve bir o kadar da yaşlı olan tek bir devşirme çalışmaktaydı. Gürbüz bir rahibeyi yerinden kaldırmak şöyle dursun, ıslak bir çarşafı bile taşıyacak durumda değildi. Serafina mutfağa girince, Letizia'nın, yarısı doğranmış bir soğan yığınının başında gözyaşı dökmekte olduğunu gördü. Rahibe Federica onu kaybedeceğini duyunca bağırmaya başladı, ama sebebini öğrenince sustu.

"Göklerdeki babamız, ne biçim bir gün bu! Önce başdevşirme, şimdi de Rahibe Zuana. Dikkatli olmazsak, cesetlerle dolu bir manastıra yemek pişiriyor olacağım."

"Endişelenme. Onları kısa süre içinde sağlıklarına kavuşturacağız."

Genç rahibe adayının, güvenle –hatta coşkuyla– bu tahminini dile getirişi karşısında Federica onun son bir hafta içinde geçirdiği değişikliğe şaşmaktan kendini alamadı ve cezalı olduğu zaman ona verdiğim yemek artıklarının içine acı kırıntılar katarken fazla acımasız mı davrandım, diye düşündü.

İki genç kadın birlikte hızla avludan geçip ana binaya girerken, Letizia saklamaya gerek duymadığı bir merakla Serafina'ya baktı.

"Ne var? Neye bakıyorsun?"

"Hiç."

"O zaman gözlerini kendine sakla."

İlaç hazırlama odasına dönünce, Zuana'yı yerden kaldırdılar ve revire geçirdiler. Amaç onu odasına götürmekti. Ama yolda, Serafina, "Sayın Başrahibe, acaba onu buradaki yataklardan birine yatırsak mı? O zaman, ilaç hazırlama odasını şimdilik devralan kişi ona da bakabilir. Rahibe Zuana da iyileştikçe tavsiyelerde bulunup yardımcı olabilir. Kendisi de hastalarından ayrılmak istemez."

Belki bu mantıklı bir düşünce olduğu için, belki de Zuana'nın vücudu hantal ve ağır olduğundan (onu taşımak için çaba gösterirlerken Serafina, bilgi, insan etinden daha ağır olmalı, diye düşünüyordu) başrahibe bu öneriyi kabul etti.

Onu, Imbersaga ölünce boş kalan en yakın yatağa taşıdılar.

Başrahibe ilaç hazırlama odasına dönerken Letizia, Zuana'yla ilgilenmek istediğini gösteren bir hareket yaptı ama Serafina onu

dirseğiyle iterek kımıldamadan yatan rahibenin üstüne ince bir örtü örttü ve ıslak bezi başına koydu.

"Sevgili Meryem, Tanrı'nın Anası! Burada neler oluyor?" Rahibe adayları sorumlusu ani bir öfke fırtınası halinde kapının eşiğinde duruyordu. "Rahibe adayı Serafina sen şu anda sessizce dua ediyor olmalıydın. Bu..." Sonra, yatağın üstünde yatmakta olan Zuana'yı ve ilaç hazırlama odasından çıkan başrahibeyi gördü.

"Rahatsız olmayın, Rahibe Umiliana." Madonna Chiara'nın sesi durumun kontrol altında olduğunu gösteriyordu. "Rahibe Zuana hastalandı ve rahibe adayı hastalığın nedenini bildiği için yardımcı oluyor."

Fakat ihtiyar rahibe şimdi ikisine de öfke saçan gözlerle bakıyordu. Bu gibi sorunlarla kuşatılmış olan bir manastırın asi bir rahibe adayının yardımından çok daha fazlasına ihtiyacı olduğunu düşündüğü ve durumu onaylamadığı açıkça belliydi. Serafina, bir zafer kazanmış gibi, daha ne gibi sorunlarla karşılaşacağınız konusunda hiçbir fikrin yok, diye düşündü.

Bir süre sonra, Letizia, gitmek için izin isteyerek sessizliği bozdu. "Rahibe Federica'ya yardım edecek benden başka kimse yok. Daha uzun süre onu yalnız bırakırsam diri diri derimi yüzer."

"Umarım, böyle kurallara aykırı bir ceza vermeye kalkışmaz." Kriz anı geçtiği için başrahibe yine nazik davranıyordu. "Gidebilirsin. Söylesene başdevşirme nasıl?"

Genç kız olumsuz anlamda başını salladı. "Çok kötü. Rahibe Zuana daha sonra onun yanına geleceğini söylemişti."

"Ah, her taraftan kuşatılmış durumdayız." Rahibe adayları sorumlusunun çığlığında büyük bir acı hissediliyordu.

Rahibe Umiliana yatağın yanına diz çökerken Letizia dışarı çıktı. "Ey Efendimiz İsa Mesih, bu karanlık saatimizde bize yardım et ve Senin adına çalışan bu sevgili hemşiremizi iyileştir."

Başını eğip duaya dalmıştı. Sanki bütün bu dramatik durum içinde yapılması gereken iş buydu. Serafina bir an tereddüt ettikten sonra, onun yanına, yere diz çöktü ve gözlerini kapatarak dua etmeye başladı. O kadar şiddetli dua ediyordu ki kelimelerin dışarı fışkırmasından korkuyordu: *Lütfen, Tanrım, lütfen Tanrım, bana da yardım et...*"

Bir süre sessizlik oldu. Başrahibenin de dua edip etmediği belli değildi. Sesi duyulduğunda son derece gerçekçiydi. "Sanırım bu kadarı yeter. Serafina sen odana gidebilirsin."

Kız ayağa kalktı. Önüne bakıyordu. "Başrahibe anamız, konuşmama izin verir misiniz?"

"Pekâlâ."

"İlaç hazırlama işlerine yardımcı olmak istiyorum. Hemşire hasta."

Serafina, arkasında, rahibe adayları sorumlusunun sabrı tükenmiş gibi söylendiğini hissetti. Birbirinden bu kadar farklı olan iki kadına birden sevimli görünmek kolay değildi ama genç kız bunu yapmak zorundaydı. Son aylar içinde tek bir şey öğrendiyse, o da kız kardeşinin aptalca sırıtışının ona kendi doğal direncinden çok daha büyük bir mutluluk getirdiğiydi.

"Yardım edebilirim. Rahibe Zuana bana yüksek ateşi nasıl tedavi edeceğimi öğretti. Yani, değersiz biri olduğumu... Çok bencilce davrandığımı biliyorum..." Bu noktada rahibe adayları sorumlusuna baktı, "ve bu nedenle çok üzgünüm. Hatta... Hatta kötü davranışlarım yüzünden Santa Caterina'nın bir şekilde cezalandırılıyor olmasından bile korktum ve ben..."

Madonna Chiara sert bir sesle onun sözünü keser. "Saçma konuşma, çocuk." Ama Serafina bu sözlerinin Umiliana'yı nasıl etkilediğini fark etmişti. "Şehrin yarısı hasta ve Efendimizin tombul yanaklı bir rahibe adayıyla ilgilenmekten çok daha önemli

işleri var. Hatalarını telafi etmek istiyorsan bunu koroda ilahi söyleyerek yapabilirsin."

Serafina gerçekten çok üzgün görünüyordu. Bu durum başrahibeyi bile şaşırtmıştı.

"Sayın Başrahibe." Serafina, Umiliana'nın sakin ve kendinden emin sesini duydu. "Bir iki kelime konuşabilir miyiz?"

Kısa bir duraklama oldu. Serafina gözlerini yerden ayırmadı. Bunun bir parçası gibi görünmemeliydi ve başrahibe odadan çıkmasını emrettiği zaman ayağa fırlayıp birkaç saniye içinde dışarı çıktı.

Dışarı çıkınca, kapının yanında durup mırıltıları duydu ama kelimeleri anlayamadı. Zuana şu anda yanlarında olabilseydi acaba ne derdi, diye merak eti. Onu da aldatmayı başarabilir miydi? Ayak sesleri duydu ve rahibe adayları sorumlusu kapıyı açarken geri çekildi. Ama yüzünden bir şey anlamak mümkün değildi.

Tekrar odaya girip başrahibenin önünde durdu. Yere bakmaktaydı.

"Hemen odana gidecek ve bu saatin geri kalanını tek başına dua ederek geçireceksin."

Genç kız, süklüm püklüm "Peki, Başrahibe Anamız." dedi.

"Manastırın sana ihtiyacı olursa, seni daha sonra çağırırız."

"Teşekkür ederim."

Serafina içinden, *size de teşekkür ederim Rahibe Umiliana*, der. Kendisi bunu daha iyi planlayamazdı. Ellerini belli bir şiltenin altına sokmadan önce, kendi şiltesinin altından bir şey almak için vakti olacaktı.

Alçak sesle, "Rahibe Umiliana" dedi. "Bugün, bir ara, biraz daha ders almak için size gelebilir miyim? Buna çok ihtiyacım var."

24



Şu işe bakın ki Serafina başkalarını tedavi etmeye hazırlanırken kendini İsa Mesih'in acılarıyla karşı karşıya bulmuştu.

O gün, öğleden sonra ihtiyar rahibe ile genç rahibe adayı kilisede büyük haçın karşısında buluştular. Dışarıda mevsim normallerine göre ılık bir hava vardı ama kilise hâlâ bir mezar kadar soğuk ve rutubetliydi. Umiliana İsa Mesih'in acılarının yanında dünyanın bütün acılarının hiçbir anlamı olmadığını, O'nun akıttığı kanın her damlasının yeryüzünü yıkadığını, insanların kötülüğünü alıp götürdüğünü, böylece onun özverisi sayesinde,ne kadar günah işlemiş olursak olalım, tekrar dirilmeye hak kazandığımızı coşkuyla anlatırken kelimelerle havayı ısıttı, gözlerini de kızın yüzünden ayırmadı.

Sonra, mesajı desteklemek için rahibe adayına Sienalı Santa Caterina'nın öğretilerinden bir bölüm verip yüksek sesle okumasını istedi. Bu, akıllıca bir seçimdi. Zira Caterina da kendine göre büyük bir asiydi. Annesiyle babasının kendisi için planladıkları geleneksel evliliği kabul etmeyerek İsa Mesih'e duyduğu ateşli aşkın peşinden gitmişti. Onunki bir itaatsizlikti ama bu bölümde anlatıldığı gibi müthiş bir şekilde ödüllendirilmişti. Caterina yıllarca kendisine acı çektirdikten ve dua ettikten sonra, Tanrı

ona gelmeyi uygun bulmuş ve yaralarını öpmesine izin vermiş, yan tarafını Caterina için açtığında kanı süt gibi akmış, genç kız bu kanı tadarak mızrak kendi bedenine girmiş gibi ağzına kadar aşkla dolmuştu. Serafina'nın sesi güzeldi ve rahibe adayları sorumlusu onu, mucize o anda, orada kendisine oluyormuş gibi ilgiyle dinlemekteydi. Coşku, derisinin üstünde yumuşak bir ter tabakası gibi dolaşmaktaydı. Santa Caterina'nın sözleri o kadar güçlü, o kadar derindi ki genç kızın kendisi bile etkilenmişti. Bu nedenle, şu an için, iç gömleğinin altındaki topağı ya da sevgilisinin, başdevşirmenin anahtarlarının eşini yaptırınca paketi onun yakalaması için duvarın diğer tarafına fırlatacağı noktaya giden yolu işaretlemek amacıyla çimlerin arasına dizdiği beyaz çakıl taşlarını düşünmekten vazgeçmişti.

Daha sonra, manastır, akşam yemeğine giderken başrahibe onu çağırdı ve yemeğe geç gelmesine izin verip başdevşirmenin durumunu kontrol etmesini istedi. Bu olasılığı büyük bir soğukkanlılıkla karşılayan Serafina kendi tepkisine kendisi de şaşırdı. Uzakta, ikinci binanın köşesine gömülmüş olan rutubetli küçük odaya sıradan bir şey yapıyormuş gibi girdi. İçerisi ter ve bayat aybaşı kanı kokmaktaydı. Yatakta yatmakta olan kadını gördü. Kolları bir öküzün bacakları kadar kalın, yüzü ateşten şişmişti. Hastanın kendinde olmayışı kuşkusuz işe yarayacaktı. Çünkü Serafina onun nefesini dinlemek için eğildiğinde elini şiltenin altına uzatıp önce metal bir anahtarlık sapını sonra da anahtarları bulacaktı. Yine de dikkatli olmak zorundaydı çünkü ona yardımcı –aynı zamanda haber değeri taşıyan her şeyi bildirecek bir casus– olarak verilen devşirme rahibe Letizia tam arkasında duruyordu.

Elini çekip kadının bileğine yöneldi ve tombul etler arasında nabzını aradı. Serafina'nın onun ne kadar hasta olduğu konusunda

hiçbir fikri yoktur ama kadın ölecek gibi kokmaktaydı. Ağzının kenarlarında da köpükler vardı.

"Konyak ve fesleğene ihtiyacı var." Letizia'ya döndü. "Çalışma masasının üstünde bir şişe var. Rahibe Zuana hastalanmadan hemen önce oraya bırakmış. Onu bana getirebilir misin?"

Letizia önce onun dediğini yapmaya niyetli görünmedi. İyi bir oda hizmetçisi olabilirdi ama güç kendisinde olduğunda bunu bilirdi. "Sizin yanınızdan ayrılmamam gerekiyor. Başrahibe böyle söyledi. Zaten hangi şişeden bahsettiğinizi bilmiyorum."

"Kokusundan anlarsın. Şu kadının haline bak. Ne kadar hasta olduğunu görmüyor musun? Ona yardım edeceksek, o şişeye ihtiyacım var. Onu getir. Hemen." Bunları, Zuana'nın çılgın Magdalena'nın odasındayken kullandığı ses tonuyla söylemişti. "Tabii, onu ölüme terk edenin sen olduğunun bilinmesini istemiyorsan."

Genç kız önce tereddüt etti, sonra dönüp dışarı çıktı.

Onun yokluğunda Serafina işini çabucak halletti. Anahtarlar büyük ve ağırdı ve genç kız, bir an, balmumu benzeri topağın her iki anahtarın da kalıbını çıkarmak için yeterli olmayacağından korktu. İçinden, onları giysisinin altına saklayıp onlarla birlikte çıkıp gitmek geldi. İş günü sona ermişti ve en erken yarın sabaha kadar kimsenin onlara ihtiyacı olmayacaktı. Ama eğer şimdi onları alırsa bu gece kullanmak zorunda kalacaktı. Oysa plan böyle değildi ve bunu âşığına söylemesine imkân yoktu. Ona haber verebilse bile o, zamanında hazır olamayacaktı. Hayır. Bu gece olursa, bunu tek başına yapmak zorunda kalacaktı ve kendisini iki çift kapıdan geçerken ve rıhtımda, uçsuz bucaksız simsiyah suların başında tek başına beklerken hayal edince yapamayacağını anladı. Cesaretinin bile sınırları vardı.

Avucuyla anahtarları eşit olarak yumuşak topağın içine itti. Anahtarlar derinlere saplandı. Bu da kalıbı bozmadan onları dışarı çıkartmanın kolay olmayacağı anlamına gelmekteydi. Acele edemezdi ama zamanı da harcayamazdı. Çok kısa bir sürede anahtarları dışarı çıkardı, topağı ipek iç eteğinden yırttığı şeritlere sarıp giysisinin altına sakladı ve arkasında Letizia'nın ayak sesleri duyuldu.

İkisi birlikte kadının başını şiltenin üstünden kaldırıp ilacı içirdiler. Kadın hâlâ diriden çok ölü gibi görünmekteydi. Hiç olmazsa, Serafina'nın afyon şurubunu kullanmasına gerek kalmamıştı.

"Şu anda onun için yapabileceğimiz başka bir şey yok. Bırakalım uyusun."

Serafina ayağa kalktı ve tam o sırada paketin göğsünün altından kaydığını hissederek onu kumaşın üstünden tutup düşmesini engellemek için elini göğsüne götürdü. Letizia'nın, bu hareketini görmüş olabileceğini düşünerek endişelendi ama kız hâlâ şiltenin yanında diz çökmüş durumda hastayla ilgilenmekte, buruşuk çarşafı düzeltmekte ve kenarlarını şiltenin altına sokmaktaydı. Ellerini, şiltenin altında o kadar uzaklara uzatmaktadır ki, şu ana kadar anahtarların soğuk metaline dokunmuş olmalıdır. Anahtarların orada olduğundan emin olmak sanki onun işinin bir parçasıdır. Başını kaldırıp Serafina'ya baktı ve bir an göz göze gelirler. Ah, evet, burası hinoğlu hinlerle doluydu. İçinden gelen isteğe karşı direnmekte ne kadar haklıydı.

Ancak, Letizia'nın bir şeyler gördüğünden emindir. Çünkü çalılık avludan geçerek ana binaya giderken genç devşirme Serafina'ya küçük keskin bakışlarla bakmaktadır. "Ne var? Sana, bana böyle bakma, dedim."

"Bir şey yok."

"Bir şey yoksa niçin sürekli bana bakıyorsun?"

Kız omuz silker, sonra utangaç bir tavırla yine Serafina'ya bakar. "Sizde ne görüyor merak ediyorum, hepsi bu."

"Ne demek istiyorsun? Kim?"

Kız, konuşmaması gerektiğini biliyormuş gibi dudaklarını büzdü ama bu dedikodu fırsatı ya da intikamın lezzeti ona fazla gelmişti. "Rahibe Magdalena. Durmadan sizi soruyor."

"Ne?"

"Beni siz sanıyor. Ona her yemek götürüşümde ya da kovayı boşaltmak için içeri girdiğimde aynı şey: *Serafina, Serafina, sen misin? Yine geldin mi? Geleceğini biliyordum.*" Letizia bunları titrek ve yüksek bir sesle söyledi.

"Benim adımı mı söylüyor?" Serafina içinde yine bir boşluk hissetti. Sanki birisi bıçakla karın boşluğunun altını oymaktadır.

"Ah, evet. Ama adınızı nereden bildiği konusunda hiçbir fikrim yok. İsa Mesih tanrımdır ki, ben bunu ona hiç söylemedim."

"Başka ne diyor?"

Kız tekrar omuz silkti ama ana binaya girdiklerinden, daha fazla bir şey söylemesi için zaman kalmamıştı. Ana bina kalabalıktı. Rahibeler yemekhaneden çıkmış, dua ya da dinlenme için sessizce odalarına gitmekteydi. Serafina onun sözlerinden bir anlam çıkarmaya çalışırken, Letizia başını eğdi ve geldiği yere gitmek üzere gözden kayboldu. Serafina, yine o hiç kıpırdamayan çapaklı gözleri ve ihtiyar rahibenin yüzünde donup kalmış olan o vahşi gülümsemeyi gördü. İsa Mesih, Rahibe Magdalena'ya da yaralarını öpmesi için bedenini sunmuş muydu? Rahibe Magdalena [illegible] kanının tadına bakmış, onun taşkın sevgisinden [illegible]
Anlaşılan, Serafina'nın elini bu [illegible]
sıkmıştı. Off! Hayır, hayır [illegible]
kadının on[illegible]

kurtulacak, bütün bu kutsal çılgınlığı geride bırakacaktı. Yapması gereken, bir süre daha mütevazı rahibe adayı rolünü oynamaktı.

Genç kız kalabalığa karıştı ve önce bir, sonra bir başka sessiz bedenin yanından geçti. Bugün olduğu gibi sis alacakaranlıkla karışınca âdeta hayaletler toplanmış gibi oluyor, ayak sesleri ve eteklerin hışırtısı hayaletlere özgü bir sohbet oluşturuyordu. Serafina başını kaldırınca, Rahibe Apollonia'nın bembeyaz yüzüyle sisin içinde yanından geçtiğini gördü. Göz göze geldiler ve genç kız kurallar uyarınca önüne baktı. Ama Apollonia ilginç bir şey görmüş gibi ona bakmaya devam etmekteydi. Koro rahibeleri arasında dünya zevklerine en düşkün olan Apollonia kimi zaman dinlenme saatinde odasında toplantılar yapar, bir müzik aleti çalıp şarkı söylemek ve birer bardak şarap içip mutfak artıklarını yiyerek hikâyeler anlatmak için modaya duyarlı olan rahibeleri davet ederdi. Rahibe adaylarının bu toplantılara katılması yasaktı. Ama bunlardan bazıları kısa bir süre sonra kendi yetenekleri sayesinde rahibe olacaklardı ve Apollonia daima yeni kuşak asilerin yolunu gözlüyordu.

Serafina revirin kapısından içeri girdi. Sabah kiliseden çıkıp revire uğradığından beri Rahibe Zuana'yı görmemiştir. Anahtar kalıplarının güvenli bir şekilde yerine konması gerekmekteydi ama çabuk olursa Zuana'yı şimdi yoklayabilir, belki şurubu da raftaki yerine koyabilirdi. Odasına girerse Son Dua dışında dışarı çıkamazdı. Bu, yasaktı.

İçeri girince, revir şefini yalnız kendine gelmiş bulmakla kalmadı. Zuana doğrulmuş, yatağın içinde oturuyordu. Başını duvara dayamıştı. Serafina hızla ona doğru yürürken gülümsediğini, hatta güldüğünü hissetti.

"Uyandınız mı?"

Zuana duruma uyum sağlamak ister gibi, ona dikkatle baktı. "Serafina, sen misin? Ben... Burada ne işin var?"

"Başrahibe izin verdi. Ben... Biz, sizin için korktuk."

"Ne oldu? Bayıldım mı?"

"Sanırım evet."

Zuana'nın derisi âdeta gri renkteydi ama dudakları kan kırmızısıydı. Serafina yatak örtüsünü onun üstüne örterken bu, Tanrı'nın sevgisinin değil kendi deneylerinin belirtisi, diye düşündü.

Anlaşılan doğrulmak Zuana'yı yormuştu. Bitkin bir sesle, "Karmin yüzünden oldu." dedi.

"Evet, onu yerlere kusmuştunuz. Ölümcül bir kanama geçirdiğinizi zannettik. Herkes çok endişelendi. Korkunç ateşiniz vardı."

Zuana, olumsuz anlamda başını salladı. "Onu içtiğimi, sonra kendimi çok kötü hissettiğimi hatırlıyorum." Serafina tereddüt etti, sonra çekinerek elini uzatıp önce arkasını, sonra avucunu Zuana'nın alnına koydu. Onun daha önce, başka hastalara bunu yaptığını görmüştü.

"Ooo!" Elini çekti, sonra emin olmak için tekrar Zuana'nın alnına koydu. Ateşin düştüğüne sanki inanamamıştı. "Ama alnınız soğumuş! Ateşiniz düşmüş."

Zuana somurtarak ona baktı ve elini kendi alnına götürdü. Bileğinde nabzını buldu ve birkaç dakika ona odaklandı. "Öyle görünüyor."

"Ama nasıl olur? Yani, demek istiyorum ki bu, kırmızı boyanın etkisiyle olamaz. Onu kusarak dışarı attınız."

"Yerde bir parça boya olduğunu söyledim. Midemden geçmiş gibi mi kokuyordu?"

"Ben... Şey, bilmiyorum. Şey kokuyordu..." Hatırlamaya çalışır. "Küf kokuyor olabilir miydi? Çanakta biraz vardı. Onun ne olduğunu oradan anladım."

"Hepsini içmedim. Ben yere düşerken geri kalanı da benimle birlikte yere düşmüş olmalı. Bana başka bir şey verdin mi?"

"Hayır, hayır, sadece başınızı nane ve sirkeyle sildim. Kusarsınız diye fazla bir şey yapmaktan korktum."

"Saat kaç?"

"Son Dua'dan önceki saat."

Zuana, merakla, "Günlerden ne?" diye sordu.

"Hâlâ aynı gün."

"Demek ki altı saat geçmiş. İlacın etkisi altı saatte ortaya çıkıyor. Bunu yazmalıyım." Ve ayağa kalkmak için bir hareket yaptı.

"Hayır; yani, demek istiyorum ki henüz iyileşmediniz."

Ama Zuana hâlâ hareketliydi. "Yeterince iyiyim."

"Durun, size kitabı getireyim." Doğruldu ama sonra tereddüt etti. "İlaç hazırlama odasına tek başıma girmeme izin var mı?"

Zuana başını duvara dayadı ve bitkin bir halde gülümsedi. "Anladığım kadarıyla daha önce oraya girmişsin."

"Ah, başrahibe ile ben..." Birden susar. Hayır, bu doğru değildi. Serafina oraya başrahibeden önce gitmişti. Ama şimdi buna dikkat çekmek istemedi.

Genç kız, ilaç hazırlama odasına girince yerdeki lekeyi gördü. Ne hissetmişti? Âdeta sevinmiş miydi? Evet, sevinmişti. Rahibe Zuana iyileşmişti. Ölmeyecekti. Onun için gerçekten çok mu endişelenmişti? Anlaşılan, içinde bir yerde onun için büyük bir endişe duymuştu.

Ama şimdi buna vakit yoktu. Giysisinin altından şurup şişesini çıkartıp içindeki sıvının bir kısmını çabucak oradaki boş şişelerden birine boşalttı ve diğer şişeyi rafa koydu. Şişeler şimdi yine düz bir sıra halinde yan yana durmaktaydı. Afyon şurubu şişesinin yeri en çok yirmi dört saat boş kalmıştı. Serafina bunun fark edilmemiş olduğunu umuyordu. Şimdi anahtar kalıplarıyla odasına gidecekti. Çünkü tek başına dua için çan çalıyordu ve koridorlar boşalmak üzereydi.

Serafina kitapla geri dönünce Zuana, "Manastır nasıl?" diye sordu. "Başdevşirme ne durumda?"

"Ateşi yüksek. Biraz önce ona bir miktar fesleğen ve konyak içirdim."

"Sen mi?"

"Size söyledim. Bana yardım etmem için izin verdiler. Rahibe adayları sorumlusu bunun benim için iyi olacağını söyledi."

Zuana ona dikkatle baktı: "Seni revir sorumlusu olarak yetiştireceğiz."

Ama Serafina'nın ikiyüzlülüğü o kadar ilerlemiş durumdaydı ki bu iltifat onu memnun edeceğine rahatsız etti.

Alçak sesle, "Santa Caterina'nın başka bir şifacıya ihtiyacı yok," dedi. "Siz varsınız." Serafina'nın giysisinin altındaki topağın genç kızın vücudunun ısısından gittikçe yumuşaması onun kendisini daha da kötü hissetmesine neden oluyordu. Anahtar kalıpları kusursuz olmalıydı. Başka türlüsü işine yaramazdı.

Zuana tekrar yataktan çıkmaya yeltendi. "Kitabı ver bana. Sen yeni bir karışım hazırlarken ben de not alacağım."

"Ben... Ben gitmek zorundayım. Çan çalıyor."

"Sadece birkaç dakika sürer. Niçin geç kaldığını başrahibeye mutlaka bildireceğim. Haydi. Clementia yeni bir komşusu olduğunu fark etmeden buradan kalkmama yardım et.

Daha sonra, Zuana, Son Dua'ya geldi. Güçsüz olsa da ayaktaydı. Manastırdaki herkes buna şaşırmıştı, çünkü onun ilaç hazırlama odasında, yerde yarı ölü durumda bulunduğu duyulmuştu. Eğer konuşmak yasak olmasaydı solgun yüzüne rağmen dudaklarının sağlıklı ve kıpkırmızı oluşuna hayran olarak onu tebrik ederlerdi. Bu durumda, ona kuşkuyla bakan tek kişi Federica'ydı ama o da badem ezmesinden meyveler yapmaya başlamak için sabırsızlandığından çileklerin rengini nerede görse tanırdı.

Diğerleri, ibadet sırasında dualarla Tanrı'ya şükrettiler. Çünkü günün sonunu ve gecenin Büyük Sessizlik'inin başlangıcını işaret eden Son Dua tövbeyle başladı ama devamı coşku ve sevinçle doluydu. Rahibe Umiliana bile rahat, âdeta hayatından memnun görünmekteydi. Eskiden yardım ettiği revir sorumlusuna bakmak için kendisine özel izin verildiği söylenen bir zamanların belalı rahibe adayı Serafina bile duru bir sesle 30. Mezmur'un sözlerini tekrarlayarak dua etmekteydi. *Yasımı şenliğe döndürdün, çulumu çıkarıp beni sevinçle kuşattın. Ey Tanrım, sana sürekli şükredeceğim.* Genç kızın, isyankâr davranışlarından bıkmış olan bazı rahibeler onun birden düzelmesinden şüphelenmişlerdi ki bunların sayısı az değildi. Şimdi bunlar manastır dengesine yeniden kavuştuğu ve bütün eğlence ve gösterileriyle Karnaval'ın sorunsuz geçeceği için ayrıca şükrediyorlardı.

Her zamanki gibi herkese mesafeli davranan ve ayrımcılık yapmaktan kaçınan başrahibe, memnuniyetini göstermek için ibadetin sona ermesini bekledi ve revir görevlisinin önünde kısaca duraklayarak ona aramıza hoş geldin der gibi başını eğdi.

Bu karşılaşmayı fark edecek kadar yakında olanlar Madonna Chiara'nın, Serafina'nın bulunduğu tarafa bakarak başıyla belli belirsiz selam vermesi, gözlerindeki derin şefkat karşısında büyük bir şaşkınlığa kapıldılar. Serafina, kendisi de buna o kadar şaşırmıştı ki yaşmağının altında yüzünün kızardığı belli oldu.

Üç saat sonra manastır derin bir uykudayken, aynı rahibe adayı giysisinin altına sakladığı bir paketle birlikte odasından dışarı süzüldü. Aradan kısa bir süre geçince, cadde boyunca nehir kıyısındaki rıhtıma doğru yürümekte olan bir erkeğin kusursuz tenor sesi yükselerek manastır duvarlarını aştı. Şarkı, bir gençlik aşkından ve saçları altın bir bulutu andıran bir kadından bahsetmekteydi. Petrarca'nın mısraları insanın aklından çıkmayan bir şarkı haline gelmişti. Şarkı bittiğinde, tiz bir kadın sesi tek bir notayla ona cevap verdi ve sonra pat diye bir ses duyuldu. Sanki duvarların içinden bir şey fırlatılmış ve diğer tarafa düşmüştü.

Üç gün sonra aynı şey tekrarlandı ama bu kez dışarıdan içeri bir şey atıldı. O gece, Serafina özellikle şanslıydı. Karnaval ruhu yeniden canlanmış, nöbetçi rahibe devriye saatlerini değiştirmişti ve genç kız odasına girdikten hemen sonra taşların üstünde ayak sesleri duyuldu.

Serafina tepeden tırnağa giyimli olarak yatağının üstüne uzandı. Kalbi hızla çarpmaktaydı ve ağır paketi göğsüne bastırmıştı. Ayak seslerinin, kapısının önünde durakladığını ve biraz bekledikten sonra ileri doğru uzaklaştığını duydu. Her şey tekrar sessizliğe büründükten sonra karanlıkta paketi açtı ve parmaklarının altında bir mektuba sarılmış olan iki yeni demir anahtarı hissetti.

Artık kimse ona zarar verecek bir şey yapamazdı. Serafina hazırdı. Sadece biraz beklemek gerekiyordu.

25



Zuana ayağa kalkmış, salgın bir haftadan kısa bir süre içinde durdurulmuştu. Diğer rahibeler de hiçbir müdahaleye gerek olmadan iyileşmişler, şehirde de salgının hızı kesilmiş, hastalığı en ağır geçiren başdevşirme de üç gün sonra gücünü yeniden kazanmış olarak kıpkırmızı dudaklarla ortaya çıkmıştı. Bu, mutlu bir sonuçtu. Çünkü ambara daha sık gidip gelmeye başlamıştı.

Tiyatro gösterisi için yapılan provalar ise son aşamaya gelmişti. Rahibe Persevernza, rolünü kusursuz bir biçimde tekrarlayarak odasından çıktı. Hezeyan geçirirken de rolünü tekrarladığını duyanlar olmuştu. Şu anda, yemek saatleri dışında yemekhaneye girmek yasaktı. Çünkü oraya bir sahne yapılması için dışarıdan adamlar getirtilmişti. Üç gün süreyle, bu adamların testere ve çekiç sesleri, ibadet saatlerindeki ayinlere –görünmese de– vurmalı çalgılardan oluşan bir arka plan müziği oluşturmuş manastıra belli bir canlılık getirmişti. Rahibe adayları ile yatılı öğrencilere ise bir yerden bir yere giderken mutlaka biri nezaret ediyordu. Çok fazla tekrarlandığı için uydurma olması olasılığı güçlü olan bir hikâyeye göre Prato'daki bir manastırda güzeller güzeli bir rahibe adayı kilisenin sıralarını onarmaya gelen bir işçiye eteklerini kaldırmış ve işçi işi bitince büyük alet çantasının içinde kızı

manastırdan kaçırmıştı. Bu düşünce bile gençlerden bazılarının heyecandan kendinden geçmesi için yeterliydi, ama sonuçta Karnaval zamanıydı ve beden hapsedildiğinde, zihin elinde olmadan biraz hareketlenirdi.

Dışarıda da şehir canlanmıştı. Toplantı odasındaki aile ziyaretlerinde kente dalga dalga yeni gelenler –Mantua, Bolonya, Padua ve Venedik'ten ziyaretçiler– olduğundan bahsediliyordu. Hatta Roma'dan bile gelen birkaç kişi vardı. Ferrara güzel sesleriyle olduğu kadar hayat standardının yüksek oluşuyla da ünlüydü ve kutlamalar en yoğun dönemine girmişti. Sarayın yanından geçerseniz, d'Este ailesinin düğünü için getirtilen ve Karnaval'ın sonuna kadar Ferrara'da kalacak olan fillerin çıkardıkları boru gibi sesleri duyabileceğiniz söyleniyordu. Dükün bahçesi, içinde yapay mağaralar ve tapınaklar hatta bir de piramit bulunan büyük bir sahneye dönüştürülmüş, bin mumla aydınlatılıyordu. Bahçedeki dekorların hepsi bir grup şövalyenin, ejderhaları öldürüp bilmecelere cevap vererek kadınların kalbini kazanacakları bir kahramanlık oyununun parçalarıydı (ancak oyunu dükün kazanması şart olduğundan, bulmacaların, dükün sınırlı bilgisine uygun olarak hazırlandığı konusunda söylentiler vardı).

Bu arada, manastırın dışındaki sokaklar da, kendiliğinden, her türlü ahlaksızlığın sergilendiği sahnelere dönüşmüştü. Şehrin her tarafında genç erkekler Karnaval maskelerini takıyorlardı ve tanınmaz hale geldikten sonra onları kim evde tutabilirdi? Şehrin huzurunu bozmanın kutlamaların bir parçası olduğu kabul ediliyordu. Ama şehrin rahibelerini rahatsız etmek daha ciddi bir olay, kadınlara karşı olduğu kadar Tanrı'ya karşı da işlenmiş bir suçtu. Yine de bu noktada bile yüksek ruhlar adına küçük bir açık kapı bırakılıyordu. Kısa bir süre sonra, sapanla atılan, üstünde aşk şarkıları ve kötü şiirlerin yazılı olduğu kâğıtlardan oluşan bir top duvarın üstünden aşıp yere düşer ve nöbetçi rahibe,

Sabah Duası'ndan sonra onu yerden alırdı. Madonna Chiara bu şarkı ve şiirleri okurken içini çekip onu ateşe atardı. Dile getirilen duyguları tahmin etmek güç değildi: Bunu hayal edebilecek zekâsı olanlara yeryüzünde daha acil bir cennet sunan birkaç müstehcen mısranın yanı sıra sahip oldukları yüce erdemlerle güneşi bile dondurabilecek kadınlara karşı duyulan, dört mevsim yeşil kalan defne ağacı gibi bitip tükenmeyen karşılıksız aşk. Bulunduğu mevkii hak eden her başrahibe ise onu zaten daha önceden görmüştü. Erkeklerin çoğu sahip olamayacakları şeyleri çekici bulurdu. Bu nedenle, şehvetli rahibelerle ilgili hikâyelere aslında sadece kâfirler meraklı değildi. Erkekler kötü papazlar gibi aynı şeyi hem reddedip hem de ondan zevk alabilirlerdi. Ama başrahibe bu yılın ürünlerinin geçen yılınkilerden daha zararsız olduğunu düşünüyordu. Kentin şairleri eskiden, kesinlikle, daha nüktedan ve daha zeki değil miydiler? Ya da belki kendisi de Rahibe Umiliana gibi geçmişe özlem duymaya başlamıştı.

Sokaklarda her yıl yapılan geçit töreni başlayınca bütün şehir seyre dururdu. Manastırın ana giriş kapısının önündeki yol yürüyen insanlardan oluşan bir duvar haline dönüşürdü. Gün boyunca, çeşitli saatlerde en büyük gösteri grupları geçerken küçük guruplar halinde devşirmeler ve koro rahibelerinin en maceracı olanları başlarını uzatıp birkaç yüksek pencereden dışarıyı seyreder, bu avantajlı noktadan devler, cüceler, denizkızları, tanrıçalar, melekler, papalar ve şeytanlar görürlerdi. Şu ana kadar, göstericilerin çoğu, o kadar uzun süre balkonlardaki soylu kadınlara el sallamıştır ki boyunları bir daha iyileşmeyecek şekilde tutulmuş olmalıydı. Ancak manastırlar, özellikle de bu yıl kendi gruplarıyla gösteri yapan ve özel bir çaba göstererek dev boyuttaki sahte anahtarları bir aşağı bir yukarı sallayıp aletlerinin bilhassa kilitli kapılar arkasındaki kadınların işine yarayacağı konusunda şiirler okuyan ve herkesi aşağı gelip bu

aletleri ellemeye davet eden anahtar imalatçıları için her zaman tahrik ediciydi.

Kırmızı boyanın, sonunda, mutfağa teslim edilmesiyle badem ezmesinden yapılan meyvelerle dolu ilk tabaklar hazırlanmıştı. Manastırda, mutfak şefinin, ilk grubu tatmak için bir rahibe ve bir rahibe adayı seçmesi yolunda bir gelenek vardı. Bir akşam, Rahibe Benedicta ve Serafina arka binalara çağrıldı ve Federica, "Melodileriniz bizi Tanrı'ya yaklaştırdığı için..." diyerek koro şefine dolgun, yeşil bir armut verdi. Serafina'ya ise biraz şekilsiz ama kıpkırmızı bir çilek vermişti. "Senin de söylediğin ilahiler ulumandan çok daha fazla zevk veriyor. Ayrıca, manastıra son gelen rahibe adayı olarak geride bıraktığın lezzetleri hatırlayabilir ve bununla karşılaştırabilirsin."

İnsan, manastır duvarlarının hangi tarafında yaşarsa yaşasın badem ezmesi tarifi hep aynı olduğu halde Serafina'nın tepkisi Federica'yı bile memnun etti. Genç kızın lezzetin yoğunluğundan etkilendiği açıkça belliydi.

Federica ona bir bez uzatarak, "Al, ağzını sil." der. "Bu kadar uyumlu olduğun bir sırada başının derde girmesini istemeyiz."

Evet, Serafina uyumlu davranıyor, saygılı ve gösterişsiz tavrına rağmen her geçen gün daha çok mutluluk saçıyordu. Sessizken bile, Tanrı'nın büyük sevgisi kalbinden fışkırmaya çalışıyormuş gibi parlıyor, kilisede sesi özellikle de gecenin en karanlık saatinde herkesi büyülüyordu. İlahi söylemediği zaman duadaydı. Candida'dan bile uzaklaşmış, kendi odasını temizlemek, yerleri silmek, yatağını yapmak, yatak takımlarını değiştirmek görevlerini kendisi üstlenmişti. Onun arkasından, Serafina'nın sadece, konserden sonra toplantı odasında misafir kabul etmek için izin koparmaya (kurallar açıktı. Henüz ziyaretçi kabul etmeye hakkı yoktu.) çalıştığını fısıldaşanlar vardı, ama amacı buysa bile bu

konuda hiçbir şey söylemiyordu. Zaten bugünlerde hemen hemen hiç konuşmuyordu.

Konser ve tiyatro gösterisinin yaklaştığı günlerde manastırda dramatik bir olay cereyan etmeseydi Serafina'nın davranışlarından daha fazla bahsedilebilirdi.

Acil yazışmalardan ve toplantı salonuna normal saatler dışında yapılan ziyaretlerden sonra Rahibe Apollonia'nın kız kardeşi Leydi Camilla Bendidio bir gece, geç saatte, küçük bir çanta ve bir hizmetçi kadınla birlikte manastıra geldi ve hemen ana binaların yanındaki konukevine yerleştirildi. Dedikoduların yayılması uzun sürmedi. Leydi Camilla'nın evliliğinde sorun vardı ve genç kadın sorunların giderilmesi için aile içinde görüşmeler sürerken manastıra sığınmak istemişti. Appolonia'ya kardeşiyle vakit geçirmesi için özel izin verilmiş, aynı gece, başrahibe, Camilla'yla ilgilenmesi için Zuana'yı çağırmıştı. Genç kadının alnının bitip saçlarının başladığı yerde, sanki uzaktan bir şey fırlatılmış gibi derin bir yanık vardı. Zuana yarayı temizleyip bakımını yaparken Camilla kımıldamadan ve sesini çıkartmadan oturdu. Yardıma ihtiyacı olan başka bir şey olup olmadığı sorulduğunda da şalını ve elbisesinin üst kısmını açıp omuzları ile kollarında bulunan ve sararma aşamasında olan bir dizi çürüğü gösterdi ve Zuana berelenmiş deriyi merhemle ovarken oturduğu yerde sessizce ağlamaya başladı.

Zuana onun bir zamanlar güzel bir kadın olduğunu hatırlıyordu. Ama şimdi, bir deri bir kemik kalmıştı ve yaşından büyük gösteriyordu. Vücutlarında bir erkeğin elleri dolaşmadığı için ağlayarak uyuyakalan genç rahibeler burada durup düşünseler iyi olurdu. Çünkü bu, Camilla'nın manastıra ilk sığınması değildi. Görkemli Bandidio ailesinin en büyük oğlu olan kocası dükün en

yakın adamlarından biriydi ama söylentilere göre çabuk sinirlenen biriydi. Camilla ise yedi yıllık evliliği boyunca çocuk doğuramamıştı ve bu durum asabi kocanın uzun zamandan beri çile çekmekte olan genç karısına, insanların, daha fazla acımalarına engel oluyordu. Kocaya gelince onun buna aldırdığı yoktu. Yarım düzine evlilik dışı çocuk peydahlamıştı. Eğer bu durum devam ederse genç kadın, kocasının daha güçlü kuvvetli ve doğurgan bir kadınla evlenmesi için evliliğin geçersiz sayılmasına izin vermek zorunda kalacak, bu durumda sürekli olarak kalmak için Santa Caterina'ya dönecekti. Çünkü böyle –istenmeyen– birini kabul edecek başka bir yer yoktu. Bu, belki de onun için bir kurtuluş olacaktı. Zuana, Apollonia'nın sağlıklı, inatla kibar bir saray mensubu gibi görünmeye devam eden yüzüne bakınca, elinde olmadan, Bandidio'nun yanlış kardeşle evlendiğini düşünüyordu ama artık –ikisi için de– çok geçti.

Ertesi gün, kızların babası, başrahibeyle birlikte konukevinde genç kadının geleceği hakkında konuşmak için erkeğin ailesinden biriyle buluştu. Bu arada toplantı salonu Karnaval konserinden önceki son ziyaretler nedeniyle dolup taşmaktaydı.

Zuana ise, aksine, odasında kitaplarıyla yalnızdı. Çok fazla işi vardı ama işe odaklanamamaktaydı. Bunda yılın bu döneminin de etkisi vardı. Santa Caterina'da yaşayanların birçoğu Karnavalı muhteşem bir eğlence olarak görürken, Zuana için bir eğlence olmaktan çok işleri aksatan bir dönemdi. Manastır hayatına uyum sağlamakla geçen uzun ve acılı dönemde en büyük avuntularından biri gündelik hayatın düzeni olmuştu ve bu düzenin birdenbire bozulması onu âdeta sinirlendiriyordu. Belki dışarıyla daha fazla ilişkisi olsa, ziyaret edeceği ve kendisini görmeye gelecek bir ailesi, annesi, teyzesi, kuzenleri ve kız kardeşleri ile bunların sayıları gittikçe artan, okşayıp sevebileceği, öpüşüp koklaşabileceği çocukları olsa durum farklı olurdu. Ama

onun, şifalı bitkilerinden ve ilaçlarından başka bir şeyi yoktu ve bunlar manastırı sağlıklı tutmaya yarıyorduysa da yukarıdaki dünya için fazla önemli değildiler.

Bu kadarına alışmış ve bunun böyle olduğunu anlamış durumdaydı. Son haftalar içinde, hatta dürüst davranmak gerekirse hastalanmadan önce, kendisinde tam olarak açıklayamadığı bir huzursuzluk hissetmişti. Salgının bunu arttırmış olması mümkündü, fakat Karmin'i içtikten sonra iki gün süreyle idrarının kan kırmızısı oluşu sayılmazsa (ki bunun kendi iç organlarının dışarı akışı değil de ilaç olduğunu anlayana kadar büyük bir şok geçirmişti) kendisini iyi hissediyordu.

Hayır, anlaşılan, hasta olan bedeni değil zihniydi.

Kendisini üzgün –evet, üzgün doğru kelimeydi– hissediyordu. Hayatında ilk kez olarak sanki kendi kendine yetmiyordu. Her gün dua ediyordu elbette, ama düşünceleri duanın sözlerine karışıyor ve bu yüzden de dualar Tanrı'nın duyabileceği kadar yükseklere çıkmıyordu.

Şifacı yanıyla buna başkalarında tanık olmuştu. Manastırlar, sırayla, uyuşuk, sürekli ağlamaklı ya da sinirli olan rahibelerle doluydu. Kış hüznü. Yaz çılgınlığı. Aybaşı dönemleri ya da menapozla birlikte gelen daha ısrarlı bir melankoli. Beynin birçok durumu olduğu gibi bu durumlara verilen birçok isim de vardı. Rahibe adayları sorumlusu ve Rahibe Felicita –adı bile onun bu gibi şeylere bağışıklığı olduğunu gösteriyordu– gibi daha katı rahibeler bunu Tanrı'ya karşı âdeta bir başkaldırma olarak kabul ediyor ve ağır bir çalışma ve dua tedavisi tavsiye ediyorlardı. Ama Zuana, yıllar içinde –damara zerk edilen ilaçlar, haplar, şaraba batırılmış hodan, sarı kantaron, çeşitli tütsüler ve bimbirdelik otu tütsüsü gibi– başka tedaviler de denemiş ve kullanmıştı. Babasının kitapları bunlarla doluydu. Bu gibi durumlarla çoğu

kez birlikte görülen uykusuzluğa karşı da adamotu ve afyon şurubu kullanıyordu. Sonra, tek tek şifalı otlardan ya da onların karışımından oluşmayan başka ilaçlar da vardı. Bunlar şefkat, anlayış ve yalnızlık kurallarının biraz gevşetilmesi gibi şeylerdi. En kötü durumlarda yapılacak en doğru şey, bunların –dua, çalışma, uyku ve bakım– hepsini birden uygulamaktı. Yani, Tanrı ve doğa, olması gerektiği gibi birlikte çalışmalıydı.

Elbette, Zuana kendisi bu kadar sorunlu değildi. Buna yakın bir durumda olduğu bile söylenemezdi. Sadece yorgun olması daha olasıydı. Kendisini çalışarak denetim altına alıyordu. Toplantı salonunda, konser sırasında mangalın üstüne koyup yakmak için daha fazla kokulu haplara ihtiyaç vardı ve Zuana bunları hazırlayarak kendini meşgul ediyordu. Sıradan dualar işe yaramadığı zaman da *Mezmurlar*'dan ezbere okuyordu.

"Tanrı'nın sesi güçlüdür. Yüce Tanrım, bütün kalbimle seni öveceğim, yaptığın harikaların hepsini anlatacağım."

Zuana bu sözcükleri alçak sesle tekrar tekrar okuyor, onlara bir örtü gibi sarınıyor, zihnini dağıtacak şeylerin soğuk rüzgârlarının kenarlardan içeri sızmasına fırsat vermiyordu.

"Çünkü Tanrı iyidir, O'nun merhameti sonsuzdur ve sadakati kuşaklar boyunca sürer."

Bir süre sonra, bu samimiyet ve tekrar ona belli bir dinginlik getiriyordu. Bu gece olduğu gibi.

Duvarların dışında bir yerde, boğuk bir kükreme yükselmişti. Güneş batmak üzereyken katedralin önündeki meydanda Karnaval ateşini yakıyor olmalıydılar. Babası Zuana'yı çok küçükken bir kere Karnaval ateşini görmeye götürmüştü. O kadar kalabalıktı ki kımıldayamıyorlardı ve babası kalabalığın içinde onu kucaklayıp kaldırmak zorunda kalmıştı. Duman yüzünden gözlerinin

sulandığını ve boğazının acıdığını hatırlıyor, en azından böyle şeyler olduğunu düşünüyordu. Son zamanlarda, bir zamanlar emin olduğu şeylerden artık o kadar emin olmadığını fark etmişti. Sanki manastırdan önceki hayatı tümüyle kayıp gidiyordu. Örneğin babasının yüzünün, alnının genişliğinin, gözlerinin altındaki gölgelerin, alt dudağının daima sakalının ağırlığıyla aşağı çekiliyormuş gibi duruşunun, bütün bunların onda sonsuza dek silinmeyecek bir izi kaldığını zannediyordu. Sadece, kimi zaman, manastırın haçında İsa Mesih'in yüzünü incelediğinde, aynı özellikleri O'nda da gördüğüne yemin edebilirdi. Âdeta, tanıdık bir yüz, başka birinin yüzü olmuştu.

Buna karşılık, Ferrara katedralindeki taş oymalar gibi bazı anılar da, aksine, daha güçlenmişti. Bu oymalar her biri yılın bir ayı için olmak üzere on iki tane olmalıydı ama gözlerini kapayınca içlerinden birini şu an karşısındaymış gibi görüyordu. Bu taş oymada, bir keçinin altında dört ayaküstünde duran çıplak bir çocuk keçinin memesini emmekteydi. Çocuğun keçinin tombul memesini âdeta şehvetle emen ağzı, taştan oyulmuş yanaklarının tombulluğu, süt içerken görünen karnının yuvarlaklığı gözünün önündeydi. Bunu bu kadar güçlü bir biçimde hatırlayabilmesi Zuana'yı şaşırtıyordu. Çünkü genel olarak çocukları sevmezdi ve hiçbir zaman sahip olamayacakları çocukları özleyen, çeyiz sandıklarında bebek İsa oyuncakları getiren ya da Meryem ananın kucağından onun memesini emen bebeği alıp ona kendi memelerini sunmayı hayal eden rahibelerden biri değildi. Ne var ki, bu –karnını doyurmaya hevesli olduğu açıkça görünen– kutsal olmayan, sıradan çocuk onun aklında kalmıştı.

Zuana, kitaplarını itip gözlerini kapadı. Bunlar manastırdaki bir bulaşıcı hastalığını yazması gereken, revirden sorumlu bir rahibeye yakışacak düşünceler değildi. Çalışamıyorsa dua

etmeliydi. Bu günlerde zihni niçin helezonlar çizerek kolayca ondan kaçıveriyor?

Tanrı'nın sesi güçlüdür...

Gözlerini kapadı.

Tanrı'nın sesi görkemlidir.

Kapısı vurulduğunda, Zuana derinlemesine bu sözlerin içine dalmıştı. Bu nedenle, kapının vurulduğunu önce duymadı.

Yüce Tanrım bütün kalbimle seni öveceğim.

Kapı tekrar, bu kez daha hızlı çaldı.

Zuana döndü ve dönerken, acaba rahibe adayı genç kız olabilir mi, diye düşündü. Zuana'nın ilaç hazırlama odasında hastalandığı ve iyileştiği günden beri birbirleriyle tek kelime konuşmamışlardı. Kilisede ya da koridorlarda karşılaştıkları zaman da genç kız, Zuana'yla göz göze gelmekten korkar gibi başını önüne eğiyordu. Zuana, yıllar içinde, manastıra öfkeli ve asi hatta histeri nöbetleri geçiren genç kızların geldiğini görmüştü ama bunların yavaş yavaş yumuşadığını da görmüştü. Bu kadar ani ve tuhaf bir değişiklikle ilk kez karşılaşıyordu. Sanki bu kızdan fışkıran bütün çılgınlık yön değiştirerek Tanrı'ya yönelmişti. Bu, kutlanacak bir olaydı ama düşündüğü zaman –ki düşünmemeye çalışıyordu– onu rahatsız ediyordu. Bunun da bugünlerde çok yatkın olduğu huzursuzluğa katkısı oluyordu.

Kapı açıldı. Eğer gelen Serafina ise duasını böldüğü için onu azarlaması gerekecekti ama onu gördüğüne memnun da olacaktı. Bunu düşündüğü anda kapının eşiğinde Madonna Chiara'nın durduğunu gördü.

"İyi akşamlar, hemşire."

"Bana ihtiyaç mı var?" Zuana ayağa kalkmıştı bile. "Birisi mi hasta?"

"Hayır, hayır... Tam aksi. Manastır son derece sağlıklı. Bunu sen de kulaklarınla duyabilirsin."

"Konuğumuz nasıl?"

"Aileler arasındaki toplantı sona erdi ve gelişme işaretleri var. Genç kadının Karnaval'ın sonuna kadar bizimle kalması konusunda anlaşmaya varıldı. Ayrı kalmaları, biraz... yakınlaşmalarını sağlayabilir."

Başrahibenin bunu eklemesi gereksizdi, zira Bendidio, dükün şarap mahzeninde çıldırana kadar içtikten sonra hırsını almak için karısını bulamayınca daha fazla kızacaktı.

"Yararı olacağını düşünüyorsanız gidip ona tekrar bakabilirim."

"Hayır. Şu anda Rahibe Umiliana'yla beraber. Rahibe Apollonia'ya da daha sonra onun yanına gitmesi için izin verdim." Başrahibe durakladı. "Duyduğuma göre çocukken birbirlerine yakın değillermiş, fakat Leydi Camilla'nın sorunları yakınlaşmalarına neden olmuş. Bu, görülmeye değer bir mucize. Tanrı sıkıntıların teselli verici olaylara neden olmasını sağlıyor."

"Çünkü *O'nun merhameti sonsuzdur ve sadakati kuşaklar boyunca sürer."*

"Gerçekten öyle." Başrahibe biraz şaşırmış gibiydi. Açık duran kitaplara baktı. "Size işinizin arasında biraz soluk almanızı önermek için geldim, Rahibe Zuana. Manastırın geri kalanı aileleriyle birlikte eğleniyorlar. Sizin de aynı ayrıcalıktan yararlanmanız doğru olur."

"Ah, hayır, ben... Ben..." *İyiyim* ve *memnunum* kelimeleri Zuana'nın ağzından çıkan ilk sözcük olmak için birbirleriyle yarışmaktaydı ve sonuç olarak, ikisi de başarılı olmazdı. Bu mücadeleyi istemeden fark eden başrahibe gülümsedi.

"Rahibe Scholastica'nın tiyatro oyununa önsöz olarak yazdığı o cümle neydi? *"Vücudun sağlıklı olmak için yiyeceğe ihtiyacı olduğu gibi ruhun da eğlenceye ve dinlenmeye ihtiyacı vardır."* Madonna Chiara güldü. "Bu sözleri duymamış mıydınız? Ah, bu giriş çok hoş ve birçok dini bütün insanın alkışlarını toplayacağından eminim. Bana kalırsa, Rahibe Umiliana bile bu öğütte kusur bulmakta zorlanacaktır." Durakladı. "Bu nedenle, sizi rüzgârdan koruyacak bir pelerininiz varsa hoşunuza gideceğini düşündüğüm bir şeyi görmek ister misiniz diye merak ediyorum."

Zuana, "Teşekkür ederim, Madonna," dedi, ama bu teklifin aynı zamanda bir emir olduğu açıktı. "İsterim."

Dışarıda hava ayaz, gökyüzü berraktı. Karnaval'ın son haftası, genellikle, kış mevsimine özgü sislerin de sonu olurdu. Ancak Büyük Perhiz içinde de bazı soğuk günler olacaktı. Zuana, başrahibenin peşinden koridorları geçerek kiliseye girdi. İçeride, koronun oturduğu koltukların arkasında, sol tarafta, çan kulesine açılan kapı vardı. Başrahibe bir anahtar çıkartıp kilide soktu.

"Karnaval ateşlerini yakıyorlar. Kulenin tepesinden güzel şehrimizi çok iyi görebileceğiz. Bu törenler için, Tanrı bize harikulade berrak bir gece verdi."

Zuana kendisine tanınan bu ayrıcalığın farkında olarak başını eğer ve merdiveni tırmanmaya başladı. Yolun yarısında ahşap bir platforma ulaştılar. Büyük kilise çanlarının ipleri, çanları çalacak olan zangoç için buradan aşağı sarkmaktaydı. Özel izin olmadıkça, bütün rahibeler ancak buraya kadar çıkabilirlerdi. Eğer çanlardan sorumlu olan rahibe bu kurala itaatsizlik ederse, bu onun sırrı olarak kalırdı. Bu görev, sakatlanmış bir sırt ve sağırlaşmış kulaklar demekti. Bu düşünüldüğünde, bu rahibenin bir tazminatı hak etmesi doğaldı.

Başrahibe önden gidiyor, giysisinin etekleri çevresine bir toz bulutu yayıyordu. Artık, taş basamaklar daralmış, duvarlar örümcek ağlarıyla kaplıydı. Zuana birden kendisini ellerini köşelere uzatıp bu örümcek ağlarını toplarken görür gibi oldu. Örümcek ağlarının ölümcül yapışkanlığının balla karıştırıldığında taze yaralara iyi geldiği söylenirdi. *Bütün kalbimle seni öveceğim, Tanrım. Yarattığın harikaların hepsini anlatacağım.* Ama en iyi eğitim görmüş eczacılar bile bazı ilaçların hazırlanmasında zorlanırlardı. Belki, başka bir gün.

Tepeye varıp açık çan bölmesine çıktılar. Onların gelişi, gece için tünemiş olan ev sahibi güvercinleri rahatsız etti. Kuşlar, acı ve ince sesler çıkartıp uçuşan tüyler arasında öfkeyle kanat çırparak havalandılar. Başrahibe, onları kovalamak için kollarıyla büyük daireler çiziyordu. Kuşlar havada yükselip uzaklaşmadan önce başlarının çevresinde dolaşıp gürültü ederken iki kadından kahkaha sesleri yükseldi.

Başrahibe kuşların kanat sesleri arasında sesini duyurmak için, "Nasıl oluyor da çan sesinden rahatsız olmuyorlar, merak ediyorum," diye bağırdı. "Buraya güvercin kapanları kurmalıyız. Kışın mutfak birkaç kuş fazla pişirebilir. Ama Rahibe Federica'nın kapana kısılmış güvercinleri toplamak için buraya nasıl geleceğini düşünemiyorum."

Kuşlar gidince kule onlara kaldı. İki büyük çan tepelerinde durmakta, iri tokmakları aşağıya doğru sarkmaktaydı. Çevrelerinde, onları düşmekten koruyacak kadar yüksek ama uzaktaki kentin görünmesini engelleyecek kadar alçak bir duvar vardı.

Başrahibe haklıydı. Manzara nefes kesiciydi. Zuana birden başının döndüğünü hissetti. Bu yükseklikten çok manzaranın güzelliğinden kaynaklanmaktaydı. Zuana, alacakaranlıkta, kuzeye ve batıya doğru, koyu renk kiremitlerle kaplı damların ve parke

taşlarıyla kaplı sokakların karmaşası halinde eski kenti, sonra büyük katedrali ve meydanı, şatonun iki kısmını, mazgallarıyla birlikte kulesini ve hendeğini gördü. Buradan itibaren, büyük hümanist hükümdar ve şehir plancısı ikinci Dük Ercole tarafından düzenlenmiş olan, birbiriyle kesişen geniş modern caddeleri ve konaklarıyla yeni Ferrara başlamaktaydı. Bunların çevresindeki kalın tuğla duvarlar ise kentin sınırlarını belirliyordu.

"Çok güzel, değil mi?" Başrahibe ona bakarak gülümsedi.

Zuana başını salladı ama o an konuşamadı. Başrahibe bunu anlayışla karşıladı ve başını çevirerek ona toparlanması için zaman tanıdı.

Tuğlalar ve parke taşları. Babası vatanları olan kenti bir zamanlar böyle tanımlamıştı. Daha çok taş ve mermerle dolu, büyük kubbeleri ve kuleleri olan, bütün yüzeylerin sıvanmış ve boyanmış olduğu kendi tarzlarında çok güzel olan başka şehirler de var;. ancak, çok küçük ama çok güçlü ve toprağın birçok rengiyle dolu olan tuğlanın gücünü görmek için insanın, kentin dokusunun bir ateş gibi yandığı ve pırıl pırıl parladığı bir yaz akşamında Ferrara'ya gelmesi gerekir, demişti.

"Ateşleri görüyor musunuz?"

Şimdilik sadece iki tane görünüyordu. Büyük bir duman bulutu şehir merkezindeki meydandan, daha küçük bir duman da sarayın avlusundan yükselmekteydi. Alevlerden oluşan halkanın dışında, karınca kadar küçük insanlar dolaşıyor ve her yöne doğru akıyorlardı. Zuana katedral meydanından eski kente giden genişçe bir caddeyi izleyerek bir zamanlar oturduğu evin yerini saptamaya çalıştı. Üniversitenin ana binalarının önünde bulunan ince uzun –meydan olabilecek kadar büyük olmayan– bir alana kadar geldi ama sonra kıvrıla kıvrıla her tarafa giden dar sokaklarda kayboldu.

"Babanızın evini mi arıyorsunuz?"

"Evet."

"Bir yere işaret koyup oradan geriye doğru gitmeli ya da belki hatırladığınız bir gezintinin izini sürmelisiniz."

Ama asla unutmamaya yemin ettiği, evinden manastırın kapısına kadar olan yürüyüş tümüyle aklından çıkmıştı.

Zuana, olumsuz anlamda başını salladı. "Çevredeki sokaklar çok karışık. Hepsi birbirine benziyor. Ya siz? Evinizi görebiliyor musunuz?"

Başrahibe kuzeye doğru elini uzattı. "Yeni şehir daha kolay. Evimiz Palazzo Diamante'nin, batıya doğru birkaç sokak ilerisindedir. Ortada bir bahçe var... Görüyor musunuz? Küçükken orada ağabeyimle oynardım. En azından, o bana böyle söylüyor. Ben hatırlamıyorum."

Başrahibe bu sözleri düşünmeden söylüyordu. Şu anda Santa Caterina'daki en küçük yatılı öğrenci altı –hayır, beş– yaşındaydı. O da beklese ve Chiara gibi on altı yaşında rahibe olsa unutacağı kısa ve değerli bir geçmiş olacaktı. Herhalde insan hiç sahip olmadığı bir şeyi kaybettiğine üzülemezdi.

"Ne kadar hatırlıyorsunuz?" Zuana bunu sorarken Chiara'ya bakmadı. İki kadın yan yana durmuş, kollarını balkon duvarına dayamış, kenti seyretmekteydiler. Sanki burası artık bir manastır değil zengin bir evin yüksek balkonuydu ve bir süre hava almak isteyen iki soylu hanım şundan bundan konuşarak sohbet ediyordu.

"Yıllar geçtikçe daha az şey hatırlıyorum. Ama bazı şeyleri, örneğin bir gece arabayla bir su birikintisinin üstünden geçtiğimizi, tekerleklerin tahta üzerinde çıkardığı sesi ve yolun sonunda yanan meşaleleri daha iyi hatırlıyorum. Kuşkusuz, burası şatonun su dolu hendeğinin açılıp kapanan köprüsüydü. Birisi de bana, yer çökerse hepimiz boğuluruz, diyordu."

"Korkmuş muydunuz?"

"Hayır... Hayır, sanırım heyecanlanmıştım." Gülümsedi. "Ve bir oda... Beni götürdükleri bir odayı hatırlıyorum. Yuvarlak bir balkonun kubbeli tavanında bir resim, yukarıda gökyüzü vardı. İnsanlar ve melekler boyalı balkon duvarından aşağı eğilip düşme tehlikesiyle karşı karşıyaymışlar gibi dikkatle bakıyorlardı. Bu, o kadar canlıydı ki... Adamlardan biri kara deriliydi ve onun yanında kenara tünemiş bir maymun vardı. Düşmek üzereymiş gibi bir zincire sıkı sıkı tutunuyordu. Düşeceğinden o kadar emindim ki aşağıda onu yakalamak için beklerken kollarımı uzattığımı hatırlıyorum." Güldü. "Genç bir rahibeyken, bir gün başrahibe olursam, aynı ressama küçük kiliselerden biri için bir resim yaptırmayı hayal ediyordum. Düşünün! Piskopos ve bağışçılarımız, başlarını kaldırıp bakınca, Efendimiz İsa Mesih ve bütün elçilerin aşağı yuvarlanacakmış gibi bir balkondan sarktıklarını görüyorlar."

Başrahibe bunları söylerken, Zuana'nın aklına, onları yakalamak için orada bekleyen birkaç rahibenin kimler olacağı geldi.

Güneş şimdi yukarı doğru mor ve kırmızı ışıklar saçarak daha hızlı batmaktaydı ama melekler ve maymunlar yoktu. Sadece, gökyüzünde ok gibi hızla uçan ve yağmur gibi yağan akşam kırlangıçlarının tiz sesleri duyulmaktaydı. Bir süre sonra Zuana, şehri karşıdan gören manzaradan diğer tarafa, kurgulamak zorunda olmadıkları, unutamadıkları dünyaya doğru döndü.

Bu yükseklikten Santa Caterina bir hapishaneden çok bir saraya benzemekteydi. Zuana küçük kilisenin manastırın iki avlusunun üstüne çullanmış gibi görünen ve altın rengi ışıkta canlı gibi duran, diğer kısımlarından yüksekçe olan uzun ve dar orta kısmına, sonra, sebze ve şifalı otların bulunduğu bahçelerin yanındaki binalara ve yay biçimindeki büyük havuza, nehre sırtını vermiş olan meyve bahçelerine baktı. Nehir ise cıvadan

oluşan, gümüş rengi geniş bir şeritti ve mavnalar ile gemilerin oluşturduğu nehir trafiği çok yavaş akmaktaydı. Ve hepsinin çevresinde uzun bir tuğla duvar vardı. Bu duvar buradan o kadar alçak görünmekteydi ki insan dışarıdaki dünyaya ulaşmak için o duvarın üstünden ayağını uzatıp bir adım atmanın yeterli olacağını zannederdi.

Zuana, ama burada da toprağın zenginliğinden, tuğlaların sıcaklığından ve taşın serinliğinden oluşan bir güzellik var, diye düşündü. Evet, güzellik, açık alan ve farklı bir şey istemekten vazgeçince huzur, dışarıdaki çılgınlıktan kurtuluş... Şimdi birisi kapıları açsa dışarı çıkıp dünyaya karışmanın ne anlamı olabilirdi? Nereye gidecekti? Kim olacaktı? Faustina adındaki bir kadının büyüdüğü evde şimdi başka bir aile yaşıyordu. Bu evin çevresindeki kent onu ne tanıyan ne de düşünen insanlardan oluşan bir girdaba dönüşmüş, ona ait olan, o bölünemeyecek kadar küçük alan çoktan kaybolmuştu. Sessizliğin değerini anlayabilmek içinse daha az heyecan içeren bir hayatı kabul etmek gerekiyordu.

Hayır, şu anda içindeki huzursuzluk güneşin önünden geçen bir bulut, sabah sisiyle birlikte gelen geçici bir körlüktü. Zuana manastır duvarlarından içeri sızan dedikodularda, kendi ilaç hazırlama odası ya da kendi hasta listesi olan kibar bir kadından bahsedildiğini hiç duymamıştı. *Tanrı'nın bahçesinde yeşil bir zeytin ağacı gibiyim. Tanrı'nın merhametine sonsuza dek güveniyorum.* Günlerden beri ilk kez kendisini daha sakin hissediyordu.

Zuana'nın gözleri bahçeden tekrar manastır binasına kayarken çimenlerin üstüne ve yaprakları dökülmüş ağaçların arasına rastgele serpiştirilmiş açık renk taşlardan oluşan ve duvarın nehre yakın olan kısmının kenarından başlayarak müştemilatın önünden geçip manastır binalarına giden kırık bir çizgi –hayır, daha çok bir yay– gibi görünen bir şeye takıldı. Bu mesafeden, bir giysinin

eteğindeki düzensiz dikişlere ya da karanlık toprağa düşmüş, beyaz gül yapraklarından oluşan bir gerdanlığa benzemekteydi.

Çok aşağıda, caddede, manastırın önünde genç erkek seslerinden oluşan bir gürültü yükseldi. Bir grup genç birbirleriyle şakalaşır gibiydi. Gül yaprakları. Zuana yüzünü tekrar kasabaya çevirdi. Kendisini balkon duvarının üstünden kollarını ileri doğru uzatarak avuçlarını açıp aşağıdaki halkın üzerine bir şelale gibi gül yaprakları serperken hayal etti.

"Size bir soru sorabilir miyim, Sayın Başrahibe?"

Başrahibe, "İsterseniz sorabilirsiniz elbette," dedi. Eski arkadaşının kendisine böyle resmi davranmasına şaşırmış gibiydi.

"Appolonia'nın bu kule hakkında anlattığı hikâye doğru mu?"

"Hangi hikâye?"

"Geçmişte, bir Karnaval'da, bir gurup rahibe adayının buraya çıkıp ambardan aldıkları kuru yaprakları aşağıdaki serserilerin üstüne serptiklerini anlatan hikâye."

"Peki, sonra ne olmuş?"

"Güya delikanlılar çıldırmış. Bağırıp çağırıp yukarı ipler atarak onlara ulaşmaya çalışmışlar."

Başrahibe tatlı bir sesle, "İşte! Ben her zaman Rahibe Apollonia'nın, Scholastica gibi tiyatro oyunları yazması gerektiğini düşünmüşümdür," dedi.

Chiara eğilip ayağının dibindeki bir şeyi aldı. Doğrulurken açtığı avucunda güvercin tüyleri vardır. Kenardan dışarı eğilip onları boşluğa bıraktı.

"Böyle bir şey, mutlaka, delikanlıları çıldırtmış olurdu." Tüyler, aşağı doğru uçmaya başlamadan önce havada nazlı nazlı dans ettiler. "Ama sizin de gözünüzle görebileceğiniz gibi ..." Başrahibe şimdi aşağı doğru daha fazla eğilmekteydi ve bunu öylesine

abartmıştı ki Zuana'nın gözünün önüne kubbenin içindeki resim geldi ve endişelenmeye başladı. "...duvarın yüksekliği ve kule ile yer arasındaki açı caddenin tam aşağıdaki kısmını görmenize ya da oradan sizi görmelerine engeldir." Tekrar geri çekildi. "Yani, yapraklar gökten gelen bir lütuf gibi görünmüş olsa da herhangi birinin onları atan melekleri görmesi olasılığı çok azdı."

Ellerini giysisine sildi.

"Ancak yetkililer bunu öğrendiği zaman olayın bir rezalete sebep olduğu gerçek. Şöyle ki kulenin kapısına yeni kilitler yapılmış ve başrahibenin özel izni olmadan kuleye koro rahibelerinin ve rahibe adaylarının giremeyeceği yolunda bir kural konmuştu." Başrahibe içini çekti. "Buraya tekrar çıkabilmem için kaç yıl geçmesi gerektiğini hatırlamıyorum."

Bir an yan yana durup berrak gökyüzüne geniş duman şeritleri gönderen Karnaval ateşlerini seyrettiler. Zuana gülümsediğini fark etti. Chiara –kesinlikle– o kızlardan biri olmalıydı. Bunu tahmin etmesi gerekirdi. Tanrı cezalandırır fakat aynı zamanda bağışlardı. Dünya yola günahkâr olarak çıkan azizlerle doluydu ya da eğer daima iyi oldularsa bunu, başkalarının koyduğu kurallara karşı gelerek yapmışlardı. Göz kamaştırıcı öfkesiyle o rahibe adayını, çılgın müziğiyle Benedicta'yı, modaya uygun beyaz yüzü ve hikâye birikimiyle Apollonia'yı düşündü. Aşırı dindar olanlar –yasaklı görümleriyle Magdalena ve elinde olsa daha fazla kural koyarak kurallara karşı gelecek olan Umiliana– bile böyleydi. Kurallara başkaldıranlar olmasa anlatacak hikâye ya da bizimle aynı yolda yürüyen kendimizi özdeşleştireceğimiz kişiler olmazdı.

Önlerinde, şimdi, gökyüzü yanmaktaydı. Zuana kırmızı boya Karmin'i düşündü. Bir hastanın ateşini düşürmek için bir boya kullanmak bazı kimseler tarafından kurallara karşı gelmek olarak görülebilirdi. Yetkili kişilerde bilgelik vardı ama deneye daima

yer olmalıydı. Yine de bulduğunuz cevapları daima sorgulamanız gerekirdi. *Dinliyor musun, Faustina? Öğrenecek çok şey var ve ben öğretmek için her zaman burada olmayacağım.* Onun sesini son olarak hasta olmadan duymuş, o zamandan beri duymamıştı. Acaba hangi cevabı sorgulaması gerekiyordu? Kırmızı boya, ateşi düşürüyordu, evet. Bunu yaparken idrarını kırmızıya boyamıştı. Ama ya ruhunu da biraz boyarsa ne olacaktı? Böyle şeylerin olduğu biliniyordu. İyi bir ilacın kötü bir etkisi de olabileceği görülmüştü. Çiçek hastalığına karşı cıva yutanlar hastalıktan olduğu kadar tedaviden de zarar görüyorlardı. Bunu herkes bilirdi. Başdevşirme, iyileştiğine göre ona kendisini nasıl hissettiğini sormalıydı. Vakit bulursa, Son Dua'dan önce bir not yazacaktı.

Başrahibe, konuşan sadece kendisi değilmiş de bu konuda konuşuyorlarmış gibi, "Güzelliğin yalnız gözü değil ruhu da doyurması şaşılacak şey, öyle değil mi?" dedi. "Başrahibe olduğumdan beri buraya sadece birkaç kez başka bir rahibeyle birlikte çıktığımda, bu güzelliğin en kederli kalplerden bazılarına bile huzur getirdiğini ya da yorgun ve dinlenmeye ihtiyacı olanlara enerji verdiğini gördüm."

Akşam kendini tüketmekte, kızıllar gri gölgelere dönüşmekteydi. Zuana başrahibeye baktı. Alacakaranlıkta Chiara'nın yüzündeki çizgiler yumuşamış, teni parlamıştı.

Alçak sesle, "Teşekkür ederim, Sayın Başrahibe," dedi.

Madonna Chiara hızla dönerek, "Ben sadece Tanrı'nın bana söylediklerini yapıyorum. Tanrı, sürüsünden birini keyifsiz ya da yıkılmış görürse, başrahibe olarak benim görevim onu güvenli bir limana götürmektir," dedi. "Hava kararıyor. Merdivenler karanlıkta tehlikeli olur. Ah, neredeyse unutuyordum. Sizden yapmanızı istediğim bir şey var. Manastırın esenliği için. Şu rahibe adayıyla ilgili."

26



Serafina karanlıkta ağırlığını başka tarafa verdi ve baldırının altında bir şişkinlik olduğunu fark etti. Şiltenin içinde o kadar az şey var ki ne tarafa dönse anahtarların kalıbını fark ediyordu. Bir süre bu ona sadece dehşet vermişti. Çünkü sandığının kilidi açılmış olduğundan, hazinesinin bulunmayacağından emin olacağı bir yer yoktu. Şiltesini iyice doldurmak için dolgu malzemesi satın alabilirdi –böyle bir şey mümkündü– ama bu ondan şüphelenmelerine neden olabilirdi. Bir parça afyon şurubu ya da bir topak balmumunun yakalanması başkaydı –onun hayatını kolaylaştırması için Candida'ya ödeme yapılıyordu– ama dış kapının bir çift yedek anahtarı... Eh, bu bilgiden elde edilecek kazanç Serafina'nın ona sunabileceği ufak armağan ya da bahşişlerden çok daha fazlaydı. Bu nedenle, odasını temizlemeyi kendisi üstlendiğinde devşirme rahibeye değerli bir kumaş vererek hesabı kapatmıştı. Bu soylu bir rahibe adayının odasını kendisi temizleyeceği kimin aklına gelirdi? Ama bu onun için zamanın daha çabuk geçmesini sağlayan bir işti.

Zaman. Çok az bir zaman kalmıştı ama kalan zaman ona hiç bitmeyecek gibi geliyordu. Gözlerini kapatsa da uyuyamayacağını biliyordu. Toplum içindeki uysal görünüşünün bir bedeli vardı.

Başı önünde, huzurlu bir yüz ifadesiyle dolaşıyordu fakat kimi zaman karnının içindeki organlar öyle bir buruluyor ve düğüm düğüm oluyordu ki dik durmakta güçlük çekiyordu. Sürekli heyecan içinde olmak zevk veren bir acı haline gelmişti. Bunu şan dersleri arasındaki süre içinde her anının bir işkenceye dönüştüğünü, kimi zaman bunun nefes almakta zorlanmasına neden olacak duruma geldiğini eskiden, evde olduğu günlerden hatırlıyordu. Şimdi sevgilisinin düşüncesi –o donduran, yakan beklenti– her şeyi, uykuyu, düşünceyi, açlığı yok ediyordu.

Manastıra geldiğinden beri iştahı biraz açılmıştı. Ama son zamanlarda yememekten kaynaklanan duygulardan, o boşluktan, midesinin kazınmasından, guruldamasından haz duymaya başlamıştı. Sanki içinde dans eden bir canlı vardı. Sesi bile onu aşağı çekecek bir şey olmadığında, daha duru çıkıyordu. Bir şey yemeye zorlandığında –Federica onu mutfağa çağırıp badem ezmesinden yapılmış bir çilek verdiğinde– o kadar tatlı geliyordu ki kusmamak için ağzına gelenleri yutmaktan başka çaresi kalmıyordu.

Ama bu –kasıtlı olarak yemek yememenin– bir yolunu bulmak kolay değildi. Bir manastırın rahibelerin biraz aç kalmalarından hoşlanacağını düşünebilirdiniz –azizler havayla yaşamamışlar mıydı?– ama burada her konuda orta yol izlenir. Yeterli dua, yeterli çalışma, yeterli uyku (eh, onların yaşantılarını uydurdukları çılgın zamanlamaya alıştıktan sonra) ve yeterli gıda. Kurala göre, her rahibe tabağındaki yiyecekleri bitirmeliydi. İtaatsizlik cezalandırılırdı.

Elbette bu kuralı uygulamamanın yolları vardı: Kandırmaca ve uydurma bahaneler. Serafina onları her konuda aldatıyorum, bu konuda niçin olmasın diye düşünüyordu. Yemeklerde yemekhaneye gelip çabucak uzun masadaki yerini buluyor, tabağının üstüne iyice eğilerek dua için ellerini çenesinin altında birleştiriyor, dua bitince sağ eliyle kaşığı tutarken sol eli ağzına yakın

bir yerde tutuyordu. Bu şekilde, yemek ağzına ulaşmadan eliyle kapmak kolay oluyordu. Zaten hiç kimse bakmıyordu. Yüzlerini şişirmeye meraklı olmayanlar, okumaları, çölde mağaralarda yaşayan ve kimin daha korkunç acılara dayandığı konusunda birbirleriyle yarışan çılgın kadın ve erkekler hakkındaki hikâyeleri dinlemekle meşguldüler.

Bu, –giysisinin içine yemek saklamak– şarkı söylemeye başladıktan sonra mükemmelleştirdiği bir teknikti. Sanki kendisini, onlardan biri olma yolunda olmadığına inandırmak için küçük bir itaatsizliğe ihtiyacı vardı. Yakalanma korkusuyla suçluluk duygusu birbirine karışıyor ve bu –acı ve tatlının bir arada oluşu– hoşuna gidiyordu. Yemek artıklarını odasında saklamış ve birazını daha sonra yemiş (bir rahibe adayı uykuda olması gerekirken ne cesaretle odasında yemek yerdi?) ya da Candida'ya rüşvet olarak vermişti. Çünkü o da Serafina'ya mutfaktan bazı şeyler getiriyordu.

Şimdi onları eteğinin altında saklıyordu, sonra dinlenme zamanı gelince, bahçede dolaşırken gizlice yerlere serpiştirecekti. Bunu yapan sadece o değildi Geçen gün Eugenia'yı de aynı şeyi yaparken görmüştü. Birbirlerinin yanından geçerken ürkek bakışlarla sinsi sinsi bakışmışlardı. Hiç olmazsa birbirlerini ele vermeyeceklerdi. Kuşlar sayesinde kanıtlar dakikalar içinde yok oluyordu. Güvercinler, saka kuşlarını ve serçeleri gagalayarak kovuyor, sonra birbirleriyle kavga ediyorlardı. Bugün, yere hiçbir şey atılmadan çan kulesinden aşağı hep birlikte pike yapmışlardı. Serafina yine de dikkatli olmalıydı. Rahibe Umiliana'nın kızların oruç tuttuğunu ve bir deri bir kemik kaldığını görmekten hoşlanacağı kesindi ama kurallara karşı en küçük bir itaatsizliği keskin gözleriyle hemen görür ve asla bağışlamazdı.

Ama zaten Serafina'nın bir daha hiç dönmemek üzere buradan çıkıp gitmesine birkaç gün vardı.

Sadece birkaç gün. Bu düşünce karnını dilim dilim doğruyordu. Kimi zaman açlığı heyecandan ayırt etmek güçtü. Buradan çıkıp gitmiş olacaktı. Ama nereye? Nasıl? Ah, bir uyuyabilseydi! Burada beklemek insanı öldürebilirdi. Elini şiltenin içine sokup bezin arasından anahtarları çekip alıyordu. Demirin soğukluğunu hissediyordu. Parmaklarını anahtarların temiz ve pürüzsüz dişlerinde gezdiriyordu. Sevgilisi elbette iyi bir demirci bulmuş olmalıydı. Karnaval arabalarındaki o adamlar gibi. Onların şarkılarının hikâyelerini duyduğu zaman yanaklarının yandığını hissetmişti. Onun, anahtarları getirdiği gece binlerce kere ölmüştü. O kadar geç kalmıştı ki Serafina onun gelmeyeceğini zannetmişti. Odasına tam zamanında dönmüş, nöbetçi rahibeye yakalanmaktan güçlükle kurtulmuştu. Anahtarların bulunduğu paketi açınca içinde bir kâğıt parçası bulmuştu. Bu kâğıtta buluşacakları gün ve saat yazılıydı. O kadar. Sevgi dolu sözler yoktu, şiir yoktu, aşktan bahseden kelimeler yoktu. Onun, Serafina'nın hayalindeki yüzü uzun bir süredir bulanıktı. Şimdi ise sesini bile hatırlayamıyordu. Bu nedenle de geleceği düşündüğünde gözünün önüne sadece nehrin simsiyah gece görüntüsü geliyordu.

Şimdi, rahibe adaylarının çoğunun tiyatro oyununda rolü olduğu için gösteri sonrasına kadar din dersleri azaltıldığından Serafina daha çok kendi kafasının içinde yaşıyordu. Çocukluğunun en serkeş dönemlerinde bile bu kadar yalnız olmamıştı. İnsanlarla tek teması koroda oluyor, ilahi söylemek onu biraz sakinleştiriyor fakat ilahi biter bitmez eski haline dönüyordu. Arkadaş aradığı, içindeki gerilimi bir miktar azaltmak istediği anlar oluyorduysa da kızların hepsinin Karnaval beklentisi içinde yarı çıldırmış durumda olmalarına rağmen herhangi birinin onda bir şey göreceğinden korkuyordu. Rahibe Zuana buna dâhil değildi. Revir şefi, Karnaval'a karşı ilgisiz, âdeta mesafeliydi. Yine de rahibeler ve rahibe adayları arasında görüşemeyeceği, en çok korktuğu oydu.

Ona rastlamamak için yolunu değiştiriyor, kiliseye giderken ya da koridorlarda karşılaştıklarında onun kendisine dikkatle baktığını, içinden geçenleri anlamaya çalıştığını hissediyordu.

Onunla birlikte çalıştığı dönem sanki çok uzun zaman önceydi. Merhemler, kaynarken sağa sola zerreler püskürten melas, zencefilli topaklar... Onları düşünmek istemediği halde hatırlıyordu. Kendi kendine bu rahibenin zeki olduğunu, bu nedenle herhangi bir şeyden kuşkulanmaması için ona dikkat etmesi gerektiğini tekrarlıyordu. Fakat yalnız bu kadar değildi. Endişe olarak başlayan şey daha rahatsız edici bir şeye, açlıktan değil suçluluktan içinin kazınmasına dönüşmüştü. Ona yardım eden, (Tanrı şahittir ki kendi annesinden fazla) anlayış gösteren ve sevecen davranan tek kişi olan Zuana'nın Serafina'yı eğitmekte başarısız olduğunu ve manastırı rezil ettiğini düşünecekler, belki de kaçışı ile bağlantılı olarak, bir şekilde onu suçlayacaklar diye suçluluk duyuyordu.

Bu düşünceler onu öfkelendiriyor ve onları kafasından uzaklaştırmaya çalışıyordu ama geceleri uyanık olduğunda yine aklına geliyorlardı. Ya Zuana'yı cezalandırırlarsa? Ya yetkilerini elinden alıp ilaçlar üzerinde çalışmasını engeller hatta kitaplarına el koyarlarsa? O zaman Serafina nasıl yaşardı?

Serafina, Zuana'nın kendisine çok yardım ettiğini ama bu işle hiçbir ilgisi olmadığını anlatan bir mektup bırakmayı düşünüyordu fakat bu, durumu daha da beter hale getirirdi. Zuana için artık dua edemiyordu. Şu anda, Tanrı'dan herhangi bir şey için nasıl yardım isteyebilirdi? Ona karşı işlenen günahların hiçbiri kendisinin işlemek üzere olduğu günahla mukayese edilemezdi.

Tekrar gözlerini kapayıp uyumaya çalıştı. Bahçenin bir yerinden kavga eden kedilerin miyavlamaları ve çığlıkları geliyordu. Bu gürültü Serafina'nın hoşuna gidiyordu. Onun korkutucu olmaktan

çok insanı neşelendirdiğini düşünüyordu. Sağ kolunu kaldırıp karnının üstüne koydu ve aç midesinin düzlüğünü, kalça kemiğinin kavisini hissetti ve kasıklarında hem sıcak hem de soğuk bir ürperti dolaştı. Olsun. Serafina yüzünden dünya hepsinin başına çökecek olsa da artık geri dönmek mümkün değildi.

27



Kolay yoldan gidersen asla O'nun gelini olamazsın.
Kanatların olmadan uçup cennete gidebileceğini zannederek kendini aldatıyorsun.

Ama iyi olmanın ölümden sonra hiçbir değeri yoktur.

Sesler yavaş yavaş duyulmaz oldu ve arp, ilahiyi sonlandırdı. Seyirciler arasında ilahinin beğenildiğini gösteren bir mırıltı dolaştı. Toplantı salonu tıklım tıklım doluydu ve en iyi yerlerde kadınlar oturmaktaydı. Değerli taşlarla süslü saç fileleri, kolalı yakalar, sımsıkı sıkılmış bellerin hemen altından fışkıran ve uçuşan saten ve brokar etekler. Bu sonuncular kadınların her kıpırdanışında müziğe kendi hışırtılarıyla eşlik ediyorlardı.

Onların önündeki birkaç kanepede Zuana ile onun gibi konsere katılmak üzere sahneye çağrılmayan bir grup koro rahibesi oturuyordu. Yüzleri sahneye, arkaları da, en arkada, pelerinler ve tanınmamak için yüzlerine taktıkları maskelerle kalabalık bir güruh oluşturan erkeklerle göz göze gelmemeleri için seyircilere dönüktü. Bunlar, erkek kardeşler, ağabeyler, babalar, amcalar, dayılar ve manastır girişindeki bekçi kulübesinde akrabalık durumu konusunda tartışma yaşayacak olan az sayıda yabancıydı. Bunlar,

sadece şarkıları dinlemek için gelmişlerdi. Karnaval takvimleri doğrultusunda kentteki en güzel konserleri bir bir dolaşıyorlardı. Ve Santa Caterina bu yıl listenin en başlarındaydı.

Ön tarafta, koro ve manastır orkestrası sadece kendileri için konser veriyormuş gibi birbirleriyle karşı karşıya oturuyorlardı. Lucia ve Perpetua, lavta ile viyolanın üstüne eğilmiş, Rahibe Purita'nın aklı orgda çalacağı notalarda, elleri orgun üzerinde harekete hazırdı. Ursula'nın kıvrık parmakları ise biraz önce çıkardığı sesleri avucunda tutar gibi arpın telleri üzerinde duruyordu. Ayaklarının dibinde ise daha sonra çalacağı bir flüt duruyordu. Flütün salondaki varlığı Rahibeler Meclisi'nde tartışma konusu olmuştu. Çünkü –içeride olduğu kadar dışarıda da– bir kadının, seyirciler önünde ağzıyla bir müzik aleti çalarken görünmesinin edep dışı olduğunu düşünenler vardı. Şu anda flütün orada oluşu ise Benedicta'nın tutkulu savunmalarıyla, üstü kapalı bir tehdit olarak –birbiri ardınca söylenen şarkılardan oluşan– en popüler şarkı gruplarından birini flüt olmadan icra etmesinin mümkün olmayabileceğini söylemesinin sonucuydu.

Orkestranın karşısında koro oturuyordu. Korodaki elli rahibenin hepsinin giysileri yeni yıkanıp ütülenmiş, atkıları mutfaktaki çalışmalardan artakalan yumurta aklarıyla kolalanmış, siyah başörtüleri ütülenmişti. En önde ise beyaz giysileriyle melekleri andıran bir avuç rahibe adayı kulakları olduğu kadar gözleri de okşuyordu. Özellikle de biri.

Benedicta ona işaret verdi. Genç kız nefesini içine çekerken, sanki ondan başka herkes nefesini tutmaktadır.

İşte buradayım,
Tanrı'nın yeni gelini.
Göksel ihtişam
Ve heyecan içinde yaşıyorum.

Bu mısralar Roma'dan geliyordu. Papa'nın yeni gözdelerinden biri tarafından yazılmıştı ama –Serafina'nın sesi kadar neşeli olan– düzenleme Benedicta'ya aitti. Genelde bu gibi şekerli seslere duyarlı olmayan Zuana bile hayran olmuştu. Başrahibenin oturduğu, oymalı ahşap koltuğa (ki Rahibeler Meclisi'nden buraya sırf bu amaçla getirilmişti) baktı. Madonna Chiara baston yutmuş gibi dimdik oturuyor, elleri, dinlenmekte olan bir çift güvercin gibi kucağında duruyordu. Flütün kullanılıp kullanılmayacağı konusu konuşulurken sinirlerin gerildiği bir sırada bu metni Karnaval'a uygun bulduğunu söyleyerek düzenlenmesini öneren oydu. Umiliana ve Feilicita'dan başka herkes onu çok beğenmişti ve bunda şaşılacak bir şey yoktu.

Şarkımla sevgi gösterisinde bulunurum kutsal meleklere,
Cennetin güneşindedir,
Gözlerim ve sonsuz bir güzellik sayesinde,
baştan sona aynı güçle sürer hayatım.

Her müstakbel rahibe adayı ve daha önemlisi onların anneleri ile babaları için çok çekici olan masumiyet ve coşkunun karışımını içeren bu şarkıların bu özel gün için çok uygun olduğu kesindi. "İsa Mesih, bana sıkıntı vermeyecek olan damattır."[18] Bu sözleri, Ferrara'nın büyük Isabella d'Este'si, iki kızını kiliseye gelin verdiği zaman söylemişti. Bu kızları alan manastır ise gerçekten şanslıydı. Zira bütün İtalya'da daha kudretli kimse yoktu. Ama böyle bir bülbüle sahip olmak Santa Caterina için yeterliydi.

18 Rahibeler asla evlenmez, kendilerini Tanrı'ya, yani Hıristiyan inancına göre Baba, Oğul (İsa Mesih) ve Kutsal Ruh'dan oluşan üçlü birliğe adarlar. Damat sözüyle kastedilen budur. (ç. n.)

Ve henüz konser bitmemişti. Henüz Petrarca'nın Meryem Ana için yazdığı sonelere sıra gelmemişti. Bu sonelere genç kızın sesini en iyi değerlendirecek şekilde yeni düzenlemeler yapılmıştı. Yiyecek içecek ikramından sonra ise kadın akrabalar ve bağışçılar için yemekhanede bir tiyatro oyunu oynanacaktı. Bu gösteri de konser gibi iyi geçerse (endişeyle beklenen sadece iki şey vardı: Bunlardan biri, Rahibe Lavinia'nın kaybolan saray mensubu kostümünü bulması; ikincisi de, özel efektlerden sorumlu olan rahibenin gökgürültüsü sesini, iki üç konuşma sonra, ilgisiz bir anda değil de doğru anda, tekerleğin gizemli kırılışıyla birlikte çıkarmasıydı) manastır bugüne kadarki en başarılı Karnaval eğlencesini sunmuş olacaktı. Evet, Zuana'nın memnun görünmeye hakkı olduğunu düşünüyordu.

Şarkı biterken bütün gözler kıza çevrilmişti. Serafina, kısaca seyircilere doğru baktı, sonra mütevazı bir tavırla önüne bakmaya başladı. Bazıları onda bir icracı pırıltısı görebilirdi ama Zuana'ya göre genç kız, çok zayıf ve bitkin, hatta heyecan yüzünden ateşli görünmekteydi. Bunda şaşılacak bir şey yoktu. Aşırı fazilet, aşırı isyankârlık kadar yorucuydu. Karnaval sona erip normal hayata dönüldüğünde, Serafina manastır hayatını daha sakin ve dinlendirici bulacaktı. Tabii eğer aradığı, sakinlik ve dinlenmekse...

Orkestrada, Rahibe Ursula flütünü alıp dudaklarına götürdü ve seyirciler yeni zevkler için hazırdı.



Konser bitmiş ve koristler dağılmaya başlamıştı. Bir paravanın arkasında, üstünde zarif bardaklar ve beş şişe şarap, kurabiyeler ve şekere batmış bademlerle dolu, elle boyanmış seramik tabaklar, ortada da badem ezmesinden yapılmış, parlak renkli meyvelerle dolu büyük bir çanak bulunan bir masa vardı. Aileler ve konuklar

icracılarla tanışmak ve onları tebrik etmek için öne doğru akın ediyorlardı. Genç adamlardan bazıları ön tarafa ulaşmak için o kadar acele ediyordu ki kalabalıkta ara sıra itiş kakış olabiliyordu (maskeleri kimliklerini sakladığı için Karnaval günlerine özgü bir nezaket ve biraz iltifat mümkün olabiliyordu). Ancak gençler ön tarafa ulaştıklarında hayal kırıklığına uğruyorlardı. Çünkü koronun bülbülü ortadan kaybolmuş, sorumluluğundaki rahibe adaylarını bir dişi aslan gibi koruyan Umiliana misafir kabul etme hakkından, konser ile tiyatro gösterisi arasındaki boşlukta Serafina'ya nezaret etmek uğruna vazgeçerek onu arka kapıdan kaçırmıştı.

Önce kiliseye gidip burada putperest bir hükümdarın boyunduruğu altında işkenceyle sorgulanmaya ruhen hazırlanmakta olan Perseveranza'yla buluştular. Duadan sonra yemekhaneye gittiler. Burada, Serafina gösteriye hazırlık olarak geri kalan iskemleleri düzenlemek ve mumları yakmakla görevlendirilmişti. Bu, kısa bir süre önce sesiyle kentin en seçici müzikseverlerini büyülemiş olan bir genç kadın için mütevazı bir görevdi ama o, bundan hoşlanmadığını ya da kaderine razı olmakta zorlandığını belli edecek hiçbir şey yapmıyor, kendisine söylenenleri yapıyor, arada sırada pencereden dışarı, kararmakta olan gökyüzüne bakıyordu.

Kapıcı kulübesindeki nöbetçi rahibeler son erkek konuğu saydıktan, muhtemel saldırganlardan korunmak için kapıları kapatıp kilitledikten (bu, bugün, her zamandan daha sıkı uygulanan bir kuraldı) ve başrahibe, zarif adımlarla yürüyerek allayıp pullanmış bir kalyon filosu gibi avludan geçen soylu kadınlarla beraber yemekhaneye girdiği zaman, hava, sahnenin ancak mumlarla aydınlatabileceği kadar kararmıştı ve doğal ışık sadece oyuncuların sahne arkasında hareket edebilmesine olanak sağlıyordu.

Şimdi, rahibe adayları sorumlusunun dikkati sahneye çıkacak olan rahibe adayları ile seyirci olarak orada bulunan rahibe adayları arasında bölünmüştü. Herkes, bağışçıların arkasındaki en iyi yerleri kapmaya çalışıyordu. Serafina ise bu telaş ve koşuşturma arasından kolayca sıyrılarak kendisine, arka sıranın en sonunda bir yer bulmuştu. Zuana, sağ tarafta, hemen hemen onun tam önünde bir yere oturduğunda, hâlâ birkaç boş yer vardı. Biraz dönüp salona göz gezdirdiğinde Serafina'yla göz göze geldi.

Kız gözlerini kaçırmaya fırsat bulamadan yavaşça, "Konserde sesin harikaydı," dedi. "Toplantı salonu, senin hakkındaki övgülerle dolup taştı."

Genç rahibe adayı kendisine iltifat edilmesine hiç de sevinmiş görünmüyordu. Şaşkın, âdeta endişeliydi. Yarım bir gülümsemeyle, "Teşekkür ederim," dedi. Zuana yine ön tarafa, sahneye doğru baktı. Önünde, süslü örtülerden ve yüksek şapkalardan oluşan bir deniz uzanıyordu. "Korkarım ki buradan fazla bir şey göremeyeceksin. Öne daha yakın bir yer bulmalıydın."

"Ah, hayır, hayır... Burada iyiyim." Kız, olumsuz anlamda başını salladı. Zuana, onun ellerini kucağında, kaçmalarını engellemek istermiş gibi üst üste durduğunu gördü. "İyiyim... İyiyim ama şu anda çok yorgunum."

Salondaki gürültü artınca sesi duyulmaz oldu. Erkekler gidince kadınlar daha heyecanlı, daha gürültücü olmuşlardı. Serafina uzun süre yalnız kaldıktan sonra kalabalık ortamı özlediği halde, kendini bu kadar çok kişinin ve gürültünün içinde bulunca zorlanan ilk rahibe adayı olmayacaktı.

Rahibe Scholastica perdenin arkasından çıkıp ay gibi yusyuvarlak yüzü sinirli bir heyecanla parlayarak sabırla beklerken ani bir sessizlik oldu. Birisi ellerini çırparak seyircileri kesin

sessizliğe davet etti ve Rahibe Scholastica hafifçe öksürerek boğazını temizledi.

"Sevgili dostlar ve Santa Caterina manastırının sevgili bağışçıları bu mütevazı eğlenceye hoş geldiniz." Arkasında, perde hareket ediyor ve birisi arkasında yürürken dalgalanıyordu. "Vücudun sağlıklı olmak için yiyeceğe ve uykuya ihtiyacı olduğu gibi ruhun da eğlenceye ve dinlenmeye ihtiyacı vardır."

Scholastica durakladı, yüzünde geniş bir gülümseme vardı. Salondakiler de ona gülümsediler. Çünkü onun coşkusundan etkilenmemek imkânsızdı.

"Bu nedenle, manastırları kuran bilge insanlar, rahibelerin kutsal tiyatro oyunları ve komediler sahnelemesine izin vererek eğitime ve ruhsal eğlencelerden keyif alınmasına yardımcı olmayı uygun bulmuşlar."

Seyircilerden biri kısa bir tezahürat yaptı ve sıralar arasında gülüşmeler dolaştı. Ferraralı soylu kadınlardan bazıları, Trento'da kabul edilen yeni kurallardan sonra bu tür eğlencelerin yasaklandığı ya da en aza indirildiği manastırlar hakkında anlatılan hikâyeleri mutlaka duymuş ve aynı şeylerin kendi kardeşlerinin ve kızlarının da başına gelmesinden korkmuş olmalıydılar.

"İlk sahne..." Scholastica, söylediklerinin duyulması için sesini yükseltti. Bu sözleri yazması aylar sürmüştü ve insanların onları dinlemesini sağlayacaktı. "Gösterimizin ilk sahnesi, Santa Caterina'nın, İskenderiye'de, imparatorun sarayında şehit edilişidir."

Perde ikiye ayrılıp ağır ağır iki yana doğru açıldı ve iki yanında birer boyalı sütun olan tahtadan yapılmış bir giriş göründü. Sol tarafta, giysi olarak vücutlarına kumaşlar sarmış ve başlarında başlıklar olan birkaç saray mensubu kadın ile birkaç kâtip ayakta durmaktaydı. Karşılarında, uzun boylu ve buyurgan tavırlı imparator vardı. Kadife bir pelerini ve altın bir tacı

bulunmaktaydı. Çenesine iki taraftan özenle yapıştırılmış olan kıvırcık siyah sakala rağmen Rahibe Obedienza olduğu belliydi. Aralarında putperest hayatın zevkleri ve tanrıların gücü konusunda neşeli bir konuşma geçti ve sonra müzik başladı. Saraylı kadınlar kısa bir dans gösterisi yaptılar. (Seyirciler arasındaki hanımların çoğu bu dansı gözleri kapalı olarak yapabilirlerdi.)

Şimdi herkes daha iyi görebilmek için başını uzatıyordu. Prensip olarak bu tür eğlencelere mutlaka karşı olan Umiliana bile aslında biraz meraklanmaktan kendini alamıyordu. Zuana ise arkasına, Serafina'ya baktı ve onun, gözlerini âdeta dikkat kesilerek sahneye dikmiş olduğunu gördü. Gelecek yıl, bu günlerde kendisi sahnede olabilirdi. Çünkü aralardaki konserlerde güzel seslere ihtiyaç oluyordu. Gelecek yıl. O zamana kadar kaç Sabah İbadeti ve Akşam Duası gelip geçmiş olacaktı? Bir zamanlar Zuana bu sorunun cevabını bilir, Büyük Perhiz'in her gününün arasındaki ibadet saatlerini, hatta ilahi olarak söylenen *Mezmurlar*'ın sayısını hesaplayabilirdi. Saymaktan vazgeçince her şey daha kolay olurdu. Genç kız, bu aşamaya ulaşmış mıydı?

Bir davul sesiyle dans yarıda kesildi ve arka girişte iki asker göründü. Mumların titrek ışıkları pirinç miğferlerine yansımaktaydı. Uzun beyaz giysili ve omuzlarından aşağı inen altın rengi bukleleri olan birini sürükleyerek getirmekteydiler. Bu haddini bilmez genç kız, kendi Kurtarıcı'sının adına, tanrıların iradesine karşı gelirken yakalanmıştı. Seyirciler heyecanla nefeslerini tutmuşlardı. Genç kız, neredeyse Tanrı'nın habercisi olamayacak kadar ufak tefek ve narindi. Ama imparatorun kâtipleriyle tartışmak, ya Hıristiyan inancını reddetmek ya da işkence görmeye razı olmak zorundaydı.

Genç kız --Perseveranza-- ağzını açtı ve hırıltılı, monoton bir ses duyuldu. O, manastırın en yetenekli oyuncusu değildi ama

din uğruna şehit olmak söz konusu olduğunda büyük bir coşkuya kapılırdı. Sahne, emrine verildiğinde onu kullanmaktan korkmazdı.

İmparator, sorgulamayı başlatmak için el çırptı. Kâtipler kitaplarını açıp ahkâm kesmeye başladılar ama Santa Caterina her iddiayı hararetle çürüttü. Sahne arkasından büyük bir çatırtı geldi ve arkasından bir çığlık duyuldu. Oyuncular bir an için donakalıp sinirli sinirli sesin geldiği yöne baktılar. Seyirciler boğuk kıkırtılar ve "susun" sesleri duydular. Sorgulama tekrar başladı. Kelimeler uçuşmaktaydı. Caterina kendisini sorgulayanları yenilgiye uğrattı ve imparator sorgulamanın sona erdiğini belirtmek için ellerini çırptı. O sırada sakalının bir kısmı avuçlarının arasına sıkışarak yüzünden ayrıldı ve perde kapanırken adam/kadın onu tutmak zorunda kaldı. Şimdi herkes tebessüm etmekteydi. Oyunculardan başka herkes bu tür hatalar görmek isterdi çünkü dünyanın ince ayarlara dayanan düzeninde bu tür hatalar, olağanüstü ve bulaşıcı bir kaos yaratırdı.

Köylü kıyafetleri giymiş olan üç genç kadın perdenin arkasından çıkarak genç bakirenin bir mucize olduğundan bahsetti ve devşirmelerin dekoru değiştirmek için zaman kazanmalarını sağladı. İçlerinden biri, Eugenia, doğanın mutluluk kaynağı olduğunu anlatan bir şarkı söyledi. Seyirciler büyülenmişti. Eugenia güzel bir kızdı ve rahibe giysisi ve rahibelere özgü başörtüsü olmadığı için vücudunu müziğe uyarak zarif bir şekilde hareket ettiriyordu. İyi ki salonda ona hayran olacak erkekler yoktu ama zaten onu günün modasına göre fazla ince bulabilirlerdi. Serafina gelmeden önce, o, Santa Caterina'nın bülbülüydü ve tahtından indirilmenin ona güç geldiği kesindi. Zuana, bundan başrahibeye bahsetmeliyim, diye düşündü. Chiara'yı görebilmek için başını sağa sola çevirdi. Ön tarafta bir yerde, en nüfuzlu konukların yanında olmalıydı fakat salon çok kalabalıktı.

Şarkı sona erince, seyirciler zevkten nefeslerini tutmuşlardı. Sahnede, Eugenia, zaferinin verdiği sevinçle parlıyordu. Zuana, Serafina'nın buna nasıl tepki verdiğini görmek için arkaya baktı.

Ama Serafina yoktu. Yeri boştu.

Zuana dönüp sıranın daha ilerisindeki yerlere baktı –belki sahneyi daha iyi görmek için yer değiştirmiş olabilirdi– ama mumların ışığının ulaşamadığı yerler karanlık olduğu için göremiyordu.

Zuana, hayalinde, başrahibenin çan kulesinin alacakaranlıktaki güzelliğinde söylediklerini tekrar duyuyordu. *Kurallara göre, ilk üç ay içinde olduğu için, tiyatro oyununu seyretmesine izin verilmemeli ama sesiyle, manastıra öyle büyük bir hizmet yaptı ki onu bu eğlenceden mahrum etmenin acımasızlık olacağını düşünüyorum.*

Serafina, gitmiş olabilir miydi? Odasına çekilmek zorunda kalacak kadar yorulmuş olabilir miydi? Kesinlikle hayır. Ne kadar yorgun olursa olsun hiçbir rahibe adayı böyle bir eğlenceyi kaçırmazdı. Gerçi salondan çıkmış olsa kimse fark etmezdi. Çünkü bütün seyirciler, özellikle arka taraflarda oturanlar büyülenmiş gibi sahnede olanları seyrediyorlardı.

Zuana karın bölgesinde sert bir burkulma hissetti.

Elbette rahibe adayları sorumlusu onunla ilgilenecektir ama oyunda rolü olan diğerleriyle çok meşgul olacağından onu yakından izlemenizi rica ediyorum.

Zuana yerinden kalkıp arkaya kaydı ve salonu baştan sona görebilmek için yemekhanenin arka tarafına gitti.

Ancak onu izlediğinizi açıkça belli etmeseniz daha iyi olur. Son birkaç hafta boyunca çok çalıştı ve ona güvenmediğimizi düşünmesini istemem.

Arka tarafta kimse yoktu. Kız ortadan kaybolmuştu.

Zuana etrafındakileri rahatsız etmemeye çalışarak kapıya doğru yürüdü. Son gördüğü, perdenin açılıp tekerleği sahneye yerleştiren devşirmelerden, sahne arkasına geçmekte gecikmiş olan ikisinin telaşla kaçışmaları oldu.

Dışarıda, manastırın dışa açık revaklı üst galerisine karanlık basmaktaydı. Zuana'nın gözlerinin buna alışması birkaç saniye sürdü. Ama alışınca nereye gideceğini çok iyi biliyordu. Merdivenlerden inip avluyu geçecek ve kızın köşedeki odasına gidecekti. Kapı kapalıydı, altından ışık sızmıyordu.

Mandalı açıp kapıyı itti.

Yaklaşık üç ay önceki o ilk geceden beri buraya gelmemişti. Hayalinde, duvara yapışmış, saçları darmadağın, kaybettiği özgürlüğü için uluyarak ağlayan bir genç kız vardı. *Bu mezara canlı canlı gömüldüm.* Öfkeyle hırlıyordu. Çok isyankârdı... Hayat doluydu...

Koyu karanlıkta yatağın içinde bir karaltı gördü. Bu kızın vücudundaki etler nereye gitmişti? Kızın bedeninin, yatıştırıcı etkisini göstermeye başladığı zaman ne kadar ağır olduğunu hatırladı. "Bu, yenilgiyi kabullenmemi sağlamayacak." Peki, şimdi ne olmuştu? Kızın iradesi gerçekten bu kadar kırılmış mıydı? O da diğerleri gibi burada kıvrılıp ölmeye hazır mıydı?

"Serafina?"

Yatağa doğru yürüdü. Ama oraya varmadan neyle karşılaşacağını biliyordu. Burada neler olduğunu birden, tam olarak, derinlemesine, bütünüyle anlamıştı. Sanki bunu hep biliyordu da bakmamayı seçmişti. İçinde çelişkili bir merak uyandı.

Onlar ağzımdan çıktı, içimden gelerek söylemedim.

Yatak örtülerini açtı. Kabaca bir insan bedeni gibi şekil verilmiş olan kalın kumaş yığını, karanlıkta bile acınası görünüyordu. Zuana onu alıp açtı ve tam ortasında oyuncak [illegible]

İsa ortaya çıktı. Bebek İsa'nın bu şekilde kullanılmasını küfür sayacak insanlar vardı.

Zuana hızlı hareket ediyordu. Odadan çıkıp koridoru geçerek kapıcı kulübesine gitti. Toplantı salonu karanlık, kapıcı kulübesindeki oda boştu. Tiyatro gösterisini seyretmek için, herkes görevinden izinli olduğu için burada görevli bir rahibe yoktu. Ama dış kapıların ikisi de kilitli ve sürgülüydü. Anahtarlar ise sadece başdevşirme ile başrahibedeydi.

Peki, buradan değilse nereden? Ve nasıl?

Zuana avluyu geçip ikinci manastır binasına girerken korkunç bir gökgürültüsü duyuldu. Yemekhanede, Tanrı, sahnelenen oyuna dâhil olmaktaydı. O kadar büyük bir gürültü olmuştu ki revirden bile duyulmuştu ve birkaç saniye sonra, Clementia'nın ses tellerini zorlayarak inleyen sesi yükseldi. Bu kez gelen melekler mi şeytanlar mı olacaktı? *Bahçelerdeki melek seni bekliyor... Bak, bak, gece meleğim geri döndü.*

İhtiyar kadın sayıklamaları arasında ne söylüyordu? Evet, Serafina bir kez, hava karardıktan sonra bahçede yakalanmış ve cezasını çekmişti ama şimdi, Zuana düşünüyordu da, bu, mutlaka Clementia yatağa bağlandıktan sonra olmuştu, öyle değil mi? Bu durumda ihtiyar kadın, onu, daha önce kaç kere görmüş olabilirdi?

Son birkaç hafta boyunca çok çalıştı ve ona güvenmediğimizi düşünmesini istemem.

Herkes mi kanmıştı?

İkinci binadan geçerek açık alana çıktı. Hava karardıktan sonra buraya çıkmak yasaktı ama Zuana bunu bir kere –hayır, acil gereken bir otu toplamak için özel izinle iki kere– yapmıştı. Buna rağmen, yolu şaşırmayacağından emin değildi. Çan kulesinin açısından manastırın görünüşünü gözlerinin önüne getirdi. Bahçeler, havuz ve meyve ağaçlarından sonra açık arazi duvara doğru

devam ediyor ve arada, soluk renkli kaya ve taşların düzensiz hattı ikinci binadan başlayarak gelişigüzel bir dikiş gibi sürüp gidiyordu. Nereye kadar? Nehrin kenarındaki duvarın yanında bulunan bir noktaya kadar. Soluk renkli taşlar. Gün ışığında, yerde kimse onları fark etmezdi ama ay ışığının hiç olmadığı geceler hariç, karanlıkta, bu taşların pırıltısı yol gösterici olur ve insan yolunu çabucak bulabilirdi.

Zuana şimdi ne aradığını bildiğine göre bulması da kolay olacaktı. Çalılara ve böğürtlenlere takılmamak için eteklerini kaldırarak taşlardan oluşan çizgiyi izlerken genç ve öfkeli bir rahibe adayının yerden taş toplayarak havuza fırlatışını hatırladı. Kendi ise onun rehberi ve danışmanı olarak genç kıza araziyi gezdirmiş, manastırın hayranlık uyandıracak yanlarını, duvarların dışında bulunan nehir kıyısındaki, çift kilitli kapılardan büyük bir zenginliğin girdiği –ve çıktığı– ambarını anlatmıştı. Ey sevgili İsa Mesih, kız her şeyi hatırlamış ve kullanmış mıydı?

Ambarın kapılarına geldiğinde hızlı hızlı soluyordu. Nefes nefese kalmıştı. Çevredeki caddelerden gelen sesleri duyuyordu ama taşlardan oluşan çizginin sona erdiği yerde, duvarın dibinde kimse yoktu ve kapılar da kapalıydı. En küçük bir hayat belirtisi yoktu. Hiçbir şey. Nefes alabilmek için ahşap kapıya dayandı. Orada dururken kafası çalışıyordu. Birden içeriden gelen bir ses, bir tırmalama ya da kayma sesi duydu. Başını çevirip kulağını kapıya dayadı ve dinlemeye başladı. Kapının arkasında iç ambar ve dış ambara oradan da nehre açılan kapılar vardı. Orada biri var mı? Evet? Hayır?

Anahtar deliğinin üstündeki çelik tokmağa elini koydu ve mümkün olduğunca ses çıkartmamaya çalışarak itti. Kapı açılmıyordu. Tabii, kilitliydi. Arkasındakinin de kilitli olacağı kesindi. Hayır. Duyduğunu zannettiği sesi hayal etmişti. Anahtarları kim ele geçirebilirdi? Başrahibe bir yana, hem ambarcı hem de

başdevşirme kelimelerle tarif edilemeyecek kadar işlerine düşkün insanlardı.

Aah! Sevgili Meryem Anamız. Başdevşirme...

Biraz önce ona bir miktar fesleğen ve konyak içirdim.

Bana yardım etmem için izin verdiler. Rahibe adayları sorumlusu bunun benim için iyi olacağını söyledi.

Manastırdaki uygulamalarla ilgili hiçbir şey bilmeyen Zuana bile başdevşirmenin, geceleri, anahtarları şiltenin, yani kendi ağırlığının altında sakladığını bilirdi. Ama kadın ateşliyken birinin elini şiltenin altına sokması ne kadar kolay olurdu... Ama onun hastalığı yaklaşık iki hafta önceydi. Eğer anahtarlar kaybolsaydı, şimdiye kadar bunu herkes duymuş olurdu. Serafina onların eşini yaptırmış olabilir miydi? Nasıl? Kimin aracılığıyla? Zuana, daha çok düşündükçe daha az anlıyordu. Ama burada bir şeyler oluyordu. Kızın yokluğu ve örtülerin altındaki bez tomarı bunun kanıtıydı. Bunlar ve karnında dönüp duran korku.

Yemekhaneye döndüğünde gösteri bitmişti. Rahibeler, salonun içindeki mumları yakıyorlardı ve seyircilerle oyuncular bir araya gelmiş, gülüşüp sohbet ediyorlardı. Heyecanlı konuşmalar duyuluyordu. Başdevşirme ortalıkta görünmüyordu ama başrahibeyi görmemek mümkün değildi. Çevresinde toplanmış olan iyi giyimli iki ya da üç kadının arasında başarısının verdiği mutlulukla pırıl pırıl parlıyordu. Ona, duvarları aşan bir rahibe adayını kaybettiklerini söylemenin sırası değildi fakat bilmesi gerektiği de açıktı.

İyi bir başrahibenin başının arkasında gözleri vardır. Zuana onun yanına gitmeden çok önce, Chiara, onun yemekhaneye girdiğini fark etmiş ona bir bakış attıktan sonra kaşlarını çatmıştı. Zuana ise, başrahibeye yaklaşırken telaşla yüzündeki terleri siliyordu.

"Rahibe Zuana." Başrahibe döndü ve onu sakin bir tavırla karşıladı. "Leydi Paolo, Sinyora Fiammetta, bu, bizim sevgili revir şefimiz. Sağlıklı bir manastıra sahip olduğumuz ve sallanan sepetlerle raflardan yükselen nefis kokular için ona teşekkür etmemiz gerekir."

Kadınlar saygılı bir tavırla ama ilgi duymadan Zuana'ya baktılar. Her ikisi de o kadar yoğun bir makyaj yapmış ki en küçük bir tebessüm bile yüzlerinde çatlaklar oluşmasına neden olacak gibiydi. Zuana, amber ve hanımeli diye düşündü. Altında da biraz misk olmalıydı. Bunların kokularını üretmek manastıra bir servete mal olurdu. Başını önüne eğdi.

"Araya girdiğim için özür dilerim, Madonna Chiara ama nehir kıyısındaki ambarın anahtarlarına ihtiyacım var."

"Nehir kıyısındaki ambarın anahtarlarına mı?" Başrahibe sakin bir sesle konuşuyordu. "Ne? Akşamın bu saatinde yeni malzemelere mi ihtiyacımız var?"

"Evet. En genç rahibe adaylarından biri için..."

Zuana, başrahibenin gözlerinin küçüldüğünü gördü. "Anlıyorum. O zaman, tabii. Yardıma ihtiyacınız var mı? Şu anda... Size yardım etmesi için kimi verebileceğimden emin değilim."

"Hayır. Hayır, tek başıma idare edebilirim."

Başrahibe ellerini giysisinin içine, her zaman ve her koşulda içine taktığı kemere uzattı ve üstünde iki demir anahtarın bulunduğu halkanın mandalını çözdü.

"Buyurun. Bu saatte bir mum ve bir fitile de ihtiyacınız olacak. Sahneden bir tane alın." Sonra sakin bir sesle, "Ve hemen yanımıza dönün, olur mu?" diye ekledi.

Gözlerinde çakan şimşekler, boyalı misafirlerine dönerken yüzünde beliren sakin gülümsemeyle çelişiyordu.

28



Zuana, merdivenlerden inip avluyu geçince, sönmemesi için fitili eliyle koruyarak daha hızlı yürümeye başladı. İkinci binanın koridorlarından koşar adım ilerleyip dışarı çıktığında şifalı otların ve mutfak bahçelerinin yanından geçti; ama yerdeki taşları takip etmedi ve havuzun çevresini dolaşıp küçük meyve bahçesinden geçerek nehre doğru yürüdü.

"Onu izlediğinizi açıkça belli etmeseniz daha iyi olur. Son birkaç hafta çok çalıştı ve ona güvenmediğimizi düşünmesini istemem." Birlikte çan kulesinin merdivenlerinden inerlerken, başrahibenin omzunun üstünden, sanki aklına sonradan gelmiş sıradan bir şey gibi söylediği sözlerdi bunlar.

Ama insan izlendiğini bilmemesi gereken birini nasıl izleyebilirdi? Aman Tanrım! Gözünü belki beş, en çok on dakika kızdan ayırmıştı. Zuana'nın eteği böğürtlenlere takıldı. Eteğinin takıldığını ve yırtıldığını hissetti. Onu kurtarması gerekiyordu. Başrahibe bunu söylediğinde bir şey biliyor ya da bir şeyden şüpheleniyor muydu? Bu durumda, kim kime güvenmiyordu?

Karanlıkta yanlış bir yere bastı ve sendeledi. Yavaşlamak için kendini zorladı. Manastırın içinde koşmak paniğe neden olacağı için, yangın dışında, kesinlikle yasaktı. Daha da önemlisi, fitilin

ışığını feda etmeyi göze alamıyordu çünkü alacakaranlık, yerini hızla geceye bırakmaktaydı.

Ambarın tuğlayla örülmüş dış cephesi şimdi karşısındaydı. Arkasında manastır duvarları yükseliyordu. Kapıların önünde yine başını önüne eğdi. Yine, Sevgili Tanrım, diye başladı. Sevgili Tanrım, kendimi senin ellerine... Ama kapının diğer tarafında hareket eden bir şeyin çıkardığı ses yüzünden dua yarıda kaldı.

Zuana anahtarı deliğe soktu ve kilide uyduğunu hissedince iterek çevirdi. Kısık madeni bir ses çıktı ve kapı çatırdayarak aralandı. Çıkardığı ses müthişti. Zuana kapıyı iterek biraz daha açıp içeri girdi. Gittikçe genişleyen aralıktan karanlıktan başka bir şey görünmüyordu. Bir an durup sessizliği dinledi. Vücuduna binlerce iğne batırılıyormuş gibi hissediyor ve bunun korkudan kaynaklandığını biliyordu. Eğer burada birisi varsa...

Birden yanı başında, yerde bir tırmalama sesi duydu ve ayağının üstünden hızla, ağır bir şey geçti. Yapabildiği tek şey, bağırmamak için kendini tutmak oldu. İçinden, bu bir hayvan, sadece koşan bir hayvan, büyük bir olasılıkla bir sıçan, Zuana, dedi. Onun çıkardığı sesi mi duymuştu? Bu kadar yolu manastırın ambarındaki erzaktan beslenen bir sıçanı yakalamak için mi gelmişti? Fitili yaklaştırarak mumu yaktı ve bunu yaparken elinin titremediğini görüp sevindi.

Alev, karanlıkta yukarı doğru sıçrayarak Zuana'nın hayalinde çoktan ayrıntılarıyla canlanmış olan odayı aydınlattı. Bir duvarın dibine kasalar ve çuvallar yığılmıştı. Bir başka duvarın önünde şarap fıçıları ve tuz sandıkları vardı. Karşıdaysa dış ambara, oradan da nehre açılan kilitli bir kapı bulunuyordu. Her şey hayalindeki gibiydi. Bir şey hariç. Karşı duvardaki kapı kilitli değildi, üstelik tam olarak kapalı bile değildi.

O kapıya doğru birkaç adım attı. Ayağındaki sandaletler yumuşacıktı; ama kumaşın kum ve saman üzerinde çıkardığı hışırtıyı engelleyemiyordu. Zuana durunca ses de kesiliyordu. Hiçbir yerden en küçük bir ses bile gelmiyordu. Ama şimdi sesten daha güçlü bir şey, bir his vardı. Buraya birisi gelmişti ve şu anda da buradaydı. Zuana bunu biliyordu.

Kapının yanına geldi. İçeri doğru açılan kapıyı çekerken ışığı yukarı kaldırdı ve her şeyi gördü. Dış odada birkaç sandıktan başka bir şey yoktu. Ama tam karşıda, nehre açılan çifte kapılar açıktı. Suyun şırıltısını ve manastırın ihtiyar sandalının küçük iskeleye vurarak çıkardığı sesleri duyuyordu. Ortada ise, bol ve büzgülü bir etek ile bel kısmı içine sokulmuş bir bluz giymiş, saçlarını dağınık bir şekilde tepesine toplamış bir kadın silueti vardı. Kuşkusuz bu, manastıra hibe edilip provalar sırasında kaybolmuş olan saray mensubu kadın giysisiydi. Modası geçmiş bir giysiydi; ama uzun ve güzel saçları olan genç bir kadının üstünde bir statü sembolü olabilir ve Karnavalda, sokakta, yanından geçen birinin aklına asla onun bir manastırdan kaçtığı gelmezdi.

Zuana, ona doğru yürürken, nehir kenarındaki siluet ona doğru dönmekteydi.

"Serafina!"

"Ayyyy!" Kızın çığlığı suyun üzerinde yankılanıyordu.

"Burada ne yapıyorsun?"

"Hayır! Hayır! Durun. Bana yaklaşmayın!"

Genç kızın acısı o kadar yoğundu ki Zuana bir an için duraklađı.

"Dikkat et. Nehrin kenarından uzaklaş. Ne yapıyorsun?"

"Ne yapıyor gibi görünüyorum?" Genç kız dehşet içinde haykırıyordu. "Buradan gidiyorum. O beni almaya geldi. Beni alıp götürecek."

Kim götürecek? Zuana çabucak çevresine baktı. Ama arkadaki oda boştu ve iskelede kimse yoktu. Kızın yalnız olduğu belliydi.

"Kim? Kim geldi?"

"Şimdi gelecek." Deli gibi elini sallıyordu. "Teknenin sesini duyuyorum. Geliyor. Size söylüyorum, kıpırdamayın. Gidin, yeter, hemen geri dönün. O zaman kötü hiçbir şey olmayacak."

Ama Zuana geri dönmek yerine ona doğru yürüdü. Yakından bakınca suyun hafif dalgalı olduğunu ve tahta iskeleyi öfkeyle dövdüğünü gördü. Eğer açıkta birisi varsa iskeleye kadar güçlükle gelecek ve yarı karanlıkta yanaşmak zorunda kalacaktı. Eğer kimse yoksa da kızı geri çekmeyi kesinlikle başarabilecekti.

"Kımıldamayın. Size söyledim... Eğer kımıldarsanız, ben... suya atlarım." Ve ağırlığını iskelenin kenarına verdi.

Zuana durdu. Bu kız ne kadar süredir burada karanlıkta bekliyordu? Yarım saat mi? Hayır, kesinlikle daha fazla olmalıydı. Rüzgâr çıkmak üzereydi ve havada yağmur kokusu vardı. Zuana yumuşak bir sesle, "Serafina, Serafina..." dedi. "Beni dinle. Böyle olması gerekmez. Yıl sonunda..."

"Yıl sonuna kadar asla yaşayamam. Eğer yaşasam bile kimse beni dinlemez. Bunu siz kendiniz söylediniz. Ne başrahibe dinler ne de piskopos..."

"Ama bu yaptığın senin için felaketle sonuçlanmaktan başka bir işe yaramayacak. Dışarıda yalnız yaşayamazsın. Bu rezalet..."

"Rezalet umurumda değil. Hiç aldırmıyorum. Burada kalamam. Burada ölürüm. Görmüyor musunuz? Ben sizin gibi değilim. Bu beni öldürür." Kızın duyduğu dehşetin derinliği kekelemesine ve sesinin titremesine neden oluyordu. "O gelecek. O... o... o bana bakar." Telaşla karanlık sulara baktı; ama görünürde bir tekne olmadığı gibi açıktan gelen bir ses de duyulmuyordu. Serafina, "O, gelecek," diye tekrarladı. "O gelecek. Karşı yakada bekliyor."

Genç kız, ihtiyar tekneye doğru yürüdü.

"Hayır!" Zuana içgüdüsel olarak öne doğru bir adım attı. "Dışarıda seni utanç verici bir durum bekliyor. Başka bir şey yok."

"Umurumda değil." Kızın sesi birden sakinleşmişti. "Ne olursa olsun, burada yavaş yavaş ölmekten iyidir. Lütfen. Size yalvarıyorum."

Zuana donakalmıştı. Harekete geçmesi, onu tutup geri getirmesi gerektiğini biliyordu; ama...

Aralarındaki an bir lastik gibi uzadı.

Genç kız gülümsedi. Sadece, "Teşekkür ederim," dedi.

Halatlara odaklandı ve tam bunu yaparken arkalarında bir hareketlilik oldu.

"Onu yakala ve gitmesine engel ol. Hemen şimdi."

Bu başrahibenin sesiydi.

Zuana buna bilinçsizce tepki vererek tahta iskelenin üstünde öne doğru atıldı ve kızın kolunu yakalayıp geri çekti. Bu sırada genç kız çırpınıyor, sağa sola tekmeler savuruyor ve çığlıklar atıyordu. Başrahibe birkaç saniye içinde onun yanına geldi ve diğer kolunu yakalayarak halatları kavrayan parmaklarını açtı. Sonra ikisi birden, kızı nehrin kenarından ve tekneden uzaklaştırarak açık duran kapılara doğru sürüklemeye başladılar. Genç kız, ambarın eşiğini geçene kadar sürekli çığlık atmıştı. Onu işitecek mesafede olan herkes, kanlı bir cinayet işlendiğini düşünürdü; ama Karnaval dönemi olduğundan bu çığlıkların aşırı heyecanlı bir cilveleşmeden kaynaklandığını düşünecekler de olabilirdi.

"Anahtarlar... Anahtarları verin, Zuana."

Başrahibe, arkada kalan kapıyı kilitlemek için genç kızı bıraktı. Serafina, tekrar Zuana'nın elinden kurtuldu ve kapanan iki kapı arasında kalan dar ve uzun özgürlük şeridine doğru atılarak

karanlıkta, "Haaaayııır!" diye uludu. Ama başrahibe oradaydı ve onun yolunu kesiyordu. Zuana da onu tekrar yakaladı.

"Haaayııır! Jacopo! Jacopo! Neredesin?" Kızın çaresizliği duvarlara çarpıp yankılanıyordu.

Kapı hızla kapandı, anahtar döndü ve dış dünya uzaklaşıp gitti. Suyun kıyıya çarpması duyulmuyor, karanlık gökyüzü görünmüyordu. Açık hava yoktu. Hiçbir şey yoktu.

"Ahhh! Haaaayır!"

Kız birden kendini bıraktı ve ölü gibi ağırlaştı. O kadar ki, Zuana onu yere bırakmak zorunda kaldı. Başrahibe, kapının yanından şapkalı bir mum aldı ve onu yukarı kaldırarak kızın Zuana'nın kolları arasında inleyerek yatmakta olduğu yere geldi. Bir an Serafina'ya baktıktan sonra başını sallayarak yavaşça, adeta bitkin bir sesle, "Geçti," dedi. "Geçti tamam."

Ama kız inlemekteydi ve onu duymuş görünmüyordu.

Başrahibe sesini yükseltti. "Bana teşekkür etmen gerekir. Bütün gece orada bekleyecektin ama o gelmeyecekti."

Genç kızın ilgisini çekmeyi başarmıştı. "Ne? Ne demek istiyorsunuz?"

"Onun artık burada olmadığını söylemek istiyorum. İki gün önce Ferrara'dan ayrıldı."

"Hayır! Hayır, yalan söylüyorsunuz. Onun hakkında hiçbir şey bilmiyorsunuz."

"Aksine, onun hakkında pek çok şey biliyorum. Örneğin, onun –adı Jacopo Bracciolini'ydi, değil mi?– çok şanslı bir delikanlı olduğunu biliyorum. Düzenleme ve sesle ilgili yetenekleri keşfedilmiş, Parma'dan, kapella[19] müziği şef yardımcılığı teklifi

19 Herhangi bir müzik aleti [illegible] (solo veya koro olarak) sade [illegible]san sesiyle [illegible] dinî müzik. (ç. n.)

almış ve bunu kabul etmiş. Onun adına sevinmelisin. Kentin en büyük manastırlarından birinden bir rahibe adayını kaçırma girişimi yüzünden yargılanmaktan ve zindana atılmaktan kurtuldu." Başrahibe, manastırla ilgili sıradan bir iş yaparmış gibi eteklerini düzeltti. "Üstelik iki açıdan şanslı. Soylu öğrencilerinden birine tecavüz ettiği için son işinden atıldığını düşünürsek herhangi bir başka işverenin onu işe alabileceğini tahmin etmiyorum."

Genç kız, "Haaaayıııır!" diye inledi.

Başrahibe bekliyordu. Zuana'ya bakıp hafifçe başını salladı. Konuşmaları gereken şeyler vardı; ama şimdi sırası değildi.

Eğilip genç kıza elini uzattı. "Haydi. Seni taşımamızdansa yürüyerek geri dönsen senin için daha iyi olur ."

Ama genç kız hırsla geri çekildi.

"Kuşkusuz benim acımasız olduğumu düşünüyorsun." Adeta samimi bir ses tonuyla konuşuyordu. "Ama ben Jacopo kadar acımasız değilim. Jacopo'yu seni terk etmesi konusunda ikna etmenin güç olmadığını bilmeni isterim. Seni sevmediği bir gerçek. Sevdiğini söylemiş, sonsuza kadar seveceğine yemin etmiş olabilir (eminim etmiştir de). Sen dalından koparılmaya hazır olgun bir meyveydin ve seninle evlenmek konusunda babanı kandırabilseydi bu işin içinde onun açısından parasal kazanç da olacaktı, ama sonuçta bunu kendisinin ve ailesinin başına geleceklere değmeyeceğini düşündü. Anlıyor musun?"

Ama genç kız cevap vermedi. İçin için inliyordu.

"Gerçek şu ki, Tanrı seni herhangi bir erkeğin sevebileceğinden çok daha fazla sever. Şu anda bizden ne kadar nefret edersen et, biz de seni bütün erkeklerin seveceğinden fazla seveceğiz."

O zaman kız ona baktı. "Yanılıyorsunuz. Onun hakkında yanılıyorsunuz. O beni seviyor. Öyle bırakıp gitmez."

Başrahibe içini çekti. "Neye istiyorsan ona inan. Ama buna da inan." Şimdi, ses tonu daha sertti. "Ailenin ve manastırın iyiliği için, bu gece burada olanlar hiç olmadı. Anlaşıldı mı? Eğer tek bir kelime duyulur ve dedikodu olursa böyle büyük bir ahlaksızlık yaptığı için Jacopo Bracciolini'nin hayatının geri kalanını bir kalenin zindanında çürüyerek geçirmesini sağlarım, sesi ne kadar güzel olursa olsun." Genç kız ona dikkatle bakıyordu. "Sanırım artık bunu yapabileceğimi anlamışsındır."

Başrahibe, kızı yerde, kırık bir bebek gibi iki büklüm olmuş durumda bırakarak ayağa kalktı ve aynı şeyi yapması için Zuana'ya işaret etti.

Hemen dış ambara geçtiler.

"Ben yemekhaneye dönmeliyim. Dışarıda çok uzun süre kaldım. Onu tek başınıza içeri götürmek zorunda kalacaksınız."

Zuana başını salladı; ama bu hareketi karanlıkta görülmemiş olabilirdi.

"Onu odasına götürün ve ben ne yapacağıma karar verene kadar yanında kalın. Bunu yapabilir misiniz?"

Başrahibe arkasında bekliyordu. İskelede hareketsiz dururken geçen zamanla kıyaslanamayacak kadar kısa bir duraklama oldu, ama tıpkı o andaki gibi ortalık kimin ne gördüğünün ya da ne duyduğunun kesin olarak bilinemeyeceği kadar karanlıktı.

Zuana, kısaca, "Evet," dedi.

"Güzel." Başrahibe dışarı çıkıp bahçelere girdi. Kapı ise sallanıp duruyordu.

Ama içeride, dış ambarda, yerdeki kız kararını çoktan vermişti.

İki kadın konuşurken Serafina parmaklarını eteğinin cebine sokmuş, cam bir şişe çıkartıp içindeki sıvının tek bir damlasını

bile ziyan etmemeye dikkat ederek kapağını açmıştı. Zuana tekrar ona döndüğünde genç kız şişeyi ağzına götürmüş hırsla içiyordu.

Zuana hızla ona doğru atılıp elindeki şişeye öyle bir vurdu ki şişe sıçrayarak taş zemine düştü, ama kırılmayacak kadar kalındı. Zuana hemen, elleri ve dizleri üstünde yere kapanıp onu aramaya başladı. O sırada, belleğindeki bir sürü görüntünün hücumuna uğramıştı. Eczanede, ayaktaydı ve Karmin'i suyla karıştırıyordu. Ateş beynini kavuruyordu ve karşısındaki rafların düzeninde bir tuhaflık vardı. Ama iyileşip ayağa kalktığı ve rafları daha büyük bir dikkatle incelediğinde her şey yerli yerinde duruyordu. Anılarında her şey yerli yerinde duruyordu ve şişelerdeki sıvıların seviyesini kontrol etmesine gerek yoktu.

Zuana, şişeyi kavradı. Burnuna yaklaştırdı. Tanrım şimdi bize yardım et. Zemin kuru ve şişe boştu. Emekleyerek yanına gidip kızı omuzlarından yakaladı. Hafifçe doğrultup kendisine bakmasını sağlamak için yüzünü yüzüne yaklaştırdı. "Ne kadardı, Serafina? Şişede ne kadar vardı?"

Ama genç kız, cevap olarak, tek bir damlanın bile ziyan olmaması için dudaklarını yaladı.

"Söyle!"

"Genç kız, başını iki yana salladı. "Bu, işkence edilerek öldürülecek olanlara verilen bir sıvı. Siz, o gece öyle dememiş miydiniz?"

Zuana, ağzının içinde, "Ah, Göksel Babamız..." dedi. "Buna layık olacak ne yaptık?"

Elini uzatıp kızın yüzündeki saçları arkaya doğru itti. Serafina çok yorgun ve bitkin görünüyordu. Ne kadar da gençti. Ne kadar duygusaldı. Bu, bazı kadınların regl döneminin başlangıcında yaşadıkları çılgınlık olabilirdi. Aylarca önce böyle başlamıştı. Lütfen, Tanrım, bu sonu olmasın. Yumuşak bir sesle, "Haydi..."

dedi. "Seni daha rahat bir yere götüreyim." Kızı kucaklayıp ayağa kaldırdı. Bunu yaparken, genç kızın elbisesinin içindeki vücudunun ne kadar zayıf olduğunu fark etti. Onu aylarca önce odasında kucaklayıp kaldırdığında çok daha ağırdı. Bu kilo kaybının ilaca duyarlılığını nasıl etkileyeceğini düşündü. Sevecen, hatta sevgi dolu sesinden aklından geçenler anlaşılmıyordu. "Bana yardım edebilir misin, Serafina? Benimle yürüyebilir misin?"

Genç kız başını salladı ve onun sözünü dinleyerek ayaklarını kımıldattı. Karanlıkta, yüzünde gülümseye benzer bir ifade belirdi. "Sanırım acı duymamam için yeterliydi. Umarım."

29



Kusma, içindekilerin boşalması o gece ve ertesi gün devam etti. Zuana, kızın ne kadar afyon şurubu içtiğini bilmediği için şişenin dolu olduğunu varsaymak zorundaydı. Kıza verdiği beyaz çöpleme[20] miktarı midesini boşaltmaya yeterli olmalıydı ama onu öldürecek kadar fazla da olmamalıydı. Bu, ne kadar tecrübeli olursa olsun, hiçbir eczanın emin olamayacağı bir dengeydi.

En azından kimsenin işine karışmayacağı bir gecelik bir özgürlüğe sahipti.

Konuklar gidince, başrahibe, sürüsünü bir araya topladı. O günkü muhteşem gösteriler ve Santa Caterina'ya getirdikleri övgüler için onlara teşekkür etti ve bu gece, ibadet için bile rahatsız edilmeden uyumayı hak ettiklerini, bu nedenle, Sabah İbadeti olmayacağını söyledi. Manastırın çanı şafak sökene kadar sessizliğini koruyacaktı. Bu habere herkes sevindi. Çünkü heyecan sona erdiği için rahibelerin ve rahibe adaylarının hepsi bitkindi. Hatta en genç olanlardan birkaçı bu haber karşısında sevinçten ağladı. Rahibe adayları sorumlusu bu kararı tamamen onaylamasa da o da herkes kadar yorgundu ve karşı çıkmadı.

20 Hellebore. Tıbbî özellikleri olduğu varsayılan zehirli bitki. (ç. n.)

Manastır, huzurlu ve derin bir uykuya dalarken başrahibe ve sağlık merkezi sorumlusu, ana binanın köşesindeki odada buluştular. Biri genç kızın ağzını açarken diğeri ağzından içeri beyaz çöpleme kökleriyle karışık elma lapasından oluşan zehirli bir ilaç akıttı.

İlk sancıların başlaması uzun sürmedi. Genç kız hemen hemen kendinden geçmişti; ama sancı onu uyandıracak kadar şiddetliydi. Gözlerini, uyuşturucunun etkisinde olduğunu ele verecek şekilde dehşet içinde açtı ve ağzından korkunç bir inleme yükseldi. İki kadın, onu çekerek yataktan yere indirdi. Bunu izleyen kim bilir kaç saat boyunca kızın dik oturup başını öne eğmesini sağlamak, midesinin boşalmasına yardım etmek, aynı zamanda da kendi kusmuğunda boğulmasını engellemek zorundaydılar. Eğer dua edebilseler belki daha iyi olabilir diye düşündüler ve başrahibe, onun adına çabucak uygun bir mezmur buldu.

Ey Tanrım, öfkeyle azarlama beni, gazapla yola getirme, çünkü bitkinim ve çok acı çekiyorum.

Ama sancılar tam anlamıyla başlayınca o kadar şiddetli ve sık geliyordu ki, dua etmek şöyle dursun konuşmaya bile vakit olmuyordu. Çok yorucu bir işti. Zuana'nın getirdiği taslar arka arkaya doluyordu. İshal başlayınca kızın vücudu iki misli şiddetli sancılarla sarsıldı. Koku kısa sürede dayanılmaz bir hal almıştı. Zuana ile başrahibe, giysilerinin çok fazla kirlenmesini önlemek için kollarını sıvayıp eteklerinin uçlarını kemerlerinin içine soktular. Genç kızı da mümkün olduğu kadar az kirlenmesi için üstünde sadece iç gömleği kalacak şekilde soymuş ve saçlarını yüzüne, kusmuğun içine dökülmemesi için bir bezle sarmışlardı. Ama Serafina'nın vücudundan fışkıran tere ya da bütün vücudunu sarsan sancılar yüzünden kollarıyla bacaklarının önlenemez bir şekilde titremesine karşı yapabilecekleri bir şey yoktu.

Bütün cinler, kutsal suyun neden olduğu yanıklardan kaçmak için bedenin derinliklerine tutunurlar. Bu nedenle, beyaz çöplemenin cin çıkarmaya yardımcı olduğu konusunda yemin edenler vardı. Zuana'nın onu bu şekilde kullanması gerekmemişti hiç; ama birçok kez kullanıldığını ve sonuçlarını gördüğü için nasıl etki yapacağını biliyordu. Beden kasılmaların pençesinde tahta kadar sertleşir ve belkemiği, kötü bir ruh bedeni içeriden yönetiyormuş gibi havaya kalkardı. Ama uyku veren güçlü bir ilacın arkasından kullanıldığında nasıl etki yaptığına hiç tanık olmamıştı. Kendini bırakmak isteyen bir vücutla, içeriden gelen kasılmaların mücadelesini seyretmek gerçekten korkunçtu. Kız kendisini, büyük bir köpeğin dişleri arasında sağa sola salladıktan sonra fırlatıp attığı ve birkaç dakika sonra aynı şeyi tekrar yaptığı yırtık pırtık bir bebek gibi hissediyor olmalıydı.

Başrahibe ile birlikte kızı bir sonraki kasılma dalgası için doğrulturken Zuana, "Korkma Serafina," diye fısıldadığını fark etti. "İnsanın kimi zaman bir zehiri başka bir zehiri tedavi etmek için kullanmak zorunda kaldığını söylemiştik, hatırlıyor musun? Bu sonsuza kadar sürmeyecek."

Ama afyon ve beyaz çöpleme Serafina'yı derinden etkilemişti ve ona ulaşmak olanaksız gibiydi. Zuana, genç kızın bedeninin üstünden başrahibeyle göz göze geldiğinde, kadının bakışlarında yakaladığı açık hayranlık karşısında utandı. Yatağın üstündeki duvarda, tahta bir haç üzerindeki İsa onları seyretmekteydi. Çile üstüne çile. Ne kadar çile çekmenin yeterli olduğunu kim bilebilir? Hangi günahlar bağışlanabilir, hangileri bağışlanmaz?

Genç kız yine arkaya, Zuana'nın kollarına düşerken bir şeyler mırıldandı.

"Sriii... mm srıı..."

Zuana geri kalanı işitmek için kulağını onun ağzına yaklaştırdı ama Serafina'nın iç organları tekrar kasılınca kelimeler, duyduğu acıdan kaynaklanan inlemelerin arasında kaybolup gitti.

Gecenin sonuna doğru başrahibe gitti. Sabah Duası'na katılmadan önce çalınan kostümü sahne donanımlarının bulunduğu dolaba koyması, temizlenip giyinmesi ve hiç olmazsa biraz uyuması gerekiyordu. Artık kasılmalar seyrekleşmişti. Zuana, bir an olayın en kötü aşamasının geçmiş olabileceğini düşündü; ama neredeyse hemen yeni bir kusma dalgası geldi. Durumla kendi başına baş etmekten başka yapabileceği bir şey yoktu.

Kızı soğuk taşların üstünde oturmaktan kurtarmak için şilteyi yere çekmişlerdi. Kasılmalar geçtiğinde Serafina onun üstüne serilip yatıyor ve kesik kesik soluyordu.

Ter, genç kızın vücudunun üstünde bir buğu gibiydi ve Zuana onu kuruladıkça yeniden fışkırıyordu. Beyaz çöplemenin işe yarayıp yaramadığı, kasılmalar durduktan ve Serafina kendisine geldikten sonra belli olacaktı. Ama Zuana'nın, kızın kendine gelip gelmeyeceği –hayır, bunu asla kabul etmeyecekti– ya da ne zaman kendine geleceği konusunda bir fikri yoktu.

"Serinliklerden sana sesleniyorum, ey Tanrım. Sesimi işit, Tanrım. Yalvarışıma iyi kulak ver."

Dışarıda önce yavaş, sonra çok daha şiddetli bir yağmur yağmaya başladı. Rüzgâr, yağmuru yönlendirmekteydi. Karnaval çılgınlığından sonra hâlâ dışarıda olanlar bu yağmurdan kaçarak içeri girdi. Tanrımız, Büyük Perhiz döneminin başlangıcında sokakları yıkayıp temizliyordu. Yarın, bütün şehir, ortak bir sersemlik ve baş ağrısıyla uyanacak, yüzünü oruca ve tövbeye dönecekti. Ve eğer tövbe samimiyse Tanrı kesinlikle dinleyecekti.

"*Ey Tanrım, sen suçların hesabını tutsan, kim ayakta kalabilir? Ama sen bağışlayıcısın. Öyle ki, senden korkulsun.*"

Yağmur öyle amansızdı ki Zuana, kısa bir süre sonra, suyun oluk ağızlarından fışkırarak aşağıdaki avlunun taş zeminine sel gibi aktığını duydu. Birden dışarıda, yağmur altında, tufanın içinde olmak, serinliğinde boğulmak arzusu duydu.

Giysisinin kumaşı kusmuk ve dışkı bulaştığı için sertleşmişti. Koku o kadar keskindi ki herkes uyanır uyanmaz kızın durumunu anlayacaktı. Zuana, bir kasılma daha gelmesi ihtimaline karşı Serafina'yı yan çevirdi ve tasları yanına alarak çabucak odadan çıkıp avluya geçti. Tasları yere koydu ve yağmur onları dövmeye başladı. Zuana yüzünü yağmura doğru kaldırmadan önce tasları elinden geldiği kadar iyi yıkatıp dolmaları için yerde bıraktı. Gece zifiri karanlıktı ve daha önce gökyüzünde olan yarım ay, kalın bir bulutun arkasına saklanmıştı. Birkaç dakika içinde sırılsıklam oldu. Soğuktan nefesi kesilmişti ama aynı zamanda kendine de gelmişti. Nehirde rüzgâr ihtiyar tekneyi iskeleye vurmakta olmalı, diye düşündü. Manastırın, iskelenin arkasındaki kapıları kapalı ve kilitliydi. Ama zaten bu gece orada hiçbir şey olmadı, öyle değil mi? *Oldu mu?* Şimdi bunu düşünmeyecekti.

Tasların içinde temiz suyla odaya döndü ve kızı elinden geldiğince yıkayıp temizledi.

"Beni mercanköşkü otuyla arıt, paklanayım; yıka beni, kar-dan beyaz olayım. Bakma günahlarıma, sil bütün suçlarımı. Ey Tanrı, temiz bir yürek yarat, yeniden doğru bir ruh var et içimde."

Okuyabileceği –yakarış, utanç ve günah çığlıkları, tövbe çağrıları içeren, bağışlanma isteyen, Tanrı'nın sınırsız merhametinden söz eden– bir düzine mezmur daha vardı; ama rahibe adayının baygın vücudunun başında otururken, birden onların işe yarayacağından kuşku duydu. Sözler güzeldi ama hiçbiri burada söylenmesi gerekenleri söylemiyordu.

Gerçek şuydu ki, yalnız pişman olanlar bağışlanabilirdi. Ancak yatakta yatan kız daha on altı yaşındaydı, âşıktı ve kendi isteği dışında hapsedilmişti. Ya uyanıp da kendisini hayatının geri kalan kısmını geçireceği odasında bulunca yaptığından pişman olmaz, sadece başaramadığı için üzülürse? Günahlarının listesi uzundu. Aldatma, kurnazlık, öfke ve şiddet, yalanlar, şehvet, itaatsizlik. Ama en kötüsü çaresizlikti. Şimdi sessizlik yemini etmişken rahatlamak için nereye gidecekti? Tanrının merhameti ve cezası olmadan, ümitsizliğe kapılmamak için ne gibi bir nedeni olabilirdi?

"Tanrım, gözümün önündekini görmediğim için beni bağışla."

Merhamete ve bağışlanmaya ihtiyacı olan sadece genç kız değildi. Zuana başını kendisi için de önüne eğdi.

"Onun çaresizliğini anlayamadığım için, başkalarının acılarına kulak vereceğim yerde sadece kendi acılarımı düşündüğüm için, ilaç hazırlama odasındaki afyon şurubunu daha iyi korumadığım için, tiyatro gösterisi sırasında dikkatim dağıldığı için, çok kibirli, aşırı kör ya da çok meşgul olduğum için beni bağışla, bütün bu günahlar için pişman olmamı sağla ve sonsuz merhametinle, eğer mümkün olursa, bu kadını daha fazla acı çekmekten kurtar."

Zuana, bir süre sonra, kapının altındaki bulanık ışığı gördü. Şafak sökmüştü. Sabah İbadeti için çalan zilin sesi, arkasından nöbetçi rahibenin ayak sesleri ve rahibelerin sandaletlerinin ıslak taşlar üzerinde çıkardıkları sesler duyuldu. Zuana, oturup arkasını duvara dayadı ve gözlerini kapadı.

Ne kadar uyuduğu konusunda hiçbir fikri yoktu. İniltiler ve taze dışkı kokusuyla uyandığında gün çoktan başlamıştı.

Dışarıda rahibeler sessizce hareket ederek gündelik işlerini yapmaktaydı. Haber çabuk yayılmıştı. Santa Caterina'nın bülbülü ani bir kriz geçirerek hastalanmıştı ve o güzel sesinin çıktığı ağzından şimdi sadece kusmuk fışkırıyordu. Durumu ağırdı. Bu

odanın lanetli olduğu konusunda söylentiler vardı. Daha önce bu odada kalan Rahibe Tommasa da sağlıklı –aynı zamanda tatlı sesli– bir kızdı. Ne var ki bir gün, duvarlara kusa kusa öldüğü ortaya çıkmıştı. Bu odaya, hatta yakınındaki koridora girmenin, orada bulaşıcı bir hastalık varmış gibi, kesinlikle yasaklanmış oluşu da hikâyenin inanılırlığını arttırıyordu.

Öğle yemeğinden önce, başrahibe tekrar geldi ve Zuana'ya temiz giysiler, yemek ve temiz su getirdi. Durup kıza baktı. Artık kızın yüzü sakin, ağzı aralıktı, dudaklarının zehirden yanan yerlerindeyse kabarcıklar oluşmuştu.

"Son kasılma ne zaman geldi?"

"Belki yarım saat belki daha uzun bir süre geçti."

"Yani ilaç etkili oldu, öyle değil mi?"

"Bilmiyorum."

Başrahibe başını kaldırıp ona baktı. "Ama ölmeyecek, değil mi?"

"Bilmiyorum."

Madonna Chiara, bir bayram gününün yemek listesini açıklar gibi gerçekçi sözlerle, net bir şekilde, "Ölmeyecek," dedi. Zuana, her şeyden bu kadar emin olmak ne kadar güzel bir şey, diye düşündü. Ne kadar güzel ve ne kadar korkunç. "Dinlenmek istiyorsanız ben onunla kalırım."

"Hayır, onun başında olmam ve izlemem gerekiyor."

Başrahibe gittikten sonra, genç kızın zehirden kavrulmuş ağzından sesler çıkmaya başladı. Zuana suya birkaç damla biberiye ruhu damlatarak Serafina'nın başını kaldırıp dudaklarını ıslattı, sonra da küçük bir miktarını yavaşça boğazından akıttı. Vücutta dışarı atacak bir şey kalmadığında içeri bir şeyler girmesi gerekiyordu. Çünkü bu kadar sıvı kaybından sonra organlar kurur ve gerektiği gibi çalışmazdı. Zuana'nın boğazına akıttığı sıvı kızın

genzine kaçtı ve onu öksürttü; ama genç kız bu kez hemen kusmadı. Kendine gelmekte olduğunu gösteren bir belirti yoktu gerçi.

Birkaç saat sonra, Rahibe Umiliana odaya girdi. Başrahibe, en sorunlu rahibe adayının başında dua etmesi için ona izin vermişti. Kızın görüntüsü karşısında duyduğu çaresizlik açıkça belliydi. Ellerini çenesinin altında birleştirerek yere çöktü. İhtiyar dizleri sert zemine yerleşmeden dudakları kıpırdamaya başlamıştı.

Zuana midesinde bir kasılma hissetti. Umiliana kendisinin görmediği bir şeyi mi görmüştü? Belki de kızın öleceğini biliyor, İmbersaga'nın durumunda olduğu gibi hissediyordu. Zuana bir şeyi kaçırmış, vücuttaki bir belirtiyi görememiş olabilir miydi? Kızın nabzını kontrol etti, zayıf ama düzenli atıyordu.

Oda, rahibe adayları sorumlusunun fısıldayarak dua edişiyle sükûnete bürünmüştü. İhtiyar kadın, Tanrı sevgisinden, bizim günahlarımız karşısında duyduğu dehşetten, acılarının derinliğinden, bir günahkârın kiliseye dönüşündeki mucizeden, ölüm yoluyla bile olsa, sonuçtaki buluşmanın coşkusundan, ışığın gücünden, o sınırsız sevgi denizinin çekiminden söz ediyordu. Zuana büyülenmiş şekilde kadının ağzından çıkanları dinliyordu. Keşke onun gibi bütün varlığımı her kelimeye akıtarak, O'nun beni dinlediğini duyabilirmiş gibi dua edebilseydim, diye düşündü.

Dualar bittiğinde Umiliana ayağa kalkmadan önce eğilip parmağını kızın alnına değdirdi. "Başrahibeye Peder Romero'yu getirmesini söyleyeyim mi?"

"Hayır." Zuana'nın sesinde tereddüt yoktu. "O ölmeyecek." Başrahibenin sözlerini tekrarlıyordu. "İlaca böyle tepki vermesi beklenmedik bir şey değil. Kısa bir süre sonra kendine gelecek."

Ama Umiliana dua ederken Serafina'nın solgun yüzü griye dönmüştü ve dudakları aralık olmasına rağmen hâlâ nefes alıp almadığını anlamak güçtü. Zuana, fazla geldi, diye düşündü. Af-

yon değil, beyaz çöpleme. Ona çok fazla verdim... Tanrım bana yardım et.

"Onun için dua etmeliyiz. Yapabileceğimiz tek şey bu." Umiliana, Zuana'nın parmaklarını tutup sıktı. Bunun, Zuana'nın en karanlık zaaflarından biri olduğunu biliyormuş gibi, "Ümitsizliğe kapılma," dedi. "Senden isteyebileceğimiz her şeyi yaptın. Tanrı bunu biliyor."

Zuana, ah, ama yapmadım, diye düşündü. Yapmadım. Ve Tanrı, bunu da bilecektir.

Zaman geçiyordu. Zuana kızın başını okşadı ve üstüne bir örtü örttü. Yemek zili çaldığında Zuana yine koridorlardan gelen hışırtılı ayak seslerini duydu. Uyanık kalmak için kendini çimdikliyordu artık.

Yapılabilecek başka bir şey yok, Faustina.

Zuana başını salladı. "Olmalı. Yapılabilecek bir şey olmalı."

Sen sadece bir şifacısın. Öyle bir an gelir ki, Tanrı'ya teslim olmak zorunda kalırsın.

"Ah! Umiliana gibi konuşuyorsun."

Onu niçin biraz yalnız bırakmıyorsun? Açık havaya çık, yürü. Sana enerji verecek bir şey içebilirsin. Sende melekkökü çözeltisi var mı? Bence bunu mutlaka bulundurmalısın.

"Evet, evet, var."

O zaman, bir miktar nane özüyle birlikte bir doz al. Kuvvetli olsun. Geceyi geçirmene yardımcı olacaktır. Ama dışarı çıkmadan önce ona biraz daha biberiye özlü su ver.

"Ya ben yokken onu kusarsa?"

Kussa da çok az bir safra olacaktır. Yana dönmüş durumda olursa boğulmasına neden olmaz. Kusmak, en azından hayatta olduğunun işaretidir.

"Baba, Baba, onun ölmesini istemiyorum."

Korkarım ki ona çok bağlandın, çocuğum. Bu, hastayı iyi tedavi etmeyi engeller. Şimdi git. Elinden geleni yaptın.

Sanki günlerdir revire girmemişti. İki yaşlı rahibe uyuyor, Clementia yatağında alçak sesle şarkı söylüyordu. Oda temizdi. Yerler yıkanmış, duvara asılı sepetler tazelenmiş, küçük sunağın üstünde geceleri yanan mum hazırlanmıştı. Letizia işini iyi yapmıştı. Bunu düşününce içinden ağlamak geldi. İçinden sert bir tavırla, yorgunsun Zuana, dedi. Aşırı yorgunluk insanı fazla duygusal yapar. İlaç hazırlama odasında melekköklerini bulup biraz şarap ve naneyle karıştırdı. Bu karışım daha önce de uyanık kalmasını sağlamıştı, şimdi de sağlayacaktı. Karışımı içti ve midesine indiğini hissetti. Etkisini göstermesi biraz zaman alacaktı. İçtiğinden daha fazla bir miktarı başka bir şişeye koydu. İkinci gece için de bir desteğe ihtiyacı olacaktı. Tabii, bir gece daha olacaksa...

Zuana, odadan çıkarken, akşam yemeğinin sona erdiğini duyuran zil çalmaya başlamıştı. Acele etmeliydi. Rahibeler odalarına dönmeye başlayacaklardı ve ne kadar sevecen ve sempatik olursa olsun, herhangi birine rastlanacak zaman değildi.

Zuana, Serafina'nın odasına dönmek için avludan geçerken kalbinin çarpmasına neden olan bir şey gördü. Serafina'nın koridorun köşesinde bulunan odasının, Zuana'nın sıkıca kapattığı kapısı ardına kadar açıktı. Bunu kızın yapmış olması mümkün değildi. Başrahibe ona yemek getirmek için gelmiş olabilir miydi? Bu durumda kapıyı niçin kapatmamıştı?

Kurallara aldırış etmeden, avluyu koşarak geçti. Açık kapıya yaklaşırken bir şey duydu. İnsan sesine benzemeyen bir sesti. Gergin bir telin havada titreşmesiyle çıkan sesi andıran bir vızıltıydı.

İçeride biri yatağın yanında yere çömelmişti. O kadar ufak tefekti ki, insandan çok bir cine benziyordu. Başı bedeninden büyüktü ve çıplaktı. Kabuk bağlamış olan derisi beyaz tüylerle kaplıydı.

Zuana bir an eşikte kalakaldı. Büyülenmiş gibiydi. Sonra, yaklaştığında, ağıt kelimelere dönüştü.

"Bak... Ah, evet, O'nu görebilirsin. Evet, evet. Biliyorum, görebilirsin. Sana tekrar hoş geldin demeye geldi. Bak, kanını senin için nasıl akıtıyor, Serafina. Yüzünde onun nefesini hisset. Gözlerini açarsan, O'nu karşında göreceksin. Senin O'nu bulmanı bekliyordu. Seni, çok uzun zamandır bekliyordu."

Zuana, yumuşak bir sesle konuşmaya çalışıyordu. "Rahibe Magdalena."

İhtiyar kadın başını çevirmedi; bir ses duymuş boncuk gözlü bir kuş gibi başını yana eğmekle yetindi. "Henüz değil, henüz değil. Ben çocuğun yanındayım. Bak, şimdi daha iyi." Birden küçük bir kız çocuğu gibi kıkırdadı. "Tanrı'nın onun için ne yaptığını gördün mü?"

Ve Zuana yaklaşınca, bunu gerçekten gördü. Çünkü şiltenin üstünde yan yatan genç kız kendine gelmişti, gözleri açıktı ve onları kırpıştırıyordu.

Zuana derin bir nefes alıp ona doğru yürüdü ve yere, ihtiyar kadının yanına diz çöktü.

Telaşla, "Serafina..." dedi. Kızın ince yüzünde gözleri koskocamandı ve bu gözlerde tuhaf bir ifadesizlik vardı. Henüz anlayamadığı bir şeyle karşılaşmış gibiydi. Üç ay önce çok gençti. Artık genç değildi. Ama yaşıyordu.

"Hoş geldin, hoş geldin." Zuana gülümsemesine engel olamadı. Kız ona dikkatle baktı ve belli belirsiz başını salladı.

"Ne oldu?" Zuana bu soruyu ihtiyar kadına sormuştu; ama o dinlemiyor, sadece bir öne bir arkaya sallanıyor, içinden şarkı söylüyordu. Kutsal cin geri dönmüştü.

Zuana, arkalarında kalan avluda insanların hareket halinde olduğunu duyuyordu. Ayağa kalkıp kapıyı kapamalıydı.

Ama çok geç kalmıştı.

"Aaaah, Sevgili Efendimiz İsa Mesih, o yaşıyor!" Rahibe Umiliana kapıda duruyordu. İtaatsizlik etmeyi göze alan birkaç cesur ruh da onun arkasına toplanmıştı. "Rahibe Magdalena onu bize geri getirdi."

Ama Magdelana onu da dinlemiyordu. Kızın elini avucuna almış, ince pençesiyle yumuşak etini kavramış, tenini okşuyordu. "Bak, bak, O'nun geleceğini söylemiştim."

Kız şiltenin üstünde doğrulmak istiyordu ama gücü yoktu. Zuana ona yardım etti ve kız biraz doğruldu.

Umiliana şimdi odanın içindeydi. Diğerleri de arkasından giriyordu.

Serafina ağzını hafifçe açtı ve dilini kabarcıklarla dolu olan dudaklarında gezdirdi. Önce Zuana'ya, sonra odanın diğer tarafındakilere baktı.

"O'nu gördüm." dedi. Sesi kederli ve kısıktı, ipeksi güzelliği yanıp kül olmuştu ama söylediklerini odadaki herkes duydu. "Evet, sanırım O'nu gördüm."

30



Başlangıçta hiçbir şey yoktu. Sadece karanlık, sonsuz bir gece karanlığının sessizliğinde, siyah kadife şeritlerle sarılmış gibi derin ve yumuşak, bereketli karanlık vardı. Ne geçmiş vardı ne gelecek ne de şimdiki zaman. Ve bu hiçlik, bu acı çekmeden unutma lütfu güzeldi.

Bunu bahçelerden geçerken hissetmeye başlamıştı. Bir şey yapması gerekmemişti. Bütün olanlardan sonra ondan fazla bir şey yapması istenmiyordu. Korkmuyordu bile. Zuana'nın kolları onu sarıyordu, sesi kulağındaydı ve Serafina güvendeydi.

"Bana yardım et, Serafina. Biraz yürü, olur mu? Ah tatlı çocuk, çok üzgünüm."

Zuana'ya üzülecek bir şey olmadığını söylemek istiyordu. Artık önemli değildi. Üzgün olması gerekenin Zuana değil, kendisi olduğunu söylemek istiyordu. Yaptıkları için ona teşekkür etmek ve kendisini bağışlamasını rica etmek istiyordu. Çünkü iskelede aralarında geçenlerin Zuana'nın başına dert olacağını bilmeyecek kadar kendinden geçmiş değildi.

"Hayır, hayır, konuşmaya çalışma. Gücünü harcama. Biraz daha yolumuz var. Daha sonra konuşabiliriz."

Ancak, *daha sonrası* olmayacaktı. Çünkü uyuşukluk bastırınca ona karşı koymak mümkün olmuyordu. Serafina, bu uyuşukluğun arkasından karanlığın dokunuşunu, o derin ve zengin, kadife gibi çekimini hissediyordu.

"Neredeyse geldik. Yürümeye devam et. Yürümeye devam et."

Ve genç kız yürüyordu. Çünkü Zuana'yı tekrar hayal kırıklığına uğratmak istemiyordu. Ama bir süre sonra durmak zorunda kaldı. Çünkü hiçlik onu sarıp sarmalamış ve alıp götürmüştü. Ve –tam da ümit ettiği gibi– acı duymuyordu.



Ancak, ancak, nasıl olabilir, bu devam edemezdi. Kadife karanlığın içinde ne kadar zaman süzüldüğü konusunda hiçbir fikri yoktu. Ama sonsuza dek karanlığın huzurlu kollarında kalmayacağını anlamıştı. Karanlık yakıcı ve beyaz bir acıyla parçalandığını zaman anlamıştı bunu. Birisi midesinin ortasına uzun bir çivi çakıyordu. Birinciden sonra bir daha, sonra bir daha. Çiviler içine girdikten sonra makaslara dönüşüyor, iç organlarını kesip doğruyor, ağzından çıkabilecek kadar küçük parçalara ayırıyordu. Bu, o kadar hızlı oluyordu ki mide bulantısını bu parçalar boğazına gelmeden hissetmiyor, büyük bir güçle sarsılıyordu. Öyle ki, birisi ya da bir şey onu tutmasa öne doğru devrilirdi. İç organları ağzından fışkırırken Serafina dehşet içinde seyrediyordu. Geçirdiği şok duyduğu acıdan neredeyse daha kötüydü. Çekicin çiviye bir sonraki vuruşunda, çivi midesinden geçip bağırsaklarına iniyor, iniltilerinin sesi ve dışkısının kokusu her tarafa yayılıyordu.

Nefes almaya, o huzur veren karanlığa giden yolu bulmaya çalışıyordu; fakat oraya vardığında o karanlık hiç de huzur vermiyordu. Kendisini boşlukta sallanırken görüyordu. Kolları

ve bacakları iki yanında işe yaramaz organlar olarak sallanıp duruyordu. Kızartılmak üzere şişe geçirilmiş bir hayvan gibiydi, içine, anüsünden ağzına kadar, dikenli bir sırık geçirilmişti. Çevresine baktığında yalnız olmadığını gördü. Karanlığın içinde göz alabildiğine uzanan, kendisi gibi yüzlerce, hatta binlerce kişi vardı. İçinden çıktıkları gece kadar karanlık, bücür ve sırıtkan işkencecilerden oluşan bir ordu tarafından vücutlarının içi boşaltılmış, kızartılmış, ızgara yapılmış, kesilmiş ve parçalanmışlardı. Her yerde et ve şekilsiz hamur parçaları, sessiz çığlıkların korkunç boşluğu vardı. Her ruh, sonsuza kadar kendi acısının içine hapsedilmişti.

Kendisinin, "Ama biz böyle günah işlemedik," dediğini duyuyordu. "O aşktı, şehvet değildi. Yemin ederim. Birlikte şarkı söyleyen bedenler... Hepsi bu kadar. Ah, Jacopo..." Ama kelimeler şekillendikten hemen sonra itiraz eden dudakları açılıyor ve yeni bir safra seli dışarı fışkırıyor.

Şimdi çevresine bakınca, karanlıktaki iblisler yerine, parlak ve ıslak kürkü başının çevresinde siyah bir örtü gibi duran, soluk yüzü seğiren, dişlerini gösteren, iç organlarının üstüne çökmeye hazır bir su sıçanı görüyordu. Sıçan başını kaldırıp ona bakıyor ve gülümsüyor, uzun ve sivri dişleri görünmez olmadan önce, "Kimi zaman bir zehiri tedavi etmek için başka bir zehiri kullanmak zorunda kalırız. Korkma Serafina. Bu sonsuza kadar sürmeyecek," diyor ve şiddetli acılar tekrar başlıyordu.

Bağırsakları yerde duruyordu ve kaybedecek bir şeyi kalmamıştı. Sonsuzluğa kayıp gitmişti; sonra acıları, gözlerini açıp odanın içine bakacak kadar azaldı. Duvardaki haçtan bunun kendi odası olduğunu anladı.

Tekrar kayıp cehenneme gitmemek için gözlerini ona dikti. Orada nasıl asılı durduğunu inceliyordu. İsa öne doğru, çivilerin

üstüne kaymıştı. Derisinin altından kaburga kemikleri belli oluyor, her bir kası acı içinde inliyordu. Ah, evet; o acıyı anlar, acılar, dehşet ve dehşetin korkunç yalnızlığı içinde tükenmenin ne demek olduğunu bilirdi. Hayır, hiç kimse bu kadar yalnız olmamalıydı. Serafina, gözleri kapandıktan sonra da O'nu, yaralı yüzünü, berelenmiş bedenini hatırlıyordu. Acılar içinde olmasa ne kadar yakışıklı olacaktı. Serafina'nın gözünün önünde uzun boylu, dalgalı saçları omuzlarına dökülen genç bir adam canlanıyor, göğsünün pürüzsüz tenini, geniş alınlı, dolgun dudaklı incecik yüzünü ve tertemiz, berrak bakışlarını görür gibi oluyordu. Eğer insan O'nu, bu kırık dökük haliyle seviyorsa sağlam haliyle ne kadar severdi? Ah, Jacopo, neredeydin? İyi bir kurtarıcı. Böylesine güçlü, bu kadar iyi.

O aslında seni sevmiyor. Başına geleceklere değmeyeceğini düşündü.

Hayır. Hayır. O beni seviyor. Bak O'na. O, daima sevdi. Bedeli ne olursa olsun, merdiveninin basamaklarını çıkıp haçına tırmanacak ve onu bekleyen sonsuzluğa kadar orada acılar içinde asılı kalacak kadar sever beni.

"Özür dilerim, özür dilerim..."

Bu kelimeleri, O'nun işitmesi için yüksek sesle söylemeye çalışıyordu; ama iç organları yeniden parçalanmaya başladı ve kendi iniltisinden başka bir şey duymaz oldu.

Karanlık geri dönmüş fakat değişmişti. Şimdi vücutlar görünmüyordu ve kadife yumuşaklığı da yoktu. Bunun yerine, her yanında sert ve acımasız, kupkuru, adeta kavruk taşlar uzanıyordu ve Serafine sonsuza dek onların üzerinde yatmak zorundaydı. En azından, genç kızın kemikleri yoktu. Onlar öğütülmüş ve kusmukla karışarak dışarı atılmış ya da iç organlarının ısısıyla erimişti. Kolları ve bacakları kumla doldurulmuştu. O kadar

ağırdılar ki acı onu savurmasa yerinden kıpırdayamazdı. Ve her yer kupkuruydu. Hiç nem yoktu, bedeninde, ağzında sadece kum vardı. Yutkunamıyordu. Çok susamıştı, çok.

Şimdi birisi onun başını kaldırıyor, parmağıyla dudaklarına dokunuyor ve ağzının içine su damlatıyordu. Bu su damlaları, ağzının içine nasıl da batıyordu. Ama bu kadar acı çektikten sonra, tek ve belirgin bir acıyı hissedebilmek çok güzeldi. Sonra, biraz daha su geldi; damla damla ağzına akıyor, boğazının arka tarafını yakıyordu. Su genzine kaçınca öksürdü. Canı yandı ama su içmekten vazgeçecek kadar değil. Biraz daha içti. Ona su içiren kişi şefkatle engellemese kana kana içecekti. Tekrar sancı gelince iç organları inlemeye ve boğazına doğru kabarmaya başladı. Öğürdüğünü hissetti ama dışarı bir şey çıkmadı.

Daha sonra –günler ya da saatler sonra– ağrının geçtiğini fark etti.

Rahatlamış, hiçbir şey hissetmemenin büyük sevinciyle dolmuştu. Durgun su yüzeyi gibi sakindi. Ne rüzgâr, ne dalgacıklar vardı, hiçbir şey yoktu. Sadece dinginliğin güzelliğini yaşıyordu. Acının geçmiş olması nasıl mümkün olabilirdi? O kadar yoğun bir biçimde varken birken nasıl yok oluverirdi? Bu nasıl olurdu? Ne kadar bakım gerekirdi bunun için? Bu nasıl bir mucizeydi?

"*Dominussalvedeigratias.*"

Uğultu tiz ve inceydi. Serafina gözlerini suyun sakin yüzeyinden yukarı kaydırınca, rüzgârda sallanan bir saz kümesi gördü. Ve şimdi ışık var, diye düşündü. Bu kesinlikle güneş olmalıydı, sıcaklığını teninde hissediyordu. Dünyanın üzerinde sıcaktan kaynaklanan bir sis ve bu sisin içinde ona doğru yürüyen bir şey vardı. Bir insan mıydı bu?

"Görüyor musun? Ah, evet, O'nu görebiliyor musun, Serafina? Seninle çok ilgileniyor. Beni seni uyandırmam için gönderdi."

Onunla konuşan ses tuhaf ve çocuksuydu ama yaşlılara özgü çatlak bir tınısı vardı. Serafina onu hemen tanıdı. Karşısındaki görüntüye odaklanmıştı. Hava çok sıcaktı. Her şey bu yüzden böyle pırıl pırıl parlıyor olmalıydı. Pırıltıların arasında uzun boylu, saçları uçuşan bir insan belirdi, sonra siluet sendeler gibi oldu ve sanki yine bulanıklaşıp sisin içinde kayboldu.

"Bak, zavallı elleri ve ayakları nasıl kanıyor. Ama o senin için gülümsüyor. Geri döndüğün için sana hoş geldin demeye geldi."

Geri dönmek. Genç kız birden, iç organlarından sonra rahimini de çıkarmışlar gibi, içinde korkunç bir acı hissetti. Ama bakmaya devam etti ve O, şimdi daha yakındaydı. Evet, evet, O'nu, bir sıra küçük şişlikten oluşan yara izleriyle dolu o güzel geniş alnını, büyük bir anlayışla dolu olan o parlak gözlerini görüyordu. *O* benimle ilgileniyor. *O* beni bırakıp gitmez. *O* beni seviyor.

"Gözlerini açtığın zaman O orada olacak."

Küçük bir çığlık attı. Artık uyanması gerektiğini biliyordu. O'nun yapmasını istediği şeyin bu olduğunu biliyordu.

Gözlerini açtı. Odanın içi griydi. Burada pırıltı ya da ışık yoktu. Odanın içinde pis ve bayat bir koku vardı. Haçın üstündeki İsa Mesih, kimsesiz ve sahipsiz, sallanmaktaydı. Yanında ise Magdalena'nın buruşuk bedeni vardı. İhtiyar kadının yüzü salamura yapılmış cevize benziyordu. Magdalena bir öne bir arkaya sallanarak çocuksu bir neşeyle güldü.

"Serafina." Şimdi Rahibe Zuana yerde, onun yanı başındaydı. Yorgun; ama gülümseyen, güneş gibi gülümseyen yüzü genç kızın yüzüne yaklaştı. "Ah, hoş geldin, hoş geldin."

Serafina eşikte duran Rahibe Umiliana'yı ve onun etrafında dizilmiş merakla içeriye bakmakta olan Eugenia, Perseveranza, Felicita ve diğerlerini gördü.

"Sevgili İsa Mesih! Serafina yaşıyor! Rahibe Magdalena onu bize geri getirdi."

Rahibe adayları sorumlusunun mutluluğu o kadar eksiksiz ve o kadar bulaşıcıydı ki, rahibelerden birkaçı da gülmeye başladı.

Genç kız hareket etmeye çalışırken oda insanla doluyordu. Ama kemikleri zayıf olduğu için yatakta doğrulamadı.

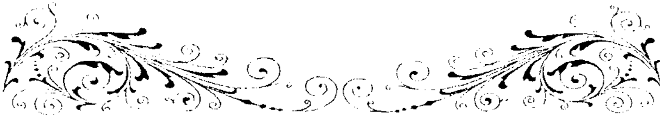
İhtiyar kadın elini uzattı. Dişsiz ağzıyla sırıtarak, "Gördün mü?" dedi. "Gördün mü? O'nun geleceğini söylemiştim."

Serafina ağzını biraz açıp dilini kabarcıklarla kaplı dudaklarında gezdirdi. Hayır, kaçmamış, özgürlüğüne kavuşmak için bir yol bulmamıştı. Önce Zuana'ya, sonra odanın içine baktı. Herkes, ölene kadar, çenesinde beyaz kıllar çıkana ve teni eski deri gibi buruşup içindeki su son damlasına dek kuruyana kadar birlikte yaşayacağı ailenin bireylerinin hepsi buradaydılar.

Ancak o henüz ölmemişti.

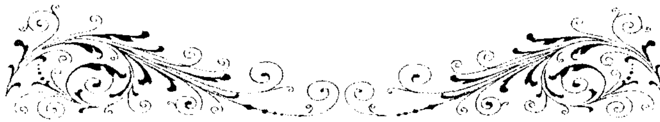
"O'nu gördüm." Bunu o kadar alçak sesle söylemişti ki kelimeler odanın içindekilere bile ulaşamamıştı.

"Ah, ama bu bir mucize." Rahibe Umiliana'nun sesiyse tam tersine, ilerideki avluda bile duyulmuştu.



ÜÇÜNCÜ BÖLÜM





31



Zuana ve Serafina, Perhiz döneminin ilk günlerini odalarında uyuyarak geçirdi. Çevrelerindeyse kentin temizlik çalışmaları sürmekteydi. O kadar çok yağmur yağmıştı ki oluklar ve damlardan inen su yolları yeterli olmadığı için manastırın açık ve kapalı koridorlarını pis su basmıştı. Su, oda kapılarının altından içeri sızmış ve rahibelerin giysilerinin eteklerini sırılsıklam ıslatmıştı. Manastırın kedileri bile içeri kaçıp koro rahibelerinin oturduğu koltukların sıcak tutan tahtaları arasına kıvrılıyordu ama tabii her ibadet saatinden önce dışarı atılıyorlardı.

Murano camından kadehler ve porselen tabaklar çeyiz sandıklarına kaldırılmış; elbiseler, çizmeler ve peruklar sahiplerine iade edilmişti. Sahne sökülürken çıkan sesler, kurulurken duyulanlar kadar heyecan verici değildi. Mutfaklarda, kızartma ve fırın için kullanılan kaplar rafa kalkmış, rahibeler ilk oruçlarına niyetlenmişti. Kuşkusuz, haşlanmakta olan sebzelerin ve sulu çorbaların kokusu onları bu konuda teşvik ediyordu.[21]

Perhiz, sessizce düşünme zamanıydı ve insanın nefsini yenerek yoksunluğa katlanması olarak kabul ediliyordu. Ama hiç

---

21 Katolik mezhebinde, Büyük Perhiz (oruç) döneminde hayvansal gıdalar tüketilmez. (ç. n.)

kimse üzgün görünmüyordu. Genel olarak Büyük Perhiz dönemi bir hayal kırıklığı duygusunu birlikte getirirdi ama bunun yerini köpüren bir heyecan dalgası almıştı. Rahibe adayının odasında kutsal gerçeğin kendini göstermesinden sonra, manastırda bir şeyler oluyordu. Rahibelerin yanı sıra rahibe adayları da daha çok dua etmeye başlamış (zaten, yapacak başka ne var?) ve gelecek rahibe meclisiyle ilgili olarak beklentiler gittikçe artmıştı.

Serafina'nın bakımını Letizia ve ona daha önce hizmet eden devşirme üstenmişlerdi. Odayı temizliyor ve Rahibe Zuana'nın talimatı uyarınca ilaç hazırlama odasındaki artık merhemleri, havayı temizlemeleri için genç kızın odasına asıyorlardı. Serafina tamamen kendine geldiğinde yürüyemeyecek kadar halsizdi; Federica, mutfağı onun ayağına getiriyordu. Rahibe adaylarının bu dönemde oruç tutmaları zorunlu değildi (yirmi beş yaşın altındaki hiçbir rahibeye tavsiye edilmezdi) ve Federica bayramdan kalanları sakladığı halde, Serafina hemen hemen hiçbir şey yemiyordu. Hastalık kızın bütün iştahını alıp götürmüştü. Gıda alması çok iyi olacaktı ama kız direniyor ve sıvı olmayan her şeyi reddediyordu. Rahibe Umiliana onu ziyaret ettiğinde Serafina, ekmek ve şarap ayinine katılmaya hazırlık olarak günah çıkartmak için yalvarmış, rahibe adayları sorumlusu da bu konuda başrahibeyle görüşmüştü. Bu, hiç kimsenin kolay kolay reddedemeyeceği bir istekti. Genç kızın Peder Romero'ya gidemeyecek kadar hasta olduğu açıkça belli olduğundan, Peder Romero onun yanına gelmiş; ihtiyar adam, uzun süredir manastıra adımını atmadığı için, başrahibe bu uzun yolculukta ona güç verecek küçük bir şişe şarabın temin edilmesini sağlamıştı. Peder Romero odada bir süre kaldı. Onun bu sürenin hepsini uyanık geçirip geçirmediği ise tahminlere kalmış bir konuydu.

İhtiyar adam giderken, Madonna Chiara durup onun avlu çevresindeki kemerli yollardan yavaşça geçişini seyretti. Bir dev-

şirme, onu yağmurdan korumak için bir örtü tutuyordu. Peder Romero duyduklarını söyleyemezdi. Zaten başrahibe de sormayacaktı. Chiara, onun ölümüne ne kadar zaman kaldığını merak etti. Zaten Papaz artık rahibelerden hemen hemen hiçbirinin adını hatırlamıyordu.

Başrahibe ellerini kavuşturdu ve hafifçe içini çekti. Önünde birkaç yoğun hafta vardı. Karnaval'da işler ne kadar yoğun olursa olsun, daha sonrasında daima daha çok iş olurdu. Hesap defterleri incelenir, masraflar bağışlardan düşülür, yeni erzak siparişleri verilir, teşekkür mektupları yazılırdı. Serafina'nın odasındaki "mucize" gerçekleştiğinde, başrahibe başka bir şeyle meşguldü ve odaya geldiğinde her şey olup bitmişti. Bu nedenle olayı ancak başkalarından duyabildi.

Ancak, bu olayın olası önemi konusunda hayaller kurmuyordu. Büyük Perhiz dönemi, manastırın ham maddi hem de manevi olarak kaynaklar açısından sıkıştığı bir zamandı ve her başrahibe, ortaya çıkabilecek gizli eğilimler ve gerilimler konusunda uyanık olmak zorundaydı. Kırk üç yıllık hayatının otuz yedi yılını Santa Caterina'da geçirmiş olan Madonna Chiara'nın manastır ve manastırdaki rahibeler konusunda bilmediği bir şey yok gibiydi. Genç Rahibe adayının büyük dramı ya da Rahibe Magdalena'nın yeniden ortaya çıkmasından önce de Umiliana'nın onun otoritesini sorguladığının farkındaydı. Dış dünya kontrol altına alınmıştı. Piskoposla iyi ilişkiler içindeydi, bağışçılar doyurulup eğlendirilmişti ve kabarık bir yeni rahibe adayları listesi vardı ve böyle giderse *drahoma* meblağlarının yükseltilmesi konusunda görüşmeler olacaktı. Bu durumda, artık içeri bakmanın zamanıydı.

Zuana'ya sabah ibadetlerine katılmama izni verildiği için ancak öğleden sonraki çalışma saatinde uyandı. Derin bir uyku uyumuş,

hiç rüya görmemişti. Bir devşirmenin güzel kokulu yeni bir kalıp sabun ve kullanılmamış bir sabunlanma beziyle birlikte bıraktığı bir tas sıcak suyla yıkandı. Kendi *drahoması* böyle pahalı şeyleri karşılayamayacağından, bunun manastır ambarlarından hediye olduğunu anladı ve bunun için minnet duydu. Kızın vücudundan dışarı atılanların kokusu hâlâ üzerindeydi; canhıraş bir şekilde yıkandı. Sabunu başına sürüp köpürtmekten özel bir zevk alıyordu. Kış ayları içinde saçları uzamıştı ve saçlarının ıslak ağırlığı ile parmakları kafatası üzerinde dolaşırken hissettiği ürpertiler hoşuna gitti. Kollarını ve sonra bedenini giysisinin altından bezle silerken başını açık bıraktı.

Revirde çalıştığı için, kadın vücuduna çoğu rahibeden daha az yabancıydı ama genel olarak kendi bedeniyle az ilgilenir. Elbette, hayatında hiçbir zaman hissetmeyeceği o şeyin ne olduğunu merak ettiği anlar olmuş, hatta bir iki kez kendi yumuşak karanlığını keşfe çıkmıştı. Ama bedensel arzularıyla olan mücadeleleri, dua disiplini ve iş hayatındaki güçlükler arasında kaybolup giden geçici istekler olarak kalmıştı hep.

Sabun derisinin üstünde yumuşacık bir his bırakıyor ve deniz suyu gibi köpürüyordu. Zuana, onda, belli belirsiz bir badem ve kalendula kokusu hissetti –bu sabun belki de başrahibenin kendi kilerinden geliyordu– ve koku ile yumuşaklığın birbirini tamamlayışından gizli bir haz duydu.

Bedensel arzularla mücadele etmenin başkaları için çok kolay olmadığını anlıyordu. Serafina, kanlı canlı bir kocayı arzuladığı halde bekâretini İsa Mesih'e adayan ilk genç kadın değildi. Elbette bu gibi arzuları söndürmenin bir yolu vardı. Yıllar içinde, bir sorun ya da bir tedavi yüzünden uyuyamadığı gecelerde manastır kapılarının altından dışarı süzülen inleyişlerle karışık hızlı nefeslerin rüzgârını fark etmişti. Kimi zaman acıyı zevkten ayırt etmek güçtü. Ama her ikisi de duyanlarda özlem uyandıran

seslerdi ve Zuana, bunu yok etmek için kendi düşüncelerinin hacmini büyütmekte ustalaşmıştı. Başkalarının ruhlarını lanetlemek ya da kurtarmak ona düşmezdi.

Bedenini hafifçe yıkayarak duruladıktan sonra kurulandı. Saçını da başının çevresinde dikenli bir hale gibi olacak şekilde kıvırdı. Ama odada ayna olmadığı için sonucu asla göremeyecekti.

Bu tür bir günah ortaya çıkarsa –gün gelip daima belli olurdu– bununla ilgili günah çıkartmak da mahrem bir konu olurdu ve ilgili rahibe ya da rahibeler ceza alıp kurallara uymak zorunda kalırlardı. Bu durumdaki kişiler ya enerji fazlalarını Efendimizin sevgisine kanalize etmek suretiyle davranışlarını düzeltir ya da bu günahı saklamakta ustalaşırlardı. Din düşmanları tarafından yapılan iğrenç propogandalar arasında en popüler olanları duvarları tırmalayan ya da günah çıkartma bölmelerinde buluşan papazlar ile rahibelerin rezaletleriydi. Kadınların tek başına ya da birbirleriyle günah işlemeleriyse kilise kurumunu ortadan kaldırmak isteyenler için bile zehirli bir düşünceydi.

Zuana, temiz bir iç gömleği ile temiz bir giysi giyip yatağının yanına diz çöktü. Yaklaşık iki gün ibadet saatini kaçırmış ve dualarını da geciktirmişti. Zihni çok çabuk dolduğundan düşüncelerin akışım önlemek güçtü. Düşünceden çok kelimelerle elinden geleni yaptı, sonra hastalarını kontrol etmek için koridora çıktı.

Rahibe Magdalena odasına dönmüş, yatağında bir ceset gibi yatmaktaydı. Kafatası kemikleri öylesine belirgindi ki, başı kurukafa gibi görünüyordu. Çok derin bir uykuya dalmıştı. Bu yüzden Zuana, nefesini duyabilmek için kulağını onun ağzına yaklaştırmak zorunda kaldı. Bu sıska kadının hasta bir kızın başında ilahi söyleyip dua etmek bir yana, kalkıp başka bir odaya gidecek gücü bulması insana inanılmaz geliyordu. Şimdi bu görüntü kadının yaşam enerjisiyle birlikte uçup gitmişti. Zuana,

gözkapaklarının arkasında gördüğü şeyin ışık ve coşkuyla dolu bir görüntü olması için dua etti. Çünkü bu ihtiyar kadın için burada bir şey kalmamıştı. Hastasının dudaklarını suyla ıslattı ve yatak yaralarının en kötü durumda olanlarını rahatlatmak için pozisyonunu değiştirdi. Başka bir şey yapamazdı.

Serafina'nın odasında ise övgüyü hak eden çok daha fazla şey vardı. Odanın havası taze ot kokuyordu ve yatağın yanında ekmek ve sebzeli börek, yanında da badem ezmesinden yapılmış parlak yeşil bir armut duruyordu. Kız, temiz çarşaflar arasında uyuyordu. Vücudu yıkanmış, başının çevresine dağılmış olan dalgalı saçları fırçalanmıştı. Zuana, durumundaki gelişmeyi kontrol etmek için onu uyandırsam mı, diye düşündü ama kızın nabzı düzenli atıyordu ve genelde bu kadar güçlü bir temizlikten sonra en iyi tedavi rahat bir uykuydu. Odada sükûnet ve huzur vardı ama Zuana bunun sadece bedensel acıların dinmesinden sonra yaşanan rahatlama mı yoksa daha fazlası mı olduğunu anlayamadı. Hayalinde canlandırdığı İsa Mesih karşısında büyülenmiş olan Rahibe Magdalena'nın, yatağın yanına diz çökmüş halini düşündü.

Zuana başka türlü olmasını ne kadar çok istese de ona göre oda boş olmaya devam ediyordu.

Ya Serafina? Gözlerini ilk açtığında ne görmüştü? Zuana afyon ve çöplemenin etkisindeki bir insanın cennet ile cehennem arasında hızla gidip geleceğini bilecek kadar iyi tanıyordu ilaçları. Böylesine bir durumda, Rahibe Magdalena'nın yoğunluğu genç kızın içine ulaşmış olabilirdi. Çünkü beden ve zihin eriyip birbirine karıştığı zaman her şey yüzeye yaklaşırdı.

Kızın derisi soluktu ve gözlerinin altı çökmüştü. İçinde ne varsa boşalttıktan sonra kalıcı olarak zayıf düşmemesi için iyi beslenmeliydi. Onun bu kadar zayıfladığını daha önce nasıl fark etmemiş olabilirdi? Manastır giysileri her tür günahı saklardı

ama bu kız, birlikte çalıştıkları zaman kesinlikle bu kadar sıska değildi. Bu da kara sevdanın sonucu muydu? Ah, şimdi her şey ne kadar açık bir biçimde görünüyordu. Zuana, işiyle gözlerinin önündeki şeyi görmeyecek kadar çok mu meşguldü, yoksa genç bir arkadaşa çok mu ihtiyacı vardı? Durumu bilseydi, başrahibe gizli bilgileri ona daha önce verseydi her şey farklı mı olurdu?

Hayır. Odaya göz gezdirdi. Bilmesi gereken her şey her zaman buradaydı –o ilk gece, onu yatağına taşıdığında, genç kızın büyük öfkesi, o genç vücudun güzelliği, cinselliği, dua kitabının içinde saklı olan aşk şiirleri, duvarları dışında şarkı söyleyen erkek sesi, Akşam Duası'ndan sonra duyulan o tek *Bravo,* kendisi, manastırın yazı odasında bulduğu o şiiri okurken kızın gözlerinin büyüyüşü.

"Söyle bana küçük hemşire,

Ateşin mi var, yoksa âşık mısın?"

Ah, evet, bedensel isteklerin bu büyük yangını baştan beri sürüyordu ve Serafina'nın, onun alevleri arasına dönmek için her şeyi –rezil olmayı, toplumdan dışlanmayı, hatta ölümü– göze almasına neden olacak kadar şiddetle yanıyordu.

Zuana ona baktı. Kaşını çattığında kızın alnında hafif çizgiler oynaştı. Şimdi bütün bu ateşi ne yapacaktı? Bütün bu çaresizliği ve parçalanmış rüyaları?

Aşk. Onun gibi bir hastalık ya da Zuana'nın şifalı otlar bahçesinde veya defterlerinde onu tedavi edecek bir şey yoktu. Hayır, bu hastalık Tanrı'nın ellerine bırakılmalıydı. O nasıl uygun görürse öyle yapacak, hastalığı tedavi edecek veya hastayı öldürecekti. Bunu düşününce rahatlamak yerine ürperdi. Başını eğerek dua etti ama gereken kelimeleri bulamadan rahibeler meclisi toplantısı için zil çaldı.

Avludan geçerken, arkasında rahibe adayları sürüsüyle yürüyen Umiliana'ya rastladı. Kızlardan birkaçı, yüzlerinde hayranlık ve merak ifadesiyle, saklamaya gerek duymadan ona baktılar.

32



"Kendimizi orucun güzelliğine ve disiplinine hazırlamak için, Tanrı'nın yardımıyla, Büyük Perhiz'in bu ilk meclisinde toplanıyoruz."

Başrahibe, ellerini, yavaşça oyma aslan başlarının üstüne koydu ve sabırsız yüzlerden oluşan denize baktı. Salon tıklım tıklım doluydu. Koro, rahibeler, rahibe adayları, hatta devşirmeler, hepsi yerlerindeydi. Sadece başta en yaşlı ve şu sırada hasta olanlar olmak üzere ihtiyar ve hastalar burada değildi.

"Son günlerde, konuklardan ve bağışçılardan konukseverliğimiz için teşekkür mektupları aldım. Hepsini okumak, günahlarımızdan kurtulmak için bir Büyük Perhiz döneminde daha fazla oruç tutmamızı gerektirecek şekilde gururlanmamıza neden olur." Başrahibe yaptığı şakanın anlaşılması için gülümsedi. "Ancak birkaç kelime okumanın uygun olacağını düşünüyorum. Bunları yazan, çok önemli bir şahsiyet olan Dükün kız kardeşi Leonora'dan başkası değil. Kendisi, ailesiyle birlikte buraya gelmek için hasta yatağından kalktı."

Madonna Chiara, hafifçe öksürerek boğazını temizledikten sonra koltuğunda doğrularak biraz daha dikleşti. Kıyafetine Karnaval döneminin verdiği cesaretle eklediği küçük süslü dokunuş-

lar şimdi bir kenara bırakılmış, kabarık iç etekler çıkartılmıştı. Başında, dantelli olmayan, sade bir rahibe atkısı vardı. Değerli taşlarla süslü olan haçın yerini de gösterişsiz, gümüş bir haç almıştı. O, bütün dünya karşısında, sürüsünün sorumluluğunu üstlenebilecek bir kadın gibi görünüyordu.

"*Karnaval konseri ve tiyatro gösterisi sırasında benim ve beraberimdekilerin hissettiğimiz coşkuyu ve derin ruhsal doygunluğu himayenizdeki bütün kutsal rahibelere, lütfen, iletmenizi rica ederim. Manastırın kapısından, böyle sevecen ve kutsal kadınlar bizim adımıza dua ettiği için, sevgili kentimizin emin ellerde olduğunu bilerek güven içinde çıktık*".

"Mektup aynı övgü dolu duygularla devam ettikten sonra şöyle sona eriyor: *Ruhum şarkı söylerken, dudaklarımın hâlâ dağ çileklerinin lezzetiyle pespembe olduğunu da söylemeliyim. Eğer bu, sizi, Tanrı'ya olan görevlerinizden alıkoymazsa, kendi mutfağıma, böyle lezzetler üretmeleri konusunda talimat vermek için bunların tarifini verebilirseniz minnettar olurum.* Rahibe Federica, bunun size hitaben yazıldığını düşünüyorum."

Ancak mutfak şefi bundan pek hoşlanmamıştır. "Ona söylemek zorunda mıyız? Corpus Domini'de bir yeğeni var. Eğer tarifi ona verirsek, onlara da gider ve gelecek yıla kadar herkesin eline geçer."

"O zaman, üstünlüğümüzü garantiye almak için tarifi biraz değiştirebilirsiniz." Başrahibenin kısa gülüşü çın çın öttü ve salon aynı şekilde cevap verdi. Zuana, kendisi katılmamakla beraber diğerlerini seyreden Rahibe Umiliana'ya baktı. Yaşlı kadın, tahammülsüzlüğünü zarif bir biçimde idare etmekteydi.

"Bu arada, Rahibe Scholastica, Venedik ve Siena'daki kardeş manastırlara Santa Caterina'nın Şehadeti'nden iki nüsha göndermem gerekiyor. Yeni bir eser sahnelediğimizi duymuşlar. Ve

Rahibe Benedicta, Roma'dan, başkasından değil Kardinal Ippolito d'Este'nin kendisinden bir mektup aldım."

İkinci sırada, koro şefinin yüzü bir yıldız gibi parladı.

"Anlaşılan Aziz Agnes Bayramı için yapılan düzenlemelerimiz kulağına gitmiş ve Paskalya haftasında icra etmemiz umuduyla, manastıra hediye olarak, ünlü Giovanni de Palestrina'nın verdiği yetkiyle, *Yeremya'nın Mersiyeleri*'ni gönderiyor."

Benedicta başını iki yana salladı ama bunu inanamadığı için mi, müziğin güçlüklerini vurgulamak için mi yaptığını anlamak güçtü.

"Alınan ve vaat edilen bağışlara gelince, yeni *drahoma*ların zamanında geleceğini varsayarsak gelecek kış yemekhanenin büyük duvarında *Son Yemek* üzerinde çalışmaya başlayabileceğimizi söyleyebilirim."

Birisi alkışladı ve genç rahibelerden birkaçı tezahürat yaptı. Akşam yemeğinden sonra yanık bırakılan bir mumun neden olduğu yangında orijinal fresklerin yok oluşunun üzerinden yaklaşık kırk yıl geçmişti. Bu, Santa Caterina için günün modasına uygun büyük bir esere sahip olma fırsatı yaratacak ve bunun yanı sıra tanınmış bir ressamın, perdelerin arkasına yerleşerek freski bitirene kadar çalışması heyecana neden olacaktı. Zuana, bedenin, yüzeyin altındaki anatomisinden çok güçlü kıvrımlarıyla ilgilendiğini düşündüğü yeni resim tarzından pek hoşlanmıyor, buna rağmen etkilenmekten kendini alamıyordu. Bu tür büyük ölçekli işler pahalıydı. O, Serafina'nın tedaviye cevap vermemesi durumunda ne olabileceğini düşünmekteydi. Bir rahibe adayının yemin etmeden ölmesi *drahoma*sının bir bölümünün iade edilmesine yol açardı ama başarılı bir kaçış *drahoma*nın hepsinin iade edilmesine neden olurdu. Zuana bunu şu ana kadar düşünmemişti.

Belki de, kızın sağlık durumu ile fresk arasındaki bağlantıyı düşünen sadece o değildi. Birkaç koro rahibesi, yan koltuklara göz atıyorlar ve rahibe adaylarının oturduğu sıradaki küçük bir boşluk onun yokluğunu belli ediyordu. Ruhlardan çok zihinleri okumak konusunda usta olan başrahibe herkesin dikkatini tekrar çekmek için ellerini kaldırdı.

"Başka konulara geçmeden önce son olarak özellikle teşekkür borçlu olduğumuz başka bir rahibeyi takdirle anmalıyız. En genç rahibe adayımız Serafina'nın başarılı konser ve tiyatro gösterisinden sonra birdenbire ciddi bir şekilde hastalandığını ve ateşlenerek krizler geçirdiğini duymuş olmalısınız. Revir sorumlumuz duruma müdahale etmese ve geceleri hastanın başında beklemese onu kaybedebilirdik. Şifacılık sanatı, Efendimizin en büyük özelliklerinden biridir ve Rahibe Zuana'nın tecrübesi ve sadakati Santa Caterina'da hepimizin hayatını zenginleştirmektedir."

Bu, dikkate değer bir övgüydü ve salon bir takdir hışırtısının yanı sıra gülümsemelerle tepki verdi. Zuana o kadar hazırlıksız yakalanmıştı ki başını önüne eğip gülümsemekten başka bir şey yapamadı.

Başrahibe ise, bunu söyleyeceği anı iyi seçmişti. Revir sorumlusuna teşekkür etmek herkesi –koro rahibelerini, rahibe adaylarını ve devşirmeleri– memnun etti. Aslında Karnaval'dan önce bile Zuana'nın yıldızı yükselmekteydi. Serafina'nın öfkesini terbiye etmek ve onun koroya katılmasındaki payı, kendi hastalığı dâhil salgını yönetmesi ve şimdi de rahibe adayının dramatik bir şekilde sonuçlanan korkunç hastalığı, bütün bunlar onun önem kazanmasına neden olmuştu. Yıllarca, manastır yaşamına dikkat çekmeden uyum sağlamanın yollarını arayan Zuana, farkında olmadan, manastır hayatının sahnesinde bir oyuncu oluvermişti. Ve şimdi, bu, onun, başrahibenin gözdelerinden biri olduğunun kabul edilmesi anlamına geliyordu.

"Sanırım, Büyük Perhiz döneminde oruç için görev taksiminden söz etmenin sırası geldi. Öyle değil mi, Rahibe Umiliana?"

"Madonna Chiara. İzin verir misiniz?"

Umiliana ikinci sıranın ortasında ayağa kalktı. Ellerini kavuşturmuştu. Arkasındaki koro rahibelerine hitap etmek için döndü.

"Başka bir konuya geçmeden önce, Tanrı'nın aramızdaki görkemini her şeyden fazla gösteren bir mucizeden daha söz etmek istiyorum." Herkesin onu dikkatle dinlediğinden emin olana kadar bekledi. "Rahibe Magdalena'nın rahibe adayının odasına gelişinden ve bir mucize olan bu harika iyileşmeden söz ediyorum. Bunu kendi gözüyle görenler için sanki Efendimiz İsa Mesih odadaydı ve genç kadının hayata dönmesine yardım ediyordu."

Şimdi salona büyük bir sessizlik çökmüştü.

"Devam edebilir miyim?" Rahibe Umiliana tekrar başrahibeye baktı ve Madonna Chiara âdeta belli belirsiz başını salladı.

Umiliana, Zuana'ya döndü. "Rahibe Zuana, oraya herkesten önce siz geldiniz. Belki neler olduğunu bize anlatabilirsiniz."

Zuana, ikinci kez ilgi odağı olmuştu. Başını kaldırıp Rahibe Umiliana'nın insanın içine işleyen gözlerine baktı.

"Sevgili Rahibe Umiliana sizden fazla bir şey gördüğümden emin değilim. Revirde bir ilaç hazırlıyordum ve döndüğümde Rahibe Magdalena, kendi odasından çıkmış, rahibe adayının yanında dua ediyordu."

Bu sözler tümüyle doğruydu ama Umiliana'nın duymayı istediği şeyler olmadığı açıktı.

"Peki, onda, şey... Yani mucizevi bir şey var mıydı? Tanrı'nın hem onu hem de genç kızı etkileyen bir görüntüsü?

Zuana, kelimelerini özenle seçti. "Rahibe Magdelena'nın varlığı rahibe adayını kesinlikle çok rahatlatmıştı. Tedavi için verilen ilaç onu uyuttuğundan beri ilk kez gözlerini açtı."

Rahibe adayları sorumlusu ona soğuk bakışlarla baktı. Zuana, insan ne kadar çabuk düşman sahibi olabiliyor, diye düşündü.

"Ama kız ölüyordu. Bu bir mucizeydi!" Rahibe Felicita'nın sözleri, onların içinde patlamamasından korkarak dışarı çıkmalarına izin verilmiş gibi aniden ağzından çıkıvermişti.

Âdeta gözle görülen, küçük ve titrek bir sessizlik oldu. Bütün toplantı salonu nefesini tutuyordu. Bu gerçekten, beklenmeye değer bir meclis toplantısıydı.

"Rahibe Felicita." Başrahibenin sesi bir itiraza göre yumuşaktı. "Bunlar, bildiğim kadarıyla tanık olmadığınız bir olayı tanımlamak için fazla iddialı sözler."

"Ben mi? Eh, ben... Tam olarak değil."

Başrahibe, Zuana'ya döndü. Bakışı soğukkanlı ve profesyonelceydi. "Rahibe Zuana, bu rahibe adayını siz tedavi ettiniz ve bütün gece odada onunla beraberdiniz ve henüz kimse gelmemişti. Eğer siz –bahsedilen görümle ilgili– bir şey gördünüz ya da fark ettinizse bu çok önemlidir."

"Ben... Benim gördüğüm..." Zuana, zihnindeki gerçek gibi kalbindeki gerçeği de dile getirecek olan doğru kelimeleri bulmak için mücadele ediyordu.

"Ben, Rahibe Magdalena'nın genç kızın başında büyük bir içtenlikle dua ettiğini gördüm. Tanrı'dan ve O'nun genç kızın yanında olduğundan bahsediyordu." Zuana durakladı. "Ben kendim bir şey görmedim ama Tanrı'nın onun dualarını dinlediğine inanmaktan kendimi alamıyorum."

Başrahibe, büyük bir ciddiyetle "Kesinlikle." dedi. "Bütün ibadet ve başkası adına şefaat dileklerimizi dinleyeceği gibi. Teşekkür ederim."

Umiliana bir şey söylemek ister gibi bir hareket yaptı ama başrahibe henüz sözünü bitirmemişti.

"Rahibe Umiliana, eğer bu sabahki konuşmamızı doğru hatırlıyorsam –çünkü bu, önemli bir konu– siz de odaya girdiğinizde bir görüme tanık olmamıştınız."

Umiliana kaşlarını çattı. En çok kime –başrahibeye mi, Zuana'ya mı, Rahibe Felicita'ya mı, yoksa kendisine mi– sinirlendiğini anlamak güçtü.

"Sadece birkaç saat önce ağır hasta olan Serafina'nın iyileştiğini gördüm. Ve onun da, Tanrı'yı gördüğünü söylediğini duydum."

Salonda yine çok hafif bir mırıltı dolaştı.

"Ama siz görmediniz, değil mi?"

Rahibe adayları sorumlusu tereddüt etti, sonra hayır anlamında başını salladı.

"Ya daha sonra odaya gelen rahibeler, herhangi bir şey gören biri var mı?"

Rahibe adayları sinirli sinirli birbirlerine baktılar. Koro rahibelerinden Perseveranza'nın konuşmayı çok istediği ancak yalan söyleyemeyeceğini bildiği açıkça belliydi. Zuana, önündeki sırada, ikizlerin ikisinin birden başlarını hayır anlamında salladıklarını gördü. Sessizlik büyüyordu.

Başrahibe başını salladı. "Hepinize teşekkür ederim. Özellikle de siz, Rahibe Umiliana. Rahibe Magdalena konusunu açarak bize büyük bir iyilik ettiniz. Bundan daha sonra bahsetmek istiyordum ama belki şimdi tam zamanıdır."

"Bildiğimiz gibi, Rahibe Magdalena, genç bir rahibe için son nefesini vermeye hazır olan ihtiyar ve lekesiz bir ruhtur. O her zaman rahibelerin en mütevazı olanıydı ve asla dikkat çekmek istemezdi. Aslında, uzun süreden beri en büyük isteği yalnız kalmak ve rahatsız edilmemek, Tanrı'ya O'nun istediği şekilde hizmet etmekti. Manastırdaki, daha yaşlı rahibelerden birkaçının da –siz bunlardan birisiniz Rahibe Umiliana– tanıklık edebileceği gibi bu arzusu yıllarca önce o zamanki başrahibe ve piskopos tarafından yerine getirildi ve o zamandan beri manastır bu uygulamaya bağlı kaldı."

Zuana şimdi sayılarla meşguldü. Rahibe adayları sorumlusu başrahibeden kaç yaş büyüktü? Beş, belki on. Görüntüsüne hemen hemen hiç dikkat etmediği için tahmin etmek kolay değildi. Her halükârda, 1540'ta, söz konusu olaylar cereyan ettiğinde genç bir koro rahibesi olmalıydı ve en genç olanlar her zaman en fazla etkilenirdi.

"Ancak, sizin de söylediğiniz gibi, anlaşılan, Rahibe Magdalena bu yemini kendisi bozmuş bulunuyor. Dolayısıyla onun iyiliğini düşünmemiz gerektiğini düşünüyorum. Kendisi giderek daha güçsüzleşiyor ve kesinlikle, manastırın içinde kimsenin yardımı olmadan tek başına dolaşabilecek durumda değil. Bana kalırsa yapabileceğimiz en iyi şey onu revire nakletmek olacaktır. Orada, hayatının sonuna yaklaşırken, Rahibe Zuana ona en iyi şekilde bakacaktır."

Başrahibenin düşüncelerindeki bu değişiklik öyle büyük bir samimiyetle dile getirilmiştir ki bir an için Zuana'nın dili tutulmuş gibi oldu.

Ama Umiliana'nın böyle bir sorunu yoktur.

"Eğer şimdi Rahibe Magdalena odasından çıkacaksa, manastır onun için en iyi olanın bu olduğuna karar verirse, kiliseye

ve ayinlere gelmesine ve kutsanmış ekmek ile şarabı almasına da izin verilebilir. Eğer isterse, onu seve seve oraya taşıyacak rahibeler olduğunu biliyorum."

İç geçirmeler duyuldu. Görünüşte bu, başrahibe ile rahibe adayları sorumlusu arasındaki bir çekişmenin devamıydı ama burada başka bir şey de vardı. Agnesina ve Concordia gibi Umiliana'nın doğal işbirlikçileri olan daha yaşlı rahibeler, Rahibe Magdalena'nın geldiği ayinlerde İsa Mesih'in işkence izlerinden gözyaşları süzüldüğünü hatırlıyorlardı. Şu anda manastırdaki heyecan dalgası hesaba katıldığında, daha genç rahibelerin de bu konuda dedikodular duymuş olacakları kesindi.

Başrahibe, yumuşak bir sesle, "Rahibe Umiliana, benim düşüncelerimi dile getirdiniz," dedi. "Ancak, Rahibe Magdalena o kadar zayıf ve kırılgan ki bunun mümkün olacağını sanmıyorum. Aslında bu konuyu Peder Romero'yla konuştum. Zaten o da, bu sabah genç rahibe adayının itiraflarını dinlemek için geldiğinde kendisini ziyaret etti."

Peder Romero, Rahibe Magdalena'yı ziyaret etmiş olsun ya da olmasın, o sırada çalışma saati olduğundan ve herkes işiyle meşgul bulunduğundan salonda itiraz edecek kimse yoktu. Zaten herhangi birinin başrahibenin sözlerinden kuşku duyması için bir neden yoktu. Ama Zuana tam da bunu yaptığını fark ediyordu.

"Peder Romero onu ziyaret ettiğinde Rahibe Magdalena maalesef kendinde değilmiş ve ne günah çıkartabilmiş ne de kutsal ekmekten yiyebilmiş. Ama Peder tekrar geleceğine söz verdi."

"Ah, yoksa Rahibe Magdalena ölüyor mu? En kutsal ruhumuzu yeniden bulmuşken kaybedecek miyiz?"

Rahibe Felicita'nın sesi şimdi ağlamaklıydı ve bu nedenle daha genç rahibelerden bazıları korkuya kapılmış görünmekteydi. Umiliana ona sert sert baktı. Yetenekli bir rakiple mücadele et-

mekle kendi tarafında olan birinin insanın altını oyması arasında fark vardır.

Başrahibe nazik bir tavırla, "Sonunda hepimiz öleceğiz, Rahibe Felicita," dedi. "Bencil olmamalıyız. Magdalena için Tanrı'nın yanına alınmak en büyük mutluluk olacaktır."

Bu mütevazı sözleri başka koşullar altında rahibe adayları sorumlusu da söyleyebilirdi. Başrahibe platformun üzerindeki koltuğunda ağırbaşlı bir tavırla ve dimdik oturuyordu.

"Rahibe Zuana revir şefi olarak bu sevgili kardeşimizi en yakın zamanda gören sizsiniz. Acaba siz bize onun gücü ya da güçsüzlüğü konusundaki fikirlerinizi söyleyebilir misiniz?"

Madonna Chiara gözleri parlayarak Zuana'ya döndü. İnsan ona bakınca âdeta hayatından memnun olduğunu düşünürdü. Dinlenme ve eğlence anlarında, bazı muzip rahibeler onun önemli bir soyluya kusursuz bir eş olacağını, ailesi ile evini manastırı yönettiği gibi etkin bir biçimde yöneteceğini konuşurlardı. Zuana'ya gelince, o, bu rahibelerin Chiara'ya haksızlık ettiklerini, onun sadece bir evi değil bir devleti yönetmeye layık olduğunu düşünüyordu. Çünkü aslında bir bakıma burada otoritesinin zarar görmemesi için kullandığı casuslar ve gizli ajanlar ağına kadar bunu yapıyordu.

"Onu bu sabah gördüğümde kendinde değildi ve son derece güçsüzdü. Aynı zamanda müzmin yatak yaraları var. Bana kalırsa, mümkün olduğunca az hareket ettirilmesi daha iyi olur." Görünüşe göre, bu casus ve gizli ajanlar ağında artık Zuana'nın önemli bir yeri ve yetkisi vardı.

"Peki, böyle bir karar verilirse, siz revirde onun bakımını üstlenir misiniz? Geçmişte onun durumuyla ilgili olarak ciddi endişeleriniz olduğunu söylediğinizi biliyorum."

Zuana bu rolü üstlenmeyi ne kadar istemekteydi? Bu, şu anda cevaplayabileceği bir soru değildi. Başını önüne eğdi.

"Eğer manastır böyle bir karar verirse bunu yapmaktan şeref duyarım."

Başrahibe eteklerini düzeltti ve izleyicilere döndü.

"Tamam. O zaman, bunu oylamaya sunalım. Bugün, Santa Caterina rahibelerinin önündeki öneri, ihtiyar ve sevgili Rahibe Magdalenamızın, Tanrının ellerine geçişini kolaylaştırmak için revire nakledilmesinin uygun olup olmadığıdır."

Koro rahibeleri, teker teker ön tarafa gelip verdikleri oyun renginin belli olmamasını garanti etmek için kovadan –evet için beyaz, hayır için siyah– küçük bir ahşap top seçerek oy sandığının üstündeki delikten içeri atarken rahibe adayları onları seyretmekteydi.

Herkes oy verdikten sonra, sandık boşaltılıp kapı görevlisinin tanıklığında gözetmen tarafından sayılırdı ve teklifin kabul edildiği açıklandı. Ancak, sonucun olumlu olmasını sağlayan beyaz toplar arasında her zamankinden çok sayıda siyah vardı.

33



Genç kızın içi boşalmış gibiydi. Huzurluydu. Sakindi. Belki hayatı boyunca hiç bu kadar sakin olmamıştı. İlaç hazırlama odasında çalışırken, beyaz çöplemenin dramatik özelliklerini, insanın iç organlarının parçalandığını ve ölmeden hemen önce kazınıp vücudundan dışarı atıldığını hissetmesinin, böylesine içi boşaltılmış olmanın nasıl bir duygu olduğunu merak etmişti. Şimdi ise âdeta her şeye yeniden başlayabilecekmiş gibi başka bir Serafina olmuştu. Daha yeni, daha hafif, daha temizdi ve kalbini sıkan, bağırsaklarını buran bir el yoktu. Artık sevecek ve özleyecek bir erkek yoktu. Çünkü anlaşılan, o zaten Serafina'yı hiç sevmemişti.

Seni sevmediği bir gerçek.

O Serafina'yı sevmiyordu. Ama bu nasıl olabilirdi? Ya bütün o şiirler? O müzik? Seslerin ahengi, dudak dudağa olduklarında hissettiği yıldız yağmuruna benzeyen o tatlı duygular, o anda onları tüm kötülüklerden uzaklaştıran, hiçbir şeyden korkmamalarını sağlayan o ruhların birleşmesi? Ah, şimdi, şimdi çok geçti, ama yalnızken ve onunla beraberken,bütün asiliği ve sinirliliğinin ve hayatta olmanın sarhoşluğunun arasında onu gerçekten sevdiğini,

Jacopo'nun sevilmeye değer veren şarkılarla dolu ve art niyeti olmayan bir adam olduğunu biliyordu.

Ama anlaşılan, o böyle biri değildi. Aksine, Serafina gibi o da insanları kandırma konusunda ustaydı. Bu nasıl olabilirdi?

Başka zaman olsa, böyle şeyler düşününce, etine kancalar saplanmış gibi olurdu ama artık hiçbir şey onu incitemezdi. Doğru dürüst düşünemeyecek kadar yorgundu. Bu yeni, temizlenmiş Serafina hiçbir şeye uzun süre odaklanamayacak durumdaydı. Kafasının da vücudu kadar hafif olduğunu hissediyordu. Bu o kadar kötü bir şey değildi. Daha çok baş dönmesine, tiz bir notayı en uzun nefesinizin izin verdiğinden fazla uzatmaya, onun titreşimini hissetmek ve başınızın içinde duymaya benziyordu.

Bu duygu, günah çıkartmanın, ruhunu temizlemesinin sonucu olabilir miydi? İhtiyar papaza her şeyi söylemişti. Parçalanan ve doğranan organlarının çığlıkları hâlâ içindeyken, söylememesi nasıl mümkün olabilirdi? Her şeyi –mutluluğu, öfkeyi, dehşeti, itaatsizliği, hatta kendi kendine zarar verişini– hızla akan bir günah nehri gibi anlatmıştı. Papazın onun anlattıklarının ne kadarını duyduğu konusunda hiçbir fikri yoktu. Çünkü Serafina konuşurken ikisinin de gözleri kapalıydı. Ama sonunda, ihtiyar adam onun için dua etmiş, günahlarının bağışlanması karşılığında iki hafta odasında kapalı kalarak sadece ekmek ve suyla beslenme cezası vermişti.

İki hafta süreyle odaya kapanma ve oruç, büyük bir işkence değildi. Aksine, Serafina onu memnuniyetle karşılıyordu. Rahibelerle dolu olan odasında gözlerini açtığından beri yalnızlığı tercih ediyordu. İnsanların tekrar nasıl yüzüne bakabilirdi? Aç kalmaya gelince, eh, açlığı artık ona o kadar olağan geliyordu ki yeme ihtiyacı duyduğu zaman bile onu yendiğinde kendisini daha büyük bir zafer kazanmış gibi hissediyordu. Midesi ve bağırsakları çok

uzun zamandan beri hazmedilmemiş öfke ve korkuyla doluydu ve artık içinin boş olması başlı başına bir mucizeydi.

Ya dinginlikten ya da bitkinlikten, daha çok dua ediyordu. Bunlar, basit sözlerle dile getirilen basit dualardı. *Özür dilerim. Bana yardım et. Beni bağışla.* Âdeta çocukçaydı. Her uyuyuşunda uyandığında karşısında duvardaki haçı buluyor, ama ona baktığında, haçın yerine bataklıkta kendisine doğu yürüyen bir erkeğin siluetini ve onun arkasında ışık saçan bir haleye benzeyen güneşi görüyordu. Bu adamın ilk geldiği anda, Serafina onun Jacopo olabileceğini düşünmüştü. Çünkü onun da saçları bukleler halinde omuzlarına dökülüyor ve o da uzun adımlarla yürüyordu. Ama şimdi, genç kız, onun Jacopo olmayıp İsa Mesih'in kendisi olduğunu ve kendisine Rahibe Magdalena aracılığıyla geldiğini biliyordu. Bunun nasıl ve niçin olduğunu bilmiyordu. Buna layık olmadığı kesindi. Buna rağmen, o zaman ona büyük bir huzur getirmişti! Ve şimdi de huzur getirmeye devam ediyordu. Çünkü o da vericiydi, şarkılarla doluydu ve art niyet taşımıyordu.

Geleceğe, yarına ve yarına ve yarına gelince... Serafina bunu düşünmüyordu. Nasıl düşünebilirdi?



Genç kız, Zuana'nın odanın içinde olduğunu biliyordu. İçeri girdiğini duymuş ve masanın üstüne bir şey koyduğunu fark etmişti. Gözlerini açarsa onunla konuşması gerekecekti ve Zuana her şeyi yeni baştan başlatabilecek olan tek kişiydi. Buna rağmen...

"Serafina."

Genç kız başını çevirdi ve gözlerini kırpıştırdı.

Zuana yatağa yakın bir yerde küçük bir iskemlede oturmaktadır. Yanında tahta bir tabakta ekmek ve peynir, bir çanak da

çorba vardır. Serafina, bu yüzün, bu geniş açık alnın, oradaki düşünce çizgilerinin şimdi ağzıyla birlikte gülümseyen o berrak ve duru gözlerin ne kadar tanıdık olduğunu unutmuştu. Burada da art niyet yoktu. Her şeye rağmen onu gördüğüne memnun oldu.

"İyileştiğin için Tanrı'ya şükürler olsun. Hâlâ karnın ağrıyor mu?"

"Hayır."

"Miden bulanıyor mu?" Eğilip kızın ince ve solgun bileğine kırmızı boyalı parmaklarıyla dokunarak nabzına baktı.

Pişmiş yemeğin kokusunu duyunca Serafina'nın ağzı sulandı. Ama salyalarını yuttu. Sadece yemek yemek istediğim zaman ağzım sulanır, diye düşündü. "Hayır."

"Ya rüyalar? Kötü rüyalar görüyor musun?"

"Hayır." O erkeğin sisin içinde kendisine doğru geldiğini gördü. "Hayır. Artık görmüyorum."

"Güzel. Bak, sana peynir, taze çorba ve ekmek getirdim."

"Aç değilim."

"Yine de yemelisin."

"Yiyemem." Genç kız başını olumsuz anlamda salladı. "Ceza aldım."

"Ceza mı?"

"Peder Romero. İtiraflarımı dinledi. Cezam, iki hafta odamda tek başıma kalmak ve sadece ekmek ve suyla yaşamak."

Zuana'nın yüzü asıldı. "Kimse ona senin hasta olduğunu söylemedi mi?"

"Bilmiyorum."

"Oturabilir misin?"

Serafina doğrulmaya çalıştı ama bu, çaba gerektirmekteydi.

Zuana yardım etmeye çalıştı ve elleri genç kıza değince, Serafina, bir an için –iç organlarının açılıp midesinin çığlıklar attığı ve kendisinin güçlü eller tarafından tutularak havada sallandığı– o gecenin girdabının içine çekildi. Böyle bir mahremiyeti paylaşmış olmak şimdi onu utandırmaktaydı. Geri çekilerek örtündü.

Gözleri örtünün üstündedydi. "Yaptıklarım size sorun çıkardıysa özür dilerim."

Zuana, hayır anlamında başını sallar. "Özür dileyecek bir şey yok. Günah çıkardın ve bağışlandın."

"Peder Romero'ya her şeyi söyledim." Şimdi dosdoğru Zuanaya bakıyor, sözler ağzından düelloya davet için yere atılan bir eldiven gibi çıkıyordu. "Hepsini."

Zuana, yumuşak bir sesle, "Sevindim," dedi.

"Sizce bu, adil bir ceza mı?"

"Bir şey söyleyemem. Ancak, içinin böyle şiddetle boşalmasından sonra aç kalman sağlıklı değil."

Genç kız, tekrar, "Önemli değil, aç değilim," dedi. Sonra, "Rahibe Magdalena yıllarca bir şey yemedi," diye ekledi.

"Bu, doğru değil. O sadece çok az yiyor ve yıllar içinde vücudu buna alıştı. Onun, bu konuda taklit edilecek biri olmadığına inanıyorum. Şu anda değil."

"Rahibe Umiliana öyle söylemiyor."

Zuana, Umiliana acaba başka neler söylüyor, diye düşündü. Onun söylediklerinin bazılarını tahmin edebileceği kesindi. "Seni başka kim ziyaret etti?"

"Rahibe Federica geldi. Bana bir armut getirdi. Bakın, burada." Yastığının altından, badem ezmesinden yapılmış, toz terecikleriyle kaplı, yeşil bir armut çıkardı. "Onu istemiyorum. Siz alın."

Zuana olumsuz anlamda başını salladı. "Onu cezan bitene kadar sakla. Dört gözle beklediğin bir şey olur."

Dört gözle beklemek. Bu, ertesi sabah güneşin tekrar doğmasını beklemek gibi çok sıradan bir düşünceydi. Bir rahibe adayı için manastırdan kaçmayı denemek çok büyük bir günahtı. Ona yardım etmek ya da suç ortaklığı yapmak da aynı derecede büyük bir suçtu. Serafina günah çıkarmış ve bağışlanmıştı. Şimdi, Zuana kendi ruhuna bakmalıydı. Genç kız için yapabileceği daha fazla bir şey yoktu. Ama...

"Serafina, beni dinle, çöpleme ile afyon bir arada –insanın içini boşaltmak için– verildiğinde zehirli bir kusturucudur. Sana verdiğim dozun miktarı ise az değildi. Bir süre kendini tuhaf hissedeceksin. Bir hüzün ve bezginlik, hatta kafanda biraz karışıklık olacak."

Genç kız, "Bir şey hissetmiyorum," dedi.

"Bu da onun bir parçası olacak. Ama geçecek."

Zuana sustu. Başka ne söylemesi gerektiğini bilmiyordu.

Serafina başını yine duvara dayadı. "Bazı şeyler gördüm." dedi. "Korkunç şeyler."

"İlaç yüzünden. Bunu unutma, o gördüklerin sadece ilaç yüzündendi."

"Siz hiç böyle şeyler gördünüz mü?"

Zuana'ya bakarken gözleri, yüzünde koskocamandı. Koskocaman ve kömür parçaları gibi simsiyahtı.

"Evet, gördüm."

"Harika şeyler de gördünüz mü?"

"Evet... Bir bakıma."

"Ama O'nu hiç görmediniz, değil mi?"

Zuana hemen cevap verdi. "Hayır."

"Niçin? Siz iyi bir rahibesiniz."

"Hayır. Ben... Ben..."

"Evet, öylesiniz. Biliyorum."

"Eh... *Bana kalırsa iyiliğin çeşitli kademeleri vardır.* Ve sadece, birkaç kişinin birkaçı böyle bir şerefe nail olur."

"Ama o, bu şerefe nail olmuş. O'nu görüyor."

Rahibe Magdalena'nın adını söylemelerine gerek yoktu. Zuana, bu konudan söz etmemize izin yok, diye düşündü. Orası yasak bölge. Ama şu son haftalarda pek çok şey değişmişti. Manastır içindeki sırların listesi gittikçe uzuyordu ve bu sonuncuyu reddetmenin anlamı yoktu. Çünkü bu genç kadın ona herkesten daha derin bir biçimde tanık olmuştu.

"Evet. Görüyor."

"Her zaman görüyordu, öyle değil mi?"

"Öyle görünüyor."

"Niçin o? Rahibe adaylarından biri bana onun basit bir köylü olduğunu ve dükün onu bir yerde bulduğunu söyledi. Ne bir ailesi ne eğitimi varmış. Hiçbir şeyi yokmuş. O kutsal olarak mı doğmuş? Yoksa dua ediş biçiminden dolayı mı kutsal olmuş? Ya da oruç yüzünden mi? Bunları belli bir biçimde yaptığı için mi?"

"Bilmiyorum."

"Sanırım O'nu ben de gördüm." Başını olumsuz anlamda salladı. "Sadece bir an için."

Afyon, insana herhangi bir şeyi ve her şeyi gösterebilir. Zuana yumuşak bir sesle, "Bunun da ilaçtan kaynaklanması mümkün, Serafina," dedi.

"Nereden biliyorsunuz?" Genç kızın sesi hafifçe titriyordu. "Eğer O'nu hepimiz görsek burada yaşamanın ve ölmenin bir sakıncası olmazdı."

Zuana, evet onda değişen bir şey var, diye düşündü. Ama nasıl değişmesindi ki? Lütfen, Tanrım, bu ona dinginlik getirsin. "Bana göre, insanlar O'nu gözleriyle görmeseler bile Tanrımız daima buradadır."

Serafina, bir an sustu. Sanki bu konu üzerinde düşünüyordu.

Nihayet, "Biliyor musunuz, onun hakkında yanılıyordu," dedi. Alçak sesle konuşmaya devam ediyordu. Sesinde eski şiddet ya da enerji yoktu. "Başrahibe onun beni sevmediğini söyledi ama bu doğru değil. O beni seviyordu."

Bir şeyler, hiç değilse bir parça ekmek yemeliydi. Bu kadarına izin vardı. Zuana küçük bir parça koparıp suya soktu ve ona uzattı. "Al."

Kız, ekmek parçasına bakıp başını hayır anlamında salladı.

"Aç değilim."

34



Zuana, kızın odasından çıkarken çalışma saatinin başlama zili çalmaya başlamıştı. Tam karşıdan, Rahibe Umiliana'nın kendisine doğru geldiğini gördü. Birbirlerinin yanından tek kelime söylemeden geçmeleri için başını önüne eğdi. Zaten rahibe adayları sorumlusu, zorunlu olmadığı zaman bile sessizlik kuralını uygulardı. Ama ihtiyar kadın onun gözlerinin içine baktı. Bu karşılaşmadan memnun olmuş görünüyordu, hatta neşeliydi.

"Rahibe adayının odasından mı geliyorsunuz? Onu nasıl buluyorsunuz? Çok güçlü bir değişim var, öyle değil mi?"

"Ben... Evet, evet, farklı."

"Tanrı'ya övgüler olsun, onu öfkeden ve yalandan kurtardı, onların yerine tevazu tohumları ekti. Şükürler olsun. İlacınızla onu tedavi ettiğiniz için size de teşekkürler."

Zuana ona dikkatle baktı. Rahibeler meclisindeki karşılaşmadan beri ondan düşmanca bir tavır bekliyordu. Hatta kendini buna hazırlamıştı ama böyle bir şey yoktu. Rahibe adayları sorumlusu, onun "ilacını" niçin kullandığını bilse acaba ne derdi, diye merak etti. Zuana, tıpkı haftalarca önce Rahibe Magdalena'nın odasında olanlar gibi elbette ona bunu söyleyemezdi. Sırlar içinde sırlar, bakımsız bir ambarın küflenmesi gibi gittikçe artıyorlardı. Ama

bu, burayı da bakımsız bir ambar mı yapardı? Huzur arayışı için ne kadar aldatmacaya izin vardı? Zuana artık bu konuda bir şey bilmediğini fark etti.

"Sakinleşti, bu doğru. Ama sağlığı konusunda endişeliyim. İlaç yüzünden çok zayıf düştü. Oruç tutması değil yemek yemesi gerekiyor."

"Huzursuz ruhlar söz konusu olduğunda beden ruha yer açmak için hafifletilmelidir. Ona zarar gelmeyecek Rahibe Zuana, bununla ilgileneceğim. Santa Caterina'da mucizevi günler yaşıyoruz, sizce de öyle değil mi? Tanrı dualarımıza cevap verdi ve aramıza geldi. Hem yaşlılar hem de gençler aracılığıyla geldi. Korkarım bunu henüz görmediniz ama O burada, suya yansıyan güneş ışığı gibi belirgin. Eğilip kendi ruhunuza bakmalısınız Rahibe Zuana. O sizin de O'nu bulmanızı özlüyor. Ve siz O'nu bulacaksınız, biliyorum. Bütün yapmanız gereken..."

Zuana gülümseyerek onun sözünü kesti. "İyi dilekleriniz için teşekkür ederim Rahibe Umiliana. Ben de O'na özlem duyuyorum. Ama buna rağmen bu genç kızın oruç tutmaması gerektiğine inanıyorum."

Rahibe adayları sorumlusu ellerini kavuşturup giysisinin altına çekti. Eski Umiliana, tekrar ortaya çıkmıştı ve bunun kaynağı özgüveniydi. "Günahı çıkartan pederin bilgeliğini sorgulamaya ne sizin ne benim hakkımız var. O benim sorumluluğum altındadır ve ben ona kendi çocuğum gibi bakacağım. Tanrı sizinle olsun, Rahibe Zuana."

Birbirlerinden uzaklaşırken, Zuana, "Ve sizinle olsun," diye cevap verdi. Ah, Tanrı sevgisi havada hastalık tohumları gibi dolaşsaydı ne kadar iyi olurdu, diye düşünür. O zaman sürekli biriktirmek zorunda kalmazdık. Saygısızlığının boyutu onu şaşırttı.

Yorgunum, diye düşündü ve ruhunun değilse bile vücudumun temiz havaya ihtiyacı vardı.

Zuana pelerinini giyip çatallar ve diğer gereçlerle dolu olan çuval bezinden çantasını alıp şifalı otlar bahçesine giderken, çalışma saatinin başladığını haber veren zil hâlâ çalmaktaydı. Şiddetli yağmurlar, yeryüzü gibi gökyüzünü de yıkayarak nihayet geçmişti ve bulutsuz, sıcak bir gün doğmuştu. Yazın, böyle fırtınalardan sonra güneş nemi kuruturken manastır binalarından buhar çıkardı. Bugün böyle dramatik bir şey yoktu ama uzun süren sağanak yağışı yüzünden bahçelerde toprak yumuşamış olacak ve toprağın altında erken olgunlaşan bitkiler başlarını kolayca dışarı uzatabileceklerdi.

Zuana ambardaki o geceden beri binadan dışarı çıkmamıştı ve tekrar açık havaya çıkmanın ruh halinde yaptığı değişiklik onu şaşırtmıştı. İnsanlardan ziyade bitkilerin arasında, bahçede çalışmak ona iyi gelecekti

Serin rüzgârı yanaklarında hissederek hızlı hızlı yürürken Serafina, Umiliana, başrahibe ve manastırdaki karmaşık siyasi oyunlar ve entrikalarla ilgili endişelerini unutmuş, bunun yerine, buradaki işini, başarılı bir revir sorumlusunun görevinin insanlarla ilgilenmek olduğu kadar bitkilerle de ilgilenmek olduğunu hatırlamıştı.

Zuana, rahibelerin oylarıyla bu göreve seçildikten sonra şifalı otlar bahçesini çok büyütmüştü ama bahçe büyük olasılıkla başrahibenin dairesinden daha büyük değildi. Buna rağmen içinde yüze yakın şifalı ot ve tıbbi bitki barındırıyordu. İlkbahar ile kış arasında iş yükünün çok ağır olduğu günlerde Zuana içinden dua etmeye bile vakit bulamıyor, böyle günlerde doğanın verimliliği onu şaşırtıyor ve içi minnet duygularıyla doluyordu. Ama

bu minnet duyguları –zararlı otların temizlenmesi, bitkilerin guruplara ayrılması, kazıklarla işaretlenmesi, budama, bakım, mahsul toplama, yenilerinin çıkması için kurumuş kısımları yolma, hatta onların adına savaş ilan etme, rutubet ve çürüme sonucu oluşan ve onun en nazik ve en değerli bitkilerini harap eden küçük haşareleri, sümüklüböcekleri ve salyangozları toplama ya da ezme gibi– bitkilerin talep ettiği ilgi, hatta adanmışlığın gölgesinde kalıyordu.

Bu kış hem bitkiler hem de Zuana'nın elleri açısından sert geçmiş ama en zorlu kısım geride kalmıştı. Zuana açık alana çıkar çıkmaz bunu hissedebiliyordu. Şifalı otlar bahçesinin bir yanında küçük binanın yan duvarı, diğer tarafında ise sebze bahçesi vardı. Bu nedenle burası ilkbaharın erken geleceği korunaklı bir alandı. Güneşli ve ılık mart aylarında daha sağlam ya da cesur bitkilerin başlarını topraktan dışarı uzattığı görülürdü. Bitkilerin başlarını hep birden topraktan dışarı uzatışı Zuana'nın en güçlü çocukluk anılarından biriydi. Çünkü üniversite –Padua ile Piza'nın çoktan kendi bahçelerini oluşturmuş olmalarından hız alarak– kendi tıbbi bitkiler bahçesini oluşturmadan önce, babasının evinin iç bahçesi tohum ve filizlerle dolu eski kovalar, kaplar ve tahta tepsilerle kaplı bir alandı. Kimi zaman babası onu sıcak havaların ilk günlerinde dışarı çıkartır ve sessizliği dinletirdi.

Günümüzde yaşayan ve geçmişte yaşamış olan bazı büyük bilim insanları, Tanrı'nın, yarattığı uçsuz bucaksız kâinatı ancak insanların aracılığıyla kutlayabileceği için bizi yarattığına inanırlar. Bu muciziye tanıklık etmek bizim için hem bir zevk hem de bir görevdir. Onu duyamıyorsun, öyle değil mi? Ama şu anda biz burada dururken bile yerin altında binlerce soğan, tohum ve kök çatlıyor ve filizleniyor, binlerce filiz büyüyor, toprağın içinde hareket ederek başlarını ışığa doğru uzatıyor. Bunların her biri o kadar narindir ki onları görünce, nasıl olup da toprağın ağırlığını

iterek başlarını dışarı çıkardıklarına şaşarsın. Bunu, her yıl bu mucizenin tekrarlanışını düşün, Faustina.

Babasının çizdiği resim o kadar güçlüydü, sesinde öyle bir huşu vardı ki Zuana ne zaman Hazreti İsa'nın ikinci gelişini okusa ya da düşünse, uçsuz bucaksız şifalı otlar bahçeleri gibi mezarlıklarda taze filizler gibi narin ve genç olan ölülerin de sur sesini duyunca, tabutlarının çürük tahtalarını iterek başlarını Tanrı'nın ışığına doğru uzattıklarını görürdü. İnsan bozulmazdı. Zuana bir kere babasına hayalinde canlanan bu görüntüden söz etmiş, o da çocukları yaşından daha erdemli ya da daha olgun bir şey söylediğinde anne babaların yaptığı gibi gülümsemişti. Ancak genç kız, bunun babası için Tanrı'nın yüceliğinin doğa tarafından mütevazı bir biçimde sunulmasından daha etkili olmadığını görebiliyordu.

Bugün Zuana'nın, çevresindeki dünyanın karmaşası içinde böyle mütevazı bir mucizeye ihtiyacı vardı.

Yaprak dökmeyen çalılardan ve ağaçlardan arada sırada damlayan yağmur suları hariç bahçe sakindi. Zuana parmaklarını gövdelerinde gezdirdikçe, sağanaktan berelenmiş olan biberiye ve lavanta çiçeklerinin keskin kokularını dallarından dışarı verdiklerini hissediyordu. Eski tarhlarda kandil çiçekleri, rezene ve koyunkıran çiçekleri görünmeye başlamıştı bile. Zuana filizlerin boy atabilmeleri için onların çevresindeki bir alanı temizleyip toprağı yumuşattı. Bundan sonra, güzelavratotu, nane familyasından bitkiler ve kalbi kuvvetlendiren ve otlar kadar çabuk büyüyüp ballıbaba kadar gür olan bitki aslanotu görünecek, en sona da haşhaş, kediotu ve mine çiçeği klacaktı. Zuana eskiden, acaba birisi, ilk çıkan bitkilere B ve C, sonrakilere F ve H ile başlayan isimler koyup en son çıkanları da alfabenin son

harflerine bırakarak[22] alfabe ile mevsimleri mi birleştirdi, diye merak ederdi. Zaten o zaman bahçe çıldırmış gibi olacak ve bir santim yer kalmayacaktı.

Zuana parmaklarını yeni filizlenen nanelerin danteli andıran, tüy gibi yapraklarının altına kaydırdı. Babası haklıydı. Başını havaya kaldırmaya gücü zor yeten bir şeyin ağır ve katı toprağı delmesi gerçekten bir mucizeydi. Öte yandan, havalar güzelleştikten bir ay sonra o bitkinin sapı mağrur bir biçimde dikleşecek, kendi suyuyla kalınlaşacaktır. Toprak, ışık, su ve güneş. Büyüme, ölüm, çürüme, yeniden doğma. Burada, günah çıkartmaya, bağışlanmaya ya da tövbeye gerek yoktu. Ruhsuz hayat. Ne kadar temiz, ne kadar basit. Ah Zuana, sen bitkiler için yetiştirildin, manastır siyaseti için değil.

"Sizi burada bulacağımı tahmin ettim."

Hızla döndü. Başrahibe bitkiler arasında dikkatle ilerlemekteydi.

Çevrelerindeki bahçeyi gösterdi. "Yeni çocukların ne durumda?"

"Daha ilk günler. Ama kandil çiçeklerinden iyi bir mahsul alacağımızı tahmin ediyorum."

"Bir miktar da yanağından toplayabilirsin."

Zuana elini kaldırıp yüzüne bulaşmış olan çamuru sildi. Başrahibe ise, aksine, tertemizdi, giysileri yeni ütülenmişti ama teni onu apaçık ele vermekteydi. Manastırlarda yaşayan koro rahibelerinin ciltleri Apollonia'nın pudralarının yardımıyla soluk ve pürüzsüz olurdu. Oysa güneş ve kış rüzgârları dışarıda çalışanların yanaklarında ve burunlarının üzerinde kılcal damarlardan oluşan nehirler kazırdı. Bunun onları kendi görünüşünü beğenme

---

22 Belladona: güzelavratotu; betonica: nane familyası; calendula: kandil çiçeği; cardiaca: aslanotu; fennel: rezene; hypericum: koyunkıran çiçeği; poopy: haşhaş; valerian: kediotu; verbena: mine çiçeği. (ç. n.)

günahından ne kadar kurtardığını bilmek güçtü ama bir denetim olsa, odalarında ayna görevi yapan gümüş tepsi daha az bulunurdu.

"Sizinle şu rahibe adayı hakkında konuşmaya, o gece iskelede neler olduğunu anlatmaya geldim."

"Hiçbir şey anlatmak zorunda değilsiniz, Sayın Başrahibe."

"Hayır, anlatmak zorunda değilim ama anlatmayı seçiyorum." Başrahibe gülümsedi ve etrafa baktı. "Söylesenize, çöplemeotu nerede?"

Zuana tarhlardan birinin arkasındaki bir yaprak dökmeyen bodur çalıyı gösterdi. Başrahibe eteklerini kaldırarak ona doğru yürüdü.

" Ne kadar... Masum görünüyor."

"Zehir, yapraklarından değil köklerinden geliyor."

Madonna Chiara, başını salladı ve çöplemeotunu incelerken konuşmaya başladı.

"Genç kızın babasına mektup yazdım ama o anlayamadığım bir nedenle çok uzun bir zaman sonra cevap verdi. Cevap geldiğinde Serafina manastıra uyum sağlamış görünüyordu. Bu nedenle babasının cevabını açıklamayı uygun bulmadım. Serafina'nın babası, benim dürüstçe sorduğum sorulara dürüstçe cevap vermişti. Bu, onun adına, olumlu bir şeydi. Kızının her zaman güçlü bir kişiliği olduğunu, akıllı ve tutkulu olduğunu ama bir şeye tutkuyla bağlıyken, arkasından aynı coşkuyla başka bir şeye yöneldiğini ve bu maymun iştahlılığı yüzünden kendisinin başlangıçta evlendirmek için onu seçtiği halde, sonradan onun bir koca tarafından değil de Tanrı tarafından daha iyi yönetileceğine karar verdiğini söylüyordu. Yazık ki, manastıra kabul süreci ilerlemeden, onu –ve bizi– bu kararı konusunda bilgilendirmemişti."

Zuana bahçedeki tarhlar üzerinde göz gezdirdi. Güçlü kişilik. Böyle bitkiler de vardı. Bunlar her şeye –don, yağmur, güneş ve böceklere– rağmen yaşarlardı. Aynı bir avuç tohumdan doğan bazıları ise onların yanında kuruyup giderlerdi. Bunları üremeden ölüp gitmeleri için bir duvarın arkasına kapatacağınıza, onları beslemeniz ve onlardan verim almanız gerekirdi. "Ya genç adam?"

"Müzik hocası mı? Maalesef, Serafina'nın babasının onun hakkında yazdıkları doğru değildi. Tanrı'nın lütfuyla, ben daha önce o konuda başka bilgilere ulaşmıştım. İki gencin ilişkisi oldukça ciddiymiş. Ortaya çıktığında, suçlamalar ve şiddet dolu sahneler olmuş ve genç adam işinden kovulmuş. Bunun sonucu olarak, onları mesafe olarak da birbirlerinden uzaklaştırmak ve daha fazla rezalet çıkmasını önlemek için genç kızı Milano'daki bir manastıra yerleştirmek yerine Ferrara'ya, bize göndermeye karar verilmiş. Ben ancak daha sonra, genç adamın, Serafina'yla daha önce aralarında kararlaştıkları bir iletişim şekli aracılığıyla haberleşebilmek için, tek başına buraya geldiğini öğrendim."

Zuana, "Pek çok şey öğrenmişsiniz," dedi. Duyduklarından etkilenmemesi mümkün değildi.

Başrahibe omuz silkti. "İyi bir ailede, daima, her şeyi öğrenmenin yolunu bilen biri vardır. Yabancı bir şehirde, yoksul bir yabancı, keseyi açan dostlarla samimi olur. Soylu bir fetih yapmış olan genç bir erkek ise bununla övünmekten hoşlanır."

Zuana hayranlık duyarak, erkekler hakkında ne kadar çok şey biliyor, diye düşünür. Bu nasıl olabilirdi? Chiara, bir hanın içini hiç görmemiş, bir erkeği baştan çıkarmak ya da bir erkek tarafından baştan çıkarılmak şöyle dursun, hiçbir zaman bir erkekle oturup şarap içmemişti. Buna rağmen, onlardan, onlarla ilgili her şeyden, annesinin sütüyle birlikte dünyanın bilgeliğini de emmiş gibi bahsediyordu. Belki de ona ailesinden miras kalan ve

çeyiz sandığında sakladığı bir kitapçık vardı. Böyle bir kitabı, her şeye burnunu sokan kilise denetçilerinden saklaması gerekirdi.

"Ya bu *arkadaşlar*? Ona Parma'daki işi bunlar mı bulmuş?"

"Evet." Başrahibe başını salladı. Eteğinden bir çamur parçasını ya da bir böceği *silkelerken* dikkati dağılmıştı. "Bunu size daha önce söyleyecektim ama genç kızla ilişkinize gölge düşürmek istemedim. Onunla öyle bir... ilişkiniz vardı ki her şeye rağmen onun fikrini değiştirebileceğini umuyordum. O gece, sizi bu olaya dâhil ettim, çünkü aralarında vardıkları anlaşmadan haberim yoktu ve onu sürekli izlemem mümkün değildi."

"Bunu kendim görmeliydim. Gözümün önündeydi."

"Hayır. İhanetin düzeyi çok yüksekti. Bilmeseydim ben de göremezdim."

Zuana, hayır anlamında başını salladı. "Ben daha çok, ilaç hazırlama odasındaki şişeden eksilen afyon şurubunu düşünüyordum."

"Her zamanki gibi kendinize karşı acımasız davranıyorsunuz, Zuana. Siz hastaydınız, manastır da Karnaval çılgınlığına kapılmıştı. Kendinizi suçlamanızı gerektirecek bir neden yok."

"Benim anlamadığım şu: Bu genç adam, Serafina'yla bağlantı kurmak için bunca çaba gösterdikten sonra birdenbire onu bırakıp giderken nasıl olur da hiç vicdan azabı duymaz?"

Başrahibe çöplemeden bir yaprak koparıp elinde ezdi. "Daha önce de söylediğim gibi, böyle erkekler kendi zevklerinin dışında hiçbir şeye metelik vermez." Eğer kendi istediğini yapabilseydi, onu alacak, berbat edecek ve bir kenara atacaktı. Sizin, onu, kendisinden kurtarmanıza izin verdiği için Tanrı'ya şükretmeliyiz." İkisinin iskelede duruşu Zuana'nın gözünün önüne geldi. Arka planda simsiyah sular vardı. Serafina sandalın ipleriyle uğraşıyor, kendisi de onu durdurmak için hiçbir şey yapmıyordu.

Başrahibe, hiç kimsenin oraya, kızla buluşmaya gelmeyeceğini biliyordu. Zuana'nın görevi hiçbir zaman onun kaçmasını engellemek olmamıştı. Onun görevi, Serafina ihanete uğradığını fark ettiğinde onu nehrin kıyısından uzaklaştırmaktı. Kızın alçak sesle söyledikleri kulaklarındaydı. *"Teşekkür ederim."* Mutlaka, başrahibe de bir şeyler duymuş olmalıydı.

"Madonna Chiara, size söylemem gereken bir şey var."

"Aslında, Zuana bana söylemeniz gereken bir şey olduğunu düşünmüyorum." Yaprağı yere attı ve eline bulaşmış olan sıvıyı sildi. "Benim açımdan, bu olayda ne hatanız varsa, bedelini o gece o kızın odasında ödediniz. Sizi rahatsız eden başka bir şey varsa bunu Peder Romero'yla halletmelisiniz."

Başrahibenin ses tonundan konunun kapandığı belliydi.

Ama geriye o kadar çok şey kalmıştı ki.

"Şimdi ne olacak? Yani kıza?"

"Rahibelik yemini edecek ve zaman içinde manastırın değerli ve değer verilen bir rahibesi olacak."

"Ya bunu hâlâ istemezse?"

"Daha fazla isyan edeceğini sanmam. Artık yapmaz."

Yine konuşma sona ermiş gibiydi ama Zuana tereddüt etti. "İçinde ne var ne yoksa boşaldıktan sonra, bu kadar çabuk oruca başladığı için endişeliyim. Ben... "

"Ben de, bu rahibe adayı manastırın ve sizin bu kadar fazla vaktinizi aldığı için endişeliyim." Başrahibe bunları sert bir sesle söylemişti. "Eğer bu hayata uyum sağlayacaksa, sıradan bir rahibe olarak kaderini kabul etmeli ve herkes gibi o da biraz sıkıntı çekmelidir. Günahlarına bakılırsa bu, ağır bir ceza sayılmaz ve ona kalıcı bir zarar vermeyecektir. Bir süre onun ihtiyaclarıyla sen değil Rahibe Umiliana ilgilenebilir."

Başrahibenin açıkça belli olan öfkesi ve Zuana'nın kıza yaklaşmasının yasaklanışı, Madonna Chiara'nın o gece iskelede olanları gördüğünü ya da bundan kuşkulandığını gösteriyordu. Zuana itaat ettiğini göstermek için başını önüne eğdi. Rahibe adayının geçirdiği "değişiklik" karşısında Umiliana'nın açıkça belli olan sevincinden bahsetmeyi düşündü ama bunun zamanı olmadığını biliyordu. Her rahibenin hayatında övgü kadar eleştiri de aynı alçakgönüllülükle kabul edilmeliydi. *Kendi ruhunuza bakmalısınız, Rahibe Zuana.* Umiliana'nın sözleri aklına geldi. Belki ikisi de haklıydı. Tanrı'ya ulaşma yolundaki yolculuğunda bu hoppa genç kıza çok fazla vakit harcamış olabilirdi. Zuana'ya daha fazla ihtiyacı olanlar vardı.

Başrahibe daha yumuşask bir sesle, "Zaten, revirde Rahibe Magdalena'yla ilgileneceğiniz için çok yoğun olacaksınız," dedi. "Rahibe Magdalena'yla sizin ilgilenmenizin onun için –hepimiz için– ne kadar iyi olacağını anlatamam." Durakladı ve ellerini ovuşturdu. "Aman, burası soğuk. Göreviniz sayesinde deriniz kalınlaşmış olmalı. Ben içeri girip Dördüncü Dua zilinden önce Rahibe Federica'yla görüşeceğim. Belki ikinci binaya kadar birlikte yürüyebiliriz."

Zuana çatalıyla küçük bahçe küreğini torbasına koydu ve sebze bahçesinin duvarı boyunca yürümeye başladılar.

Birlikte yürürken başrahibe, "Dün rahibeler meclisinde söylediklerimde samimiydim," dedi. "Siz bu manastırın çok değerli rahibelerinden birisiniz. İtaatkârlığınız ve sadakatiniz gibi çalışmalarınız da hayatımızı zenginleştiriyor." Madonna Chiara durakladı. Devam edip etmemekte kararsız gibiydi. "Bu ruh içinde, aldığım bir haberi sizinle paylaşmak isterim. Bu, rahatsız edici bir haber. Anlaşılan, Bolonya'daki Piskopos Poleotti şehirdeki bütün manastırlara haber göndererek rahibeler ile dış dünya arasında etkileşim olması korkusuyla bundan böyle tiyatro gös-

terileri olmayacağını bildirmiş. Milano'da ise Kardinal Borromeo rahibeler ile dış dünyaya mensup müzisyenler arasındaki bütün bilgi alışverişini yasaklamış ve kilisedeki orgun dışında bütün müzik aletlerinin kaldırılacağı konusunda tehditler savuruyormuş.

Bu, gerçekten çok şaşırtıcı bir bilgiydi ve Zuana başrahibenin bu haberi şu anda verişinin nedenlerini sorgulasa da haberin doğruluğundan şüphe etmek için bir neden yoktu. Benedicta ve Scholastica'nın başarılarının gururuyla parlayan yüzleri gözünün önüne geldi. Bundan böyle tiyatro gösterileri ve orkestra konserleri olmayacak mıydı? Bu –Rahibe Umiliana'nın yönettiği bir manastırın dışında– düşünülemezdi.

"Bu gibi şeylerin burada da olabileceğine gerçekten inanıyor musunuz?"

"Zaten sessizce olmakta. Benedicta, Tanrı'nın verdiği yeteneğiyle *Yeremya Peygamberin Mersiyeler Kitabı*'ndan düzenlemeler yapmaya başladığında, bugünlerde Roma'nın hoşuna giden müziğin onun ruhundan fışkıran müzikten çok daha karamsar bir müzik olduğunu öğrenebilir. Ama geri kalanlar için henüz kaybettiğimiz bir şey yok. Piskoposumuz reform yanlısı olabilir ama aynı zamanda mükemmel bir aileden geliyor ve başkalarının ricalarına da açık olacaktır. Ama önemli olan ona endişelenmesi için neden yaratmamamızdır."

Bir süre, sessizce yürümeye devam ettiler. Manasırın girişinde, başrahibe gülümseyerek Zuana'ya döndü. "Bu şartlar altında, Rahibe Magdalena'nın, ölene kadar revirden dışarı çıkmamasının herkes için daha iyi olacağını anladığınızdan eminim... "

Koridorlarda dolaşıp her gittiği yerde kendisine gelen vahiyleri ifşa etmesindense...

Bu kelimeler söylenmemişti ama açıkça ortadaydı. Bunak Clementia'nın geceleri kendisini yatağa bağlayan kayışları kolla-

rıyla zorlayışı Zuana'nın gözünün önüne geldi. Eli ayağı tutmayan, vücudu yatak yaralarıyla kaplı ihtiyar bir kadın, bir mahkûm gibi yatağa bağlanacaktı. Ondan bunu mu yapması isteniyordu? Manastırın iyiliği için mi?

Başını eğdi ama bir şey söyleyemedi. Lütfen Tanrım, iş buraya gelmesin.

35



O gece, Son Dua ibadetinden önce, Rahibe Magdalena'yı revire nakledildi. Zuana, iki bahçe sırığını bir şilteye bağlayarak bir sedye yaptı ve manastırın en güçlü devşirmelerinden üçüyle birlikte ihtiyar kadını yatağından kaldırıp bu sedyeye yatırdılar. Sedyeyi kaldırıp yürümeye başladıklarında, ihtiyar kadının vücudundaki yaralar sedyeye sürtününce, gözkapakları hafifçe titreşti ama itiraz etmedi.

Revirde, Clementia her zamanki gibi bir şeyler mırıldanmaktaydı ama onlar içeri girer girmez garip bir şekilde sessizleşti. Magdalena'yı yeni hazırlanmış olan yatağa aldılar ve Zuana, yatak yaralarının en kötülerine aynısefa merhemi sürdü. Başrahibe saygılarını sunmaya geldi ve onu, neredeyse hemen arkasından, yere diz çöküp dua etmeye başlayan Rahibe Umiliana izledi. Odanın karşı tarafından Clementia'nın monoton sesi dualara katıldı.

Daha sonra, manastır uyurken, Zuana, Magdalena'nın yanında kaldı. Deneyimlerine göre Tanrı, ruhları aydınlıktan çok karanlıkta alırdı. Bu da reviri geceleri bu konuda yüksek potansiyele sahip bir yer haline getirmekteydi. Öyle acılı ölümler vardı ki sunağın üstündeki gece kandilinin karanlığı uzakta tutabilecek kadar güçlü olmadığı anlarda bu acıları Zuana'nın merhemleri

bile dindiremez. Ama bu gece. Bu gece oda güvenliydi ve sanki tütsü diğer gecelerden daha güçlüymüş gibi güzel kokuyordu. Magdalena'nın derin uykusu çevresindeki yataklarda yatanları da etkilemiş gibiydi. Zuana'nın ise aksine hiç uykusu yoktu ve sonsuza kadar burada oturabilecekmiş gibi ayıktı. Sabah İbadetine kadar nöbet tuttu ve ibadet saati sona erdiğinde, uykuya yatmadan önce son bir denetim yaptı.

Sabah bütün gölgeler kaybolmuş, hastalarının hepsi uyuklamaktaydı. O andan itibaren, kendisi kilisedeyken ihtiyar kadının hiçbir zaman tamamen yalnız kalmaması için onun başında Letizia bekledi. Burada hastayı yatağa bağlayacak kayışlar ve bağlar olmayacaktı. Zuana ne pahasına olursa olsun bu konuda kararını vermişti.

Manastır hayatı, en azından görünüşte normale dönmüştü. Büyük perhiz döneminin günlük ibadet saatleri, gündelik alışkanlıklardan kendini mahrum etme ve tövbe dualarıyla devam ederken havalar güneşli ve ılıktı. Bu kadar büyük heyecanlardan sonra düzenin yeniden oturması herkese merhem gibi gelmişti.

Başrahibenin kesin emri uyarınca, Zuana, Serafina'yla görüşmemekteydi. Bu, ona huzursuzluk veriyordu ama durumu kabullenmişti. Başrahibenin sözleri sağduyudan yoksun değildi. Eğer bu kız burada kendine bir hayat kuracaksa her rahibe adayı gibi o da kendisini Tanrı'ya götürecek yolu bulmalıydı. Bunu yapmak için kendisiyle barışmalıydı. Rahibe Umiliana çok şefkatli bir rehber ya da başrahibenin en büyük destekçisi olmasa da bu rahibe adayının daha önceki sahte iyi davranışlarından en çok o şüphelenmişti. Prensibi tevazu ve disiplin olan Umiliana'nın her genç ruh için dürüst ve kararlı bir bekçi köpeği olacağı kesindi.

Oruca gelince, bu, hepsinin Tanrı'ya doğru yürürken, yolculuğun bir yerinde izledikleri bir güzergâhtı. Eğer genç kız ceza süresini aşmamaya dikkat ederse fazla zarar görmeyecekti.

Vücut zayıfladıkça ruh büyür.

Her sabah odaya bir parça bayat ekmek ve birkaç kaşık şarap katılmış bir sürahi su bırakılıyordu. Santa Caterina'daki her şey gibi oruç da ölçülü bir şekilde teşvik edilir, günlük hayat, insanları açlıktan öldürecek şekilde değil doyurmayacak ve kendilerini hâlâ aç hissetmelerine neden olacak şekilde belirlenirdi.

Ancak itidal Serafina'yı ilgilendirmiyordu. Kızın karnında bir bağırsak kurdu gibi kıvrılmış olan açlık bu anı bekliyordu. Ağır ağır yudumlayarak biraz su içiyor, onun, boğazından aşağı aktığını hissediyor, sonra ekmeği bir düzine küçük parçaya bölüyor ve tahta tabağın üstüne dikkatle diziyordu. Bir küçük parçayı yedikten sonra biraz daha su içerek mideye indiriyor, sonra odanın ortasına, nereden baksa görünecek ve ona şeytana uymamayı hatırlatacak bir yere koyuyor, gün içinde bir ara bu ekmek parçalarından birini alıp daha küçük parçalara bölebiliyor, birkaç tanesini ağzına atıp yutabilecek kadar yumuşatana kadar tükürüğüyle ıslatıyordu. Günün sonunda ertesi günün tayınını getirecek olan rahibenin görmemesi için onu odanın içinde bir yere saklıyor, bunu belki daha sonra ihtiyacı olabilir diye yapıyor ama hiçbir zaman ihtiyacı olmuyordu. Bu kadarı onun kendi kontrolündeydi. Kendi seçimiydi.

Ondaki bu değişikliğin bu kadar çabuk gerçekleşmiş olması, oruç tutmasının, uygulama kadar arkasındaki düşüncenin bir hayat biçimi haline gelmiş oluşu merak konusuydu. Açlık, günün her anında onunla birlikteydi. Dua ederken ona dayanabilmek için yalvarıyor, onu en fazla hissettiği anlarda duaya yöneliyordu. Sadece uyurken açlık hissetmiyordu. Ama –ki bu işin en tuhaf

yanıydı– açlık ona acı vermiyordu. Aksine, yememeye odaklanmak, yemek yememek fiili içinde kaybolmak genç kızın peşini bırakmayacak olan bütün diğer duyguları silip süpürecek, yok edecek kadar güçlüydü. Şimdi, şiir okuyan sesleri ve elinin üstünde bir elin dokunuşunu özlemeye, buraya hapsedilmek karşısında öfkelenmeye yer yoktu. Hatta kafasının içindeki sessizliği yumuşatan müzik bile susmuştu. Şu andaki işiyle, verilmesi gereken kararlarla, (kaç yudum su içeceği, ne zaman ve kaç dilim bayat ekmek yiyeceği, her lokmanın ağzında mümkün olduğu kadar uzun süre kalması için kaç kez çiğneneceği, sonunda onu yutacak mı yoksa tükürecek mi olduğu gibi) başa çıkması gereken şeylerle çok meşguldü. Bu arada, başarısızlıklar olduğu gibi zaferler de oluyordu. Ağzına neyi atıp neyi atmayacağını kontrol etmek ona garip bir güç duygusu veriyor, aynı zamanda kendisini daha az yalnız hissetmesini sağlıyordu. Çünkü bu mücadele sırasında başka bir ses daha hızlı çıkmaya başlıyordu.

Vücut zayıfladıkça ruh büyür.

Rahibe adayları sorumlusunun bu sözleri şimdi ona şiir gibi geliyordu. Rahibe Zuana ona ekmek yedirmekte ısrarlıydı ama Rahibe Umiliana insanın kendi direncini kırmasından kaynaklanan doygunluğu anlıyordu. Ona daima soğuk bir huzur sunmuş olan Rahibe Umiliana şimdi sevecenliğin ta kendisiydi. Her gün, eğlence ve dinlenme saatini Serafina'yla oturup dua etmeye ayırıyordu. Onun, bir zamanlar çok sıkıcı gelen dersleri zengin ve anlamlı hale gelmişti. "Mücadele ve şeytanın denemelerini, zayıflıklarını ve değersizliklerini O'na devret. Hiç kimse bunlarla tek başına başa çıkamaz."

Sanki rahibe adayları sorumlusu, Serafina'yı yeniden yapılandırmak için bu anı, onu bu kadar zayıf ve yenik görmeyi bekliyordu. Bir zamanlar çok haşin ve kışkırtıcı olan sesi bu yakınlık çerçevesinde yumuşamıştı.

"Açlığını biriktir, acıyı tat, boşluğu hisset ve hepsini O'na kaldır, Serafina. O, bunların hepsini ve daha da kötüsünü yaşadı. Eğer gerçekten alçakgönüllü olursan, O seni reddetmeyecektir. O'ndan yardım iste. *Buna layık değilim, Tanrım ama bu savaşta yanımda ol. Beni boşlukla doldur. Çünkü benim biricik yiyeceğim, biricik besinim Sen'sin. İçimi boşalt ki senin için hazır olayım.*

Biricik yiyeceğim. Biricik besinim. Serafina bayat ekmeği düşünmediği zaman kutsanmış ekmeği düşünüyor, temiz bir vicdanla yendiğinde tadının nasıl olacağını merak ediyor, o anı hayalinde canlandırıyordu. Çocukken bile, iyi olmaya çalıştığı dönemlerde, çoğu zaman, düşünce planında işlediği küçük günahlar ruhunu pire ısırığı gibi rahatsız ederdi. Ama şimdi durum farklıydı. Artık hayatında özlem duyacağı bir şey olmadığı için bunu hayalinde bir ziyafet gibi hazırlanmış olan Tanrı'nın Sofrası'nı, şarabın keskin kokusunu, dilinin üstündeki kutsanmış ekmeğin hiçbir şeyle ölçülemeyecek tadını özlemeye başlamıştı. Ama bütün bunlar kendisini kutsanmış ekmek için her türlü günahtan arınmış olarak hazırlarsa mümkündü.

Böylece günler birbirine karıştı ve genç kız Rahibe Umiliana'nın himayesi altında bedenen zayıfladıkça ruhen büyüdü.

Bu arada, toplantı salonuna, diğer manastırlardaki ziyaretler, değişiklikler ve sorunlarla ilgili ağızdan ağıza değişmiş dedikodular gelmekteydi. Bu yüzden, birçok rahibe başını eğip Santa Caterina'da bu denli ezilmedikleri için dua etmekteydi.

Birçok rahibe... Ama hepsi değil.

36



İki hafta hapis ve oruç cezasından sonra, Büyük Perhiz döneminin üçüncü pazarında, rahibe adayı Serafina'nın ayine ve Tanrı'nın Sofrası'na katılmasına, yani tekrar manastır hayatına dönmesine izin verildi.

Zuana, erkenden kilisedeki yerini aldı. Eski yardımcısını iyileştiği günün sabahından beri görmemişti. Serafina, genç Rahibe Eugenia'nın koluna dayanarak geldi. Uzaktan gördükleri bile Zuana'yı rahatsız etti. Genç kız iki büklüm olmuş, içine kapanmıştı. Önüne bakmakta, dikkatli ve küçük adımlarla yürümekteydi. Onun yanında Eugenia, ince uzun ve mağrur duruyordu. Genç rahibelerin birçoğu gibi o da Serafina'nın hastalığından ve gizemli bir biçimde iyileşmesinden çok etkilenmişti ve şimdi kendisini ona rakip olarak değil yardımcı bir rahibe olarak sunmaktan memnun görünmekteydi. Şimdi onlar, her ikisi de kendi tarzında çok gergin ve hayatın yoğunluğu yüzünden zayıflamış olan, manastırın bu iki bülbülü dikkat çekici bir ikili oluşturmaktaydılar. Zuana, gençlerin bu tür duygusal fırtına ve dramlar karşısında ne kadar hassas olduklarını düşündü. Sanki onların kalpleri diğerlerine göre daha hızlı çarpmaktaydı. Onlar yerlerine otururken gözünü onlardan ayırmadı. Onların kiliseye girişi bir geliş olmaktan çok

bir sahneye çıkış olmuştu ve onları yarı kapalı gözlerle seyreden sadece Zuana değildi. *Artık isyan etmez.* Başrahibenin sözleri Zuana'nın kulaklarındaydı. Madonna Chiara en son gelip yerine oturacağı için bu sahneye maalesef tanık olmamıştı. Oysa bu, belki de, onun dikkate alması gereken bir sahneydi. Ancak... Zuana, ancak, diye düşündü; bu genç kızın olağanüstü yeteneğini sakladığını bilmeme rağmen şu andaki görüntüde aldatmaca yok, öyle değil mi? Nasıl olabilirdi? Koro sıralarındaki yerinde otururken öyle ufak tefek öyle kendi içine büzülmüş görünüyor ki. Bakışları donuk, yüzünde hülyalı bir ifade vardı. İçinin ilaçla boşaltılmış olmasının yanı sıra eğer kendisini cezasının öngördüğünden fazla aç bırakıyorsa, insanları kandırmak için çok az gücü kalmış olacağı kesindi. Görevinde daha başarılı olan bir papaz ona asla bu kadar ağır bir ceza vermezdi. Çünkü genç kızların açlığa karşı yaşça kendilerinden büyük olan meslektaşlarından daha hassas oldukları bilinen bir şeydi.

Yine de bu durumdan olumlu bir sonuç çıkması mümkündü. Zuana, yatağında, bir parça tuzlu et gibi kurumuş olarak yatan Rahibe Magdalena'yı düşündü. O en uç noktayı temsil ediyordu ama manastır hayatı için açlığın kademeleri gerekli, hatta yararlıydı. Zuana, kendisi de Tanrı'nın Sofrası'na hazırlık olarak dün geceden beri bir şey yememişti ve midesinde tanıdık, hatta ona zevk veren bir boşluk vardı. Çevrelerindeki dünyanın dikkatlerini dağıttığını düşünenler için oruç harika bir araç olabilirdi. Zaten bu –Karnaval'dan sonraki Büyük Perhiz dönemi– bunun zamanıydı. *Carne vale, ete veda.* Gelecek haftalar içinde rahibelerin çoğu bir ara açlıktan midelerinin guruldadığını hissedeceklerdi. Manastır böylesine altüst durumdayken, ruhun özgürlüğünü sağlamak için bedeni terbiye etmek anlamına gelen oruç dönemini tekrar huzurlu bir ortam yaratmak için bir araç olarak sabırsızlıkla bekleyenler olacaktır.

Herkes yerine oturduğunda, Peder Romera, iki yanında, kilise kayyımı olan rahibe ve ayinde kendisine yardımcı olmak üzere seçilmiş bulunan koro rahibesiyle içeri girdi. Halkın devam ettiği kiliselerdeki ayinlerin aksine manastırın kilisesindeki ayin samimi bir tören olurdu. Büyük haçın altında küçük bir mihrap vardı. Koro rahibeleri mihraba yakın olan koltuklarında oturmaktaydı. Bu, en büyük zevk olduğu gibi en büyük ayrıcalıktır.

Dürüst davranırlarsa, ne yazık ki bunun her zaman aşkın bir deneyim olmadığını itiraf edebilirlerdi. Peder Romero'nun rahibeler tarafından işlenmiş olan cüppesi altın iplikler yüzünden o kadar ağırdı ki ihtiyar adam onun içinde güçlükle yürüyebilmekteydi. Zuana, onun mihrabın üstündeki nesneleri karıştırmasını seyretti. Burada geçirdiği on altı yıl içinde, iç ışığı cüppesindeki altın ipliklere uygun olan tek bir papaza rastlamıştı. O da manastırda sadece yedi ay dayanmış ve ani bir hastalık dalgası kenti vurduğunda ölmüştü. Ondan sonra gelenler ya çok acımasız ya da çok güçsüzdüler. Manastır azizlerinin hayatlarında, en kutsal kadınların Tanrı'ya giden yolculuğunda günah çıkartan papazlarının bilgeliği ve iyilikseverliği rol oynamıştı. Sienalı Caterina'nın ilk dinleyicisi olan insan Capualı Peder Raymond olmasaydı, genç kadın dünyaya bu kadar açık bir biçimde hitap etmeyi nasıl öğrenebilirdi? Ama burada, rahibeler ruhsal açıdan –Rahibe Umiliana ne diyordu?– "onları doyuracak otlara ihtiyaçları olan ve açlıktan meleyen kuzular gibi" kendilerini korumak zorundaydılar. Zuana onun katı ve gaddar yönetimi altındaki bir manastırda yaşamak istemezdi ama rahibe adayları sorumlusunun sözlerinin onu etkilediği anlar olurdu. Kendisinden başka kaç koro rahibesinin aynı şeyleri hissettiğini merak ediyordu?

Ayin başladı. Peder Romero'nun sesi çatlak ve hırıltılıydı ama rahibelerin tepkileri gür ve coşkuluydu ve kilise ona heyecan dolu seslerle karşılık verdi.

"Tanrı sizinle olsun."

"Ve sizinle de olsun."

Ve Peder Romero'ya rağmen, Tanrı mutlaka onlarla birlikteydi.

Zuana başını önüne eğdi. Yaklaşık on yedi yıl boyunca bu kadınlarla birlikte yaşamıştı. Son zamanlarda, onların seslerinin yanında babasının sesi bile daha güç işitilmekteydi. Bu düşünce onu, eskiden olduğu gibi korkutmuyordu. Başrahibe haklıydı. Düzen ve dua disiplini aracılığıyla zaman içinde kabul de gelirdi. Bu, rahiberlerden kaçı için söylenebilirdi? Koltuklara göz gezdirdi ve Rahibe Umiliana'nın gözlerini üstünde hissetti. Ah, o her zaman anlaşılmaz bir şekilde kimin ayine odaklanmadığını anlardı.

Zuana dikkatini mihraba verdi. Ekmek ve şarabı kutsama anı yaklaşmaktaydı.

"Bu, benim bedenimdir."

"Bu, benim kanımdır."

Zuana büyük haça baktı. İsa Mesih'in yaralı böğründen akan kan kızıl bir kurdeleyi andırıyordu. Zuana onu incelerken İsa'nın bedeni çivilerin üstüne öne doğru sallanır gibi oldu. Genç kadın O'nu daha iyi görmek için gözlerini kıstı. Yorgunum, diye düşündü; bu yüzden gözlerim beni aldatabilir. Çevresine baktı ama gözleri bozuk olduğu için en yakınındaki şeyleri bile iyi göremeyen ve şu anda gözlerini tavana dikmiş olan Agnesina hariç hiç kimse bunu fark etmiş görünmüyordu. Çan çaldı ve hepsi kutsanmış ekmeğin yukarı kaldırılarak tanımlanması için başlarını öne eğdiler.

Peder Romero yüzünü rahibelere döndü. Beklenen an gelmiştir. Başta başrahibe olmak üzere kadınlar yerlerinden kalkıp mihrabın önünde sıraya girdiler. Madonna Chiara böyle anlarda zarafetin ta kendisiydi. Ellerini kavuşturmuş, sırtı dimdik, yürümekten çok uçar gibiydi. Arkasından gelenler onu taklit etmeye çalışıyorlardı ama yaşça daha büyük olan rahibeler kısa bir süre

sonra ayaklarını sürümeye başladı. Hepsi teker teker, başları arkaya doğru eğik, annelerinden yiyecek bekleyen aç kuşlar gibi ağızları açık olarak kambur papazın önünde diz çöktüler. İyi ki Peder Romero içinde şarap bulunan kupayı sıkı sıkı tutmaktaydı. Çünkü bazı rahibeler şarabı âdeta dört gözle bekliyordu. O'nun kanı. O'nun bedeni. Daha fazlasını istememek nasıl mümkün olabilir? Sıra Zuana'ya gelince, Santa Caterina'nın revir şefi ellerini kavuşturup zihnini boşalttı.

"İsa Mesih'in bedenini ve kanını al."

"Âmin."

Tanrı'nın Sofrası'nın ekmeği Zuana'nın dilinin üstüne kaydı. Zuana onun mayhoş ve tanıdık ağırlığını, tükürüğüyle karışarak parçalandığını hissetti. Tanrı'nı içine almak. O'nun kayrasıyla, özverisiyle, sevgisiyle dolmak. İyiliğin özü. Bundan daha basit ya da daha büyük bir mucize yoktu.

Zuana, koro rahibelerinin oturduğu sıralardaki yerine döndü. Başını önüne eğmiş, bu kendinden geçmişlik durumunu mümkün olduğunca uzatmak arzusundaydı. Mihrabın önünde Rahibe Umiliana diz çöktü. Onun arkasından, rahibe adayları teker teker aynı şeyi yaptılar.

Olayın ne zaman, Serafina kutsanmış ekmekle şarabı alırken mi, yoksa papaz diğer kıza geçtikten sonra mı cereyan ettiği açıkça belli değildi. Ancak, herkes önce ses geldiğinde söz birliği ediyordu, kilisenin zeminindeki taşlar birbirinden ayrılıyormuş gibi ani ve şiddetli bir ses. Hatta daha önceleri bir yer sarsıntısına tanık olmuş olanlar bir titreşim duyduklarına bile yemin ediyorlardı. Ama yer sapsağlam duruyordu. Değişen, üstündeki dünyaydı.

"Aaah!"

"Tanrımız... İsa Mesih."

"Haç. Haç."

Başlarının üstünde, İsa Mesih'in sol eli haçın yatay çubuğundan ayrılmış ve bedeni öne doğru eğilmişti. Bir an için, bedenin tümüyle haçtan ayrılacağı akıllarına geldi ama sağ el ile ayaklar bağlıydı. Bu nedenle, İsa, öylece asılı kaldı. Sol kolu havada, öne doğru uzanmıştı ve onu haça çakan çivi hâlâ avucundaydı. Yüzü mihraba dönüktü ve acılı bir ifadeyle oraya bakmaktaydı. Çivinin İsa Mesih'in avucunda kalmasıyla boşalan delikten Peder Romero'nun cüppesinin üstüne ve başına ince bir toz yağmuru yağmıştı. Papaz boğuk bir çığlık kopardı ve şarap kupasıyla *Mezmurlar* kitabı elinden düşüp taşların üstünde sıçradı. Bunun sonucunda, geri kalan kutsanmış ekmek sağa sola saçıldı, şarap da yere döküldü. Birden herkes ağlamaya ve çığlıklar atmaya başladı. Sanki orada, Santa Caterina'da kıyamet kopmak üzereydi.

Peder Romero'nun heyecana kapılmasıyla oluşan boşlukta, başrahibe hemen sorumluluğu üstlendi. Şarap kupasını yerden alıp sunağın üstüne koydu; ama kutsanmış ekmeklere elini sürmedi çünkü kendisini o kadar kutsal hissetmekteydi.

"Hemşireler, hemşireler, sakin olun." Sözleri açık ve etkileyiciydi. "Tehlikeli bir durum yok. Haçın üstündeki çivilerden biri yerinden çıktı. Hepsi bu. Ama İsa Mesih'in sevgili bedeninin üstümüze düşebileceğini düşünerek dikkatli olmalıyız. Hepiniz odalarınıza dönün. Rahibe Umiliana sorumluluğunuz altındaki rahibe adaylarını kiliseden çıkartır mısınız?"

Ama Umiliana hâlâ diz çökmüş durumdaydı ve kıpırdamadıyordu.

"Rahibe Umiliama. Rahibe adaylarıyla ilgilenin."

Olay, orada sona erebilirdi. Çünkü Madonna Chiara sadece huzur vermekle kalmaz, istediği zaman mutlak bir otorite sağlayabilirdi. Ancak o bunları söyledikten hemen sonra kilise kapısı

açıldı ve içeride devşirme Letizia'nın silueti göründü. Sabah güneşi arkasında parlamaktaydı.

Zuana'nın onu diğerlerinden önce görmüş olması mümkündü. Onu daha çabuk tanıdığı ise kesindi. Bundan sonra olacakları tahmin etmesi için Letizia'nın yüzündeki anlamı okuması ise gerekmedi. Ah sevgili Tanrım diye düşündü. Bizlere neler oluyor?

"Birisi gelebilir mi, lütfen? Rahibe Zuana, ihtiyar Rahibe öldü."

Başrahibe kısaca gözlerini kapadı. Bunun için yetiştirilmiş olsa da sınanmanın, tahammülünü aştığı anlar oluyordu. Ancak dinlenmek için fazla zamanı yoktu. Çünkü o anda, arkasında, rahibe adayı Serafina, ağlayıp sızlamadan, dramatik bir hava yaratmadan sessizce kayıp yere düştü.

37



On dört gün ve on dört gece.

Bunlardan birinde rüyasında Jacopo'yu gördü. Bedeni simsiyah nehir sularına gömülmüş, küçük balıklar, renkli notalar gibi ağzına girip çıkmaktaydı. Bu rüya –içerdiği vahşetten çok Jacopo'nun düşüncesi yüzünden– onu o kadar korkuttu ki ertesi gün hiçbir şey yemedi ve birkaç yudum suyla yetindi. Tek düşüncesinin yemek –ya da açlık– oluşu ise bütün diğer düşünceleri silip süpürdü.

Artık çoğu zaman yorgundu ve izin verilse sürekli uyuyabilirdi. Kimi zaman, uyanıkken, kendini o kadar hafif hissediyor ve başı o kadar dönüyordu ki acaba ayaklarım yerden kesiliyor mu diye merak ettiği oluyordu. Tanrı'nın Sofrası'nın verileceği gün yaklaştıkça da ağzından ayinin kutsallığına gölge düşürecek bir şey çıkmasından gittikçe daha çok korkuyordu. Umiliana'nın o anla ilgili –kendi değersizliği, Tanrı'nın sınırsız merhameti ve onun karşısına tam bir tevazuyla çıkmanın gerekli olduğu hakkındaki– sözlerini dikkatle dinliyordu ama kimi zaman konsantre olmakta zorlanıyordu. Birkaç kez konsantre olmaya çalışırken ağladığını fark etmişti. Böyle bir şey olduğunda, iyi kalpli rahibe

onu azarlamaz ya da eleştirmez, ellerini tutup kendisiyle göz göze gelmeye yönlendirirdi.

"*Canım seninle birlikteliği özlüyor, içim çekiyor,*
Yüreğim, bütün varlığım yaşayan Tanrı'ya sesleniyor,
Çünkü Rab Tanrı bir güneş, bir kalkandır,
Lütuf ve yücelik sağlar.
Dürüstçe yaşayanlardan hiçbir iyiliği esirgemez.

Kimi zaman kelimeler o kadar sıcaktı ki Serafina'nın içinden her şeyi itiraf etmek geliyordu fakat günahlarının derinliğinin Umiliana'nın onu reddetmesine neden olacağından korkuyordu. Umiliana'ya gelince, Santa Caterina'nın rahibe adayları sorumlusu sorumluluğu altındaki bu genç kıza niçin bu kadar katı bir oruç cezası verildiğini merak ediyorsa da sormuyordu. En kutsal yolculukl'ardan bazıları günah işlemekle başlardı ve Umiliana bu cezadan kutsal bir değişiklik olarak söz etmekteydi. Serafina'ya bunun büyük bir armağan olduğunu ve değerini bilmesini söylüyordu.

Ama bazı soruları sormak hakkını kendisinde görmüyordu. Serafina yarı ölü bir halde yatarken ihtiyar rahibe odaya girdiğinde neler olduğunu öğrenmek için sabırsızlanıyordu. Magdalena genç kıza ne demişti? Kendisi ne görmüştü? Ya daha önce o öğleden sonra, Akşam Duası'ndan önce olanlar... Hiç kimsenin bahsetmediği ama manastırdaki herkesin bildiği Magdalena'nın kendinden geçerek vecde kapılışı?

Serafina ona elinden geldiği kadar dürüstçe cevap veriyordu. Odaya girdiğinde neler hissettiğini, ihtiyar kadın elini tuttuğunda ve onunla konuştuğunda sanki biri eline bir mala alıp iç organ-

larını kazıyarak içini boşaltmış gibi içinde korkunç bir boşluk hissettiğini anlatınca Umiliana'nın buruşuk yüzü bir lamba gibi aydınlanmış ve bunun, ihtiyar rahibenin, (her insan gibi) değersizliğine rağmen genç kızda ihsan olasılığı gördüğünün işareti olduğunu söylemişti. Bu nedenle orucuna devam etmesi daha da önemliydi. Serafina ihsanın nasıl bir duygu olduğunu bilmiyordu ama bir şeye doğru gittiğini biliyordu. Çünkü hayatı boyunca hiç böyle tükenmiş, yoğun ama yine de havayla dolu hissetmemişti.

Tanrı'nın Sofrası'nın verileceği ayinden önceki gece dizlerinin üstünde dua ederken uyuyakaldı. İçini kemiren açlığın yerinde şimdi kör bir ağrı, ellerinde ve ayaklarında bir karıncalanma ve uyuşma vardı. Hava oldukça sıcak olmasına rağmen sık sık üşüdüğünü hissediyor ve rahibe giysisinin içine ikinci bir iç gömleği giymek ya da bir şal almak zorunda kalıyordu. Üstünü değiştirirken, bedeninin ne kadar değişik ve kocaman göründüğüne şaşırıyordu. Sanki açlık onu zayıflatacağına irileştiriyordu. Tanrı ona, bu yolla, daha da fazla çaba göstermesi gerektiğini söylüyor olmalıydı. Sadece kutsanmış ekmekle beslenen Rahibe Magdalena'yı düşünüyordu. Şimdi onun hakkında daha çok şey biliyordu Çünkü Umiliana, Serafina'nın uysallığına karşılık olarak ona manastırla ilgili –Santa Caterina'nın bir zamanlar mucizeler ve şaşılacak şeylerin olduğu, her ibadet saatini iyiliğiyle aydınlatan, hatta elleriyle ayaklarındaki çivi izlerinden kan damlayan bir azize olduğu, bütün rahibe adaylarının ve genç rahibelerin bunun karşısında huşu duyduğu konusunda– hikâyeler anlatıyor, bunları anlatırken gözleri yaşlarla parlıyordu.

Tanrı'nın Sofrası ayininin sabahında, odanın loşluğundan sonra, binaların dışındaki ışık göz kamaştırıcıydı. Serafina, Rahibe Eugenia'nın desteğiyle küçük kiliseye doğru yürürken karnında ani bir sancı hissetti. Manastırın koridorları bir anılar selini geri getiriyordu ve bir an, hayatı boyunca yaşa[illegible]ın

dehşetini kendinden uzak tutmayı başaramadı. Genç rahibenin kolunu parmaklarıyla sıktı ve Eugenia bir an durdu. Serafina ona baktı. Geçmişte bu gözlerde kıskançlık, hatta öfke görmüştü ama şimdi mahcubiyet, hatta korku ve merakla karışık küçük bir saygı görüyordu. Bana ne oluyor, diye düşündü. İçinde, aniden fışkıran bir su gibi korku hissetti, sonra bu his kayboldu. Tekrar yürümeye başladılar.

Serafina, kilisede Rahibe Zuana'yı görmezden geldi. Oysa içeri girer girmez onun gözlerini üzerinde hissetmişti. Koro sıralarındaki yerine oturdu ve dengesini korumak için ellerini koltuğunun kollarına koydu. Diğer taraftaki sıralarda Perseveranza ile Felicita ona meraklı bakışlar atmaktaydı. İhtiyar Agnesina ise ona baktığını saklamaya bile gerek duymadan Serafina'yı açıkça seyrediyordu. Acaba onda neler görüyorlardı? Belki onlar da oruç tutuyor, onların da Serafina gibi içleri oyulmuştu. Tanrı'nın inayetiyle dolmaya hazır, bekliyorlardı. İnsan oruca ne kadar devam edebilirdi? Haftalarca mı, aylarca mı? Daha mı uzun? Rahibe Magdalena yıllarca sadece kutsanmış ekmekle yaşamıştı. Umiliana ona böyle söylememiş miydi?

Ayin başladı. Papazın sözlerine cevap vermek zamanı gelince Serafina'nın aldığı nefes başının dönmesine neden olur ve kendi sesi kafasının içinde öyle bir yankılandı ki genç kız sesinin dışarı çıkıp çıkmadığından emin olamadı. Kutsanmış ekmekle şarabı almak zamanı gelince Serafina bütün vücudunun titrediğini hissetti. Oturduğu yerden mihraba kadar olan kısa yolu yürümek için ayağa kalkmakta zorlandı. Sallanmamak için, gözlerini önündeki Umiliana'nın diz çökmüş görüntüsüne dikti. Diz çöktü ve kutsanmış ekmeği almaya hazırlık olarak başını arkaya atıp, ağzını açıp gözlerini kapadı. Ama ani karanlık yüzünden her şey dönmeye başladı ve genç kız gözlerini tekrar açtı. Şakaklarında bir

zonklama vardı. Kıpırdamadan o anı bekledi. O sözleri duymaya hazırdı. Ama bu süre ona bitmez tükenmez geldi.

"İsa Mesih'in bedenini ve kanını al."

"Âmin."

Ve nihayet, şimdi, kutsanmış ekmek dilinin üzerindeydi. O tatlı lezzetin patlayışını bekledi. Çıtırtı o kadar sert ve keskindi ki başı tekrar arkaya düştü ve o anda korkunç bir baş dönmesi hissetti. İsa Mesih'in bedeninin haçtan koparak kendisine doğru geldiğini gördü. Benim içimi gördü, diye düşündü. "Yeterince tövbe etmediğimi ya da içimin yeterince boşalmadığını biliyor." Doğrulmaya çalıştı ve ayağa kalktı ama etrafındaki dünya dönmekteydi. Sesler duydu, çevresinde bir koşuşturma olduğunu hissetti ve sonra düştü...

Küçük kilisede, yerde, kendine geldiğinde, üstünde, çok yakınında Rahibe Umiliana'nın yüzünü görüdü. İhtiyar kadının çenesindeki beyaz kıllar hayvanların bıyıkları gibi titremekteydi. Rahibe Umiliana telaşla, "Ne gördün?" diye sordu. "Magdalena kilisede seninle birlikte miydi? O'nu düşerken gördün mü?"

38



"Beyaz karıncalar."

İki gün sonra başrahibe meclisi topladı. Rahibe Magdalena gömülmüş, küçük kilise kapanmış ve zararı tespit etmesi için yerel bir heykeltıraş çağrılmıştı. Ama hafta sonunda toplantı salonu ziyaretler için açık olacağından herkese aynı hikâyenin anlatılması sağlanmalıydı.

"Anlaşılan, sol elin üstünde bulunan ve heykeli arkasındaki haça arkadan bağlayan çelik çivilerin etrafındaki tahtalar büyük ölçüde çürümüş. Bu haç, yüz yaşından fazladır. Marangozlar, karıncaların onlarca yıldır, belki de daha uzun bir süredir tahtayı yemekte olduklarını söylüyorlar. Böyle şeylere Ferrara gibi rutubetli ve sıcak yerlerde sık rastlanır."

Başrahibe toplanmış olan rahibelere baktı. Çoğunun, büyük zararları bertaraf etmek için değerli çalışma masası ve masaların ayaklarının su dolu çanaklar içinde durduğu odalarda beyaz karıncaların verdiği zararlara rastlamış olacağı bir gerçekti. Ama Efendimizin, haçından aşağı düşmesine ne demeli?

"Ama onlar yürüyen böcekler. Oraya nasıl çıkmışlar?"

Küçük bir sessizlik oldu.

Zuana,alçak sesle, "Bu böcekler, hayatlarının bir döneminde uçabilirler," dedi. Bu kadarının doğru olduğundan emindi. Ama aynı zamanda hiç kimsenin bunu duymak istemediğini de biliyordu. Bunun nedeni de sadece Zuana'nın başrahibenin gözdesi oluşu ve bu yüzden o ne isterse onu söyleyeceği değildi.

Rahibe Umiliana pervasızca, "Böcekler bunu yapmak için yüz yıl beklediler," dedi. "Ama bu, en kutsal rahibemizin ölüm anında oldu."

Buna kimse itiraz edemezdi. Birkaç kişi, rahibe adaylarının arasında, kamburunu çıkarmış, soluk bir yüzle oturan Serafina'ya bakıyordu. On dört gün oruç tuttuktan sonra, Rahibe Magdalena'nın ölüm haberi geldiği anda kendinden geçişinin kesinlikle açlıktan kaynaklığını kimse söyleyemezdi. Hatta Zuana böyle düşündüğü halde, kendisinin bile bundan emin olmadığını fark etmişti.

O günler yoğun geçti. Dedikodu ve fısıltılar, koridorlarda ve çalışma odalarında rüzgâr gibi dolaşıyordu. Kilise işçiler tarafından işgal edilmiş olduğundan,Rahibe Magdalena'nın tabutu, geleneklere uygun olarak mihrabın önüne konamamış, bu nedenle mütevazı tabut revirin arkasındaki, morg olarak kullanılan odada bekletilmek zorunda kalmıştı. Letizia ve Rahibe Felicita, ona temiz bir iç gömleğiyle yeni bir beyaz takke giydirmek, eğri büğrü kollarıyla bacaklarını tabuta yerleştirmek ve ellerini göğsünün üstünde kavuşturmak için Zuana'ya yardım etmişlerdi. Bedeni o kadar inceydi ki bu an için saklanan ve ceset yerin altına girince ambara geri gönderilecek olan altın rengi kumaşın altında görünmüyordu bile.

Zuana gece nöbeti başlamadan önce birkaç dakika yalnız kaldı ve cesedin durumuna şaşmaktan kendini alamadı. Rahibe Magdalena yıllar önce ölmüş, âdeta mumyalanmış gibiydi. Bu

durumda, bu kadar uzun zaman yaşayabilmiş olması kutsal bir mucize değilse bile doğanın bir mucizesiydi.

Kabul edilmeyeceğini bildiği için izin istemedi ama şu anda kutsallığın başka işaretlerini aramak için kadavranın göğsünü ve karnını açmak için neler vermezdi! Başka yerlerde bu gibi şeyler olmuş, ölümünden önce mübarek bir kadın olduğu açıkça belli olan bir rahibe, ölü bedeninde belli işaretler görünürse kendisine otopsi yapılmasını istemişti. Zuana, ikiyüz elli yıl önce, rahibelerin, kollarını sıvayarak Montefalcolu büyük Rahibe Chiara'nın özenle kokular sürülmüş cesedini mutfak bıçaklarıyla kesip içini açtıklarını kaç kez düşünmüştü? Onların, göğüs boşluğunda, normalden üç kat daha büyük ve küçük bezeciklerden oluşan belirgin bir haçla süslenmiş olan bir kalple karşılaştıklarında ne kadar şaşırdıklarını düşünün. Bu rahibelerden biri bir doktorun kızıydı. Bunu ona babası söylemişti. Ah, Zuana o rahibenin yerinde olsaydı bu disseksiyon işlemini en ince ayrıntılarına kadar yazar ve o ayrıntılı ve parlak yazı her kütüphanenin rafında yerini alırdı.

Ama bunu düşünmek bile anlamsızdı. Rahibe Magdalena'nın sırları her neyse manastırın iyiliği için onunla birlikte gömülecekti. *Manastırın iyiliği için.* Bu sözler giderek sanki kutsal bir anlam kazanmaktaydı.

Başka mucizelerden bahsetmek yerine, daha çok, ölümün kendisinden söz ediliyordu. Rahibe Magdalena'nın hayatı kolay ve temiz bir biçimde sona ermişti. İhtiyar kadın, gözlerini koskocaman açmış, birkaç kelime mırıldanmış, sonra uzun ve sığ bir nefesle birlikte hayatını dışarı üflemişti. Gerçekte ne söylediği tartışmalara neden olmuştu. Ancak Letizia, Rahibe Umiliana'yla konuştuktan sonra onun, "Sana geliyorum, sevgili İsa Mesih. Tanrı hepimizi kurtarsın," dediğine yemin ediyordu.

Konukların toplantı salonunda kabul edileceği ziyaret günü hafta sonundaydı ama haber marangozların ceplerinden ya da tuğlaların arasından sıvalardan dışarı sızıyordu. Rahibe Magdalena'nın mucizelerini hatırlayabilecek kadar yaşı olan birkaç Ferraralı vardı ve ilk günden itibaren dış kapının önünde küçük bir kalabalık toplanmıştı. Başrahibe birkaç yazılı başsağlığı dileğini kabul etti ama ölünün ziyarete açık olmaması konusunda (Rahibe Umiliana'yla yaptığı uzun görüşmeye rağmen) kesin kararlıydı. Bunun yerine, manastır tabutun başında bir ayin yaptı fakat bu ayine sadece rahibelerin katılmasına izin verildi ve başrahibenin yönettiği ayin ağırbaşlı ve sakin bir hava içinde geçti. Ölü, ertesi sabah, yirmi dört saatlik bekleme süresi sona erer ermez sade ve etkileyici bir törenle, gözyaşları, dualar ve başrahibe ile Peder Romero'nun coşkulu ve güvence veren sözleri arasında gömüldü.

Ama henüz her şey bitmemişti.



Başrahibe mesafeli bir tavırla, "Ne demek istediğinizi anladığımdan emin değilim, Rahibe Umiliana," dedi.

Rahibeler meclisinde herkes gibi Zuana da her iki kadından gözünü ayırmamaya çalışmaktaydı.

"Sayın Başrahibe, Rahibe Magdalena'nın, Kutsal Efendimizin haçtan aşağı düştüğü anda ruhunu teslim edişinin kesinlikle bir işaret olduğuna inanıyorum." Rahibe Umiliana duraksladı ama bu, kısa bir duraklamaydı. Kararını vermişti. "Bize, Santa Caterina'da yeterli dindarlık olmadığının, bütün şölenlerimiz, gösterilerimiz ve ünümüz yüzünden, dua ve tevazu ile disiplin ve ibadet olan gerçek amacımızı ihmal ettiğimizin bildirildiğine inanıyorum."

Güzel bir konuşma yapmıştı. Sanki bugünlerde Umiliana'nın dindarlığı, kendi içinde doğal olarak harekete geçmişti. Meclis nefesini tuttu. Yıllardır duymaya alışık oldukları tartışmalar sırasında böyle doğrudan bir meydan okumaya hiç rastlanmamıştı. Ancak başrahibenin yüzünde geniş bir gülümseme belirdi. "Buna rağmen, ben karşımda bütün kalpleri ve ruhlarıyla Tanrı'yı yücelten rahibelerle dolu bir oda görüyorum. Ferrara'nın hiçbir yerinde daha coşkulu ve daha üretken bir manastır bulunmadığı kesindir."

"Buna katılmayacak kişiler var."

"Gerçekten mi?" Başrahibe, bu kişiler –her kimseler– konuşmak üzereymişler gibi çevresine bakındı. Rahibe Felicita ağzını açtı ama Rahibe Umiliana bakışlarıyla onu susturdu.

"Her tarafta bizden ya da Ferrara şehrinden daha önemli güçler var, Sayın Başrahibe. Kutsal Meryem Ana Kilisesi'ndekilerden, Trento'daki kilise babalarından söz ediyorum. Onlar, Santa Caterina Manastırı'nda her çeşit kusur bulabilirler."

Rahibe Umiliana'ya buz gibi bakışlarla bakmakta olan başrahibe nezaketi bir kenara bırakmıştı. Gözleri bir ara rahibelerin üzerinde dolaştı ve arka sıradaki çok sayıda rahibe gözlerini ondan kaçırdı. Besbelli, başrahibenin kulağı delik olmasına rağmen duymadığı konuşmalar olmuştu.

"Hımm, belki Bologna ya da Milano'da yaşamayı tercih ederdiniz. Oralarda artık manastırların müzik aletleri kullanılmıyor ve dış dünyaya gösteri yaptıklarında sadece en basit şarkıları söyleyebiliyorlar. Sanırım bu değişiklikleri duymuş olmalısınız, öyle değil mi?"

Benedicta'nın hızla nefesini içine çektiği duyuldu. *Yeremya Peygamberin Mersiyeleri'ne* beste yapmak için geceleri uyumuyor ve eskisi kadar neşeli görünmüyordu.

Rahibe adayları sorumlusu hafifçe omuz silkti. "O kentlerde, şimdi ettikleri duaların eskiden şaşaalı gösterilerle konukları eğlendirdikleri zamanki dualarından çok daha güçlü olduğunu söyleyecek rahibeler vardır."

Şimdi, koro rahibelerinden bir kısmı gözle görülür bir korkuya kapılmıştı. Arka sıralardan ise bir destek fısıltısı gelmekteydi.

Zuana'nın hayalinde olgun bir çıban, onun derinin altında büyümesi, sertleşmesi, cerahat toplaması canlandı. Üstüne ne kadar merhem sürülürse sürülsün, o iyileşmek istemez. Şu anda manastırın bünyesindeki hastalık da böyle bir şeydi.

"Dış dünyayla ilişkilerin kesilmesini isteyen bir rahibe adayları sorumlusu olarak dış dünyada olup bitenler hakkında çok fazla bilgi sahibisiniz."

Başrahibe, kısa bir an, manastıra giren ve manastırdan dışarı çıkan bütün mektupları okuyan, kapı sansüründen sorumlu rahibeye baktı. Bu kişi ise, şu anda başrahibenin gözlerine bakamayacak kadar dürüsttü.

Ama Umiliana direndi. "Santa Caterina o manastırlar kadar önemli olabilir. Tanrı bize O'nu yüceltmek için en temiz sesleri verdi."

Yaşlı rahibe şimdi Serafina'ya bakmaktaydı. Diğer rahibeler de onun bakışlarını izledi. Başrahibe hariç.

"Yani, eğer sizi doğru anladıysam Rahibe Umiliana, siz beyaz karıncaların işini O'na karşı görevlerimizi yerine getirmediğimiz konusunda Tanrı'dan gelen bir mesaj olarak kabul ediyorsunuz."

Umiliana tekrar, "Evet, bunu bizim kendimize çekidüzen vermemiz için bir işaret olarak görüyorum," dedi.

Zuana, yine çıbanı ve böyle zamanlarda tedavinin başarılı olması için dışarı akacak irine ve vereceği acıya rağmen onu yarmak gerektiğini düşündü.

"Bir işaret. Ah, evet, işaretler çok zengin bir dildir."

Başrahibe toplantı halindeki meclise baktı. Gözleri pırıl pırıldı. Bu gözlerde korkudan eser yoktu.

"Altı yaşımdan beri bu manastırda Tanrı'ya hizmet ediyorum. Bu süre içinde, Tanrı'nın zamanlamasının gerçekten harika olduğunu öğrendim. Tanrı, beyaz karıncaların işini engellemek istemez çünkü doğa kendi kurallarına göre işlemek zorundadır ama mutlaka iradesini hissettirebilir."

Zuana, bundan sonra ne olacak, diye düşündü. O, bunu gerçekten yapabilir mi?

"Kutsal Efendimizin bedenini haçın üstünde tutan sol elindeki çivi ile bedeninin arkasındaki bağlantı malzemesi aynı anda yerlerinden oynadı. Eğer yatay çubuğun sağ tarafındaki çivi de yerinden oynasaydı yüce heykel yere düşecekti. O zaman, sadece Rahibe Magdalena'nın değil en sevgili rahibe adaylarımızdan bir ya da bir ikisinin, hatta belki Rahibe Umiliana'nın da kaybına ağlıyor olacaktık. Çünkü onlar, o sırada, mihrabın önünde, kutsanmış ekmeği almaktaydılar."

Başrahibe duraklar. Zuana, zamanlama, diye düşündü. Dünya anlaşmazlıklarla zenginleşirdi.

"Bana göre bu, gerçek bir işarettir. Çünkü size söylemem gereken bir şey var. Marangoz bana sağ elin arkasındaki çivinin çakılı olduğu tahtanın daha da fazla yenmiş olduğunu söyledi. Öyle ki kendisi ve heykeltıraş, o çivinin bu kadar yoğun bir basınç karşısında yerinden oynamamış oluşuna çok şaşırmışlar." Chiara tekrar durakladı. "Bana öyle geliyor ki lanetlenmek şöyle dursun kurtarılmak üzere seçilmişiz."

Başrahibe, salondakilerin, söylediklerinin önemini anladığından emin olmak için yine bekledi.

"Düşüncesizce bahsedilen bir mucizenin dedikodusu yayılır da tevazudan uzak ve dikkat çekmek istiyor gibi görünürüz diye, bundan manastır dışında kimseye bahsetmemeleri için işçilere yemin ettirdim. Ama tabii, durumu piskoposa bildirdim ve manastırda bir şükran ayini yapmak için izin istedim." Sustu ve yine eteklerini düzeltti. Oysa eteklerinde en küçük bir buruşukluk yoktu ve asla olmayacaktı. "Ama Rahibe Umiliana, eğer başka bir görüş belirtmek konusunda ısrarlıysanız, Piskopos Hazretleri sizi dinlemek isteyebilirler. Bir mektup yazarsanız, kendilerine ulaşmasını sağlarım."

Rahibe adayları sorumlusu gözlerini başrahibeye dikmişti. Zuana onun çenesinin hafifçe titrediğini gördü.

Rahibe Umiliana, "Mektubu bugün yazıp ziyaret saatinde size getiririm," dedi. Yenilgiyi, kendisini güçlendirmeye yarayacak bir şey gibi kabul etmişti. "O zaman, bu konuda daha fazla konuşmak için izninizi rica edeceğim."

Salonda derin bir sessizlik oldu. Bir koro rahibesinin herkesin önünde başrahibenin kararını kabul etmemesi görülmemiş bir şeydi. Yasal olmayan sulara giriyor ve bu, korkuyla birlikte heyecan uyandırıyordu.

Bazıları, kurtarılmış olan sevgili rahibe adayları arasında Serafina'yı arıyor, Serafina ise hiç kımıldamadan oturuyor, çökük gözlerini hiçbir yere odaklamadan salona doğru bakıyordu. Bu, manastır hayatına dönüşünün üçüncü günüydü ama dikkatleri üstüne çekmek için Rahibe Umiliana'nın sözlerine gerek yoktu. Daha önce ona gösterilen yapmacık saygıya karşılık genç kıza verilen oruç cezasının etkileri olmuş ve bazı rahibeler manastırın gizemcisi tarafından kurtarılmaya değer biri olarak seçilmesinin

yanı sıra Gorgon'un[23] öfkesine ve meleksi bir sese sahip bir rahibe adayı olan bu genç kadının gerçekte kim olduğunu merak etmeye başlamışlardı. Ve şimdi, eğer Madonna Chiara haklıysa ve parçalara ayrılan haç Tanrı'nın öfkesinin değil de lütfunun işaretiyse, insan o can alıcı anda kutsanmış ekmeği alanın bu genç kız olduğu gerçeğini nasıl yorumlamalıydı? Bu, onu, kesinlikle, kurtarılan sevgililer arasında en sevgili olan yapmıyor muydu?

Bu arada, Zuana, kızın ruhundan çok bedenine odaklanmıştı. Aşırı perhizin, özellikle de birdenbire başlandığında tuhaf bir iç yoğunluk getirdiğini ve bunun doğru bir denetim altında yapılmadığında çok büyük bir baskı oluşturabileceğini düşünmekteydi. Çünkü böyle bir boşlukta, insan kendini bulabileceği gibi kaybedebilirdi de. Zuana, aynı zamanda, Serafina'nın cezası üç gün önce bittiği halde o günden beri kızı bir şey yerken görmediğini düşündü ve kızı daha iyi görebilmek için yemekhanede oturduğu masadaki yerini değiştirmeye karar verdi.

23 Yuna mitolojisinde yılan saçlı kadın. (çev. n.)

39



Başrahibe özellikle bu ziyaret gününde risk almak istemedi ve iki rahibeyi sürekli toplantı salonunda bulunmak üzere nezaretçi olarak görevlendirdi. Bu, alışılmadık bir şey değildi. Zaten dış dünyayla bütün ilişkilerin izlenmesi gerektiğinden, manastır geleneğine göre ziyaret günlerinde salonda bir nezaretçi bulunması sıradan bir şeydi. Ama Santa Caterina'daki birçok kural gibi bu kural da katı bir biçimde uygulanmaz ve genelde, rahibeler akrabalarıyla özgürce konuşur, güler ve dedikodu ederlerdi. Ancak bugün neler konuşulacağına –ikisi de başrahibenin ailesinden olan– iki nezaretçi karar verecek, manastır hayatından bahsedilirken kutsal bir rahibenin öldüğü ve arkasından yas tutulduğu, büyük kilise haçının tahtaları beyaz karıncalar tarafından yendiği halde bunun manastırın Tanrı tarafından eleştirildiğini değil kutsandığını göstermek için bir fırsat olduğu anlatılacaktı. Ayrıca, o sabah gelen bir haber vardı. Onarım için kiliseden alınmış olan haç, Paskalya'dan önceki pazara yetişecek şekilde bir iki haftaya kadar onarılmış ve yerine konmuş olacaktı.

Aynı günün sabahında, Rahibe Ysbeta, Zuana'ı revirde ziyaret etti. Kucağında ipek bir bohça vardı ve kundağın bir ucundan

sadece küçük bir köpeğin kalkık burnu ve yarı kapalı çipil gözleri görünmekteydi.

"O, çok hasta Rahibe Zuana. Çok hasta. Ona bakar mısınız?"

Ona revirin köpekler için değil rahibeler için olduğunu söylemenin anlamı yoktu. Ysbeta duru, şefkatli ve dindar bir ruhtu. Başka bir dünyada, daha katı bir rejimin takipçisi olabilirdi, ama hayvanlara duyduğu sevgi, neredeyse insanlara duyduğu sevgi kadar büyüktü ve evcil bir hayvan besleyemeyeceği bir manastırda kesinlikle solup gider, ölürdü. Şu anda-da köpek ölüyordu.

Zuana bohçayı çalışma masasının üstüne koydu ve ipekli kumaşı dikkatle açtı. Öğrenmek istediklerinin çoğunu kokudan anladı. Hayvan çok hastaydı, küçük bedeni titremektedeydi, genellikle çok parlak ve bakımlı olan tüyleri donuk ve keçe gibiydi. Elini dikkatle hayvanın karnında gezdirdi ve kasığına yakın bir yerde sert bir şişlik buldu. Köpek inledi ve Zuana'yı ısırmak ister gibi güçsüz bir hareket yaptı. Ama artık savaşacak gücü yoktu.

"Bir süredir kendinde değil. Aziz Agnes Bayramı'ndan beri böyle. Ama son günlerde iyice... Ona yardım edebilir misiniz?"

"Korkarım, elimden bir şey gelmez. Burada bir şiş, bir tümör var. Büyük olasılıkla bir tane değil. Bu, onu kuvvetten düşürecek ve acı çekmesine neden olacak."

"Ah, biliyordum. Burada evcil hayvanlar bile hastalanıyor."

Zuana hiçbir şey söylemedi. Köpeği şefkatle okşuyordu. Köpek önce hafifçe dişlerini gösterdi, sonra pes etti ve başını onun eline bıraktı.

"Tanrı, bizi kesinlikle böyle cezalandırmaz."

"Ne demek istiyorsunuz, Rahibe Ysbeta?"

"Felicita, Siena'daki bir manastırda denetçilerin rahibelerin köpeklerini alıp bir torbaya koyarak boğulmaları için nehre attıklarını söyledi."

Rahibeler meclisi toplantısından beri böyle hikâyelerin önü açılmıştı.

"Böyle bir şey yapacaklarına inanamam."

"Ben inanırım. Elinden gelse, Rahibe Felicita'nın da aynısını yapacağını düşünüyorum. Geçen hafta koridorda köpeğimi tekmeledi."

"Bunu isteyerek yapmadığına eminim."

Ysbeta bunu da kabul etmiyordu. "Evet, evet, isteyerek yaptı." Güçlü bir biçimde başını salladı. "Onlar, o ve Rahibe Umiliana kendilerinden çok eminler. Konforsuz bir ortamda yaşayabildikleri için herkesin de kendileri gibi olması gerektiğini düşünüyorlar."

Zuana, Ysbeta'yı daha önce hiç bu kadar öfkeli görmemişti. "Bunun nedeni bir tekme değil. Bunun herhangi bir günah karşılığındaki bir ceza olduğunu da düşünmüyorum. Gerçek şu ki bu tümör onun vücudunda uzun bir süredir büyümekteymiş."

Ysbeta, küçük hayvana baktı. "Yani bir şey yapamayacak mısınız?"

"Ona uyutacak bir şey verebilirim. Böylece ağrıyı fazla hissetmez."

"Ya o kız? Onu kurtarabilir mi?"

"Hangi kız?"

"Rahibe adayı Serafina." Ysbeta duraklafı. "Ben... Rahibe Magdalena öldüğünde güçlerini ona devrettiğini söylüyorlar. Haç, bu bedenle onun üstüne düşmemiş ve sonra bu yüzden bayılmış."

Zuana, gerçekten böyle mi söylüyorlar, diye düşündü. Eğer otlar arasındaki en gürültülü sesleri bile duymuyorsam, ben nasıl bir casusum?

"Böyle bir şeyi kim söylüyor?"

Rahine Ysbeta omuz silkti. "Bazı koro rahibeleri... Ona sorar mısınız? Yani... Sizinle arası iyi de."

Zuana, nazik bir tavırla gülümsefi. "Rahibe Ysbeta, üzgünüm ama onun ya da herhangi birimizin yapabileceği bir şey yok. Köpeğiniz ölüyor. Bu, doğanın kuralı."

İhtiyar rahibe başını hafifçe sallayarak önüne eğdi. Çalışma tezgâhının yanına gitti ve çocuğu hasta olan şefkatli bir anne gibi titremekte olan köpeği tekrar sarıp sarmalamaya başladı. Bunu yaparken karnına dokunmamaya özen göstermekte, Zuana ise onu seyretmekteydi. Bebek İsa oyuncakları, evcil hayvanlar, toplantı odasına ziyaretçilerin getirdiği bebekler... Bazı kadınlar, Tanrı'yla evli olmanin neden olduğu çocuksuzluğa dayanamıyorlardı.

Zuana, afyon şurubuna uzandı.

Aynı gün, öğleden sonra, ilaç hazırlama odasında çalışma masasının başına oturmuş yenilenecek ilaçları ve bitki özlerini kaydederken köpeği ve dedikodu rüzgârları içinde manastırın huzurunun kaçtığını düşünüyordu. O sırada kapı vuruldu.

"Rahibe Zuana, beni nezaretçi rahibe gönderdi." Letizia her zamanki gibi neşeli ve işgüzardı. "Toplantı odasında sizi görmek isteyen biri var."

"Beni görmek isteyen mi?"

"Evet. Nezaretçi rahibe, onun, babanızın bir öğrencisinin eskiden tanıdığınız eşi olduğunu söyledi. Kocası ağır hastaymış ve sizden, ona dua etmenizi rica etmek için gelmiş."

Zuana'nın yüzü asıldı. Manastıra yeni geldiği zaman, babasını tanıyanlar babasının çocuklarını ya da kocalarını tedavi ettiği saray mensubu kadınlar birkaç kez onu ziyarete gelmişlerdi. Ama kimse onu arama zahmetine katlanmayalı yıllar olmuştu ve böyle bir kadını hiç hatırlamıyordu. Düşen haçlar, hasta köpekler ve ölen azizeler. Şimdi de hiç kimseyi tanımayan bir rahibeyi ziyarete gelen bir konuk. Bugünler gerçekten tuhaf zamanlardı.

Toplantı salonunun içinde bir uğultu vardı. Salon, Karnaval'daki gibi süslenmemişti ama yine de sıcak bir görünüşü vardı. Birisi yeşil yapraklar toplamış ve onları bir vazo içinde, ortadaki bir masanın üstüne koymuştu. Ayrı ayrı oturan gruplardan çoğunun önünde, konukların yemesi ve içmesi için porselen tabaklar içinde kurabiyeler ile şarap ve su dolu sürahiler vardı. Nezaretçiler hariç yaklaşık yirmi rahibe ziyaretçilerini ağırlıyordu. Bazılarının birkaç misafiri vardı, bazılarının ise sanki bütün ailesi çevresine toplanmıştı. Kısmen çocuklardan dolayı ses düzeyi yüksekti. Yarım düzine kadar çocuk vardı. Bunlardan ikisi bebek, geri kalanı ise yeni yürümeye başlamıştı. Rahibelerin kucaklarına tırmanıyor, boyunlarındaki haçla oynuyor ya da ellerinde yapış yapış kurabiyelerle salonun içinde sendeleyerek dolaşıyorlardı.

Zuana'nın konuğu duvara yakın bir yerde tek başına oturuyordu. Mütevazı giyimli, orta yaşlı bir kadındı ve böyle bir ortamda biraz mahcuptu. Soylu biri olmadığı belliydi ama giysileri konusunda çaba göstermişti. Ayakkabıları temiz, saçları evli bir kadına yakışacak şekilde tepesine toplanmıştı. Başının arka tarafına taktığı sade ama şık bir tül omuzlarına kadar geliyordu. Zuana onu daha önce hiç görmemişti.

"Merhaba, ben Rahibe Zuana."

"Ah, sizinle tanışmak benim için bir zevk." Ayağa kalkmaya yeltendi ve soylu bir rahibeyle uygun bir selamlaşmanın nasıl olması gerektiğinden emin değilmiş gibi elini uzattı.

"Lütfen ayağa kalkmayın. Bağışlayın ama tanışıyor muyuz?"

"Ben... Hayır."

"Ama siz babamın öğrencilerinden birinin eşisiniz, öyle değil mi?"

"Evet. Bir anlamda."

"Aradığınız kişinin ben olduğumdan emin misiniz?"

"Ah, evet. Eğer siz Rahibe Zauna iseniz... Eşim, babanızı tanıyordu. Via Apollonia'da, kentin batı kapısına yakın bir eczanemiz var. Kocam çocukken babanız sık sık eczaneye geldiğinde ona rastlarmış. Onun harika bir adam olduğunu söyledi."

Kadın sinirliydi. Gülümsüyordu. Bu, güzel bir gülümsemeydi. Gülümsemesi, rahibe örtüsünün engellemesine takılmadan yüzünü aydınlattı ve gözlerinin kenarlarında kırışıklar oluştu.

"Size nasıl yardım edebilirim? Duyduğuma göre eşiniz hastaymış, değil mi?"

Kadın bir nefes aldı. "Hastalık var, evet, ama ben bir beyefendinin adına geldim."

"Kocanız değil mi?"

"Hayır, kocam... Ah, düşündüğünüz gibi değil. Kocam burada olduğumu biliyor. Bu beyefendi, hastaydı. Onu kocam bulmuş. Çok kötü yaralıydı. Ona yardım ettik. Biz yardım etmesek ölecekti."

Kadın, sinirliydi ama aynı zamanda kararlıydı. Usule göre, Zuana'nın onu daha fazla dinlememesi gerekir. Zira bu ziyareti haklı çıkaracak hiçbir bağlantı yoktu. Ama kadında Zuana'nın hoşuna giden bir şey vardı. Ya da belki onu etkileyen, yıllardan beri ilk kez bu odada olmak ve sanki burası bir manastır değilmiş

de büyük bir evin, insanların günlük hayatın keyfini çıkarmak için toplandıkları misafir odasıymış hissini veren çevresindeki gürültüydü. Nezaretçi rahibeler grupların arasında dolaşmaktaydı. Bunlardan biri Zuana'ya baktı. Revir sorumlusunu burada görmek alışılmış bir şey değildi. Zuana gülümsedi ve ona bakarak başını salladı. Nezaretçi rahibe de ona gülümseyip dolaşmaya devam ettiler.

Kadına, "Neler olduğunu bana anlatsanız iyi olur," dedi.

"Evet, evet, teşekkür ederim. Birkaç hafta önce, kocam, şifalı bitkiler toplamak için gittiği taşradan kente dönerken atı sakatlanmış ve kente, son birkaç kilometre yolu yürüyerek gelmek zorunda kalmış. Gecenin geç saatlerinde yoluna devam ederken nehir kıyısında bağrışlar duymuş ve yaklaştığı zaman bir saldırıyla karşılaştığını anlamış. Birkaç adam koşarak uzaklaşmışlar ama yerde yatan bir adam daha varmış. Diğerleri onu bıçaklamış ve boğazını kesmeye çalışmışlar. Hayati önemi olan bir atardamarı kesmedikleri için kocam elinden geldiği kadar kanı durdurmuş ve adamı eve getirmiş. Günlerce onun öleceğini zannettik. Çünkü çok kan kaybetmişti. Ama kocam yaralarına St. John otuyla binbir yaprak otu sürdü ve genç adam iyileşmeye başladı."

"Eşinize işinde yardımcı oluyor musunuz?"

Kadın kızardı. "Evet. Biraz. Çocuğumuz yok. Hamile kalamadım, bu yüzden... Yani, şey... Ona benim yardım etmem bir yardımcı tutmaktan ucuza geliyor."

"Bundan hoşlanıyor musunuz?"

Hafifçe gülümsedi. "Evet. Evet, hoşlanıyorum."

Zuana başını salladı. Baba, koca, hatta kız kardeş. Konuşacak biri. Herhangi bir şeyle senin kadar ilgilenen biri. Onun da tek istediği buydu.

Yumuşak bir sesle, "Peki, bu hikâyeyle ilgili olarak sizi buraya getiren nedir?" diye sordu.

"Genç adam bize onu öldürmek isteyenlerin, kente geldiği zaman tanıştığı arkadaşları olduğunu söyledi. Çünkü buranın yabancısıymış."

"O halde onu öldürmeyi niçin denemişler?"

"Genç adam bunu bilmiyordu. Kocam ona kent bekçiliğine gitmesi gerektiğini söyledi. Çünkü saldırganları tanıyordu. Ama o, bunun hiçbir yararı olmayacağını, saldırganların soylu ailelerden olduğunu ve adaletin sağlanamayacağını söyledi."

Zuana, bedeninde soğuk bir elin dolaşmaya başladığını hissetmekteydi. "Bu genç adam, size adını söyledi mi?"

"Evet, Jacopo Bracciolini. Bir şarkıcıymış. Yüzü ve boğazı kesilmiş olarak şarkı söylemeye devam edebilir mi bilmem ama Milano'da şan dersleri veriyormuş."

Zuanà, olumsuz anlamda başını salladı. Artık kalkıp gitmek zorundaydı

Daha sert bir sesle, "Sizi buraya o mu gönderdi?" diye sordu.

"Hayır. Hikâyeyi dinlediğim zaman buraya gelmeyi ben önerdim. O iyi bir adam ve neredeyse ölüyordu." Kadın duraklادı. "Genç bir rahibe adayına bir mektup yazdı ve onu size vermemi istedi. Kızın adı..."

"Mektubun kime yazıldığını bilmek istemiyorum. Bu adamı tanımıyorum ve onun gönderdiği bir şeyi alamam." Zuana şimdi ayağa kalkmıştı. "Rahibe adayı yemin etti ve kısa bir süre sonra tekrar yemin edecek. Mektup almaya da izni yok."

Zuana odanın diğer tarafındaki nezaretçi rahibenin onlara baktığını gördü. Aralarında geçen konuşmanın yoğunluğu dikkatini çekmişti. Zuana tekrar oturdu ve önüne baktı.

Daha sakin bir sesle "Ama emin olun ki onun tamamen iyileşmesi için dua edeceğim." dedi. "Ve geldiğiniz için size teşekkür ederim."

"Lütfen, lütfen." Kadın alçak sesle ama anlaşılır biçimde konuşmaktaydı. "Bunun kolay olmadığını biliyorum ama o iyi bir adam. Ona haftalarca baktım. Bir şey istediği yok. Sadece veda etmek istiyor. Buradan gidiyor ve bu genç kıza iyi dileklerini iletmek *istiyor.* Onu bir daha rahatsız etmeyecek."

Zuana hayır anlamında başını sallamaktaydı ama bu daha çok kadının sesini duymamak içindi. Kadının, söylediklerine inandığı konuşmasından bellidir. Onun, şefkati kadar gücünün de tedavi ettiği insanı rahatlatacağı kesindi. Ya da belki bu aşk hikâyesi ona dokunmuştu. Aşka değer vermesi için mutlaka bir nedeni olmalıydı. Çünkü kocasının ona duyduğu aşk olmasa kısır bir kadını başka biriyle evlenmek için boşamak çok kolaydı.

"Siz bu mektubu okudunuz mu?"

"Hayır. Ama onun iyi bir adam olduğuna yemin ederim."

Şimdi nezaretçi rahibe yanlarına gelmişti.

"Nasılsınız, sevgili hemşirem?"

Zuana gülümsedi. "Ah, çok iyiyim, teşekkür ederim Rahibe Elena. Ancak acı bir haber aldım. Bu hanım Sinyora... Vesalio. Kocası üniversitede babamın en yetenekli öğrencilerinden biriydi. Şu anda çok hastaymış ve kendisi benim tavsiyelerimi almak için gelmiş. Ama sanırım, tedaviden çok onun için dua etmemiz gerekiyor."

Rahibe, kadına baktı ve onun mütevazı bir insan olduğunu hem giysisinden hem de yüzünden anladı. Gülümsedi, "İçiniz rahat olsun, iyi kadın. Onu dualarımıza katacağız," diyerek uzaklaştı.

Zuana gerçekten dua eder gibi başını önüne eğmişti. Karşısında, kadın, ellerini eteğinin arasında gevşek bir biçimde kavuşturmuştu. Zuana onun avucunun içinde katlanmış bir kâğıdın uçlarını görüdü.

"Niçin ben? Niçin bana geldiniz?"

"Çünkü o bana sizin sevecen ve iyi bir rahibe olduğunuzu söyledi."

"Beni tanımaz ki."

"Anlaşılan, tanıyor ve bunu söylerken haklıydı. Siz... Sevecen ve iyisiniz. Babanızı tanımak isterdim..." Sesi gittikçe kısıldı ve sustu.

Zuana bir an ona dikkatle baktı. Daha sonra kararını ne zaman verdiğini merak edecekti. Ya da belki bu hiç olmamıştı ve kararı bedeni vermişti.

Elerini aralarındaki boşluk boyunca uzattı ve kadının elinin üstüne koydu. İkisinin de ellerinin aynı derecede lekeli olduğunu görünce memnun oldu.

"Sevgili Tanrım, buradaki hizmetkârlarını gör ve sesini Seni yüceltmek için kullanabilsin diye bu genç adamın sağlığına tekrar kavuşmasına yardım et." Zuana bu kelimeleri söylerken kadın, mektubu tutan elini gevşetti ve Santa Caterina'nın revir sorumlusu onu kendi avucuna alıp orada tuttu.

"Âmin."

"Âmin."

Zuana ellerini çekti ve etekleriyle örttü. Alçak sesle, "Şimdi gitseniz iyi olur," dedi.

"Teşekkür ederim."

Kadın ayağa kalkıp çabucak uzaklaştı.

"Ah... Sinyora Vesalio."

Kadın döndü.

"Kocanıza, ense ve yüzdeki yaralar için yumurta beyazı ile örümcek ağı karışımını kullanmasını söyleyin. Yara izini geçirmeye yarar."

Zuana, hemen salondan çıkmadı. Avucundaki mektupla oturup salonda göz gezdirdi. Belindeki kemer yüzünden dimdik duran Rahibe Perseveranza'ya baktı. Kendisiyle aynı yaşlarda olan ve yüz hatları onu andıran evli bir kadınla hararetli bir sohbete dalmıştı. Ayaklarının dibinde, onun dizlerine dayanmış olan gür ve kıvırcık saçlı, küçük, şirin bir kız çocuğu vardı. Küçük kızın ağzının kenarlarına kurabiye kırıntıları bulaşmıştı ve eli, teyzesinin kalçalarından aşağı sarkan tahta tespih tanelerindeydi. Bu çocuk kaç yaşındaydı? Dört mü? Şimdiden, ailenin ikinci rahibesi olamayacak kadar güzeldi. Ama daha erkendi. Çiçek hastalığına yakalanır ya da güzelliğini bozacak bir hastalık geçirirse... Ya da daha sonra anlaşılacak bir zekâ geriliğinden mustaripse...

Zuana mektubu giysisinin geniş kollarından içeri kaydırarak gülüşme seslerini arkada bırakıp odadan çıktı.

40



Zuana, kilisede, koro rahibelerinin boş koltukları arasında her zamanki yerine oturdu. Kalbi hızla çarpmaktaydı. Gözlerini kapadı ve arkasında ahşabı, ambardan çıkmış bir ceviz ağacı tahtasının bir abanoz şeridiyle birleştiği anda sanatkârın bıçağının oyduğu yeri hissetti. Burada ne kadar çok işçilik ve özveri vardı. Bir süre sonra gözlerini açıp çevresindeki duvarlardaki fresklere baktı. Gündüzleri mum yakmak müsriflik olduğundan kilise doğal ışıkla aydınlanmaktaydı. Böylece farklı yerler, farklı saatlerde daha parlak görünüyordu. Bu nedenle, iklimlerin dönüm noktaları Zuana için daima özel olmuştu. Koro rahibelerinin oturduğu koltuklar arasındaki yerinden ikindi ışığı özellikle iki resmin daha belirgin bir biçimde görünmesine neden olmaktaydı. Yıllar içinde onları ezberlemişti. Şimdi onları kafasını toplamak için kullanıyordu.

Birinci resimde, Yusuf ile Meryem bebek İsa'nın doğumundan sonra Kudüs'e dönüyordu. Meryem, bir eşeğe binmiş Yusuf ise onun yanında yürümekteydi. Gürbüz bir çocuk olan Bebek İsa ata biner gibi babasının omuzlarında oturmaktaydı. Annesine onu tanıdığını belli eden bakışlarla bakarak kollarını coşkuyla O'na doğru uzatmıştı. Çocuklara özgü bir neşe içinde, ileride,

tanrılığın ona getireceği yüklerden habersizdi. Bunun aksine, yan taraftaki freskte İsa'nın üstünde öleceği haç vardı. Haça bir merdiven dayanmıştı ve yetişkin İsa Mesih bu merdivene tırmanmaktaydı. Âdeta neşeli adımlarla haçın yatay parçasına doğru basamakları tırmanıyordu.

Zuana, manastıra ilk geldiğinde o zamanki rahibe adayları sorumlusu bu iki resmi göstererek onların Santa Caterina'nın ruhunu temsil ettiğini, Efendimizin hayata ve ölüme uzanışını gösterdiğini, resimlerin çok eski olduğunu, iki yüz yılı aşkın bir süre önce yapıldığını ve başka hiçbir manastırda İsa Mesih'in insanlık için kendini feda etmek amacıyla ölüme gidişini gösteren böyle bir resim olmadığından bunların özel bir değeri olduğunu söylemişti. O zamanki rahibe adayları sorumlusu, bir yıl sonra bulaşıcı bir hastalığa yakalanarak ölmüştü –bu, Zuana'nın hastaları tedavi etmesine izin verilmeden önceydi– ama onun şefkati ve kilisedeki fresklerin güçlü etkisi Zuana'nın belleğine yerleşmişti. Kriz anlarında onların yakınlığı ona huzur veriyordu. Şimdi oturmuş onları inceliyordu. Kırmızı balmumundan mühürle kapatılmış olan mektup elinin altındaydı.

Demek ki Madonna Chiara'nın ailesi genç adamla ilgilenmiş, onun, rahibe adayının hayatından çıkıp gitmesini sağlamaya çalışmıştı. Sevgili Tanrım! Peki, ona yaptıkları işi söylemişler miydi? Başrahibe, başından beri, Parma'daki bir görev yerine onlarca bıçak yarasından nehre kan pompalayan bir ceset olasılığı bulunduğunu biliyor muydu? Hayır. Kesinlikle hayır. Nasıl bilebilirdi? Böyle bir şeyi hoş görmesi nasıl mümkün olabilirdi? Ancak başrahibenin anlattığı hikâyenin bir noktasında mantıksız bir şey vardı. Genç adam sevgilisine yakın olabilmek için bunca şeyi göze aldıktan sonra onu terk etmeye bir anda nasıl karar verebilirdi?

"...böyle erkekler kendi zevklerinin dışında hiçbir şeye metelik vermez." Eğer kendi istediğini yapabilseydi, onu alacak, berbat edecek ve bir kenara atacaktı.

Başrahibe buna gerçekten inanıyor muydu? Hayatı boyunca manastırda yaşamıştı ama erkekler hakkında bildikleri Tanrı hakkında bildiklerinden daha fazlaydı. Chiara'nın şifalı otlar bahçesinde ayakta duruşu, elleriyle giysilerinin var olmayan kırışıklarını düzeltişi Zuana'nın gözünün önüne geldi. Bu, onun çok iyi tanıdığı bir hareketti. Ama başrahibeyi, hayatını Tanrı'nın yüceliğine, manastırının iyiliğine ve ailesinin şanına adamış olan bu kadını ne kadar iyi tanıyordu? Onu, bu sadakat alanlarının biri diğeriyle çatışana kadar tanıyordu.

Kilisede, Zuana başını önüne eğdi ve dua etmeye başladı.

İkindi ışığı çevresinde dolaşıyordu. Biraz sonra başını kaldırdı mektubu eline alıp mührü kopardı.



Zuana genç rahibe adayının odasına gitmek için avluyu geçerken ziyaret saati neredeyse sona ermek üzereydi.

Kurallara göre, Serafina ya çalışıyor ya da dua ediyor olmalıydı. Ama Zuana, genç kızı yatağının üstüne uzanmış ve derin bir uykuya dalmış olarak buldu. O kadar derin uyuyordu ki revir şefinin içeri girdiğini bile fark etmedi. Tepeden tırnağa giyimliydi ve bir çocuk gibi kıvrılıp üstüne bir battaniye örtmüştü. Gözlerinin altındaki morluklar hariç rengi soluktur. Çene hattı keskinleşmiş, çocuksu yuvarlaklığı kaybolmuştur. Vücut kendi üstüne kapanmış olduğundan soğuğu hissetmesi doğaldı. Ruh, kendi ateşini yakmadan açlık vücudun ısısını alıp götürürdü.

Zuana, yatağın altında küçük bir bohça olduğunu fark etti. Onu alıp açtı. Bohçanın içinde bir parça ekmek vardı. Bu taze bir ekmekti ve kuşkusuz Serafina onu günlük tayınından ayırıp bir şekilde giysilerinin içine saklayarak buraya getirmişti. Onun oruçtan yemeğe geçişini izlemek ruhsal önderi olarak Rahibe Umiliana'nın göreviydi. Manastırda, kurallara itaatsizliği onun keskin gözlerinden daha iyi görebilen hiçbir rahibe olmadığına göre, bu ekmek Umiliana'nın genç kızı cezası bittikten sonra da oruca devam etmesi konusunda teşvik ettiğinin kanıtıydı. Kurtarılmış sevgili ruhların bu en sevgili olanının Tanrı'yla arasında bir kanal, Umiliana'nın kendi gizemcisi olması ne kadar uygun olurdu.

Ama bedeni gerçekten susturmak ne kadar zaman alırdı? Magdalena'nın orucu ne zaman coşkuya dönüşmüştü? Ya içlerindeki ateşi tutuşturmayı hiç başaramayanlara, hiçbir geleceği olmayan genç kadınlara, sonunda ölüm ya da hayat arasında bir tercih yapamaz olanlara ne oluyordu? Mektup, katlı olarak giysisinin cebinde duruyordu. Battaniyeyi daha yukarı çekerek kızın üstünü iyice örttü ve onu huzur içinde uyurken bıraktı.

Tekrar koridora çıkınca başrahibenin dış kapısının kapalı olduğunu gördü. Bu, onun ya dua etmekte ya da bir görüşme yapmakta olduğunun işaretiydi. Zuana kapıyı vurmak için elini kaldırdı sonra kapının arkasından gelen kısık sesleri tanıdı. Madonna Chiara'nın akıcı ve bal gibi tatlı sesi hemen tanınıyordu. Son aylarda da Rahibe Umiliana'nın daha sert ve daha tiz âdeta ıslığa benzeyen sesine alışmıştı. Dönüp uzaklaşmak üzereyken kapıya doğru gelen ayak sesleri duydu. Kapı açılıp rahibe adayları sorumlusu dışarı çıkana kadar ise ancak geri çekilmeye vakit bulabildi. Bu karşılaşma o kadar ani ve beklenmedik bir şeydi ki toparlanmaları birkaç saniye sürdü. Zuana kapıyı dinler gibi durumda yakalanmaktan rahatsız olduğunu, Umiliana da gözlerindeki muzaffer bakışları saklamaya çalışıyordu.

"Ne yapmamızı istiyor? Kendi ellerimize çiviler çakmamızı mı?"

Zuana, başrahibeyi kendi dairesinde hiç bu kadar öfkeli görmemişti.

"Tevazu ve sefaleti o kadar seviyorsa Yoksul Claire tarikatına katılmalıydı. Ama onlar bile onun için yeteri kadar katı sayılmaz." Başrahibe acı acı gülerek tüylü İran halısının üzerinde bir adım ileri, bir adım geri gidip geliyordu. "Cardolini ailesinin küçük kızlarından birinin bu kadar sofu olacağı kimin aklına gelirdi?"

Zuana şimdi gidip Chiara sakinleştikten sonra gelmeyi tercih ederdi ama onun öfkesinin yörüngesine girmiş bulunuyordu. Besbelli, o, başrahibenin casusu olduğu gibi sırdaşıydı da. "Ne söyledi?"

"Tanrı'nın ona düşündüklerini söyleme cesareti verdiğini ve artık susamayacağını –daha doğrusu susmayacağını– söyledi." Chiara olumsuz anlamda başını salladı. "Ama ben onun, Tanrı'nın müdahalesi olsun ya da olmasın, sustuğunu hiç hatırlamıyorum."

"Belki de şimdi kendisi gibi düşünen daha fazla insan olduğunu hissediyordur."

"Kim onlar? Agnesina, Concordia, evet, Obedienza, Perseveranza, Stefana, belki Teresa ve birkaç rahibe adayı ile genç rahibe. Daha önce, Carita'yı mahrumiyet konusunda bu kadar heyecanlı görmemiştim. Ama belki on iki ya da toplam on beştir. Altmış rahibeden on beşi manastır demek değildir. Santa Caterina kentin en soylu kadınlarından bazılarının yuvasıdır. Aileleri onların burada oruç tutup günde yirmi dört saat dua ederek yoksul bir hayat yaşamaları için yüklü *drahoma*lar ödemedi."

Başrahibe çalışma masasının yanına gidip cam sürahiyi açarak iki kadeh şarap doldurdu. Zuana bir şeyler mırıldanarak kadehini aldı. Ne zaman konuşacağı ve ne söyleyeceği konusunda hiçbir fikri yoktu. Yine de tuhaf bir şekilde bu onu rahatsız etmiyordu.

"Haa! Umiliana ateşle oynuyor. Dışarıda gerçekten neler olduğunun farkında bile değil. Bir piskopos ya da kardinal isterse habersiz denetimler yapılabilir. Bunlar kendilerine Misafir Elçiler adını veriyorlar. Gittiklerinde, arkalarından demirciler ile duvarcılar geliyor ve açık havanın gözlerine iliştiği her yere duvar örüp parmaklıklar ve kapılar takıyorlar. Bazı yerlerde toplantı odasının, rahibelerin ailelerini perdeler ile örtülü parmaklıkların arkasından görebilecekleri bir hapishane olarak yeniden tasarlandığını duydum. Onun istediği bu mu? Böyle bir şey yapacak olsan, babaların yarısı dükün kapısına dayanarak kızlarının kötü muamele gördüğünden şikâyet ederdi."

"Bu durumda kentin aileleri mutlaka bizi korurlar."

"Korumayı denerler ama anlaşılan Roma ailelerin yetkilerini de üstlenmek istiyor. Konsilin son tüzüğünde başrahibelerin seçiminin dört yılda bir yapılması öngörülüyor."

Bu, şimdiye kadar uygulanmayan bir kuraldı. Böylece birçok başrahibeye ve tabii ailelerine de kuşaklar boyu sürecek bir güç verilmiş oluyordu. Şimdi bu kural uygulanacak olursa, Santa Caterina'ya yeni bir başrahibe seçecekti.

"Bunu uygularlarsa ne olacak? Siz tekrar seçileceksiniz."

"Ne? Onun desteğini küçümsediğim halde mi?"

"Öyle demedim..."

"Söylemenize gerek yok. Onu yüzünüzde gördüm."

"Bana kalırsa on beşten fazla olabilirler."

"Kim bunlar?"

Zuana, sakin bir tavırla "Adlarını bilmiyorum," dedi. Çünkü o, artık hiç kimsenin casusu değildi. "Bu, daha çok bir his."

"Hımm. Bunun ne kadarı o kızla ilgili?"

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Haydi, Rahibe Zuana. Saflık size yakışmıyor. Bu kız manastıra geldiğinden beri duvarları sarsmaktan başka bir şey yapmadı. Önce öfke nöbetleri, sonra boyun eğme, sonra kaçma girişimi, sonra Magdalena'yla birlikte sahnelenen dram, şimdi de bu oruç gösterisi ve kilisede doğru anda bayılma. Sence gizli gizli yemek yiyor mu?"

"Hayır, ben böyle düşünmüyorum. Bana kalırsa o kız oruç yüzünden hastalandı."

Başrahibe bir an sessizleşir. "Haaa... Rahibe Umiliana. Elbette. Korkarım, o kızı onunla çok fazla yalnız bırakarak hata yaptım. Ama o sırada..." Zuana'ya baktı. "Eh, ne de olsa onun damgasını üstümüzde taşıyoruz. Onunla konuşmalı ve yemek yemeye başlamasını sağlamalısın."

Zuana tereddüt etti. Beklediği an gelmişti. Böyle bir an bir daha asla olmayacaktı.

"Sevgilisinden haber almak belki ona iyi gelecektir."

"Bunun nasıl bir yararı olabilir? Bu, işi daha da berbat hale getirir."

"Terk edilmiş olmak ona çok ağır geliyor. Sevgilisinden haber almanın ümitsizlikten kurtulmasına yarayacağını düşünüyorum."

Başrahibe omuz silkti. "İşittiklerime bakılırsa, söyleyecek bir şey yok. Çok iyiymiş ve kollarında sıra sıra güzel kızlarla içli şarkılar söylüyormuş."

Zuana, sakin bir sesle "Madonna Chiara, Hıristiyan dünyasında, sizin kadar olağanüstü bir başrahibe daha olduğunu sanmıyorum. Her şeyi biliyorsunuz."

Madonna Chiara omuz silkti ama bu sözlerin hoşuna gittiği belliydi. "Sadece manastıra yararı açısından bilmek zorunda olduğum şeyleri biliyorum."

"Yani bu gencin yemin töreninde onun üzerinde hak iddia etmek için geri dönmeyi deneyebileceği konusunda hiçbir korkunuz yok, öyle mi?"

"Hiç yok."

"Ama belki bundan korkmalısınız. Çünkü o ölmedi."

Başrahibe buna hemen kusursuz bir cevap vermişti. Yüz ifadesinde ise en küçük bir değişiklik yoktu. "Ölmek mi?" Sesinde tuhaf bir umursamazlık vardı. "Hayır, tabii ki ölmedi."

"Ancak yüzündeki ve boğazındaki yara izleri Parma'daki görevi üstlenmesini güçleştirecek gibi görünüyor. Yani eğer böyle bir teklif aldığı doğruysa..."

Zuana ağzının kuruduğunu hissediyordu. Kadehi alıp bir yudum şarap içti. Eli hiç titremiyordu. Odanın diğer tarafında, başrahibenin yüzü hâlâ ifadesizdi. Sonra birden, kayıtsız hatta işveli bir tavırla iç geçirdi.

"Her zamanki gibi kendinize haksızlık ediyorsunuz Zuana. Olağanüstü olan ben değilim, sizsiniz. Daha iyi bir ailede doğmuş olsaydınız bu manastırın başında şimdi sizin olacağınıza inanıyorum."

"Ben öyle düşünmüyorum."

"Bu imkânsız değil." Bir duraklama oldu. "Arkanda doğru insanlar olursa mümkün olabilir. O zaman ne kadar büyük bir revir kurabileceğinizi düşünün."

Zuana, sakin bir sesle, "Ben, elimdekinden memnunum," dedi.

"Evet, memnun olduğunuzu tahmin ediyorum."

Tuhaf bi durumdu ama odanın içinde bir dinginlik vardı. Zuana, şaşılacak şey, diye düşündü. Bu kadın kendisi için bu kadar tehlikeli olan bir durumla karşılaştığında bile, hâlâ rahat ve güvenli görünüyordu. Her zaman böyle mi hissediyordu? Dua

ederken de mi? Günah çıkarırken de mi? Bu günahını itiraf ederken uyuklaması için Peder Romero'yu sabahın ne kadar erken bir saatinde yakalamış olmalıydı?

"Anlaşılan, şimdi size *kaynaklarınızı* sormam gerekiyor, Zuana."

"Birisi beni ziyarete geldi."

"Duydum. Kimdi bu hanım?"

"Önemli değil."

"Ah, evet, önemli. Rahibelerim herhangi bir ziyaretçiyi kabul etmezler."

"Anlayamadım. Kurallarınız Umliana'nın kurallarından daha mı sıkı?"

Başrahibe ona baktı, sonra doğal zarafetini bir an için terk ederek koltuğuna çöktü. Bu kez eteklerini düzeltmedi ya da eliyle tozlarını silkeler gibi yapmadı.

Nihayet, "Benim bu olayla ilgim yok," dedi. "Ben, asla..." Sustu. "Ben, asla... Yani, insan her zaman serbest bıraktığı birini kontrol edemiyor. Ama ben asla böyle bir şey olmasını istemedim."

Zuana, şarap kadehini masanın üstüne koydu. Ona inanıp inanmadığı konusunda hiçbir fikri yoktu.

"Bu rahibe adayını tedavi etmeye iznim var mı?"

"Eğer olursa ona ne söyleyeceksiniz?"

"Âşığının onu terk etmediğini söyleyeceğim." Zuana durakladı. "Bunu bilirse çaresizliğinin azalacağını düşünüyorum."

"Hayır. Hayır. Buna izin veremem."

Karşısındaki kadın, Zuana'nın hayatı boyunca, belki söz konusu kızın dışında, dostluğa en çok yaklaştığı kişiydi. Ona hayranlık ve saygı duymuş, onun arkadaşlığından zevk almış, hatta bazı anlarda onun gibi olmak istemiş, en önemlisi ona itaat

etmişti. Çünkü başrahibeye her konuda itaat etmek, Benedictus tarikatının birinci ve en önemli kuralıydı.

"Ya yemek yemeyi reddetmeye devam ederse ne olacak? Ya açlıktan ölürse?"

"O zaman, ailesinden aldığımız *drahoma*nın yarısını kaybetmemek için açlıktan ölmeden evvel rahibelik yemini etmesini sağlamalıyız." Başrahibe, Zuana'yı hayretler içinde bırakarak güldü. "Çok şaşırmış görünüyorsunuz! Ama başrahibenizin ruhlara değil sadece paraya değer verdiğinin kanıtı olarak benden duymak istediğiniz sözler bunlardı, öyle değil mi? Ah Zuana, beni bu kadar az mı tanıyorsunuz? Umiliana'nın arkasında ayaklanan bu küçük grup benim için böyle mi söylüyor? Ruhların kurtuluşundan çok manastırın şöhretini düşündüğümü mü söylüyorlar? Durum bu mu?"

Zuana cevap vermedi. Şu anda sahte bir tesellinin kazandırabileceği bir şey yoktu.

"Eh, bazı bakımlardan haklılar. Yöntemlerimin acımasız göründüğü anlar olabilir ama her şeyden çok şuna inan ki şu andaki savaşımız manastırın onuru ya da bir ailenin diğeri üzerindeki üstünlüğüyle ilgili değildir. Eğer Umiliana yeterince gürültü koparıp isyan çıkarabilir ve denetçileri buraya getirebilirse bu, herkesi etkileyecektir.

"Gelirimizi elimizden aldıktan, bizi konuklarımızı kabul ettiğimiz toplantı odamızda bile duvarların içine hapsettikten, Scholastica'nın tiyatro oyunlarını yasakladıktan, koronun orkestrasının elinden müzik aletlerini aldıktan sonra sıra, bu duvarların içinde böyle beklenmedik bir sığınma alanı kuran size gelecektir. Onlar, sizin ilaçlarınızı ve şifalı otlarınızı umursamaz. İlaç hazırlama odanızdaki şişeleri kırıp kütüphanenizdeki kitapları alacaklar ve sonra saklı olanları, sandığınızdakileri bulacaklar.

Benim *acımasızlığım* bunları, burada tehlikede olan –önemli ya da önemsiz– şeylerin başına gelecekleri önlemeye çalışıyor."

Zuana, göğüs kafesinin içinde kalbinin hızla attığını hissediyordu. O kadar ilerisini düşünmeyecekti. Hayır, Umiliana'nın yönettiği bir manastırda ilaçları ve kitapları olmadan yaşayamazdı. Ancak Tanrı'ya ibadet etmeye devam edebilmek için ona karşı suç işlemek nasıl kabul edilebilirdi? Bedenin en güç bilmecelerini çözebilen Zuana böyle karmaşık bir durum karşısında kararsız kalıyordu.

"Ben hâlâ bu manastırın başrahibesiyim, Rahibe Zuana. Başrahibe olduğum sürece de bana itaat etmek zorundasınız. Yoksa sizi cezalandırmak zorunda kalırım." Durakladı. "Aynı şeyi Umiliana'ya da yaptım. Tabii, aslında o da benim bunu yapmamı istiyordu." Chiara, içini çekti. "Başrahibenin düşmanı ile en sevdiği rahibenin diğer rahibelerin üstlerinden geçmeleri için yemekhanenin kapısında yattıklarını düşünün. Bu, Umiliana'ya ne büyük bir hediye olurdu."

Bu sözler çok yetersizdi ve başrahibe, bir zamanlar sırdaşı olan bu rahibeye bunları söylemekte çok geç kalmıştı.

"Sayın Başrahibe, izin verirseniz revire dönmek istiyorum."

Zuana ayağa kalktı ve kapıya doğru yürüdü. Başrahibe onun arkasından baktı.

Revir şefi kapıya geldiğinde, Madonna Chiara, "Zuana," dedi. "O sadece rahibe olmak istemeyen bir genç kadın. Dünya onun gibilerle dolu."

41



Akşam yemeğinde, Rahibe Umiliana, üstüne bol miktarda kül serpilmiş olan yemek artıklarını aldı. Diğer koro rahibeleri onun elinde tabağıyla masaya gelişini sinirli bir hava içinde seyrettiler. Umiliana masaya oturunca her lokmayı dudaklarında bir gülümsemeyle, balla yoğrulmuş gibi çiğnedi. Yemekte, rahibelerin, önlerindeki tabaktan başka bir yere bakmaları yasak olduğu halde insanların, gözlerini ondan ayırmaları hemen hemen imkânsızdı. Bu yemekte, Serafina, yiyeceklerini saklamaya bile gerek duymadı çünkü ona bakan yoktu. Zuana'dan başka.

Yemek ve –Scholastica'nın, gür sesi yüzünden bu göreve özellikle seçilmiş olmasına rağmen kimsenin tek kelimesini bile duymadığı– Kutsal Kitap okuması nihayet sona erdiğinde rahibe adayları sorumlusu ayağa kalktı başrahibenin ayakları dibinde diz çöktü ve gidip kapıdaki yerini aldı. Yere yatmak için uzunca bir süre uğraştı. Diz çökmekte sıkıntı yaşamamasına rağmen anlaşılan boylu boyunca uzanmak onun için daha güçtür. O artık genç bir kadın değildi ve bu yaşta kemikler kolayca kırılıp güç iyileşirdi.

Yemekhaneden ilk ayrılan başrahibe oldu ve kapıdan çıkarken Umilia'nın etine basmamaya çalışarak sol ayağıyla giysisine bastı. Onun arkasından dışarı çıkan bütün koro rahibeleri ve rahibe

adayları da yerde yatan ihtiyar rahibenin üstüne basmaktansa üstünden atladılar. Ama bunu saygıdan mı, ondan korktukları için mi yaptıklarını söylemek güçtü. Şöyle ya da böyle, bu ceza manastır işkenceleri arasında en az acı vereniydi. Şimdi, çizgiler çekilmiş göründüğüne göre bundan sonra olabilecekler konusunda herkes sinirliydi.

O akşam, manastırın sakinleşmesi uzun sürdü. Zuana, odasında kum saatini çevirip kumun akışını seyrediyordu. Hayatı boyunca, burada kaç kez oturup uykudan önceki son duaya hazır olmak için günlük işleri unutmaya çalışmıştı? Zuana her zaman bu dünyayı ciddiye almadan Tanrı'nın sessizlik ve dinginliğine kendilerini kolayca verebilen rahibelere gıpta etmişti. Onun bu dinginliğe bu akşam her zamandan çok ihtiyacı vardı. Tanrı'nın rehberliği olmadan hayatındaki bir sonraki adımı nasıl atabilirdi?

İlk ruhsal rehberi, ona kilisedeki resimleri gösteren rahibe adayları sorumlusu onu işiyle ilgili olarak gurura kapılmanın neden olabileceği gizli tehlikeler konusunda uyarmıştı. "Bilgin seni büyük ölçüde avutuyor, Zuana. Ama tek başına bilginin anlamı yoktur. Manastırımızın kurucusu yüce Aziz Benedictus, bunu çok iyi anlamıştı. *Yüreğin vecd içinde şişsin. Kendini Tanrı sevgisinin coşkusuna kaptıran herkes alçakgönüllü olacak ve alçakgönüllü olan yüceltilecektir.*

Zuana ise bunu gerçekten ve samimiyetle o kadar büyük bir gayret harcayarak denemişti ki rahibe adayları sorumlusunun sevecenliğine ve sabrına rağmen kimi zaman bu çaba yüzünden çıldıracağını düşünmüş, zaman içinde, belli bir yenilgi düzeyini kabul eder olmuştu. Gerçeği gizlemenin ne anlamı vardı? Tanrı nasıl olsa anlayacaktı. *Tanrı, insanları her zaman görür ve melekler ona her saat bilgi verirler.*

İyi kalpli ihtiyar rahibe adayları sorumlusu ölünce Zuana, onun asistanı olan Rahibe Chiara'yla baş başa kalmış ve bu çok daha iyi olmuştu. Chiana'nın pürüzsüz bir teni, cıvıl cıvıl gözleri, Tanrı'yla ve çevresindeki dünyayla aydınlık ve güvenli bir ilişkisi vardı. Bu genç kadın, Tanrı'nın hoşnut olmayabileceğinden korkmadan, hem aklı hem de ruhu sınırlayabiliyordu ve manastırda, onun yaşında olup da yükselmelerine destek olacak daha az sayıda teyzesi, kuzeni ve yeğeni olanlardan daha önemli, doğal olmayan bir konuma sahipti.

Ama gücünü kullanırken cömert davranmıştı. Rahibe Chiara onu desteklemese, Zuana manastırın yazı odasında Tanrı kelimesini aynısefa çiçeğinin yaprakları ve rezene dallarıyla süsleyerek yıllar geçirebilirdi. İlaç hazırlama odasında iş bulmasına Chiara yardım etmiş, onun ilaç hazırlama odası sorumlusu olarak seçilmesini o organize etmiş ve desteklemiş, nihayet başrahibe olunca da revirin sorumluluğunu üstlenmesine izin vermişti. *Çünkü Aziz Benedictus kurallarında, başrahibenin en büyük endişesinin hastaların ihmal edilmesi olması gerektiği yazılıdır.* Madonna Chiara olmasa piskoposun rahatsızlıkları tedavi edilemeyecek ve bu nedenle de manastıra dışarıdan özel malzemeler akmayacaktı. Madonna Chiara olmasa, ilaç hazırlama odası olmayacak, daha küçük bir şifalı otlar bahçesi, daha az raf ve kırılacak daha az şişe, parçalanacak daha az ilaç tarifleriyle dolu defter ve kitap olacaktı. Madonna Chiara olmasa...

Zuana masanın üstünde duran iki kitabına baktı. Sandığında, yıllardır sevgiyle koruduğu başka kitaplar da vardı. Onların tahrip edilmesine alet olmayı gerçekten istiyor muydu? Ne için? Şamatacı bir rahibe adayının üzüntü ve açlığını gidermek için mi? *O, sadece rahibe olmak istemeyen bir genç kadın. Dünya onun gibilerle dolu.*

Aslında Zuana, kendisi de, bu genç kızın onun için neden bu kadar önemli olduğunu anlamıyordu. Bunun rahmin acısından kaynaklanan bir şey olup olmadığını merak ettiği zamanlar oluyordu. Bunu –daha yaşlı bir rahibenin, kendi çocuğu olabilecek yaşta bir rahibe adayı, aday adayı ya da yatılı öğrenci aradığını– başkalarında birçok kez görmüştü. Bu gibi ilişkilerin özelliği, gereksiz ilgi ve özendi. Herkes ayrımcılığın ve gözdeler yaratmanın yasak olduğunu bilirdi ama bunu önlemek mümkün değildi.

Kendisi için ise bu hiç böyle olmamıştı. Kardeşsiz bir çocuk olarak yalnızlığa alışmış ve kendi kendisine yetmeyi öğrenmişti. Ama yine de... Yine de, öfkesi ve adaletsizliğe başkaldırısıyla her nasılsa Zuana'nın hayatına sızmıştı. Zuana'nın, huylarına ve vahşiliğine rağmen –ya da belki onlardan dolayı– ondan hoşlandığını inkâr etmek mümkün değildi. Onda kendisinden bir şeyler gördüğü kesindi. Bunlar, genç kızın merakı ve kararlılığıydı. Eğer rahibe olmak yerine evlenseydi ve bir çocuğu olsaydı, bu çocuğun şimdi Serafina'nın yaşında olacağı da bir gerçekti. O zaman onun hakkında neler hissedecekti? Bu, acı veren bir soruydu. Santa Caterina, onun için iyi bir yuva olmuştu ama bir kız evladı olsa, onu böyle bir hayata mahkûm eder miydi? Bu sorunun cevabı hayırsa, bu ona yardım etmek için manastırı yıkmaya hazır olduğu anlamına mı geliyordu?

Başrahibe haklıydı. Dünya onun gibilerle –çok genç, çok yaşlı, çok hasta, çok çirkin, çok aksi, çok aptal, çok zeki kız evlatlarla– doluydu. İsraf. Sürgün. Diri diri gömme. Gelenek. Durum böyleydi. Bununla ilgili olarak ne yapabilirdi? Dışarıda da kutlanacak çok fazla şey yokmuş gibi görünüyordu. Özgürlük mü? Hangi özgürlük? Başkasıyla değil evlenmeni söyledikleri adamla evlenmek mi? Serafina bu duvarların dışında yaşasaydı, âşığını yine bir nehir kıyısında ölü olarak bulabilirdi. Sadece bıçakları kullananlar başrahibenin akrabaları değil babasının

akrabaları olacaktı. Aşk, pazarlanabilen bir eşya değildi. Kocan senin bedenini morartmaktan ve daha güzel rahimlerden piçler dünyaya getirmekten zevk duyuyorsa bile, payına ne düşerse onu alıyordun. Bu böyleydi. Buna başkaldırmanın anlamı neydi? Ve Tanrı aşkına, şımarık bir kızı diğerlerinin arasından seçmenin nedeni ne olabilirdi?

Kum aşağıda toplanmıştı. Zuana ona dikkatle baktı, sonra kum saatini tekrar çevirdi.

Tanrı'nın sesi güçlüdür. Tanrı'yı bütün kalbimle yücelteceğim.

Zuana gözlerini kapadı ve düşünmemeye çalıştı.

Tanrı'nın sesi görkemlidir.

Bu sözleri herhangi bir ilaç kadar iyi biliyordu.

Çünkü Tanrı'nın sevgisi sonsuzdur ve sadakati kuşaklar boyunca sürer.

Kelimeler anlamını yitirinceye kadar dua etti ve kum ikinci kez –üçüncü kez mi?– aşağıda toplanınca ayağa kalkıp ilaç hazırlama odasına gitti. Bir şişe konyak alıp tek tarafı avluya açık olan koridora çıktı. Yarım ay, Zuana aylarca önce öfke içinde ulumakta olan genç bir rahibe adayının odasına ilk kez gittiği gecedeki gibi, gri renkli bir rölyefe dönüşmüştü. Eğer şimdi kendisine bunu niçin yaptığını soracak olsa o kadar çok düşünüp dua ettikten sonra bile büyük olasılıkla bu soruya cevap veremeyecekti. Aslında, Tanrı'dan ona büyük bir esin gelmemişti. Yapmak üzere olduğu itaatsizlikle ilgili olarak günah çıkartırken kendisini korumasına yardımcı olacak bir bağışlanma hissetmemişti. Kullanabileceği kelimeler vardı. İnandığı kelimeler. Şefkat. Koruma ve kollama. Acıyı dindirme ihtiyacı. Rahatlatma. Ama bunlar rahibelerden çok şifacılara özgü sözlerdi.

Zuana bunu biliyor ama bu onu durdurmuyor, aksine kışkırtıyordu.

Kapının önünde, giysisinin içine sakladığı mumu çıkartıp getirdiği fitille yaktı. Odaya girince mumun soluk ışığında yatağın boş olduğunu gördü. Bir an, Serafina'yı bulamadığı son olayı hatırlayarak paniğe kapıldı ama hemen sonra,onu gördü. Arkasını duvara dayamış, Zuana'nın onu ilk gece bulduğu yerde oturuyordu. Ama şimdi isyan etmiyordu, öfkeli değildi, sesi çıkmıyordu. Giysisinin içinde kaybolmuş küçücük bir varlık olarak iki büklüm olmuş, kollarını dizlerine dolamış, başını önüne eğmiş, ağır ağır bir öne bir arkaya sallanıyordu.

Zuana onun yanına diz çöktü. Kız onun varlığın fark ettiyse bile bunu belli edecek bir şey yapmadı. Zuana burada bulunmakla itaatsizlik suçu işlemiş oluyordu. Şimdi, Büyük Sessizlik'in ortasında konuşarak ikinci bir itaatsizlik yapmak zorundaydı. *Benedicta.* Bu sözleri, ağzının içinde mırıldanarak söylemişti ama birine cevap vermenin de bağışlanamayacağını biliyordu. Bu kez, *Deo Gratias* sözleri söylenmezdi. Öyle olsun.

Zuana kandili yaklaştırdı. "Uyanık olman gerektiği zaman uyuyor, uyuman gereken zamandaysa uyanık oluyorsun."

Duvarın dibine büzülmüş olan kız sesini çıkarmadı. Zuana'nın söylediklerini duyduğunu ya da onun yanında olduğunu fark ettiğini belli edecek bir işaret yoktu.

"Gel, seni yatırayım."

Nihayet genç kız, "Dua ediyorum," dedi. Sesi kısık ve yavandır.

"Diz çökmemişsin."

"İnsan yeterince alçakgönüllüyse, Tanrı onu nerede olursa olsun duyar."

"Bugün ne yedin?" Yatağın altında, bohçanın içindeki ekmek ellenmemiş olarak durmaktaydı. "Serafina, bana bak. Ne yedin?"

Genç kız, kısa bir an için başını kaldırdı. Yakından bakınca yüzünün kemikleri sert açılar oluşturuyordu ve gözleri çukurdaki yuvalarına gömülmüştü. Bilekleriyle dizleri ise çıra gibi inceydi. Bir torbayı andıran elbisesinin içinde ne kadar vücut kalmıştı? Zuana şok geçiriyor, soğuk bir elin, boğazını sıktığını hissediyordu. Umiliana, bu genç kızın Tanrı'yı arayışının ona ne kadar zarar verdiğinin farkında olmayabilir miydi?

Genç kız, donuk bir sesle, "Beni rahat bırakın," dedi

"Hayır, seni rahat bırakmayacağım. Cezan bitti. Hastasın. Yemek yemelisin."

"Oruç tutmaya devam ediyorum."

"Hayır. Açlıktan ölüyorsun."

"Öyle mi! Siz bu konuda ne biliyorsunuz?"

"Yemek yemeyen bir insanın öleceğini biliyorum."

Kız, hayır anlamında başını salladı.

"Nasıl bir şey olduğunu bilmezsiniz. Nereden bileceksiniz? Siz O'nu hiç görmediniz ki."

"Evet, haklısın. Görmedim."

"İşte ben gördüm! O'nu gördüm." Ve ilk defa olarak bir kıvılcım çaktı. Kız, başını kaldırdı. "Ve O'nu tekrar göreceğim." Sonra, bu hareket ona çok yorucu gelmiş gibi tekrar duvara yaslandı. "Rahibe Umiliana eğer kendimi arıtıp Tanrı için hazırlarsam O'nun geleceğini söylüyor."

"Ya manastırın geri kalanı? Senin arınma arayışında bizim yerimiz yok mu? Ya Tanrı'yı yüceltmek için kullanacağın sesin? Rahibe Benedicta her gün seni bekliyor. Ya da ilaç hazırlama odasındaki işin. Benim... Bizim, hastaların sana ihtiyacımız var."

"Duru seslerin dinleyiciye ihtiyacı yoktur." Başını olumsuz anlamda, şiddetle salladı. "Siz de ruhlarla değil bedenlerle ilgileniyorsunuz."

"Şu anda kimle konuşuyorum, Serafina'yla mı, Umiliana'yla mı?" Kendi sesindeki öfke Zuana'yı şaşırtmıştı.

Genç kız omuz silkti. "İyi bir manastırda ilaca ihtiyaç yoktur. Çünkü Tanrı hepimizi gözetecektir."

"Aaaa! Böyle mi yaşamak istiyorsun? Ya da belki böyle ölmek istiyorsun."

"Ah... Beni rahat bırakın." Zuana'nın sözlü saldırısından korunmak ister gibi ellerini başına götürdü.

"Hayır, seni rahat bırakmayacağım. Neredesin, Serafina? Bütün o şiddet ve başkaldırı nereye gitti?"

Genç kız "Size söyledim," dedi. Sesi huysuz ve ölü gibiydi. "Hiçbir şey hissetmiyorum."

"Bunun doğru olduğuna inanmıyorum. Bana kalırsa, hiçbir şey hissetmemeye çalışıyorsun. Çünkü çok canın yanıyor. Bence yemek yemeyi de bunun için bıraktın. Ama yararı olmayacak. Hiç kimse beslenmeden yaşayamaz."

Ama Serafina artık onu dinlemiyordu. Başını ellerine dayamış, bir öne bir arkaya sallanarak ve donuk bakışlarla karanlığa bakarak oturuyordu. Bir süre sonra, henüz ayaklarının üstünde sağlam bir şekilde duramayan yeni doğmuş bir buzağı gibi âdeta yalpalayarak ağır ağır ayağa kalktı. Zuana orada yokmuş gibi onun yanından geçerek yatağına gitti ve yüzünü duvara dönerek yattı, büzüldü ve battaniyeyi üstüne çekti.

Oda sessizleşmişti. Dışarıda, manastır ve onun ötesinde de şehir uyuyordu.

Zuana tekrar, "Hiç kimse beslenmeden yaşayamaz." dedi.

Serafina cevap vermediği gibi parmağını bile oynatmadı. Ama uyumuyordu. Zuana bundan emindi.

"Ben de sana, seni besleyecek bir şey getirdim."

Giysisinin altından mektubu çıkarıp açtı.

42



"Çok sevgili Isabetta,

Eğer bu mektup eline geçerse onu okumak istememeni anlayışla karşılarım. Ama lütfen, bir zamanlar aramızda geçenlerin hatırı için okumaya devam et."

Genç adamın el yazısı, kalemin her dokunuşuna kalbini koymuş gibi koyu ve süslüydü. Mum ışığında kelimeler kâğıdın üstünde oynaşıyor, dans ediyordu. Zuana sesinin odanın duvarlarından dışarı sızmasından korkarak alçak sesle okuyordu. Kimi zaman, bir cümleyi okumakta zorlanıp kekeliyor, durmak ve baştan başlamak zorunda kalıyordu. Ama ilk kelimeler ağzından çıktıktan sonra bunların hiçbirinin önemi yoktu.

"O gece kilitli kapıları açarak iskeleye geldinse, seninle buluşmak için orada olmadığımı görmüşsündür. Ölüm tehdidi altında, orada olacağıma söz verdiğim halde seni yalnız bırakmıştım. Ama bilmediğin bir şey var. Sana gelmemi engelleyen sadece ölümdü, ölümün bana çok yaklaşmış oluşuydu. Planladığımız buluşmadan birkaç gece önce, bir grup eski arkadaş tarafından saldırıya uğradım. Bana hançerlerle saldırıp öldüğümü düşünerek nehir

kıyısında bıraktılar. O zamandan beri keşke gerçekten ölseydim, diye düşündüğüm anlar oldu ama Tanrı benimleydi ve kurtuldum.

Bunları beni bulan, evlerine alan ve tedavi eden iki iyi insanın evinden yazıyorum. Bir zamanlar, oraya hapsolmanın, Tanrı'nın aşkımız nedeniyle verdiği bir ceza olmasından korktuğundan bahsetmiştin. En kötüsü, ben de, bunun benim cezam olup olmadığını merak ediyordum. Yaşarsam seni bir daha asla görmeyeceğimi biliyordum. Ama şimdi sana, seni bilinçli olarak terk etmediğimi ve bunu asla yapmayacağımı söylemek için seninle iletişim kurmayı son kez denemeden gidemeyeceğimi biliyorum."

Zuana durakladı. Aşk mektupları sanatına yabancıydı. Diğer genç kızlar, şiirler ve aşk şarkılarını iç geçirerek okurken o, fidelere bakıyor ve insan vücudundaki organların adlarını ezberliyordu. Buna üzülmüyordu. Çünkü insan hiçbir zaman sahip olmadığı bir şeyi özleyemezdi. Ama yine de, yine de... Bu genç adam ne kadar samimiyetle ve ne kadar ikna edici bir biçimde yazıyordu. Başrahibe kuşkusuz bütün yazdıklarının bir gübre yığınının üstündeki sinekler gibi şehvetten kaynaklanan yalanlar olduğunu söyleyecekti ama o, nasıl bilebilirdi ki? Zuana tekrar mektuba döndü.

"Çaresiz bir durumdayım. Hiç param yok –bütün sahip olduğum ve ortak hayatımız için biriktirdiğim para o gece yanımdaydı– ve yüzüm öylesine bozuldu ki korkarım bu bundan böyle saygın bir iş yapmama engel olacak. Buna rağmen deneyeceğim. Güneye, Napoli'ye gitmek üzere Ferrara'dan ayrılıyorum. Napoli'de gittikçe gelişen bir müzik hayatı olduğunu duydum. Belki orada, beni gözlerini kapatarak dinleyecek insanlar bulabilirim.

Aramızdaki ilişkiden hiçbir canlıya, hiçbir zaman bahsetmeyeceğim. Bir zamanlar bana erkeklerin böyle şeylerden kolayca söz ettiklerini söylemiştin. Sen her zaman yaşından daha olgundun. Yine de, her şeyi bilmiyorsun. Bir başkasını asla sevmeyeceğim ve bir başkasıyla asla evlenmeyeceğim. Yaşamama izin verirse bunu yapacağım konusunda Tanrı'ya söz verdim. Bu sözümü tutmak benim için bir zevk olacaktır. Her gece uyumadan senin sesini duyuyorum. Sesinin güzelliği, sessizliğin tatlılığını aşıyor ve uyandığımda ilk hatırladığım bu oluyor. Başka bir şey istemiyorum.

Umarım, senin bahsettiğin ve şimdi benim bu mektubu sana vermesi için iyi niyetine bel bağladığım o rahibe kendine bir yaşam kurmana yardımcı olabilir. Sana verdiğim acılar için beni bağışla. Benim için dua et, sevgili Isabetta.

Sonsuza kadar senin olan Jacopo."

Odanın içindeki sessizlik büyümekteydi. Kızın yüzü hâlâ duvara dönüktü ve hareketsiz yatmaktaydı. Ama içinde bir hareketlilik vardı. Sanki okyanusun derinliklerindeki bir noktadan yavaşça yukarı doğru süzülmekte, suyun üstündeki bir dünya vaadiyle karanlıktan dışarı çekilmekteydi.

Suyun yüzeyine çıkınca, puslu bir güneş ışığının içinden kendisine doğru yürüyen uzun siyah saçlı ve geniş yüzlü bir delikanlının görüntüsüyle karşılaştı.

"Beni terk etmemiş." Bunu o kadar alçak sesle söylemişti ki Zuana güçlükle duydu.

"Hayır, seni terk etmemiş."

"O beni seviyordu."

"Ve anlaşılan hâlâ seviyor."

Nihayet genç kız döndü. Zuana mektubu uzattı ve genç kız elini battaniyenin altından çıkardı. Parmakları soluk, bileği kırılacak gibi inceydi. Mektubu kendine doğru çekti ama mektup çok ağır gelmiş gibi battaniyenin üstüne düştü.

Zuana, giysisinin altından bir şişe çıkarıp ağzını açtı ve odaya keskin bir konyak kokusu yayıldı. Tahta bir tabağa biraz döktü ve yatağın altından ekmeği alıp küçük bir parçasını yumuşatmak için konyağa batırdı. "Peki. Şimdi yiyecek misin?"

Kız ona baktı ve odaklanmakta güçlük çeker gibi kaşlarını çattı.

Zuana'nın eli ıslak ekmeği ona doğru uzatıyordu.

"Ben... Yapamam." Hayır, anlamında başını salladı. "Yapamam."

"Ne? Umiliana'nın sesi onun sesinden daha mı güçlü?"

Onun... O. Ama hangi o? Bu düşünce genç kızın dengesini bozmuş gibiydi. "Size söyledim. Yapamam. Beni rahat bırakın." Sesi birdenbire sertleşmiş, öfkeyle yılan gibi tıslamaktaydı.

Zuana yerinden kımıldamadı. Bunu insanın içinin boş oluşunun, bir noktadan sonra, üstünlüğüne meydan okuyan her şeyi ve herkesi içine çekip yok eden bir girdap gibi başlı başına bir güç haline geldiğini, yıllarca önce, kendisini ölümüne aç bırakan, kederli ve çılgın bir rahibede de görmüştü. Bu olayın bir arınma özlemiyle ilgisi olmasa, insanın aklına bunda şeytanın payı olduğu gelirdi. Çünkü kendi kendine böyle zarar vermekte şeytana özgü kötücül zevklerden bir şeyler vardı.

"Isabetta. Isabetta."

Zuana bu adı *-kızın adını-* iki kez, sonra bir daha söyledi. Çünkü her tıp öğrencisi bir kelimenin kendi tılsımı olabileceğini ve belli bir iyileştirme gücü taşıyabileceğini bilirdi.

"Isabetta beni dinle. Görümler gören bir rahibe olmayabilirim ama bunu biliyorum. Tanrı ölümde olduğu kadar hayatta

da mevcuttur. Ve gerçek bir çaba göstermeden, aç kalarak ona ulaşmak mümkün değildir."

Genç kız, başını yine olumsuz anlamda salladı. "Rahibe Umiliana diyor ki..."

"Rahibe Umiliana güvenilecek biri değil. O, başrahibenin yetkilerine saldırarak manastırı ele geçirmek istiyor. Senin oruç tutarak arınmak istemen ona büyük bir yardım. Eğer daha çok yemek yeseydin, aklın daha başında olsaydı herkesten önce sen bunu görürdün.

Ne kadar kendinden emin ve ne kadar kesin konuşuyordu. Zuana, konuşurken başrahibeye ne kadar benzediğini düşündü. Ancak, rahibe adayları sorumlusunun baygın genç kızı kucaklayıp haçın altından alışını ve Madonna Chiara'nın dairesinin önünde yolları kesiştiğinde yüzünde gördüğü muzaffer ifadeyi hatırlayınca söylediklerinin doğru olduğunu anladı. Başrahibe haklıydı. Dünya rahibe olmak istemeyen genç kadınlarla doluydu. Ama aynı zamanda haksızdı. Çünkü bu genç kız artık onlardan biri değildi. Kilise ile manastır siyaseti arasındaki bu satranç oyununun ortasında, farkında olmadan daha güçlü bir taş konumuna yükselmişti. Bu, onun gerçek değerine göre çok fazla ve aynı zamanda kullanılmaya ve kurban edilmeye çok açık bir konumdu.

Bu sadece Serafina'yla ilgili bir şey değildi. Zuana da genç kıza o mektubu getirerek benzer ya da farklı bir şekilde oyunculardan biri olmuştu. Şimdi, taşını hareket ettirme sırası ondaydı.

"Ancak bu arada –beni dinliyor musun, Isabetta?– bu arada, bu duvarların dışında sana çok değer veren biri var. Bu, seninle bağlantı kurmak için birçok şeyi göze alan ve kesinlikle bir cevabı hak eden bir delikanlı."

Genç kız ona baktı, sonra içindeki sisten kurtulmak ister gibi başını olumsuz anlamda salladı. "Bir cevapla ne demek istiyorsu-

nuz? Neden söz ediyorsunuz? O iş bitti. Ben zindandayım, o da yarı ölü ve mahvolmuş durumda." Bunları söyledikten sonra acı acı inledi. Sözler anıları, anılar çaresizliği uyandırmıştı.

"Sus, sus. Bütün manastırı uyandıracaksın. Evet, zindandasın ama bunun bir kısmı senin eserin. İşittiğime göre de delikanlının yaraları çok derin ama onlar yüzünden ölmeyecek. Napoli'ye de –hiç değilse şimdilik– gideceği yok. Belki bu kâğıda tekrar bakmalısın. Alt köşenin kenarına bak. Birisi oraya bir adres yazmış."

Zuana'nın kendisi de adresi daha sonra görmüştü. Harfler küçüktü ve aynı el yazısıyla yazılmamıştı. Bir eczacının eşinin sadece kocasının şişeleri etiketlemesine yardım etmek için bile olsa yazı yazmayı bileceği kesindi.

Genç kız kendini yukarı çekip kâğıdı mum ışığına tuttu. Adresi gördü, ardından gözleri tekrar mektuba kaydı. Parmağını mürekkeple yazılmış satırların üstünde gezdirdikten sonra, delikanlının kokusunu içine çekmek ister gibi kâğıdı burnuna götürdü.

Bir adamın, el yazısından kokusu gelir mi? Bu, Zuana'nın hiçbir zaman öğrenemeyeceği şeylerden biriydi. Islak ekmeği tutan elini tekrar uzattı.

Sonunda, genç kız onu aldı ve yavaşça ağzına götürdü. Ağzına götürdü ama o kadar. Dişleri hâlâ bir kale kapısı gibi sımsıkı kapalıydı. Hava, dışarıdan gelen sözler ve içerideki irade arasındaki bu çelişkiyle elektriklenmişti. Bu açlıktan yarı yarıya ölmüş olan genç kadın, gerçek sesin hangisi olduğunu artık nasıl anlayabilirdi?

"Ye Isabetta. Bunun başka yolu yok."

Genç kızın dişleri aralanır ve yavaşça, inatla çiğnemeye başladı. Ağzının kenarından bir damla salya akmaktadır.

"İyi. İyi."

Genç kız ağzındakini yutar ve bir parça daha ısırır.

"İşte böyle. Aferin."

Şimdi, sanki bir şey yemek dünyanın en acıklı şeyiymiş gibi genç kızın yanaklarından aşağı yaşlar akmaktaydı.

"Çok hızlı yeme. Al, bir şey iç. Bu, gıdayla doludur." Şişeyi ona uzattı. "Önce biraz iç... Güzel. Şimdi biraz dinlen."

Kız yine başını duvara dayadı. Kapalı gözlerinden yaşlar akmaktaydı. İki kadın bir süre, onları saran gecenin içinde sessizce oturdular.

Zuana ıslattığı birkaç ekmeği daha genç kızın eline verdi.

Serafina, "Midem bulanıyor," dedi. "Midem bulanıyor."

"Bunun nedeni, vücudunun yiyeceği ne yapacağını unutmuş olması. Yavaş çiğnemelisin. Her lokmayı."

Ama genç kız hiçbir şey çiğneyemedi. Çünkü birdenbire ağlamaya başlamıştı. Sanki kalbi tekrar kırılıyor, boğulacak gibi hıçkırıyordu. Vücut, açlıktan kururken daima daha fazla gözyaşı olurdu.

"Korkuyorum, korkuyorum." Ekmeği parmaklarının arasında ezdi.

"Korkacak bir şey yok."

"Ah, evet, var. Anlamıyorsunuz. Rahibe Umiliana beni lanetleyecek, başrahibe benden nefret edecek ve o, dışarıdayken ben burada öleceğim."

Zuana ona baktı. Ne söyleyebilirdi? Ona yalan söyleyemezdi, çünkü genç kız haklıydı. Bu, onun geleceğidir. O, rahibe olmak istemeyen kadınlardan biriydi. Zuana bunu daha sonra düşündüğünde bir karar verdiğini hatırlamadı. Bütün bildiği bir bedeni ölümden hayata döndürmek konusundaki takıntısıydı.

Tanrı onu böyle bir şey yaptığı için kesinlikle lanetlemeyecektir.

"Ben bu mektubu tekrar okurken ekmeği ye, Isabetta. Bana öyle geliyor ki bu mektuptaki evlenme teklifinin farkına varmadın."

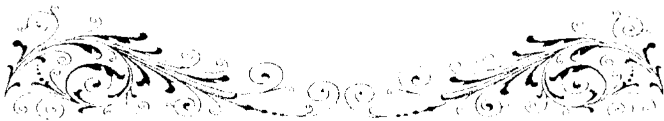
Genç kız ona dikkatle baktı. "Ne? Neden bahsediyorsunuz?"

"Bak. Ben böyle şeylerden pek az anlarım ama Tanrı'ya başka birini sevmeyeceği ve başkasıyla evlenmeyeceği konusunda söz veren bir erkek hayatını kimle geçirmek istediğinden emin olmalı. Sen de bunu istemiyor musun?"

"Sevgili Tanrım, neler söylüyorsunuz? Çıldırmış olmalısınız."

"Bu durumda, eğer ben çıldırmışsam senin iyileşip beni tedavi etmen gerekir."

Ve Zuana ona bir parça ıslak ekmek daha uzattı.



DÖRDÜNCÜ BÖLÜM





43



Zuana, Sabah İbadeti zili çalmaya başlamadan kendi odasına zor yetişti.

O ve Serafina birbirlerine hiç bakmadan ya da hiçbir şekilde işaretleşmeden yerlerine oturdular. Zuana ise, gözlerini yere dikmiş olmasına rağmen, başrahibenin bakışlarını hem Serafina'nın hem de kendisinin üstünde hissetmemesi mümkün değildi. Genç kızın odasına uğradığından, Madonna Chiara'nın haberi var mıydı? Eh, yoksa bile kısa bir süre sonra öğrenecekti. Çünkü nöbetçi rahibe sadık bir insandı ve bazılarının inanmak istediği gibi ne sağır ne de aptaldı.

Zuana odasına dönünce, bir süre karanlıkta diz çöktü sonra kalkıp yatağına uzandı. Dua ancak bu kadarını yapabilirdi. Şimdi onun başka bir şeye ihtiyacı vardı.

Fısıldarcasına, "Sevgili Baba, manastırın içinde bir hastalık var," dedi. "Derinlere işlemiş habis bir tümör. Bir genç kadın –manastırı kendisiyle birlikte yıkacak şekilde– buradan kurtulmak istiyor. Bunun ilacı ne olabilir?"

Bunu izleyen sessizlikte –Zuana artık babasının cevap vermesini beklemiyordu ama onun bıraktığı boşlukta sessizlik vardı– yavaş yavaş bir plan yapmaya başladı. Hastalığın karmaşıklığına uygun olarak çeşitli katkı maddelerinin bileşimine sadece doğru miktarlarda değil aynı zamanda doğru anlarda karıştırılacak bir-

kaç ilaca ihtiyaç olacaktı. Yorgunluğuna rağmen, içinde bir enerji ve heyecanın büyümekte olduğunu hissetti. Sonunda gözlerini kapadığında derin ve rüyasız bir uykuya daldı.

Ertesi sabah ilk katkı maddesini hazırladı. Bu hem basit hem de güçtü. Bir eczacının, batı kapısına yakın olan evindeki bir genç adamın kentten ayrılması engellenmeliydi. Şu anda Serafina'nın mektup yazacak gücü ve zekâsı olsa da hiçbir manastır sansürcüsü bir rahibe adayının mektubunu başrahibenin izni olmadan dışarı çıkarmazdı. Zuana'ya gelince o yıllardır manastırda olan bir koro rahibesi olarak içeriği uygunsuz olmadıkça, istediğine mektup yazabilirdi. Sabahleyin, kişisel dua saatinde bir kâğıt alıp kafasında önceden ezberlemiş olduğu bir mektup yazdı.

"Sevgili şifacı kardeşim,

Bu mektubu bedeninde ve boynunda korkunç yaralar olan hastanızın sağlığı hakkındaki konuşmamızla ilgili olarak yazıyorum. Notlarımı inceledikten sonra ciltteki açık yaraların kapanması için sarı kantaron ve kandil çiçeği önerebilirim. Yara izlerini iyileştirmek ve azaltmak için de örümcek ağı ve yumurta akı ile bal karışımı uygulanabilir. Ancak şu anda hastanın sizin bakımınızda ve evinizde kalmasının hayati önemi vardır. Beden üzerindeki sürtünmeler yaraların tekrar açılmasına neden olabileceği için bunlar tamamıyla iyileşmeden, özellikle, seyahate çıkmamalıdır. Göğsünde, kalbinin çevresinde hissettiği şiddetli ağrıya gelince, yakında bunun çaresini bulacağımı ve size bildireceğimi umuyorum.

Tanrının yüceliğinde ve Santa Caterina Manastırı'nın duruluğunda, saygılarımı sunarım.

Zuana, Rahibe Matilda'yı kapıcı kulübesinin arkasındaki küçük bir odada buldu. Manastır sansürcülüğü ağır bir görevdi. Çünkü bu görevi yapan rahibe otorite ve tecrübe sahibi –dış dünyayla iş yapanları kırk yaşın üstünde olmalıydı– olmanın yanı sıra gözlerinin çok iyi görmesi gerekirdi ve bu özellikler her zaman

bir arada bulunmazdı. Rahibe Matilda Madonna Chiara'nın ailesinden değildi ama bugüne kadar başrahibeye sadakatle hizmet etmişti. Ancak rahibeler meclisi toplantısındaki son konuşmalar onun sadakatinin sendelemekte olduğunu göstermişti.

Neyse ki onun Zuana'yla daha sağlam bir ilişkisi vardı. Matilda, daha gençken, idrar yaparken hissettiği müzmin bir kaşıntı ve sızlamadan şikâyetçi olmuştu. Böyle mahrem bir hastalığı itiraf etmesi zaman almış –bu sadece onun başına gelen bir şey değildi. Ferrara'nın sıcak yazlarında aynı şikâyetler birçok rahibeyi çıldırtabilirdi– ama Zuana'nın verdiği süpürgeotu familyasından bir cins olan yabanmersini suyu onu çok rahatlatmıştı. Matilda, o zamandan beri Zuana'ya sempati besliyordu.

"Sizin dış dünyayla pek sık ilişkiniz olmaz, Rahibe Zuana."

"Hayır ama kısa bir süre önce birisi beni görmeye geldi."

"Ah, evet, biliyorum. Babanızın öğrencilerinden birinin kızıydı, değil mi?"

Zuana gülümsedi. Nasıl olur da böyle bir şey sır olarak kalabilirdi?

"Şimdi o bir eczacının eşi ve bir tedaviyle ilgili olarak kocası adına benden tavsiye istemeye geldi. Bu acil bir istekti ve ben de ona mümkün olduğu kadar çabuk cevap vermeliyim."

Böylece Matilda kapıdan geçirmek zorunda olduğu mektubun içeriğini önceden öğrenmiş bulunuyordu. Mektubu bir kol boyu uzakta tutarak okumaya başladı. Zuana onun kilisede dua kitabındaki duaları okuyabilmek için gözlerini kıstığını daha önce fark etmişti. "Örümcek ağı ve bal, öyle mi?" Rahibe Matilda'nın küçük yazıları okuyabildiği için rahatladığı belliydi. Mektubu kapatarak damgasını bastı. "Ben çocukken büyükannem örümcek ağının hayat ipliği olduğunu söyler, hizmetçilere tavanarasından örümcek ağları toplatırdı. Bu olay yüzünden içim bir tuhaf olur, olduğum yerde kıvranırdım."

"Öyleyse, büyükanneniz şifacıydı, değil mi?"

"Ah, bunu bilmiyorum. Bana kalırsa, o daha çok şirret bir cadalozdu." Matilda durakladı. "Ama son zamanlarda, onun kurallara bu kadar bağlı olmasının daha iyi olduğunu düşünüyorum. Katı kurallara göre yaşamak önemlidir. Buna katılıyor musunuz?"

"Kesinlikle katılıyorum." Zuana gülümsedi ve giysisinin altından bir şişe çıkararak Matilda'nın yanındaki çalışma masasının üstüne koydu. "Siz, kendinizi düşünmeden, manastırın iyiliği için gözlerinizi feda ediyorsunuz. Birkaç damla cadı fındığı sizin için iyi olacak, gözlerinizin daha iyi görmesini sağlayacaktır."

Rahibe Matilda bir an tereddüt eder –sonuçta, kurallar vardı– sonra şişeyi eline aldı. "Çok iyi kalplisiniz. Dediğiniz gibi bu mektup acil. Onun bugün öğleden sonra gitmesini sağlayacağım."

İlk gün iyi geçti ama o gece ve onu izleyen günler o kadar sakin geçmedi. Son Dua'dan sonra, manastır nihayet uykuya daldığında Zuana yine genç kızın odasına gitti ve ona kendi tabağından ayırdığı yiyeceklerle mutfaktan aldığı başka şeyleri götürdü. Şimdi, Serafina hepsini yiyip bitirene kadar orada kalması gerekmekteydi. Yemek yemek. Bu, işkenceye dönüşmedikçe son derece doğal bir hareketti ama belli bir açlık düzeyine ulaşıldıktan sonra, yalnız vücut değil ruh da etkilenirdi.

"Yeterince yedim."

"Hemen hemen hiçbir şey yemedin.

Genç kız, "Nasıl böyle söyleyebilirsiniz?" diye homurdandı. "Bir kaz gibi şiştim."

"Bunun nedeni midenin küçülmüş olması. Onu büyütmelisin."

"Daha sonra yerim."

"Hayır, şimdi yiyeceksin."

"Öğh!"

Bu, Zuana için güç bir durumdu fakat genç kız için daha da güçtü. Her akşam, önünde, soğuyarak pıhtılaşmış yiyeceklerle tepeleme dolu bir tabak bulmaktaydı. Tabağın içindeki yemekler

iblisin kusmuğu gibi lapamsı ve karmakarışıktı. İlk kaşığı ağzına götürmeden vücudu isyan etmeye başlıyor, midesi kabarıyor, yemeği görür görmez boğazı kapanıyordu. Her lokmanın tadı ona kötü geliyor, sanki çiğ et çiğneyip zehir yutuyordu. Lokmaları odanın ortasına tükürmemek için yutmaktan başka yapabileceği bir şey yoktu.

"Ye, Isabetta."

Yeme, Serafina.

Bazı geceler, Umiliana'nın sesi Zuana'nın sesini bastırıyor, kendi sesiymiş gibi içinden yükseliyor, Jacopo'nun düşüncesi, dudaklarını aralamaya yetmiyor, genç kız çıldırmaktan korkuyordu. Zuana olmasa başlamadan vazgeçerdi. Bu mücadelede umut ve umutsuzluğun gelgitlerinde ikisi birlikteydiler. Gözyaşları arasında ateşli başkaldırılar, öfkeli kükremeler ya da hiçbir işe yaramayan itirazlar oluyordu. Cennetin –belki de cehennemin– yarı yoluna gelmiş olan genç kızın, yolundan *dönmeyecekmiş* gibi, direnmeye devam edişi dikkat çekiciydi.

Ancak zaman içinde, açlığın altında yatan bitkinlik ona bir uysallık, gözyaşlarıyla sulanan uyuşuk bir teslimiyet getirdi.

Çok sevgili Isabetta, seni asla bilinçli olarak terk etmedim ve bunu asla yapmam.

Zuana mektuptan pasajlar okumak için açtığı ağzını büzdü.

Çok sevgili Isabetta. Birisi ona böyle hitap etmeyeli ne kadar zaman olmuştu? Isabetta. Kendi ismi şimdi ona yabancıydı. Bir zamanlar bu isimle çağrıldığında cevap veren o genç kadın kimdi? Bir zamanlar onu seven bu genç adam kimdi?

Her gece uyumadan senin sesini duyuyorum. Sesinin güzelliği, sessizliğin tatlılığını aşıyor ve uyandığımda ilk hatırladığım bu oluyor. Başka bir şey istemiyorum.

Genç kız bir zamanlar çok sevdiği bir hikâyeyi tekrar dinlemekte olan bir çocuk gibi dikkatle dinliyordu. Bazen de –bir yüzü, bir dokunuşu, bir sesin yankısını– âdeta hatırlıyor, eskiye

döner gibi oluyordu; ama bütün bunlar, aralarında nerede ve nasıl geçmişti?

Bir başkasını asla sevmeyeceğim ve bir başkasıyla asla evlenmeyeceğim. Yaşamama izin verirse bunu yapacağım konusunda Tanrı'ya söz verdim. Bu sözümü tutmak benim için bir zevk olacaktır... Benim için dua et, çok sevgili Isabetta.

Ama tekrar gerçekten Isabetta olabilecek miydi? Bir süre sonra kendisine sorular sormak yorucu olmaya başlamıştı. Bir gelecek hayal etmek için hiçbir şey hissetmemenin rahatlığından vazgeçmesi gerekiyordu. Anlaşılan, sadece vücudu değil bütün dünyası küçülmüştü.

Daha sonra, yemek yeme dehşeti sona erince Zuana yediklerini hazmetmesine yardımcı olması için, genç kıza biraz konyak verdi ve Serafina –artık uysallaşmış olduğundan– bunu alıp içti. Bunun vücutta başlamakta olan savaşa pek az yararı oluyordu. İlk birkaç günden sonra genç kızın midesi, mide bulantısı ve kramplarla isyan etmeye başlamıştı. Öyle ki genç kızın böyle anlarda sancı içinde iki büklüm olup oturmaktan başka çaresi yoktu. Eskiden üşüdüğü için kıvrılırken şimdi büzülerek, zonklayan iç organlarının üstüne yatıyordu. Bu arada fiziksel olarak yeniden beslenmeye başlamak zorlu bir iş olduğu kadar onu saklamak da –ki bu yeniden yemek yemekle birlikte gelen bir zorunluluktu– aynı derecede güçtü. Serafina odasından çıktığı anda ne kadar yorgun ve kafası karışık olursa olsun akıllı ve becerikli olmak zorundaydı. Yemekhanedeki her yemekte manastır onu yemek yerken görmeliydi. Serafina'nın yemeğini ustaca saklayarak odasına götürmesi ise Umiliana'nın, onun, ağzına tek lokma bile koymadığına ve yiyecekleri elbisesinin altına sakladığına ve böylece oruca devam ettiğine inanmasını sağlıyordu. Umiliana ise en sevdiği rahibe adayının Tanrı yolundaki yolculuğunu dikkatle izliyordu.

Serafina yemek yedikçe güçlenirken bir yandan da kabızlık sorunları baş göstermeye başlamıştı. Bağırsakları her gün biraz daha büyüyen ve sertleşen taşlarla doluydu. Sanki bütün vücudu dışkının zehiriyle davul gibi şişmişti. Her gittiği yerde kan lekeleri

bırakan huysuz piskoposu hatırlıyor, ben de böyle mi olacağım, tekrar açlıktan çökmüş bir bedene geri mi döneceğim, diye merak ediyordu. Kendisine bakıyordu. Giysisinin içinde teni gri bir renk almıştı. Derisinin altında, eğri büğrü dalları andıran damarlar vardı. Korkunçtu. Serafina korkunçtu. Herhangi bir erkek onu nasıl sevebilirdi?

Zuana ona normal yemek yemeye başladıktan sonra vücudun buna alışacağını, bu durumun geçeceğini, kolaylaşacağını tekrar söylüyordu. Ama ya geçmezse? Zuana şimdi konyağa sinameki ekliyordu. Hayatın büyük şifacısı olan sinameki, dalağı, karaciğeri ve kalbi temizler ve bu miktarda alındığında bir atın bağırsaklarını bile harrekete geçirirdi. Fakat anlaşılan, bu, sıradan bir rahibe adayının bağırsakları için geçerli değildi.

Altıncı günün sabahında, övgü ilahilerinin söylendiği Sabah Duası'nda sancı ve basınç o kadar şiddetliydi ki genç kız âdeta bayıldı. Eugenia, her zamanki gibi kilisede onun yanındaydı ve genç kız tekrar nefes alabilene kadar ona destek oldu. Serafina doğruldu. Derisinde, sancıdan kaynaklanan ter taneleri parlıyordu. Karşısındaki bir düzine koro rahibesine ve karşı taraftaki koltuklarda oturan rahibe adaylarına baktı. Onu ayakta görünce hayal kırıklığına uğramış görünüyorlardı. Açıkçası, her hareketi manastırı büyülüyordu ama bir vücudun Tanrı'yı ararken kendisini açlıktan ölüme mahkûm etmesi de seyredilmeyecek bir şey değildi.

Bu arada, Rahibe Umiliana endişeli değil aksine heyecanlıydı. Orucun yörüngesini duaları kadar iyi bildiği için, insanın ne zaman acıyı aşkınlığın gelişinden ayırt etmekte zorlandığını anlıyordu. Zaten bu doğru bir zamanlama değildi. Kilise hâlâ boştu ve İsa heykeli hâlâ işçilerin elindeydi. Eğer –hayır, ne zaman– bu genç ve harika ruh çağrılacaksa, bu, Tanrı onu kollamak için geri döndüğünde olmalıydı.

Çünkü Umiliana'nın da bir planı vardı. Bu, onu karanlıkta ısıtan ve ayakta tutan kendi esenlik rüyasıydı. Kendi [illegible],

rahibe adaylarından oluşan bir orduyu ruhsal açıdan beslemişti. Bunlar arasında Perseveranza, Obedienza, Stefana, hatta genç Carita gibi İsa'nın mütevazı ve adanmış gelinleri vardı. Kendisi de her zaman böyle olmak istemişti. Yıllardan beri İsa Mesih'in aşkıyla yanıyordu –çalışmış, oruç tutmuş, dua etmiş, hayatını Santa Caterina'ya vermişti. Ama buna rağmen bir şeylerin eksik olduğunu hissediyordu.

Umiliana'nın kaderinde, yirmi bir yaşında aşırı duygusal bir rahibe olarak bu manastırın kilisesinde Sabah İbadeti sırasında ayakta dururken, yaşayan bir azizin –ufak tefek kavruk birinin– avuçlarını açıp İsa Mesih'in avuçlarındaki gibi kanayan aynı çivi izlerini göstermesi vardı. Ayinin geri kalan süresi içinde bu küçük beden ama büyük ruh, gözyaşları yanaklarından aşağı akarak ilahiler söylemiş, koro büyülenmiş gibi çevresinde toplanmış, sonra, arkasında kanlı ayak izleri bırakarak, topallaya topallaya odasına gitmişti.

Umiliana, çocukken böyle mucizelerden bahsedildiğini duymuştu –duymayan var mıdır?– ve bunlar ilk andan itibaren onu derinden etkilemişti. O daima yeterince saf olmayı hayal eder, bir gün böyle alçakgönüllü olabilmek için dua ederdi. Onlara, *Yaşayan Azizler* diyorlardı. Kabul edilen dinî doktrinlere karşı olan çılgınlık yayılmadan önce Narnili Lucia, Folignolu Angela, Brodili Camilla gibi birçok yaşayan aziz ve azize vardı. Annesi onun bütün azizler hakkında bilgi edinmesini sağlamıştı. Onların hayat hikâyelerini, kızına, yavru kuşun ağzına tombul solucanlar verir gibi anlatıyordu. Keşke bütün genç kızlar bu kadar küçük yaştan itibaren eğitilselerdi.

Annesinin dindarlığı olmasa da o rahibe olmak isteyecekti. Çocukluğunda, onu sürekli olarak kendisine karşı çok acımasız olduğu için uyarırlardı. Ailesi kentin en güçlü ailelerinden değildi ama yeterince iyi bir isimleri vardı ve bu ona Santa Caterina'da bir yer bulmalarına yetti. On iki yaşında manastıra girdiğinde dizlerinde nasırlar vardı ve diğer rahibe adaylarını boş ve hoppa

buluyordu. Onun özlemlerinin gerçekleşmesi, mutlaka zamana ve kendini Tanrı karşısında *alçaltmaya* bağlıydı...

Ama istediği olmamıştı. Bütün dualarına ve tutkusuna (insan gençken düşüncelerinin doğru olduğundan çok emindir) rağmen aşkınlığın dokunuşunu hissetmiyor ve hiçbir zaman buna layık olamayacağından korkuyordu. O gece, Rahibe Magdalena'nın ellerinden sızan kanları seyrederken gerçeği anlamıştı. Kendisi hiçbir zaman bu kadar mübarek bir insan olmayacaktı.

Birisini çok sevdiğiniz zaman, görmezden gelinmek dayanılmaz derece acı verici olabilirdi. Ama İsa Mesih her ruha farklı güçlükler sundu ve Rahibe Umiliana kendi haçını şikâyet etmeden omuzlamış, kendi coşkusu ve adanmışlığı genç ruhlara rehberlik edebilecek bir pozisyona gelmenin yolunu bulana kadar elinden geldiğince alçakgönüllü davranarak dikiş dikmiş, yazı yazmış, yemek pişirmiş, bahçıvanlık yapmıştı. Hiç kimse onun dürüst ve adil bir rahibe adayları sorumlusu olduğundan ve sorumluluğu altındaki rahibe adaylarının bir kısmının, onu, bir zamanlar nefret ettikleri kadar çok sevdiklerinden kuşku duyamazdı. Ama o, böyle bir an yine gelirse diye sürekli olarak onların hepsini izliyor ve bekliyordu. Bu hiçbir zaman şu andaki kadar önemli olmamıştı çünkü şimdi sahte doğrular ortalıkta dolaşıyordu ve kilise daha fazla disiplin ve daha az özgürlüğe *yöneliyordu.*

Doğruyu söylemek gerekirse (ki bu artık doğru değildi) o Serafina'dan hiçbir zaman tam anlamıyla emin olmamıştı. Başlangıçta, onu, boş kafalı, şehvet budalası, *şımarık* ve öfkeli bir asi olarak görmüştü ama değişiklikler olmuştu. Genç kız önce Rahibe Magdalena'yla karşılaşmış, bunun arkasından melek nefesi kadar saf ve duru olan sesi açılmıştı. Keşke bu sese, parmaklıkların arkasından insanları baştan çıkarmak için eğitilmek yerine sadece doğrudan Tanrı'ya hitap etmek fırsatı verilseydi. Sonra birden genç kız sahte bir dindarlık gösterisine başlamıştı ama Tanrı bunu hemen anlamış ve onu döne döne nöbetler ve hastalıkla gecen gecelerin içine atmıştı. Bu onun vücudunu yıpratmış ve onu ölümün eşiğine getirmişti. Magdalena olmasa

kesinlikle ölecekti. İşte o anda Umiliana gerçeği kesin olarak anlamıştı. Başka rahibeler ve rahibe adayları da vardı. Bunlardan bazılarının değerine paha biçilmezdi ama acılar içinde ölüp gitmişlerdi. Ne var ki Santa Caterina'nın yaşayan azizesi, bu kız için odasından çıkmış ve onda pişmanlık ve oruç için bir açlık uyandırmıştı. Nihayet –bundan asla şüphe edilemezdi– Serafina kutsanmış ekmeği alırken İsa Mesih haçtan yarı yarıya koparak düşecek gibi olduğu anda Magdalena ölmüştü.

Evet, bu kadında bir güç vardı. Sanki bu güç ona kendisine rağmen verilmişti. Umiliana bunu, kızın çaresizliğinin içinde fark etmiş, vücut açlıktan zayıflarken ruhun hareketlendiğini seyrederek onu ruhen beslemişti. Kendisi, Rahibe Umiliana, manastırı temizlemesine yardımcı olsun diye böyle bir güce sahip olmak için dua etmiş ve şimdi bu güç o kıza verilmişti.

O gece, Rahibe Umiliana her zaman yaptığı gibi akşam yemeği ile Son Dua arasında, Serafina'yla birlikte dua etmeye geldi. Koruması altındaki genç kızın bütün hissettiklerini öğrenmek için sabırsızlanmaktaydı. Genç kıza o sabah kilisede neredeyse yere yığıldığında neler olduğunu sordu. Sancısı mı vardı? Ne hissetmiş ya da duymuştu? Kulaklarına bir ses ya da belki bir sesin yankısı mı gelmiş veya gözleri mi kararmıştı?

Serafina ona duymak istediklerini söyledi.

Bunların hepsi uydurma değildi. Zuana onun yanına gelmeden önceki o uzun ve aç gecelerde (gölgeler arasından çıkan, tuhaf, yarı biçimlenmiş şekiller, aniden beliren gizemli ortamlar ve görüş alanının kenarlarında parlayan ışıklar gibi) bir şeyler gördüğüne yemin edebileceği anlar olmuştu. Uzun süre karanlığa bakarsa ortam kendiliğinden renkleniyor, turunculara, siyah kayalardaki yanık sarılar gibi bir renge dönüşüyordu. Bir keresinde, uyku ile uyanıklık arasındaki tehlikeli bölgede karanlığın içinden çıkan bir yüz gördüğüne emindi. Simsiyah saçlarla çerçevelenmiş olan bu sakallı yüzün gözleri merhamet yaşlarıyla nemlenmiş,

Serafina, Aman Tanrım, lütfen bu gözyaşları benim için olsun diye düşünmüştü. Aksine rüyaları bomboştu ama kimi zaman uyandığında, odanın içinde müzik sesleri – ya da başka sesler– duyuyordu. Bunlar insan sesi olamayacak kadar yüksek titreşimli, tiz ve duruydu ve genç kızın başının dönmesine, kendisini son derece hafif, o seslerin arasına karışmak için yatağı yerden kaldırabilecek gibi hissetmesine neden oluyordu.

Serafina duraklaya duraklaya bunları anlattığında ihtiyar rahibe Umiliana sevinçten kendinden geçecek gibi oldu.

Genç kız artık böyle deneyimler yaşamıyordu. Yiyecekler balast görevi yaparak onu tekrar yere indirmişti. Kendi sağlamlığı çevresinde titreşen havayı aralıyordu. Gerçekçi olduğu anlarda, bu sıradanlıkla birlikte bir hüzün, neyin kaybolduğu konusunda bir merak duyuyor ama kendisine bunu düşünme fırsatı vermiyordu. Hayaller ve dehşet verici olaylarla birlikte burayı terk edecek, buradan kurtulmak için ne gerekiyorsa yapacaktı.

"Bana yardım edin. Onu çok özlüyorum. Lütfen bana yardım edin." Bu sözleri çok iyi öğrenmişti.

"Dua Serafina. Dua ve bedeni reddetmek. Tek yol bu. İçin boşlukla dolduğu zaman istediğin olacak. 'O' gelecek. Bugün duyduğun acı kesinlikle bir işarettir. Sabah İbadeti en uygun zamandır. O saatte Tanrı çok yakındadır. Yapman gereken tek şey onu buyur etmektir. Sen hazırsın. Manastır hazır. O'nu buyur etmek için."

Umiliana bazı bakımlardan haklıydı. Yiyecekler Serafina'nın midesini olduğu kadar aklını da doldurdukça genç kız çevresindeki dünyada büyük bir değişiklik olduğunu fark ediyordu. Rahibelerden birçoğu büyük bir coşkuyla oruç tuttuğu için kilisede toplandıkları zaman, midelerden yükselen itiraz sesleri duyulabiliyordu. Çalışma saatlerinde koro, *Yeremya Peygamberin Mersiyeleri*'yle mücadele ediyordu. Bu müziğin yapısı kurallara alışık olduklarından daha fazla bağlıydı ve Rahibe Benedicta'nın,

onların seslerine göre yaptığı düzenleme onu fazla değiştirmiyor ya da zenginleştirmiyordu.

"Kudüs büyük günah işledi."

Kelimeler koridorlarda yankılanıyordu.

"Geceleyin acı acı ağlıyor, yanaklarında gözyaşı."

Bazılarına bu metin Santa Caterina ile ilgili bir eleştiri gibi geliyordu.

"Ona saygı duyanların hepsi şimdi onu hor görüyor,

Çünkü onu çıplak gördüler."

Artık akşamları, hemen hemen hiçbir rahibe Apollonia'nın odasına uğramıyordu çünkü kendi odalarında dizlerinin üstünde dua etmekle meşgullerdi. Manastırın üstüne, fırtına öncesindeki sakinliğe benzer bir dinginlik çökmüştü. Bir rahibeler meclisi daha olaysız geçmişti. Hâlâ gergin bir atmosfer vardı ama sanki hiç kimsenin daha fazla olay yaratacak enerjisi yoktu. Büyük haçın onarıldığı ve gelecek hafta manastıra geri getirilip asılacağı ilan edilmişti. Bu haber bile sessizce karşılanmıştı. Kendisinin bile farkında olmadığı kadar iyi bir politikacı olan Umiliana ise hiçbir şey söylemiyordu. Ana ruhu hâlâ gereğinden fazla gerilmiş bir lavta teli gibiydi. Bekliyordu. Rahibelerin hepsi bekliyordu.

44



Genç kızın bedeninde herkesin fark edeceği bir değişiklik olması için en az bir ay geçmesi gerekiyordu ama yaklaşık iki hafta sonra yüzü değişmeye başlamıştı. Gözlerinin altındaki mübarek morlukların rengi açılıyor yanakları renkleniyordu. Bir sonraki katkı maddesini eklemenin zamanı gelmişti. Başrahibe planın içine alınmalıydı. Zuana'nın bunun ne kadar ürkütücü bir iş olduğu konusunda kuşkusu yoktu. Onun ne kadar kızacağını, şimdi bile ne kadar kızgın olduğunu biliyordu. Son görüşmelerinden beri Madonna Chiara misafir kabul ederek ve mektup yazarak dairesinde gittikçe daha fazla vakit geçiriyordu. Gözleri keskin olanlar onun yorgun göründüğünü söyleyebilirdi. Ama Zuana işin aslını biliyordu. Çevresindeki dünyayı kontrol etmeye alışmış olan bir kadın, bunun elinden kayıp gittiğini görüyordu. Hayır, başrahibe bu planı duymak istemeyecekti. Bu nedenle, onu ikna etmenin yollarını bulmak Zuana için daha da önemliydi.

O gece, Zuana kızın odasına her zamanki gibi yemek getirirken yanında iki bohça daha getirirdi. Yemek yendikten sonra, birinci bohçayı genç kıza uzattı.

"Dikkatli ol."

Apollonia yüzüne sürdüğü pudradan ona bir miktar verirken cömert davranmış, "Bunu kardeşim için yaptıklarınıza karşılık bir teşekkür olarak kabul edin," demişti. "Ama şunu da söylemeliyim ki sizin böyle şeylere ihtiyacınız olacağı hiç aklıma gelmemişti. Ama şimdi birçoğumuz davranışlarımızı değiştiriyoruz. Bir akşam bizimle bir konsere gelmelisiniz. Konserler çok uzun süre devam etmeyebilir."

Serafina –daha doğrusu Isabetta, çünkü şimdi yemeklerin etkisiyle kendisini yine koroda düşünmeye başlıyordu– bohçayı açıp elini içine soktu ve beyaz pudrayı yanaklarına sürdü.

"Onu dikkatli kullanmalısın. Özellikle Umiliana, makyajı koro rahibelerinin oturduğu koltuklardan bile fark eder."

Zuana diğer bohçayı alıp yatağın üstüne koydu.

"Buna gelince, miktarını dikkatle ölçtüm. Suyun oranlarını hatırlıyor musun?"

Genç kız başını salladı.

"Güzel. Unutma, sadece bir işaret alırsan ya da aldığın zaman harekete geçeceksin ve tam olarak konuştuğumuz gibi davranacak ve konuşacaksın. Anlıyor musun?"

"Anlıyorum."

"Ne daha az ne de daha fazla. İkinci bir şansın olmayacak."

"Evet, evet, anlıyorum." Genç kız bu gece heyecanlıydı. Aslında, ikisi de heyecanlıydı. "İş buraya gelecek mi dersiniz?"

"Bilmiyorum ama gelirse bunu daha ileri götürecek irade ve isteğe sahip olduğunu bilmesi gerekecektir."

Zuana ona genç kızın bir zamanlar sıracaotu kökü soymak için kullandığı küçük keskin bıçağı uzatır. Ah, bu ne kadar zaman önceydi?

Zuana, "Bunu yapabilecek misin?" dedi.

"Ah, evet, *eminim.*" Zuana, *onun* yanaklarının renklenmesinin yanı sıra parladığını da görüyordu. "Midemden fazla acı veremez."

Ertesi sabah Zuana başrahibenin yanına gitti. Bu ziyarette hoşbeş edilmedi, şarap ikramı olmadı ve misafire ateşe yakın bir yere oturması önerilmedi.

"Madonna Chiara, itaatsizliğimi itiraf etmeye geldim. Sizin isteğiniz karşı gelerek geceleri o rahibe adayını ziyaret ettim. Bunu yaparken de Büyük Sessizlik kuralını tekrar tekrar çiğnedim."

"Evet. Belki bana bilmediğim şeyleri de söyleyebilirsin. Örneğin kızın ne kadar yemek yediğini. Sabah İbadetinde yarı ölü görünüyordu."

"Bunun nedeni, tekrar yemek yemeye başlamanın bir yan etkisi olan kabızlıktı. Oruç bitti. Onunla birlikte Umiliana'nın onun üzerindeki etkisi de geçti."

"Bunu duyduğuma sevindim."

Zuana derin bir nefes aldı. Hayatında hiç olmadığı kadar sinirliydi. "Madonna Chiara bu manastırı korumak için her şeyi feda edebilirim. Bana ve benim birçok kadına verdiği güç ve huzurdan büyük bir zevk alıyorum."

Sakin bir tavırla söze başlamıştı ama ana sözler hızla olgunlaştı ağzından çıkma telaşı içinde birbiri arkasına dizildi.

Susup kendini topladı.

"Söz konusu rahibe adayı da size aynı derecede sadık. Güçlü bir karakteri olmasına rağmen içinde kötülük yok. Umiliana'nın yörüngesine girmesinin nedeni çaresizlik. Ama ona yardım edersek Umiliana'yı reddedecek ve mezara kadar susacak, bu duvarların içinde – ya da dışında – olan her şeyi hiç olmamış gibi unutacaktır."

Sustu. Alnında ince bir ter tabakasının oluştuğunu hissetti. Başrahibenin bakışları kayıtsız, hatta soğuktu.

"Ne kadar coşkulu bir konuşma, Rahibe Zuana. Bu hiç size benzemiyor. Haydi, suskunluğunu satın almak için ona nasıl *yardım* etmemiz gerektiğini söyleyin. Bunu demek istediniz, öyle değil mi? Gördüğüm kadarıyla yemek yiyor, bakılıyor ve manastırın yarısının gözü onun üzerinde. Rica ederim, bu kızın daha fazla nasıl bir *yardıma* ihtiyacı olabilir?"

Zuana gözünü bile kırpmadı. "Ona buradan ayrılıp çok uzaklarda bir yerde o genç adamla yeni bir hayata başlaması için yardım edebiliriz."

Başrahibe bir an için ona dikkatle baktı. "Yok canım! Aklı çok çabuk başına gelmiş. Bu fikir ondan çıkmadıysa, o başka tabi."

"Bu konuda çok düşündüm, Madonna Chiara. Bunun bir yolu var..."

Başrahibe onun sözünü keserek, "Ooo, birçok yolu var," dedi. "Bu gece onun için kapıları açabilirim. Ya da onun piskoposa başvurmasına izin vermeliyim. Böylece, bu utanç bize denetim gelmesini sağlar. Durun tahmin edeyim. Kendinize olan aşırı güveninizden, Santa Caterina'nın bedenini incelemeyi üstlendiniz ve onun hastalıklarına bir çeşit –ne?– ilaç buldunuz. Sanırım babanız size bu konuda yardımcı olmuştur." Sesi alaycı ve acımasızdı.

Zuana, sakin bir sesle, "Babam artık benimle konuşmuyor," dedi. "Bunlar sadece benim düşüncelerim."

"Bu durumda tahmin ettiğimden daha da fazla hatalısınız. Anlaşılan, yaşınız geçmiş de olsa klorozdan[24] mustaripsiniz. O kız sizin de mi başınızı döndürdü? Bütün diğerleri gibi sizi de mi baştan çıkardı da onun hatırı için manastırı yıkmayı göze alıyorsunuz?"

---

24 Genç kadınlarda görülen kansızlık. (ç. n.)

Zuana duru bir sesle, "Hayır, öyle değil," dedi. Sesinde ne bir titreme ne de korku belirtisi vardı. "Burayı ben de sizin kadar seviyorum."

"Bundan kuşku duyarsam beni bağışlamalısınız."

"Ben..."

"Susun!"

Zuana kendisine söyleneni yaptı. Başrahibe bir an için sessizleşti. Kendisini aştığının farkına varmış gibi ellerini kucağında sıkı sıkı kavuşturmuştu. Nihayet başını kaldırdı.

"Görüşmemiz bitti. Cezanız..."

"Madonna Chiara..."

"Bundan sonra sözümü kesmeyin!" Başrahibe şu anda çevresindeki herkesi düşman gibi görmekte ve hiçbir şey duymak istememekteydi. "Cezanız, sizinle ilgili olarak ne yapacağıma karar verene kadar odanızdan çıkmamaktır."

Zuana'nın yapabileceği başka bir şey yoktu. Başrahibeye itaat ettiğini göstermek için başını önüne eğer.

Alçak sesle, "Ya o rahibe adayı?" dedi.

"Daha fazla yardıma ihtiyacı olursa ben ilgilenirim."

Son Dua saatine kadar, Zuana'nın başına bir şey geldiği belli olmuştu. Koro rahibeleri sırasındaki yeri Dördüncü Dua saatinden beri boştu. Eğer bu hastalık olsaydı, başrahibe onun için dua edilsin diye, Büyük Sessizlik'ten önce mutlaka bir şey söylerdi. Aksine, onun yokluğunu garip bir şekilde umursamaz görünüyordu.

Rahibeler yerlerine otururken Isabetta başını kaldırıp onun boş koltuğuna baktı. Yüzü çökük ve ölü gibi beyazdı. Bu solgunluğun hepsi pudradan kaynaklanmamaktaydı.

Zuana'nın talimatı açıktır. *"Eğer oradaysam, elimi alnıma götürüp başım ağrıyormuş gibi orada tutacağım. Bu, devam etmen için sana işaret olacak."*

"Ya yoksanız?"

"Yoksam... Yokluğumu sana verilmiş bir işaret olarak kabul etmelisin."

Benedicta ilk notaları söyledi ve Isabetta onu izledi. En zayıf zamanlarında bütün yapabildiği ibadet saatinin düzenine uyum sağlamaktı. Düşünceleri ise, Umiliana'nın, dumanın içine girip çıkan melekler, Tanrı'nın coşkusuyla delik deşik olmuş genç bir rahibe ve herkesin gözü önünde birbirine karışan kan ve gözyaşı hakkındaki hikâyelerinin en yoğun olduğu yerlerde, mum ışıklarının kenarlarındaki gölgelerde dolaşıyordu. Kendi avuçlarının özlemle karıncalandığı anlar olmuştu ama sonradan kendi tırnaklarını avuçlarına batırarak kırmızı renkte hazin izler bıraktığını fark etti.

Ama artık bu küçük kilise sadece rahibelerin dua ettiği ve ibadet saatlerinde daha fazla kelimelerin söylendiği bir yerdi. Genç kız şimdi ellerini kanatmanın tek yolunun bir bıçak kullanmak olduğunu biliyordu. Kilise sıralarının karşısında dimdik oturan uzun boylu başrahibeyi gördü. Şuna bakın: Bu en çok istediği şeyleri elde etmek için bıçak kullanabilen bir kadındı. Isabetta ondan ne kadar nefret ediyordu? Genç kız kendisine bunu hissetme konusunda izin vermiyordu. Ama şimdi onu hissediyordu ve bu nefret o kadar güçlüydü ki başının dönmesine neden oluyordu.

Evet, bunu yapabilecekti.

Odasına dönünce, kararlaştırılan saatte bohçayı çıkardı ve zeminin karanlık bir köşesini palet olarak kullanarak küçük granül yığınına su karıştırdı. Sonra bıçağı çıkardı. Tereddüt etse de bu sadece bir saniye sürdü ve bıçağın ucunu etine sapladı. Bıçak deri tabakalarını delerken duyduğu acı yüzünden tıslamaya benzer bir ses çıkarttı. Bıçağı yaralı eline alarak, bu kez daha güçlükle diğer avucuna aynı şeyi yaptı. Sızan kan, mum ışığında hem parlak hem de koyu görünmekteydi. Bıçağı sakladı, sonra ıslak karışımın durduğu köşeye gidip avuçlarını onun içine bastırdı. Ellerini çektiğinde avuçları kıpkırmızıydı.

Dış taraftaki yatak odasına geçip mumu söndürdü ve çığlık atmaya başladı.

Manastır derin bir uykudaydı. Ama üç kişi hızla odalarından fırladı. İlk fırlayan nöbetçi rahibe oldu ama o kapıya gelmeden başrahibe ihtiyar bacaklarının onu taşıyabildiği kadar hızla koşan Rahibe Umiliana'dan önce koridorun yarısına gelmiştir.

Nöbetçi rahibe odanın önünde bekledi ama kapıyı açmadı ya da bir şey söylemedi. Büyük Sessizlik bütün seslerden daha güçlüydü.

"*Benedicta.*"[25] Bunu başrahibeyi çabucak başıyla selamladıktan sonra nefes nefese söyleyen Umiliana'ydı.

"Deo Gratias."[26]

"Rahatsız olmanıza gerek yok, Sayın Başrahibe. Ben onunla ilgilenirim."

"Hayır, Rahibe Umiliana."

"O eğitim almakta olan bir rahibe adayıdır. Benim görevim..."

"Onunla *ben* ilgileneceğim."

25 (Lat.) Mübarek. (ç. n.)

26 (Lat.) Tanrı'ya şükürler olsun. (ç. n.)

"Ama..."

"Ama hiç. Henüz bu manastırı siz yönetmiyorsunuz Rahibe Umiliana. Bu benim ayrıcalığım ve yüküm." Başrahibenin ses tonu tartışmaya izin olmadığını göstermekteydi. "Siz odanıza döneceksiniz."

Başrahibeyi kuvvet kullanarak itip önüne geçmekten başka çare olmadığına göre Umiliana geri döndü ve nöbetçi rahibe kenara çekilirken başrahibe içeri girdi.

İçeride, genç kız, köşede arkası ona dönük olarak durmaktaydı. Çığlıkları kesilmiş, sonsuz bir nefesi andıran ve sürekli olarak titreşen tiz bir sese dönüşmüştü.

Madonna Chiara, karanlıkta mumu yukarı kaldırdı. "Evet, Rahibe Adayı Serafina. Büyük Sessizlik'i bozmanıza neden olan bu saçmalık nedir?"

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra Isabetta ellerini kaldırarak ona döndü. Bunu yaparken avuçlarını açmıştı. Koyu kırmızı kan yere damlamaktaydı. Genç kız, histeri nöbeti geçirdiğine ya da niyetinin kötü olduğuna dair bir belirti göstermeden daha önce kararlaştırılan şeyleri söyledi.

"Madonna Chiara, istemediğim halde bu manastıra kapatıldım ve yine istemediğim halde burada tutuldum. Buradan gitmeme izin verirseniz ölene kadar susacağıma söz veriyorum. Ama eğer kalmaya zorlanırsam hepinizin başına felaket getireceğim."

Genç kız bunları söylerken başrahibe dışarıdan duyulmasın diye kapıyı kapatıyordu.

45



"Başrahibeyle görüşmek üzere çağrılıyorsunuz."

Letizia gerginlikten titriyordu. Zuana ise uyumamış, saatlerden beri beklemekteydi. Avludan geçerken özellikle genç kızın odasının bulunduğu tarafa bakmadı ama üst kattaki nakış odasının penceresindeki insanları elinde olmadan fark etti. Konuşulacak bir şey olmadığı zaman bile sessizliği sağlayamayan Rahibe Francesca şu anda dedikodu mırıltılarıyla baş etmeye çalışıyor olmalıydı. Sürekli oruç tutmakta olan rahibe adayı gece vakti çığlıklar atmaya başlamış ve başrahibe –başrahibenin bizzat kendisi– onun yanına gitmişti. Bu haberden sonra, nasıl olur da sessizce oturup bir yastık kılıfına daha E harfi işleyebilirlerdi? Ama ne kadar önemsiz olurlarsa olsunlar, yastık kılıflarının bile büyük resimde yeri vardı. Zuana ise, d'Este ailesinin önemsiz dallarından birine mensup bir genç kadının çeyizinin son parçaları üzerinde çalışıldığını ve Paskalya'dan on gün sonra yapılacak olan düğünden önceki provalar ve son değişiklikler için vakit kalması açısından bunların en kısa zamanda hazır olmaları gerektiğini, iş edinip öğrenmişti. Karışımdaki katkı maddelerinin hepsi hazırdı.

Letizia başrahibenin odasının önünde durmadan yoluna devam ederken üst kattaki pencereden dışarı uzanmış olan baş geri çekildi.

"Nereye gidiyoruz?"

"Bana sizi kiliseye götürmemi söyledi."

Letizia manastıra geldiğinden beri Zuana onunla çalışmıştı. Şimdi ona neler bildiğini sormayı çok isterdi ama çok endişeliydi ve kiliseye gelir gelmez koşarak uzaklaştı.

Zuana, büyük kapının izin verdiği ölçüde sessizce içeri girdi.

İçeri girince başrahibenin orada oluş nedeni belli oldu. Yeni onarılmış olan büyük haç bütün görkemiyle mihrabın altında, taşların üzerinde duruyor ve yerine asılmayı bekliyordu. Koro rahibelerinin oturduğu sıraların arasında bir merdiven, bir tambur ve bir yük asansörü bu işi yapmak üzere bekliyordu.

Başrahibe haçın yan tarafına diz çökmüş, İsa'nın bedenine doğru secdeye kapanmıştı. İsa'nın bedeni ona o kadar yakındı ki elini uzatsa dokunabilecekti.

Zuana tereddüt ediyordu. Başrahibeyi birçok kez, kilisede dua eden bir rahibenin en güzel görüntüsünü verirken görmüştü. Ama şimdi onu seyrederken Chiara'nın, şu anda çok daha derin ve özel bir dua etmekte olduğunu düşündü. Onu seyrettiği için âdeta utandı.

Bir süre sonra Zuana kapıya döndüğünde bir ses, "Otur, Zuana. Kısa bir süre sonra yanına geleceğim," dedi.

Belki de dua o kadar da özel değildi.

Genç kadın, şimdi, koro rahibelerinin sırasından İsa heykelini seyrediyordu. İsa'nın heykeli, yerde, doğal boyutundan daha büyük duruyordu. İşçiler, haçın yatay çubuğunu ve İsa Mesih'in elini tamir etmenin yanı sıra yüz yıllık mum isini ve kiri temiz-

ledikten sonra O'nun bedenini cilalamışlardı. Bu nedenle, İsa Mesih'in derisi sanki parlıyordu.

Başrahibe nihayet doğruldu. Bir an, İsa'nın bedenine bakarak topuklarının üzerinde oturdu, sonra uzanıp ahşabı öperek ayağa kalktı.

"Biliyor musun, buraya bir çocuk olarak geldiğimde anlatılan hikâyeye göre, bu heykeli yapan adam, model olarak, bir kavgada ölen oğlunun bedenini kullanmış." Sesi sakindi, hatta hoşbeş eder gibiydi. "Söylentilere göre, acısı o kadar büyükmüş ki keskisiyle tahtanın üzerinde çalışırken bu acı elini canlandırıp eserine yansımış. Herkesin söylediğine göre, bu delikanlı yakışıklı bir erkekmiş ve genç kadınların gözdesiymiş. Onun bedeninin şimdi nasıl olup da İsa Mesih'in bedeni olduğunu merak ederdim. Çünkü bu konuda en küçük bir kuşku yoktu."

Chiara, revir sorumlusuna yakın bir yer bulup oturdu ve eteklerini çevresine yaydı.

"Yıllar içinde biz rahibelerin inandığımız şeyleri görmekte çok yetenekli olduğumuzu fark ettim." Durakladı. "Ya da, olmayan şeyler konusunda bile görmek istediğimize inandığımızı..."

Başrahibenin sözleri ve tavrı bir günden az bir süre önce birbirlerinden ayrıldıkları andakinden çok farklıydı. Mensup oldukları tarikatın bu konudaki kuralı açıktı: Bir Benedikten rahibesi asla öfkesine yenilmez ya da intikam arzusu beslemezdi. Düşmanını sevmeli, güneş batmadan rakibiyle barışmalı ve asla, hiçbir zaman Tanrı'nın merhametinden umudunu kesmemeliydi. Bu, uygulanması güç bir listeydi ve başrahibe etrafındakiler için onun parlak bir örneği olmak zorundaydı.

Zuana, Madonna Chiara'yla aynı fikirde olmadığı zaman bile ona kendisinden önceki bütün başrahibelerden fazla hayranlık duymuştu. Keşke yine öyle hissedebilseydi.

"Anlaşılan o rahibe adayı Sabah İbadeti'nin ortasında kendisini bıçaklamadığı için size teşekkür etmem gerekiyor."

"Bu sadece benden kaynaklanmıyor, Madonna Chiara. Kızın kendisinin de size ya da manastıra zarar vermek gibi bir niyeti yok."

"Evet, bunu açıkça söyledi. Ama benden nefret ediyor. Gözler sözlerden daha fazla şeyler söyler." Başrahibe durakladı. "Eh, onun yerinde olsam ben de benden nefret ederdim. Gösterinin eksiksiz olması için ilave kanı sizin temin ettiğinizi tahmin ediyorum, öyle değil mi?"

Zuana tereddüt etti, sonra başını salladı.

"Çok etkileyiciydi. Umarım Federica'nın sevgili kekleri için yeterince boya saklamışsınızdır. Ama anlaşılan, gelecek yıl Karnaval kutlamaları olmayacak."

Zuana sert bir sesle, "Kutlamalar olacak," dedi. "Siz de başrahibe olarak kalacaksınız. Ve o zaman da şimdiki gibi çok sevileceksiniz ve herkes size hayranlık duyacak."

"Ah Zuana, lütfen. Bana saygı göstererek sahte iltifatlar etmekten vazgeç. Sanırım bunu aştık. Pazarlık etmek için burada bulunuyoruz, öyle değil mi? Bu durumda bunu yapmaya başlayalım."

Zuana'nın gözleri haça kaydı. "Burada mı?"

"Niçin olmasın? Asla daha iyi bir tanığımız olamaz. Ve O'ndan bir şey sakladığımızın düşünülmesini istemem."

Zuana önce hastalıktan, sonra ilacından söz etti. Kullandığı kelimeler, bir konuyu derinlemesine inceleyip başkalarını onun yararları konusunda ikna etmek isteyen iyi bir hekim ya da bilim insanına yakışacak şekilde açık ve basitti. Başrahibe ise

kendine düşeni yapmakta, gözlerini Zuana'nın yüzünden ayırmadan dinlemekteydi.

Kilisede, yerde duran haçın üzerindeki İsa'nın yüzü iki rahibeden diğer tarafa dönüktü. Başın düşüş açısı acı çekmekte olan birinden çok ölüme çok yaklaşmış olan bir adamı düşündürmekteydi. Hiç değilse, O'nun için olayın en kötü bölümü arkada kalmıştı ve önünde diriliş vardı.

Nihayet başrahibe, "Kadınlar kendileri istemedikleri halde bir manastıra girdiklerinde en çok neden korkarlar bilir misiniz?" dedi. "Bunun sizi şaşırtacağını tahmin ediyorum çünkü çoğu zaman onu kendileri de bilmezler. Bu, çocuklar ya da son modayla, hatta evlilik yatağı konusundaki hikâyelerle ilgili değildir. Hayır. Bu korkunun kökünde, Tanrı'da huzur bulmazlarsa sıkıntıdan ölecekleri düşüncesi vardır. *Sıkıntı*." Chiara gülümsedi. "Şunu söylemeliyim ki bu manastıra başrahibe olduğum yıllar boyunca sizin gibi, hatta Umiliana gibi rahibeler sayesinde sıkıntı nedir bilmedim.

Zuana, planınız çok zekice. Sorunları anlamak ve çözüm bulmak konusunda her zaman parlak bir kafa yapısına sahip olduğunuzu gösterdiniz. Ama bu bir çareden çok bir şantaj."

"Ah, hayır, amacım bu değildi."

"Değil miydi? Ya yine de reddedersem? O zaman ne olacak? Sanırım bu kızın birçok ibadet saatinde olay çıkarmasına yetecek kadar boya kalmıştır. Kızın ellerini görmediniz. Bıçağı cömertçe kullanmış. O vecd içinde olmasa bile Rahibe Umiliana kesinlikle kendinden geçerdi. Ama tabii siz bütün bunları biliyorsunuz. Şimdi söyleyin, bu ilacı daha önce kullandınız mı?"

"Tam olarak değil. Kendimde deneyip kesin bir sonuç almam mümkün değil."

"Hayır, sanırım değil."

"Ama birkaç kaynağı inceledim."

"Bu kaynaklar eczacı mıydı, masalcı mı?"

"Ben... Bence..."

"Ah Zuana!" Başrahibenin dudaklarının aralanmasına sebep olan gülümseme gözlerine ulaşmadı. "Sizin kadar bilgili bir insana göre ne kadar tatlı bir cahilliğiniz var. Birisi diğerinin kollarında yeniden doğmak için ölüyor: Mariotto ve Giannozza... Juliet ve Romeo... Onların birçok adı var. Bu acıklı hikâyeyi hiç duymadınız mı? Eh, artık çok geç. Trentolu Babalar, Salernitano'nun hikâyelerini alevlere teslim ettiler. Ama sanırım bu, hikâyelerin ününü arttıracaktır."

Zuana alçak sesle, "Haklısınız," dedi. "Bu tür hikâyeler konusunda hiçbir bilgim yok. Bu ilaçla ilgili kaynaklarım Doğulu bir gezginden ve babamdan geliyor."

"... Kaynaklarımızı korumak için elimizden geleni yapmalıyız." Başrahibe elini eteklerinin üstünde gezdirdi. Bu her zamanki işiyle ilgili bir konuya işaret etmekteydi. "Bana olayın gerisini de anlatsan iyi olur. Örneğin, onun hasta sevgilisi ne yapması gerektiğini nasıl öğrenecek?"

"Genç kız ona bir mektup gönderecek."

"Ne? Sizde onun adresi var mı?"

Zuana önüne baktı.

"Delikanlının cevap vereceğinden de emin misiniz?"

"Evet, eminim."

"Ya bir aksaklık olursa? Ya bu ilaç işe yaramazsa? Ya kız ölürse?"

"Ölmeyecek." Zuana'nın sesi güçlüydü. "Ama," bir an treddüt etti, "Ama ölürse bile korkmanıza gerek yok çünkü sırları da onunla birlikte ölecek."

"Her şeyi düşünmüşsünüz. Belki bir şey hariç. Sizin planınızın uygulanmasıyla manastırın kaybı olacak... İsteksiz bir rahibe adayı olan güzel sesli bir bülbül ve ailesinden alınan paranın hatırı sayılır bir bölümü. Peki, kazancımız ne olabilir?"

Bu soru karşısında hiç şaşırmamış olan Zuana tekrar konuştu.

Bu kez tereddüt yoktu.

"Pekâlâ. Kıza mektubu yazdırın. Sonsuza dek böyle zayıf kalmayacak."

Nihayet şimdi katkı maddeleri birbirine karıştırılabilirdi.

Genç kız, Zuana'nın yönlendirmesiyle, ondan başka hiç kimseyi sevmemeye ve ondan başka hiç kimseyle evlenmemeye yemin etmiş olan bir genç adama mektup yazdı. Mektup genç kızın duygularıyla ilgili hiçbir tereddüt bırakmayacak özlem dolu kelimeler içermekteydi ama asıl amacı bazı talimatlar vermekti ve bu konudaki kelimeler Zuana'ya aitti çünkü burada yanlışa yer yoktur. Mektup bitince, onu sansürcü rahibe yerine başrahibe okudu, damgaladı ve özel bir ulakla gönderdi.

Genç adamın sadakatiyle ilgili kuşkular vardıysa bile bu birkaç saat içinde yok oldu. Ulak, cevabı hemen götürmesi için bekletildi. Sanki alıcı, mektubu beklemekteydi – elbette bir bakıma beklemekteydi. Sorumluluğu altındaki rahibe adaylarından birinin manastırdan kaçışına yardım edecek olan delikanlının tutkulu aşkını anlattığı mektubu ilk olarak onun okuması için cevap doğrudan başrahibenin eline teslim edildi. Bunun içerdiği kara mizah ikisinin de gözünden kaçmadı.

Ertesi gün, başrahibe, çeyizin gelecek hafta hazır olması ve teslimat için ambalajlanması için rahibe adayları ile rahibelerin daha az gevezelik yapıp biraz daha fazla dikiş diktiklerinden emin olmak amacıyla dikiş odasına beklenmedik bir ziyaret yaptı.

Zuana'ya gelince o, kitapları ve kaynaklarıyla meşguldü. İki kaynak –babasının defterleri ve doğanın harikalarını ve sırlarını aramak için dünyayı dolaştığını iddia eden Alessio Piemontese adında birinin kitabı– arasında karşılaştırmalar yapıyordu. Her ikisinde de geçen katkı maddeleri aynı olmasına rağmen ölçüler farklıydı. Sonunda babasının verdiği bilgilerde karar kılar. Ancak, babasının bir de uyarısı vardır. Onu sayfanın kenarına yakın bir yere yazmıştı: *Bunu kendim test etmedim ama başkalarından duydum.*

Isabetta'ya gelince, bu birkaç gün içinde aksine hiçbir şey yapmıyordu. Bir bakıma en zoru da buydu. Herkes, kendisini ne büyük bir coşkuyla açlığa mahkûm ettiğini görebilsin diye, artık, masada yemediği yemekleri saklamaya bile zahmet etmiyordu. Bunun dışında, ellerini kavuşturarak ya da giysisinin içine saklayarak gösterişli bir biçimde dua ediyor ve ilahi söylüyordu, yüzü tebeşir gibi beyazdı, bedeni iki büklüm ve sıskaydı. Rahibe adayları sorumlusunun peşinde yeni doğmuş bir kuzu gibi sendeleyerek yürüyordu. Vaat edildiği gibi, Haç, Büyük Perhiz'in son pazarından önce yerine asılmıştı. Rahibeler kafile halinde manastırın etrafında, kilisede sona eren bir geçit töreni yaptılar.

Kilisede ise halka açık bir ayin ve Tanrı'nın Sofrası vardı. Bütün bunlar sorunsuz bir şekilde gerçekleşti.

O gece, Sabah İbadeti çok görkemliydi. Kiliseden sorumlu olan rahibe, Efendimizin dirilişini kutlamak ve gelişini daha da aydınlatmak için bir dizi büyük mum yakmıştı. Herkes sabırsız-

lanmaktaydı. Dua ve oruç yüzünden uyuklamakta olanlar bile bu gece tam zamanında yerlerini almıştılar.

Umiliana erkenden yerine oturmuştu. Bunun unutulmayacak bir ibadet olacağından emindi. Başının üstünde, İsa Mesih mum ışığında parlıyordu. Acılar içindeki sevgili bedeni şekil değiştirme mucizesinin ta kendisiydi. Bedeni birden çok gerçek, ellerinden ve ayaklarından akan kan, solgun bedeninin üstünde kıpkırmızıydı. Umiliana gençken, en ateşli zamanında, o işkence görmüş bedenin kucağında yattığını, O'nu kollarında tutmanın güzelliğini hayal ederdi. Bu kusursuz, şefkatli, güçlü, güzel adamı hayatı boyunca sevmişti. Onun yanında her damat son derece eksik kalırdı. İhtiyar rahibe ellerini kucağında kavuşturmuş, rahibe adayları içeri girerken ve Serafina gece resmî geçidi için iki büklüm olarak aralarındaki yerini alırken onları seyrediyordu. Genç kız çok halsiz ve ölü gibi beyaz görünüyordu. Bedenden çok ruhu olduğu kesindi. Gözleri hariç. Bu günlerde gözleri, arkalarında büyük bir ışık yanıyormuş gibi parlaktı. Ah, Serafina o gece bağırmaya başladığında Umiliana onun odasına daha çabuk varabilseydi. Ertesi gün genç kız ona, tükürük saçan üç kara şeytanın odasına girdiğini ve dua etmeyi her deneyişinde onu tekmeleyip yere ittiklerini anlatınca çok etkilenmişti. Serafina ona, kanıt olarak vücudundaki sararmakta olan morlukları bile göstermişti. Ah, bu ne büyük bir mucizeydi. Kız, böyle bir saldırının Tanrı'nın merhametine layık olmadığının kanıtı olduğunu düşünerek elbette korkmuştu. Ama Umiliana'nın bildiği ve bu rahibe adayının bilmediği bir şey vardı. Merhametin kesin uyanışıyla birlikte sık sık böyle sınamalar gelirdi. Kendini hiç önemsemeyen, en mütevazı kâhinlerin kitapları şeytanlarla fiziksel olarak boğuşmaktan, onların vahşetinden ve kendileriyle alay ettiklerinden bahseden hikâyeler içerirdi. Umiliana'nın kendisi de gençliğinde böyle

felaketlerin saldırısına uğramıştı. Ama azizelerin ve bu kızın aksine yediği dayaklar onda asla iz bırakmamıştı.

Açılış ilahisi başlamıştı. Umiliana gözlerini İsa'nın bedenine dikti. O şimdi üstümüzde, burada ve varlığını hissettirecek, diye düşünüyordu.

Ama O bunu yapmadı.

Sabah İbadeti mumların sıcak ışığında neşeli ilahilerle geçti. Genç rahibe adayı o kadar yorgundu ki ağzını bile açamıyordu. İbadet saatinin sonu yaklaşırken Umiliana, koro rahibeleri arasındaki koltuğunda, hayatı boyunca yaptığı gibi hayal kırıklığını içine atarak ve Tanrı'nın iradesini alçakgönüllülükle, âdeta uyuşmuş duyularla, kabul ederek kendini duaya verdi.

Sadece, rahibeler dışarı çıkarken ve Umiliana ayağa kalkmış rahibe adaylarının sırayla çıkışını izlerken Serafina'nın eteğine bastığını ve sıranın kenarına dayanarak dengesini korumak için elini giysisinin altından çıkardığını gördü. Genç kız bunu yaparken yüzünde sancıdan kaynaklanan bir kasılma oldu ve bu Umiliana'nın kalbinin daha hızlı atmasına yol açtı.

46



Ertesi günkü rahibeler meclisinde konuşulması gereken bir sürü önemli iş vardı ve toplantı sıkıcı bir havada geçmekteydi.

Paskalya ve onunla birlikte, İsa Mesih'e yapılan şaşırtıcı ve korkunç işkencelerin ve O'nun haç üstünde ölümünün ve dirilişinin tekrar yaşanacağı günler neredeyse gelmişti. Rahibe adayları ile genç rahibeler gözle görülecek şekilde heyecanlıydılar –Büyük Perhiz sonsuza kadar sürmüş gibiydi– ama daha yaşlı olanlardan birkaçı Paskalya mevsiminin tekrar ne kadar çabuk geldiğini düşünüyorlardı. Eğer yılların yaşlılar için daha çabuk geçtiği doğruysa, başlangıçta çorak bir zaman gibi görünen şeyin, aslında dinî bayramlar, şehre özgü kutlamalar, bağışçılar için tertiplenen özel ayinler ve azizlerin günlerinden oluşan bir takvim oluşu da manastır hayatının harikalarından biriydi. Paskalya, talepleri en zorlu olanlar arasındaydı ve ilahi düzenlemeleriyle ilgili sorular ile Paskalya Bayramı'ndan önceki Kutsal Cuma günü manastırın büyük gümüş haçının arkasındaki koridorlarda yapılan geçit töreni arasında anlaşmazlıkların ortaya çıkabileceği bir alan vardı. Belki bu nedenden dolayı en küçük bir itiraz patlamaya hazır olan fırtınanın kopmasına neden olacakmış gibi toplantı başlarken herkes son derece terbiyeliydi.

Büyük Perhiz'in bozulduğu Paskalya Pazarı'ndaki ziyafetle ilgili bir tartışma sırasında, Rahibe Zuana sırası gelmeden konuşmak için izin istedi ve izin verildi.

"Sayın Başrahibe, oruç rahibe adayları için zorunlu olmadığına göre, bunlar arasında oruç tutanların Paskalya Pazarı'ndan önce normal yemek yemeye başlamalarını önerebilir miyim? Revir şefi olarak perhizin sağlıkları üzerindeki etkilerinden kuşku duyuyorum."

Salon –ya da daha ziyade Umiliana'yı destekleyen rahibeler– gerginleşti ve onun vereceği sert cevabı beklemeye başladı. Ön sırada, Benedicta, heyecanla başını sallamaktaydı. Koro en güzel sesinin soluğu olmayınca eksik kalmıştı. Ama önce başrahibe cevap verdi.

"Rahibe Zuana, endişenizi anlayışla karşılıyorum ama bu sizden çok rahibe adayları sorumlusunun işidir."

"Ben... şey..." Bu beklenmedik destek Umiliana'yı bir an için şaşırtmıştı. "Revir şefinin neden bahsettiğini anlayamadım. Oruç tutmakta olan tek rahibe adayı bunu zorunlu bir ceza olarak yaptı ve cezası bir süre önce sona erdi."

"Saygılar sunarım, Rahibe Umiliana. Bunun doğru olmadığını düşünüyorum. Bu haftalar içinde söz konusu rahibe adayı sürekli olarak zayıflamaya devam etti ve tabağına yemek konsa da hiçbir şey yemediği kanısındayım. Yemeği daha sonra atmak için saklıyor. Bu kadar genç birinin,bu kadar uzun süre gıdasız kalması doğru değil."

Rahibe adaylarının oturduğu sıraya bakan sadece Zuana değildi. Son zamanlarda, Serafina'nın yemekhanede ne kadar sakar olduğunu, yerlere yemek döktüğünü ya da yiyecekleri kuşkuya yer bırakmayacak şekilde açıkça sakladığını herkes fark etmişti.

Ancak, birisi bu kadar çarpıcı bir biçimde eriyorsa bir süre için hayranlık endişeyi bastırabilirdi.

"Bu gözleminiz için size minnettarım. Ancak sorumluluğum altındaki rahibe adayının gerçek sağlığı tehlikede olsaydı, *emin* olun, şimdiye kadar fark etmiş olurdum."

Başrahibe yine beklentilere ters düşen bir konuşma yaptı. "Endişelenecek bir şey olsa, eminim, Rahibe Umiliana bunu fark ederdi." Çok kısa bir sessizlik oldu. Birkaç kişinin kısa bir süre önceki çığlıkları hatırladığı kesindi. "Bu genç kızın birkaç gece önce manastırın huzurunu kaçırdığını biliyorum ama bana kalırsa bunun nedeni kötü rüyalar görmüş olmasıydı."

Konuşmalar tuhaf, gerçeküstü bir nitelik kazanmıştı çünkü konunun merkezindeki kişi, Serafina'nın kendisi tümüyle görmezden geliniyordu. Genç kız, bir deri bir kemik halde rahibe adayları sırasında iki büklüm oturuyordu. Bir süreden beri, çevresinden onun sık sık nefes aldığının ve arada sırada yattığı yere iyice gömülmek isteyen küçük bir hayvan gibi ağzından hırıltılar çıktığını fark etmişlerdi.

"Bu arada görüşmemiz gereken birçok şey daha var ve devam etmeliyiz. Huzur içinde olun, Rahibe Umiliana manastırın sizin kararlarınıza güveni tam..."

Ama başrahibe sözüne devam etmedi.

Söz konusu rahibe adayından gelen gürültü –çünkü bu gerçekten bir gürültüydü- birden artmış, dupduru bir sesi olan bir genç kadının böyle uyumsuz bir uğultu çıkarması herkesi rahatsız etmişti.

"Aaah!" Genç kız kollarını başının üstüne kaldırarak morarmış olan korkunç avuçlarını gösterdi. Bu avuçlardan kollarına kan sızmaktaydı. İnsanların gördükleri konusunda hiçbir yanılgı olamazdı ve kız eteklerini gereğinden çok daha yukarılara kaldı-

rarak bu kez kan lekeleriyle dolu olan ayaklarını gösterdi. Ama bu lekeler ellerindeki yaralarla boy ölçüşemezdi.

Salondaki herkes dona kalmış, kıpırdamadan oturmaktaydı.

Serafina, ağırlığını ayaklarından almak istermiş gibi sıçrayıp zıplamaya, dans etmeye başladı. Ağzından çıkan uğultu ise bir ulumaya dönüşmüştü. Sanki birisi ona işkence ediyordu. Etekleri ise hâlâ kalçalarına kadar sıvanmış durumdaydı. Bu bir mucizeyse, genç kızın öyle hissetmediği kesindi. Vecde kapılmış bir durumu olmadığı açıktı. Bu sadece panik, dehşet dolu bir histeri nöbetiydi.

Genç kızın yanına ilk giden başrahibe oldu. "Ne yaptın? Rahibe adayı Serafina, bu nedir?"

Serafina ona döndü ve ellerini neredeyse başrahibenin yüzüne dayayarak, "O'ydu! O'ydu! O bana O'nun geleceğini söylemişti!" diye haykırdı.

"Kim söylemişti?"

Şimdi, genç kız kanını rahibelerin başlarına damlatarak ellerini rahibe adayları sorumlusuna doğru sallıyor. "Görüyor musunuz," diyordu. "Görüyor musunuz, Rahibe Umiliana? Dua ettim ve O geldi. İsa'nın yara izleri. Ama ah, sevgili İsa Mesih, canım niçin bu kadar çok acıyor? Aaah! Aaah!"

Serafina'nın arkasındaki birkaç rahibe adayı da şaşkınlıktan olduğu kadar korkudan inliyorlardı. Rahibe Umiliana ayağa kalkmış, büyülenmiş gibi duruyordu. İçinde garip bir düşüş yaşamaktaydı. Bu anı çok uzun süredir bekliyordu ama durumda bir kendinden geçiş de hissetmiyordu. Aksine durum hiç de öyle görünmüyordu. Çok uzun zamandır, aşırı duygusal genç kızlarla birlikte olduğu için histeri nöbetini hemen tanırdı. Bu gördükleri Tanrı'nın işi değildi. Rahibe adayı Serafina'nın başka bir hastalığı vardı.

Umiliana bunu itiraf edemeyecek kadar mağrur değildi ama kalabalığın arasında kendine yol açarak kıza yaklaşırken başka

bir şey oldu. Serafina, çamura saplanmış bir domuz gibi uluyup olduğu yerde dönerek çırpınırken giysisinin içinden bir şey düştü ve taş zemine çarpınca sıçrayarak kaydı.

Kıza en yakın olan rahibeler onu hemen gördüler. Ama orada bulunan herkesin görmesi için başrahibenin onu yerden alıp havaya kaldırması gerekiyordu. Bu, pırıl pırıl parlayan küçük bir bıçaktı ve üstündeki lekeler ancak kan olabilirdi.

Zuana'nın sesi gürültüyü bastırdı. "Şifalı otlar bıçağım. Haftalarca önce, ben hastayken ilaç hazırlama odasından yok olmuştu. O zaman almış olmalı."

Bundan sonra hiç kimse bir şey söyleyemedi ve yapamadı çünkü salon müthiş bir kargaşa içindeydi. Genç kız bu kargaşanın ortasında uluyarak dönüp duruyor, ellerini kendisine yaklaşanların yüzüne doğru sallayarak odanın her yanına kan sıçratıyordu. Nihayet, başrahibe, nöbetçi rahibe ve birkaç cesur rahibe tarafından engellendi. Onlar tarafından yere yatırılırken bile mücadele etmeyi ve tükürmeyi sürdürüyordu. Sonra birden kendini bıraktı, olduğu yerde büzüldü ve tamamen gevşeyerek hamur gibi oldu. Artık bir insandan çok bir paçavra yığınına benzemekteydi. Tekrar tekrar, "Özür dilerim, özür dilerim," diye inledi. "Ah, çok açım. Lütfen, lütfen bir şeyler yiyebilir miyim? Lütfen bana yardım edin."

Başrahibenin talimatı üzerine genç kız revir sorumlusunun nezareti altında nöbetçi rahibe tarafından dışarı çıkarıldı. "Onu revire götürün ve bağlayın. İşiniz bitince buraya gelin."

Zuana dışarı çıkarken Rahibe Umiliana'nın başını avuçlarının içine alarak durduğu yerde diz çöktüğünü gördü

47



Revirde onu kapıya en yakın yatağa yatırdılar.

Clementia heyecandan kendinden geçmiş durumdaydı. "Ah, melek geldi! Melek geldi! Hoş geldin, zavallıcık. Ne kadar küçülmüş. Ah, hayır, hayır, onu o yatağa yatırmayın. Oraya her yatan ölüyor."

Onu dinleyen yoktu. Genç kız yatağa bağlanırken direnmedi. Tamamen bitkin, âdeta baygın gibiydi. Nöbetçi rahibe başında durmuş onu seyrediyordu. Acımasızca, "Onun sonunun iyi olmayacağını biliyordum," dedi. "Ama Rahibe Umiliana'nın ne kadar aldanmış olduğunu düşünün."

Zuana, "Artık gidebilirsiniz," dedi. "Ona uyuması için bir ilaç vereceğim ve işim bitince size katılacağım."

Hayatının büyük bir kısmını manastır uyurken sıkıntı içinde geçiren nöbetçi rahibe, meclis odasındaki heyecanı kaçırmamak için koşarak oraya gitti.

Zuana kapı kapanana kadar bekledi ve yatağın üstüne eğildi. "Başardın," diye fısıldadı.

Genç kız gözlerini açtı. "Ah, ellerim çok yanıyor."

"Biliyorum ama artık sessizce yatmalısın. Daha sonra ellerindeki yanmayı geçirecek bir şey getireceğim."

Kapı açıldı. Augustina ifadesiz yüzü ve sakar elleriyle eşikte bekliyordu. "Beni çağırmışsınız?"

"Evet. Bu rahibe adayının başında oturacaksın. Kimsenin ona yaklaşmasına izin verme ve dikkatli ol. O zaten çok hasta."

Ama Zuana ayağa kalkarken kız onu çekti.

"Rahibe Zuana." Sesi öyle zayıftır ki Zuana duyabilmek için kulağını onun dudaklarına yaklaştırmak zorunda kaldı. "Ben... ben korkuyorum."

"Biliyorum." Zuana gülümsedi. "Ama her şey düzelecek."

Revir şefi doğrulduğunda yüzünde yine ciddi bir ifade vardı.

Rahibeler meclisinde, manastır diz çökmüş durumdaydı.

"Bizi içinden geçmekte olduğumuz fırtınadan kurtar ve güvenli bir limana götür. Senin merhametine layık değiliz ama Senin gerçek ve mütevazı hizmetkârların olmak için çaba gösteriyoruz."

Başrahibe, gözünün ucuyla kapıda Zuana'yı gördü ve dualara son verdi. Herkese ayağa kalkıp yerlerine oturmaları için işaret etti.

"Sevgili rahibe kardeşlerim, korkunç bir fırtınaya yakalandık. Başrahibeniz olarak bundan kendimi sorumlu tutmak zorundayım. Ah, Rahibe Zuana. Lütfen söyleyin. Kız nasıl?"

"Onu yatağa bağladım."

"Güzel. Onu muayene etmeye fırsat bulabildiniz mi?"

"Sadece onun kendisini ciddi bir şekilde yaraladığını, çok zayıfladığını ve acınacak derecede gıdasız kaldığını anlayabilecek kadar muayene edebildim."

"Bunun da onun çıldırmasına katkısı olmuş olabilir." Başrahibe kendisinin dışında bir güçten yardım ister gibi başını önüne eğdi. "Ancak," tekrar başını kaldırdı, "bu kederli genç kadının manastıra ilk geldiğinde de çok dengesiz davranışları olduğunu hatırlamakta yarar var."

Dördüncü sırada, Rahibe Umiliana, gözlerini yere dikmiş, soluk bir yüzle oturuyordu. Ayağa kalkmaya çalıştı. "Sayın Başrahibe, ben..."

Başrahibe nezaketle onun sözünü kesti. "Rahibe Umiliana, sizin bu acıyı hepimizden daha fazla hissedeceğinizi biliyorum çünkü ona çok fazla vakit ayırdınız ve eğitim verdiniz. Bu yüzden, kimseyi suçlamadan önce, Tanrı'ya anlayış göstermesi için yalvarmamız çok daha önemlidir. Eğer bir suç söz konusuysa, bu benim omuzlarıma yüklenecektir çünkü ben başrahibeyim. Lütfen, lütfen, sevgili kardeşim, oturun ve dinlenin."

Bu sevecenlik Umiliana'yı paylanmaktan daha çabuk susturdu ve Umiliana sahneyi Chiara'ya bıraktı. Başrahibe ellerini koltuğun kenarlarındaki aslan kafalarına dayayarak doğruldu. Bu, herkesin bildiği, tanıdık, hatta huzur veren bir hareketti. Yararlıydı, çünkü şimdi herkesin rahatlamaya ihtiyacı vardı.

"Sanırım biliyorsunuz, bugünkü üzücü olaylardan önce de manastırın huzuru konusunda endişeliydim. Çalkantılı bir dönemden geçiyoruz. Her yerde değişim ve tartışmalar var. Bu huzursuzluğun bir kısmının, rahibe olarak hayatımızı nasıl yaşamamız gerektiği konusundaki anlaşmazlıklar ve kargaşa sonucunda bu duvarlardan içeri sızması şaşırtıcı olmaz. Birçok kentte başkaları da aynı soruları soruyor – ve bazıları, ağır baskılar altında değişiklikler yapmaya zorlanıyorlar." Başrahibe iç geçirdi. "Geçtiğimiz haftalarda, birçok geceyi dua ederek ve bu konuda, onun sürüsünü kollama ve gözetme görevimle ilgili ola-

rak, Tanrı'nın bana yol göstermesi için yalvararak geçirdim. Ve Tanrı, benim üzüntüme acıyarak yardımıma koştu. Birçok şeyi anlamama yardım etti. Ve görmeme yardımcı olduğu şeylerin belki en önemlisi sırtımızdaki yükün bir kısmının bu genç kızın varlığından kaynaklandığı oldu."

Başrahibe durakladı. Salonda büyük bir sessizli vardı ve herkes onun sözlerine devam etmesini bekliyordu.

"Sevgili kardeşlerim, Tanrı'nın benim gözlerimi bu gerçeğe açtığı gibi, şimdi sizin de, bunları, Rahibe adayı Serafina'nın aylarca önce bizimle birlikte yaşamak üzere buraya gelişinden beri hiddetinin, itaatsizliğinin, onun sesiyle birlikte gelen şan ve şerefin, bu genç kızın aniden başlayan dindarlık gösterilerinin, hastalığının, ağır bir ceza aldığı gizli günah çıkartma olayının, aç kalmaya dönüşen abartılı oruçlarının ve şimdi bu son hareketinin –bu sahtekârlık ve çılgınlık gösterisinin– Santa Caterina'nın barış ve huzuruna zarar verdiğini düşünmenizi istiyorum. Onu anlamak ve aramıza almak için elimizden geleni yapmamıza –özellikle ilaç hazırlama odasında Rahibe Zuana'nın, koroda Rahibe Benedicta'nın emekleri ve Rahibe Umiliana'nın özverili ilgi ve disiplinine– rağmen bu genç kadın düzeleceğine daha büyük bir umutsuzluğa kapıldı. Belki de bu şaşılacak bir şey değildir.

Davranışındaki bu değişiklikler, ayın değişik evrelerinin etkileri –çünkü onun psikolojik iniş çıkışlarıyla ayın evreleri arasında bir bağlantı vardı– arasında ortak bir nokta söz konusuydu. Hepsi bizim ilgimizi çekmek üzere kurgulanmıştı. Bu belirtiler genç kadınlarda görülen kansızlığın en kötü türüne uygun düşüyor. Bu hastalık onun yaşındaki birçok genç kızda görülebilir ama en kötü türü tam bir deliliğe neden olur. Şu ana kadar Santa Caterina'da böyle bir şey görülmedi. Bu kızın manastıra geldiği ilk günden itibaren bu konuda endişelerim vardı. Eminim, Rahibe Zuana, bu kızın sadece isyankâr olmayıp aynı

zamanda hasta olabileceğini konuştuğumuzu hatırlayacaktır. O zaman babasına mektup yazarak kızı hakkında bilgi istemiştim ve babasının cevabı güven vericiydi. Ancak o günden beri durum iyiye gideceğine kötüye gitti. O kadar ki, hepimiz bundan şu ya da bu şekilde etkilendik. Çünkü hepimiz, hayatını dindarlıktan çok gösteri yapmaya adamış olan bir kadınla birlikte yaşamak zorundaydık."

Başrahibe bütün bunları ağır ağır ve inandığını belli ederek, kelimelerin özenle ele alınması gereken değerli ve nazik şeyler olduklarını ya da insanların onları özümsemeleri için bir süre beklemeleri gereken bir ağırlıkları olduğunu göstermek için arada sırada susup bekleyerek söylüyordu.

Vermek istediği mesaj basitti. Genç bir kadın kendini ibadete vereceğine hilekârlığa vererek manastırın dengesini bozmuştu. Evet, bu gerçekten çok basit bir mesajdı ama salondaki rahibelerin birçoğuna hitap ediyordu.

Zuana önünde bir deniz gibi uzayıp giden insan kalabalığına baktı. Salonun sol tarafında rahibe adayları oturmaktadır. Bu genç kızlar şu ana kadar Serafina'nın gölgesinde kalmıştı ve belki şimdi onu kıskandıkları ya da ona iyi davranmadıkları için kendilerini haklı buluyorlardı. Yoksa onun bir sahtekâr olduğunu çoktan anlamış olabilirler miydi? Yakında oturan Rahibe Eugenia, Serafina, Akşam Duası'nda ağzını açana kadar manastırın bülbülü olarak ne kadar mutlu olduğunu ve o zamandan beri çektiği işkenceleri ve ne yapacağını şaşırdığını kuşkusuz hatırlıyordu.

Devşirmelerin oturduğu sıradaki Letizia ise hasta olan başdevşirmeyi odasında ziyaret etmek için onunla birlikte koridorlardan geçerken, kızın herkesin yanında kullandığı ses tonundan çok farklı bir tonda kendisini azarlayışını, Candida onun saçlarını fırçalayarak geçirdiği akşamları düşünüyordu.

Koro rahibeleri arasında, uzun bir zamandır görmezden gelinmeye alışık olan ikizler ise Serafina'nın bir gün aceleyle kiliseye giderken onlardan birine çarptığını ve özür bile dilemediğini, Rahibe Benedicta kendisi düzenlemelerini Tanrı için yaptığı halde o genç kızın kendi zevki için söylemekle daha çok ilgilendiğini hatırlıyordu. Rahibe Federica badem ezmesinden yaptığı ilk çileği Serafina'ya tattırmaya kendini zorunlu hissetmesine rağmen genç kızın onu hiçbir zaman sevmediğini düşünüp keşke onun yiyeceğine daha fazla acı pelinotu katsaydım diye pişmanlık duyuyordu. Dini bütün ihtiyar Agnesina da Umiliana onun ruhen giderek temizlendiğinden söz ettiğinde bile bu genç kıza hiçbir zaman güvenmediğini düşünüyordu. Bu arada, Felicita, kendisi gibi ilgiye daha fazla layık olanlar varken bu sığ rahibe adayına vakit ayıran Umiliana'ya, genç kızın duyduğu öfkeden fazla rahatsız olmamaktadır.

Ya Rahibe Umiliana? Rahibe Umiliana birçok şey düşünüyor ve hatırlıyordu.

"Gerçek imandan çok gösteriş. Tanrının sevgisi içinde mütevazı bir biçimde yaşamaktan çok gürültü yapıp dikkat çekmeye çalışmak. Bunların içinizdeki korkular olduğunu biliyorum Rahibe Umiliana ve haklı olduğunuzu söylemek zorundayız." Başrahibe bunları söylemekle büyüklük gösteriyor ve insanların dikkatlerini ister istemez Umiliana'nın bu iğrenç olayda aldatıldığına ve yanlış değerlendirme yaptığına çekiyordu.

"Doğru yola dönmeliyiz: *Kavgayı sevmemek. Gururu sevmemek. Kıskanç olmamak ve gıpta etmemek. Kendi benliğinden nefret etmek. Komşunu kendin gibi sevmek ve...*"

Ve her konuda başrahibenin buyruklarına itaat etmek sözlerini eklemesi gerekmiyordu – çünkü her rahibe Aziz Benedictus'un kuralının sözlerini ezbere bilmekteydi.

"Bu yolla fırtınayı atlatacağımızdan ve manastırımızın tekrar, eskiden olduğu gibi uyumlu ve dürüstçe ibadet edilen bir yer olacağından eminim."

Salona sessizlik hâkimdi. Başrahibe başarılı bir konuşma yapmış ve bundan en çok etkilenen Zuana olmuştu.

Planın iskeleti, merkezindeki katkı maddeleri kendisine aitti. Ama bu... Bu süsleme... Bu dekor başrahibenin kafasından çıkmıştı ve bu ustalık ve zekâ Zuana'yı şaşırtıyordu. Bu, Santa Caterina'nın şöhretine, manastırın bir rezalete karışmaması için bir delikanlının öldürülmesine izin verecek kadar önem veren ve aynı zamanda, barış ve uzlaşmayı sağlamak için en güçlü rakibinden intikam almaktan vazgeçen bir kadındı. Çünkü o, dışarıdan gelecek müdahalelerin ancak bu yolla önlenebileceğini çok iyi biliyordu.

Zuana yine tarikatın kuralını hatırladı. *Başrahibe birçok şeyin teslim edildiği bir insandır ve sürüden kayıp vermemenin yanında değerli kişilerin artışıyla mutlu olması için kendisinden birçok şey beklenecektir. Güç ve ağır bir görev olan ruhları yönetmeyi ve birçok farklı kişiliği uzlaştırmayı üstlenecek, şefkati ciddiyetle bir arada götürecektir.*

Bu odadaki başka kim bu işi bu kadar iyi yapabilirdi?

Zuana yavaşça elini kaldırdı.

"Evet, Rahibe Zuana? Konuşabilirsiniz."

"Ben... şey... Şimdi bu rahibe adayını ne yapacağımızı merak ediyorum."

Başrahibe içini çekti. "Onu bu oruç çılgınlığından vazgeçirip sağlığına kavuşturmak için elimizden geleni yaptıktan sonra onun ruhsal durumunu ele almalıyız. Sanırım ilk iş size düşüyor."

"Elimden geleni yapacağım." Zuana başını önüne eğdi. "Ama biraz önce onu revirde muayene ettiğimde durumunun ağır olduğunu gözlemlediğimi söylemek zorundayım. Çılgınlık anında kendisini bıçakla tehlikeli biçimde yaralamış ve açlıktan bir deri bir kemik kalmış."

"Sevgili Rahibe Zuana, bu manastırdaki bütün rahibeler sizin mümkün olan her şeyi yapacağınızı biliyorlar. Peder Romero'ya hemen onun yanına gitmesini rica edeceğim. Gerisi Tanrı'ya kalmış. O'nun rehberliği için dua edeceğiz.

Santa Caterina'nın rahibeleri beklenmedik bir barış ve uyumluluk duygusuyla dua ve kişisel ibadet için odalarına çekilirlerdi. Bazıları, karanlıkta diz çöküp uzun uzun dua ederken revirden gelen bir ses manastırın genç bülbülünün havada süzülerek onlara ulaşan sesini duyduklarına yemin edebilirlerdi. Bazıları bunun yeni bir çılgınlık olmasından korksa da bu sesin duruluğunun etkisinde kalmamak ve belki de Tanrının dualarını kabul edip onu nihayet Tanrı tarafından dostça karşılandığını düşünmemek mümkün değildi.

Aynı gecenin en karanlık saatinde, Rahibe Zuana hastalarına iyi geceler diledikten çok sonra Clementia uyanıp odanın içinde birini gördü ve bunun Meryem Ana'nın kendisi olduğuna yemin etti. Çünkü sessiz adımlarla gelen bu kişinin yüzünde beyaz bir örtü vardı ve çevresine çiçek kokuları saçmaktaydı. Genç kızın yatağının yanında durdu ve o zaman kız ölmek üzere değilmiş gibi doğrulup oturarak dua etmeye başladı. Güya Meryem Ana eğilip onu öptü ve ona Tanrı'nın Sofrası ayinindeki kupayı sundu. Kız kupadan kana kana içti. Sonra tekrar yattı ve o siluet de bir süre dua ettikten sonra geldiği gibi sessizce çıkıp gitti.

Clementia'nın ilkbahar kuzuları kadar çılgın olduğu herkes tarafından bilinmekteydi ama o gece sabaha karşı genç kızın geceleyin sessizce öldüğü öğrenildiğinde yaşlı kadının anlattığı bu hikâye manastırın içinde hafif bir rüzgâr gibi eserek onu duyanlara umut verdi ve bir mucize duygusu uyandırdı.

48



Hayat, ölüme rağmen devam etmek zorundaydı ve Paskalya yaklaşırken manastırlar yoğun yerler olurdu.

Letizia ile Rahibe Zuana, genç kızı bulduklarında kalbi durmuştu ve hiçbir yaşam belirtisi yoktu. İki kadın, kızı, ilaç hazırlama odasının arkasında bulunan ve morg olarak kullanılan odaya götürüp yıkadı ve gömülmeye hazır olacak şekilde giydirdiler. Cesedin sergileneceği alışılmış bir tören yapmak yerine kilisede dua edildi. Herkes meraktan delirmek üzereydi ve cesedi görmek için sabırsızlanmaktaydı. Ama manastırın en kısa zamanda normal hayatına dönmesini sağlamak başrahibenin göreviydi ve otoritesi yeniden tesis edilmiş olduğu için ona sorgulanmadan itaat edildi.

Aynı gün soylu ailenin düğünü için hazırlanan çeyiz tamamlanmış ve ertesi sabah teslim edilmek üzere ambalajlanmış olacaktı. Bu iş o kadar önemliydi ki o akşamüzeri nehir kıyısındaki ambara nakledilmeye hazır olarak aşağıya, revire yakın bir odaya indirilirken bu sürece bizzat başrahibe nezaret etti.

Morg olarak kullanılan odada, Zuana ve Letizia genç kızı baştan savma yapılmış ahşap bir tabuta koyup üstüne beyaz müslin bir kumaş örttüler (altın rengi kumaş sadece yemin etmiş olanlar içindir). Sonra Zuana -bir deri bir kemik kalmış olan

bu genç bedenin görüntüsü karşısında son derece duygulanıp ağlamaklı olan– Letizia'yı gönderdi ve öğleden sonraki çalışma saatinde onun başında kendisi nöbet tuttu.

Nöbetinin yarısında rahibe adayları sorumlusu ona katıldı. Umiliana, alçakgönüllü davranarak başrahibeye gidip genç kıza özel olarak veda etmek için izin istemişti.

İki kadın birlikte, tabutun yanında diz çöktüler. Bir ölü için son olarak Rahibe Imbersaga'nın başucunda dua etmişler ve Zuana, rahibe adayları sorumlusunun ateşli coşkusundan çok etkilenmişti. Oysa şimdi, bu koro rahibesinin içinde karanlık bir çalkantı olduğunu, bu garip genç kadının ölümündeki payı her neyse, buna bağlı olarak kendisini bağışlayamadığını ve bağışlamayacağını elinde olmadan hissediyordu.

Nihayet sanki saatlerce sürmüş olan dualardan sonra, ihtiyar kadın yavaşça ayağa kalktı ve sessizce kapıya doğru yürüdü.

"Rahibe Umiliana?"

İhtiyar kadın durdu, bekledi.

"Bir zamanlar bana, sizin rahibe adayları sorumlunuz olmak isterdim, demiştiniz. Ben de bu duyguyu paylaşıyorum ve izin verirseniz, bazen gelip Kutsal Babamıza nasıl daha yakın olabileceğim konusunda sizinle konuşmak istiyorum."

İhtiyar kadın ürperdi. Sert bir sesle, "Bana gelmeyin," dedi. "Ben değerli biri değilim."

"Ama ben sizin değerli biri olduğunuzu düşünüyorum. Lütfen. Bana yardım edebileceğinize inanıyorum."

Bu odada ihanet kokan şeyler vardı ama bu onlardan biri değildi.

Umiliana, Zuana'ya baktı ve beyaz saçları ve buruşuk çenesi titreyerek hafifçe başını salladı ve gözlerinden yaşlar akmaya başladı.

"Elimden geleni yaparım."

Akşam duasından hemen önce Madonna Chiara başdevşirmeyi dairesine çağırdı ve sandığın ambara götürülmesi için yemekten sonraya kadar beklemesini söyledi. Kendisi sandığın içindekileri son bir kez kontrol etmek istemekteydi.

Rahibeler kişisel ibadet için odalarına dağıldıklarında, Zuana ile başrahibe morg olarak kullanılan odada buluştu ve kızın cesedini ikisi birlikte, şu anda kilitli olmayan bir kapıdan, çeyiz sandığının bulunduğu odaya taşıdılar. Kızı, düğünde kullanılacak olan kat kat işlemeli ipeklerin altına koyarken Zuana onun nabzını aradı. Genç kızın nabzı hafif ama düzenli atmaktaydı. Ölmek üzere olan birinin nabzı gibiydi. İki kaynağın ortak noktası, bir vücudun ölüme yakın bir durumda yirmi dört saat kaldıktan sonra sağlıklı bir hayata dönebileceği yolundaydı. Ama ilk kaynak, Doğu Akdeniz ülkelerinde yaşayan barbar bir kavme dayanmakta, babasına ait olan ikinci kaynaksa, yaşayan kanıtlara değil açıklamalara dayanmaktaydı. Ümit etmekten başka çareleri yoktu. Genç kız kendinden geçmiş halde yatarken çok kırılgan görünüyor, hâlâ etten çok kemik gibi duruyordu. Ellerine merhem sürülüp bandaj yapılmıştı. Manastıra geldiğinde olgun bir şeftaliye benzeyen güzel kızla ilgisi yoktu. Ama boğazını ikiye ayıran yara izleriyle müstakbel kocasının ondan daha güzel olmayacağı kesindi.

Sandığın kapağını kapamadan önce başrahibe pelerininin altından bir şey çıkardı ve onu kızın sargılı ellerinin altına koydu. Bu değerli taşlarla süslü bir haçtı. Başrahibenin özel bayram günlerinde kullandığı haç kadar değerli değildi ama sahibine

yeni bir hayata başlamak için gerekli olan kaynağı sağlayacak kadar değerliydi. Kıza gerekli talimat açık bir biçimde verilmişti. Haçı hiçbir şekilde Ferrara şehrinde ya da yönetimi altındaki bölgelerde satmayı denemeyecekti. Ama genç çift yeterince uzak bir yere gittiklerinde kendilerine ait olan bu haçı istedikleri gibi kullanabileceklerdi. Hiç kimse onun nereden geldiğini sormayacak, sorsalar bile Ferrara'daki hiçbir manastırda kayıp bir değerli haça ve kesinlikle onu çalabilecek olan bir kaçağa ait kayıtlar bulunmayacaktı. O zaman rahibe adayı Serafina uzun süre önce ölmüş ve gömülmüş, yüzlerce benzer yazıdan ayırt edilemeyecek olan ölümüyle ilgili yazı, manastırın ölülerle ilgili kayıtlarında Rahibe Scholastica'nın zarif el yazısıyla yerini almış olacaktır.

Kız kendisine söylenenleri dinlemiş ve anlamıştı.

Haça bakarak, "Buna layık değilim," dedi.

"Bundan emin değilim ama onsuz yaşamanızın güç olacağını biliyorum."

Şimdi, iki kadın genç kıza bakarken akıllarından aynı şeyler geçmekteydi.

Zuana alçak sesle, "Çok ufak tefek olduğu için ona çok fazla vereceğime çok az verdim," dedi. "Bunun doğru miktar olması için dua ediyorum."

Zuana'nın sözleri daha çabuk davranmalarına neden oldu ve (içeri hava girecek, aralık budak yerleri olduğu için seçilen) sandığın kapağını kapatıp morg olarak kullanılan odaya döndüler. Burada onları bekleyen bir sorun vardı. Boş tabut kiliseye ve gömüleceği yere taşınırken kuşku uyandırmamak için onu nasıl ağırlaştıracaklardı?

Zuana'nın cevabı hazırdı. İlaç hazırlama odasından bir kucak kitap getirerek tabutun içine koydu.

Başrahibe ona dikkatle baktı. "Anlaşılan, ikimiz de değerli şeyleri feda ediyoruz."

Zuana, hayır anlamında başını salladı. "Genç kız fazla ağır değil – ve sizin gibi benim de daha büyük kitaplarım var. Bunlardaki ilaçlardan birçoğunu denedim ve eksik buldum. Daha yararlı olanlar ezberimde."

"Güzel." Başrahibe durakladı. "Daha fazla ilaç tarifi ezberlemeniz yararlı olabilir."

Zuana bir huzursuzluk hissetti. "Ne zaman gelecek?"

"Kesin olarak bilmiyorum. Kızın buradan gidişi bize bir süre denge sağlayacaktır. Ama olacak, çünkü sonuçta bu bize bağlı değil. Bu piskopos olmazsa bir sonraki ya da ondan sonraki olacak." Gülümsedi. "Üzgünüm."

Ama Zuana bunu baştan beri elbette biliyordu. Sonuçları ne kadar kötü olacaktı? Kafasını bilgiyle doldurabilirdi ama eğer ilaçlarını yok ederlerse bu bilgiyle pek az şey yapabilirdi. Manastırın mezarlığının gelecekteki durumunu ve iki taze mezar hayal etti. Belki de Tanrı en kötü şeyler olmadan onları yanına almayı uygun bulacaktı.

Başrahibe kuru bir sesle, "Haydi," dedi. "Bu işi bitirsek iyi olur."

İkisi birlikte başrahibenin eski giysilerini kitaplara sararak oldukça yumuşak bir şekil oluşturdular sonra onu kalın bir müslin kumaşla örttüler. Başrahibe tabutun Peder Romero ayini yönetmeye gelmeden önce çivilenmesi konusunda onunla anlaşmıştı. O zamana kadar ya Zuana ya da kendisi "cesedin" başında nöbet tutacaktı.

Yapacak daha fazla bir şey yoktu.

"Tanrı sizinle olsun olsun, Rahibe Zuana."

"Ve sizinle olsun, Sayın Başrahibe."

Ve başrahibe, Zuana'yı kitaplarla dolu tabutla baş başa bırakarak dışarı çıkıp başdevşirmeyi çağırdı ve güçlü kuvvetli dört genç devşirmenin çeyiz sandığını el arabasına yükleyip akşamın alacakaranlığında bahçelerden geçirerek ambara götürmelerine nezaret etti. Sandık, mavnacıların ertesi sabah oradan almaları için ambarın dış odasına kondu.

49



Avuçları zonkluyordu. Avuçları zonkluyor ve boğazı ağrıyor, boğazı ağrıdığı için iyi nefes alamıyordu. Gözlerini açtığı zaman hiçbir şey göremedi. Nerede olduğunu hatırlaması ve anlamını kavraması için birkaç saniye geçmesi gerekti ve bu birkaç saniye içinde paniğe kapıldı. Hareket etmeyi denediği zaman, korku, üstündeki kat kat ağır kumaşlar gibi nefes almasını engellemekteydi.

Vücudunu gevşek bıraktı ve daha sakin bir şekilde nefes almaya çalıştı. Bulunduğu yerde hava vardı ama bu havayı burun deliklerinde yoğun olarak hissetmekteydi. Bunun sonsuza kadar süremeyeceğini de ölmeden gömülen insanlarla ilgili binlerce hikâyeden öğrenmişti.

Ama o gömülmemişti. Çeyiz sandığındaydı. Ambarda. Ve dışarıda, kapının arkasındaki nehirde, belki de şu anda, oraya doğru yaklaşmakta olan bir sandal vardı ve...

Evet, evet, kesinlikle böyleydi. Bunu Zuana'yla en az on kez konuşmuşlardı. Manastır uykuya dalar dalmaz, Zuana, bahçelerden geçtikten sonra başrahibenin anahtarlarını kullanarak, önce birinci, sonra ikinci kapıdan geçip içeri girecek ve sandığı açacak,

kız da dışarı çıkacak, ikisi birlikte dış kapılardan çıkıp iskelenin üstünde bekleyeceklerdi. Ne zamana kadar?

Genç kız çok erken uyanmış olmalıydı. *İlacın etkisinin ne kadar süreceğini kesin olarak söyleyemem. Geç uyanacağına erken uyanman daha iyi olur. Çünkü ilacın etkisi altındayken seni taşımak güç olur.*

Zuana bunu tekrar tekrar anlatırken genç kız gözlerini onun yüzünden ayırmadan her kelimesini dinlemişti. Bu kadına kesinlikle güveniyor ve ona zarar verecek hiçbir şey yapmayacağını biliyordu. Ama Zuana ona açıkça söylemese de genç kız onun bu ilacı ilk kez kullandığını ve ne kadar güçlü olup etkisinin ne kadar süreceğinden emin olmadığını biliyordu.

Ya Zuana ona yeterince ilaç vermediyse, ya yarı yolda uyandıysa ne olacaktı? Belki henüz ambara ulaşmamıştı. Şu anda bile, odada, sandığı kaldırıp merdivenlerden aşağı indirmeye ve dışarı taşımaya hazır olan devşirmeler olabilirdi. Kendi kendine, Sus, Isabetta, diyor. Sakin ol. Şu anda hiç gürültü yapmamalısın. Ya da havayı boşa harcamamalısın.

Dua etmeye başladı. Dua edecek o kadar çok şey var ki: Bu adama iyi bir eş olmak için başlarından geçen bunca şeye rağmen birbirlerini sevmenin yanı sıra kollamak ve Tanrı'nın buyruklarını unutmamak için dua ediyordu. Geride bıraktığı herkesi Tanrı'nın gözetmesi için dua ediyordu. Ona karşı günah işleyenleri kendisinin bağışladığı gibi onun sayısız günahlarının bağışlanması için yalvarıyordu. Bunlar, kimseye kötülük yapmak istemediği halde elinde olmadan yapan Rahibe Umiliana, görevinin gerektirdiklerini yapan ama onun yardımı olmadan özgürlüğüne asla kavuşamayacağı başrahibeydi. Ve Rahibe Zuana –Ah, Rahibe Zuana!– Isabetta, Tanrı'dan onun için ne isteyebilirdi? Doğru

kelimeleri ararken ağır *kumaşların yüzündeki baskısının* arttığını ve soğukkanlılığının kayıp gitmekte olduğunu hissediyordu. Şarkı söyleme –arkadaş olarak kendi sesini işitme– ihtiyacı duyuyordu.

Uyanalı ne kadar zaman olmuştu? Çok uzun bir zaman olduğu kesindi. Başı ağrıyordu. Evet, ilaç yeterince güçlü olmalıydı. Bu durumda nasıl olur da Zuana gelmemiş olurdu. Ya...

Ya? Bu kelime öyle bir dehşet dalgası yaydı ki sanki genç kızın çevresindeki bütün havayı tüketti. Isabetta güçlükle nefes almaktaydı.

Ya gece birisi hastalanır ve Zuana gelemezse ne olurdu?

Ya herhangi bir şekilde bu plan meydana çıktıysa?

Ya böyle bir plan hiç yoktuysa?

Ya da baştan beri böyle bir plan vardıysa?

Sevgili İsa Mesih ya bu onu susturmak için başrahibenin son intikamıysa ve Isabetta ambarda değil de morg olarak kullanılan odadaysa? Ya da daha kötüsü bu çoktan olduysa ve kendisi şu anda, manastırı yıkımın kıyısına getirmesine ceza olarak gömülmüş olup mezarlıkta toprağın altındaysa? Ya sonunda ölecekse?

Bir şey bir kere düşünüldü mü bir daha düşünülmemesi mümkün olamazdı. Genç kız paniğe kapılarak sargılı elleriyle ipek kumaşları itiyor ve mafsallarıyla sandığın kapağına dokunuyordu. Kapağı ittikçe ellerindeki delikler yanıyor ve zonkluyordu. Ama tahta çok ağırdı. Çivilenmiş olabilir miydi? Ah, sevgili Tanrım, kapak çivilenmiş olmalıydı. Ciğerlerini geri kalan havayla doldurup bağırmaya başladı. Olay başladığı gibi bitecekti. Dehşet ve gözyaşları ve gece vakti tahtayı boş yere yumruklayarak.

"İmdat, ah, bana yardım edin!"

Ve şimdi, üstünde bir tıkırtı ve gıcırtı, sonra bir anahtarın kilide girip oynadığını, sandığın kapağının açılıp arkaya itildiğini duyuyordu.

"Sus, sus. Gürültü yapmamalısın. Ben buradayım."

Kat kat kumaşlar üstünden çekiliyor ve genç kız derin bir nefes alıyor. Karanlıkta başında Zuana'nın gülümseyen geniş yüzünü görüyordu.

"Bende sandım ki..."

"Biliyorum... Biliyorum. Ama artık vakit yok. Haydi, haydi. Nöbetçi rahibe bu gece kaplan gibiydi ve dışarı çıkmam daha uzun sürdü."

Zuana'nın sesi onu sarıp sarmaladı, çok uzun zamandan beri olduğu gibi ona cesaret verdi ve onu sakinleştirdi.

"Haydi, şunu iç. Hayat Suyu[27]. Sadece birkaç yudum. Sana güç verir. Senin için bir torbaya, bir miktar koydum Haçı bana ver. Haç nerede? Onu elinden bıraktın mı? Hayır, gördüm, burada. Onu da torbanın içine koyacağım. İki şişe hazırladım. Biri eczacı için. İyi bir ilaç hazırlama odasında asla yeterli hayat suyu olamaz. Diğerini de kentten uzaklaşmanıza yarayacak küçük bir para karşılığında satabilirsiniz. Ah, çabuk, çabuk Isabetta. Yürüyebiliyor musun?"

Oda boyunca yürürken, ikisi de tahta iskeleye bir şeyin çarptığını duydu.

Zuana kapının kilidini açmaya çalıştı. Kilit korkunç bir çatırtı çıkararak açıldı. İkisinin burada birlikte oldukları o günden beri rüzgâr ve yağmur tahtayı şişirmiş ve çarpıtmıştı.

---

27 Renksiz damıtık içki, *aqua vitae* (ç. n.)

İskele hatırladığından uzundu. Bir tarafı simsiyah suların içine doğru uzayıp gitmekteydi. Manastırın sandalına yakın olan diğer tarafına ise, baş tarafında içinde mum yanan bir fener bulunan başka bir küçük kayık yanaşmıştı. Kayıkta iki kişi vardır. İki mi? Bir an için Zuana'nın aklı başından gitti. Ama genç adamın kuşkusuz kendisine yardım edecek birini, muhtemelen vefakâr eczacıyı getirmesi gerekiyordu.

Teknenin başındaki adam iskeleye çıktı. Zuana onu karşılamak için kendi fenerini yukarı kaldırdı. Onun uzun boylu ve zayıf olduğunu, boynunda bir atkı bulunduğunu görmek için ışık yeterliydi. Yüzünün bir tarafında, yukarıdan aşağı inen koyu renk bir çizgi vardır.

Onu Isabetta da gördü. Olduğu yerde kalakaldı. Öylesine donakalmıştı ki sonunda Zuana onu itmek zorunda kaldı.

Genç kızın sersemliği hâlâ geçmemişti. Hafifçe topallayarak yavaşça ona doğru yürüdü. Aralarında hâlâ belli bir mesafe varken ikisi de durdular. İnsan onların birbirlerinin kollarına atılacağını zannederdi ama aksine, sanki birbirlerini tanıdıklarından emin değildi. Bir saniye süren bir duraklamadan sonra delikanlı genç kıza doğru elini uzattı, o da karşılık olarak ona sargılı elini verdi. Genç adam bu eli şefkatle tuttu. O an sanki sonsuza dek sürecek gibiydi.

"Gitmelisiniz." Zuana'nın sesi onları harekete geçirdi. "Artık gidin."

Genç kız dönüp çabucak gülümsedi ve yola koyuldular. İki genç sandala bindi, halatlar palamardan çözüldü, ikinci adam tekneyi geri geri hareket ettirip döndü ve hızlı hızlı kürek çekmeye başlayarak açıldı. Bir süre sonra karanlıkta kayboldular. Şimdi sadece suya girip çıkan küreklerin sesi duyulmaktaydı.

Zuana bu ses duyulmaz olana kadar bekledi ve onu dinledi. Sonra içeri girip kapıyı kilitledi. İç taraftaki ambara geçmeden önce, kırışıklıkları elinden geldiğince düzelterek gelin elbisesi ile en üstteki çarşafları yerine koyup sandığın kapağını kapattı. Sonra kapıların hepsini dikkatle kilitleyerek manastır alanına çıktı.

Geri dönerken meyve bahçesinden ve diğer bahçelerden hızla geçerek ikinci binaya doğru yürüdü. Şifalı otlar bahçesinden geçerken aynısefa çiçeğinin filizlenip filizlenmediğini merak etti ve çalışma saatinde ilk iş olarak bunu kontrol etmeye karar verdi. Son zamanlarda ilaç hazırlama işlerini ihmal etmişti ve kısa bir süre sonra ilkbahar gelecekti.

Odasında, yatmadan önce, iki gencin birlikteliklerinin her türlü kötülükten uzak olması için, sonra manastırdaki herkes için, bağışçıları için ve kentin ölmüş ve yaşayan yöneticileri için dua etti.

Zihninin kayıp gitmesine fırsat vermeden önce yarın mezarlığa gömülecek olan kitaplardaki ilaç tariflerinden birkaçını içinden tekrarladı. Bundan sonra, her gece birkaç tane daha ezberleyecekti. Kuşkusuz, kütüphanesini zihninde yeniden oluşturması mümkün değildi. Bunu babası bile yapamazdı.

Tanrı'nın sırlarını doğa aracılıyla keşfetmek kolay bir iş değildir, Faustina. Hipokrates'in sözlerini hatırlaman iyi olur: "Hayat kısa, sanat uzun, fırsatlar geçici, deneyler kalleş, karar vermek güçtür." İsa'dan çok uzun süre önce doğmuş olan bir adam için ne büyük bir alçakgönüllülük. Onun bilgisi, şu anda bütün bildiklerimizden üstündü.

Zuana elinden geleni yapacaktı. Ama Rahibe adayları arasında enerjik ve yetenekli genç yardımcı bulsa daha iyi olurdu.

Zuana'nın şu anda bildiklerinin meyvelerini arkalarından gelenlere aktarmak için birlikte bir zincir oluşturabilirlerdi.

Yarın başrahibeye bundan bahsedecekti.

Zuana gözlerini kapadı ve uyudu. Çevresinde, manastır da sessizce uyumaktaydı.

Yazarın Notu



Bu romandaki bütün karakterler Santa Caterina manastırı gibi hayalîdir. Ancak, manastırın tarihi ve mimarisi konusunda, günümüzde hâlâ kapalı bir Benedictine topluluğu olarak Ferrara'daki Polisine'de varlığını sürdüren Sant'Antonio'dan yararlanılmıştır.

Romanın geçtiği tarih ise tamamen gerçektir.

Trento Konsili'nin, 1563'te dağılmadan önce, Reformasyon hareketinin şiddetli eleştirilerine tepki olarak verdiği son kararlardan biri manastır reformuyla ilgilidir. Bu acele ama ayrıntılı bir karardır. Bu geniş çaplı değişikliklerin uygulanması, yerel piskoposların, tarikatın, manastırın isteğine ve bu değişikliklere muhalif olan yerel ailelerin nüfuzuna bağlı olarak zaman almıştır.

Ama zaman içinde bu reformlar yapılmıştır. Ferrara şehrinde d'Este ailesinin gücü, bir süre manastırları korumuş ama Dük III. Alfanso'nun, üç karısı olmasına rağmen meşru bir vâris dünyaya getirmeyi başaramaması 1597'de onun ölümünden sonra, şehir ve dominyonlarının Papalık Devletleri'ne katılmasıyla sonuçlanmıştır. Yüzyılın sonuna gelindiğinde, yaygın olan *drahoma* enflasyonu yüzünden İtalyan kentlerindeki soylu kadınların yarısı rahibe oluyordu. Bu yüzden manastır hayatı sonsuza dek değişmiştir.

Denetimler –ya da bilinen adıyla ziyaretler– yeni kurallar getirmiştir. Dış dünyayla bütün ilişkiler vahşice kısıtlanmıştır. Rastgele deliklere ya da pencerelere tuğla örülmüş, her yere parmaklıklar konmuştur. Duvarlar yükseltilmiştir (kimi zaman, birisi duvara bir merdiven dayamayı ya da tırmanarak dışarı çıkıp tekrar dönmeyi denerse diye en üstteki tuğlalar harçsız dizilmiştir). Cemaatin, içerideki rahibeleri hiç görmemesi için kiliseler yeniden düzenlenmiştir. Aileler artık özgürce bir araya gelemesin diye konukların kabul edildiği toplantı odaları da benzer şekilde parmaklıklar ve perdelerle bölünmüştür. Bundan özellikle de gösteriler ve müzik nasibini almış, bazı şehirlerde, tiyatro oyunları ile her çeşit polifoni ve –tek bir org hariç– manastır orkestraları yasaklanmıştır. Denetçiler, rahibelerin odalarını ziyaret edip eşyalara, kitaplara, her çeşit "lüks eşya"ya ve özel eşyalara el koymuşlardır.

Ama bu baskı karşılıksız kalmamış, denetçiler gittikten ve kapılar kapandıktan sonra birçok manastırda umursamazlık geri gelmiş ve bu savaş birkaç yıl sürmüştür. Bazı yerlerde, rahibeler böyle değişiklikleri reddetmiş, birkaç tanesinde ise özgürlükleri geri almak için fiziksel olarak dövüşmüşlerdir. Ancak, bunlar her zaman bastırılmıştır.

Belge olarak günümüze birkaç protesto sesi kalmıştır. 1600'lerin başında, doğuştan sakat ve altı kızın en büyüğü olan Arcangela Tarabotti zorla manastıra gönderilmenin kötülükleri hakkında bir yazı yazmış ve bu yazı yirmi yıl sonra basılmıştır. 1586'da bir rahibenin Bolonya'daki bir manastır olan Santi Naborre e Felice'den bizzat papaya gönderdiği mektuptan alınmış olan aşağıdaki bölüm ise daha dokunaklı ve daha öz ve açıktır.

Çoğumuz istemediğimiz halde hapsedildik ve dış dünyayla bütün ilişkilerden mahrum edildik. Böyle katı kurallar altında yaşayan ve herkes tarafından terk edilmiş olan bizler bu dünyada ve sonrakinde sadece cehennemde yaşıyoruz.

Bu kitap o kadınlara ve onlardan önce ve sonra yaşamış olanlara adanmıştır.

TEŞEKKÜRLER



Sonsuz bir çalışkanlık ve güler yüzlülükle, bir kişilik yer bulunacak olsa, yazarların sevinçten uçacağı bir numaralı Beşeri Bilimler odasına kamyonlar dolusu kitap gönderen British Library çalışanlarına teşekkür ederim.

University Collage'daki Tıp Tarihi Profesörü Vivian Nutton, bana o dönemdeki tıp ve bilim konusunda yardım ederek nezaket gösterdi; Londra Üniversitesi'ndeki Queen Mary's Collage'dan Profesör Kate Lowe, Rönesans Dönemi İtalyan rahibeleri konusunda sınırsız bilgiye sahipti ve bu konuda büyük bir cömertlikle yardımcı oldu; St. Louis'deki Washington Üniversitesinden Profesör Craig Monson ve yaratıcı müzik gurubu Musica Secreta'dan Laurie Stras ve Deborah Roberts manastır müziğinin harikaları ile güçlüklerine kulaklarımı ve kalbimi açtılar. *Kutsal Kalpler*, onlara çok şey borçludur. Kitabın hataları ise tümüyle bana aittir.

İtalya'daki Ferrara'da, Corpus Domini ve Poleasine'deki Sant'Antonio'ya yapılan ziyaretler nesnel olduğu kadar duygusal bir coğrafya bilgisi sağladılar. Zaten şehir o kadar samimi ve geçmişini öylesine hatırlatan bir yer ki onun niçin turistlerle

dolup taşmadığını anlayamıyorum (ama bu da onun en güzel yanlarından biri).

Profesör Elissa B. Weaver ve Cambridge University Press'e, Weaver'ın 2001'de yayımlanmış olan, manastır tiyatrosu hakkındaki kitabından bazı satırların çevirisini alıntılamama izin verdikleri için teşekkür borçluyum.

Temsilcim olan Clare Alexander ve Sally Riley'e, Amarika'daki editörüm Susanna Porter'a, Lodra'daki editörüm Elsie Dillsworth'e ve Virago Press'ın başındaki biricik Lennie Goodings'e her zamanki gibi, sonsuz teşekkürler.

Yazarlar bir kitap üzerinde çalışırken en dengeli insanlar değildir. Evimizdeki rahibelerden çok fazla bahsedildiği için, kızlarım Zoe ve Georgia'dan özür dilemek ve Eileen Horne, Christhopher Bollas, Gilliam Slovo, Maria Maragonis, Don Guttenplan, Ian Grojnowski, Scarlet MccGwire, Joseph Calderone, Sue Woodman, Chriatina Shewall ile Isabella Planner'e büyük destekleri için teşekkür etmek istiyorum. Ama son olarak, yardımcı editör olarak, kelimelerimi dikkatli kalemiyle cilalayan ve işler zorlaştığında benimle birlikte sikıntı çeken (ve bu kelimeleri düşünmeden kullanmıyorum) Tez Bentley'e teşekkür ediyorum. Belki, dışarıda, aklı başında ve özverili oluşuyla benim çıldırmamı engelleyen bir olması içinde tek bir erkek olmayan bir romana uygundur.

Londra

Mayıs 2009

www.sarahdunant.com